Simplicij philosophi profundissimi in Aristotelis Stagyrite predicamenta luculentissima expositio: nūc primuz in lucem edita: optime recognita: cunctisqz erroribus castigata.

✠

Simplicij philosophi profundissimi in Aristotelis Stagyrite predicamenta luculentissima expositio: nūc primuz in lucem edita: optime recognita: cunctisqz erroribus castigata.

✠

¶ Simplicy ꝓbi profundissimi in decē Aristotelis predicamenta accuratissima expositio feliciter incipit.

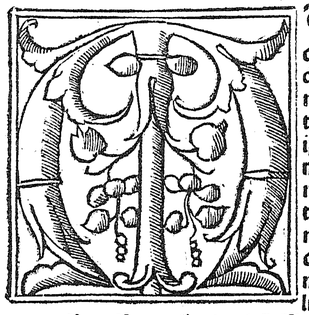

Ulti multas adhibuerūt sollicitudines in librū predicamētoꝝ Aristotel. nō solū qz pemiū est totius ꝓbie. Siqdem ipse est ꝓncipiū logici negocy. Logica vero merito ꝓcapit añ totā ꝓbiam. sed etiā qmó quodā est de principys ꝑmis: sicut i sermonibus de itentiōe libri docebimus. Ally vero alio z alio ꝓcessu circa hūc librū negociati sunt. Dī quidē enī ipsaz lram solā in planius trāsponere conati: sīc Themistius Eufrades: z si quis alius talis. Alij āt sensus quidē z ipsos solos nudos ab Aristo. expssos breuiter aperire studuerunt: sicut fecit Porphirius in libro ſm iterrogationē z responsionē. Alij aūt cū bis qōnes tetigerūt moderate: vt Alexāder Aphrodiseus z Hermin⁹: z gcūqz tales: quoꝝ ego pono z Maximū isignis quidē Jāblici discipulū: qui Maximus in expōne ꝑdicamētoꝝ in oibus fere Alexandro cōsonus fuit. Alig tñ z pfundioꝛib⁹ circa ipsaz meditatōib⁹ vsi sunt velut mirabilis Boeth⁹. Alys aūt placuit dubitatōes solas circa ea: que dñr scribere: qō gdē Lucius fecit: z post ipz Nicostratus Lucy dicta subyciens: volētes fere ad oia: que dicta sunt in libro: instantias fere: nō cū reuerētia: sz magl ꝓcipitāter z iepte. Verūtamē z his grā: qz negocios⁹ multas dubitationes premiserūt: z qz occasiōes: z solones dubitationū: z aliozꝝ multorū: z pulchrioꝝ theozematum posteriozibus reliquerunt. Plotinus aūt magnus sup bis operosissimas descriptōes in tribus libris de gñib⁹ entis inscriptis totas ad librū predicamentoꝝ protulit. ¶ Post hos vo qui nobis oium bonoꝝ cā fuit Porphirius expōnē libri perfectā z instantiarū solones: vt sine labore in septē libris cōsonis in multis Sedalio: z dogmati stoycoꝝ multa ꝑ sibi ſm cōionē sermonis adiecit. Post ipsuz aūt diuus Jamblicus multoꝝ versuum negociationē in hūc librū adhibuit: in multis qdē dicta Porphiry sequēs: etiā quantū ad ipsa verba: in aliqbus autē magis discutiēs illa: z distinguēs diligentius cū eo qꝺ breuiauit ꝓlixitatē ſmonis ad istātias: vt in studys fieri ꝓsueuit: vbilibz itellectualia theozemata singulis fere capꝺoꝝ adyciens: z etiā aliud aliqd cum bis vtile libro ānectens. ¶ Cū enī Architas pythagoꝛicus ante Ari. fecerit diuisionē in decem prima gña in libro: quē de omni ille inscripsit: z notificationes eoꝝ per exēpla euidēter declarauerit: z ordinē quē habēt ad iuicē: z differētias singuloꝝ ſm spēs: z que isunt ipsis cōiter z singulariter insinuauerit: ipse Jāblicus in locis opportunis dicta Archite ꝑducens: ista intellectualr cōnoluta explicuit: z ꝓsonantiā ad dicta Aristo. ostendit: z sicubi aliqd dissonuz fuit. Pauca aūt hic: z hec in lucē ꝑduxit adiscere volētibus: neqz causam dissonantie indiscussaz derelinquens: z merito: qz vī Aristo. vbicunqz sequi Architā. Dexippus etiā discipulus Jamblici Aristo. libꝝ breuiter exposuit. Principalr qdē Plotini dubitationes velut in dialogo ab ipso protensas dissoluere curans: nihil fere: neqz ipse dictis Porphiry z Jamblici adyciens. ¶ Cū igit̄ glorioſissimoꝝ in ꝓbia circa librū predicamentoꝝ tantū studiū fuerit: deridendus mor vtiqz videbor a ꝓncipio aliqd scribere ausus ego ipe

nisi rationabilē cām audacie ostēdero: si quid z ego incidi quibusdā libris ex dictis: diligētius āt vt poteraz q̄ dictis Jamblici assequāt̄: excerpsi: z in multis locis ipsis verbis ꝓbi vsus fui. ¶ Erat aūt mihi illius exceptionis intentio simul qdē: vt possem ex scriptura certioꝛē dictoꝝz itellectuz assumere. Simul aūt vt z intellectū viri altissimi: z multis inaccessibilē ad planius z cōmēsuratius deducerem. Tertio aūt vt z magnā multitudinē multiformiuz librozū in minus qualitercūqz redigerē: nō ita vt sapientissimus Sirianus in minimū: sed ita vt nihil necessario ꝑtermitterē: vt pose erat: z si qd etiā ego ipse valui apponerē. Et pro hoc viris istis post deos grā: a qbus manu ductus: vel dubitationē aliquā nō abyciendā: vel dearticulationē dictoꝝ sermone dignaz adieci. Consulo tñ hoc libro occursuris ante libꝝ Porphiry: maxime z Jamblici cōtēnere pro bis scholicis: qnimo istis vti tanq̄ introductione z exercitio ad certioꝛē cōprehēsionē dictoꝝ a viris illis. ¶ Qñ aūt ꝑmo libꝝ Arī. illi qui ꝑdicamentoꝝ iscribīt occurrimus. vna aūt eoꝝ: que ſm ꝓbiam fectarū est: que Aristot. ē ꝓpatetica ē dicta. Dōz p̄ fz quot z quales modos noiationes habuerūt: que in ꝓbia secte. Scdo aūt que diuisio libꝝ Arist. ita q̄ fiat: vbi ¦locetur liber iste. Tertio vnde incipiēduz libꝝ Aristo. Quarto quis finis est ꝓbie eius. Quinto que sunt ducentia nos ad fines. Sexto quis modus libꝝ Aristotel. Septimo ꝑ quid obscuritatē imiscuit ꝓbs. Octauo qualē opz esse expositorē taliū libꝝ. Nono qualē auditoꝛez opz assumi. Decimo q̄ talia opz ꝓaccipere ante singularia Aristotelis negotia: z qualia: z ꝓpter quā cām. ¶ Que gdē igit̄ in ꝓbia secte septē modis noiant̄: aut ab eo q̄ instituit sectā: vt Pythagorici z Platōici: aut a ꝓria vt Peresiarche: vl Cyrenaici q̄ ab Aristippo: z Megarici q̄ ab Euclide: z Cleatici: q̄ a Xenophāe z Permenide. aut a loco in quo cōuersabant̄ studentes: vt Achademici z Stoyci: aut ab accīte operatione: vt Perypatetici: aut ab eo q̄ in ꝓbando iudicio: vt Effetici: q̄si adherētes qui a Pyrone: aut a fine quē ꝓmittūt sue ꝓbie. vt Edonici. i. delitiosi Epicurei: aut a specie vite: ut Cynici. i. canini. Alitō eniz est finis: quē cōiecturant: z aliud species cōuersatiōis: nō enī per dilectionē Epycurei dilectionē venabant̄: sz per labores maxie z per continentiā. Tractatuū autē Aristo. bi quidez sunt partiales: vt epistole ad ynū aliquē: z de partiali aliqua rescripte: bi aūt vles: alij aūt intermedy: vt que de aīalibus z plātis hystorie: cū nō sint oīno de partialibus: de spēb⁹ enī sunt z aīalibus. Sed partiales quidē z medy maneāt nunc indiuisi: vtium aūt bi qdē sunt hypomnematici q̄si submemoriales quoscūqz ad recordationē cōgruā z ampliozē discussionē cōplauerit ꝓbs: quoꝝ bi qdē sunt vni⁹ spēi: vt de vno aliquo āmonētes: bi aūt vary tanq̄ de plibus. Uidēt aūt hypomnematici q̄si submemoriales nō omni studio digni esse: ꝓpter qō neqz credūt ab ipsis ꝓbi dogmata esse. Alexāder enī ait hypomnematico fine varios mixtos eē: tñ ad vnā intentionē referri: ꝓpter qō z ad distinctionē bozū ait alios dici sincathegoꝛematicos: q̄si coordinabiles: Sincathegoꝛe^cor āt bi qdē sunt dialogici: q̄si inter dños colloquentes: bi aūt autoꝛosopi. idest ipsi⁹ scribentis ꝓsone solius: z autoꝛosopoꝝ. bi qdē sunt theozici: bi aūt practici: alij vero organici: z theoꝛicoꝝ bi qdē sūt theologici: vt metaphysica: bi āt physici: vt q̄ de nāli audito z sequētes ipz tractat⁹. Alij vo mathematici q̄les scripti sī ab ipo Euclide: geometrici z mechāici libri. Practicoꝝ aūt bi qui moꝛales: vt nichomatia z eudemia: z inscripta magna moꝛalia: bi aūt byconomici: bi aūt politici vt libri inscripti byconomici z politici. Organicoꝝ autez bi qui sunt de ipsa demonstratiua methodo. bi aūt de bis

ſunt que ante ipſaꝫ:vt ꝑoꝛa analetica:ꝛ perybermenias:ꝛ ꝑdicaméta:bi aũt de bis:que ꝑ demõſtrationé ſubſeruntˀ vt loci:ꝛ ſophiſtici:elenchi:ꝛ rhetoꝛice artes. Jſta igitˀ eſt vt in ſũma libroꝛũ Ariſto.diuiſio. De toto aũt dicédũ:vñ opꝫ incipere libros Ariſto.poſt diuiſioné enĩ cõſequẽs eſt de hoc ſermo. Quidã aũt ab oꝛganicis aiũt opoꝛtere icipere:hec enim efficiunt in nobis ipſis diſcernere in actionibus qd é bona ꝛ mala:in cognitionibus aũt verũ ꝛ falſuꝫ: quare ante practicos ꝛ ſpeculatiuos tractatus precedere opꝫ:que diſcretiuã nobis ṽtuté exhibẽt. Si aũt ꝛ in alijs artibus precedere videtˀ oꝛganoꝝ noticia.puta in carpentaria:ꝛ eraria: ꝛ imedicinali:mltõ magis in pħia:que oĩa ſpondet tradere cũ demõſtratione:ꝛ que inſtruit vitã noſtrã ꝛ ſpeculationé ſola dmõſtratiõe. Q̃uo igitˀ ſine demõſtratione vel practicis:vel theoꝛicis ſermonibus incidentes non idẽ perſuadebimus nobis euenire poſſe:ea q̃ circẽ adeuntibus ſine mercuriali moꝛali:ꝛ accidunt deliniti ab his:que a ſingulis pħis ꝓbabilr̃ diſſeruntˀ. Quidã aũt a moꝛalibus inſtituũt fieri principiũ:aiunt enĩ ꝙ oꝛgana medioꝛũ ſũt:ꝛ poſſe eſt ipſis bene ꝛ male vti. Manifeſtãt auté hoc multi rhetoꝛũ ꝛ ſophiſtarũ:prius igitˀ his:qui oꝛganis vtentˀ:opus erit vitã moderari ꝑpter aliqua:nõ enĩ talis eſt edificatoꝛ ꝛ gubernatoꝛ ſpeculatio q̃lis q̃ pħie. ſꝫ ipſamet vita. Uel opus eſt igitˀ ꝑmo:ea que a moꝛalibꝰ inſtitutione:vt demõſtrationes:ſed recte opinãdo nobis moꝛes aſſumentibus ſm nãles de entibus conceptiones. Sed ſi quidé moꝛalia Ariſto.eſſent ſolũ iſtructiões monitoꝛie:ꝛ ſine demõſtratione:quales multe apud Pythagoꝛicos dicebantˀ:rectũ eſſet ab his incipiẽtes moꝛes pre inſtitui ꝑ ipſa. Si aũt ꝛ illa tradidit Ariſt.cũ diuiſiõibꝰ ꝛ demr̃atiõibꝰ maxie ſciẽtificis:q̃uo ſine demr̃atiuis artibꝰ ꝓcedentes ab ipſa poterimus in aliquo ꝓficere. ¶ Foꝛte quidé igitˀ opus eſt oĩno moꝛali ꝑinſtitutione:ſed nõ ea que tradita eſt per moꝛalia Ariſto.ſed nõ per ſcriptã aſſuefactioné:ꝛ ꝑſuaſiões i artificiales:que ſine ſcriptura: ꝛ cũ ſcriptura moꝛes nr̃os dirigunt. Poſtea logice ꝛ demõſtratiue methodi:ꝛ poſt iſtas de moꝛibus ſcientificos ſermones:ꝛ eos qui de entiũ theoꝛia ſcientifice poterimus ſuſcipere. ¶ Quartũ aũt ꝓpoſitoꝛ erat finé pħie Ariſto.iuenire:ex hoc.n.ꝛ reueréciã ipſiꝰ iuenebimur. Finis igitˀ pħie huius viri ſm moꝛes qdé:que ꝑ ṽtutes ꝑfectio:ſm ſpeculationé aũt ad vnũ oĩum ꝑncipiũ aſcenſus:ꝛ enĩ nouit ipꝫ ſcientificé:ꝛ explanauit:ꝛ clara voce exclamauit:non bonũ pluralitas ꝑncipantiũ:cõĩs aũt amboꝛ finis imittendus homini:ꝑfectiſſima felicitas:ad quã nullã excellẽtiã derelinquit Ariſto.alicui ſũme ꝑhantiũ:nõ iam hoĩeꝫ vocare dignificans:ſed deũ:qui ad illã potuiſſet attingere:talia enĩ in vltimis nichomachioꝛ moꝛaliũ magnifice ꝓteſtatur. Ad talé aũt finem ducunt oĩa:que a pħo ſunt ꝯſcripta:hec quidé demõſtratiuã methoduꝫ inſtituentia:hec aũt moꝛes per ṽtutes oꝛnantia:alia vero itellectũ per nãlia ad e.:que ſupra nãm ducentia. ¶ Spẽs aũt locutiõis Ariſto.etiã ſm intellectũ ꝛ ſm litterã cõnexa:ꝛ itellectualis:ꝛ celer:aut enĩ ſolõné cõfeſtiꝫ ſup iducit ad dubitationé:aut multas ꝯnectẽs dubitatiões vna ſolõne:ꝛ hac breuiter ſoluit oẽs. Nuſq̃ aũt voluit ab euidẽtia vel apparẽtia egredi:duplici vero exiſtente euidentia ad fidem:hoc quidé ab intellectu:hoc aũt a ſenſu:cuꝫ ſenſu viuentibus diſputans eas:que a ſenſu prehonoꝛat:ꝓpter qd ꝛ neceſſitas demõſtrationibus ipſius ineſt:ita vt etiã eũ:qui nõ ꝑſuadetˀ ꝓpter quaſdã infoꝛtunatas preacceptiões:tamen neceſſitate coactũ cõtinere opꝫ. Uerũ nũq̃ voluit a natura egredi:ſed ea que ſup nãm:ſed nãm ad aptitudiné ſpeculatˀ:ſicut ecõuerſo diuus Plato ſm Pythagoꝛicã ꝯſuetudiné nãlia ſpeculatˀ ſm ꝙ participant his:que ſup nãꝫ: nõ ſolũ vero neqꝫ fabulis:neqꝫ ſimbolicis enigmatibus: ſicut quidã eoꝛ:qui fuerunt ante ipſuꝫ Ariſto.vſus fuit:ſꝫ pre omni alio velamine obſcuritaté phonoꝛauit. ¶ Que rebat auté ꝛ eius cãm ſermo in ſeptimo ꝑmiſſoꝛũ:ꝛ bene incidit in ipſam ſponte:antiquioꝛibus enĩ putantibus nõ opoꝛtere coriarijs ſuã ſapiam ꝓponere:ad hoc ꝙ eaꝫ ſuſciperẽt ſine laboꝛe ꝑꝑ ꝑlucidã explanationé. Hi aũt fabul̃. hi aũt ſymbolis ipſam abſconderũt:quẽadmodũ velaminibus magna abdita ſacroꝛ. Ariſto.aũt obſcuritaté phonoꝛauit.foꝛte quidem indeterminatã fabularũ ꝛ ſymboloꝛ imitationé recuſans:facile enĩ alius aliter talia excipere ꝑt. Foꝛte aũt ꝛ extimãs talé obſcuritaté magis excitatiuam:vel ſollertiã:egit tñ qd voluit negligẽtibꝰ:neqꝫ fabularé aĩe deductioné ꝓtendere valens:ſed ipſos ita reijciens:vt oĩbus obſcurioꝛ videatˀ. Oꝛ enĩ nõ ĩfirmitate ſermonis obſcuritas libꝛis ipſius euenit:ſciunt quidé ꝛ q mediocriter ſermones ꝑñt diſcernere:qꝛ multaꝫ inſinuat ſermonis virtuté Ari.loq̃la:ita nec ꝑ paucas ſubtilitates ſepe tradat:que nec aliqs vtiqꝫ ꝑ mltos circuitꝰ edoceret. Palã aũt ꝛ ex his:ꝙ in q̃bus voluit mãifeſtiſſime docuit vt in methoꝛis ꝛ in topicis ꝛ in ꝓprijs ſuis politicis:que q dé ꝓpter maioꝛé cõĩtaté theoꝛematũ:planius curauit exponere. Poſſe autem ipſum plane dicere ſignificat maxime epiſtolarũ ipſius ſtilus ꝛ manualis dialogus: qui epiſtolis cõgruit oĩ decentia inſignitus:ꝛ non eſt aliquis maioꝛũ:qui Ariſto.circa epiſtolaré ſtilum ſimilis habeatur. ¶ Laboꝛũ aũt Ariſto.dignum expoſitoꝛé opꝫ nõ oĩno ab ipſius alto itellectu deficere:opꝫ aũt ꝛ eoꝛ:que vbilibꝫ a pħo cõſcripta ſunt expertũ eſſe:ꝛ Ariſtotelice cõſuetudĩs nõ ignarũ:opꝫ etiã ꝛ iudiciũ nõ reꝓbũ hr̃e:ita vt neqꝫ q̃ hñ dnr̃ malo intellectu ſuſcipiẽs reꝓba oñdantˀ:neqꝫ ſi quid indigeat diſcuſſione oĩno penitus ſine peccato cõtẽdat oſtẽdere tanq̃ ſeipm ingerat in ſectã pħi:opꝫ auté vt extimo ꝛ eoꝛ:que aduerſus Platoné dnr̃ ab ipſo:non ad litterã aſpicienté:ſolũ diſcoꝛdiã pħoꝛ iudicare:ſed ad itellectũ aſpicienté in ꝑlimis cõſonantiã ipſoꝛuꝫ conuincere. ¶ Et auditoꝛé aũt bonũ eſſe opꝫ:ꝛ ſtudioſuꝫ ſufficienter ꝛ pre omni ope facere inquiſitioné intellectuũ Ariſtotel̃ frequẽter per ſe quidé ꝛ cũ his que ſimilr̃ amãt adiſcere. Cauere auté opꝫ litigioſam verboſitaté in quã mlti Ari. legentes iciderunt:pħo enĩ ſtudente oĩa demõſtrare per terminos ſcie indemõſtrabiles:ſuperflue ſapiẽtes ad euidentia cõtradicere volunt:oculũ aĩe ipſoꝛũ excecãtes:ad quos ſufficit Ariſto.dicere:ꝙ ſenſu aut verbere opus hñt. Si quidé enĩ attendentes cõtendunt ſenſu.ſi aũt attẽdentes quidem in rationuꝫ virtute:amant honoꝛari verbere. ¶ Decimũ reſiduũ erat premiſſoꝛ q̃uot opꝫ capl̃a:ꝛ que ante Ariſt.negocia prediſcuti:ꝛ ſunt hec in totũ vt̃itas:ꝛ in ſcriptionis cã:oꝛdo lectionis:vt liber ꝓprius pħi.diuiſio in capl̃a.foꝛte aũt nõ incõueniẽs querere:ꝛ ſub quã parté pħie ipſius reducitˀ. ¶ Jntentio quidé eniꝫ recte cognita determinat ꝛ dirigit intellectũ nr̃m:vt non vane ad alia ꝛ alia feramur:ſed ad ipſam oĩa referamus. Utilitas auteꝫ premanifeſta:cõpendioꝛes nos ꝛ ꝓmptioꝛes nos efficit. Cauſa aũt iſcriptionis qñ plana extiterit vt moleſtat voce clamata:ꝛ ꝯtinuat itentioneꝫ. ¶ Auctoꝛ vero libꝛi:qd quidé vt mihi videtˀ:opoꝛtebat pre oĩbus alijs diſcuti:neceſſario preaccipitˀ:patimur enĩ aliq̃d ꝛ ab opione perſonarũ:ꝛ nõ imerito:qꝛ nõ oĩno parati ſumus ad veri diſcretionem:ſed diligimus in aliquibus melioꝛes ſequi:multi enim ſcripti fuerunt ad vltimũ libꝛi in illo precipue tẽpoꝛe:qñ pluriũ regũ circa bibliothecas ſtudentes multo auro alienatos libꝛos redemerũt. ¶ Diuiſio ãt libꝛoꝛ in capitula velut in articulos incidẽs imitatˀ eã:que apud medicos anathemicã theoꝛiã:ſicut enĩ iſtã opoꝛtunitaté vniuſcuiuſq̃ꝫ

uſcuiuſq̃ꝫ partiũ:que tendit ad totũ per reciſioné inuenit ꝛ notitiã certioꝛé cõpoſiti exhibet ſtudens circa ſimplicia ita ꝛ hec diuidens totũ ſub oculis magis ducit:ꝛ vniuſcuiuſqꝫ opoꝛtunitaté ad totã mentioneꝫ oſtendit. Oſtẽdere aũt ad quã parté reducitˀ pars ad totũ: cõnexionem inſinuat. ¶ Sciendũ aũt ꝙ nõ ſemꝑ hec oĩa indigent dearticulatione.ſepe eniꝫ vtilitas cũ intẽtione libꝛi ſimul manifeſta eſt:ꝛ inſcriptio palã oĩbus exiſtit:vt que de aĩa.ꝛ auctoꝛ nõ in oĩbus indiget ꝓbatione:ſed in quibꝰ eſt aliq̃ occaſio totalr̃ ꝯdictionis. ¶ Uideamus igitur ꝛ in ꝓpoſito libꝛo premiſſoꝛũ caploꝛ vnũq̃dq̃:ꝛ ꝑmo videamus q̃ ſit intẽtio:qm̃ ꝛ apud maxime rõnales dubitabilis viſa é. Oꝛ quidé de decé quibuſdã ſimplicibus facit ſermonem: que gñа vocantˀ tanq̃ gñaliſſima manifeſtũ eſt:hoc auté hi quidé voces eſſe dicunt:ꝛ de vocibus ſimplicibus aiũt eſſe intentioné libꝛi:ꝛ qm̃ pars logice eſt prius:tunc igitur liber de ꝓpoſitionibus de vocibus eſt cõpoſitus:ꝛ nõ de rebus:ꝛ iſte de partibus ꝓpõnis exiſtẽs de vocibus vtiqꝫ erit. Adhuc aũt circa ꝑncipiuꝫ libꝛi Ariſto.ait. Eoꝛũ que dicuntˀ:hec quidé ſm complexioné:hec aũt ſine cõplexione dicuntˀ. Et iteruꝫ que ſm nullã complexioné dicuntur vnũq̃dqꝫ aũt ſubam ſignat:tanq̃ de vocibus ſignificantibus exiſtente intentione. Et poſt enumerationé decem generũ ait:vnũq̃dqꝫ dictoꝛũ ipſuꝫ quideꝫ ſm ſe in nulla affirmatiõe dicitˀ.cõplexione aũt hoꝛũ adinuicé affirmatio fit.cõplexione enĩ vocũ:ſed nõ rerũ fit affirmatio. Alij aũt hanc intentioné nõ admittunt:qꝛ nõ eſt pħi de vocibus cõſiderare:ſed gramatici magis paſſiones.ſ.ꝛ figurationes:ꝛ demõſtrationes ipſoꝛũ:ꝛ primitiuationes ꝛ ſpẽs conſiderantis. De entibus auté ipſis: que per voces ſignificantˀ:dicunt eſſe intentioné:ꝛ hec eſſe que dicuntˀ. Et teſtem etiã iſti inducunt Ariſt.dicenté. Entiũ hec quidé de ſubiecto aliquo dicuntur tanq̃ de entibus fit diuiſio. Et iterũ ſuba eſt:que ꝑncipaliſſime:ꝛ ꝑmo ꝛ maxime dicitur tanq̃ de ſuba; ꝛ de alijs entibus fit ſermo. ¶ Sꝫ his oppõitˀ:ꝙ iſte liber ſit pars logici negocij.de entibus auteꝫ inquantũ entia ſunt metaphyſica:ꝛ vlr̃ pꝛia pħia tractat. Alij vero neqꝫ de vocibus ſignantibus:neqꝫ de rebus ſignatis dicunt eſſe intentioné:ſed de ſimplicibus cõceptibus:ſi enĩ de decem gñibus in iſtis eſt ſermo:hec auté ſũt poſterius ꝛ in cõceptione mentis:de ꝯceptibus vtiqꝫ erit ſermo. Oꝛ auté de his:que dicuntˀ ſit.plane dixit Ariſtoteles. Que aũt dnr̃ ꝛ dicibilia ſunt:cõceptus ſunt:vt etiam ſtoycis videbatur. Opoꝛtebat auté iſtos intelligere:ꝙ de cõceptibus ſm ꝙ ſunt ꝯceptus nõ eſt logica:ſed negociũ de aĩa. Sed hoꝛũ quidé vnuſq̃ſqꝫ imperfecte attingit intentioné:ꝓpter qd ꝛ oẽs pro teſte Ariſtotelé hñt:tanq̃ verũ in ꝑte dicẽtes:ꝛ accuſant inuicé merito:ꝛ ipſi recte iteꝛ dirigunt. ¶ Uideamus aũt ꝛ eos q ꝑfectius attigerunt: q̃ꝛ in ꝑmis ſꝫ meã itẽtõeꝫ eſt Alexãder Aphꝛodiſeꝰ:q dixit hũc libꝛũ eé ꝑncipiũ logici negocij:ait enĩ qm̃ oꝛdo ſignat:eo ꝙ ꝑtes ipſius ꝑme ſignant:volens aũt oſtendere qui ſunt:q a ꝑmis ꝛ ſimplicibus ꝑtibus eius ſignant cõceptus diuidit ens nõ in ſingularia:incõpꝛehẽſibilia.n.ſunt hec ꝛ inſcibilia ꝓpter multitudiné:ꝛ ꝓpter oĩmodã ꝑmutationé:ſed in ſuꝑma genera decé iſta:que qdé ꝑdicaméta vocauit tanq̃ gñaliſſima:ꝛ ipſa quidé nulli ſubijciuntˀ. De alijs vero ꝑdicantˀ.vñ de ſimplicibꝰ ꝛ generaliſſimis eiꝰ partibus:que ſimplices res ſignant ꝛ ſimplices conceptus ſimpliciũ rerũ vult eſſe intentioné:eiuſdé aũt opionis fuit ꝛ Alexãder egeus. ¶ Poꝛphirius aũt ait eſſe intẽtioné libꝛi:ꝛ in eo qui iſcribitˀ ad Sedaliũ:ꝛ in eo qui dicitur ſm interrogationé ꝛ reſpõſioné de his q̃ ꝑdicantˀ.hec aũt ſunt ſimplices voces ſignificatiue reruꝫ ſm ꝙ ſignificantium ſunt: ꝛ nõ ſm ꝙ dictiones ſimplr̃. Scdm enĩ ꝙ dictiões ſunt alia hñt negocia:que Theophraſtus tractauit in eo ꝙ eſt vl̃is ſermonis:ꝛ alij qui circa ipſum ſcripſerunt:puta vtrũ nomé ꝛ verbũ ſint ſermonis elñta:vel ẽt articuli ꝛ cõiunctiones:ꝛ alia q̃dã:locutiõis aũt ꝛ he partes:oé ãt aut nomé:aut ṽbuꝫ.ꝛ que ꝓpꝛia locutio:ꝛ q̃ metaphoꝛica:ꝛ que paſſiões ipſiꝰ:puta qd apocope:ꝛ quid ſincopa:quid apheresis:que ſimplices:que cõpoſite:que ſub ꝯpoſite:ꝛ quecũqꝫ talia:ꝛ q̃cũqꝫ de ſpẽbus dicta ſũt:quid planũ in dictionibus:quid magnificũ:quid ðlectabile:qd perſuaſibile ſm ꝙ tñ ſignata eſt dictio ſm genera entiuꝫ dicibiliũ ꝛ dictio qdé ꝑdicamẽtũ dicitˀ tanq̃ de re ꝓmulgata:res ãt ipſa cathegoꝛema.i.id de quo fit ꝑdicatio. Cathegoꝛia igitˀ.ideſt ꝑdicamẽto.vꝫ re exñte cũ dictiõe ſignificãte ipſuꝫ:vel dictiõe ſignatiua ſm ꝙ eſt ſignatiua vtroqꝫ mõ hꝫ rebus ꝑdicamẽtũ. Jnfinitis aũt exñtibus particularibus:ꝛ incõpꝛehẽſibilibus in decé gña reduxit Ariſt. infinita.ſubas quideꝫ oĩum in vnã ſupremã ſubam colligens:cuius eſt ſignatiua ipſa dictio ſuba ſymbolũ exiſtẽs ſube:que eſt in entibus:ſiue ſit hypoſtaſis:ſiue penes intellectũ exiſtat:nihil enĩ hoc quãtũ ad predicamẽtũ differt. Nõ enĩ ſm ꝙ in hypoſtaſi ſũt res ſignificãtur a ꝑdicamẽto:ſed ſm ꝙ cõcipiuntˀ vel exiſtẽtes:vel tanq̃ exñtes. Tripliciter aũt ꝛ in particularibꝰ q̃tis ad gñaliſſimũ quãtuꝫ reductis:aliud ſit ꝑdicamẽtũ ſupremũ.videlꝫ dictio quãti de ſuprema re pꝛomulgata.ſic autem ꝛ qualitas. Aliud auté quoddã genus eſt ipſum ad aliqd:ſub quo oĩa reducuntur:que ad aliqd aliquo mõ ſe hñt:ꝛ ꝑdicamẽtuꝫ aliðeius:que ad aliquid dictionis:ſub qua duplũ dimidiũ:ſeruus dñs:pr̃ filius:ꝛ alia cõtinentˀ. Sedere aũt ꝛ ſtare ꝛ recũbere aliud genus faciunt.ſ.ſituari. Jndui aũt ꝛ armari ſub hr̃e reducũtˀ.i palicio aũt ꝛ in achademia ſub vno genere.ſ.vbi. Et ipſum qñ cõtinet tẽpoꝛis ſpẽs ꝛ ꝑtes. Scindere aũt ꝛ vrere ad facere:ſicut ſcindi ꝛ vri ad pati. Apponit aũt ꝛ dicta Boethi Poꝛphirius mlta ſolertia repleta: ꝛ in idé tendẽtia cũ iã dictis. Dicit eniꝫ ille ꝙ ſm nomé ꝛ ṽbũ diuiſio fit in elementa omnia:ſm predicamẽta auté fit diuiſio ſm ꝙ dictões hñt habitudiné ad entia ſignatiue eoꝛũ exñtes:ꝑꝑ qd ait ꝯiũctiões in dictõe qdé:vel locutione iueniuntˀ:a ꝑdicamẽtis aũt excidũt:nullũ enĩ entiũ ſignant:neqꝫ ſubaꝫ:neqꝫ q̃litaté:neqꝫ aliud aliquid tale. ¶ Palã igitˀ ex dcis: ꝙ neqꝫ de vocibꝰ nudis:neqꝫ ð ipſis entibꝰ inquãtũ entia ſunt:neqꝫ de cõceptibꝰ ſolũ viri iſti libꝛi intentioné eſſe dicũt:ſed de vocibus quidé ſimplicibus ꝛ dictionibus:qꝛ logici negocij eſt ꝓemiũ:inquantuꝫ auté ſignificatiue ſunt entiũ ꝑmoꝛũ ꝛ ſimpliciũ:ꝛ non inquantũ diuinantˀ:aut figurantˀ: añ paſſiões aliquas ſuſcipiunt:ꝛ ſpẽs hñt qualeſcũqꝫ:q̃ qdé oĩa tractat ſpeculõ:q̃ é de dictionibꝰ vt dictões ſunt. Palã aũt ꝙ vt de dictiõibꝰ: ſm ꝙ ſignant agitˀ:neceſſe eſt ꝛ res ſignatas cõnecti ꝛ cõceptus qui fiunt ſm ſignationes:ꝑꝑ qd ꝛ quid ſignat vnaqueqꝫ dictio docẽt:ꝛ res ꝑ ſingula ꝑdicta determinãt:ꝛ diuiſione eadeꝫ vtitˀ. Hic vero de ſignatiuis dictiõibus eſt ꝑncipalr̃ intẽtio:ꝛ imediata:vt docet de entibus inquãtũ entia ſunt. Similr̃ aũt ꝛ in logicis velut in topicis:ꝛ i ethicis:nichomachijs:ꝛ in alijs tractatibus hac primoꝛ generũ diuiſione in decé vtitur:tanq̃ vbiqꝫ eadé exiſtente diuiſione:ꝛ hic quidé cõueniẽter logico negocio accepta ſm ſignatiuas dictiones:alibi aũt cõueniẽter ſpeculationi de entibus ſm entiũ exiſtentiã:neqꝫ ſignatiuis dictionibus oĩno ſequeſtratis ab entium nã: neqꝫ entibus remotis a noĩbus ipſa ſignare natis:ſed neqꝫ cõceptibus extra nãm amboꝛũ entibus:prius enĩ vnuꝫ exñtia tria hec poſterius diſcreta ſunt. Nã intellectus quidé ipſas res:quaꝛ eſt ipſa intelligẽtia:idé hꝫ ipſa entia:ꝛ ipſos entiũ cõceptus ꝓpter indiuiſaꝫ vnioné:ꝛ vocis ibi nulla eſt opoꝛtunitas:anima

aūt ad intellectū quidē cōuersa eadē scdario hꝫ:quādo ge
neratiuas:ꝛ nō speculatiuas solū hꝫ in seipsa rōnes. Sece
dens aūt hinc:ꝛ eas que in ipsa rōnes entiū separans:ꝛ ꝓ
pter hoc simulacra ipsis formis faciēs:secedere facit a re
bus intelligentiā:ꝛ tanto magis:q̄to ꝛ a silitudine ad ītel
lectum semota est:ꝛ tandē amat cōsonos rebus cōceptus
exercere:decidēs aūt in gñationē:ꝛ obliuione repleta indi
get visu: indiget etiā auditu ad remotionem. Indiget enī
eo ꝙ iam vidit veritatē per vocē ab intellectu ꝓlatā mo
uente intellectū in se iam refiguratū:ꝛ ita vocis oportuni
tas facta est ꝓxime quidē cōceptibus assimilari studētis:
per cōceptus quidē rebus adaptate:ꝛ ꝯiuncte ad ipsas: vt
nō frustra voces dicantur:sicut si moueāt in audiente in
tellectū motū a cōceptibus. Ab ītelligētijs enī ꝓcedētes
intelligētie ꝛ ipse mouent eque:ꝛ aptant eas:que discipuli
ad eas q̄ doctoris intermedie amboꝝ facte. Intelligentie
aūt cōueniēter mote adaptanť rebus:ꝛ ita fit entiū cogni
tio antopby.i.per se nālis amor aīe adipleť:ꝛ est vox ter
minus opationis aīe:extremoꝝ aūt est in p̄ncipia cōuer
ti:ꝓpter qđ ꝛ vox aīas semotas ab ītellectu:ꝛ ab entibus
ꝛ segregatas ab inuicē cōducit ad cōsensum:ꝛ rebus facit
cōgruum:ꝛ ad intellectū remittit ꝛ efficit nō solū velle si
ne voce esse:sed neqꝫ cogitationes rerū alteras hr̄e.ita igi
tur que adunatiue in ītellectu p̄accepta erāt ptita est aīa.
tū etiā in dictione adinuicē habitudinē ꝯseruauit. ¶ Est
igiť ex dictis palā:ꝙ intentio quidē est logico ꝯgrua nego
cio de simplicibus:ꝛ p̄mis:ꝛ gñalibus vocibus ſꝫ ꝙ signā
ter sunt entiū:cōdocenť aūt semꝑ ꝛ res ab ipsis signāte ꝛ
cōceptus ſm ꝙ signantur res per voces: ꝛ ista his:qui pe
nes Alexādrū:ꝛ Herminū:ꝛ Bohetū:ꝛ Porphiriū vnr:
ꝛ diuus Iāblicus ita sentētiat:ꝛ Syrianus explanat:ꝛ nr̄i
doctores acceptant. ¶ Sed qm̄ de vocibus ostensa est in
tentio: vocū aūt he quidē sunt simplices.he aūt cōposite:
de simplicibus vocibus p̄mis est:ꝛ prima ꝛ gñalissima en
tium signantibus per medios simplices ꝛ post cōceptus.
Simplicia aūt in denariuꝫ cōduxerūt Pythagorici sicut
Archytas:cui ꝛ Plato cōsentit:sicut in libro de vlibus rō
nibus docuit:quē etiā Aristo.secutus fuit etiā vsqꝫ ad ver
ba:itātū solū:vt videť quibusdā varians:inquātū ipsum
vnū nō cōreputat ipse:vnū dico ipsoꝝ decē cōtentiuꝫ:ꝛ
ꝙ ſm nām nouū nō acceptat. ¶ Utilis āt hoꝝ doctrina
ad introductionē totius pħie:ꝛ logici negocij. Palam enī
ꝙ simplicia ad elemētationē sunt ydonea:ꝓpter qđ ꝛ geo
metra a simplicibus inchoās de triāgulis p̄mo:ꝛ de qua
drāgulis ꝯñter docet:ꝛ tūc de pentagonis:ꝛ ꝯñter de mul
tigonis:ꝛ qui circa nūeros studuerūt:ꝙ par:ꝛ ꝙ īpar:ꝛ ita
ꝙ pariter impar:aut impariter par tradiderunt. Qđ autē
vtilis sit ad logicū negociū:ꝙ a simplicissimis dictionibꝰ
p̄ncipiū manifestū est.hinc theoria ꝛ opatio ecōuerso pro
cedētibus.Et enī theoria quidē a fine īcipiēs recte ad p̄n
cipiū ꝓcedit:opatio aūt a p̄ncipio ad finē ꝓgrediť:sicut in
domo:theoria quidē ipsam oportunitatē mox aspicit:pro
pter quā est domus:qꝛ ꝓpter ꝓtectionē a ventis:ꝛ imbri
bus ꝛ caumate.Et īcipiēs a fine:ꝛ qualr̄ ipse fiat cōsiderās
inuenit ꝙ ꝓtectionē sine parietibus supponi impoſſe est:
parietes aūt sine fundamētis nō ē poſſe collocari: ſꝫ neqꝫ
hec fundari anteq̄ꝫ terra fodiať:ꝛ hec desinit. vñ operariꝰ
inchoās p̄mo quidē fodit terrā.deinde fundamenta iacet
ꝛ insuꝑ edificat parietes:ꝛ vltimo tectū imponit:ꝛ h̄ igiť
simile obſua.Sicut.n.domo īdigemꝰ ꝓhibēte corruptio
nē:que fit a ventis:ꝛ imbribus:ꝛ caumate:ita ꝛ demōstra
tione indigemus ꝓhibēte corruptionē a falso in theoria:
ꝛ eā q̄ a malo:ī opatiōe q̄ p̄ncipalr̄ vtiqꝫ vocať corruptio.
Et enī sicut in speculatione opponiť vero falsum: ita ꝛ in
practica pħia opponiť malo bonū:ꝛ indigemus quodam
organo segregante ipsa:vt nō falsis pro veris:ꝛ malis pro
bonis incidamꝰ.h̄ aūt ē demr̄atio iudicatoriū.vꝫ.singulo
rū:nō cōcedens seduci:ꝓpter debile forte vestigiuꝫ veri:
aut boni:ſꝫ denudans oīa ꝛ discutiēs.Sicut igiť domū q̄
liter fiat cōsiderātes in fossura terre desinimus:ita ꝛ de
mōstrationis generationē cōsiderātes:qm̄ demonstratio
dicit qđ cū inest:ꝛ qđ cū nō inest nō simplr̄:sed etiā causā
adiciēs:ꝓpter quā inest:aut nō inest. Palā ꝙ non simplr̄
oīno:sed collectio pluriū.i.inexistentis:ꝛ qui inest:ꝛ esse in
duas ꝓpōnes:aut minimū collectoꝝ.Qui enīꝫ ostēdit ꝙ
aīa est īmortalis per hoc mediū:ꝙ est ꝑ se est mortalis:ꝙ
per se mortale est īmortale:ꝛ ita inducit ꝯclusionē:ꝙ aīa
sit īmortalis.Syllꝰ igiť demōstratiuus est demōstratio:
q̄uo aūt adiscemus demōstratiuū syllm̄:vbi simplr̄ syllꝫ
didicerimus:neqꝫ scribere hoc mō: vl̄ illo poterimus:nisi
simplr̄ scribere didicerimꝰ. ¶ Syllꝫ aūt simplr̄ q̄uo ꝯue
nit adiscere:nisi ea:ex quibus cōstituiť:didicerimus. Hec
aūt sunt ꝓpōnes:sed ꝛ he ex noībus sunt ꝛ verbis:ꝛ his q̄
dem subtis:his aūt p̄dicatis:horuꝫ igiť noticia opus est:ꝛ
neqꝫ vsqꝫ ad hoc hꝫ finē resolꝰ:ꝓcedit enī hec simpliciuꝫ
vocū speculꝰ:ſm quā oīa noīa sunt:ꝓpterea ꝙ p̄ma posi
tio vocū tanq̄ꝫ noīuꝫ est. Hoīes enī indigentes signare in
uicē res:qꝛ animi intelligētia distabant:īposuerunt q̄dē h̄
nomē corpus:huic autē dextruꝫ:ꝛ alij aut facere:aut pati
nondū existente differētia ſm quā:ꝛ quidē subicerenť.h̄
aūt predicarenť:ꝛ hec quidē cōsignāt tp̄s.hec autē non.
Precedit igiť simpliciū vocū speculꝰ:ꝛ ab hoc incipiēdū
ei:q̄ demōstrationē cōdit. ¶ Merito igiť a p̄dicamētis
incipimus:qm̄ per ipsa ad significatiuū sermonē:ꝛ ad res
signatas introducimur:a simplicioribus ad magis cōpo
sita:post simplices enīꝫ voces quid nomē:ꝛ qđ verbū do
cemur.deīde quid affirmatio ꝛ quid negatio:ꝛ que eorum
differētie:que quidē in libro peryarmenias docemur.dein
de quid terminus:ꝛ quid ꝓpō:ꝛ qđ syllꝰ:ꝛ que eoꝝ syllo
rū spēs:ꝛ quot figure per singulas:ꝛ per singulas figuras:
quot sunt modi:de q̄bus instruimur per p̄ora analetica:ꝛ
ita ad demōstratiuū negociū deuenimus:qđ posterioruꝫ
analeticoꝝ inscripsit Aristote.Merito igiť a libris predi
camentoꝝ incipimus logicū negociū:ꝛ totā pħiam:ꝛ ha
bemus ex dictis traditū ordineꝫ lectionis libro propositi.
¶ Sed ꝛ dignū est querere que sit cā inscriptionis. Primo
aūt ſm quot modos inscribiť:ꝛ que inscriptionuꝫ magis
accepta.Et enī hi quideꝫ ante topica inscripserunt libruꝫ.
Hi āt de generibus entis. Alij v̄o de decē gñibus. Alij de
cem predicamēta. Alij p̄dicamēta:sicut ꝛ nūc cōiter inue
niť.Sꝫ qui quidē ante topica inscripserunt:ꝛ hunc ordinē
libro dederunt:incōueniētes sunt:nō enī sola topica pre
cedit:sed inter logicos ante syllogisticā vel analecticā eē
theoriā ꝛ ante eā:que de ꝓpositionibꝰ quā peryarmenias
inscribunt. In ea aūt:que de entibus theoria:totaꝫ p̄cedit
pħiam traditio simpliciū:veluti docēs de simplicissimis:
vel de maxime elītis. Qm̄ aūt nō leuis est vir iste:q̄ post
predicamēta mox libros topicos ordinauit.Sꝫ Adrastus
Aphrodiseus vir precipuus inter pypateticos:qui in libro
de ordine pħie Arist.post librū predicamētoꝝ topica vult
ordinari:aliquā vtiqꝫ habebit rōnabileꝫ cām viri sensati
iudiciū. Aut qꝛ precedere quidē oꝫ semper notius simpli
cium vocū:que per librū predicamentoꝝ habeť:ante de
monstratiuā aūt methodū:ꝛ ante methodū sylloꝝ:ꝛ pro
positionū ipsaꝝ necessario precedētiū eam:que ex ꝓbabi
libus:ꝛ ꝓbabilr̄ syllogizatis:tradit methodū: ꝓpter quid
qm̄ ſm syllm̄:ꝛ hoc precedit:predocet:ꝛ in hoc qđ est ꝯue
niēs syllꝰ:sicut ꝛ in p̄oribus analecticis.Si enī a ꝓbabili
bus ad demōstratiua:ꝛ a verisilibus ad ea que modis oī
bus sunt vera:ꝓcedere opꝫ:merito dicet vtiqꝫ Adrastus
ꝙ topicū

ꝙ topicū negociū p̄cedit demōstrationē:ꝛ ea que ante de
mōstrationē necessario p̄accipiunť:sed hec quidē verisilr̄
sī tamē ꝓbabilr̄ dicta sint. Incōueniens aūt vere pre topi
cis libris īscriptio: simplices enī voces imediate p̄cedūt
ꝓpōnes:que fiūt ex ipsis:ꝛ syllꝰs:qui ex illis. Qui aūt de
generibus entis:vel de decē gñibus inscribunt:sicut Plo
tinus:videť in ea que ad predicamēta repugnātia:ad res
aspiciunt solū:ꝛ nō ad logicā intentionē.gña enī entis sūt
ipse res:ꝙ aūt non de entibus intentio sit:sed de vocibus
ipsa signantibus ſm ꝙ signatiue sunt:dictum est ꝛ prius.
Plane aūt ꝛ ipsemet ondit dicēs. Unūqđqꝫ dictoꝝ ipsuꝫ
quidē ſm se in nulla affirmatione dici:cōplexione aūt ho
rū ad inuicē affirmationē fieri:si enī affirmatio in voce:ꝛ
sermone:vtiqꝫ erit de entibus intentio:nō enī reꝝ cōplꝰ
affirmatio fit:ſꝫ q̄ signatiuarū vocū.Si aūt ꝛ vnūqđqꝫ h̄
traditorū:aut subam signare ait:aut quātitatē:aut q̄lita
tē:aut ad aliquid:que vero signant nō sūt ipe res.signanť
enī ille:sed voces sunt:que signant.palā ꝙ nō de entibus:
sed de vocibus signātibus entia est negociū.Sꝫ qm̄ apud
p̄les inscribiť cathegoria: qđ sonat accusationes:cām hu
ius querendū:nō enī eas: que per eā īclinatiōes qualiter
opꝫ fieri per hunc librū docemur. Rhetorū enī ꝛ nō pħo
rū tale studiū:ꝛ opponiť tali kthagos:qđ est accusare ipm
a Kategoriᵐᵉ:qđ est rōnē reddere. ¶ Sꝫ Porphirius q̄
dē simplicius exponēs agoremur.i.dicere ait res ſꝫ aliqđ
signatū de cathegoria.i.p̄dicare. ꝛ vlr̄ dicere dictionem
signatiuā de re.vnde ait.Oīs simplex dictio signatiua:qm̄
de re quā signat ꝓnunciať:diciť cathegoria.i.p̄dicatū:dr̄
ita etiā per verba dicēs:ꝛ hac rōne hec dictio Socrates ꝛ
ꝑticulariū vnūqđq̄ꝫ signis:simplex dictio cathegoria vti
qꝫ dicetur:ꝛ ita non de gñalissimis:sed de simplicibus di
ctionibus erit sermo. ¶ Melius igitur alij dicunt cathe
gorias inscribi:qꝛ de gñalissimis sūt: que p̄dicari sūt enū
ciatiue:nāqꝫ oīs in qua verū cōsistit ꝛ falsum:hoc quideꝫ
est subm̄:de quo sermo est.hoc aūt de isto diciť:qđ quidē
predicatū tanq̄ꝫ de subto dictū vocať.puta.Socrates hō
est:subijciť quidē Socrates:predicať autē hō:ꝛ subijciť
quidē ꝙ magis ꝑticulare:p̄dicať autē vlius:ꝛ impoſſe est
ī proprie p̄dicatis cōuerti:nō enī poſſe est dicere:ꝙ hō So
crates est:neqꝫ ꝙ aīal hō:sunt aūt hec q̄dem solū p̄dicata
vt in ysagogis Porphirij dictū est:gña.videlꝫ gñalissima
hec aūt solū subijciūť vt singularia:ꝛ enī gñalissima alia
participāt:ꝓpter qđ ꝛ dñr de ꝑticipabilibꝰ ipsa añ alijs nō
participant:ꝓpter qđ aūt p̄dicatoruꝫ nulli subijciūť:ipis
indiuidua aūt ꝑticipāt:q̄ supra ipsa:ꝛ ꝓpter hoc subijciū
tur illis:a nullo aūt vt vlia participanť: ꝛ ꝓpter hoc aut
a nullo predicanť.Si igiť de suppremis gñibus est inten
tio libri:merito inscriptus est p̄dicamēta.ꝛ eniꝫ Archytas
etiā eandē intentionē habēs libꝝ de vlibus rōnibus īscri
psit:vlibus semꝑ predicatis:de his que sūt sub ipsis.nūq̄ꝫ
vero subiectis.Si aūt extraneum videatur nomen ꝓpter
cōsuetudinē positū:nihil est mirū.Deficientibus enī no
minibus respectu rerū pħi nō solū cognoscere res volen
tes:que ab his ignoranť:coguntť ꝓferre:q̄nimo volentes
exprimere his:qui desiderant adiscere:aliq̄ñ quidē nomi
na fingere cōpellunť:sicut ipsemet Aristo.endelechie no
men adinuenit.Aliq̄ñ aūt vsi sunt his:que imposita sunt
alijs cōueniēter transferentes:sicut nunc nomie cathego
rie.Cathegorice aūt inscriptus est liber:ꝛ nō de cathegori
cis:qꝛ cōsuetudo est sepe:nomē de quo est sermo:in recto
casu prescribere ante librū:ita liber de Thenustodeo inti
tulať Thenustodes ꝛ qui de policia:policia. ¶ Or autem
sit ꝓpriuꝫ pħi maxime q̄dē signat sniaꝝ frequētia:ꝛ inuo
lutio dissertionis ſm intellectiuā Aristo.progrediētē vir
tutē:ꝛ ipsemet meminit huius libri in alijs decē cathego
rias ipsum vocans:vt nō existimemus ipsum memorař
Archite libri: qui aliā inscriptionem habꝫ. Aut igiť illos
libros opꝫ repudiare:in q̄bus meminerūt huius:aut neqꝫ
hunc spernere:sed ꝛ studiosissimi socioꝝ ipsius receperūt
librū:tanq̄ꝫ ꝓprium eius. Ad hoc aūt libro nō prescripto
Aristo.esset vtiqꝫ sine p̄ncipio:ꝛ sine capite: ꝛ oīs q̄dē Arī
stotelis pħia.precipue aūt logicū negociū. Narrat autem
Adrastus in libro de ordine librorum Aristo. ꝙ fertur ꝛ
alius p̄dicamentoꝝ liber:tanq̄ꝫ Aristo.sit etiā ipse: q̄ bre
uis ꝛ cōpēdiosus est ſm litterā:ꝛ diuisionibus paucis ab
illo differens:p̄ncipiū hn̄s tale.Entiuꝫ hec quideꝫ sūt ꝛc̄.
multitudinē aūt versuum:et vsqꝫ eundē dicit:breuem ar
cham dixit:tanq̄ꝫ cōpendiose vniuscuiusqꝫ conaminibus
expōnis. ¶ Restat aūt de diuisiōe libri in talia:qđ remā
serat dicere:ꝙ aliqui nō attendentes:qualr̄ minutatiꝫ di
cta sint:ꝛ qualr̄ cōplent hn̄ oportunitatē ad totam inten
tionē:ꝛ qualr̄ soluant cōtinuationē adinuicē.puta cū alia
posita esse q̄si accumulatim sermo de hypomnematicis
hoc est vt scribunť aliqua ad rememorationē.q̄nimo cō
tradicunt etiā q̄dā ipsi spernētes diuisionē.hi quidē tanq̄ꝫ
abundantē frustra:hi aūt tanq̄ꝫ multa pretermittentem.
sicut Cornutus:ꝛ Athenodorus: qui intentionē existimā
tes esse de dictionibus ſm ꝙ dictiōes sunt:multas dictio
nes proferētes:has q̄dē ꝓprias:has aūt topicas:existimāt
redarguere diuisionē:tanq̄ꝫ nō oēs dictiones cōprehēden
tem:que etiā diuisionē noīum putant fieri in equiuoca:ꝛ
vniuoca:ꝛ denoīatiua:ꝛ existimant librū esse aceruū quē
dam oīmodorū theorematū logicorū.s.ꝛ nāliū: ꝛ mora
liū ꝛ theologicoꝝ.Esse enī que quidē de equocis:ꝛ vniuo
cis:ꝛ denoīatiuis theoremata logica dicūt.Ad hoc auteꝫ
ꝛ idē qđ est de oppōnibꝰ:que aūt de motu nālia:moralia
vero que de virtute ꝛ malicia:sicut theologica sunt specu
labilia:que de decem gñibus:nō autē ita se habꝫ veritas:
neq̄ꝫ enī diuisionē facit noīum:nō enī vtiqꝫ p̄termisissent
multinoīa:ꝛ alternoīa. Sed est libꝝ diuidere q̄dē ī tres
magnas ptes:ꝛ in p̄ma quidē debētur q̄dā ad p̄dicamen
ta futura vtilia.s.quid est equiuocū:qđ vniuocū:quid de
nominatiuū:ꝛ enī dicturus erat:ꝙ que quidē in subto pre
dicanť equiuoce:qđ aūt de subto vniuoce:ꝛ qđ dnoīatiue
a qualitate dñr qualia:ꝛ a quātitate quāta:vt igiť nō īter
rumpať cōmunitas doctrīa docēte ipso de istis:in medio
autē si remaneāt in expōne totū librū reddant obscuruꝫ
merito preaccepit ipsoꝝ dearticulationē. Scōm aūt capi
tulū de ipsis decē generibus pertractat.Capl̄m vero de q̄
busdā disputat:quorū meminerit in his:que de sermōibꝰ
predicamētis:ꝛ horū certiorē intellectū tradit dicens:qđ
est simul:qm̄ que ad aliqđ dixit simul existere:ꝛ quot mo
dis diciť prius:vt nō dicente ipso:nunc quidem hanc sub
stantiā esse priorē alijs:alia aūt aliā cōtradicere ipsum ad
seipsum existimemus:sed sciamus ſm ꝙ signatū prioris
dicta est ista prima:ꝛ ſm ꝙ ista.Et de motu etiā dicit re
cordatus ipsius:vt de facere ꝛ pati loquiť:ꝛ opposita diui
dit:recordatus etiā horū in his:que ad aliqđ:ꝛ in q̄busdā
qualiū.Cur igiť nō etiā ista preordinauit ante sermoneꝫ
de predicatis:aut ꝓpter qđ nō etiā illa post predicamēta
induxit:cū inquireret: Porphirius soluit dubitationē hn̄s:
qꝛ illa q̄dē ignorauerāt penitus quantū ex consuetudine.
horū aūt intellectus habemus q̄dē aliquos.nō tñ neqꝫ ip
sorū certam sniam.Uolens igiť sermonē de ipsis predica
mentis multū postponere distulit ista in posterū non co
actus ipsa predocere ꝓpter aliqualē ipsorū intellectū pre
existentē:neqꝫ noticiā de ipsis inartificialē remāere apđ
auditorē cōcedens:ꝛ enī si vtamur aliquibus ex cōsuetu
dine noībus:tamē aliquādo nō cognoscimus ipsorū nās
certitudinalr̄:ad quas respicientes noīuꝫ impositores ipa

protulerunt. Hec quidē igitur dicta sunt de diuisionibus libri in sua capitula. ¶ Si aūt ꝛ sub qua parte Aristo. philosophie reponatur velit quis adiscere. palam ꝙ sub organica. Logici enim negocij partem ꝑmam obtinere ostensa est: que de simplicibus nominibus doctrina: logica aūt tota est pars organica philosophie: veluti canones: quemadmodum regule fabrorum ꝛ carpentariorum.

¶ Aristotelis ꝑdicamētorū tractatus primus: qui ante ꝑdicamēta nūcupat̄. Simplicij commentarijs feliciter incipit.

Equiuoca dicunt̄: quorū nomen solum cōmune: que vero ſm nomen ratio substantie altera. puta animal homo: ꝛ qđ pingit̄. Hoꝝ enim nomē cōmune solū: que aūt ſm nomē ratio substantie altera. Si enim assignet quis est ipsoꝝ: vtrilibꝫ ſm aīal esse ꝓpriā vtriuslibet rationem assignabit.

Dubitant qui circa Nichostratū: cur ꝓponēs dicere de predicamentis nō statim de ipsis: sed de alijs docet. scꝫ de equocis: ꝛ vniuocis: ꝛ dnoīatiuis. Ad quos rn̄dit Porphirius: ꝙ in vnoquoqꝫ fere speculatiuo negocio prescribunt̄ quedā ad explanationē sequētiū: vt in geometria diffōnes: ꝛ dignitates: ꝛ petitiōes: ꝛ hic igitur qm̄ de primis dictionibus: que sunt primarū ꝛ simplicium rerū sign̄atiue: ꝓponit dicere: sub quibus oportebat alia oīa reduci: sed ꝙ vniuscuiusqꝫ rei vnū esset propriū nomē sub vna cathegoria quelꝫ reducent̄. Si autē idem nomen esset rerū pluriū: ꝛ ſm substantiā differētiū discretione opus eēt. Aliquādo enī palā: ꝙ sub vna cathegoria reducunt̄: aliqñ aūt non: sicut homo aīal vocatur ꝛ equus: ꝛ iteꝝ aīal Socrates: ꝛ Socratis imago: que est colorū ipsius figuratio. Hoꝝ enī homo quidē ꝛ equus eadē sub̄a aīalis ꝑticipantes vniuoce de ipsis ꝑdicata sub vna cathegoria reducunt̄. Socrates vero: ꝛ qui pingitur: velut sub̄a aīalis nō participātes ambo: sed hic quidē substātia hic quidē colore: vel figura suꝑficiali nō sub eadeꝫ cathegoria reducunt̄: sed Socrates quidē subto: qui pingitur sub qualitate. oportebat igit̄ precedere de equiuoco ꝛ vniuoco. Or auteꝫ oportuna est equiuocorū ꝑacceptio: isinuauit Andronicus ꝑordinās. Eorū que dicunt̄: hec quidē sine cōplexione dicunt̄: hec aūt cū cōplexione: ꝛ eoꝝ que sine cōplexione equoca quidē dicunt̄: quoꝝ vnū soluꝫ nomen cōe: quare oportunuꝫ videt̄ equiuocoꝝ ꝑacceptio: ꝛ ꝓpter dicta: ꝛ qꝛ multa existēte dubitatione de ente si sit genus: vel nō: ex equocis ꝛ vniuocis cognoscit̄. ¶ Diuus aūt Jamblicus ait. Videt̄ mihi oīuꝫ pulcherrimū a predicamētis incipere: veluti de equocis ꝑtractās. Ipsa eniꝫ ꝑdicamēta aliqñ equiuocū hn̄t ꝑdicamēti nomē. reb⁹ enī quidē ꝛ totis gn̄ibus differūt nihil: ꝙ aliud predicatur nomen solū habēt cōmune: ꝛ ipsum quidē cathegoria. idest predicare equiuoce dicit̄. Si igit̄ nō cōuenit ipsum ydioma ꝑdicamēti itelligere: neqꝫ qualr̄ cōiter pluribus cōueniat: ꝛ ad oīa entia habitudineꝫ habeat: possibile est inuenire: non aliquis equiuoca dubitauerit: merito in ꝑncipio de ipsis sermonem facit. ꝛ alias quideꝫ ad sophisticas molestatiōes nihil est tale: quale dilatare nomina: ꝛ hoc etiā Plato dicit in euthidemo. Confitentur ꝛ alij omnes ꝙ quantū ad duplicitatem nominū exhibemus magnā occasionē ad dialecticam tradidit. Sed videamus qualiter Aristoteles equiuocorum naturam manifestauerit: qualiterqꝫ ipso explanante dictionē rerum quālibꝫ per nomen declarauerit: ꝛ per rationē descriptiuā: vel diffinitiuā. puta homo per ipsum: hoc nomen homo: ꝛ per diffinitiuam rationē dicentē animal rationale mortale: nomine qdeꝫ ipsum declarante monoydes: diffinitione polymeres. Sꝫ nomen quidem symbolū existens: possibile est ꝛ alterius alicuius ſm substantiaꝫ differentis idem esse: veluti picti hominis ꝛ illius symbolum factum. Rationem auteꝫ expressiuam substantie impꝛsibile est alteri ſm substantiaꝫ differenti esse eandē. ¶ Sciendū est igitur ꝙ quecunqꝫ ſm nomen cōmunicantia differunt ſm rationē: hec vocātur equiuoca: quecūqꝫ autem ecōuerso ſm rationeꝫ qdē cōmunicāt: ꝛ ſm nomen differunt: hec vocant̄ multinomia. puta hominis diffō vna: nomina plura meros: brotos: ꝛ siquideꝫ talia nomina sunt hominis. Que auteꝫ cōmunicant ſm ambo: ſm nomen. s. ꝛ rationē: vocant̄ vniuoca: naꝫ homo ꝛ equus cōmunicant noīe animalis ꝛ diffinitione: ambo enim animalia ꝛ substantia animata sensitiua: ꝛ ꝓpter hoc vniuoce de ambobus aīal predicat̄. Que auteꝫ neqꝫ ſm nomē: neqꝫ ſm rationē cōmunicāt: vocant quidam alternomia. sunt autem ſm veritatem altera: ꝛ maxime quādo neqꝫ suppositum habuerint cōmune: vt ascensus ꝛ descensus scalam: que enim talia: magis vtiqꝫ alternomia adicentur. Sunt autem quedā que sic quidem cōmunicant ambobus: sic aūt differunt: vt q̄ dicuntur denominatiua. vt cuꝫ ab albedine album dicit̄ ꝛ grāmaticus a gramatica. ¶ His igit̄ qnqꝫ ex dictōe manifestatis equocis: vniuocis: mltinomijs: alternomijs: denominatiuis: tria sola nūc suscepit Arist. equoca: vniuoca ꝛ denominatiua. Forte quideꝫ ꝛ his solis vsus in libro de predicamentis: forte ꝛ tanq̄ ex duobus hoꝝ facilis sit noticia sibi oppositoꝝ. Qui enim nouerit equiuoca: que ſm nomen nihil cōicant: ꝛ ſm rationē differunt: sicut multinomia: que rationē cōmunē habent differentia ſm noīa. ꝛ iterum qui nouerit que ſm ambo cōmunicant: sciet alternomia differentia ſm ambo. forte igit̄ ꝛ ita dicet vtiqꝫ aliquis recte breuitatē Aristotelis cōiecturans. Rectius autem vt videtur Syriano pħo derelicta duo. scꝫ multinomia ꝛ alternomia ad elocutionis institutioneꝫ respicere magis q̄ ad ipsum rerum intuitum: ꝓpter quod in rhetoricis artibus: ꝛ in negocijs talibus oportunius de his disputabit: in quibus multis modis dicere per mltinomia docebit. ꝛ altera per naturam: per alteranomina proferre vt planius: ꝛ sine cōfusione sermo videatur. Hic auteꝫ de equiuocis ꝛ vniuocis disputat realem differentiā habentibus: ꝛ primo de equiuocis tanq̄ de indigētibus simpliciori noticia. ꝛ ſm vnum aliquid cōmunicantibus. s. ſm nomen. Deinde de vniuocis cōmunicantibus ſm ambo. scꝫ nomen ꝛ rationem: ꝛ cōsequēter de denoīatiuis: cōmunicantibus quidem ſm nullum horum perfecte. Dico ſm nomen ꝛ rem. medijs autem existentibus inter equiuoca ꝛ vniuoca. Diuus autem Jamblicus propter hoc ait preponi sermonem de equiuocis tanq̄ de simplicioribus: qꝛ predicamenta equiuoce sunt predicamenta: q̄uis naturā habeant: vt vniuoce predicētur de sub ipsis. Sed hoc ipꝫ quod est predicamenta esse: ꝛ genera generalissima: non vsqꝫ ad nomē solum hn̄t cōmune. imo ꝛ ipsa eius: quod est predicari natura: hoc est esse generalissima conueniēs est. ¶ Dubitant autem ꝓpter quid: cū de dictionibus propositum sic dicere: ꝛ non de ipsis rebus. tamen de equiuocatione quidem nihil dicit: de equiuocis autem docet: q̄tis poꝛ sit itellectus equocationis: si qdē ab illa equocata ¶ Et solonē ad hoc hn̄ inducunt: ꝙ a rebus fiūt equiuoca

manifesta:

manifesta: qñ eodē noīe ꝓlata: ego quidē aliū intellectū: tu aūt de noīe aliūm habemus: sicut hoc noīe canis: dico ego quidem terrestrē: tu aūt marinū meditaris. ꝓp qđ ꝛ ī syllis penes equiuocationē dyalecticis iubent quiescere: donec interrogans ad aliud significatū traducat nomen. puta siquis interrogat: si tunica est virilis: si forte cōcedamus ꝙ sit virilis: ꝛ si interrogauerit. si qđ virile est aīatū. ꝛ hoc ꝓcedamus. verū est. n. Si vero concludat qꝛ ꝛ tunica aīata. hic aūt opꝫ equocationē virilis distinguere: ꝛ osn̄dere virilitatem: ꝛ aīationem: aliter quidem de tunica. aliter aūt de habente virilitatem dici. vnde res proprie non nomina dōm facere equiuocationē. Etenim ipse de equocis facit doctrinam assequentibus ipsis confestim intentionem ꝛ sermonem de equiuocatione: ꝛ Plato ēt ex reb⁹ ait manifestari. si equiuoce de pluribus dicatur idē nomē ꝛ si vniuoce. dicit. n. ī sophistica. nūc. n. tu ꝛ ego cōiter nos habemus cōe nomen hꝯ. rem aūt ipsam: de qua dicimus vtriqꝫ. Forte singulr̄ apud nosipsos habemus: quare qñ nota fiunt ꝓpria. ꝙ noīs cōiter dicti singulr̄ est intellect⁹ apud vtrunqꝫ: tunc fit palā: ꝙ equiuocoꝝ est nomen. Nō enim sunt ipsa in seipsis equiuoca talia: sed disputantium ꝛ noīantium variato intellectu: aut consonante equiuocorum ꝛ vniuocoꝝ est natura. Bene aūt dixit dicuntur: qm̄ non de ipsis rebus est sermo: sed de significatis dictiōib⁹. ¶ Dubitant aūt de hoc: qūo equiuoca illa solū dixit: quorum nomen solū cōe. cū sit equiuocatio ꝛ in verbis: vt in isto est drapodiste: ꝛ in participijs: vt in isto est drapodismenos: ꝛ in cōiūctionibus. etenim hꝯ multas dr̄ias disputatores tradiderunt. ¶ Dn̄t aūt ad hoc: ꝙ nomē dicit̄ tripliciter. hoc. n. significat qđ ꝓprium. hoc aūt quod appellatiuum. hoc vero quod cōiter ad omnem partem oratiōis extendit. Sicut dicimus Platonē pulchris. Xenophontē aūt cōmunibus nominibus vsos fuisse. Nihil igitur incōueniens nunc dici nomen: qđ cōiter ad oēs orōnis ꝑtes extēditur. Boethus aūt ait nomē duplr̄ diuidi: qđ accidit ꝑ ordinationē articuli: qđ etiam ꝓprie nomen dicit̄: ꝛ quod ad oīa orōnis elemēta extenditur. qm̄ igitur cum inciderimus cuicūqꝫ dictioni: si equiuoca est. ꝑmittimus articulū. Silr̄ in his: que ꝓprie sunt nomina: ꝛ in alijs dictiōib⁹ dicentes hic canis equiuocum: ꝛ hoc endrapodiste equiuocum est. significat. n. ꝛ capi ipsum captiuum: ꝛ capere aliū merito nomen equiuocoꝝ cōe esse ait: qꝛ quod ꝓpriuꝫ est nominis. habent oīa premitti. s. sibi articulum. Assimilantur quidem. n. que sic ꝓferuntur noībus: que dicuntur monoptota. i. vnius casus: vt cuꝫ dicitur. hoc andrapodisthe huius andrapodisthe: huic andrapodisthe: ꝛ sic deinceps per hoc qđ dixit nomē: insinuauit: qualiter oportet ꝓferri equiuocorum distinctionem: qꝛ preponentes articulum ꝛ dicentes hoc andrapodisthe: significat enim hoc: ꝛ significat illud. articul. n. ꝑmissio dat ipsis noīum modū. Solū aūt nomen cōe esse ait equiuocis: hoc quod est solū qñqꝫ quidem vnum significante: vt cum dicimus munduꝫ solum esse. qñqꝫ aūt eam: que ad alterum contra distinctionem: vt quando dicimus clamidem solam habere: cōtra distinguentes vt ad tunicam. Scđm hoc aūt significatuꝫ nunc acceptum solum tanq̄ contra distinguens ad substātie rationem. quod quidem ꝛ planum facit equiuocorum inuentionē: ꝛ etiam vnū diffinitiuū aliquid. s. nomen solū esse cōmune: ꝛ ad vnum dubitatum aliquid. s. ad diffōnē contra distingui. Hoc autē cōmune: qđ est ipsuꝫ multipliciter dicitur. aut. n. ꝙ per omnes partes diuisibile ē: vt terra forte habitata: aut ꝙ indiuisibiliter ad cōem vsum ꝓponitur: non tñ simul vt seruus: aut equus cōmunis: aut quod in preacceptione quidem appropriatur. rursum autem in cōmune remittitur: vt theatrum: aut quod simul indiuisibiliter in vsum multorum deducitur. vt vox ꝛ nomen commune equiuocis simul omnibus conueniens: ꝛ alijs quidem potens possibile simul conuenire indiuisibiliter idem. Propter quod ꝛ Andronicus per modum paraphraseos differens librum ꝑdicamentorum dici ait equoca: quorum nomen idem. etenim nomen ꝛ sermo propter incorpoream naturam impartite qdē multis. ¶ Dubitāt autem qui circa Nichostratum circa hoc: quod ē cōmune nomen equiuocorum dicitur. dicens. n. canem: qđ quidem nō bouem: neqꝫ equuꝫ: vel aliud aliquid dicit talium manifestauit. Qđ autem volunt significare nonduꝫ declarauit: qđ enim canem: vtrum celestem: vel terrestrē vel marinum: vel illam passionem: que euenit circa guttur: nondum palam. Si igitur nihil significat: neqꝫ nomē vtiqꝫ esset. quare neqꝫ equiuocum. Equiuoca eniꝫ nomē cōmune habere dicebantur. si autem opus est adiectione aliqua ad significandum quid multorum illorum est: qđ dictum est: puta ꝙ celestem dicit. aut aliud aliquem canum. nō iam commune manet nomen. adiectione enim ſm quam maxime significat quod vult. appropriabitur. quare si non significet aliquid vt est nomen: quod dicitur de his: que tanq̄ equiuoca assignantur. Si auteꝫ adiectione: que facit: ꝙ proprium vniuscuiusqꝫ nomen significet: nō iā equiuoca sunt ſm ꝙ nomine communi participant quādo qđ cum adiectione non iam nomen solum est: sed oratio. quare ꝛ si non significet aliquid nō est nomen. nomen enim significatiuum vult esse. Et si significet cū adiectione: iterum non solum est nomen: sed oratio propter adiectionem dicere. imo neqꝫ cōmune iam propter differentiam. Uniuersaliter autem ſm nullum significatoruꝫ cōmunis. erit cōmune quod dicitur equiuocoruꝫ nomen. Neqꝫ enim ſm cōmune: quod est diuisibile. aliud. n. alia syllaba nominis participans: non iam esset equiuocuꝫ. neqꝫ ſm totum quideꝫ alias ꝛ alias in alterius vsu existens. simul enim vnicuiqꝫ dictorum equiuocoruꝫ conuenit nomen: neqꝫ ſm illud: quod in preacceptione ꝛ impropatione simul. ꝛ propterea quia debebat vnumquodqꝫ alias ꝛ alias. aliud transumere nomen. vt in theatro loca. Et rursum iā non essent equiuoca. Sed neqꝫ sicut vox. vox eniꝫ omnibus eandem infert passionem audientibus. equiuocum autem alijs alium intellectum exhibet. si forte aliquid significat. si autem non alium alijs sine significatione manet. ꝛ iam non est nomen. ¶ Quidaꝫ autem soluētes dubitationem aiunt: ꝙ non omne nomen significatiuum est. tripliciter enim nomine dicto: hoc quidem ſm characterem: ꝛ si non sit ordinatum pro aliquo significando. vt chimera. Hoc autem ordinato non tamen nomine habente characterem. vt hec coniunctio alamin: quod cōsonat: quinimo imposito cuidam pro nomine a Diodoro deridente grāmatice dictiones: ꝛ dicētes natura esse nomina. hoc aūt habēte characterem nominaleꝫ: ꝛ ad significandum instituto. vt Socrates ꝛ Plato. ꝛ alia q̄ noīa dicunt̄: qđ ꝓhibet equiuocū nō institutū eē characterē hn̄s noīs. ponit. n. nomē cōe sine institutione acceptuꝫ. ¶ Sꝫ ipol'e videbit̄ vtiqꝫ tale eē nomē: qđ in diffōne equocorū assumit̄. qđ. n. dcm̄ est: quoꝝ dubitāt aliq̄: ad q̄ institutuꝫ est. nomē aūt characterē solū: vt de alio institutū ē. aut igitur nō de aliquo istitutū exñs nō vtiqꝫ accipiet̄ in diffinitiōe. vel si de aliquo institutum fuerit: non vtiqꝫ erit conclusio. neqꝫ enim cōmunis de aliquo institutio eē potest. sed ꝛ hoc. que autem ſm nomē ratio altera est modis omnibus tanquam de aliquo instituto nomine. Or igit̄ characterem solum hꝫ. rōneꝫ aliq̄ non hꝫ. que. n. eēt vtrū rō chimere nihil significantis. Si aūt de aliquo institutū est nō est cōe sicut neqꝫ diffōnes: sed deferentē institutioneꝫ

dr̃iam h̃ntes. Forte igit̃ equocū nomē velut nomē exñs: ⁊ vt respl̄ibus ⁊ diuersis ꝯgruere pōt. ⁊ pp hoc ipsa dicta incertū: de quo dr̃: donec determinet̃. Dubitatū aūt nō iā solū est cōe nomē: sꝫ iā accepit ēt dr̃ia: ita vt significet vnū cōe aūt ⁊ indubitatū significat: qḋ p oibus equiuocis cōiter ⁊ in diuersis est institutū: qḋ gdē cū determinatiōe acceptum appropriatū: ⁊ dispartitum efficit cōe. nō igit̃ bñ dñt: ꝙ si signat non ꝯuenit. Est. n. signatio ⁊ istitutio cōis vt cōis. ē aūt dignū attendere: ꝙ totā equocoꝝ descriptionem p equocū fecit. etenī nomē. ⁊ soluꝫ: ⁊ cōe multipl'r dictoꝝ sunt: ⁊ magis sm equocationem existentium.

¶ Que vero secundum nomen substantie ratio altera.

¶ Diffinitiuā rōnē ꝯiugatā esse oꝫ modis oib⁹ noi: vt neqꝫ superabundet a noie: neqꝫ deficiat. Etenim eiusdē rei ē ⁊ nomē ⁊ diffō: sed diffinitio gdē explicat rē sm ꝑtiū multitudinē ipsam cōprehendens: nomē aūt adunat ⁊ conuoluit: ⁊ sm ꝙ vnū est ipm ondit. Opꝫ igit̃ oēm diffōnē coniugatā eē noi: ⁊ neqꝫ abundare: neqꝫ deficere. Accidit aūt abundare ⁊ deficere: si vt sm nomē fiat diffō. Abundare aūt si fiat ꝯgrua alicui superioꝝ: vt cū aīal diffinire volens nō sm nomē aīalis diffōnē assignat: sed sm aliqd vl'iuꝫ conuenientiū aīali. puta aīatū: tunc. n. assignabis: ꝙ aīal ē suba deintus mota: vel nutrita: ⁊ augmētata: ⁊ silia generans: aut qualitercūqꝫ aīal diffiniret. tunc. n. vere gdē dr̃ de aīali: nō tñ diffō erit. Nō. n. adequat̃: si quid. n. aīal est nutrit̃: ⁊ auget̃: ⁊ generat sile: nō aūt eꝯ. plante. n. nō sunt aīalia. deficere aūt accipit diffōnē a noie: qñ sm aliquid magis ꝑticulariū ipso noie accipit: vt qñ aīal diffinientes subam rōnalē mortalē diffinimus: qḋ gdē est hō. etenī ꝙ gdem tale aīal est: nō iā aūt aīal oē tale. ois igit̃ diffō sm nomen fit: vt ꝯuertat̃ ad nomen. Equoca tñ sm aliud gdem aliquid pñt h̃re eandē diffōnem: veluti Aiaces sꝫ ꝙ sunt hoīes: ⁊ aīalia rōnalia mortalia. ꝙ aūt Aiaces: h gdē est oileus. ille aūt thelamonius. Aiax aūt est equocuꝫ vt suppositū. Speusippus aūt ait: ꝙ sufficiebat dicere pugit rō aūt altera: q̄uis siquis ita assignauerit vniuoca equoca erūt: ⁊ equoca vniuoca. nobis. n. ⁊ equ⁹ nomē est cōe. s. aīal. rōnes aūt altere sm ꝙ equus ⁊ hō. esset igit̃ vniuocū equocū: ⁊ iteꝝ marinus canis ⁊ terrestris sm aīal eandeꝫ hñt rōnem: ⁊ erunt equoca vniuoca: qꝛ nō sm ꝙ erant equoca sm canē. s. assignata est ipsoꝝ diffō: sed sꝫ aīal: necesse est igit̃ adiectio hec sm nomē. ¶ Rō gdē significat ⁊ ea: que in supputationib⁹ rōcinatione est. significat aūt ⁊ eā: que in mēte sm meditationē: significat aūt ⁊ pferribilē ⁊ seminabilē. significat ēt ⁊ vniuscuiusqꝫ circū scriptiuā ⁊ diffinitiuā. Rōnē aūt ipsam dixit: ⁊ nō diffōnē. vt ꝯphēdat ēt descriptiuā assignationē: que ⁊ generibus suppmis ⁊ indiuiduis ꝯgruit: que in diffōne nō pñt cōprehendi: qꝛ neqꝫ suppremoꝝ geneꝝ genus ꝯuenit accipe: neqꝫ indiuiduoꝝ dr̃ias. Descriptio aūt ꝓprietatē sube assignans: ⁊ ad hoc attingit: ꝓpter qḋ neqꝫ simpl'r dixit eā: q̄ sm nomen rōnem: sed sube rōnem: qꝛ descriptiua quidē rō ꝓprietatē rō dubitat: ⁊ diffinitiuā vo qḋ qd erat esse vniuscuiusqꝫ ē ⁊ subam ipsam. rō igit̃ sube ꝯphendit ⁊ diffinitiuā rōneꝫ ⁊ discretiuā. ¶ Quare frustra culpāt iteꝝ q circa Nichostratū tanq̄ in sola suba videat̃ Arist. dicere equocationē: siquideꝫ rōnē sube alterā dixit in equocis: cū ⁊ in quali sit equocatio: siquidem albū dicimus ⁊ colorē. ⁊ albā vocem: ⁊ in situari: ⁊ in aliꝭ p̄dicamentis. ¶ Ad hāc. n. dubitationē occurrens Porphirius primo gdem ait. neqꝫ in oibus hoc esse scriptū exēplaribus: neqꝫ. n. Boethum h̃re vt ait. Recitat. n. Arist. volentē ostendere q̄ sint equoca dicēteꝫ equoca dñr: quoꝝ solū nomē cōe: que aūt sm nomē rō altera. ⁊ exponēs Boethus p singula verba sube delinquit tanq̄ nō esse scriptū. ⁊ Andronicus ēt differēs li^m ait. Eorū que sine ꝯpl'one dñr: equoca quidem dicunt̃: quoꝝ nomen solū idē. que vero sm nomen rō altera. Nos autē ait Porphirius: qm̄ ⁊ hoc minus: ⁊ fere pl'imi inuenerunt diffinitionē adiecto noie sube: ⁊ necessariū dicim⁹ appositionē. Logo. n. i. rōe significante inductio: ⁊ inductionē: ⁊ syllogismū: ⁊ oēm affirmationē ⁊ negationē: si nō apponeretur sube q̄uo separarent̃ a diffōne ⁊ descriptione: alia logi. i. rōne significata est: p eo igit̃: vt differt diffō: vel descriptio altera: expositionem diffōnis ⁊ descriptionis accepit dicens. Rō vo sube altera. etenī diffō gdē rō est sube tanq̄ subaꝫ significans. descriptio aūt tanq̄ ꝓprietatē: ⁊ tūc subam significans ⁊ exñtiam cōem ꝓprie sube. ⁊ alterius hypostaseos. ¶ Dubitat aūt Nichostrat⁹ de equocis: ⁊ adhuc accña ad dubitationē plani⁹ exposuit. si. n. vniuoca sūt quoꝝ nomē cōe ⁊ diffō cōis: hñt aūt equoca nomē cōe cū vocent̃ equoca: ⁊ diffōnē equoci: de vnoquoqꝫ. n. equocoꝝ est dicere: ꝙ nomē solū cōe: que vero sm nomen rō sube altera equoca. g̊ vniuoca sūt. sunt aūt ⁊ vniuoca: vniuoca oia. g̊ idē nō hñtia vniuoca sūt. ¶ Soluit aūt ⁊ hāc dubitationē Porphirius dicēs: ꝙ nihil ꝓhibet easdē res sm differentes appellationes equocas esse ⁊ vniuocas: sicut Aiaces inq̄tū Aiaces dicunt̃ ⁊ hoīes: sm ꝙ quidaꝫ hoīes vniuoci sunt: sm ꝙ aūt Aiaces equoci: ita igit̃ equoci Aiaces: sꝫ ꝙ gdē equiuoci vniuoci sunt: sꝫ sm ꝙ sunt Aiaces equiuoci. ¶ Sꝫ admirabil' gs de facili: ⁊ dicet equoca sꝫ ꝙ equiuoca nō eē equoca: sed vniuoca sm ꝙ aūt non equoca: sed Aiaces sm hoc sunt equiuoca. Et forte nihil incōueniens sm ipsam quidē equiuoce nām cōem exñtē: que participant ipsa vniuoca esse sm ꝙ ambo equiuoca sunt sm nomen: cū nō sm ꝙ nām cōem participātia: sed noie solo cōi participantia. puta noie Aiacis sm hoc equiuoca sunt. Si igit̃ dissyllabū: sed quatuor syllabaꝝ: sꝫ ꝙ auteꝫ dyon vel crates: que gdē alia sunt p̄ter nām dissyllabi: participant tñ ipsa ⁊ sꝫ hoc est dissyllabū: ⁊ nihil incōueniēs ita ⁊ equiuoca sm ꝙ participant nā equiuoci cōis nō sunt equoca: sed vniuoca. sm ꝙ aūt nō nā equoci: sed noie solo cōi participant: sꝫ hoc equiuoca sunt. ¶ Si aūt dicat aliqs: ꝙ participare nā equiuoci: nihil aliud est q̄ noie solo cōi participare. hec. n. est equiuoci nā: siquidem ista est diffinitio. ⁊ ita rursum sm ꝙ equiuocū ipm ondit vniuocū. ¶ Dōm ꝙ noia quidē de rebus p̄dicant̃ p̄ncipal'r ⁊ ꝓpria: ⁊ cōia. equiuoce aūt vel vniuoce p̄dicari non p̄ncipaliter inest: sed per noium talē vel talē cōicatū: quare qñ gdē nomē Aiacis ita ꝑticipat̃. vel nomē solū sit cōe ꝑticipātib⁹: equiuoca est talis ꝑticipatio. qñ aūt rursuꝫ equiuocatio ita ꝑticipat̃: vt non solū nomē cōe sit ꝑticipantibus sꝫ ꝙ vocant̃ equiuoca: sed ⁊ nā ipsa equocationis participēt rō vniuoci est participationis modus. Dubitationes quidē igit̃ ad ea: q̄ de equocis: ⁊ dubitationū solutiones tales sunt. ¶ Consueuerunt aūt hic superuenientes expositores modos equiuocoꝝ dinumerare: ⁊ dicunt: ꝙ sm suppmos modos dupliciter dicuntur equiuoca. hec. n. sunt a cāu: vt Alexander: qui Parius: ⁊ qui Macedo. hec autē ab intellectu qñ recogitans aliquis ꝓpter causam aliquam eadeꝫ noia imposuit: sed due quidem a casu: velut casualia ⁊ indeterminata indiuisa manent: que aūt ab intellectu diuidunt̃ quadrupliciter. s. in ea: que sm similitudinem: sicut Aristo. in exemplo equiuocorum vsus est dicens: animal hō: ⁊ qḋ pingitur cōe quidem habentia nomen hoc. rōneꝫ aūt altera; ꝓpterea ꝙ hō gdē aīal est: vt suba aīata sensitiua. imago aūt hois vel statua aīal: ita vt similitudo existētis aīati sensitiui. ¶ Scḋus autem modus ab intellectu qui sm analogiam: vt cū principium dr̃ equiuoce: numerorum

roꝝ quidem vnitas. linee aūt pūctus. fluuioꝝ aūt fons. ⁊ aīalium cor. sicut. n. ad numeꝝ vnitas: ita ⁊ alia se habēt: qḋ quidem est ꝓprium analogie. ¶ Tertius aūt modus ab intellectu: qñ ab aliquo fit cōis p̄dicatio in multis ⁊ differentibus rebus: vt a medicinali medicinalis gdeꝫ liber medicinaliū disciplinaꝝ hꝫ ꝯscriptionē. Medicinalis ēt scarpellus: qꝛ organū est incisionum: que sm medicatiuā artem. medicinale aūt ⁊ farmacū: qꝛ ad sanitatē ē opportunum: vñ nomē quidē solū cōe. rō aūt vniuscuiusqꝫ altera. ¶ Quartus aūt qñ diuersa ad vnū referunt̃ finē ab illo appellationē recipientia: sicut cibus sanus: ⁊ farmacuꝫ sanum: ⁊ exercitiū: ⁊ alia quecunqꝫ a sanitate: vt a fine nominantur. Hos aūt duos modos quidaꝫ copulantes enumerauerunt: vt vnū qui ab vno ⁊ ad vnū. ¶ Quidaꝫ aūt neqꝫ in equiuocis ipsum posuerunt: neqꝫ in vniuocis: sed amboꝝ intermediū: ꝓpterea ꝙ rōne quadā participant. a medicinali gdē medicinalia: a sanitate aūt sana. vt eniꝫ nomē solū est cōe. ⁊ pp hoc vniuocis assimilant̃: sm ꝙ autē nō ex equoco participāt ꝑticipatiua. Ut. n. semp medicinalis est liber: qui sciam medicinalē ꝯtinet: ⁊ scarpellus: neqꝫ semper sanuꝫ farmacū: ⁊ deābulatio: ꝓpter hoc igit̃ nō sunt vniuoca. ¶ Quidā aūt quoꝝ ⁊ atticus ē mod⁹: q sm metaphoram reducētes in eundem cum eo: q sꝫ analogiam dicunt vtrunqꝫ eē vnū modū equocoꝝ: dignius ē aūt ꝯsideratiōe sermo. Dicit. n. Porphirius: ꝙ qñ res habuit ꝓpriū nomē: aliter aūt vtat̃ aliquis super ipsaꝫ aliud nomē trāsferens. ⁊ hoc vtens tanq̄ ipsi imposito: nō vtiqꝫ erit equocatio q̄dam aliqua hic. vt. n. topice dicta equoca vtiqꝫ erunt cū his: q̄ ꝓprie dñr. qñ aūt nō habuit aliud nomen: tunc fit equocatio: puta mōtiū inferior pars vocatur yporia. aliqñ vero yporias. Multi saltus yde: que erat sylua Troianoꝝ: has yporias poete pedes vocant: vt dr̃. oēs mouebant̃ pedes: multi saltus yde: ⁊ lecti ēt: ⁊ mēse gestatoria pedes vocant̃: ⁊ nauis gubernaculum: semp. n. pedē nauis ait poeta. In his igit̃ ait Porphirius. nauis gdem: ⁊ montis pedem vt vtiqꝫ dicet aliqs equiuoce dici: ꝓpterea hñt ꝓpria noia yporiam ⁊ gubernaculū. inde mense aūt ⁊ lecto nō est metaphora: sed equocatio. nō. n. hñt aliud nomen: sed pedes dñr sm similitudinem ad aīal. quare nomē solū cōe est hoꝝ rōnes: aut altere. In mōte aūt ⁊ valle alia sunt noia. translata est aūt pedū ambulatio sm metaphoram. si igit̃ nō sit aliqua silitudo: ⁊ sic erūt vtiqꝫ equoca. Porphiri⁹ tñ in his: q̄ sm interrogationē ⁊ rñsioneꝫ pedē nauis sm metaphoram dici ait. ꝓpriū nomē ipsius dicens gubernaculū vocari. In his aūt: que ad Sedaliuꝫ montis quidē pedē sm metaphorā dici ait. eū aūt qui nauis equoce: non. n. esse aliud nomen de hoc dcm̄: q̄uis ibi dixerat gubernaculū vocari. Et forte vtroqꝫ vere dicunt̃: si istud gdē gubernaculū pes dicebat̃: hec aūt mali ps nō habens aliud nomen: sed videtur hoc etiam gubernaculū dicere. transposita est. n. super ipsum: semper enim ē pedē nauis dicere de gubernaculo.

¶ Uniuoca autem dicuntur: quorum nomē cōmune: ⁊ que sm nomen ratio substantie eadē: puta animal: homo: ⁊ bos: hoꝝ. n. vtrunqꝫ cōmuni nomine appellatur animal: ⁊ rō substantie eadem. Si. n. assignet aliquis vtriusqꝫ rationem: quid est ipsoꝝ vtrūqꝫ animal esse: eandem assignauit rationem.

¶ Uniuoca aūt dicunt̃. Usqꝫ illuc eādē assignauit de p̄oribus equiuocis cū dixisset. ꝓpterea ꝙ ens equiuoce decē p̄dicamentis conuenire videtur. cōsequēter de vniuocis sermonem inducit. Est. n. opportunitas cognitionis vniuocoꝝ ꝓpter p̄dicationem vniuscuiusqꝫ generū de sub ipsis: que vniuoca dñr esse. Et qꝛ vniuoca inuicem sunt: sub eadem reducunt̃ cathegoria. vniuocus aūt cōicat gdeꝫ cum equoco sm ꝙ nomē cōe est in vniuocis sicut in equocis. Diffinit aūt: qꝛ non solum nomen est cōe in vniuocis: immo etiam ratio: que sm nomen diffinitiua. s. ⁊ descriptiua cōis est vniuocis: q̄uis nō apponat̃ hic sꝫ nomē. ¶ Porphirius. n. in eo: qui ad Sedaliū ita scripsit. Uniuoca dicūtur: quoꝝ nomē cōe: ⁊ rō eadem. subaudire aūt ipsum oꝫ ꝯiugatā. n. modi opꝫ esse rōnē diffinitiuā ⁊ discretiuā. Adhuc aūt in vniuocis: ꝙ vnū nomē vnius rei est significatiuum. In equocis aūt vnū nomen res plures significat: ⁊ alicubi quidem vnū nomen p̄dicat̃: alicubi aūt multa. ⁊ adhuc tñ equocū quidē ꝯdictiones suscipit: qḋ. n. pingitur est aīal ⁊ non aīal: ⁊ chorax. s. auis cornicula: est cornicula ⁊ non cornicula. Nō. n. est instr̃m: quod appendit̃ circa ianuā: qḋ ē chorax. vniuocū. n. non suscipit ꝯdictionē. nō. n. cōtingit hoīem: qui est aīal dicere nō aīal: ⁊ in eo gdeꝫ sm interrogationē ⁊ rñsionē eā: que ē suba rōneꝫ opꝫ itelligere ait Porphirius. ipsa. n. ē diffinitiua. In eo aūt: q ad Sedaliū: vt iam ait subaudiendū: ⁊ eam que sube. nō. n. sm ꝙ vnūquodqꝫ est in vniuocis: eadē est ipsoꝝ rō: sed sm ꝙ cōi aliquo participant oia: ⁊ vr̃ nunc substātiam copulare rōni: vt sit rō sube diffō: sed sm spēm intelligere: sm quā est vnūquodqꝫ. hō. n. ⁊ equus vniuoca sunt sꝫ aīal: ⁊ rō ipsoꝝ est eadē sm hoc: nō tñ sm illa: sm que subant̃: maxime. s. sm hoiem: vel sm equū. alia. n. vtriusqꝫ eoꝝ rō: ⁊ ipse añ pcedēs ait. Si subaudiat aliquis sube: palā ꝙ subaꝫ intelligemus: nō eā: que ꝓpria noiat̃: sed eā subam: q̄ vniuscuiusqꝫ existentiam. q. cōis significat. ¶ Sciēdū tñ: ꝙ nunc in plurimis exemplarib⁹ ita fert̃ scriptura. Uniuoca aūt dicuntur: quoꝝ nomen cōmune: ⁊ que sm nomen rō sube eadeꝫ. ⁊ Porphirius aūt in eo: qui sm interrogationē ⁊ rñsionem ita scripsit. Jamblicus aūt siue hoc: qḋ ē sube: ita vniuoca dicuntur: quoꝝ nomē cōe: ⁊ que sm nomen ratio eadem. Insinuauit aūt ꝙ in gbusdā exemplaribus nō fert̃ hoc: ⁊ que sm nomen: ⁊ ꝙ opꝫ subintelligere. Consecut⁹ est aūt scripturā Jamblici ⁊ Syrianus. Alexāder aūt diuersificatus ē circa scripturā ita scribēs. Uniuoca aūt dicūtur: quoꝝ nomē cōe: ⁊ rō sube eadē: ait autē ⁊ ipse oportere subintelligi hec: que sm nomē. Idem autē exemplū aīalis ⁊ in vniuocis accepit: cū tñ nō deficeret ei aliud exemplum. Sed si ais: ꝙ idem nomen ē significatiuum aliaꝝ gdem reꝝ equoce: vt aīal hois ⁊ statue. aliarū vero vniuoce: vt hois: ⁊ bouis. vna. n. ⁊ eadē rōne animal vtrunqꝫ est: suba. n. aīata sensitiua vtrunqꝫ est: ⁊ hoc gdeꝫ non ita mirabile. Idem aūt ad idem equiuocū esse ⁊ vniuocum: hoc vtiqꝫ erit mirabilius. ¶ Dignū. n. attendere est: ꝙ quadrupliciter idē equiuocū ⁊ vniuocū dicitur. aliqñ. n. vna ⁊ eadeꝫ res sm aliud ⁊ aliud siue nomē: ad aliā ⁊ aliam rem equiuoca est ⁊ vniuoca. puta chorax. i. cornicula auis: sm ꝙ quideꝫ chorax vocatur ad id: qḋ in ianua instrꝫ. equiuoce dicit̃: sm aūt ꝙ auis ad alias aues: vniuoce. Aliqñ aūt idem ad eandem rem diuersis suis noib⁹ equocū inuenit̃ ⁊ vniuocū: vt Socrates ph̄s ad Socratē: deceteꝫ sociū: equoc⁹ gdē est sm ꝙ Socrates. vniuocus aūt sm ꝙ hō. Alia aūt sunt: q̄ sm vnū ⁊ idē nomē equoca sūt ⁊ vniuoca: ad aliud tñ ⁊ ad aliū: vt chorax. i. cornicula auis ad instrꝫ gdē equoca: ad alias āt corniculas vniuoca. Aliqñ aūt eadē res equoca est ⁊ vniuoca: vt apud Homeruꝫ melas syluester. illa aūt melas equocū vtiqꝫ erit ei: q sm colorē melas. i. niger. Si āt forte q sic vocatur color. sit niger: vniuoc⁹ erit ei: q refert̃ ē melas. i. niger: ita aūt ⁊ syluester: q ꝓpriū nom̄ hꝫ: si forte ⁊ sꝫ morē sit syluester: equoc⁹ erit ad syluestrē sꝫ morē ⁊ vniuoc⁹. Ulta āt sr̃ ⁊ alia noia

talia a virtutibus dicta tanq̄ ꝓpria: vt liberalis ⁊ tēperatus: ⁊ venerabilis: ⁊ talia: ⁊ etiã a lociscis: vt italus: ⁊ creticus: ⁊ eleusinus: ⁊ talia: qm̄ id: quod habuit nomē ꝓprium. hoc aũt ethnicũ: siue sue gentis. Si aũt ambo ⁊ ꝓpria habeant ⁊ dispōnē eandē: vel ambo dicant̄ nigri ꝓprio noīe ⁊ nigri fuerint colore ꝰm ꝓpria qdē equiuocis sunt. qđ.n. ꝓpriũ ꝓprie significat quale ipsius: q noiatur: ꝰm cōez autē nigredinis dispōnem vniuoce. eadē eni rō vtriusq; ꝰm eundem colorem: vel aīe dispositionē: vel eandē ꝓpriam. In talibus aũt ipemet aliqs ad seipm̄ equocus vtiq; erit. si.n. vocet̄ niger. fuerit aũt colore niger: equoce vtiq; ꝯueniet h: qđ dr̄ niger ei: qđ ꝓpriũ: ⁊ ei qđ ꝰm colorē. Exēpluz aũt assignatũ .s. puta aīal nō ad vniuocas res assignatum est: sed ad nomē vniuoci. hō.n. ait. ⁊ bos cōi noīe appellant̄ aīal. Cōuenientius aũt Arist. synonyma .i. vniuoca vocauit: q̄ cũ noīe ēt diffōnē hñt eadē: q̄ stoyci: q̄ multa simul habent noīa. vt Paris ⁊ Alexander idem: ⁊ simplr̄ etiam multa noīa dicunt̄. his.n. hec ꝓpositio syn: vt ꝯgruit eiusdē ꝯnem significat: vt synberipatin: qđ sonat coambulare ⁊ systrateueste .i. cōmilitare. ❡ Accedebant aũt forte ad hec: q sunt eiusdē noīa. nã ⁊ Ari. in eo q de hypoteca synonyma dixit eē: quoꝝ plura qdē noīa. rō vero eadē: qualia sũt multinomia: vt lopyon: ⁊ ymatyon. ⁊ phaton: q̄ oīa sonant vestimentũ. Sed nihil incōueniens ait Porphirius vsu duplr̄ se hñte uti qdem vtroq; Arist. qñq; ⁊ hz aliq̄ rōnē vtrunq;. etenim plura noīa ad vnũ relata: vt chion: ⁊ stylos. que sonant colũnã: eandē hñtia rōnez synonyma .i. vniuoca vocabunt̄. ⁊ tñ vt rō eadē ⁊ nomē cōnominatur. adhuc magis ꝓprie synonyma .i. vniuoca vocabũtur. Quare hoc quidē est vniuocũ: qm̄ multa noīa vnaz q̄dã rem significant. hoc aũt qm̄ rōnem cōnoīat ⁊ nomē: ⁊ ꝓp hoc cũ de generibus: vel de vocibus genera significãtibus agit̄: opus est scđo significato. ꝓpterea q2 genera ꝰm significatũ vniuoce de spēbus p̄dicant̄. Ubi aũt circa plr̄es voces sollicitudo hr̄: ⁊ circa multiformē vniuscuiusq; noīationē: sicut in eo: q de poetica ⁊ intētio rhetorice. alio synonymo īdigem⁹: qđ qdē multinomiũ Speusypp⁹ vocauit ⁊ Boetus nō bene ait derelicta eē ab Ari. q̄ a minorib⁹ vocant̄ synonyma: que quidez Speusyppus vocabat multinomia: non enim derelinquit. sed in alys negocys: in qbus erat sermo conueniens: accepta sunt.

❡ Denoīatiua aũt dicũtur quecũq; ab alio dr̄ia casu: eam que ꝰm nomen appellationem habent: puta a grãmatica grãmaticus: ⁊ a virilitate virilis.

❡ Denoīatiua sunt aliq̄ mō media iter equoca ⁊ vniuoca: ⁊ ambobus ꝑticipãt: ⁊ deficiũt ab ambob⁹. Grãmatica.n. ⁊ grãmaticus noīa ⁊ rōnē hñt: neq; oīo eadē: neq; oīo altera. Et grãmatice qdem rō est scīa scribendi ⁊ legendi. aiũt aũt opus esse ei: qđ ab aliqua denoīat̄ re. s. a qua fuit denominatio ⁊ noīe: ⁊ adhuc dissimilitudine terminationis: q Arist. vocat casum. Casus aũt noīuz vocabant antiq non solũ qnq; hos: quos nũc dicimus: sz ēt vicinas declinatione qualescunq; hēant figurationes: vñ ⁊ nũc vocatas medietates casus vocabant: velut a virili casum virilr̄: ⁊ a bono bene. ita aũt ⁊ masculinus qdã ipsis erat casus a noīe feminino: vt a grãmatica grãmaticus: ⁊ femininus a masculino: vt ab Alexãdro alexãdria. Casus aũt ⁊ hos vocabant: q2 idē patiunt̄: cũ ꝓprie dictis casibus penes terminationis transformationem. Quodcũq; aũt trium defuerit vt fuit denoīatiuũ qm̄. mulier.n. musica arte participans ē musica dcã: q̄uis ⁊ noīe ⁊ re ꝑticipet: qm̄ terminationez hz eandē: non dicimus denoīatiue a musica: sed equoca ē ipsi: ⁊ siquis virtute participans studiosus ab aīa vocet̄: ⁊ re quidez participet: ⁊ casu differat. Noīe aũt nō ꝑticipãs non dr̄ denoīatiue: aut virtute: sed a studio studiosus denoīaret̄. studiosus.n. q virtutem hz: student aũt circa ⁊ q̄cũq;. Arist. aũt dr̄iaz casus: ⁊ eam q̄ ꝰm nomē appellationē. duo hec sola vr̄ denoīatiua assignare: sz ex exēplis fecit manifestam: ⁊ ea q̄ ꝰm rē ꝑticipationē in denoīatiuis. grãmaticus.n. non solo noīe grãmatice participat: sed ⁊ ipsa arte: ⁊ virilis virtute. Opz ãt in denoīatiuis ingrere qd est primũ: ⁊ quid est: qđ ab isto est denoīatũ. q2 primũ quidē est Alexãder. ab isto aũt Alexandria: ⁊ ab ista Alexandreus: nō.n. ecōuerso. Manifesta aũt erũt priora nã: sicut ꝯditor a cōdita ciuitate: ⁊ ciuitas a ciue. Denoīatiuoꝝ aũt vtiq; erunt ut Porphirius ⁊ ꝑonymica: ⁊ cōparatiua: ⁊ superlatiua: ⁊ diminutiua: q̄ quidem paragoga. q. deducta qdã vocauerunt: non vtiq; erunt denoīatiua. Opz.n. non idem inuariabilr̄ significare denoīatiua. hec aũt nihil variant sigñationē ab yperita grecũ. Talia qdē igit̄ sunt denominatiua. vtilis aũt est ipsoꝝ doctrina: vt cognoscam⁹ q denoīatiua vtplr̄m cadunt sub eadē cathegoria cuz ꝑncipalib⁹: velut quale sub qualitate: ⁊ stare: ⁊ reclinari sub statu ⁊ reclinatione que qdem sunt sub situari. Cũ dixisset igit̄ Arist. de equocis: ⁊ vniuocis: ⁊ denoīatiuis ꝑtermisit alteronyma: ⁊ multinomia. multinomia qdē ꝓpterea q2 nō factũt ad res tm̄mō decēter multiplicat. alteronyma vo ꝓpterea q2 nō q̄ ꝰm numeꝝ infinitas: sed eas q̄ ꝰm genus significat aliqd: ꝰm q dictio diuidit̄ i pñti: ⁊ tñ ambo hec ꝑtermisit: vt dcm̄ ē. q2 rhetorici ⁊ poematis opis sunt magis ⁊ nō phice speculatiōis. vt dcm̄ est. Uerũtñ bonũ est ⁊ ista cuz acceptis i illã diuisionē cōprehēdere. Speusyppũ igit̄ narrat Boetus assumere talē diuisionē ⁊ noīa oīa ꝯprehēdere. Noīuz.n. ait hec sunt. thautonyma .i. idētitatis noīa. hec ãt alteronyma ⁊ thautonymoꝝ hec qdē sunt equoca. hec aũt synonyma ꝰm antiquoꝝ ꝯsuetudinē nobis intelligētib⁹ synonyma: alteronymoꝝ aũt hec qdē ait eē ꝓprie alteronyma. hec aũt multinomia. hec aũt denoīatiua: sz de alys assignatũ est. Multinomia aũt sũt diuisa: ⁊ multinomia de vna re: qñ vna ⁊ eadē ipsoꝝ fuerit rō: sicut aer. yrphos. machera. phasganon: que oīa sonant gladiuz. Alteronyma sunt: que cũ noībus ⁊ reb⁹ ⁊ rōnib⁹ sint altera: velut grãmatica: homo: lig^m. Differunt igit̄ ab inuicem hec: inquantum multinomia quidem ꝯmunicãt eadem rōne ⁊ re. alteronyma aũt ꝰm ambo differunt: ad priora aũt multinomia quidē cum equiuocis conuertuntur: ꝰm q in equiuocis nomen quidem cōe erat. Diffinitio aũt propria vniuscuiusq;. in multinomys aũt econuerso: res quidē ⁊ diffinitio cōis. noīa aũt diuersa. Alteronyma vero vniuocis componunt̄: illis ꝰm ambo cōicãtib⁹: hec ꝰm neutrum cōicant. Opz aũt in multinomys obseruare: ne forte fallamur nō multinomia putãtes esse multinomia. non.n. si de vno plura noīa p̄dicant̄ modis oībus multinomia iam sunt: sed si ꝰm vnũ ⁊ idem dicunt̄. vt in ipt^le ⁊ nũmum. duo quidē sunt noīa: ⁊ de vna re dicuntur vel sicut elementum. a. vel. b. ⁊ concauũ ⁊ cōuexum de circulo. non tñ est multinomium: id: de quo dicunt̄. non eniz ꝰm idem cōuenit ipsi vtrunq;. Alia est.n. vtriusq; ratio. accedere aũt dignum est: q in multinomys ꝓprie: vt i homine: qñ idez merops ⁊ brocos dr̄ vnumquodq; nominũ ꝰm aliam ⁊ aliam hoīs naturam assignatur. hoc quidem ꝰm superiorum meditatiuam virtutem. hoc aũt ꝰm differentiam loquele penes gentes. hoc aũt ꝰm moralitatē ꝯsistentie: ⁊ alia est vniuscuiusq; hoꝝ ratio. Quid igit̄ nō sunt oīno multinomia: aut ista sola multinomia sunt: in qbus nō ꝰm differentes naturas diuersa iacent nomia: sed ꝰm aliam eandem alio alr̄ nominante: sicut cōtingit: vel ꝰm idem diuersis nomibus assignatis non ethimologice

sed ꝰm

sed ꝰz q̄lēcũq; licētiã iponētis. Manifestat aũt h: q ea q̄ imposita sunt alys sepe ad alioꝝ noīa transferunt̄: vt alomyn cōiuncto seruo imposita: lz.n. nobis quecunq; voluimus: ⁊ qualia imponere vt ethimologiam sequentes: opz aũt ⁊ hec multinomys adesse: q apud eandez gentē multimode noīentur. si.n hic accidat ymera: qđ sonat diem: ⁊ amera multinomium reputatur. ❡ Et h ēt vocant bene q in equiuocis quidē equocatio: ⁊ nomē equiuocum significat: ⁊ habitudinem ipsaz: in multinomys vero multinomiatio rē solũ significat: sed nō nomen: ⁊ ad hoc tñ equocum qdem ad aliud dr̄. multinomiũ aũt non hz esse in habitudine aliqua: ꝓpter qđ aũt Architas ꝑtermisit hãc de noībus doctrinã in lib° de vr̄ibus: aut vt qdē Pithagorici dicũt noīa alia: ⁊ nō ponere: ⁊ equiuoca: ⁊ multinomia recusant: tanq̄ vno noīe ad vnam rem dictã ꝰm naturam. ❡ Est igit̄ verisimile ipsos secernere: equiuoca qdez relatione primordiali: que ꝰm Empydem dr̄: multinomia vo ostendent nō ꝰm vnum dicta: sed ꝰm diuersas ethimologias assignata: qñ vere noīa fuerint: denominatiuoꝝ vero fortiorem merito illi capta^bus ad res exponent.

❡ Eoꝝ que dicunt̄: hec quidem ꝰm complexionem dicuntur. hec autem sine complexiōe. Que quidem igitur ꝰm complexionem: velut homo currit: homo vincit. Eoꝝ autez sine complexione: velut homo: bos: currit: vincit.

❡ Post doctrinã equocoꝝ: ⁊ vniuersoꝝ: ⁊ denoīatoꝝ ꝑ diuisionē congruã negationũ accessum ad p̄dicamēta facit: qm̄.n. de simplicibus dictiōibus erat intentio ꝰm q significatiue sunt: diuisionē facit eoꝝ: q̄ dicunt̄ in ea: q̄ ꝰz complexionē dicunt̄: de qbus nũc dicere non ꝓposuit. sed in libro de ꝓpositionibus: ⁊ in ea que sine ꝯplone: ⁊ hoc tãdez in p̄dicamēta diuidit. Et q hãc intentionem habeat diuisio: ipsemet Arist. signauit paulopost: vbi ait. Eoꝝ q̄ ꝰz nullã cōplexionē dicuntur: vnumquodq; aũt subam significat: aut quantuz: aut quale: aut ad aliquid. Est aũt sine defectu denuo oīa accipimus: q̄ dicuntur: ⁊ que sunt: noīauit aũt prius: que ꝰm complexionē: q2 prius percipimus sensibilia: que quidem sunt composita: posterius aũt hoꝝ principys: que sunt simpliciora: vel q2 per negationem eoꝝ: q̄ ꝰm cōplexionem volebat simplicia significare. nō autem bene cognoscit̄ negatio: nisi prius cognito illo: cuius est negatio. Et istud est verum dicere: q qñ diuidētes aliquid: priorem quidem partem diuisionis derelinquimus. aliam aũt vlterius diuidimus: prius qdem ordinamus qđ seponimus. posterius autem quod diuidimus quidem vt nō oporteat ipsa resumere: que seposueramus. Iteruz h seponimus prius vt diuisio nobis procedat ꝰm ramificationez. Sic aũt ⁊ antiqui dicebant ꝓprie illa vtiq;: que ꝑ orationē significant̄: abusiue aũt ⁊ ea: que per simplicez diuisionē. orō aũt ꝓfert̄ ꝰm complexionē dictionuz merito: q̄ dicunt̄ diuidētes primo: meminit eoꝝ: q̄ ꝓprie dicuntur. ❡ Sunt ⁊ res: de qbus est sermo: ⁊ ꝯceptus: q de reb⁹ propter qđ putamus dicere nō intelligentes dicēti dicimus: nihil dicis: q̄uis ꝓferat aliquē ꝰmonē: vel dictionē. Scđz tertiũ aũt significatũ: ⁊ ipsamet dictio significatiua: ⁊ orō est quod dicit̄. dicit.n. aliquis dictionē ⁊ orōnē: ⁊ ꝰz quartũ dictio ēt non significatiua velut chimera ꝰm q oīo ꝓfert̄ est eoꝝ: q̄ dicunt̄. Sed tz Boetus in his: que sine complexione quidē quadrupliciter dici: qđ dicit vult intelligi. In his aũt: que ꝰm ꝯplonem triplr̄ solũ: non.n. esse res cōplexas velut: dies est: qđ dr̄: non q2 nihil significat sermo: sed q2 non est rei nomen: sicut: hic dies. Sed est quedã dicentis vox de re. Tot igit̄ modis diuiso eo: quod dicitur: ⁊ eo qđ est dici: dignum est querere: q hoꝝ significatoruz ad diuisionē accepit. Diuus.n. Iamblicus ait Alexãdrum q̄ dr̄ supponere res: q̄ sigñant̄ eē simplicissimas ⁊ gñalissimas. ❡ Ego aũt inuenio Alexãdrũ dicētē ꝑ hec vba: q nunc nō dicit ea: que dr̄ significata: sed q̄ significant ⁊ ꝓferunt̄. Quō.n. nũc diceret de reb⁹: cũ paulopost dicat eorũ: que ꝰm nullam ꝯplonem dr̄: vnũquodq; aũt subam significat: aut q̄titatē: non.n. res significant subaz ⁊ q̄titatē: sed sicut subam ⁊ q̄titatē: q̄ vo de reb⁹ dictiones sunt: q̄ significant. Boetus aũt sola q̄ dr̄ ⁊ significãt intelligentias esse ait apud antiquos. nō.n. eē veꝝ ⁊ falsuz in rebus: sz i intellectibus ⁊ discursibus intellectus: vt ipsemet Ari. in lib. de aīa dicit. Sed ⁊ itellectus ꝑ opatione significat̄. cōuenientius igit̄ est: que dr̄ dictiones dicere significatiuas: ꝰm q significatiue sunt. Propterea q ⁊ p̄dicamēta nō ipse res erant: vt dn̄sum est. neq; cōceptus ꝰz vnũqđq; genus distincte ipa p̄dicamēta exhibent ēt: que dr̄ nunc ꝰm dictiones significatiuas intelligendũ. quaꝝ he qdem ꝰm ꝯplonem dr̄: he aũt sine ꝯplone. Multiplr̄ aũt ⁊ cōplexio dr̄. Cōplicari.n. aiunt vel ꝑ ꝯiūctionē: vel ꝰm rerũ cognitionē: ⁊ ꝑ ꝯiunctionē vel simplr̄: cũ dicimus.: si dies est: lux est. vel per copulatiuã ꝯiunctionē: vt cũ dicimus. ⁊ dies est: ⁊ lux est. Scđm cognitionē aũt ꝯplo qñ accñã de substãtys dr̄. qm̄ nãq; hñt vt sint in ipsis. siue vt qualia accidãt. siue vt q̄lr̄ hñtia: sicut dextrũ: ⁊ indutũ esse. Etenim suba qdē est: q ꝰz totũ existit. accñs aũt quē in alio fuit. cōplexio igit̄ accñtis ad subam subtum terminũ determiat in ꝓpositione: ⁊ accñs qualr̄ se habeat ad ipm̄ significat. qm̄.n. erat qdē ⁊ ꝰm se accipere accñs. erat aũt ⁊ cũ subro cōponere. Utrũ mō p̄dicamēta fiũt: qñ.n. dico. albũ eē ꝰz se: accipio albũ. qñ aũt dico: q hoc est albũ: nihil aliud dico q̄ q h albedinē hz. Esse igit̄ ⁊ hr̄e virtutes: hñt coniunctionē: sed qñ genera p̄dicant̄ vt accidentibus vtimur. ꝓpterea q cōposita per esse: vel hr̄e: vt ꝑ ꝯiunctionis hiscōnectunt̄. Tertia aũt est q̄dã ꝯplo cōiter oīum elemētoꝝ orōnis ꝯpositio qualiscũq; vtiq; fiũt hec: siue noīa cōponamus: velut aīal rōnale mortale. siue verba: velut ambulat ⁊ disputat. siue ō re defectiua. vt Socrate ꝓcedēte. siue ꝑ facta: sicut quo ⁊ vnde: siue ꝑsonã verbi ad nomē fecerimus. vt Socrates ambulat. q.n. in generibus entis dixit Plato. hec qdem cōitatiue volunt adinuicem. hec aũt nequaq̄ cōmiscent̄: hoc ⁊ in orōnis ꝑtibus significatiuis. verũ etiã dicere: q cōplectunt̄ qdē ꝯnexarũ reꝝ significatiue: nō ꝯplectunt̄ aũt significatiue sepataꝝ. Qm̄ aũt ⁊ i cōplexione entiũ. hec qdē est ꝯplonalis. hec aũt aduētitia ⁊ ꝯplonis erunt duplices species suppreme. q̄. s. accñtiuz velut inexñtiuz. ⁊ eoꝝ que ꝑ ꝯiunctionē cōnectunt̄ tanq̄ de foris hñtiũ. Eoꝝ aũt vt accñs ꝯnectit̄: vl̄ verbũ exñs: vt currit: vincit: vel cũ vbo p̄dicat̄. vt hō est. etenim currit resoluitur in currens est. ❡ Si igit̄ in verbo inexistente ⁊ tps cōsigñatur: nō significans q ambo sint i vno tpe: neq; q prius alteꝝ: sed accidens solã habitudinē ad subtum: ⁊ tēpus insinuat hoc ad ipm̄. qm̄ ꝰm tps adueniũt ⁊ recedũt: que proprie sunt accidētia: ac si vt essent separabilia ⁊ ad substantiã: ⁊ a perpetua inexistentia: non vtiq; tempus cōsigñaretur. Si.n. dicim⁹: q intellectus intelligit: tēporalitatem nos apponimus. que autem ꝰm complexionem dicuntur: ⁊ que sine complexione inueniemus vtiq;: nec rerum assequentes: ⁊ dicere conceptiuum. qñ. n. vna fuerit res: ⁊ vnus cōceptus: simplr̄ erit qđ dicit̄: ⁊ sine ꝯplone. q̄uis plr̄es dictiōes videant̄. vt in h noīe Neapolis: quod diuisim accepit sonat nomē ciuitatis. vnde.n. est quod significat̄. Qm̄ aũt res fuerunt plures. ⁊ conceptus q̄uis vna dictio sit cum complexione esse dicemus ipsa. vt viuo. cor intelligitur enim ego: ⁊ pluit. significatur eni q Iuppiter.

Archytas tñ librum p̄dicamentorum incipiens ꝛ vl'ium rōnū de rōne docet primo: ꝛ hanc in mente ꝛ dictione cōprehendit: ꝛ significantē quidem dixit esse dictionē significatam: aut in mēte: simpliciaqꝫ: ꝛ composita: ꝛ perfecta: ꝛ defectiua diuidit: ꝛ a quibus opꝫ: q̄ ſm compositionem ꝛ sine compositione ꝓbare docuit.

¶ Entiū hec quidem de subto aliquo dicūtur. In subiecto aūt nullo sunt: puta hō. de subto qdē dr̄ aliquo hoīe: in subto āt nullo ē: hec igit̄ in subto qdē sūt. de subiecto aūt nullo dicunt̄.

¶ Quibusdā visum fuit hoc ad p̄dicta nō ꝯsequi: ꝓpterea qđ hypomnematicus visus: hoc aūt nō ita se hꝫ: sꝫ qm̄ d̄ simplicibus ꝛ generalibus dictionibus simplices ꝛ generales res significantibus erat intētio: anq̄ facereꝫ diuisionē ipsoꝝ in plīma. Dico aūt in .x. qbus pl'a nō erat inuenire: ea q̄ in paucissimā diuisionē paccipere volūt: qb⁹ i pauciora non erat coartare. Etenim scientificū est h̄. ꝛ denari⁹ in quaternario comprehēditur. vnū.n. duo tria quatuor cōgregatos .x. facimus: ꝛ quaternariū āt cū in dualem scindimus. quatuor aūt hec sūt. suba. accn̄s. ꝛ vl'e. ꝛ particulare. Entia.n. diuidunt̄ dupl'r. in ea. s. que per se eē pn̄t: ꝛ nullo alio indigent ad subsistentiaꝫ. q̄ qdem suba vocant̄: qꝛ sufficiunt sibi ad esse: ꝛ in ea: que in alijs subsistūt: q̄ quidē accn̄a dicunt̄: qꝛ alijs adueniunt: ꝛ habemus .x. p̄dicamētoꝝ diuisioneꝫ in duo: nouē.n. sub accn̄te cōprehendūtur. ꝛ suba p⁹ alioꝝ numerat̄. ꝛ hoꝝ vtrūqꝫ vel in pl'a. q̄ sunt sub ipsis: distribuit seipm̄: vel in vno solū. Et pp̄ hec alia fuit ꝯiugatio. ꝛ hec rōnalis videtur. s. ꝛ ꝑticularis: quibus cōplicatis adinuicē: sex qdē sunt oēs ꝯplicatiōes. duab⁹ qdē iter ipsas i ꝯsistētib⁹ ꝛ exn̄tib⁹ eoꝝ. s. q̄ colligūt ꝯdicētia eius: q̄ in subto ꝛ nō in subto: ꝛ eius que de subiecto ꝛ non de subiecto. reliquas q̄tuor Ari. exponit. Aut.n. vl'e suba ē aut accn̄s ꝑticulare: aut vl'e accn̄s: aut ꝑticulare suba. Sꝫ qm̄ Arist. per noīa magis incōsueta p̄dicta significauit: oꝫ hic trāsumere ad ea: q̄ a phō dn̄r. accidēs qdē igit̄ in subo vocauit: ꝓpterea nō existēs ꝑ se alio indiget: vt in ipso sit. Subam aūt ſm negationē accipit. qm̄.n. veꝝ est dicere: ꝙ entia vel ꝑ se sūt: vel in alijs subijs ꝑ se exn̄tibus habēt esse. Et est idē dicere: ꝙ vel suba sunt: vel accn̄a q̄cūqꝫ: vt sunt accn̄a oino sube sunt. Et quecūqꝫ p̄ter id: qđ in subto: vt sunt in subiecto. Iterū aūt qm̄ hec qdem sunt vl'ia: hec aūt particularia. ꝛ nullū entiū euadūt hanc diuisionem. Vl'ia aūt sunt: q̄ de pl'ibus pn̄t vniuoce: qđ qdē vocat de subto. Qđ.n. p̄dicat̄: in de subal'r subto p̄dicat̄. Particulariter aūt ꝙ nō tale. merito negatiōe eius: qđ de subto ꝑticulare signauit: q̄uis in alijs ꝑ accn̄te vtat̄. h̄ qdem ē de subto. ¶ Sed qm̄ q̄tuor exn̄tibus cōplicatis sex dicimus ꝯplicatiōes fieri. Cōeꝫ artē sciēdi: hꝫ quā pol'e sit iuenire q̄buscūqꝫ terminis datis quot fiūt cōplicationes ex duob⁹ ipsoꝝ. opꝫ iteꝝ expositoꝝ terminoꝝ vniuoce ꝑ pauciora vnitate multiplicare: ꝛ eius qđ ꝓuenit medietatē accipiētē tot dn̄e esse ꝯplicationis: ꝛ cā artis manifesta ē. Qm̄.n. vnūquodqꝫ ad reliqua oīa habitudineꝫ hꝫ. ꝛ sunt habitudines vniuoce pauciores terminis: velut inter terminos existentes: pp̄ hoc expositoꝝ terminoꝝ numeꝝ ꝑ vnitatē minorem multiplicamus. vt aūt nobis easdē habitudies accipiamus. puta sube ad accn̄s: ꝛ accn̄tis ad subaꝫ medietatē eoꝝ: que ꝓueniunt: accipimus. ¶ Cur aūt nō ſm consuetudinem visus fuit sign̄atis Aristoteles vl'em subaꝫ dicēs ꝛ ꝑticulare accn̄s: ꝛ reliqua. Aut qꝛ credidit vniuscuiusqꝫ descriptionē per noīa magis insinuatiua: esse.n. i subiecto essentiam accn̄tis statuit: sicut ꝙ de subto essentiam vel ꝛ merito per descriptionem ipsa declarauit. Non.n. erat generalissimoꝝ genera assignare. quare neqꝫ diffinitiones. Cōuenienter aūt in subto esse assignauit accn̄ti: ꝛ si esse in subto sube. vl'i aūt nō adhuc esse de subto: sed dici. Dr̄.n. de subo siue sit in subsistentia: siue nō sit: q̄uis alibi tanq̄ non exn̄tibus vl'ibus disputet in his: cū tanq̄ entia diuidit: entium.n. ait. non est aūt diuisio: q̄ in quatuor ꝓponit̄: sed enumeratio magis: vt siquis demōstrans pl'es homines dicat hoꝝ: hi qdē sunt Lacedemonij: hi aūt argici.

¶ In subiecto aūt dico: ꝙ in aliquo non vt ps existens: impossibile est esse seorsum ab eo: in quo est: velut quedam grāmatica: in subiecto qdeꝫ est in aīa: de subiecto aūt nullo dicitur: ꝛ quoddā albū: i subo qdē i corpore. oīs.n. color in corpore est: d̄ subiecto aūt nullo dicitur. Quedam aūt de subiecto dicūtur: ꝛ i subiecto sunt: puta sciētia: in subiecto qdē in aīa: de subiecto quidem dr̄ de grāmatica. Quedam vero neqꝫ i subiecto sunt: neqꝫ de subiecto aliquo dicūtur: puta aliq̄s hō: aut aliq̄s equ⁹. Nihil.n. taliū neqꝫ i subto ē: neqꝫ de subto aliquo dr̄.

¶ In subto aūt dico vsqꝫ illuc: neqꝫ in subto ē: neqꝫ de subiecto aliquo dr̄: cū ipse nomen imposuit: qđ in suba merito apposuit. Dico ꝛ genus quidē ei⁹: qđ in subo accepit: qđ in aliquo: q̄ aūt ꝯuenienter dn̄ias eoꝝ: q̄ in aliquo a reliq̄s sepātes. ¶ Mltis .n. modis dr̄: qđ ī aliq̄: ꝛ qđ paucissimū xi. modis. Aut.n. vt i loco: vt ī licio. Aut vt in vase: vt vinū in amphora. Aut vt in tpe: sicut in hac olympiade facta Peloponessiaca. Aut vt ps in toto: sicut manus i toto corpore. Aut vt totū in partibus. Aut vt in genere spēs: velut i aīali hō. Aut vt i spē gen⁹: pariter.n. spēs i gn̄e: vt hō aīal. Aut vt in fine: sicut i ꝓprio bono oīa. Aut vt in mā forma sicut in ere forma statue. Aut vt in mouēte. Aut vt in principe ea: que sunt subditoꝝ: quale igit̄ eius: qđ in aliquo significato ꝯgruit ei: quod i subto. Sicut igit̄ diuus Iamblicus vr̄ dicere illud: qđ vt in mā ꝯueniens est ei: qđ in subiecto. Dicit aūt hoc putās sequi Aristo. ipse.n. in quarto vl'is auditus declarans significata eius: qđ in aliquo id qđ vt i mā: ꝛ qđ vt in subiecto copulauit i vnū dicēs: ad h̄ vt sanitas in calidis ꝛ frigidis: ꝛ total'r spēs in mā. ſm cōeꝫ vt vr̄ vnam nām informatiuam eius: qđ subijcit̄ tanq̄ vnaꝫ ipsam accipiens. Et est qđ in subo vndecimū sign̄atū eius: qđ in aliquo. multa.n. dn̄ia est eius qđ vt in subo: ad id qđ vt in mā: qđ.n. in subto. in suba est: ꝛ vt i suba ꝯposita: ꝯposita est: aut ex mā ꝛ spē: hec nāe suba. que aūt in mā spēs sicut vr̄ in forma ꝛ ꝑte sube. Et quidē in subto esse a subto accipit. spēs aūt dat esse māe: ꝛ qđ quidē in subto nō complet compositi subam: sicut manifestat dissō ipsius: qđ aūt nō in mā complet. ¶ Adhuc aūt dico: ꝙ illud: qđ i subto accn̄s est. ꝛ sub vno aliquo .x. p̄dicamētoꝝ ꝯtinet̄. spēꝫ autē intelligemus ꝯpositū ꝛ subam. Arist. aūt hoc sensibile accipiens: ꝛ hoc aliquid vt in subo: qđ in mā dicit. h̄ a liqđ .n. ꝛ hoc demonstratū vbiqꝫ ꝯuenire putat oino materie. Q̄uis.n. dicat mām esse subam: in de nāli auditu: sed non ꝓprie existentem illā dicit. In his aūt primam subam ꝛ compositam: ꝛ subam vocat. ꝛ ipse aūt Iamblicus paulo post vocauit: ꝙ aliud est qđ ꝑut in mā: ꝛ aliud qđ vt i subiecto. ¶ Sciendū aūt: ꝙ in q̄rto phi. ꝙ ē i aliquo Aristo. diuisit in octo eius qdeꝫ: qđ vt in tpe: neqꝫ recordet̄ oino. Forte qꝛ nōdū dixerat aliquid de tpe: ꝙ aūt in subto copulauit cū eo: qđ i mā. ꝛ vas ēt ꝛ locū copulauit: qꝛ nōdū tunc dixerat dn̄iaꝫ. Qm̄ igit̄ in aliquo q̄tū ad alia. hec q̄dē sunt vt partes illius i quo sunt: vt qđ ꝓprie ps totius. ꝛ spēs generis. aut.n. ps hec. aut vt pars. remouet āt ꝛ qđ vt

pars

pars Arist. in hoc: ꝙ in subto: ꝛ non partē solum: sed et genus ordinatū spē. complet.n. ipsius subaꝫ: ꝛ nō al'r ꝯponit̄ cū componat̄ ex genere ꝛ differētijs: q̄.n. sūt sicut spēs: cū mā sit pars cōpositi. he aūt ꝑtes siquidem non sunt: separant̄ aūt ab ipsis: in quibus sunt: vt que in loco: ꝛ in vase: ꝛ i tpe: ꝛ que in fine. supexcedentia.n. a bono: in quo sunt: nō habēt in quo subsistāt. Sunt tñ quedam: vt qđ nō mouet̄ qđ separatur a mouente: ꝛ subdita separata a principe subsistent vtiqꝫ sine mouente ꝛ principante. ꝓpter hoc a ꝑoribus quidem separauit dicens: ꝙ non vt pars existens. a secundis aūt per hoc ipol'e esse seorsū ab eo: in quo ē. ¶ Sꝫ dicet aliquis forte: ꝙ totum in partibus existens nō est vt pars: neqꝫ separat̄ a partibus: ꝛ erit vtiqꝫ eoꝝ: que in subto. Aut dicens in aliquo. ꝛ non in aliq̄bus. separauit ipsuꝫ hꝫ h̄ a toto: totū.n. qđ est in ꝑtib⁹. nō est i aliquo: sed ī aliq̄b⁹. ¶ Dubitant aūt q̄ circa Luciū: ꝛ hoc quod dr̄: nō vt ꝑtē esse: qđ in subto est. si.n. aiunt completiuas sube ꝑtes ipsi⁹ esse dicimus. Cōplet aūt simpl'r quidē esse corporis sensibilis color. figura. magnitudo. ꝛ simpl'r qualitas: ꝛ quantitas. sine colore.n. ꝛ sine figura non vtiqꝫ erit corpus. hui⁹ aūt corporis: puta niuis. albedo ꝛ frigiditas. Necesse eniꝫ duoꝝ alteꝝ aut nō dicere h̄ esse in subto. aut nō bene negari ab his: que in subto: que non insint vt partes. Q̄uo āt ꝛ in subto vr̄ completiua. pol'e est dici. vt.n. Socratis forma in subiecto est in Socrate. sed siquidem q̄ iā perfectis de foris adueniunt hec vtiqꝫ. ¶ Hanc itaqꝫ dubitationē soluens Porphirius ait: duplex eē subiectū nō solum ſm stoycos: sed ēt ſm seniores. Que.n. sine q̄litate mā: quā potentiam vocat Arist. primū eē subiecti significat. ꝛ ſm ꝙ cōiter quale vel ꝓprie subsistit. subtum.n. est ferrū. ꝛ Socrates his. que adueniūt: vel p̄dicant̄ de ipsis. Multa igit̄ ait eoꝝ. que adueniūt: vt quidē ad primū subiectū in subiecto sunt. velut oīs color. ꝛ oīs figura. ꝛ oīs qualitas i substantia prima mā: non sicut partes ipsius existentis. ꝛ impossibilia esse sine ipsa. In scđo aūt subiecto nō oīs color: neqꝫ oīs qualitas in subiecto: sed qn̄ nō fuerint completiua substātie. Albuꝫ igit̄ in lana in subiecto quidem est: in niue aūt nō in subiecto est: sed complet subaꝫ vt ps. ꝛ subiectū magis est cū substātia. Sil'r aūt ꝛ caliditas sube quidem ignis pars est. in subto aūt fuit in ferro: qm̄ aduenit ꝛ recedit a ferro sine ferri corruptione. Arist. igit̄ scđo dictū subtum hic accipiens cōpositam ꝛ indiuisam subam: quā neqꝫ ī subto eē ait: neqꝫ d̄ subto alio dici. merito oē qđ nō subal'r super ipm̄ dr̄: sed ſm accn̄s in subto hoc esse ait: sicut caliditatē in ferro. Cōpletiuas aūt vt ignis caliditatē. ignis quidem partem vtiqꝫ dicet. in subto aūt in ea: que sine q̄litate mā. ¶ Ad hanc aūt solutionē extimo rōnabile dicere: ꝙ si id: quod in subto hoc solū est: qđ aduenit ꝛ recedit: non ad hoc in his duobus. s. in subto: ꝛ nō in subto cōprehendit oīa p̄dicamenta: si.n. qđ nō in subto subaꝫ significat. qđ aūt in subto nō oēm qualitatē: sed aduenientiā: soluta non erunt vtiqꝫ oīa genera ꝯprehensa. Vel opꝫ dicere: ꝙ nō aduenientie q̄litatis: sed cōpletiue sube. ꝑtes aūt substātie exn̄tis. ꝛ ipse substātie sunt: ꝛ sub substātia ꝯphēdunt̄: ꝑtes.n. substātie sunt substātie ſm Arist. Et forte ꝓpter hoc subam nō dixit subtuꝫ: sed nō in subto: vt ꝛ tales q̄litates ꝯprehendat. ¶ Dubitāt aūt qdaꝫ ꝛ de bono odore pomi: ꝛ de thimiamatibus. odor eniꝫ existens accidēs transit tñ ex pomo ꝛ thimiamatibus in aerē: ꝛ vestimenta: ꝛ mellis dulcedo i totū mellicratū: ꝛ allei: ꝛ raphani alteratoꝝ iam in ventre fetor palam fit appropinquātibus. Sed scire opꝫ: ꝙ vt dixit Ari. ipol'e ē ipsum separari ab eo in quo erat: sed ab eo in quo. ꝛ tñ si primo subiectū derelinquat ꝯtinuo exn̄te cū vniuerso: vel ſm tactū: vel hꝫ vnionem: pōt super alia transire nō exn̄te vacuo intermedio. ꝛ q̄uo qualitas extra substantiā transibit: esset.n. ita separabilis ſm nām: q̄uis si in aīa fiat transiens. Forte igit̄ melius est dicere: ꝙ oīs odor: ꝛ oē tale accn̄s cū ꝓpria substātia est: ꝛ nunq̄ ab habitu abstrahit̄. suba aūt qn̄qꝫ qdem expandit̄ rarificata: ꝛ alijs substātijs inspirat̄: qn̄qꝫ auteꝫ transmutat in seipsam: que ꝯtinua sūt: ꝛ pati apta nata: qđ quidē in igne manifeste vr̄. non.n. que a principio illa est: que totā naturā cōsumit paulatim ex ipsa multiplicatus. ¶ Forte aūt ex p̄dictis palam: ꝙ odor pomi ꝛ thimiamatū cōpletiue spēi exn̄tes neqꝫ in subiecto vtiqꝫ dicent̄: eo ꝙ ꝑficiunt̄. Qꝛ aūt ꝛ substantia aliq̄ sil'is penetret cuꝫ talibus odoribus. manifestat pomū rugatū ꝛ thimiamata expansa. Sed q̄uo aiūt nō ꝛ indiuidue sube: puta Socrates ꝛ Plato sub rōne eoꝝ: q̄ in subiecto reducent̄: ꝛ erunt accidētia. siqdem in aliquo est Socrates. in loco.n. ꝛ tpe. ꝛ nō vt pars: ꝛ impossibile est esse sine loco ꝛ tempore. Si eniꝫ ex hoc loco transeat. penitus in alio esset: sicut de odore dicebat̄. ¶ Sꝫ hoc quideꝫ de loco Boetus soluere videbatur dicens ea: que mouentur totaliter nō esse in loco. hoc enim in his: que de motu: ostensum est. Eadem aūt ratiōe in tempore erit vtiqꝫ particulare. fluente eniꝫ continuo tēpore aliud ꝛ aliud ē: quare forte ergo in vl'i tpe est. Sꝫ ad hoc soluens Boetus primo quidem ait neqꝫ esse vniuersale in subsistentia ſm Aristotelem. si autem ꝛ sit non aliquid esse. Arist. vero dixit in aliquo. quare non potest ī aliquo existens vniuersale esse. Facilius autem tales dubitationes soluentur: si ipsum in cum hoc qđ est existēs coniūgamus: accidens enim inexistit subiecto: non autē que in loco: neqꝫ que in tempoee dicentur. Et si aūt aliquis eam que in materia spēm comprehenderet: puta cum ratiōe. ꝓpterea qꝛ ꝛ hoc in materia est: non sicut pars ipsius ꝛ inseparabilis est ab ipsa: dictum est prius: ꝙ id quod in aliquo nunc: vt in composita substantia: aut de qua ꝛ substātia: ꝛ hoc aliquid verificari possunt. ¶ Est aūt dignuꝫ inquirere propter quid: ꝛ post vniuersalem substantiam particulare accidens ordinauit: ꝛ neqꝫ vniuersale accidens: neqꝫ particularem substantiaꝫ. Etenim si quadrangulariter ipsa descripseris: superius quidem vniuersalia ordinans: inferius aūt particularia: neqꝫ que per longum: neqꝫ que ꝑ latum inuenies coordinatuꝫ: sed angularia. Hoc aūt i causa: ꝙ oēm quidem diuisionem si debeat indeficientiā habere ſm ꝯdictionem debere fieri. hoc aūt ad hoc magis conueniens est acceptio. vt affirmatiuū negatiuo. s. de subiecto ei: quod nō de subiecto: ꝛ negatiuum affirmatiuo opponeres. s. ꝙ non in subiecto ei: qđ in subiecto. Qꝛ autē de subiecto dicitur: ꝛ in subiecto est: qđ quidem vniuersale accidens ita nominet: palam vtiqꝫ ex dictis esset. Est autem dignum scire: ꝙ in his oībus vniuersalia ꝛ generalia vt in subsistentia existentia ponit. sicut vniuersalem scientiam ꝛ palam: ꝙ hoc in vniuersali anima est: ꝛ pauloante entia diuisit i vniuersalia ꝛ particularia: forte Pithagoricos sequens: a qbus doctrinā de decem generibus accepit.

¶ Simpliciter autem indiuidua: ꝛ vnū numero de nullo quidem subiecto dicūtur. In subiecto autē quedam nihil prohibet esse. Aliq̄.n. grāmatica eoruꝫ: que in subiecto quidem est: de subiecto autem nullo dicitur.

¶ Simpliciter autē indiuidua vsqꝫ illuc: de subiecto autē nullo dicitur: ꝛ quod in subiecto: ꝛ quod de subiecto cum nominasset ipse prius: opus erat explanare quid volunt sibi nomina: cum igitur prius exposuisset: ꝙ in subiecto. non tradit qđ sign̄at. ꝙ de subto. magis aūt prius qd nō sign̄at tradit: deinde quā hꝫ v̄tutē. Dicit igit̄ ꝙ īdiuidua: hec aūt

sunt:que nō diuidunt̃ differētẏs:⁊ ꝑpter hoc neq̄ʒ gn̄e:vł spē vnū existia:sed nūero solū:tāq̄ʒ in numerādo vnitatē habētia. Hec igit̃ de nullo subō dicunt̃:nō enī hn̄t aliqd magis pticulare seipsis:de quo p̄dicent̃ tāq̄ʒ de subto. Si aūt nomen Socratis de ipso Socrate predicet̃ tanq̄ʒ de alī subto:nō de tali p̄dicatiōe sermo est:sed de ea:que fit alterius de alẏs vniuoce:qđ quidē indiuiduis nō ꝯuenit: Cū dixisset aūt:ꝙ cōe est oīs indiuidui.s.ꝙ nō est de subō differentiā apponit:pōt est enī quidē aliqd in subto esse: hoc est accidēs esse.hoc aūt palā ꝙ nō in subto:qđ quideʒ est suba. Forte aūt qn̄ ipse primus hec noīa posuit:ne aliquis audiens:ꝙ nō de subto:cōfestim ipsuʒ:⁊ nō in subto extimet:idem iunctū subm extimās:ꝑpter hoc ait:ꝙ qdē nō de subto:vel ꝓhibet in subto esse:aliud eniʒ:⁊ aliud est ipsum subm. Si aūt nihil ꝓhibet in subto esse:palā ꝙ nihil ꝓhibʒ:⁊ nō esse in subō.pticulare enī nihil prohibet:⁊ accidens esse:⁊ substantiam esse.

¶ Quādo alterꝝ d̄ altero p̄dicat̃:nō de subiecto quecūq̄ʒ de predicato dicunt̃:hec oīa ⁊ de subiecto dicētur. puta homo de aliquo homine p̄dicat̃:anial aūt de hoīe:igit̃ ⁊ de hoīe aliquo aial predicabit̃:hō enī aliquis:⁊ hō est:⁊ aial.

¶ Cū dixisset qd non est de subō:nūc dicit qd est:qꝛ vniuoce:⁊ in eo qđ quid est p̄dicari:hoc est de subto dr̄.hoc autē est qn̄ rationē diffinitiuā subti assignātes per predicatum assignamus:si enī assignet aliqs:qd est hō:aial dicet:quādo igit̃ vt de subto p̄dicat̃:velut hō de socrate:⁊ de p̄dicato aliqd aliud predicet̃:⁊ hoc ipsuʒ nō vt ꝯuenit:sʒ vt de subto vniuoce:velut aīal de hoīe:tūc de socrate anīal p̄dicabit̃.est enī ita p̄mus modus p̄me figure:medio in toto quidē maiori termino existe:de oī aūt mi^r dictio. ¶ Quidā aūt dubitant:qūo aīali dicto de subto hoīe.gn̄e autē de aīali:qūo nō ad hoc genus de hoīe p̄dicat̃.sʒ solo ꝓmpta est:qꝛ genus q̄uis predicet̃ de aīali:sed nō vt de subō. si enī vtiq̄ʒ de oī aīali p̄dicaret̃:sicut aūt anīal qdē est Socrates:nō tn̄ genus:nō enī in eo qđ qd est p̄dicat̃ gen⁹ de aīali:interroganti enī:qd est aīal:nō genus:sed substātiaʒ aīatā dices aial esse:nō enī ꝙ q̄lrcūq̄ʒ p̄dicat̃:vt de subto predicat̃. In hoc enī ꝙ dr̄:Socrates ambulat:p̄dicat̃ qdē ambulare nō de subto aūt:ostēdit igitur ꝙ quidē dicebā per nunc dicta:quidē est de subto dici:qꝛ vniuoce p̄dicari. illud aūt maxime docet:qꝛ de q̄cūq̄ʒ subō dicit̃ aliquid: ⁊ p̄dicamētū:ad qđ reducit̃ p̄dicatū:dicit̃ de ipso. Si enī aīal dicit̃ de subō hoīe:reducit̃ aūt aial ad subaʒ:⁊ homo ad subam reducet̃:⁊ p hoc theoremata singularia icōprehensibilia supputationi per sua supiora in decē p̄dicamēta reducunt̃. Qꝛ enī suba sit Socrates:nō ꝯuenit scire plane nō ꝓcedētē per multa:que vniuoce semp de sub ipsis p̄dicant̃:hoc est per ea:que de subto dn̄r.si enī Socrates est hō:⁊ ꝙ de hoīe vniuoce p̄dicat̃:q̄re ⁊ aīal:⁊ ꝙ de aīali vniuoce predicat̃:quare ⁊ aīatū est:⁊ suba. Sʒ si de subto dici idem est cū hoc:qđ est vniuoce p̄dicari:qn̄ ⁊ diffinitio vniuoce p̄dicat̃.hō enī aīal rōnale mortale ē:erat vtiq̄ʒ ⁊ diffinitio hoīs dicta de subiecto homine. Si aūt hoc nō vniuersaliter significatū est de subō:aut ꝑpter hoc Aristoteles nō simplr̄ dixit:qn̄ p̄dicat̃ aliqd:vt de subto:sed ante alterū de altero p̄dicat̃:vt de subto:que aūt a diffinitiua rōne significant̃:nō sunt altera a diffinito. ¶ Quidā aūt hoc ipsum culpant:alterū dici qđ predicat̃ de subto de quo p̄dicat̃.aial enī predicat̃ de hoīe tanq̄ʒ de alio aīali:⁊ color de albo tanq̄ʒ de alio colore. Et ait Porphirius ꝙ duplex est intellectus aīalis:hic quidē determinati:h̄ aūt īdeterminati:predicat̃ igit̃ determinatū de determinato:⁊ sic alterū est. Jamblicus tamē ait:nō gn̄a de subiectis p̄dicant̃:sed altera ꝑpter hoc:qn̄ enī dicimus Socratem esse hoīem:nō generalē hoīem ipsum dicimus eē:sʒ participare gn̄ali:sicut vineā esse albā:idē est cū hoc:qđ ē botros albos ferre:sʒ p relationē ad fructū ipsa sit vocata. De his aūt in metaphysica dubitauit Arist. diligēter.nūc aūt ꝯueniēs vtit̃ significationib⁹:sicut ⁊ nos ante dicim⁹ diffōnes esse ex gn̄e ⁊ differētẏs:nō ꝓprie genus hic accipientes:sed pro casu:cuius expositiuū est hoc:qđ est participare gn̄ali. Sed qn̄ quidē vl'e vult esse qđ de subto manifestauit dicens:indiuidua nō dici de subto. Qꝛ aūt vniuoce ipsum oporteat p̄dicari:manifestauit p hoc:ꝙ opʒ p̄dicari de eo ꝙ sub ipsis.hoc enī cōuenit his:que in eo ꝙ qdē est p̄dicat̃:qđ vero in subto:est quidē i subto:nō tn̄ vniuoce p̄dicat̃ de subō:nō enī dicit̃ aīa est scia:qn̄ igit̃ idē fuerit in subō:⁊ de subto:hoc est qn̄ fuerit vl'e accn̄s:duo suba cōsideranda:hoc aūt in quo est:hoc aūt de quo dicit̃:⁊ ei quidē qđ in subto assignat̃:est ei autē qđ de subto dicit̃:si enim sunt vl'ia siue in intellectu solo esse habeāt:alterius vtiq̄ʒ est negocẏ inquirere. Qꝛ tamē de subto dicant̃:palā nunc aūt vt existentibus Aristo. vsus est. Et manifestum qdē est ex dictis:qūo differūt que in subō ab his:que de subiecto. Dicat̃ aūt ⁊ nūc:ꝙ aliud est vl'e:⁊ aliud ꝙ in altero insit:⁊ tamē eorū quidē:que de subō:nomē ⁊ rō p̄dicat̃ de subto. Eius aūt ꝙ in subto ratio qdē nūq̄ʒ:nomen aūt sepe p̄dicat̃:⁊ tn̄ vtrūq̄ʒ ipsorū qn̄q̄ʒ quidē copulat̃ alterius:qn̄q̄ʒ aūt non. Qꝛ enī de subto qn̄q̄ʒ quidē in subto ē: qn̄q̄ʒ aūt nō:⁊ ꝙ in subto qn̄q̄ʒ quidē de subto:qn̄q̄ʒ aūt nō:vlr̄ aūt gn̄a ⁊ spēs:siue in substātẏs fuerint:siue in accidentibus:ꝓprie de subto dicent̃. Significauit aūt hoc ⁊ ipse dicens:ꝙ indiuidua ⁊ vnū nūero nō sunt de subiecto.
¶ Sciendū aūt ꝙ Andronicus ⁊ alẏ quidā nō solū ea q̄ in eo ꝙ quid est predicāt̃ aiunt de subto p̄dicari:sed ⁊ aliō velut musicū de Aristoxene:⁊ Atheniensis de Socrate:⁊ forte ista quecūq̄ʒ predicātes de aliquo:illa esse dicimus ipʒ qđ p̄dicamus:ābulare.n.dicētes Socratē:nō dicim⁹ Socratē esse ambulātē: Atheniensem aūt esse dicimus:⁊ phm:⁊ quecūq̄ʒ de his predicant̃ dicentibus nobis:hec ista esse de subto dicēt̃.si Socrates est phs:phs aūt sciēs erit:⁊ Socrates sciēs. Iterū aūt aiūt:si corpus est albuʒ ⁊ albuʒ est color:erit ⁊ corpus color:aut albū duo significat qualitatē.s.⁊ coloratū:⁊ de corpe quidē coloratū predicatur:nō enī est corp⁹ albedo. De qualitate aūt nō coloratū sed albedo:q̄re nō color p̄dicat̃ de corpe:sed coloratum.

¶ Alterorꝝ generū:⁊ subinuicē ordinatorꝝ differētie sunt altere spē. puta aīalis ⁊ scie:aīalis q̄dem enī dr̄ie cāpestre:⁊ bipes:⁊ volatile:aq̄tile. Scie aūt nulla horū.nō eniʒ differt scia a scia:eo ꝙ bipes sit. Eorꝝ aūt:que subinuicē generū nihil ꝓhibet easdeʒ esse dr̄ias. Supiora enī de iferioribus p̄dicāt̃. Quare quot sūt ei⁹: quot p̄dicat̃ dr̄ie:tot ⁊ ei⁹ qđ subiciūt̃ erunt.

¶ In his igit̃ opʒ dicere qd genus:⁊ quid spēs:⁊ qd differētia:⁊ quā hn̄t habitudinē adinuicē:⁊ ad diuersitateʒ:⁊ ad qōnē. Genus igit̃ dicit̃ quidē mltis modis:sicut in ẏsagoga docuit Porphirius. Gen⁹ v̄o nūc acceptū est qđ de plībus differētibus spē in eo ꝙ quid ē est predicat̃. Species vero q̄ de plibus ⁊ differentibus numero in eo ꝙ qd est predicat̃. Dr̄ia vero:que de plib⁹ differentib⁹ spē in eo ꝙ est quale est eē p̄dicat̃. Sʒ spē qdē differūt quecūq̄ʒ rōne subē ab inuicē sepata sunt. Si vero aūt differūt quecūq̄ʒ cum cursu accidentium:proprietatem sue substantie dubitauerūt.⁊ in eo quidē qđ quid est predicantur quecūq̄ʒ in ratione dicente ꝙ quid erat esse continetur substātiale

⁊ cōmune

⁊ cōe in re sign̄antia. In eo v̄o ꝙ quale qd ē quodcunq̄ʒ subale cū q̄ntitatem ꝯcipiunt. Rōnale.n.non simplr̄ q̄ntitas est sed aīalifica q̄ntitas:⁊ opʒ dr̄iam subaliter ⁊ p̄m esse separe:⁊ nō p̄m aliqđ accn̄s:q̄uis.n.hoīs sit notatiuū:non tn̄ est h̄ subalis dr̄ia:oʒ aūt dr̄iam ptē sube esse:circa substantiam eniʒ sepatam ꝓprietatem determinat. Differūt aūt abinuicē spēs ⁊ dr̄ia:vt totū ⁊ pars ꝯtinetur.n.a tota spē ꝯstitutiua spēi dr̄ia:sicut ab hoīe rōale:qn̄q̄ʒ āt ⁊ ꝓ tota spē dr̄ia dr̄:sicut imortale ⁊ mortale ꝓ dẏs ⁊ hoībus. Dr̄iaruʒ autē hec qdem generum sunt:hec āt spērum:gn̄is qdem igit̃ he qdem ꝯstitutiue q̄cunq̄ʒ de oībus dn̄r:he aūt diuise q̄cunq̄ʒ diuisiʒ quidē de ipso nō dn̄r sʒ simul oēs. Spēi vero sunt sole specifice:quarꝝ q̄libet p̄m ꝯdictionē ad q̄libet spērū dicit̃ sed nō simul oēs. Sicut aūt spēs plures ad vnū genus ita multe dr̄ie ad vnā spēm faciunt. Hic minus aūt cōpletiuas nō vult dr̄ias vocare:sʒ solas diuisiuas. Sʒ qūo dr̄iam de differentibus spē dicim⁹. ⁊ spēm de differentibus nūero. Ecce.n.alique dr̄ie de vna spē dn̄r sicut leue de igne:⁊.n.alia sūt leuia ꝑp ignē:⁊ graue d̄ terra ⁊ vlr̄ extreme dr̄ie p̄ʒ vnāq̄ʒq̄ʒ spēʒ vt de hoīe itellr̄s ⁊ scie susceptiuū:que sic ꝯuertunt̃ cū diffinito:sʒ ⁊ spēs quedam sunt monadice .i. singulares ⁊ in sensibus ppetua qdem oīa sol ⁊ luna ⁊ aliorꝝ vnūquodq̄ʒ. In gn̄abilib⁹ aūt fenix auis sicut narrāt:qūo ḡ spēs de pluribus differētib⁹ nūō dr̄. Aut h̄ qdē auis q̄uis nō sint sil plura idiuidua tn̄ p̄m successionē de multis fenicibus p̄dicat̃ in perpetuis aūt si nō de pluribus dr̄ neq̄ʒ est spēs que nūc q̄ritur q̄ non ordinabilis ⁊ in multis ꝯsiderat̃. Sʒ q̄ in mā cōstituta est monadica .i. singularis:illa.n.⁊ si multa sint talia oībus inest ⁊ videt̃ talis spēs media eē īter indiuidua ⁊ eas q̄ ꝓprie sunt spēs.eo qdeʒ ꝙ singularis indiuidui supior:eo aūt ꝙ in mā fuit iferior his q̄ ꝓprie sunt spēs. ¶ Dr̄iaʒ aūt porphirius qdeʒ ait vt in pluribus dici de plib⁹ spēb⁹:nō.n.semp. Jāblicus āt ait q̄dam dr̄ie q̄uis nō de plurib⁹ spēbus dicant̃ tn̄ ita se hn̄t et ipse vt q̄ntū est in ipsis de plurib⁹ vtiq̄ʒ dicāt̃ magis aūt ꝓpria ait esse dr̄ia ⁊ māli nāe magis cognata que de vna spē qdem dr̄. Sed tn̄ q̄uis ita dispōita virtutē hēt p̄ʒ suā rōnē plurib⁹ spēbus cōicādis seipsaʒ. Si āt qs alius euētus rerꝝ susceptiuarꝝ in multa distributionē nō ꝑmisit fieri h̄:nullū est īpedimentū ad propriam dr̄ie rōnē. altera aūt gn̄a sunt ⁊ spēs ⁊ dr̄ie q̄ p̄dicamēto differūt:ita vt p̄m vnūquodq̄ʒ p̄dicamentū ⁊ spēs ⁊ gn̄a sint ⁊ dr̄ie. Subalternata aūt gn̄a sūt quorū alterꝝ sub altero ē vt sub aīali volatile ē:n̄ subalterna aūt:quorꝝ neutrum est sub altero:vt aial ⁊ scia. Qn̄ enī gn̄m ⁊ spērum h̄ qdem sunt gn̄a solum ita vt non hēant supra se genus:sicut suba. h̄ aūt spēs solū ita vt nō hēant post se spēʒ sic aqla. h̄ āt itermedia horꝝ velut aial ⁊ auis que est spēs ⁊ gn̄a sunt. Species qdē vt ad ea q̄ sunt ante se:gn̄a aūt vt ad ea q̄ sunt post se:auis.n. spēs qdē est aīalis:genus aūt aqle. Subalterna aūt dn̄r nō qꝛ vtrunq̄ʒ sub altero est qn̄ sit idem eiusdē ⁊ spēs esset ⁊ genus. Sed qꝛ alterꝝ solū sub altero est:qn̄ autē neutrū sub altero fuerit:tūc nō sunt subalterna vt aial ⁊ scia. Utrunq̄ʒ.n. gen⁹ est:neq̄ʒ aūt scia spēs aīalis est: neq̄ʒ aial scie:existib⁹ igit̃ diuersis gn̄ibus ⁊ medẏs inter suppmū genus ⁊ infimā spēm:⁊ ēt suppremorꝝ p̄m p̄dicamēta.cū dr̄ diuersorꝝ gn̄m ⁊ supprema:accipiēdū tanq̄ʒ existia diuersa gn̄a ⁊ itermedia:qn̄ nō subinuicē fuerint:vt aial ⁊ scia.aial.n.post subam ordinat̃. Scia vero post q̄ntitateʒ:horꝝ igit̃ diuersorꝝ gn̄um ⁊ nō subinuicē ordinatorꝝ diuersas eē dr̄ias dixit non soluʒ diuisiuas sed ēt ꝯstitutiuas.aīalis.n.dr̄ie diuisiue rōnale ⁊ irrōnale:vel volatiue ⁊ gressiuuʒ:ꝯstitutiue autē aīatum sensitiuum:scie aūt non sunt hec dr̄ie. ¶ Eorꝝ aūt que subinuicē:q̄ qdem supioris sunt ꝯstitutiue oīo ⁊ iferioris:qꝛ supius de inferioribus vniuoce p̄dicat̃:diuersarꝝ aūt supioris q̄dā qdem ꝯstitutiue sunt iferioris vt aīalis volatile ꝯstituit auē:n̄ adhuc tn̄ et gressiuū. ¶ Sūt aūt hec diuisiue ⁊ ꝯstitutiue.aīaliū.n.h̄ qdeʒ sunt p̄mo hephaga h̄ aūt seminiphaga.h̄ aūt carniphaga:⁊ auiū aūt eedē dr̄ie.alteras aūt nō simplr̄ dixit dr̄ias sed spē alteras:qn̄ spē diuersorꝝ gn̄uʒ velut aīalis ⁊ vasis eedē vn̄r:dr̄ie ⁊.n.aialium h̄ qdeʒ sunt pedata:h̄ aūt sine pedibus:⁊ vasorꝝ silr̄ pedata qdem lectus ⁊ mensa ⁊ tripes ⁊ talia:sine pedibus aūt multa sʒ nō adhuc eedem spē sunt dr̄ie sed p̄m equocationē.vt.n.est idē spēs aīalis pes ⁊ lecti:p̄m methaphorā.n.alterum ab altero dr̄ noīe solū ⁊ nō re cōicātibus. Oʒ aūt ⁊ hic scire.qn̄ alterorꝝ gn̄um sed nō etherogeneorꝝ oʒ legi. ¶ Hic minus aūt alteras spē vult eē dr̄ias eorꝝ q̄ nō subinuicē gn̄uʒ. sʒ diuersorꝝ:ꝑpea ꝙ ait sunt q̄dā gn̄a nō subinuicē qdē ambo:tn̄ sub vno reducuntur vt volatile ⁊ gressiuum ambo sub aīali:⁊ horꝝ sunt q̄dā ⁊ eedem:dr̄ie ⁊.n.volatilis:⁊ h̄ qdeʒ est bipes:h̄ aūt quadrupes sicut noīantur griphes ⁊ vespe ⁊ gressiui silr̄.sed non spē sūt eedē dr̄ie sed gn̄e:aīalis.n.sunt dr̄ie p̄:ꝑp h̄ ait eorꝝ que non subinuicē nō simplr̄ alteras.sed spē altera in diuinis:⁊.n.hec eorꝝ q̄ nō subinuicē existētes q̄uis eedē videant̃:non tn̄ spē sunt eedē:sʒ gn̄e. ¶ Sed tn̄ Arꝝ. diuersa gn̄a ⁊ non subinuicē ponit nō solū quorꝝ nō est alterꝝ sub altero sʒ ēt q̄cunq̄ʒ non ambo sub vno reducunt̃:h̄.n. sunt altera diuersa gn̄a q̄cūq̄ʒ nullū hn̄t cōe gen⁹:sicut ⁊ diuersa spē que non hn̄t cōem spēʒ:vt mediū est ex ex⁰. nō est oportū itas talis expōnis:⁊.n.si hōgenea sunt quorū idē genus:etherogenea vtiq̄ʒ erūt quorꝝ gn̄a sunt diuersa. Porphirius tn̄ ait dictū eē diuersorū gn̄um alteras spē dr̄ias:ꝑpea qꝛ earꝝ q̄ sub alẏs gn̄ibus spērꝝ alie sunt dr̄ie:diuersa.n.gn̄a aial ⁊ scia sunt:aīalis qdem spēs est hō:scie aūt vniuoca:⁊ sunt diuerse eorꝝ dr̄ie:quare erit vtiq̄ʒ dicens:ꝙ diuersorꝝ gn̄um ⁊ nō subinuicē ordinatorꝝ:q̄ p̄m spēs dr̄ie sūt diuerse.pulchri⁹ aūt forte specificas intelligēdū:sicut ipsemet porphiri⁹ ꝓcedēs vult.
¶ Qui aūt circa nichostratū in istis incusant vanilogum.quis.n.aiunt ignorat ꝙ scia a scia differat non vtiq̄ʒ bipede vel quadrupede sicut aīal.sed p̄ qdem q̄uis h̄ sit planū:non adhuc ⁊ illud cur est palā:ꝙ eorꝝ q̄ subinuicē nihil ꝓhibet easdeʒ esse dr̄ias.oʒ aūt silr̄ dr̄e de ambob⁹ oppositis. ¶ Deīn vides ꝙ qd circa hominū diuersa ⁊ nō subinuicē non hn̄ receperūt putātes possibile eē nō subinuicē existia sub vnū genus reduci:⁊ ita nō erat ita ī ꝓmptu sermo:q̄uis exēpla hn̄ accepta planū sermonē facerēt. ¶ Culpant aūt ⁊ in gn̄ibus subalternis ꝙ ait quot eius ꝙ p̄dicat̃ dr̄ie:tot ⁊ eius ꝙ subicitur erūt.existibus.n.subinuicē aīali ⁊ rōnali:aīali est aīalis:sint dr̄ie rōnale ⁊ irrationale:qūo possibile est rōnalis aīalis h̄ qdem eē rōnale:h̄ aūt irrōnale. ¶ Sed hoe⁹ qdem cedēs dubitatiōi ꝑmutare volebat lr̄aʒ ita. quare quot eius qđ subicit̃ dr̄ie:tot ⁊ eius qđ p̄dicatur erūt.dr̄ie.n.magis pticularis erūt ⁊ vl'ioris tanq̄ʒ vl'iori ꝯtinēte ꝙ magis pticulare:q̄uis nō similr̄ vl'iter dicant̃ in eo ꝙ p̄dicat:sicut in eo ꝙ subicitur:rōnale.n. de hoīe qdem oī p̄dicatur. de aīali autē non adhuc oī. sed aīaliū sunt hec qdem rōnalia:hec autem irrōnalia. Si aūt maneat ait hec ipsa scriptura:attēdēdū ad hoc ꝙ dicit̃:nihil ꝓhibet easdem esse dr̄ias:coincidit enim qn̄q̄ʒ hoc:mortale enim ⁊ aīalis differentia est ⁊ hoīs ⁊ regratiamur boeto ꝙ principium solonis submisit qn̄

Simplicẏ p̄dicamenta

n.aīalis:hec qdem sunt diuisiue drie vt aīalis:hec qdeꝫ rōnale:hec aūt irrōnale ꝛ mortale ꝛ imortale:eē aūt cōstitutiue vt aīalis sēsitiuū ꝛ qꝫ a se mobile qdē:diuisiue ei⁹ qd p̄dicatur drie nō oēs insunt ei qd subijcit.nō.n. ꝛ vtiqꝫ ꝛ opposite. Si.n. rōnale inest hoī: nequaq̄ ꝛ irrōnale ꝯstitutiue cū ei⁹ qd p̄dicatur drie:ꝛ ei⁹ qd subijcitur insunt oēs:sensitiuū.n.ꝛ de intus mobile inest hoī ꝛ alijs:dictuꝫ ē igit nihil ꝓhibet qꝫ nō oēs insūt:sꝫ ꝯstitutiue ꝛ diuisiuaꝝ ꝯuenientes pticulariori:vt rōnale ꝛ mortale q̄ sūt diuisiue aīalis insūt hoī: nō tn̄ q̄ ipsis opponunt. Sūt aūt diuisiue ꝛ amboꝝ drie eedeꝫ eoꝝ q̄ subiuicē gn̄ꝫ vt dcm̄ ē prius:ꝛ.n.aliqs h qdē ē herbefagū:h aūt viuifaguꝫ: h aūt carnifagū ꝛ auis sub aīali exn̄tis eedē sunt drie. Aris. tn̄ cām dicēs q̄re eedē sunt differētie:eo qꝫ supiora de iferiorib⁹ gn̄ib⁹ predicāt vr̄ ꝯstitutiuas supioꝝ drias easdē dre ꝛ iferioꝝ ꝛ diuisiuaꝝ proprias vt dicebā. Est āt dignū scire qꝫ qn̄ dicit nō subiuicē gn̄m:nihil ꝓhibere easdē eē drias vt de qbusdā enūtiat ꝛ nō simplr̄ de oib⁹:qn̄ aūt dicit supiora de iferiorib⁹ p̄dicari ꝛ q̄t ei⁹ qd p̄dicat sūt drie tot eē ꝛ ei⁹ qd subijcit vt de oib⁹ vr̄ enūtiat:nullā ipsaꝝ excipiēs. Ipse.n. hanc dubitationē soluit vt dixi. Si.n.qꝛ supiora de iferiorib⁹ p̄dicāt:pp h qꝫ sūt drie ei⁹ qd p̄dicat tot erūt ꝛ ei⁹ qd subijcit:palā qꝫ n̄ oēs supioris erūt iferiori:sꝫ ꝯstitutiue maxie ꝛ diuisiuaꝝ q̄dā. Uocat āt Iāblic⁹ ꝯstitutiuas q dē gn̄is gn̄icas.q.gn̄ales:diuisiuas āt h.q.spāles:q̄re si nullaten⁹ eedē eēnt drie q̄rūdā gn̄m:neqꝫ eedē spēs:palā qꝫ diuersa eēnt illa gn̄a abiuicē ꝛ nō subalterna:si igitur.x.p̄dicamētoꝝ diuerse ondent drie ꝛ diuerse species diuisionē vniuscuiusqꝫ:palā qꝫ diuersa gn̄a sunt ꝛ nō subalterna. Utit ē igit hui⁹ theorematis p̄manifestatio ad sermonē de p̄dicamētis: signant āt ꝛ istātie q̄s ferre ꝯsueuerūt ad p̄dicamēta:qꝛ q̄ sub eodeꝫ gn̄e diuisit vt facere ꝛ pati submoueri exn̄tia:vel qꝛ p̄termissa sūt quedā gn̄a vt ens vl̄ vnū vel aliqd:q̄uis nihil cōe hn̄tia videant gn̄a ista adiuicē palā qꝫ ens neqꝫ vnū neqꝫ aliqd vt genus predicat de.x.generibus:si quid penitus separata sunt:sꝫ ꝛ nichil hn̄t cōe adinuicem.

¶ Eoꝝ q̄ sm̄ nullā cōplexionem dn̄r vnūqdqꝫ aut subaꝫ signat: aut q̄tū:aut q̄le:aut ad aliqd aut vbi:aut qn̄: aut poi:aut hēre:aut facere:aut pati. Est āt suba qdē vt tipo dicat velut homo equ⁹. Quātū aūt velut bicubitū ꝛ tricubituꝫ. Quale āt velut albū grāmaticū. Ad aliqd aūt velut duplū dimidiū mai⁹. Ubi āt velut i foro in licio. Qn̄ velut heri āno priori. Poni āt velut reclinat sedet:hēre āt velut vestiri armari. Facere āt velut icidere vrere. Pati āt velut icidi vri. Unūqdqꝫ āt dictoꝝ ipsū qdem sm̄ se in nulla affirmatiōe vel negatiōe dr̄. Ea aūt q̄ ad iuicē hoꝝ cōplexiōe affirmatio vel negatio fit. Ois.n.affirmatio ꝛ negatio vr̄ aut va aut falsa eē. Eoꝝ aūt que sm̄ nullā complexionem dicuntur:nullum neqꝫ verum neqꝫ falsuꝫ est:puta homo album currit vincit.

¶ Hec ꝯseq̄nter quidē ꝛ pri⁹ tradite diuisiōi:in q̄ diuidebant ea q̄ dn̄r in ea q̄ sm̄ cōplexionē ꝛ sine cōplexione dn̄r:postq̄.n.dimisit cōpositas ꝛ simplices ptes locutionis ꝯn̄s fuit docere ad q̄t ꝛ que gn̄a simplicia referunt. Scōm aūt aliū modū sequunt h ad diuisionem entium p̄rie i paucissime factā:post decisionē.n.in paucissima: qbus nō erat pautiora accipe:oportebat eā que in plima positiōe:qua nō erat in plura diuidere :sequitur ergo ad illa. Precedit aūt dicenda: ppterea qꝛ eā que in typo notitiā semp oꝫ p̄cedere disq̄sitā:ꝛ eam q̄ summati preaccipit premitti āte eā que tradit cū studio diligēti q.n.sūmaꝝ intellectū preaccipit facili⁹ his que cum studio explicatiōib⁹ adherebit. Tripl̄r aūt significatōe eoruꝫ q̄ sine cōplexiōe facta:vel sm̄ noiationē solam : qn̄ subam dicim⁹ vel aliud exēploꝝ velut hō aut equus h n.vt in typo ēt p sēsū patētem descriptionē significat. Et tertio sm̄ promptos itellect⁹ ꝛ nondū artificialē tendētes:dū iam ad certā pfectionē. Arist. qdē h p nomē ꝛ exēpla gn̄a declarauit dicēs:est aūt suba qdem vt typo dicat velut hō equus:q̄tū aūt velut bicubitū tricubitū ꝛ ēt in alijs silr̄:in sermonib⁹ aūt de singulis intellectuꝫ de ipsis tētat excitare. Architas āt in p̄ria doctrina stati cū dixit nom̄ ꝛ exēplū apposuit ꝛ d vnoq̄qꝫ itulit ꝛ p̄petatē sm̄ intellectū: sicut in suba cū nomē dixisset ꝛ exēplum apposuit:simpl̄r oīa quecūqꝫ p se subsistunt prius itellectus sube ita accipit tanq̄ per se sit. Iteꝝ qualitatis nom̄ ꝛ exēplū cū exposuisset:ꝛ h duplicia h qdeꝫ circa aīam: h aūt circa corpus:nō pretermisit ꝓprietatē sꝫ itellectū dicens:simpl̄r quecūqꝫ existūt aliqbus:cū q̄litate.n.iste itellect⁹ nob occurrit tāq̄ coexn̄te q̄litate ꝛ pficiēte subam:q̄titatis aūt q̄tū ad oīa gn̄a ꝛ exēpla cuꝫ dedisset:velut sm̄ q̄tū sm̄ inclinationē sm̄ determinationē:apposuit.n.qd in p̄ōptu itellectu dicēs: quecūqꝫ circa numeꝝ vl̄ sꝫ numeꝝ aliqd significat:ei⁹ aūt qꝫ ad aliqd h qd est dici simpl̄r adinuicē ꝛ sine iuicem nō eē apta nata significari:ei⁹ vero qd est facere simpl̄r opationē que fit circa aliqd significare:ei⁹ autē qd est pati simpliciter ab aliq̊ altero eē nata pmutari:ei⁹ aūt qd est hēre simpl̄r que nō coexistūt neqꝫ sil̄i nata sunt aduētitia aūt exn̄tia:ei⁹ vero qd est pōi simpl̄r corpis aliq̄liter se hn̄tis figurationē significare:ei⁹ vo qd ē vbi simpl̄r locū determinare:ei⁹ aūt qd ē qn̄ simpl̄r tp̄s significare. Palam igit qꝫ non solā dn̄sionem penes sēsus iste fecit: immo ēt descriptionē sm̄ intellect⁹. Sꝫ decisioneꝫ hanc q̄ fit in gn̄alia gn̄a qdē dicem⁹ nō qdē diuisionē:ꝛ qūo vtiq̄ erit diuisio:si neqꝫ vt gen⁹ i spēs diuidit:neqꝫ vt totū in ptes:neqꝫ.n.est aliqd cōe.x.p̄dicamentoꝝ:q̄le ens vl̄ aliqd putāt qddā siquidē non ex eq̊ de oibus p̄dicet: genere aūt non exn̄te neqꝫ drias possibile ē esse in quas genus diuidit:sꝫ neqꝫ vt totū in ptes diuidit:non.n.est aliqd cōe collectū qd diffinitū h sustineat:ꝛ vr̄ neqꝫ vtiqꝫ erūt vt omiomere alicui⁹ ptes:cū sint dissimilia neqꝫ vt anomiomere:siue.n.ens dicat qs totū siue aliqd sꝫ vnūqdqꝫ ens ꝛ aliqd dr̄: q̄uis his q̄ sūt anomiomere nō cōuenit ptes vocari anomioemras. Forte igit his q i exercitu assilat diuisio:his q coordinant p turmas:ita vt sic turmaꝝ ductor ita suba qdē exponat subaꝝ ꝛ aliorum vnūqdqꝫ siue multitudinis: sꝫ h ꝯtinuitatē ꝛ adinuiceꝫ habitudinē perimit dispōnis:si qdem nullā cōitatem p moꝝ gn̄m reliq̄rimus. Meli⁹ est igit drias qdem gn̄m determinari sꝫ q̄sdā prias ꝓpetates sꝫ qꝫ qdē circa substātiā sunt accn̄tia ꝛ in suba subsistunt ꝛ coordinant ad ipsā :sꝫ h assimilāduꝫ est ipsa his q̄ ab vno ꝛ circa vnū coordinant:ꝛ h qdem vult Iamblicus. Hoc min⁹ autē sit qꝫ enumeratio sit:ꝛ neqꝫ diuisio neqꝫ ptitio:nullū.n. totū sup ipsa neqꝫ vt gen⁹ neqꝫ alio mō totius:sꝫ ad dcā qdem diui Iāblici ex ꝓprijs suis dicēdū:qꝫ illud ab vno nō a suba sumēdū:ita.n.nō denarij enumerationē sꝫ nouenarij faciēs vn⁹. Magis aūt ab ente qꝫ qdeꝫ h videt dcm̄ in.x.p̄dicamenta diuidi Arist. vult ꝛ merito qn̄ de

dictionib⁹ significatiuis est intētio in his. In methaphisica aūt tanq̄ ab vno ente decē in ordine ꝓduci ait primū ordinem hn̄te subaꝫ ꝛ circa ipsam alijs coordinatis.
¶ Nec min⁹ aūt dubitare vr̄:si tot sint gn̄a. Scribit. n. ita: Propt q̄t siqdē tn̄ dicēdoꝝ sūt significatōes:tot vtiq̄ erunt p̄ma gn̄a:tot ēt ꝛ p̄dicamēta:si auteꝫ ꝛ alia preter h:neqꝫ illa sermo perstrigit: q̄q̄ Aristotile vl̄r hac mltitudine gn̄m vtēte: ꝛ neqꝫ apponēte: neqꝫ auferēte ꝛ assentiēte: sp ei q̄ i.x.diuisioni sicut ꝛ in q̄tuor hoꝝ ꝯstrictionē fecit. Alij aūt multi circa ipsā dubitauerūt gratis terminātes diuisionē in tātā multitudinē sicut Athenodor⁹ in libro q ititulat aduersus p̄dicamēta Arist. solam diuisionē in tantā multitudinē exgrēte:ꝛ Cornut⁹ āt in his q̄ scripsit ad Athenodoꝝ ꝛ Aristotilē:ꝛ q circa Luciuꝫ ēt ꝛ Nichostratū sic ad oīa alia fere:ita ꝛ ad diuisiōeꝫ ꝯdixerūt. Sumēduꝫ aūt in terminis determinatis ꝯdictiōes tripl̄r distinguentes ipsas:ꝛ.n.hi qdē tanq̄ abundantē accusant diuisionē:alij aūt tanq̄ deficientē querebant. Tertij āt sunt q alia gn̄a p alijs dixisse putāt. Fuerunt ēt aliq q in plurib⁹ sil̄ accusabant:hi qdē defectum sil̄ ꝛ abundātiā: hi aūt ꝛ cū his ꝛ pmutationē generuꝫ.
¶ Dn̄r aūt in vnoquoqꝫ gn̄e dubitatōes aliq̄ ꝛ solutiones ad ipas:p q̄s modū ꝯdictiōis ꝯuenit adiscere: ne ad oēs insistētes plixi sim⁹. ¶ Dicūt igit q abundantiam accusāt:qꝫ nō bn̄ facere ꝯ ordinauit ei qd est pati: oportebat.n.amboꝝ vnū cōe gen⁹ determiari.s.moueri. Ad q̄s dicēdū qꝫ faciēs sm̄ qꝫ facit nō mouet:sꝫ mouere facit in motū exn̄s ipsū:quedā autē facientiū in sensibus mouent sm̄ accn̄s:qꝛ ꝯcurrūt in idē duo p̄ncipia:id vꝫ qd ē ipsius facere ꝛ qd ē ipsius pati. ¶ Sꝫ forte oportebat de facere ꝛ pati dubitare qūo nō sub ad aliqd reducuntur: faciēs.n.facit in patiēs:ꝛ patiēs a patiēte patitur: aut sꝫ coaptationē hāc:sub ad aliqd reducent tn̄ sm̄ actioneꝫ ꝛ passionē alia habētia nām:alia faciūt gn̄a:ꝛ.n. in alijs q̄ sunt ad aliqd velut p̄re ꝛ filio eadē:vt qdē sm̄ se exn̄tia sub suba reducunt:sꝫ habitudinē aūt sub ad aliqd. Sꝫ qūo poni nō est pati:qūo ēt habere nō est facere:aut poni nihil magis passio ē q̄ actio :poni.n.ē sedere:ꝛ stare accipit aūt in p̄dicamēto nō sm̄ pati vel facere :sed sm̄ adaptationē in aliq̄:ita aūt ꝛ hēre non sm̄ facere : nihil.n.minus pati est armari vel idui:sꝫ sm̄ circuncingi.
¶ Alij vero sm̄ aliū modū accusant supfluitateꝫ:q.n. circa Xenocratē ꝛ Andronicū vn̄r oīa ꝯprehēdere i eo qꝫ sm̄ se:ꝛ in eo qꝫ ad aliqd q̄re supfluum esse sm̄ ipsos tantā gn̄m multitudinē. ¶ Alij aūt in subaꝫ ꝛ accn̄s diuidūt:ꝛ isti aut vident aliq̄ modo idē dicere cuꝫ priorib⁹ dicentib⁹ accn̄tia ad aliqd eē tanq̄ exn̄tib⁹ ipsis sp aliorū:ꝛ subam sm̄ se dicēdū:igit cōiter ad vtrosqꝫ qd qdē decisionē Aristotelis in paucissima declarātes impfecte ipsā tetigerūt:vniuersale ꝛ pticulare p̄termittētes:ꝛ etiā accn̄tia q̄ sūt multa gn̄a coartāt in vnū accn̄tiū.s. in ad aliqd:pp qd aiunt alteri⁹ sunt accn̄tia:h qdē alteri⁹ sunt sola ad aliqd. Si aūt qꝛ qual̄rcūqꝫ alicuius sūt:ꝛ tunc q̄ sm̄ se alterius sunt. Socrates. n. sophronici est: ꝛ ager possessoris. Si igitur ita ꝛ accn̄s referat ad subm: nihil mixꝫ:qn̄ ꝛ ipꝫ sm̄ se nā ꝓpria est:ꝛ mā ēt ꝛ subm ipsum sm̄ hanc rōnem ad aliqd est:sm̄ aūt qꝫ principiū sm̄ se ē:sic igit qd circa Iāblicū ꝛ Porphiriū r̄sistūt. ¶ Forte aūt alterius eē h ꝛ ad aliqd qd tali accn̄ti inest sꝫ qꝫ opponit ad subam p se exn̄tem ꝛ sui ipsi⁹: ꝛ.n.qꝫ p se est ad id qd ad aliqd:ꝛ ei qd sui ipsius id qd alteri⁹ opponit:manifestat autē ꝛ Aristo.hanc in duo decisionē assumēs:id aūt recte forte hꝫ dicere qꝫ Arist.bn̄ accipiēs mltas ꝓpetates:neqꝫ vnā ipsius acceptionē vnū in subm ꝛ in eo q̄ circa subꝫ diuidit:qd qdē diuidebāt aliq: ꝛ ita ad diffinitū subꝫ inducta q̄ circa subm ꝯ supponit:ꝓnunciātes āt deficere diuisionē:vt q circa Nichostratū:pp quod aiūt ei q est facere pati opposuit :non adhuc aūt ꝛ ei qd ē habere hēri:aut oportebat attendere dicentes h qd haberi in p̄dicamentū eius qd est poni iā dictū incidit:hꝫ.n .aliquis scutū: habet autem scutū in eo qꝫ est circumponi positio igit hec. Sꝫ pp quid aiunt q circa luciuꝫ coniunctiones pretermisit dicit :ꝛ iste.n.significatiue sunt: non .n.vtiqꝫ sine significatiōe:aut qꝛ non principalis ē ipsarū significatio:sꝫ ꝯsignificat sicut duplices ꝯsueuimus scribere ꝛ expletiuas:q̄ quidē cum scriptis significāt aliqd:ipse aūt sm̄ se nihil significāt:coniunctōes:ꝛ.n. cum alijs ptib⁹ orōnis colle assimilate ꝯsignificāt. Tertio āt neqꝫ orōnis elemēta sunt ꝯiunctiones:sꝫ si forte locutionis ptes:neqꝫ.n.colla carte pars est:neqꝫ dn̄r etiaꝫ:si forte ꝓferantur solū. Ad h tn̄ dicendū:qꝫ ꝛ si ꝯiunctiones significēt ꝛ dictional̄r significare ꝯcedant:tn̄ sm̄ coordinatione significāt ꝛ sm̄ cōplexionē:nunc aūt de his que sine cōplexione sermo est. ¶ Ingrūt aūt ꝛ articula vbi ordinabunt:ꝛ de his eadē est rō:ꝛ.n.hi velut coniunctiones sūt genera ꝯsignificātes masculinū.s.ꝛ femininū indetermiate: nō.n.qd est significāt: ꝓpter qd ꝛ ideterminata vocant a quibusdā:sꝫ ꝛ negationes ꝛ p̄uatōes ꝛ differentes.qꝛ vboꝝ inclinatiōes in quo ordinabant. Aut ad h ipse Arist. yponnematib⁹ r̄ndit:ꝛ. n. in methoducis ꝛ in diuisionib⁹ ꝛ in alio ypomnemate:cuius iscriptio est:que circa dictionē: qd quidē ꝛ si aliqd non videat ꝓpriuꝫ Aristotelis : tn̄ alicui⁹ est oīno studiosi. In his p̄dicamēta inducit adijciēs:dico aūt h:cum sine casibus vel iclinationib⁹ negationibusqꝫ ꝛ priuatōibus infinitis coordinauit ipsoꝝ doctrinā. ¶ Est igit vestitū spoliare eiusdem p̄dicamēti:cuius ꝛ indutum esse. Uidet .n.in h hn̄tes venditiōes ꝛ priuatiōes in perimēdo entia merito ad illa remittūtur:in qbus sūt habitus ꝛ affectiones.
¶ Sꝫ vnū aiunt ꝛ vnitas ꝛ pūctum qūo non cadūt extra p̄dicamenta:neqꝫ.n.q̄tum sūt:vt alicui forte videbitur:neqꝫ.n.ꝯtinuū:velut impartibile exn̄s:neqꝫ discretum:oē autem q̄tum vel ꝯtinuū vel discretū esse ꝯueniat:ꝛ si discretū vel par vel impar:aut tanq̄ principiū numeroꝝ:ꝛ vt mēsura in ad aliqd ordinabit sicut Alexandro vr̄. Si aūt duplex ē numerus:h qdē incorpeus:h āt corpalis erit sic ꝛ Boet⁹ dic:ꝛ vnitas duplex:h qdē suba q̄ in itellectuali numero:h aūt ꝛ Aristoteli vr̄:h aūt ad aliqd vel q̄tum:posteri⁹ aūt ait Boet⁹:qꝫ forte meli⁹ est dicere esse q̄tū:sicut.n.albedo se hꝫ ad albū:ita ꝛ dualitas ad duo:si igit ambo:illa ambo sūt quale:ꝛ h q̄tum.
¶ Cōtradicūt autem Alexādro dicenti impossibile poni pteꝫ q̄tā vnitatē:ꝛ pp h ipossibile in q̄to dinumerat ipsam:numer⁹.n.est mltitudo ex vnitatib⁹ cōposita. Dicunt igit principiū numeri ipsū esse:sꝫ non ptem numeri. Ueruꝫ aūt alteꝝ esse principiū :ꝛ id cuius est pricipiuꝫ:sicut ꝛ punctū dimensionū principiū existens nō vtiqꝫ erit dimēsio:sꝫ si ꝛ principiū ꝛ ad aliqd h:qm̄ autem oīa que ad aliqd nām hn̄t propriā:ita hn̄t ꝛ ad aliqd esse:sicut predicat homo ꝛ suba existens ꝛ ad aliqd est sꝫ qd predicat:oportebat ꝛ in istis dicere:qꝫ cuꝫ sint principia ꝛ ad aliqd sint sm̄ qꝫ pricipia. Forte igit duplici existente p̄ncipio:h quidē coordinato h aūt extrinseco coordinatū in eodē genere est:sicut ꝛ mediū ꝛ terminus. Forte aūt ꝛ extrinsecū in eodē genere ē:si.n.ꝛ vnitas extrinseca a numero coaptata est:numerus in eodē vtiqꝫ erit gn̄e:qꝫ coaptatū ꝛ qꝫ distinctū:ꝛ.n.spē coaptata ꝛ discreta exn̄te ꝛ noīa quidē coaptatū:vel vt stoici aūt capitale ꝛ significāte :diffōne.n.significāte discretū in eodem vtiqꝫ erūt genere nomē ꝛ diffinitio :mā āt ꝛ spēs

ꝗ sunt ꝑncipia cõposite sube:sube ⁊ ipa sunt:q̃uis h̄ non fuerit preaccepta:⁊ de pũcto ãt eadē ⁊ dubitare ⁊ soluere l3 vt existimo.¶ Meli⁹ ãt aiũt gl'iosiores ↄpositores equocũ ipm vnũ reliq̃ ẜm pdicamēta sic̃ ⁊ ens:equiuocoꝝ ãt neq3 diuisio ē determinata:neq3 in vnũ gen⁹ reductio.Tertij v̄o iã q ꝑmutationē accusant ⁊ dicunt alia ꝑ alijs gñib⁹ accepta eē:motũ aiũt oportere ꝑ facere ⁊ pati assumi:neq3.n.aliq̃d gen⁹ possibile ē reduci motu3: neq3 aliõ aliqõ gen⁹ de ipso in eo qõ qd est pdicaĩ:s3 neq3 ad facere reducĩ.Multi.n.sũt mot⁹ in pati:s3 neq3 in pati: vbi.n. mot⁹ q in facere sũt ordinabunĩ.¶ Ad q̃s dicendu3:ꝙ id qõ ponĩ:⁊ qõ actũ in oĩbus ↄsideraĩ pdicam̃tis equoce ↄueniēs ipsis:pp qõ in nullo determinate ordinata sũt:⁊ mot⁹ igiĩ q ē via ab eo q ponitur in actum alr̃ qdē in suba ↄsideraĩ gño exñs vel corruptio:alr̃ aũt in q̃to augmētatio ⁊ diminutio etiam:alr̃ v̄o in q̃li cu3 ipm alterationē noiem⁹:⁊ alr̃ in vbi:⁊ ẜm vnũqõq3 pdicamētũ alr̃:q̃mõ igiĩ possibile ē eē pdicamētũ vnũ motũ cũ ⁊ ip3 existat equoce.Et õ statõe ãt opposita motui eadē dicēdũ:si.n.aliq̃ fiũt entistatio non in sensibilibus s3 in itellectualib⁹ illã regrere ↄuenit:stoyci v̄o nũerum ꝑmoꝝ gñm in pautiora coartare volũt. Et aliqua ĩ pauciorib⁹ ꝑmutata suscipiũt:faciũt.n.decisionē in q̃ttuor ĩ suba ⁊ q̃li ⁊ aliq̃liter se hñtia: ⁊ ad aliqd aliqualr̃ se hñtia q̃lia:⁊ palã ꝙ plĩma ꝑtermittũt ipi.s.q̃tũ e diuerso ⁊ q̃ in tpe ⁊ q̃ in loco.Si.n.ꝙ aliqualr̃ hñs putãt ipsi talia apphēdere:q2 ꝙ ꝑteriti anni:⁊ ꝙ in lecto vel sedere vl' indui bis p..icanĩ aliqualiter ẜm aliqd hoꝝ:p̊ qdem m'lta exñte in his dr̃ia articulata aliqualr̃ hñdi cõitas ꝑfertur de ipa m'ltitudine:deide cõe h̄ aliqualr̃ se hēre ⁊ subo ↄgruet ⁊ q̃to maxime:⁊.n.h̄ disponunĩ aliqualr̃:h̄ qdē igiĩ ad vnãq̃q3 ↄ̄dictionũ rñdentē sigillati est dr̃e.

¶ Cõiter ãt ad oēs ↄuenit dr̃e:ꝙ itroductoria negotia nõ oportebat expetere cũ oĩ diligētia disposita: ñ.n. sufferũt oĩmodã diligētiã prioꝝ rudimētoꝝ auditores: secũdo ãt ꝙ difficil' est conatus itēdēs diuidere gñalissimas entiũ dr̃ias:vel sigñatiuas ipsaꝝ dictõēs:⁊ pp h̄ o3 magis cõpati difficultati conat⁹:⁊ nõ ꝑterue cũ ipso cõcedere.Tertio v̄o dicemus ꝙ ⁊ oēs qui alr̃ diuidũt :maiorib⁹ vtiq3 subiacebũt accusatiõib⁹:q̃ꝝ stoyci q certius vñr fecisse eã q̃ in q̃tuor decisiõe3 in suba ⁊ q̃lia ⁊ aliq̃liter se hñtia:⁊ ad aliqd aliqualr̃ se hñtia q̃lia ꝑtermittũt dictũ ē prius.Et iuniores ãt qb⁹ facili⁹ erat apponere qõ deficiebat:⁊ ipi cũ in m'ltis vñr esse decepti:q̃uo igiĩ legētes priõs nõ o3 idulgētiã ad ipsos hēre:si aliqd pretermiserũt de oĩmoda certitudine.Ur aũt q ad hanc diuisionē vel enumerationē ↄ̄dicit:sciat nõ ad Aristotilē ꝑ s3 ad pyctagoricos ⁊ Archytã ↄ̄dictione3 se facere: qui materialem ea3 q̃ in.x.gña diuisionē fecit.¶ Si aliq̃s desiderat cõprehensiuã diuisionē aliq̃3 audire q̃.x.gña cõprehendat:forte vtiq3 erit tali non prosati preponta q̃m entia oĩa vel exñtie sunt ⁊ po^c vel act⁹:po^c vero medie exñtes cu3 exñtijs magis ↄsideranĩ:duplr̃ primũ diuidēdũ in exñtias ipsas agētes vel patiētes:⁊ in actus. Et actiões qdē oēs ipsi⁹ facere pdicamētum ↄtinet: passiões ãt ꝙ ipsi⁹ pati.Exñtiaꝝ ãt ipsaꝝ he qdē ẜm se hñt eē:q̃s oēs suba cõprehēdit:he ãt in alijs subsistunt:⁊ harum he qdē ẜ3 hitudinē ↄsideranĩ:he ãt sine habitudie sunt:⁊ eaꝝ q̃ sine hitudine he qde3 ẜ3 characterē:⁊.q.informationē corporaliũ exñtiaꝝ ↄsideranĩ:sicut oēs determinate ẜm q̃le: he ãt ẜm distēsionē ⁊ multiplicationē:sic̃ q̃ ẜm q̃tũ.Iste.n.due sine hitudine dr̃e eoꝝ:que ĩ alijs subsistũt gñm ẜm exñtiam ↄsideranĩ.Eoꝝ v̄o que ẜm hitudinē he qde3 dñr ꝑsantistrephonda.q.ad aliqd ↄuersa:q̃s oēs ↄtinet ipsi⁹ ad aliqd pdicamētũ:he aute3 ad aliquid non ↄuersa:⁊ haꝝ he qdem considerantĩ ẜm habitudinē ad corpea: he ãt ẜm habitudinem ad incorporea:⁊ haꝝ h̄ qdē ẜm hitudinē ad locũ:que qde3 continēt ipsi⁹ vbi pdicamentũ. He ãt ẜm habitudinē ad tēpus:que qdē in q̃n ↄtinent.Eaꝝ v̄o que ẜm hitudinem ad corpa:h̄ qdē ẜm hitudinē ad illa in qbus adaptamur vel stãtes vel sedētes vel recũbentes:q̃ quidem oĩa sub pdicamēto ipsi⁹ poni reducũtur:h̄ aũt ẜm hitudine3 ad ea q̃ circũponunĩ:quecũq3 ipsi⁹ hēre pdicamētum comprehēdit :corpa.n.ad q̃ est hitudo talis ita se hñt :vt vel nos in illis:vel illa in nobis coaptenĩ:hec vtiq3 q̃dã erit ⁊ a nobis ↄsolatio pertractata desiderãtib⁹ accipe.x.gña ꝑ diuisionē indefectibilē:⁊ bñ scio qõ volētib⁹ cum diligētia ꝑscrutari multas directiones vtiq3 sustinebũt.Diu⁹ tñ Jãblic⁹ dinumerationē gñm indefectibilē ostēdit ⁊ ꝑ qdē supponiĩ aliqd oĩb⁹ in q̃ preexñte fiũt: q̃ in ipso tm̃mõ subsistunt:deide coexñtia cũ subo sil' ↄsiderãtur: h̄ aũt sunt q̃litas ⁊ q̃ntitas:h̄ ãt multiplicans:h̄ aũt isormãs subtũ:hitudines ãt ↄsideranĩ circa subtũ:ẜm quas ↄsideranĩ alia pdicamēta.Archytas v̄o pictagorice argumētãs ad ꝑncipia reducit oēm entiũ cãm hoꝝ:q̃ est decem nũero: artem.n.oēm ⁊ sciam ait ordinatũ qd esse ⁊ determinatã re3: qõ aũt tale in nũero determinari: nũerũ v̄o simul oēm denarij eē:⁊ merito q̃ oĩa in.x.diuisa esse:⁊ spēs oēs.x.eē ⁊ specificos nũeros.x.existere. Adhuc aũt ⁊ sũmitates corpales.x.ptes hēre:⁊ elemēta toti⁹ sermonis.x.eē.S3 ꝑ iductionē possibile ē idē ↄfirmari:lic3 n.in prõptu hñtes qõcũq3 entiũ videre:q̃liter in vnũ aliqd hoꝝ gñm modis oĩb⁹ referaĩ.S3 q̃m h̄ mediocri decisiõe sortita sũt:oportunũ est iã ad lrãm supuenire:⁊ ꝙ qdē de vocib⁹ sigñatiuis ē intētio vt sepe dicebaĩ ẜm ꝙ sigñatiue sũt op3 dicens:eoꝝ q̃ ẜm nullã dñr complexionē vnũqõq3 vel subam sigñat:vel q̃tũ ⁊c̃.¶ Res.n. neq3 q̃ dñr sũt:neq3 sigñant:s3 sigñanĩ:⁊ si entiũ ipsoꝝ dicat aliq̃s ipm facere diuisionē vel enumerationē: s3 non inq̃tu3 entia:s3 iq̃tũ sigñanĩ a talib⁹ vocib:⁹ imo ⁊ solũ cognoscunĩ ẜm coordinationē adinuicē vocũ ⁊ entiũ:si itaq3 ait ⁊ q̃ sigñanĩ sunt.x.nũero:⁊ q̃ sigñant eq̃lia sũt istis:palã ꝙ diuisio ↄceptuũ de ipsis reb⁹ sil' cõprehēdit: vno.n.trium diuisionũ omnino condiuidunĩ ⁊ reliqua: propter coaptationem triũ adinuicem: oriuntur qdem.n.a rebus ↄceptus:a conceptibus autem voces:ita vt sit vox ↄceptus solius sigñatiua:latuit aute3 ipm cõmunia inhonoratiora idiuiduis enũciare:⁊.n.h̄ qdē socrates. 3^m eē fateĩ ip3.s.phz:⁊ ↄceptũ de ipo:⁊ nomē trisillabũ. x.autem gñm vnũqõq3 dr̃ ↄsiderat ipsum.s.⁊ ẜm ↄceptũ solũ.Q̃uis ⁊ vox vana vtiq3 eēt ⁊ nomē inane:si nihil entiũ esset qõ sigñaĩ ⁊ ↄcepit.Quidã aũt iterimũ t:qdã ↄueniũt vt nã. in singularib⁹ ãt solis subsistere putãt ipa:⁊ ipsa sub ipa nullibi ↄsiderãtes:⁊ de coordinata qdē cõitate recte dñr: oportebat aũt ⁊ extriseca meditari aq̃ est q̃ coordinaĩ :aut coordinatũ.n.est id qõ ereptum est :⁊ extrisecũ: ⁊ añ ens alteri⁹ est id qõ sui ipsi⁹ est ens vt forte illud qõ ereptũ est:vel extrisecũ ⁊ oĩum ipsorũ q̃ sunt post ipa3 est cã:non ẜm cõitatē solã ↄsiderandu3: velut cãm oĩum aĩaliũ hominũ ⁊ eq̊ꝝ ⁊ reliq̃ꝝ vel celestiũ ⁊ aereoꝝ ⁊ aq̃tiliũ ⁊ ifernaliũ:si.n.ẜm solã aĩalis naturã ↄsideraret: solã vtiq3 cõitatē aĩaliũ ꝑduceret : quoniam arguitur omnes species producit palam ꝙ vt cõmunitatis soli⁹:sed ⁊ dr̃ia spērum est vnitas adunatim preexñs : ⁊ est oĩa pre oĩb⁹:⁊ cõitatē ⁊ dr̃ias ꝑducens ẜ3 amboꝝ eminētē excellētiã.¶ Forte aũt neq3 in his q̃ ꝑducũt vt totalr̃ est cõitas talis:q̃lē nos meditamur idifferentē:q̃ñ.n.suba3 ⁊ aĩam dicim⁹ ⁊ corpus:qõ vtiq3 erit oĩno cõe ⁊ idifferēs in aĩa ⁊ in corpe:s3 cõe palã ꝙ diuer

sificaĩ

sificaĩ cum dr̃ijs subsistēs:vt cõmēsuratũ fiat ad dr̃ias: nõ.n.vtiq3 aĩe suba dr̃ijs corpal' applicabiĩ aliq̃ñ:⁊ differēs tñ cõitatũ est ẜm eã q̃ ab vno inditã vnionē oĩb⁹: vt nõ distracta sint oĩa q̃ ab vno ꝑducunĩ:s3 nos multo ꝑticipãtes q̃ adunato ⁊ distracto cõitatē ipa ẜm se tanq̃3 idifferentē extrabim⁹ itellectib⁹:que neq3 ĩ idiuiduis ē distrabiĩ nihil:neq3 ĩ his q̃ sũt añ idiuidua: ita.n. ñ ꝙ cõe solũ s3 qõ differēs in alia q̃dã nã acceperunt nobis qdē ẜm v̄itatē:ignota cã tñ hui⁹ distracte cõitatl ⁊ cõitate distractionis:vtꝝ.n.sil' ꝑducit:socrates igiĩ q̃ñ disputãt qõ in oĩb⁹ bonũ ⁊ qõ in oĩb⁹ eq̃le ꝑferre vr̃ nõ quia ē qõ in multis bonũ penit⁹ indifferēs:s3 q2 ↄfusum nr̃3 intellectũ hacten⁹:⁊ ñ potētē qõ cõe a ꝑpo distigueĩ disputatiuã method⁹ distinguit ⁊ tũc tãdē discreti intellect⁹ ĩ vnionē ꝑ ↄfusiõe circũducũĩ:h̄.n.ē diaphorice finis vt in politia socrates declarauit. Neq3.n. Platoni vl' platonis magro socrati q̃relã faciam⁹:cões spēs vtriq3 dyaphorice ondenti:eas.s.q̃ in ꝑticipatiõe ⁊ eas q̃ ante ꝑticipationē:oportebat.n.solas idiuiduoꝝ dr̃ias meditantes ita cõitatis q̃ est in idiuiduis ⁊ cãis eē cõis sub memoriam. Neq3 Aristotilē õrideam⁹ tãq̃3 ignorãtē cões nãs ⁊ ꝑexñtes cãs dicentē oĩno nõ fieri demõstrationem sine vli ꝑpositiõe:s3 laudem⁹ magis tanq̃3 mirabilr̃ ituente3 ꝙ cõia h̄ ⁊ oĩno indr̃ia ipa ẜm se non sũt hypostasiētium:s3 nos auferētes ipa in nr̃is intellectibus ẜm se substituim⁹.S3 h̄ qdē q̃uis pl'a sint q̃3 oporteret: dcã sunt tñ pp frustra ↄtēdētes ↄ̄diceĩ dcis ꝑ gl'iosissimos phos.

¶ Q̃m aũt ⁊ simpliciũ vocũ sunt q̃da3 q̃ ⁊ si simplices sint:nihil tñ sigñant sine ea que adiuicē complexionē sicut ↄiũctiões ⁊ articuli ⁊ ꝑpositiões:pp h̄ dixit:eoꝝ que ẜm nullã cõplexionē dñr vnũqõq3 aut suba3 sigñat aut q̃tũ aut q̃le aut nõ solũ ab illo ẜm cõplexionē sigñatione:q̃ affirmatiões vel negatiões facit ⁊ eēnt sepate gñaliter sigñatiue voces: s3 a simplicib⁹ qdē cõplexionē ãt solã sigñantib⁹ velut a dcis.S3 q̃uo icõplexũ o3 ↄsiderare vtꝝ voce vl' v̄tute ⁊ sigñato:si.n.voce: accit ñ oē3 vocē simplicē vnũ solũ pdicamentũ significare:vnio.n.vt dcm̃ fuit ꝑus ⁊ ego ↄsigñans subam sil' ⁊ actiõem vl' passiõe3 sigñat:vt pluit q̃m iuppiĩ : sigñat ad suba3 ⁊ ad facere reduceĩ:si aũt respectu v̄tutis in cõplexũ supponamus eadē dictiõe3 dr̃entes v̄tutes hñtes sub pdicamenta dr̃ia reducem⁹:sicut osculor sub facere ⁊ pati:⁊ oĩa media v̄ba: ⁊ boreas vētũ sigñans ⁊ clima sb̄ suba reduceĩ ⁊ sub vbi.¶ Forte igiĩ ad v̄tutes qdē sigñatiuas o3 respicere diuidēteq3 ipas:ita vnamq̃q3 sub ↄueniēs pdicamētũ reducere:q̃uis eadē dictõ sit ⁊ ñ differēs:⁊.n.dictiões ẜm ꝙ sigñatiue sũt assumunĩ.Si aũt q̃ sine complexiõe h̄ sũt:palã ꝙ ẜm cõplexionē sunt q̃ his sũt opposita:q̃ ex duab⁹ vel ẽt plib⁹ ꝑfectis pdicamētis cõponuntur ⁊ orõnē faciũt:vt hõ ambulat:neq3 igiĩ equoca neq3 vniuoca neq3 denoĩatiua q̃uis plib⁹ adaptenĩ:dñr ẜ3 cõplexionē:s3 neq3 subcõposita dcã ẜm cõplexionē vtiq3 erũt vt picida ⁊ sil'ia:neq3.n.h̄ ex ꝑfectis ↄsistũt pdicamētis .S3 neq3 qõ ex plib⁹ dictiõibus:q̃ñ vnũ ⁊ idē fiũt sigñatũ:vt in diffõnib⁹.¶ Nã aĩal rõnale mortale rõ quedã est:s3 neq3 pl'a sigñans s3 vnũ solũ.s.hoie3:neq3 ex plib⁹ pdicamētis cõponiĩ:sube.n.⁊ gen⁹ ⁊ subales dr̃e:o3 igitur ẜm cõplexionē v̄tute accipe:s3 nõ dictiõe vñ aut qdē simplices voces ẜm cõplexionē dicendũ:q̃ñ cõplex⁹ fuerit cõcept⁹ in ipis:vt in h̄ viuo ⁊ pluit. Aliq̃ñ aũt ⁊ cõpositas voces sine cõplexiõe dicēdũ:vt de diffõnibus dcm̃ est.¶ Si aũt h̄ v̄o dicēs attēdere o3 :q̃uo syrian⁹ phs factã pri⁹ in q̃ttuor entiũ diuisionē : eoꝝ q̃ ẜm cõplexionē eē ait:q̃ñ dixit h̄ qdē de subto dici : in subto aũt nullo eē ⁊c̃.eã v̄o q̃ in.x.eoꝝ q̃ sine cõplexione.Scribit aũt syrian⁹ sic̃.Ut diuidēs sigñatiuas voces ĩ eas q̃ cũ cõplexiõe dñr:⁊ in eas q̃ sine cõplexiõe:ẜm ambas ꝑtes hui⁹ diuisiõis entiũ decisionē fecit. Hãc qdē.n.in q̃ttuor ẜm cõplexas voces:q̃l3.n. illaꝝ vocum ẜm cõplexionē sigñabat:hãc aũt in totũ sil' numeri q̃ nũc tradita:ẜm simplices voces:q̃uo igiĩ q̃ternariã hanc complexionē in cõplexo gñm opposuit: cũ Aristotiles subam ꝑprie q̃ est icõplexoꝝ ꝑ vnã q̃ttuor haꝝ cõplexionũ descripsit vt docebimur.Suba.n.est ait q̃ ꝑncipalissime ⁊ p̊ ⁊ maxie dr̃:q̃ neq3 de subto aliq̃ dr̃:neq3 in subto aliq̃ est:vr̃.n.qõ de toto ⁊ ꝑte : q̃uis videaĩ q̃ti esse : tñ ad oĩa reduciĩ pdicamēta:sicut singl'aĩ ⁊ pl'ale: ꝑpter qõ q̃ñ dico hõ q̃uis vnũ dicã non fit tñ cõposito neq3 oratio.

¶ Meli⁹.n.igiĩ ab ipso Aristotile dicēte audire q̃ velit eē ea q̃ ẜm cõplexionē:q2 h̄ q̃cũq3 affirmatõe3 faciũt sicut sine cõplexiõe:nõ ꝙ de subto vel in subto vel his apposita s3 q̃cũq3 affirmatõe3 ñ faciũt:postq̃3.n. ĩ typis exctibus.x.genera exposuit: iducit vnũqõq3 aũt dictoꝝ in n'lla affirmatõe dici: cõplexiõe ãt hoꝝ affirmatio adiuicē fit:ꝑticularis v̄o suba vel vl'e accñs vel vl'r aliqd illoru3 q̃ttuor neq3 affirmationē neq3 negationē ẜ3 se facit: s3 neq3 veꝝ neq3 falsũ sigñat qõ qdē assũpsit Aristo. in argumētũ ei⁹:ꝙ simplicia ẜm se nõ faciãt enunciatiua3 orõne3.Simulauit.n.ꝙ simplices voces nõ sunt enũciatiua orõ quã ẜ3 complexionem dixit fieri:mediu3 assumēs h̄ qõ est veꝝ sigñare ⁊ falsũ enũciatiue qde3 orõni ↄueniēs:simplicib⁹ aũt vocib⁹ non ↄueniens.Est aũt dignũ attēdere:ꝙ ab affirmatõe sola h̄ simplices voces remouit:⁊ nõ a negatõe dicens:vnũqõq3 autem dictoꝝ in nulla affirmatiõe dr̃:complexiõe ãt hoꝝ adinuicē affirmatio fit:h̄ aũt fecit q2 simplices voces affirmatõis magis qdē fantasiã facerēt q̃3 negatiõis:⁊.n.ipe positiõe3 significãt sicut affirmatões:s3 nõ ablationē vel iterēptionē sic̃ affirmatio:nõ.n.apponiĩ negatiua ꝑticula:qb⁹ igitur visil'e erat ipas captari pp silitudinē ab his ipsas separat.In n'lla ãt affirmatõe dici simplices voces dixit:ĩnuēs affirmationũ dr̃ias:affirmationũ.n.⁊ negatõu3 he qdem sũt vl'es he ãt ꝑticl'ares:he ãt ifinite:h̄ qdē igiĩ õ lr̃a sint dcã.Si ãt aliq̃s dubitat: vtꝝ sēsibilia sola ⁊ gñalia diuisit ĩ istl Ari.⁊.enũciauit vl' oĩa q̃ q̃lrcũq3 sũt:⁊ vr̃ vtꝝ alia sint itellectualia gña:cũ sēsibilia vel aliq̃ quidē eadē:aliq̃ aũt altera:⁊.n.si qdē alia:ꝑtermissa sũt oĩno illa.Si aũt eadē vniuoca erũt sensibilia itellectualibus:⁊ q̃liter erit ↄclusio eiusdē sube:in qb⁹ plus est ⁊ posteri⁹:⁊ h̄ qdē existimat:h̄ aũt imago.Si aũt equoce dicunĩ de itellectualib⁹.x.pdicamēta nõ erũt eadē: siquidē noie solo eadē cõicãt:s3 pl'a erũt gña nõ compħensis itellectualib⁹:adhuc aũt q̃uo non visil'e in illis in vnitatib⁹ exñtib⁹ eē pati ⁊ adhuc ꝑpagini assil'ata ĩ his que stãt ẜm eadē principalr̃.Si ãt h̄ qdē sint cõia itellectualib⁹ ⁊ sensibilib⁹:h̄ aũt ꝑpa:derelicta est eoꝝ de articulo h̄ qdē igiĩ ⁊ diuinissim⁹ Plotin⁹ dubitat:⁊ q circa Luciũ ⁊ Nichostratũ.Qui ãt dubitãt variare vñr suppõnē:tãq̃3.n.õ entib⁹ ꝑncipalr̃ phs ꝑmittat doceĩ:ita ꝑducũt dubitationē.Dicim⁹ aũt ꝙ nõ de entib⁹ iq̃tũ entia faciēs sermonē:vbi forte inq̃tũ a talib⁹ sigñanĩ vocib⁹:ꝑncipaliter qdē de his:q̃ sunt penes nos disserit:h̄.n. sũt que ꝑprie a vocib⁹ sigñanĩ:q2 ⁊ p̊ nota fuerũt:⁊ pria noĩb⁹ sortita fuerũt.¶ Intellectualiter posterius ↄsiderãdũ ⁊ cõsiderãtes ea a sensibilibus ꝑmoti:ꝙ illa sint idiscibilia cõprehēderũt:pp qõ ⁊ dicebãt humiditatē vel anthoantropũ.i.ꝑ se hoiem vel p̊ hoiem.Inspector igiĩ entiũ ab his de facili vti transibit ad itellectualia analogia vtēs Q̃m qdē de sensibilib⁹ disserit:de qb⁹ ⁊ pluralis vel hõ: cõsilitudinē facit: palã est p̊ qdē ex eo ꝙ subam ab oĩb⁹

dictā preponit:deīde ex eo ꝙ duaꝝ ſubaꝝ recordatꝰ ſen/
ſibil' ⁊ itellectual' ad eā que ſup̲ has ñ aſcēdēs:oīno ſen
ſibilē p̄ncipalē eē ītellectuali dicit tāq̄ȝ in tractatu de ſē
ſibilibꝰ hn̄tē p̄ncipalē poſitionē:in q̄ ⁊ ītellectual' ſuba ñ
ſm ſuā nāȝ ꝯſideraṫ ſȝ hitudinē quā hȝ ad ſenſibilē ſȝ
quā ⁊ nos a ſenſibili q̄dē ad itellectualē aſcēdere poſſu
mus :ab ītellectuali aūt in ſenſibilē q̄ꝰuis mlta īfinitate
⁊ indetermiatōe repletā diffinitōe cōphēdimꝰ:nō ſolū
āt in ſuba:ſȝ ⁊ in alijs p̄dicamētis ſenſibilia ⁊ p̲ticularia
aut vlia ⁊ itellectualia p̄oꝛdinat:⁊ h̄ merito facit ſm ſi/
gñatiuas voces dr̄iā trāſducēs:q̄ p̄ ⁊ p̄ncipal'r ſēſibilibꝰ
fuerūt impoſite:⁊ vulgaribꝰ hoībus ſūt note : ⁊ p̲pter h̄
vt vr̄ in alijs triplicē ſubam dicēs:hāc q̄dem ſm genus:
hāc q̄dē ſm ſpēm:eā q̄ ſm vtrūq̄ȝ in his.Qm̄ ſm ſigñā
tiuas dictiōes mltis notas trāſducit theoꝛiā:mā autem
phica īdiget meditatiōe:ſpēs tal' tanq̄ȝ accñs vr̄ multis:
ꝙ āt ille ſm analogiā trāſitꝰ a ſenſibilibus ad ītellectua
lia ꝯueniat Ariſtoteli palā ſi q̄dē mām ⁊ ſpēm p̄ſuppo/
nēs:p̄ncipalia in ſenſibilibꝰ ⁊ itellectualibꝰ iteꝝ ſm ana
logiā eadē enūciat eē:⁊ alterā āt mō ſubſiſtere dr̄iā :q̄d
igiṫ p̄hibet ⁊.x.gñibꝰ identitatē ſm analogiā in intelle/
ctualibꝰ ⁊ in ſenſibilibꝰ cū diuerſitate ſaluari.Si ergo.x.
q̄dē h̄ ſūt gña.x.āt ⁊ itellectuali:eadē ḡ equoca vl' vniuo
ca ē cōitas eoꝝ q̄ h̄ ad illa aut neq̄ȝ equoca neq̄ȝ vniuo/
ca ſimpl'r:ſȝ tanq̄ȝ ab vno ⁊ ad vnū.Ea.n.q̄ p̲ media co/
pulatione ꝯtinuitas vna p̲duciṫ p̄oꝝ ⁊ extremoꝝ gñm:q̄
neq̄ȝ ꝯfūdit mālia cū īmālibꝰ:terminata ſūt.n.ē in p̲p̄/
is terminis vtraq̄ȝ:neq̄ȝ diffūdit ipa ab iuicē:q2 cōibus
ꝯiūctiōibꝰ ꝯtinuanṫ ⁊ p̲ducta ſūt ſemp̲ a melioꝛibꝰ dete
rioꝛa:ſȝ hoꝝ eandē cōionē ⁊ ꝯtinuitatē gñȝ diſtēdit:oīa
īdiſſolubilibꝰ vincul' ſilitudis tota ꝯcludēs: p̲p̲ h̄ ⁊ Pla
to ī p̲menide ipȝ vnū p̲ oēs q̄dē ſuppōnes poꝛrigit ſiue
de deo: ſiue de ītellectu: ſiue de aīa:vel coꝛp̲e ſmo fiat
ſcōm penetrātē ad oīa p̲cedētē cōitatē.Sȝ q̄liter ibi pa
ti ē ⁊ ad aliq̄d ⁊ poni ⁊ talia:aut poſ'e q̄dē:⁊ h̄ ſm analo/
giā illi ꝯſiderari:ſi quidē p̲ticipatō ab īuicem eſt ⁊ collo
catio īuicē ⁊ in ill' eē dicimꝰ:⁊ h̄ q̄dē cās:h̄ āt tanta lau/
damꝰ.Si āt aliq̄s audiens pati ⁊ ad aliq̄d non velit ꝯſi
derare ipa in ītellectualibꝰ vt viſiſ'e dr̄e:q2.x. exñtibꝰ to
tis gñibꝰ incōpōnis q̄dē oīa ſūt:⁊ in h̄ cōpōnē inſinuan
tibꝰ:⁊.n.in p̲ticularioꝛibꝰ ſp̲ plura ſūt exñtia ſm p̲titōeȝ
abundātibus. Propter q̄ð ⁊ in ſocrate.x.p̄dicamēta ar/
chitas īſinuat ītellectualibꝰ tñ nō oīa exiſtūt:ſȝ ſola illa
gña q̄ ſimpliciſſimis ꝯueniūt ⁊ non vtiq̄ȝ erit p̲p̲ h̄ diui/
ſio gñm īſufficiēs:nō.n.ſi aliq̄ nō p̲ticipāt oībꝰ gñibꝰ:in
ſufficiēs diuiſio oñdiṫ:ſȝ ſi aliq̄d p̲poſitoꝛum cadit extra
reductionem in.x.genera:tūc vniuerſalis ſmo p̲redica/
mentoꝛum defectiuus erit.

¶ Incipit tractatus ſecundus iſtius libri:qui eſt de ipſis
p̄dicamentis: ⁊ p̲rimo de ſubſtantia.

Subſtātia aūt ē:q̄ p̲rincipaliſſime:⁊ p̲rimo:⁊ maxime dr̄:q̄ neq̄ȝ de ſubiecto aliq̄ diciṫ: neq̄ȝ in ſubto aliq̄ eſt:velut quidam homo:aut quidaȝ equus.

¶ Prius q̄dem in oꝛdine oīa gña diuīe/
rauit:figuralē ipoꝝ doctrinā p̲ exēpla faciēſ:nūc āt vnū
q̄ðq̄ȝ reſumēs:clarioꝛem vt poſſibile erat traditionem
ipiꝰ facit:ī itellectu p̲ d̄ſcriptionē oñdēs:⁊ ad ſeq̄ntia ⁊ p̲
p̲ria examinās.Sic āt ⁊ architas fecit: p̄oꝛdinat āt alijs
ſubam:⁊ cām huiꝰ inferius ipſemet dicit.Oīa.n.alia vel
ſube:vl' in ſubijs eē hn̄t:ſi igiṫ ipa q̄dē ſuba per ſe ſubſi/
ſtēs nullo īdiget alioꝝ:aliq̄ āt īdigēt ſuba:⁊ ſuba dare eē
vr̄ alijs:merito ſuba p̄honoꝛaṫ alijs:⁊.n.aliq̄ q̄dē q̄ ipſiꝰ
ſubtū dn̄r accidētia ſūt ipiꝰ ſube:ſuba āt nulliꝰ aliq̄ꝝ eſt:
ſȝ ſui ipſiꝰ:p̲p̲ q̄ð ⁊ ſola aliaꝝ pōt p̲ ſe ſubſiſtere:⁊ coite/
rimit q̄dē ipamet alia:nō coiterimiṫ āt ab alijs.Archi/
tas āt de oꝛdine h̄ ſcripſit:oꝛdo āt ipoꝝ ita ſe hȝ:oīa qui
dē.n.oꝛdinata ſūt ad ſubam:p̲p̲ hanc ſolā ſubijci alijs:⁊
ipam p̲ ſe poſſe itelligi:alia āt nō ſine hac:aut.n. de ipſa
aut in ipa ſuba p̄dicaṫ. ¶ Dubitat aūt plotinꝰ:⁊ q̄ cir/
ca nichoſtratū circa ſube rōnē:q̄uō ſit vnū genꝰ ſuba: ſi
.n.cōe aliq̄d itellectual' ⁊ ſenſibil' ſit añ ābo erit:⁊ de am
bobus p̄dicabiṫ:⁊ palā ꝙ neq̄ȝ coꝛpꝰ:neq̄ȝ in coꝛp̲e non
erit:vt nō q̄ð coꝛpꝰ incoꝛp̲eū fiat:⁊ q̄ð incoꝛp̲eū ēt coꝛpꝰ.
Adhuc itaq̄ȝ poſſibile dr̄e p̲riꝰ dicta:q2 de ſenſibili ⁊ nā
li ſuba ⁊ de ea q̄ in hac itellectuali ſermo ē ſicut ⁊ archi
tas:q̄ hāc doctrinā incepit:determinat:plane dicimꝰ oīs
igiṫ ſuba nālis erit ſenſibil':vl' in his:vl' p̲ h̄:vel nō ſine
his nata ē itellectui hoīum occurrere:nō erat igiṫ p̲ñtis
ſmonis de ſuba cōi itellectualiū ⁊ ſenſibiliuȝ dubitare
q̄ꝰuis ⁊ ſm ſe dignū ſit ſcia:ſi q̄ ſit cōis ſuba itellectual'
⁊ ſenſibil'.Plato āt itellectuale genꝰ ſube ſupponit.Scië
dū ꝙ p̲ria ⁊ itellectual' ſuba oēs itellectuales ſubas ⁊ ſē/
ſibiles ſubſiſtere facit:has āt p̲pinq̄s:has āt longiꝰ:⁊ pa/
lā ꝙ nō ē genꝰ ſolū:ſȝ ēt p̄ncipiū ſubaꝝ q̄ ſūt poſt ipſaȝ:
⁊ neq̄ȝ ex eq̄ oīa h̄ p̄ncipio p̲ticipāt:q̄re neq̄ȝ genꝰ p̲p̲rie
ē tal' ſuba:q̄ð q̄dē tanq̄ȝ ꝯfeſſū dubitās accepat:⁊ Ariſto
tiles q̄dē in metaphiſica duas ſubas dicēs:itellectualē ⁊
ſenſibilē:⁊ tertiā mathematicam quam cōmunem ſer/
monis theriā p̲ oēs diſtributā oñdit:⁊ architas ēt oēm
ſubam nālē ⁊ ſenſibilē ⁊ motiuā vocat nālē q̄dē cā que
ſm nām ⁊ ſpēm dicēs:ſenſibilē āt cōpoſitā:motiuā vo ī
tellectualē ⁊ icoꝛp̲eā tanq̄ȝ cām exñtē motꝰ ſpecificātis
ſm vitā.Et palā ꝙ ēt ipa mltas ſubas in vnā coordina/
tionē accepit.Si igiṫ ñ vt genꝰ ſimpl'r:ſȝ vt p̄nm omniuȝ
ſubaꝝ ꝯſideraṫ p̲ria ſuba:nō hñ cogūt neq̄ȝ icoꝛp̲eā eſſe
neq̄ȝ coꝛp̲eā.Incoꝛp̲eū.n.p̄nm ſubaꝝ p̲xie q̄dē ſiſ'es ſibi
icoꝛp̲eas p̲ducit:lōgiꝰ āt adhuc ⁊ coꝛp̲eus:q̄ꝰuis ⁊ ſi genꝰ
eēt pª ſuba icoꝛp̲ee ⁊ coꝛpal':ñ hñ extimo:iferūt:ſiq̄dem
icoꝛp̲ea ⁊ coꝛpꝰ icoꝛp̲eū q2 p̲ticipat pª ſuba:ſi āt coꝛpꝰ ⁊ ī/
coꝛp̲eū coꝛpꝰ fieri p̲p̲ eādem cām.Hac.n.rōne qm̄ aīal'
genꝰ eſt:rōnalia ⁊ irrōnalia:⁊ moꝛtal' ⁊ īmoꝛtal' erit:⁊ ir/
rōnale rōnale:vel rōnale irrōnale:⁊ moꝛtale īmoꝛtale:
vel eꝯ.Sȝ exēp̲tū eſt genus ab oppoſitis dr̄ijs tāq̄ȝ am
bas ꝯtinēs:⁊ tāq̄ȝ vtrūq̄ȝ p̲p̲e adaptās eminētē exceſſū:
ſi.n.diuiſiua ſube ſūt coꝛp̲eū ⁊ icoꝛp̲eū:⁊ aīal' rōnale ⁊ ir
rōnale:ſȝ nō ꝯſtitutiua:nihil.n.ab oppoſitis ꝯſtituiṫ:pa/
lā ꝙ genꝰ p̄exiſtit añ appōnē.Q̄ð igiṫ nō neceſſe omneȝ
ſubaȝ aut coꝛpꝰ eē aut icoꝛp̲eū:⁊ oē aīal aut moꝛtale aut
īmoꝛtale:aut duplex ē icoꝛp̲eū:h̄ q̄dē vt nā determina/
ta ⁊ oppoſita coꝛpali:h̄ āt vt negatio ⁊ vt cā coꝛpal':⁊ coꝛ
p̲ee oppoſite ſibi .Sic āt ⁊ immoꝛtale ⁊ irrōnale duplex
p̲p̲ q̄ð ⁊ ſi neċe aīal' aut rōnale. dr̄e:aut irrōnale:irrōna
le āt magis dicēdū tanq̄ȝ ſm negationē:ſȝ nō tanq̄ȝ ſm
oppōnē ad rōnale.Boetꝰ tñ has īquiſitiones vult h̄ ex/
cludere:nō .n.eē ſmonē de itellectuali ſuba:magis autē
opoꝛtebat ait dubitare:q2 in alijs ſubijs diuidēs in tres
aliq̄s q̄dē māȝ:aliq̄ āt ſpēȝ:arguiṫ vo ſil' vtrūq̄ȝ dici ſub
ſtātiā:h̄ āt vnū ponit p̄dicatū ſubam qui. igiṫ hāc aliq̄/
liter ſub ipa oꝛdinabunṫ tres q̄ nō ſȝ vnā rōnē dicunṫ.

¶ Obuiās

¶ Obuiās aūt Boethus ad h̄:ait rōnē p̄ᶜ ſube ⁊ māe ⁊
cōpoſito ꝯuenire . Utriq̄ȝ.n.ipſoꝝ ieſt:neq̄ȝ de ſubo aliq̄
dici:neq̄ȝ in ſubto aliq̄ eē:neutꝝ.n.ipſoꝝ ī alio ē:ſȝ ꝯpoᵐ
q̄dē ⁊ ſi nō ī alio ſit: hȝ tñ ſpēȝ ī ſeipo:in alio exñte.ſ.ma
teria. Mā āt neq̄ȝ hȝ aliq̄d q̄ð in alio ſit : cōe igiṫ aliq̄d
hñt ⁊ differēs ſm ꝙ mā alicuius ē mā:ſm ꝙ mā eſt ſiċ
⁊ ſubm.Cōpoſita aūt ſuba nō eſt alicuius.Et ita q̄dem
ait Boethꝰ mā ⁊ ꝯpoᵐ ſubduceṫ p̄dicatº ſube:ſpēs aūt
ex ſubaȝ q̄dē erit:ſub alio āt cadet p̲ñto:vel q̄ñtitate:vel
qualitate:vl' aliq̄ alio. ¶ Boethū āt dicēte hec:dcipī ait
Poꝛphyriꝰ:q2 ſpēm ꝯ diuiſaȝ māe ⁊ ab Ariſt.dcāȝ ſuba:
hāc q̄litatē:⁊ aliō aliq̄d accñtiū ait:factiuū.n.ſube:ſuba/
le eſt:⁊ p̲p̲ h̄ ſuba:⁊.n.ꝯpoᵐ ſȝ ſpēȝ maxie ſuba ē. ¶ Ul'r
aūt mā ⁊ ꝯpoſitū ſube ſūt:q2 cōe ē ipſis nō ī ſubo eē:neq̄ȝ
ſpēs ī ſubo ē.Nō eni ſiċ albū īeſt ꝯpoᵗº:ita ſpēs māe. Si
eni aliq̄d cū alio erit vt vnuȝ aliq̄d:vt ſpēs cū mā ꝯpoᵐ
nō ē alteꝝ ī ſubo altero.In ſubo.n.erat q̄ð ī aliq̄ nō vt p̲s
erat. ¶ Propter q̄ð ⁊ Aꝝ.ꝯpoſitā ſubam diffiniēs.⁊ al's
tāq̄ȝ p̲tes ipſiꝰ coaccepit.In ſeq̄ētibus.n.oñdet ꝙ p̲tes
ſubaꝝ ſube ſunt:⁊ p̲p̲ h̄ foꝛte neq̄ȝ meminit alioꝝ:q̄ꝰuis
Archytas ⁊ illoꝝ q̄dē alioꝝ meminit. ¶ Poſ'e ē āt dici:
ꝙ ñ meminit cāȝ ſpēi ⁊ māe:q2 p̄dicatºꝝ negotiatiōeȝ fac
ſȝ eū q̄ in p̲mp̲tu ⁊ cōeȝ ſmōis vſuȝ:māe āt ⁊ ſpēi nomē
⁊ q̄ ab his ſigñaṫ:nō erāṫ multis ꝯſueta:ſȝ hi q̄dē māȝ:
hi aūt ſpēȝ magis ſubaȝ dicūt. ¶ Quo aūt inq̄t Plotinꝰ
hec tria ex eq̄ ſube dicāṫ. ¶ Ad q̄ð dōȝ ꝙ p̄ q̄dē cōis ca
racter ſube ſimil'r congruit tribus his:nō ī ſubo eē.dein/
de nihil mirū.ſi p̲p̲ vltimitatē p̲p̲rie ſubſiſtentie:⁊ mā ⁊
mālia:eo ꝙ magis ⁊ minus trāſumūt:⁊ opȝ vt nata ſunt
ſingula:ita ipſa oſtēdere:⁊ nō extremas ſubas q̄rentē:ſȝ
itell's p̄maꝝ ⁊ itell'ualiū ſ'baꝝ ipas ꝯceptas p̲ſeq. ¶ Sȝ
eſto ait:ſpēȝ ⁊ mām ⁊ ꝯpoᵐ ex ipſis:in pª ſuba ꝯtineri:q2
cōe ipſis eſt neq̄ȝ de ſubto aliq̄ dici:neq̄ȝ in ſubo aliq̄ eē:
de ſcōis āt ſubſtātijs q̄d dicemꝰ:q̄d cōe hñt ⁊ ipſe ad p̄ªȝ
ſubaȝ:ſi q̄dē ſcōe hñt ꝙ dicāṫ ſube a p̄oꝛibꝰ. ¶ Aut h̄ q̄ð
q̄dē Ari.dixit:nō in ſubto eē:q̄ð q̄dē p̲p̲e eſt ſuba: p̲ h̄.n.
⁊ Archytas p̲ ſe eſſe ſubaȝ caractericauit. ¶ Si igiṫ ſpēs
⁊ gnā velut p̲tes faciūt ad idiuidui cōſiſtentiā:nō vtiq̄ȝ
erūt vt in idiuiduo ſubto:nō opȝ aūt neq̄ȝ in his imuta/
bilitatē q̄rere:p̲p̲ extremoꝝ īdeterminatōeȝ. ¶ Sȝ ſi de
ſubto aiunt dn̄r ſube ſcōe:in alio erunt:in illo.ſ.de q̄ dn̄r:
aut neq̄q̄ȝ h̄. ¶ Nō.n.vt q̄ð ī ſubto:ita q̄ð de ſubto dr̄:ſȝ
vt ꝙ ακατατακτον.i.q̄ð ñ coordiatū ⁊ de coordiato p̄
dicaṫ:aliquē.n.hoīeȝ dr̄e:nihil differt ab h̄ q̄ð ē Socratē
Socrateȝ dr̄e. Mō igiṫ q̄dā ipſe de ſe dr̄:⁊ neq̄ȝ de alio
p̄dicabiṫ:neq̄ȝ in alio erit.Sic igiṫ ⁊ Poꝛphyriꝰ ſoluit du
bitationē:⁊ Jāblicꝰ p̲ ipa v̄ba Poꝛphyriū ſequēs. ¶ Foꝛ
te āt qñ Socratē hoīeȝ ⁊ aīal dicimꝰ:ſi q̄dē vt ipȝ d̄ ſe di/
cimꝰ:idē erit idiuiduū ⁊ ſpēs ⁊ genus:⁊ erit vanū tale p̄/
dicamētū.Si āt vt ſpēȝ vl' genꝰ de idiuiduo p̄dicamus:
aut cōpletiuū idiuidui p̄dicabimꝰ:aut q̄ð exēp̲tū:neutꝝ
aūt hoꝝ idiuiduū ē:ſȝ h̄ q̄dē vt p̲s ineſt idiuiduo.h̄ aūt
cā eſt ipſiꝰ.Meliꝰ ē igiṫ dr̄e:ꝙ iexñs q̄dē ē q̄ð p̄dicaṫ:ſȝ
ſilitudinē āt ad exēp̲tū:ſȝ quā ⁊ genꝰ dr̄:⁊ ex gñe ⁊ dr̄ijs
ꝯſiſtē ſpēȝ dicimꝰ:q̄ꝰuis genꝰ cōiꝰ ⁊ maioꝛis ambitꝰ exñs
ſpē: ſpēi p̲tē fieri icōueniēs videaṫ. ¶ Sȝ ⁊ dr̄ia (aiūt)
nō ī ſubo ē:ſi q̄dē ꝯpletiua ſube ē:nō igṙ p̲p̲riū h̄ ſube ē.
¶ Aut ⁊ dr̄ia ſȝ ſubaliᵗᵉˢ ꝯpletiª ſube ē:⁊ p̲s ſube fit:qm̄
vt q̄litas ꝯſiderata:puta vt rōnabilitas:vt in ſubto ⁊ ipa
erit:q̄reṫ āt de dr̄ia paulo poſteriꝰ:nūc aūt lr̄a ipſa Ari.
ꝯſiderāda eſt.ſ.ſuba autē eſt q̄ p̲p̲rijſſime ⁊c̄. ¶ Tripl'r
dicta ſuba:vt dictum eſt.ſ.ſm mām:⁊ ſm ſpēm:⁊ ſm cō/
poſitū:p̄mam ſubaȝ ait compoſitā:⁊ idiuiduā.memoꝛa
tur āt ⁊ aliaꝝ duaꝝ:qñ p̲tes ſube dicit eē ſubas:magl āt
q2 eē q̄dē in ſubto:oī ſube ꝯuenit.h̄.n.ſupponiṫ alijs:⁊ ſi/
ne ipſa nec alia ſūt.Nō de ſubto aūt dici p̲p̲rijſſimū eſt
idiuidue ſube:eo.n.ꝙ ſit idiuiſiᵇⁱˢ:ipſa q̄dē de nullo ſubo
dr̄.ſube aūt ſcōe de ſubto ipo p̄dicaṫ:q̄ igiṫ ēt ipſis ſcōis
ſubſtātijs ſupponiṫ.h̄.n.p̄nʳ vtiq̄ȝ erit ⁊ p̲p̲e ſuba. Si q̄/
dē hac ñ exñte:nl'a aliaꝝ eē p̲t. ¶ Diuidēs āt nūc ſubas:
ſm ꝙ he q̄dē p̄ᶜ:he āt zᶜ dn̄r:p̄mas q̄dē idiuiduas ſubas
poſuit:ſcōas āt cōes ⁊ ſimplices:q2 p̄mas ꝯpoſitas ⁊ idi/
uiduas p̲cipimꝰ.deīde ſimplices ⁊ cōes:⁊ q2 in idiuiduo
cōeȝ hr̄e eē ait.p̄º igiṫ q̄dē ſuba:p̲p̲ h̄ dr̄ idiuidua:p̲p̲rijſ/
ſime āt q2 ſm ſe h̄ eſt ſuba:alia āt de ſuba ipſa dn̄r.ma/
xime āt h̄ eſt ſuba:q2 ſȝ ſuppōnē ſuba caractericaṫ.h̄ āt
ſupponiṫ his q̄dē:vt de ſubto de ipſa dictis.ſ.ſpēbꝰ ⁊ gnī/
bus.his āt vt in ſubto in ipa exñtibꝰ.ſ.accñtibꝰ. ¶ Et al'r
āt p̲p̲rijſſime ⁊ p̄ ⁊ maxie indiduo ⁊ ꝯpoᵗº ſubaȝ ꝯgruere
dixeris:q̄.n.eodē noīe p̲ticipāt aut equoce p̲ticipant:aut
vniuoce:aut ſȝ metaphoꝛā:ſiue igiṫ equoce dicāṫ ſube:⁊
itellectualis ⁊ ſenſibilis:p̄ hec ſuba:vt ad nos dr̄:ſiue ſm
metaphoꝛā itellectual' a ſenſibili.ſiċ a pedibꝰ aīal':pedes
montis dn̄r:p̲p̲e q̄dē erit ſuba q̄ ſenſibil':ſȝ metaphoꝛā
aūt q̄ itellectualis:ſiue vniuoce ſube dicanṫ:ſpēs ⁊ genꝰ
⁊ idiuiduū:maxie ſuba q̄ idiuidua:id q̄ð ē p̲ ſe eē:⁊ ſubij
ci:maxie hñs. ¶ Sȝ qñ ⁊ ad ea q̄ de pª ſuba dcā ſūt:ml'
ta ſūt q̄ dubitāṫ.Uideamꝰ rurſuȝ q̄ ſint hec:⁊ q̄ ſint ſol'o
nes ꝯueniēter adducte ad iſta . ¶ Nō docet aiūt p̲ hec
q̄d eſt ſuba:ſȝ q̄d nō ē:vt ſiq̄s hoīeȝ aſſignās:nȝ equū di/
cat neq̄ȝ canē. ¶ Sȝ ſciēdū ꝙ p̄ q̄dē nō ē diffinitio illa:
ſȝ deſcriptio:⁊ poſtea diffōnes aliq̄ p̲ negationē aſſignāṫ.
¶ Et nō hñ iduxit dubitatio exᵐ : ſi.n. tria hec ſola eēnt
ſpēs:equꝰ:⁊ canis:⁊ hō:veꝝ eēt dr̄e:q2 q̄ð nō ē canis:neq̄ȝ
equꝰ: h̄ hō eſt:⁊ cognitis duobꝰ cognoſcereṫ ⁊ tertiū.Uñ
qm̄ tria h̄ ſūt:boᵐ:⁊ malū:⁊ idifferēs:veꝝ ē dr̄e:ſigñantē
idifferēs:ꝙ neq̄ȝ boᵐ:neq̄ȝ maluȝ.ſ.⁊ cognitis duobꝰ co/
gnoſciṫ ⁊ idifferēs:⁊ h̄ igiṫ tribꝰ his acceptis.ſ.ꝙ non in
ſubto: ⁊ ꝙ de ſubto:⁊ ꝙ neutro mō ſe hȝ:p̲p̲ h̄ docuit de
eo ꝙ ī ſubto:⁊ de ſubto:vt p̲ negatōeȝ ipſoꝝ p̲p̲rijſſimaȝ
ſubam ſigñaret:⁊ neq̄ȝ ſuffecit ei p̲ ſolā negationē oñdē:
ſȝ ēt exᵐ appoſuit:vt ſiq̄s dicēs hoīeȝ:neq̄ȝ equū:neq̄ȝ bo
uē eē:appōit ꝯñter velut Socrates. ¶ Sȝ p̲p̲ q̄d h̄ aiūt:
p̄mā ſubaȝ ſenſibilē dicit.Alibi āt ſcōaȝ:tāq̄ȝ poſt coꝛpo
ra oꝛdinatā. ¶ Aut q2 nō p̲ponebat d̄ itellectualibꝰ ſub/
ſtātijs nūc dr̄e:ſȝ ſenſibiliū nāȝ ⁊ oꝛdinē tradere:q̄ð etiā
iſinuauit p̲p̲ hoc ꝙ ait:dicta:nō.n.dr̄ ī ꝯſuetudinē:neq̄ȝ
cognoſcitur a mltis illa:ſȝ h̄ magis.ſ.ſenſibil'. ¶ Alexan
der tñ itellectualē ⁊ ſepabilē ſpēȝ:īdiduā ſubaȝ dici ait.
⁊ foꝛte ꝯueniēs ē h̄ peripaᶜᵒ:ſi q̄dē cōia neq̄ȝ ſūt oīo p̲ ſe
ī hypoſtaſi:ſȝ ī idiuiduis hñt eē.Si igiṫ ſepate ſpēs oīuȝ
maxie ſūt ī hypoſtaſi : ididua vtiq̄ȝ erūt ⁊ ñ cōia. ¶ Jā/
blicꝰ tñ rep̄hēdit Alexādrū tāq̄ȝ ignoꝛātē:q̄uō dr̄ h̄ idiui
dua ſuba.palā.n.ꝙ ita ait:tāq̄ȝ idiſibilē ī al's ſpēs. ¶ Di/
ceret āt foꝛte Alexāder: ꝙ iſepabil' ⁊ itellectualis ſuba:
ſi q̄dē nō ē cōis:idiuiſibil' ē ī alias ſpēs. ¶ Circa āt eādē
q̄ōnē:⁊ ille vtiṫ:q2 ī phicis q̄dē cōia p̄oꝛdinanṫ:hic āt ſin
gl'aria. ¶ Aut q2 dupʳ dr̄ p̄us ⁊ poſteriꝰ:aut nā:aut vt ad
nos ⁊ neutro mō hñte:p̲p̲ hoc p̄us docuit de ſubtis:⁊ de
ſubto q̄dē ſingularia ſūt p̄oꝛa.p̄us.n.his icidimꝰ:nāe āt
cōia ſūt p̄oꝛa:ſub vlibꝰ.n.oꝛdinata ſūt ſingl'aria:q̄re ſi q̄/
dē a nā icipiat aliq̄s:ſimplicia:cās:vlia:imālia:idiuiſibi
lia ⁊ talia p̄oꝛdinabit:qm̄ āt a ſigñatiua hitudie:oꝛdo ac
ceptus nunc:vt ad nos pᵐ accipieṫ. ¶ Alexāder tñ hic:⁊
natura poſterioꝛa vlia ſingularibꝰ eē ꝯtēdit:oñſionē q̄dē
nullā afferēs fere.Sȝ ꝙ ī p̄nº accipiēs:qñ diċ: eē ⁊ ſubaȝ
cōia a ſingularibꝰ accip̲e:nullā huiꝰ appōnēs oñſionē : ⁊
oñſiones debiles:ait.n.cōi exñte:neċe ⁊ idiuiduuȝ eē:in
cōibꝰ.n.idiuidua ꝯtineṫ: Indiuiduo āt exñte:nō ſp̲ eſt
cōe:ſi q̄dē cōe ī mltl exiſtit.Palā.n.ꝙ oē idiuiduū a cōi
cōpleṫ.Quidā.n.hō:⁊ hō eſt:ait Ariſto.Uñ ⁊ illud falſo
accepit ad oñſionē huiꝰ:ꝙ idiuidua p̲rioꝛa ſint nā:ꝙ cōi
iterēpto nō ſp̲ iterimiṫ idiuiduū.Si.n.cōe ī h̄ hȝ ſubaȝ:
in eo ꝙ extēdiṫ ad oīa idiuidua:⁊ cōplet ipa:⁊ idiuiduū

in eo q̄ cōplet̃ a cōi.qūo iterēpto cōi nō stati ⁊ iterimit̃
idiuiduū. ¶ Forte igit̃ sumēdū triplex cōe:h̄ qdē exē-
ptū a singularibꝰ:⁊ cā cōitatis:q̄ est in ipsis ꝑʒ vnā suipsiꝰ
nāʒ:sic̄ ⁊ dr̄ie ꝑʒ multiformē pacceptionē.nā pm aīal:⁊ p
se aīal:ꝑʒ vnā qdē aīalis nāʒ:cōitatē adiuicē oibꝰaīalibꝰ
datā in eo q̄ aīalia sūt.ꝑʒ āt pacceptionē diuersaꝝ spēꝝ
differētes spēs aīaliū ꝯstituit. zm āt ē cōe:q̄ a cōi cā dif-
ferētibꝰspēbꝰdistribuit̃ ⁊ iest ipis:sic̄ id qđ i vnoq̄ʒ aīali.
3m aūt qđ in nr̄is itellectibꝰ:p abstractionē ꝯsistit:poste-
riꝰ genitū exn̄s:⁊ maxie rōnē cōis:⁊ idifferētis suscipiēs
Cōis.n.cā exēpta ē a cātis ⁊ aliđ ē oīo p̄ter ipsa:⁊ vt cau-
sa cōis:sʒ nō vt nā cōis.Cōpletiua āt singulariuʒ cōitas
cū eo q̄ cōe ⁊ differēs hʒ.nō.n.ē aliqđ solūmō cōe:mor-
tali ⁊ imortali suba.sʒ cōitas differt:⁊ dr̄ia cōicat̃:solum
igit̃ h̄:qđ ex abstractiōe:q̄ qdē nos auferentes dr̄ias di
mittimꝰ:cōis vt cōis rōnē hēbit. ¶ Et ad h̄ forte Alexā
der aspiciēs:existimat ip̄ʒ posteriꝰ idiuiduis:nisi q̄ n̄ sal-
uat ꝯn̄tiā ad seip̄ʒ.qn̄ ex cōi ⁊ differētijs subsistē dr̄ sin-
gulare:nisi forte subsistētiā ꝑʒ itellm̄ ꝯsideret:q̄ diffōnē
colligit ⁊ ꝯnudat qđ cōe. ¶ Rep̄hēdit āt Alexādrū Jā-
blicus:⁊ q̄ vt vnā subaʒ diuidit corporeā ⁊ icorporeā:in
qbꝰ nihil ē cōe.ꝯriū.n.hoc ait ⁊ ad Ari.si qdē neq̄ʒ in sen
sibilibꝰ cōitatē ille ponit:sʒ si qdē acceptis his:vt ꝑʒ vnā
coelemētalē ꝯ diuisionē:⁊ cōe vt oīno differēs accipe icō-
ueniēs ē.Si aūt tāq̄ʒ exn̄te aliq̄ ēt i abstractiōe cōitatis
ꝑm quā copulata sūt oīa ⁊ post discretionē vnita manet
qd icōueniēs.Eteni Plo gn̄a entis nō ad icorp̄ea vel cor-
p̄ea sola extēdit:sʒ p oīa ꝑcedē enūciat qbuscūq̄ʒ iest sba

**¶ Scđe aūt sube dr̄r spēs. In qbus spēbus ille
que p̄ricipalr̄ sube dr̄r insunt:⁊ he ⁊ haꝝ spēꝝ
gn̄a: vt aliqs hō in spē qdē est in hoīe:genꝰ vo
spēi aīal est:scđe igr̄ sube dr̄r vt ē hō atq̄ʒ aīal.**

¶ Subas cū diuisisset in pas ⁊ zas:⁊ cū dixisset đ pis ꝯn̄ter
de zis iducit:q̄s i spēbꝰ ⁊ gn̄ibꝰ đterminat.Spēbꝰ qdē cō
tētiuis idiuiduoꝝ:he.n.erāt pe sube:gn̄ibus aūt ꝯtētiuis
haꝝ spēꝝ:diligēter ꝑponēs h̄ vt nō (cū mltiplr̄ dicātur
spēs ⁊ gn̄a) ad alia ⁊ ad alia sign̄ata feramur.Eteni Por
phyrius in Jsagogis mlta sign̄ata spēi ⁊ gn̄is ꝑposuit:q̄ꝝ
vnū eē dixit spēm idiuiduoꝝ ꝯtētiuā:⁊ genꝰ qđ ꝯtinet ta
les spēs:qm̄ aūt ⁊ in alijs p̄dictis sunt spēs ⁊ gn̄a vt nō pu-
temꝰ illas spēs ⁊ gn̄a scđas subas eē. Addidit q̄ in qbus
sube idiuidue sūt has dicit spēs ⁊ gn̄a taliū spēꝝ.planuʒ
aūt h̄ p exēpla fecit.Exēplū aūt spēi qdē:hō:in q̄ qdam
hō existit:gn̄is aūt aīal in q̄ hō ꝯtinet̃ ⁊ qdā hō. ¶ Sed
si hoīe qdē iterēpto:iterimūt̃ hoīes idiuidui:⁊ aīali iterē
pto hō.nō tn̄ e ꝯ.Priora āt nā dicimꝰ coiterimētia qdē:
nō aūt cointerēpta:qūo pe qdē sube dr̄r indiuidua:scđe
dr̄r spēs ⁊ 3e gn̄a:eteni ꝯn̄ter dicet spēs gn̄ibus eē magis
subas. ¶ Aut ze sūt he q̄tenꝰ vt p̄tes cōpleat idiuiduas
subas:p̄tes aūt sūt ze rei totius:⁊ vt ꝑʒ actū idiuidua exi
stētia:⁊ h̄ q̄ erāt ꝑm se poꝰ:qđ āt actu p̄us.posterius aūt
qđ poa.⁊ rō q̄ accipit̃ ab eo qđ ē cointerimē qđ nō coite-
rimit̃ nō exacte ꝑposita ē.nō.n.vnꝰ idiuiduus velut So
crates pa est suba:sʒ q ab hoīe oēs:ꝑpea q̄ ⁊ q̄libet:oībꝰ
aūt idiuiduis iterēptis iterimit̃ ⁊ hō vlis.sʒ ⁊ itelligunt̃
ex idiuiduis cōia abstrahētibꝰ nob̄ sp̄ cōe in ꝑʒ aliq̄ dif-
ferētibꝰ.Socrates.n.⁊ dion ⁊ si in his ꝑp̄etatibꝰ adinui-
cē differūt:iest tn̄ aliq̄ vna idifferēs suba ꝑm quā cōe in
ipsis ꝯsiderat̃ q̄ circa singlaria ⁊ p̄ticularia hʒ ꝯsiderari.
¶ Adhuc aūt singularia sunt cā eēndi cōibꝰ.hec.n.ꝑexi
stēt in eo q̄ hec aliq̄ sūt:cōia āt adueniūt q̄ qdē nō sunt
hic itellecta:sʒ talia.si āt singlaria iterimētis neq̄ʒ vtiq̄ʒ
cōe erit.h̄.n.hʒ cōpletiuā nāʒ idiuiduaꝝ subaꝝ. ¶ Ad-
huc aūt p̄dicata dicimus eē de significatiuis dictionibus
sign̄atiue aūt dictiones sup idiuidua p̄us ferunt̃.p̄mo.n.
in his ꝑʒ sensū icidimꝰ.deide trāsimꝰad spēs ⁊ gn̄a a sen-
su ad itellectū manuducti: vl'r aūt si nō ea q̄ ꝑm se spēs
⁊ gn̄a:sʒ ea q̄ in idiuiduis ꝑm peripateticā ꝯsuetudinem
assumimꝰ qūo nō vtiq̄ʒ erūt he ze in sube rōne p̄tes idi
uiduoꝝ exn̄tes:⁊ ꝑm h̄ hn̄tes q̄ sunt sube:q̄ p̄tes subaꝝ
sunt:qn̄ vt nō ꝑm se subsistētes:nō vtiq̄ʒ erūt oīo sube.
¶ Alexāder tn̄ q̄uis cogat̃ talibꝰ defensionibꝰ ⁊ p̄ores
nā idiuiduas subas cōibꝰ eē volēs.nō exn̄tibus.n.idiui-
duis ait nihil posse eē alioꝝ:nō recte h̄ putās:q̄uis eniʒ
in idiuiduis hēat eē cōis suba:tn̄ ꝑʒ se exn̄s fac̄ ad subaʒ
subtoꝝ.Melius aūt ē dicē q̄ vl'e ꝑm se ꝑprijssimā subaʒ
hn̄s tradit ⁊ seip̄ʒ singularibꝰ:⁊ ita p̄ncipaliꝰ ē idiuiduis
ꝑʒ nāe rōnē. ¶ Sed cōe ait nullū eē pōt sine idiuiduo.
Indiuiduū āt ē sine cōi velut sol ⁊ luna ⁊ mūdus. ¶ Ad
qđ dōm q̄ ꝑp aliū euētū h̄ factuʒ est.s.q̄ semel suscepit
mā hoꝝ singuloꝝ spēʒ:est tn̄ ita istituta rō vt si mlti na
ti eēnt ipsaʒ suscipe posset seipsaʒ dare in multitudineʒ.
sūt aūt sube vl'r ze q̄uis nō ꝑʒ se subsistāt qm̄ sole subaʒ
eoꝝ de qbꝰp̄dicat̃ sign̄t. oēs.n.p̄dicationes ab accn̄tibꝰ
aliene sūt a subali sign̄atiōe nō qđ qd vnūqđq̄ʒ est signi
ficātes:sʒ accn̄s.he āt đ subtis p̄maꝝ subaꝝ dicte subaʒ
subtoꝝ sign̄ant.Socratē.n.si qs assignet qd est spēʒ ⁊ ge
nus assignās velut hoīeʒ aut aīal dicēs ꝯueniētius signa
bit ⁊ notiꝰ faciet.Alioꝝ aūt nouē p̄dicamētoꝝ aliqd assi
gnās velut albū vel tricubitū magis alienū assignat ve-
lut ab accn̄te ⁊ nō qđ qd est sign̄ato faciēs assignatiōeʒ.
¶ Et alio mō aūt sil'es sunt p̄mis subijs scđe.Sicut eni
ille oībꝰ alijs supponūt̃ ita ze ad alia oīa se hn̄t:de ipsis
eni dr̄r denoīatiue:velut grāmaticus nō solū qdā hō sʒ
⁊ hō:aut equoce:velut albū:nō eni albū solū corpꝰ:sed ⁊
corpus simpliciter ita denominatur.ꝑpter hoc igitur nō
sine ratione ⁊ iste substātie:sʒ scđe sube appellate sūt.

**¶ Manifestū ē āt ex his q̄ dicta sūt qm̄ eoꝝ q̄ đ
subto dr̄r nec̄e ē nomē ⁊ rōnē de subto p̄dicari
vt hō de subto aliquo hoīe p̄dicat̃.Et p̄dicat̃
qdē nomē:hoīem.n.de aliquo hoīe p̄dicabis.
Rō quoq̄ʒ hoīs đ subto aliquo hoīe p̄dicabit̃:
qdā.n.hō ⁊ hō ē ⁊ aīal q̄re ⁊ nomē ⁊ rō p̄dica
bit̃ đ subto.Eoꝝ vo q̄ i subto st̄ i p̄libꝰ qdē ne-
q̄ʒ nomē đ subto neq̄ʒ rō p̄dicabit̃.In aliqbꝰāt
nomen qdē nihil ꝑhibet p̄dicari aliqn̄ de subto
rōnē vo ipoꝛ'e ē p̄dicari: vt albū cuʒ in subto sit
vt i corp̄e p̄dicat̃ đ subto:dr̄.n.corpꝰ albū. Rō
vo albi nūq̄ʒ đ corp̄e p̄dicabit̃. Alia āt oīa aut
de subtis dr̄r p̄ricipalibꝰ subijs.aut i subtis eis-
dē st̄:hō āt māifestū ē ex his q̄ p singl'a ꝑponēt̃
vt aīal de hoīe p̄dicat̃.ḡ ⁊ de aliquo hoīe p̄dica
bit̃:nā si de nullo aliquoꝝ hoīuʒ:neq̄ʒ oīno de
hoīe. Rursus:color ē icorp̄e.ḡ ⁊ i aliquo corp̄e
nā si n̄ i aliquo singuloꝝ:neq̄ʒ oīno i corp̄e:q̄re
alia oīa aut đ subtis p̄ricipalibꝰ subijs dr̄r:aut i
subiectis eisdeʒ sunt. Nō ergo existentibus p̄ri-
mis substātijs impoꝛ'e est eē aliquid aliorum.**

¶ Mirabile qūo dicit ex dictis māifesta fieri q̄ nūc sub-
scribūt̃.qūo.n.si ze sube spēs ⁊ gn̄a:ex h̄ māim q̄ q̄ qdeʒ
de subto vnicc p̄dicat̃:q̄ āt in subto equoce.Quā ēt oppor
tunitatē exhibēt ista his q̄ nūc dr̄r. Nā fortasse ad ea q̄
ponūt̃ ān hec refert ꝑmonē vbi dicebat:qn̄ alteꝝ de alte
ro p̄dicat̃ vt đ subto ⁊c̄.In talibꝰ.n.vnica p̄dicatio fit:vl'
etiā ad diuisionē paꝝ ⁊ zoꝝ subaꝝ h̄ oñdit.si.n.cōe ē ābaꝝ
q̄ nō sint i subto:pa āt ē haꝝ qdē q̄ de subto.haꝝ aūt q̄
nō đ subto:erāt aūt ze sube gn̄a ⁊ spēs.h̄ aūt de his q̄ sub
ipsis vnicc p̄dicant̃:vniuocoꝝ vo ⁊ nomē ⁊ rō đ subo p̄di-

cat̃:nō tn̄ vl' nomē vl' rō coꝝ q̄ i subto sūt dr̄ đ subto. Si
eni nll'a suba ē i subto:neq̄ʒ ea q̄ i subto erūt vtiq̄ʒ sube:
neq̄ʒ p̄tes ꝯpletiue sube:neq̄ʒ rō igit̃ eiꝰ qđ ē in subto di
cet̃ de subto:veluti nʒ scīa aīa dr̄:sʒ ꝯnoīatiue ab ipsa:nʒ
rō scīe đ aīa dr̄.nō.n.ē aīa hitꝰ speculatiuꝰ:sʒ nʒ color de
cōp̄e:nʒ rō ipsiꝰ:q̄re ex dcīs st̄ h̄ māita.Assignaturꝰ āt cāʒ
q̄re idiuidua sube sint pe:qm̄ oīa vl' de subtis dr̄r vel in
subtis ipsis sūt.Facturꝰēt fidē eiꝰ q̄ ze sube rōnabil'r sūt
sube q̄ sign̄ant pas subaʒ de subta ipsa dicte reducit nob̄
ad memoriā p h̄ q̄l'r q̄ de subto p̄dicat̃.ꝑp h̄.n.⁊ vniuo-
catiōe opꝰ hūit:ꝑp ea q̄ de subto p̄dicāt̃:equone aūt ⁊ de-
noīaue ꝑp accn̄a q̄ sūt i subto.h̄.n.ꝑʒ rōnē qdē nūq̄ʒ vtiq̄ʒ
subijs ꝯgruerēt.nō.n.dicet alqs cōpꝰcolorē disgregatiuū
visus:q̄uis denoīet ip̄ʒ albū.mlta āt ꝯnoīatie dr̄r a tali-
bus vt a grāmaca grāmacꝰ.hāc igit̃ vtilitatē exhibʒ reas-
sūptio q̄ nūc ꝑponit̃.ꝯn̄ter aūt talia apponit. ¶ Alia āt
oīa vl' de subtis dr̄r pis subijs vl' i subtis ipsis sūt:h̄ aūt
manim ex singbꝰ ꝯsideratis. ¶ Cū dixisset q̄ sūt pe ⁊ q̄ ze
sube:vr̄ qdē ꝯueniētia pis subijs tradē ꝑm euidens.dicit
eni q̄ substētacula rursuʒ sunt pe sube his qdē subte vt đ
ipsis dictis vt zis subijs.his aūt vt hn̄tibꝰ eē in ipis sicut
accn̄tibꝰ. ¶ Dubitatiōnē āt nūc dissoluit de pis subijs:si
eni neq̄ʒ i subto sūt:nʒ de subto aliq̄ dr̄r.dubitaret vtiq̄ʒ
aliqs ne forte neq̄ʒ sint oīno.vn̄.n.ipis eē est:h̄ āt soluēs
ait:q̄ nō solū a seipsis hn̄t eē:sʒ ⁊ alijs oībꝰ exhibēt subsi
stētiā.q̄.n.de subto dr̄r ⁊ q̄ in subto sūt a subto hn̄t eē: h̄
aūt ꝑparās spēʒ i idiuiduis qdē hr̄e eē tāq̄ʒ notiꝰ p̄teriit
velut hō in p̄ticl'aribꝰ hoībꝰ:sʒ genꝰ q̄uis videat̃ de spē
maxie p̄dicari nihilominꝰin indiuiduis subijs hr̄e eē hic
oñdit sic̄ id qđ vr̄ magis remotū ⁊ sicut id cū q̄ sil' alteꝝ
cooñdit̃:ē āt oñsio tal':si.n.đ nll'o singulariū hoīuʒ neq̄ʒ
simpr de hoīe:sic̄ volalc si đ nll'a p̄ticuriuʒ aq̄laꝝ nʒ simpr
de aq̄la:ꝑp idiuiduā igit̃ subaʒ ⁊ spēs suppoīt̃ gn̄i. Sil'r
aūt ⁊ qđ i subto i p̄ iest idiuiduo.Deide ꝑp h̄ ⁊ spēi inest
vt grāmacꝰ aristarcho p̄ iest.deinde ꝑp h̄ ⁊ hoī.idiuidua
igit̃ suba cā est eēndi alijs ⁊ his q̄ de subto dr̄r ⁊ i subto
sūt.qn̄ āt dicimꝰ i subtis pis subijs eē alia:velut q̄ʒm:q̄le:
ad aliqd:⁊ reliq̄:talia eē q̄ i sūt itelligēdū q̄lia sūt pꝰ:sʒ n̄
spēs passas ⁊ dispositas velut albedinē ⁊ calitatē:passa.n.
vl' dispota:⁊ ꝑʒ hec dcā ⁊ ipa rōne ⁊ noīe v̄ificāt̃:veꝝ eni
est dicētes cignū albū assignare:q̄ albedinē hʒ.rō aūt h̄
vt passi albi:h̄ est albificati:ps.n.fit spēi iā qđ tale ē. sic̄
ḡ spēs subti ps ē:ita ⁊ faciēs ad spēʒ erit eiusdē ps:⁊ rō
igit̃ eiꝰ qđ tale v̄ificabit̃ de subto:ꝑp h̄ igit̃ eoꝝ q̄ iā pas
sa sūt ⁊ eoꝝ q̄ simplr̄ dr̄r sit modus differēs p̄din. ¶ Sʒ
si decisio (aiūt) sube vt gn̄is i spēs fcā ē i pas ⁊ zas subas:
he āt st̄ q̄ tradite st̄:p̄termissa ē cōis suba ⁊ gn̄al'. ¶ Aut
⁊ ipa dr̄ i eo qđ n̄ i subto:ꝑpriū.n.ē h̄ oī sbe:ꝑpea q̄ ipe
subijcit̃ ⁊ đtermiata ē:q̄re oīs ꝑʒ h̄ distermiat. Propriū
āt ⁊ ze sube qdē ē p̄ter illđ cōe đ subto qdē dici:pe āt p̄ter
illđ cōe nō elici đ subto:q̄re oīuʒ subaꝝ fcā assignatio đ-
scriua. ¶ Sʒ oīs đcisio gn̄is aiūt i spēs fit:pa āt suba nō ē
spēs.ipsa.n.ē vna nuō.spēs āt ē mlta nuō. ¶ Duiꝰāt solo
est q̄ h̄ ip̄ʒ.s.vnā eē nuō ē cōis rō:ꝑpriū āt ē spēi neq̄ʒ đ
subto neq̄ʒ in subto dici vt cōis rō cōe facit:cui soli autē
accit rō nō ē spēs.nā vnū ē nuō. ¶ Sʒ aiūt fcā ē disio in
ieq̄lia qđ qdē alienū ē ab ea q̄ in spēs diuisiōe. ¶ Aut h̄
neq̄ʒ veꝝ ē:eregionalia.n.st̄ vl'ia ⁊ idiuidua ⁊ faciūt ad
eē iuicē:iueniūtur aūt qdē idiuidue sube ꝑʒ ꝑp̄etates i-
diuiduales entiū.ze aūt sube ꝑʒ subales cōes rōnes q̄ in
sensibilibꝰ ꝯsiderāt̃. ¶ Et h̄ āt nō ē dignū p̄termitte q̄
reduplicatio q̄dā l'r̄e i h̄ loco accit:nihil āt supfluū Ari.
in suis ꝑmonibꝰ apposuit. ¶ Sʒ forte cū i margine esset
scripta alia l'r̄a:scriptores ambas iteriꝰ ꝯscripserūt:qđ āt
deiceps est h̄:q̄re oīa alia vl' de subijs pis dr̄r vl' i subtis
ipsis sūt.q̄re nō exn̄tibꝰ p̄mis subijs ipoꝛ'e ē alioꝝ aliqd
esse:sed ad reliqua procedendum.

**¶ Scđaꝝ vo subaꝝ magis suba ē spēs q̄ʒ genꝰ:
ꝑpinqor.n.ē p̄me sube. Siqs.n.assignet p̄mā
sbaʒ qd ē euidētiꝰ ⁊ ꝯueniētiꝰassignabit spēʒ ꝑfe
rēs q̄ʒ genꝰ. Ut q̄ndā hoīeʒ māifestiꝰassignabit
hoīeʒ q̄ʒ aīal assignādo. Illđ.n.ꝑpriū ē magis
alicꝰ hoīs:h̄ āt cōiꝰ: ⁊ cuʒ aliq̄ʒ arborē reddider̃
māifestiꝰassignab cū arborē reddider̃ q̄ʒ plātā.
¶ Ampliꝰ p̄ncipales sbe eo q̄ alijs oībꝰ sbte st̄
⁊ alia oīa aut đ his p̄dicāt̃ aut i eis st̄: iđ maxie
dr̄r sube p̄rie:sic̄ āt p̄ricipales sbe ad alia oīa se
hn̄t sic ⁊ spēs ad genꝰ se hʒ.sbiacet.n.spēs gn̄i:
gn̄a.n.đ spēbꝰ p̄nt̃:spēs āt đ gn̄ibꝰnō ꝯūtūt:q̄re
⁊ ex his spēs mag̃ gn̄e sba ē. Ipaꝝ vo spēꝝ q̄n-
cūq̄ʒ n̄ st̄ gn̄a nihil mag̃ alteꝝ alt'o sba ē:nihil.n.
familiariꝰassignab đ aliq̄ hoīe hoīeʒ assignās q̄ʒ
de aliquo equo equū. Sil'r āt ⁊ p̄ricipaliū sbaꝝ
nihil mag̃ alteꝝ alt'o sba ē:nihil.n.mag̃ aliqs hō
sba ē q̄ʒ aliqs bos.merito igr̄ pꝰ p̄ricipales sbas
sola alioꝝ spēs ⁊ gn̄a dr̄r eē scđe sbe. Eoꝝ.n.q̄
p̄nt̃ p̄ricipalē sbaʒ sola h̄ idicāt:aliquē.n.hoīeʒ
siqs assignauerit qd sit si spēʒ ꝑtulerit ꝯueniētiꝰ
assignabit q̄ʒ si genꝰ: ⁊ māifestiꝰfaciet assignādo
hoīeʒ q̄ʒ aīal. Alioꝝ vo q̄cq̄d assignauerit q̄lʒ as
signabit exn̄ee: velut albū:aut currit:aut q̄cūq̄ʒ
taliū reddēs.ḡ merito he sole scđe sbe dr̄r. Am
pliꝰ p̄ricipales sube eo q̄ alijs oībꝰ subiaceāt: ⁊
alia oīa de his p̄dicēt̃ vel i eis sint. Iccirco ꝑp̄e
sube dr̄r:sic̄ aūt p̄rie sube ad alia oīa se hn̄t. Ita
p̄ricipaliū sbaꝝ gn̄a ⁊ spēs ad oīa reliq̄ sese hn̄t:
de his eni oīa reliqua p̄dicant̃: Aliquē.n.hoīeʒ
dicis grāmaticuʒ esse.ergo ⁊ hoīeʒ ⁊ aīal grā-
maticum dicis:sil'r autem ⁊ in alijs.**

¶ Qm̄ spēs ⁊ genus cōiter scđas subas appellauit penitꝰ
erat inquirendū:si simil'r sunt sube ambo.⁊ si simil'r a p̄-
ma distant. ¶ Ad hanc igit̃ q̄ōnē obuiās ait nō ex equo
ipas hr̄e scđarietatē:sʒ magis subaʒ eē spēs q̄ʒ genꝰ.duas
aūt ostensiones huius facit.hāc quidē ab habitudine ad
idiuiduū genus amboꝝ:hāc aūt ab analogia.quarū que
quidē ab habitudine ita syllogiçet̃ : spēs est propinquior
p̄me sube:qđ est ꝑpinquus p̄me sube est magis suba.spēs
igit̃ est magis suba q̄ʒ genus.q̄ aūt ꝑpinqor sit idiuidue
sube spēs:oñdit ex eo qđ ē cōior ad assignationē:assignā-
tes eni Socratē ꝯueniētius vtiq̄ʒ magis ⁊ notius assigna
bimus si hoīem dixerimꝰ:remotius aūt si aīal.qđ auteʒ
ꝯueniētius ꝑpinquus magis. ¶ Scđa aūt q̄ ab analogia
sic iducit̃:sic̄ p̄me sube ad alia se hn̄t ita spēs se hʒ ad ge
nus:spēs itaq̄ʒ erit magis suba q̄ʒ genꝰ.q̄ aūt ita se hēat
⁊ hec adiuicē sic̄ illa:māifestat ex h̄ q̄ spēs supponit̃ ge
neri sic̄ suba alijs.ꝯiunctū aūt oñdit p hoc q̄ p̄ma suba
maxime hʒ q̄ sit suba in hoc q̄ alijs supponit̃ : ⁊ oīa alia
in ipsa sunt. ¶ Ipsaꝝ tn̄ spēꝝ q̄cūq̄ʒ nō subinuicē sunt ⁊
gn̄a:nihil magis alterū altero est suba:q̄uis h̄ quidē su-
pereminęat dignitate:hoc aūt deficiat.nihil eni ꝯueniē-
tius assignabit q de quodā hoīe hoīem assignat q̄ʒ q de
quodā equo equū.Ita aūt se hʒ ⁊ in p̄mis subijs:nō eniʒ
qm̄ dignitate Socratis est honoratior equo bucephalo
ꝑp h̄ magl vtiq̄ʒ dicet̃ suba Socrates q̄ʒ equꝰ bucepha-
lus. ¶ Videt̃ aūt qbusdā nō recte se hr̄e ordo ꝑmōis hic
oportebat.n.aiūt p̄ dicē cāʒ ꝑp quā ze sūt sube:⁊ ita ꝯpa-

tionē ipaꝝ adiuicē facē. ¶ Dōm aūt ꝙ ħ erat iā p̄acce-
ptū euidēter ex diuiſiōe eoꝝ q̄ de ſubto ⁊ nō de ſubto dn̄r
⁊ ex eo qđ oñſum fuit ꝓpꝛiſſimā eſſe ſubam q̄ neqȝ de
ſubto neqȝ in ſubto. ex hoc eni ꝯcludit duas eē ſubas q̄
de ſubto gdē dn̄r: nō ſūt aūt in ſubto. Et ħ ēt cōdubitat
de oꝛdine: q2 ꝯueniēs erat oñdere p̄ᵃˢ ſubaȝ nō eē magis
vel min⁹ ſubaȝ: deide ita ſpēs nō eē magis vel min⁹ oñdē
dere. ¶ Eſt āt ad hoc eadē rñſio qđ iā p̄acceptū fuit nō
eſſe magis vel min⁹ p̄ᵃˢ ſubaȝ quū ipſaȝ p̄ ⁊ maxie ⁊ pꝛo-
pꝛiſſime ſubam ꝓnūciauit. oīa enim talia determinata
ſunt ⁊ nō hn̄t ipſi⁹ qđ eſt magis ⁊ min⁹ īdeterminationē:
qđ.n. magis ⁊ minus p̄cedit īceſſanter. qđ aūt maxie ſtat
ſm exceſſuȝ. ¶ Propter ħ āt ⁊ nouē p̄dicamēta accn̄tiū
ñ erūt 2ᵉ ſube: q2 p̄dicēt đ p̄ⁱˢ ſubȳs. Aut ipe 2ᵉ ſube erūt
accn̄tia: q2 īſunt in īdiuiduis ſubȳs: ⁊ de ipſis dicāt: aut
oīa q̄ p̄dicāt de p̄mis ſubſtātȳs erūt ſcđe ſube: ſȝ illa ſo-
la q̄cūqȝ ī eo qđ gd ē p̄dicāt: q̄lia ſūt ſpēs ⁊ gn̄a. ¶ Sȝ
pp gd dixit: ꝓpꝛiū.n. magis: cuiuſdā hoīs hō: q̄ȝ aīal: non
eni ꝓpꝛiū Socrati hō: ſȝ ſpēs. Aut nō ꝓpꝛie ꝓpꝛiuȝ hic
acceptū eſt: ſȝ ſic min⁹ graue leue dicim⁹: ita min⁹ cōe ꝓ
pꝛiū vocauit. ¶ Sed nulla aiūt ſuba magis ⁊ min⁹: ſic
dicet īferi⁹: quō ḡ ſpēs magis gn̄e ſuba dr̄. Aut q2 nō ſm
ꝙ ſube ſunt: magis ⁊ min⁹ recipiūt: ſȝ ſm diſtātiā a ſenſi
bili ſuba ipaȝ. ¶ Sȝ adhuc mihi vr̄ remanē dubō: ſen-
ſibil' eni ſuba: q̄ maxie eſt ſuba: ⁊ ī alȳs gdē p̄dicamētl: in
gb⁹ magis ⁊ min⁹ eſt: ſic ī q̄liᵗᵉ: ſȝ diſtātiā ad id qđ maxie
magis ⁊ min⁹ ꝯſideraī: magis.n. albū ē qđ appꝛopinquat
ei qđ maxie: qm̄ neqȝ ibi ſȝ ꝙ q̄lia ſūt magis ⁊ min⁹ hn̄t.
Silr̄.n. ābo ſūt q̄lia. ¶ Forte igr̄ ſuba dr̄ nō ſuſcipe ma
gis ⁊ min⁹: q2 q̄ȝuis ſpēꝝ ipſius ħ gdē magis ſuba: hec āt
min⁹: ħ aūt maxie: tn̄ q̄libȝ ſpēs nō ſuſcipit magl ⁊ min⁹:
neqȝ.n. gen⁹ gn̄e: neqȝ ſpēs ſpē: neqȝ īdiuiduū īdiuiduo:
magis vl' min⁹ ſuba eſt. In q̄liᵗᵉ tn̄ in ipſis ſpēb⁹ q̄litatl
ꝯſideraī magis ⁊ min⁹: albū.n. magis ⁊ minus albo eſt.
Poꝛphyrius igr̄ ⁊ Iāblicus ita ſoluūt dubōnes. ¶ Ut
aūt Alexāder expōit īdiuiduā ſubaȝ: volēs ponere in ipa
ꝙ p̄ mouēs: magl difficiles ſiūt dubōnes. quō.n. adhuc
ꝙ ꝓpinquus ſenſibili ſube magis erit ſuba: quō āt ītelle-
ctuales ſube: in idem cū ſenſibilib⁹ oꝛdinabūt: īcōueniē
ter aūt īdiuiduū alr̄ ī ītellectualib⁹ dcm̄: alr̄ ille recipit:
equocatione ſola vtēs. nō recte aūt ⁊ notiᵃᵐ māliū ſuba-
rū. ſ. ꝙ nō ī ſubto attribuit īmālib⁹ ſubſtātȳs. Palā eni
vtiqȝ ꝙ alr̄ gdē māles caractericam⁹ in hn̄do. ſ. aliqd in
ſubo. alr̄ āt īmāles ī nihil hn̄do vt alteꝝ ī altero. ¶ Ad-
huc āt ſtudet: vt nō minoꝛeī p̄maꝝ ſubaꝝ cōpoſitaꝝ p̄
motiua ſuba: dare hitudinē ipſi ad iſtas: cā eni ait: ſuba-
rū hn̄tiū q̄ in ſubto: maxie vtiqȝ erit ſuba. ħ aūt non ita
ſe hȝ. nō.n. daī vt ītellectualis ⁊ p̄ motiua ſuba: aſſumat
maxie eē ſubaȝ ab hitudīe ad ꝯpoſita ⁊ mālia. Sȝ ꝯriū
ex hoc ꝙ ē ſepata ab oīb⁹. ¶ Archytas āt pithagoꝛicus:
nō admittit nūc ꝓpoſitā ſubaꝝ diſionē: ſed aliā ꝓ hac ī-
ducit ille dicēs. Sube.n. ſūt dr̄ie tres: ħ gdē.n. ē mā: hec
aūt foꝛᵃ: ħ aūt ſimul vtrūqȝ ex his. ¶ Hec āt diuiſio fa
cta eſt ſm ipſam ſube rōneȝ: ⁊ ad oīa extēdiī: ⁊ ſm nām
vtiī diſtinctiōe ſubaꝝ: ⁊ nō ſic Ariſtotelica diſio heret
ſoli ꝯſuetudini ſignationuȝ. ¶ Teſtaī aūt ⁊ Ariſto. ī ſuis
libꝛis examinatiſſimis: hac vtēs diſiōe: ſic ī nāli auditu:
⁊ ī metaᶜᵃ. pithagoꝛicoꝝ vo nulls admiſit hāc diſionē p̄-
maꝝ ſubaꝝ ⁊ ſcđaꝝ: q2 vlib⁹: ꝙ p̄ exiſtēt teſtāī: extremū
aūt ī ꝑtibilib⁹ derelinquūt: ⁊ q2 in ſimpliciſſimis: p̄mam
⁊ ꝓpꝛiſſimā ſubaȝ reponūt: ſȝ nō ſic nūc dr̄ in ꝯpoſitis: ⁊
ſenſibilib⁹: ⁊ q2 gn̄ā ⁊ ſpēs entia putāt: ſȝ nō ſubtracta in-
tellectib⁹ ſepatis. ¶ Quō igr̄ Ari. etſi ſciēs diſionē ſube:
ſȝ Archytā nō fuit vſus nunc ipſa: aut q2 logico negocio
magl ꝯueniēs erat ħ diſio: ſubtoꝝ.n. ⁊ p̄dicaᵗᵒꝝ ſimpliciū
vocū traditōeȝ ī his faciēs: mērito ⁊ ī ſba: quā ſuppōi oīb⁹
dix: īueniēs aliqd qđ p̄dicet ſpēs ⁊ gen⁹: ⁊ ī ħ diſionē fec.

¶ Cōe aūt oīs ſube eſt nō in ſubto eē: pꝛia gdē
eni ſuba: neq̄ȝ ī ſubto eſt: neq̄ȝ de ſubto aliquo
dr̄: ſcđaꝝ āt ſubaꝝ: māifeſtū gdē ⁊ ita: ꝙ nulla
eſt in ſubto. hō.n. de ſubto gdē dr̄ quodā hoīe:
in ſubto āt nō eſt: nō eni in quodā hoīe: hō eſt.
Eodē āt mō ⁊ aīal de ſubto gdē dr̄ quodā ho-
mine. Nō eſt āt aīal in quodā hoīe. Adhuc āt:
eoꝝ q̄ in ſubto: nomē gdē nihil ꝓhibet p̄dicari
q̄n̄q̄ȝ de ſubto: rōnē āt īpoſſe eſt. Scđaꝝ vero
ſubarū p̄dicaī ⁊ rō de ſubto ⁊ nomē: hoīs.n.
rōnē de quodā hoīe p̄dicabis: ⁊ eā q̄ aīalis ſilr̄.
quare non vtiqȝ erit ſuba eoꝝ que in ſubto. nō
eni ꝓpꝛiū ħ ſube: ſȝ ⁊ dr̄ia ē eoꝝ q̄ nō ī ſubo ſt̄.
Greſſiuū.n. ⁊ bipes de ſubto gdē dn̄r hoīe: in
ſubto āt nō ſt̄. nō.n. ī hoīe ē bipes: aut greſſiuū:
rō āt dr̄ie p̄dicabiī de quocūqȝ vtiqȝ dr̄ dr̄ia.
puta ſi greſſiuū de hoīe dr̄: ⁊ rō greſſiui p̄dica-
biī de hoīe: greſſiuū.n. ē hō. Nō turbēt āt vos
partes ſubaꝝ: tanq̄ȝ in ſubtis totis ſint: ne foꝛte
cogamur: nō ſubas dr̄e ipſa eſſe. nō eni ita q̄ in
ſubto dicebātur: que vt ꝑtes inſunt in aliquo.
Ineſt āt ſubſtātȳs: ⁊ dr̄ȳs oīa vniuoce ab ipis
dici. Oēs.n. q̄ ab his p̄dicationes: vel de īdiui-
duis p̄dicantur: vl' de ſpēbus. A pꝛia eni ſuba
nulla eſt p̄dicatio. de nullo.n. ſubo dr̄. Scđaꝝ
vo ſubaꝝ: ſpēs gdē de īdiuiduo p̄dicaī. Gen⁹
aūt ⁊ de ſpē: ⁊ de īdiuiduo. Silr̄ aūt ⁊ dr̄ie de
ſpēb⁹ ⁊ īdiuiduis p̄dicāī: rōnē āt ſuſcipiūt pꝛie
ſube ſpērū ⁊ generū: ⁊ ſpēs gn̄is: q̄cūqȝ.n. de
p̄dicato dn̄r: oīa ⁊ de ſubto dicenī. Silr̄ auteȝ
⁊ dr̄iaꝝ rōnē ſuſcipiūt ſpēs ⁊ īdiuidua. vniuo-
ca enim erāt quoꝝ nomē cōe: ⁊ rō eadeȝ. Itaqȝ
oīa que a ſubijs ⁊ differētȳs: vniuoce dicunī.

¶ Cū diuiſiſſet quot: ⁊ que ſint ſube: ꝯn̄ter q̄ inſunt ipſis
cōia ⁊ ꝓpꝛia aſſignare ꝓponit: ⁊ merito. ſi.n. potuiſſet dif-
finitionē vniuſcuiuſqȝ generl aſſignare: minus opoꝛtuiſ-
ſet curare de aſſignatione eoꝛū q̄ inſunt ipſis: ex diffōne
eni ⁊ illa q̄ īſūt: ⁊ tota nā manifeſtareī: qm̄ aūt diffōneȝ
nō erat aſſignare: ſed deſcriptionē ſolū: ⁊ exēpla: merito
opus fuit ꝯſideratione inexn̄tiū: cōiumqȝ ⁊ maxie ꝓpꝛo-
rū: vt ex his tāq̄ȝ ex gn̄e ⁊ differentȳs: velut diffō q̄dam
vniuſcuiuſqȝ generl aſſigneī. Cōis igiī iſta defenſio ſit
in vnoquoqȝ geneꝝ: q̄re poſt diuiſionē que inſunt gene-
ri: cōia ⁊ ꝓpꝛia tradit: ⁊ p̄ que ad alia gn̄ā ſunt cōia. ¶ Iā
blicus āt exiſtimat: p̄ncipalr̄ in vnoquoqȝ geneꝝ ꝓpꝛiuȝ
querere: tāq̄ȝ poſſe ſit q̄lrcūqȝ ꝓ diffōne nām queſiti ſta
tuere. Qm̄ aūt accidebat q̄rētē ꝓpꝛe ꝓpꝛiuȝ: qđ ſoli ⁊ oī
ineſt: ꝑtialr̄ attingere ipſum: q̄n̄qȝ gdē accipiētē eoꝝ que
inſunt: ꝙ oī quidē: nō ſoli aūt ineſt: q̄n̄qȝ vo qđ ſoli gdē:
nō oī aūt: pp hoc q̄ diuiſim ꝓpꝛetatē hn̄t: repꝛobat dicēs
nō ꝓpꝛiū aūt ſube ħ: tāq̄ȝ qđ ꝓpꝛiū maxie ſit q̄ſitū. Sin
cera aūt ⁊ ꝓpꝛe ꝓpꝛia tāq̄ȝ ꝯueniētia eligit. Inq̄ſitiu⁹ āt
exn̄s Ariſto. ⁊ ꝑ īquiſitionē veritatē īueniēs: p̄ īcidit his
q̄ groſſe dn̄r: ⁊ arguēs ipſa tādē in fine v̄itateȝ inuenit: ⁊
gdē dicenī vtiqȝ ⁊ hec bn̄. ¶ Cōuenietius autē foꝛte eſt
cōia ad alia p̄dicamenta p̄ncipalr̄ ꝓponi: vt ex cōibus ⁊
pꝛopꝛȳs examinatioꝛ fiat deſcriptio eius qđ queritur.
¶ Significat auteȝ ⁊ ħ Archytas: nō ꝓpꝛia ſola inqui-
rens

rēs: ſȝ ⁊ cōia ad alia p̄dicamēta exponēs: ⁊ ſcribanī plu-
ra dictoꝝ Archite: qm̄ ⁊ diu⁹ Iāblic⁹ pauca oꝛdinās v̄ba
⁊ dubitationē faciētia ſcripſit. Intellectib⁹ āt iſtis: ⁊ p̄di-
camētis coexiſtūt: ħ q̄dā gdē cōia: q̄dā āt ꝓpꝛa: dico autē
cōia q̄dā ſubaȝ nō ſuſcipe magis ⁊ min⁹: ñ.n. ꝯuenit ma-
gis ⁊ min⁹ eē hoīem: neq̄ȝ ēt deū: ⁊ plātā: ⁊ nihil hēre ꝯꝛi-
um: hoī.n. hō nō eſt ꝯꝛiū: neq̄ȝ ēt deo de⁹: neq̄ȝ alȳs ſubi-
is ⁊ ꝑ ſe eē: ſȝ nō alteri alȳ cuicunqȝ exiſtere: ſicut glau-
cedinē ⁊ varietatē ocul' ſube ꝯueniēs eſt: oīs.n. ſuba ꝑ ſe
eſt. Coexn̄tia āt ⁊ accn̄tia: vl' in hac: vl' nō ſine hac: deīde
cōia q̄litatis cū dixiſſet apponit: ⁊ q̄ȝtitati āt ꝯſequūtur
mlta eoꝝ q̄ ſube: velut nō ſuſcipe magis ⁊ min⁹. Cuȝ di-
xiſſȝ āt ⁊ cōia eoꝝ q̄ ad aliqd adiūgit: exiſtit aūt ꝓpꝛium
vniuſcuiuſqȝ ipi⁹ ſube gdē eādē ⁊ vnā nūero ꝑmanētē
ꝯꝛioꝝ ſuſceptiuā eē ſic igiī cōia ad alia p̄dicamēta: ⁊ ꝓ-
p̄a vult aſſignare. poꝛphiri⁹ tn̄ ꝓp̄a gdē vniuſcuiuſqȝ gn̄ȝ
ab Ariſto. aſſignata eē ait: ⁊ non cōia ſimplr̄ ad alia p̄di-
camēta ⁊ ꝓp̄a vult tradere: triplr̄ āt dici ꝓp̄um: ħ gdē oī
⁊ nō ſoli ꝯueniēs: vt bipes hoī: ħ āt ſoli ſȝ nō oī: vt eideȝ
grāmatici: ħ āt ⁊ ſoli ⁊ oī: qđ ē ꝓpꝛe ꝓpꝛuȝ: vt hoī riſibile: q̄
igiī nō ſoli ꝯueniūt: ħ ⁊ cōia ſūt ad alia gn̄a cū oī ſȝ nō
ſoli ꝯueniūt. Attēdere āt oȝ ad dcā Archite: ꝙ nihil ſcru
puloſe in his neqȝ dubie ſed ſenſitiue cū fiducia ſcīe ꝓ-
ponunī oīa: ⁊ ꝑ ipa neceſſarȳſſima ſermoni pꝛocedunt.
¶ Foꝛte āt aliqs dubitabit: quō poſſibile eſt oīs ſube ꝓ-
p̄uȝ determinari: ſm vnāquāqȝ.n. ſubam dr̄ia ⁊ ꝓp̄etas
altera ē: igiī ꝓp̄etates alie cōpoſitaꝝ: ⁊ alie ſimpliciū aſ
ſignabunī: ⁊ alia gdē ſemꝑ mobiliū: alia vo eaꝝ q̄ in ꝑ-
te trāſumūt motū: ⁊ altera gdē ſtātiū in ſpēb⁹ eodē mō
altera āt trāſmutātiū: ⁊ in ītellectualib⁹: ⁊ ſenſibilib⁹ eo
dē mō. Sȝ poteſt dici: ꝙ poſſibile ē ꝓpoꝛtiōalē ſilitudi-
nē đtermiāri: vtiqȝ dicit āt Ariſto. ħ qđ ē nō in ſubto eē:
cōe exiſtere p̄mis ⁊ ſcđis ſubȳs: ſiue vt cōe ħ dicēs: ſiue
vt ꝑtē ꝓp̄etatis ſube tradēs: ⁊ de p̄ᵃ gdē ſuba nō fuit op⁹
oñſiōe: foꝛte.n. ꝯcediī non in ſubto eē: ꝑ diuiſionē q̄ fcā
in p̄ncipio q̄druplr̄: ⁊ qm̄ docuit gd ē ꝓpꝛiſſima ſuba: de
ſuba tn̄ ſcđa q̄ dr̄ de ſubto: ſȝ nō in ſubto ē: oñdit. Oñſio
nū āt ħ gdē eſt ex diuiſiōe: ſcđe.n. ſube ſūt: q̄ de ſubȳs g-
dē īdiuiduis dn̄r: nō ſunt āt in ſubȳs ipſis. Scđa āt oſtē
ſio ex eo ꝙ nō eſt poſſibile q̄ndā hoīeȝ ſine hoīe eē. Si
āt ħ nō erat in ſubto nō in q̄dā erit hoīe: neqȝ aliq̄ ſecū
da ſuba: nō.n. faciūt aliqd q̄ ſūt in ſubto ad ſubaȝ ſubto-
rū: gdā vo hō: ⁊ hō eſt: tāq̄ȝ ab hoīe cōplet⁹. Si āt nō in
p̄ᵃ ſuba: nō in ſubto ſūt alie ſube: neqȝ in aliq̄ alio erunt:
vt in ſubto: oīa.n. alia vl' in ſubctis p̄mis ſubȳs: vl' de ſu-
biectis ipſis dn̄r. Adhuc āt q̄ in ſubto ſūt coꝛrumpi poſ-
ſūt: ſaluato ſubto: ſic albū: ſpēs āt ⁊ gn̄a nō poſſūt coꝛrū-
pi: ſaluis īdiuiduis: de gb⁹ dn̄r: ⁊ ſubto āt coꝛrupto: qđ g-
dē in ſubto ꝑimiī: vle āt ſaluaī: alias alȳs īdiuiduis exn̄
tib⁹. ¶ Adhuc āt ſpēs ⁊ gn̄a in ꝓpꝛȳs īdiuiduis erūt: in
ſubtis vl' in alȳs: ſȝ neqȝ in ꝓpꝛȳs poſſibile ē: nā que in
ſubto ſūt in ꝓpꝛȳs īdiuiduis nō ſūt vt in ſubtis: ſȝ vt de
ſubtis ipis dn̄r: imo neqȝ in alio inexiſtūt: nihil enim ē
ſubtū ſine īdiuiduis ſubȳs. Adhuc āt Ariſt. ita ſimilat q̄
in ſubto ſūt: equoce pꝛedicantur: nulla ſecundarum ſub
ſtantiaruȝ equiuoce p̄dicaī: ſȝ vniuoce: nulla ḡ ſcđarum
ſubaꝝ in ſubto erit: ſȝ neqȝ pꝛia: nulla ḡ ſuba in ſubto ⁊
ſm Archite ēt ſubaꝝ diuiſionē: in mām ⁊ foꝛmā: ⁊ cōpo-
ſitū idē oñdit rō: ꝙ nulla ſuba in ſubto ſit: mā.n. ſubtū
exn̄s oīb⁹ ⁊ p̄ᵐ ſubtū: palā ꝙ non eſt eoꝝ q̄ in ſubto: ſed
neqȝ ſpēs ē in mā vt in ſubto: cū q̄.n. coefficit vnū aliqd
ſm eq̄lē circūferētiā nō eſt alteꝝ in altero: q̄re neqȝ ipa
erit in ſubto: cōpoſita āt ſuba ꝯtinēs in ſe ſpēȝ ⁊ māȝ me
rito nō erit in ſubto: ſȝ ꝙ nō in ſubto negatuꝝ ē: negatō
āt aiūt: nihil poſſibile ē ītellectu cōpꝛehēdit: īdeterminā-

ta.n. ē affirmatio: ⁊ đterminatā notitiā īdeterminato coa
ptare īpoſſibile ē. Aut ꝙ ſignāī ꝑ hāc negatiuā vocē de
terminatū aliq̄lr ē ⁊ affirmatiuū: nihil.n. aliqd dicit: qđ
nō in ſubto: q̄ȝ qđ ipm qđ gdē ē ſuiipſi⁹: vl' ꝑs ē ꝯpletiua
ei⁹: qđ tale ē: qđ ſubtū eſt: naȝ ħ cōe ē de oī ſuba. Sȝ alr̄
mā ſupponiī ſpēi: ⁊ alr̄ cōpoſitū: his q̄ ab ipo fiunt acti-
bus. Adhuc āt ſuba eſt ꝓpꝛe: a q̄ alia ⁊ pp quā alia: ⁊ circa
quā pati: ⁊ ad quā facere: tn̄ āt ꝯuenit nō in ſubto eē: me
rito ḡ ſuba dr̄ nō eē in ſubto: ꝑ ſe.n. ens nō hȝ in aliq̄ eē:
⁊ ſpēs ⁊ gen⁹ ꝑtes cū ſint ſube: nō erūt in ſubto: ei āt qđ
dr̄ neqȝ in ſubto neqȝ de ſubto apponēdū eſt: vt de alio:
qñ.n. hoīem de ſocrate p̄dicamus: nō vt lignū albū dici-
m⁹: ſȝ vt albū: de his ḡ tot ſint dcā. ¶ Dubitat āt aliqs:
quō nō erit ſuba in ſubto: cū ītellect⁹ ſit in aīa: aīa aūt in
coꝛpe: ⁊ idee ſȝ Platonē ſint in ītellectu. Aut non vt in
ſubto īſūt: neqȝ accidētiū aſſileī ꝑticipationi: ſȝ vt ſuba
eadē in alia ſuba: nō ſicut ꝑte aliq̄ in toto iſtis inexn̄ti-
b⁹: ſȝ ſicut endelchia: ⁊ ea q̄ ſm actū ſuba in eo ꝙ ſȝ po
tētiaȝ ſuſceptaculo: ⁊ in nā īpfecta inexn̄tē ſepabili: ve-
lut in naue gubernatoꝛe: ⁊ vl'r oī vtente in illo q̄ vtiī: ⁊
apud ipm p̄n̄te: aut ꝯtinuāte cā ad ꝯtinuata: ſm aliū mo
dū aduenientē: aut vnita ſuba ꝯtinēte in ſe mltiplicataȝ:
ſicut cētro continēte in ſe circuluȝ: ſm oīa.n. ħ: ⁊ adhuc
alia p̄t aliqs ītelligere ſubaꝝ p̄n̄tiā in alȳs ſubȳs ⁊ nul-
lū īcōueniēs ex ħ accidit. Sȝ neqȝ tp̄s aiunt in ſubo eſt.
aut diuidēdū tp̄s: vl' ſm mēſurās vl' ſm mēſuratuȝ: ⁊ ſi
gdē ſm mēſuratū accipiaī: erit in motu menſura: vt in
ſubto: ſic ⁊ ipe mot⁹ in eo ꝙ moueī ſi aūt ſȝ menſurās:
puta aīam vt Ari. ait in mēſurāte ē mēſura. Si āt aliqs
tp̄s accipiat ꝑ ſe ſubſiſtēs: tūc ſuba erit: ſȝ aliter ꝓhice ē
ille ſmo: ⁊ locū ēt ſiqs dicat: ꝙ neqȝ ipe in ſubto ē: dice-
m⁹ ad ipȝ ꝙ termin⁹ ꝯtinētis exn̄s loc⁹ ſm Ariſt. phiaȝ:
de loco ī illo erit: ⁊ ita erit eoꝝ q̄ ī ſubto: ſȝ ħ facile ſolu-
bilia ſūt. ¶ Illō āt dubitatiōe dignū ē: quomodo ꝙ nō
in ſubto ⁊ alia q̄ ſube īſūt: cōiter nō vt accn̄s aliq̄d gdē
oñdūī: nō.n. ſm ipȝ eē cōitatē ſubaꝝ oñdit. Ad qđ aūt
ſtudioſioꝛes expoſitoꝛes: ꝙ ſēſibil' ſuba ꝯcurſus gdē eſt
q̄litatis ⁊ māe: ⁊ ſil' gdem oīa ꝯcurrētia vnā faciūt ſenſi
bilē ſubam: ſeoꝛſū āt vnūq̄đqȝ acceptū: ħ gdē ē q̄le: ħ āt
q̄ȝtū: vl' ad aliqd: ⁊ q̄cūqȝ ſi deficiēs nōdū exhibeat ſen-
ſibilē ſubam: ꝑs erit hui⁹ ſube: q̄cūqȝ āt facte ſube ſuper
uenit ꝯueniētē hȝ oꝛdinē. ſ. aduēticiū: ñ occultātē ī mix-
tura faciēte dictā ſubam: ⁊ vnūq̄đqȝ ſil' veniētiū nō eſt
ſuba. Sȝ totū qđ ex oīb⁹ ſuba ē: ⁊ nō aſpnādū: ſi ſubam
ſenſibilē ex nō ſubȳs facim⁹: neqȝ.n. totū ve erat ſuba:
ſȝ imitās verā: q̄ ſine alȳs penes ſe ipſā hȝ ens ⁊ alȳs ex
ipa fcīs: q2 ve erat. In ſēſibili āt ⁊ cōpoſita ē adiectū ſte
rile: ⁊ nō ſufficiēs eē ens: q2 neqȝ ex ipo aliq̄: adūbꝛāt āt
⁊ obūbꝛāt ipi exn̄ti: vt geographia ⁊ ſingraphia. i. aīal' pi
cture ⁊ vmbꝛatiles picture: pp qđ ex nec̄itate accit ñ oīa
ineē exiſtere ī his q̄ gn̄anī: neqȝ nos q̄ inſūt ipis accipiē
tes poſſum⁹ ſemꝑ q̄ ſm ſubam īſūt ipis compꝛehēdere.
Sȝ pp gd non pꝛopꝛȳs ſube caracterizat ⁊ ad ipſam
dicem⁹ ad cognoſcēdū ea q̄ nō ſūt ſube. i.n. nō erit ſuba
cuiqȝ nō ꝯuenerit ħ qđ ē ñ eē in ſubo. ¶ Ad ſciēdū ḡ ñ
ſubas: vtile ē ħ: ſȝ ñ ſtatī ſciem⁹ gd ē ſ ba: imo ſa īdigem⁹
doctrina. ¶ Foꝛte autē ⁊ ꝑ ſe ſube ꝓp̄uȝ eſt ħ nō eſſe in
ſubo: ſȝ ꝑ ſe eē: q̄ȝuis.n. ħ ſit ipſi cōe ad dr̄iam: tn̄ dr̄ia q̄
ſubalis eſt hȝ ħ pp qđ ⁊ Architas iter cōia pōit ꝑ ſe eē.
Et nō alȳ alicui coexiſtere: ſic glaucedo ⁊ varietas ocu-
lis ꝯueniēs āt ipȝ vocat ſube: q2 ⁊ dr̄ie tāq̄ȝ ſube ineſt ħ.
Qm̄ āt iā tp̄s eſt extēdere cōitatē ſube ad dr̄ias: dico āt
ħ qđ eſt ñ in ſubo eē: oȝ p̄ determinare q̄ōnē de oꝛdine.
Dn̄t.n. gdā ꝙ opoꝛtebat an̄ ſmoneȝ de dr̄ȳs ꝑoꝛdinari
gd de ꝑtib⁹ ſubaꝝ dcm̄ eſt: ſȝ nō turbēt nos ꝑtes ſubaruȝ

tanq̄ȝ in subyͤs totis sint:sic̄.n.socrates ē prima suba:ꝛ ꝑ
tes socrates prie sube sūt velut q̄dā man⁹:q̄ddaȝ caput.
Qn̄ ḡ dicim⁹:nullā subam eē in subto:ñ putent̄ h̄ in su/
biecto eē:ꝛ pp̄ h̄ non eē sube. In subto.n.dicim⁹ nō q̄ vt
ptes ī aliq̊ īsūt:ſȝ q̄ ñ vt ptes:vñ ptes subaꝝ in toto q̄dē
sūt:q̄libet ī illo cu⁹ ē ps. In subto āt nl'lo sūt:h̄ igit̄ opoꝛ
tebat ꝑoꝛdinari:vt vr̄ q̄busdā. Dn̄tia solonē dubitatio/
nis cuiusdā de subyͤs allate:deīde tandem supinducere
ꝙ nō solis subyͤs inest ñ in subto eē:ſȝ ꝛ alyͤs sic̄ ꝛ drn̄s:
nō aūt placet certioꝛib⁹:tal' oꝛdinis trāspositio:ſȝ oꝛdinē
Aristotelis magis acceptant:qm̄.n.scd̄e sube ꝛ dr̄e vñr
velut ptes cōplere īdiuiduas subas:opoꝛtebat post secū/
das subas ō drn̄s dr̄e:ꝛ tūc qđ ꝯgruit cōiter scd̄is subyͤs
ꝛ drn̄s. Dico āt ꝙ sint ptes sube h̄ determinari : ꝙ.s. cū
ipa sint ptes subaꝝ:ñ putent̄ in subyͤs eē totis:est.n.ma/
gl ꝯñs ille oꝛdo:si q̄dē iter ſmonē ō scd̄is subyͤs:ꝛ ſmonē
de drn̄s īseruissȝ ſmonē de ptib⁹: iterrupisset ꝯtinuatio
nē:oꝛdo igit̄ bñ se h̄ȝ:ita qm̄ aūt cum dixisset inesse sub
stātie h̄ qđ nō in subto eē:ꝛ h̄ cōe ad drn̄as iueniat:ꝛ pp̄
h̄ vult nō eē ꝓpꝛiū sube. ¶ Dicēdū ꝑ de drn̄a q̄d ē:ꝛ.n.qui
busdā vr̄ drn̄a eē ꝙ natū est separe ea q̄ sūt sub eodē ge
nere:ꝛ palā ꝙ vt ad genus ipsi⁹:ita discretio assignatur.
Boeth⁹ tn̄ ad spēȝ ꝓpe cooꝛdineri ait drn̄am:ſȝ ñ ad ge/
nus pp̄ qđ sepe ꝑ spē assumunt̄ drn̄e:ꝛ sil' oēs dicent̄ vti/
q̄ȝ de gn̄e:ꝑ se aūt vnaq̄q̄ȝ de his q̄ sūt sub ipa:de quibus
cūq̄ȝ dicant̄:de oib⁹ vtiq̄ȝ dicent̄:de gn̄e aūt nequaq̄ȝ:ne
q̄ȝ.n.īformatiua ē gn̄is vnaq̄q̄ȝ. Differt aūt a spē:qꝛ drn̄a
est cū gn̄e:ꝛ ē drn̄a q̄dē foꝛma q̄dā gn̄is:gen⁹ v̊o sic̄ subtū
ꝑexistit:est ḡ drn̄a cōpletiua sube simplicis: sicut spēs ꝛ
gn̄a completiua sube dn̄r: cōplēt.n.hoīem aīal: ꝛ rōna
le:ſȝ aīal q̄dē cū subto ꝛ drn̄a:rōnale autē vt simpl'r q̄li/
tas:ꝛ si rursū rōnale apponat̄ cū aīali:qđ q̄dē ex ambo/
bus erit vt cōpositū:qđ aūt opponit̄ rursū puta moꝛtale
vt simpl'r q̄litas:pp̄ qđ spēs q̄dē ꝛ gn̄a:vt supposita sube
ſe dn̄r. Dr̄e aūt de subto q̄dē dn̄r:nō tn̄ sunt sube: nō. n.
ad eē ſȝ ad tale eē ꝯferūt:nō tn̄ neq̄ȝ accn̄tia sunt:qꝛ ꝯfe
rūt ad subam hoꝝ:q̄ q̄dē specificāt:pp̄ h̄ ḡ neq̄ȝ in subto
sūt:qđ.n.in subto est:sepat̄ sine subti coꝛruptiōe: ꝙ autē
dr̄e tale sine coꝛruptiōe ñ sepat̄. ¶ Sȝ dicet vtiq̄ȝ aliq̄s
ꝙ īsepabile accn̄s non sepat̄:ēt sine coꝛruptiōe:ſȝ ꝛ si ñ
sepet̄ h̄:remissio tn̄ ꝛ intentio circa ipm̄ ꝯsiderat̄ : sicut
circa nigredinē ethiopis trāslati ad ali a loca:ꝛ lacti aūt
albedo min⁹ est:magis aūt q̄ vnius:ꝛ in alyͤs īsepabilib⁹
accn̄tib⁹ semꝑ. In drn̄a aūt magis ꝛ minus nō est:neq̄ȝ ī
plib⁹ spēbus:aut īdiuiduis:neq̄ȝ in eadē:talis aūt exn̄s
drn̄a si nō suba est:neq̄ȝ accn̄s est idem dr̄e non est de
subto:neq̄ȝ in subto:qđ vtiq̄ȝ erit:nā omnia q̄ sunt : vel ī
subto sūt:vel nō in subto:necesse ḡ q̄litatē subalem esse
drn̄am cōpletiuā sube: vel mediam q̄litatis:ꝛ sube cōe
q̄ddā vinculū exhibēteȝ:subyͤs q̄dē ad accn̄tia:accn̄tib⁹
v̊o ad subas:nā.n.non amat immediate a ꝯ̄riys ad ꝯ̄ria
trāsire:sic̄ neq̄ȝ ab aīalib⁹ ad plātas:ſȝ intermediā q̄ddā
naturam .s.i stituit ꝯnectiuā amboꝛum extremoꝛum: ꝛ
cōpletiuā vel colligatiuā amboꝝ adinuicē:ꝛ h̄ igit̄ me/
diā instituit drn̄am ſm aliq̄ q̄dē:vt sepatā ab ambob⁹:
ſm alia v̊o vt āmbob⁹ ꝑticipāteȝ. ¶ Alia v̊o est opinio di/
cētiuȝ nō solū completiuā esse sube drn̄am:ſȝ ꝛ ps ipsi⁹
vel ſm cōpꝛehēsionē subti ꝯsideratā:vel ptē exn̄tē eius
q̄ ſm spēm sube:vel coalteratā hitudinib⁹ ad subtū tan/
q̄ȝ circa ipm̄ aliq̄liter ipa disponat̄ drenter:tot igitur se
cte sūt de drn̄s. Util' āt est:specl'atio de ipis ad totā pre/
dicamētoꝝ doctrinā:in oib⁹ igit̄ sūt ꝑdicamētis dr̄e. Sȝ
q̄ sit melioꝛ opīo de drn̄a iter drn̄as dignū est ꝯsiderare.
Aut ꝙ mediū teneat q̄litatis ꝛ sube:pp̄ qđ ꝛ facit ad q̄/
le eē:ꝛ dr̄ circa subam q̄le determinare:ꝛ nō vt in subto

eē. Propter qđ ait Iāblic⁹:qđ oȝ apponi ad diffōnē ei⁹ ꝙ
in subto:ꝙ nihil faciat ad subam subti:spēs.n.ꝛ drn̄a cō
ferūt. ¶ Foꝛte aūt sufficit qđ appositū est diffōni: ꝙ nō
sit vt ps:drn̄a.n.ps fit sic̄ ꝛ gen⁹:oȝ aūt drn̄am iūgi q̄dem
spēi quā ꝑficit:factoꝛis aūt ſm īfoꝛmitatē subti īdifferē
tis:vt ita dicā oȝ penit⁹ obliuisci:ꝛ ſm aliū aūt modū di
cenduȝ ꝙ drn̄a ꝓpꝛe est q̄ gen⁹ in spēs diuidit:ꝛ in ipo di
uiso:ꝛ ſm nām diuisi existit:velut aīal ſm ꝙ aīal sube
ſm ꝙ suba:ſm spēm.n.drn̄a ſm quam gn̄a diuidant̄ in
spēs:q̄dā aūt hō a q̊dam hoīe nihil differt:velut dyon ꝛ
plato: q̄ aūt differūt:nō sūt hoīs dr̄e. ¶ Alexāder auteȝ
dubitat:ꝙ si drn̄a sit q̄litas:in subto sine suba est: ꝛ non
de suba ipa dr̄. Ad quē ꝑt dici ꝯuertēdo suppositū :ꝙ si
ō subto dn̄r drie :in subto nullo sūt. Palā ꝙ ipse ñ erūt
q̄litates:q̄les ipas putāt:q̄ h̄ dubitāt:ſȝ aiūt si de subto:
de p̄ma ꝛ māli suba dr̄:drn̄a erit ꝛ ipa mālis. Aut siq̄deȝ
mālē aiūt:ꝙ cū mā subsistit:tanq̄ȝ hn̄s aliq̄ȝ ꝛ ſm se sub
sistētiā:nihil īcōueniēs drn̄tias ita exn̄tes vniuoce ꝑdi/
cari:nā spēs q̄ cū mā cōpletiua ē īdiuidue sube:h̄ȝ ꝛ ꝑ se
ꝓpꝛiam subsistētiā:ꝛ cū mā cōem:ꝛ nō totū est māe: faci
ensq̄ȝ ad subam vniuoce de ipa pꝛedicari:scd̄eq̄ȝ sube
de subto dcē non erunt oīno māles:tanq̄ȝ in mā esse hn̄
tes. Recusabim⁹ āt ꝛ simplices ī q̄litate:velut rōnabili
tate ꝑcedēte oꝛdiatiōes ō drn̄s:ꝛ ꝯcipiētes māȝ:vl' gen⁹
secuȝ:ꝛ oīno sepantes ipaꝝ nām a spē:oēs.n.opiniōes il
le a v̄a opione excidūt. Iāblic⁹ aūt recusat ꝛ spēm eē ex
plib⁹ drn̄s:sꝑ.n.est vna vltia spēi infoꝛmatiua: ꝑcedētes
āt velut gn̄a ꝑsupponūt̄ :foꝛte āt vnū q̄dē eē oȝ:ꝑximū
genus in spē:alias aūt drn̄as distiguentes ab homoge/
neis spēb⁹ plib⁹ exn̄tib⁹:nā rōnale ab irrōnabilib⁹ disti/
guit hoīem:ꝛ moꝛtale ab īmoꝛtalib⁹:ſȝ ꝛ aīal dicet vtiq̄ȝ
aliq̄s:aut viuētib⁹ causis:ꝛ aīatū ab inaīatis:ꝛ ita multa
gn̄a fiunt drn̄e:ſȝ non dr̄e gn̄a:siq̄dē gn̄a significāt qđ q̄d
est:dr̄e v̊o q̄le q̄d. Dubitāt aūt q̄dā:q̄uo drn̄aȝ ait vniuo/
ce ꝑdicari:puta gressiui ꝛ nomē ꝛ rōnē ꝑdicari de subto:
neq̄ȝ.n.nomē neq̄ȝ rōnē ꝯuenit ꝑdicari de subto: gressi/
uū.n.vnū q̄dē signāt.s.hitum ipm̄:velut gressibilitateȝ:
alteꝝ aūt.s.ꝙ ꝑticipat hitu isto:ꝛ disponit̄ ſm hunc: sed
drn̄a q̄dē non ē h̄:pp̄ qđ nihil ad rōnē. Ipsi⁹ aūt gressibi/
litatis:q̄ est drn̄a:neq̄ȝ nomē ꝑdicat̄ de subto. Neq̄ȝ.n. di
cim⁹ subtū eē gressibilitatē:velut hō:vel aliq̄d aliđ gres
siuoꝝ:neq̄ȝ rōnē gressibiliū:nō.n.dicim⁹ subtū eē hituȝ:
a q̊ q̄ ꝑticipāt ipso:gressiui dn̄r:q̄uo igit̄ dictū est ꝛ nom̄
ꝛ rōnē dr̄e ꝑdicari de subto:q̄re neq̄ȝ vniuoce dicet̄ vti/
q̄ȝ drn̄a de subtis:si aūt nō h̄:neq̄ȝ ō subto dn̄r:si q̄dē q̄ ō
subto vniuoce ꝑdicant̄:de his q̄ ſm sub ipis īdiuiduis.
¶ Ad hāc itaq̄ȝ dubitationē:q̄ cōpletiuā ponūt drn̄ā ſȝ
ipm̄ eē: rōne aūt ꝛ noīe dicētes nō v̄ificari:vel cōpleti/
uaȝ q̄dē ei⁹ que ſm subtū rōnis nō tn̄ diffinitiue. Isti ñ
ꝯcoꝛdāt ꝯ̄riū:Aristotiles ō diffinitiua.n.rōne loq̄tur h̄:ꝛ
vniuoce ꝑdicari in drn̄s ꝛ spēb⁹ ꝛ gn̄ib⁹:ita dixit. Peccāt
aūt ꝛ dimittūt optimā drn̄aꝝ ꝯditionē:substātialitatem
ipsaꝝ nō ītelligētes:īcōueniēter aūt ꝛ diuidūt sepabilē:
ſm subtā spēm rōnē:ꝛ diffinitiuā rōnē. Si.n.diffinitiua
ratio qđ quid erat eē insinuat:h̄ aūt est spēs:non aliqua
erit rō:ſm subtū: ꝛ aliqua q̄ ſm diffinitionē. Cā autem
turbatiōis est:qꝛ q̄nq̄ȝ sumūt drn̄as vt cōpletiuas sube:
ꝛ vt ptes spēi:q̄nq̄ȝ aūt rōnē diffinitiuā faciunt: non ad
huc sumunt differentias vt completiuas:sed vt ſm qua
litateȝ ꝯsideratas:ꝛ rōnē q̄ hituuȝ: non omnibus ꝯgrue
re subiectis. Si aūt vt erat ꝯñs accipent drn̄as in ambo
bus istis tāq̄ȝ ꝯpletiuas ꝑdicaret̄ vtiq̄ȝ ꝛ nomen oīno ꝛ
diffinitiua rō de subiectis:h̄ igit̄ ait Iāblic⁹ dubitationē
soluēs. ¶ Foꝛte āt adhuc manet dubiū:ñ.n. est neq̄ȝ di/
ci ꝑt subiectū cōpletiuo noī neq̄ȝ q̄litatis rō pōt ꝯgrue/
re ei ꝙ

re ei ꝙ ſm ipsam ē quale:ſȝ si qualitas esset simpliciter
differentia:bene dicetur. Si autem substantialis quali/
tas:ꝛ neq̄ȝ in subto:neq̄ȝ pars sube cōposite vel mālis:
ſȝ spēi ꝯpletiua ſm eē palā:ꝙ ꝛ ē spēs ſm ipsā:ꝛ dr̄:ꝛ nō
oȝ q̄litatis vl' habit⁹ diffōnē vt dr̄e accipe. Non. n. erat
h̄ drn̄a.s.exn̄s vt accn̄s:ſȝ ꝙ subale ꝛ sube ꝯpletiuuȝ ſm
ꝙ ꝛ ē:ꝛ dr̄ spēs:ꝛ h̄ ipsemet Iāblic⁹ ꝯñter acceptat: vnde
merito ꝯcludit̄ ꝙ nō solū scd̄a suba ꝑdicat̄ vniuoce de
subiectis:ſȝ ꝛ drn̄a. Quidē igit̄ nūquid vniuoce ꝑdicari
ꝯuenit scd̄is subyͤs solū ꝛ drn̄s:vel ꝛ alyͤs oib⁹ ꝑdicamen
tis:nā ꝛ in illis gn̄a ꝛ spēs de oib⁹ suis indiuiduis accn̄ti
bus vniuoce ꝑdicabunt̄. Scia.n.de grāmatica vniuoce
dr̄:ꝛ grāmatica ō grāmatica Aristarchi. Ad h̄ āt dicēdū
ꝙ cōe q̄dē ē h̄ ad alioꝝ ꝑdicamētoꝝ gn̄a ꝛ spēs: ꝓpꝛiū
āt est eoꝝ q̄ in suba gn̄m ꝛ spēꝝ eē gn̄a ꝛ spēs īdiuidua/
rū subaꝝ:ꝛ de his vniuoce ꝑdicari:ꝛ nihil ē cōe vniuo/
ce sube ad vniuocū accn̄tiū. ¶ Foꝛte āt sube q̄dē ꝓpꝛiū
est vniuoce ꝑdicari:ꝛ gen⁹ ꝛ spēs h̄ pꝛia insūt:attribuun/
tur āt ab ipsa ēt alyͤs ꝑdicamētis ſm ꝙ illa aliq̄liter sb
stātiant̄: pp̄ qđ ꝛ in illis gn̄a ꝛ spēs subal'r in indiuiduis
ꝯuenire dicim⁹:ꝛ in ipso ēt ꝑdicari velut coloꝛē:ꝛ albū:
ꝛ huic alicui albo:sic̄.n.subyͤs aliq̄ insūt ſm accn̄s: ita ꝛ
accn̄tib⁹ subaꝝ subal'r. Sȝ pp̄ q̄dē aiūt ad cognitionem
sube tanq̄ȝ opoꝛtunā sumit ea q̄ nō sunt ꝓpꝛia sube: sicut
ꝙ nō ī subto. Aut ad notitiā sube facit scire:ꝙ q̄ȝuis ꝯue
niat sube nō in subto esse:tamen non ipsi soli h̄ inest q̄ȝ
uis videatur maxime ipsi conuenire.

¶ Ois aūt suba vr̄ h̄ aliquid significare. In pꝛi
mis q̄dē subyͤs igit̄ indubitabile est: ꝛ veꝝ ꝙ h̄
aliq̄d significāt. Indiuiduū.n. ꝛ vnū numero
qđ significat̄ est. In scd̄is āt subyͤs vr̄ q̄dē figu
rā appellatiōis h̄ aliq̄d significare cū dicit ho/
minē vel aīal:non tn̄ veꝝ:ſȝ magis q̄le q̄d signi
ficat:nō.n. vnū est suppositū sicut pꝛia suba
ſȝ de multis hō dr̄ ꝛ aīal:nō simpl'r autē quale
q̄d significat sicut albū:nichil. n. aliq̄d signifi/
cat albū q̄ȝ q̄le. Spēs āt ꝛ gen⁹ circa subam q̄/
le determināt:qualē.n. q̄ndā subam significāt
ad plus āt gn̄e q̄d spēs determinationē facit.
Qui.n.aīal dixit plus cōpꝛehēdit q̄ȝ q̄ hoīeȝ.

¶ Cū ondisset ꝑus ꝙ nō est in subto ꝓpꝛiuȝ eē sube: ſȝ cōe
h̄ est ipsi ad drn̄ā: neq̄ȝ h̄ qđ est dici vniuoce ab ipsa ali/
qua:īdiuidue.n.sube h̄ nō inest:trāsit ad descriptionē si
gnificatiōis: ꝓpꝛe.n.sūt significatiōes in q̄busdā pꝛedica
mētis:sicut in q̄litate tale ꝛ in q̄nto in tātū significatur
ita āt ꝛ penes subam h̄:verūtn̄ ꝛ h̄ dicit:nō ois sube ines
se: scd̄a.n.suba nō vt h̄ significat: ſȝ vt q̄le ostēdit: ꝓpte/
rea qꝛ circa subam q̄le determinat:nō tn̄ determinate h̄
ipsi ꝯuenit:nihil ḡ hoꝝ ꝓpe ꝓpꝛiuȝ sube est:bñ āt dixit ꝙ
ois suba vr̄ h̄ aliq̄d signāre:qꝛ alioꝝ opinionē enūciat:ꝛ
anomaliā ꝯsuetudinis:q̄ dissiles res silib⁹ figuris dictio
nū:ꝯsueuit sepe significare nam h̄ ꝓbabilem fantasiam
facit vt foꝛte hō silis est socrati:ꝛ vn⁹ numero:qm̄ spē ē
vn⁹. Discutiēs aūt opinionē hāc:ī p̄mis q̄dē subyͤs ꝯfes/
sam ipsā inuenit:h̄ aliq̄d.n.ē indiuidua suba:non qꝛ est
simpl'r:ita vnū nūero qm̄ ꝛ q̄le vnū vtiq̄ȝ fiet nūero: ꝛ
alia q̄ sub.x.ꝑdicamētis q̄cūq̄ȝ penes vnū determinata
sūt:nequaq̄ȝ aūt suscipiūt h̄ signationē ipsi⁹ h̄ ſm ꝓpeta
tē ſȝ ꝙ subale vnū nūero solū:nā illoꝝ vnūq̄dq̄ȝ siq̄s di
cat h̄ ñ ꝓpꝛiuȝ signōnē q̄litatis faciēs: illa.n.tm̄ q̄le expꝛi
mit:ſȝ cōe subsistētie:ꝛ vt ſm se exn̄tis:ꝙ oib⁹ a suba im

partit̄. In scd̄is v̊o subyͤs fig̊ dictōis sꝑ vr̄ h̄ aliq̄d signi
ficare ī hoīe ꝛ socrate:ñ tn̄ veꝝ:ſȝ magis quale: qꝛ mltis
exn̄tib⁹ singl'arib⁹ silitudinē ipoꝝ gen⁹ ꝛ spēs īsinuāt. Cū
posuisset āt duo.s.ñ eē veꝝ:ꝙ sit īdiuidue sube genus ꝛ
spēs h̄ aliq̄d signāre: ꝛ adhuc ēt ꝙ magis q̄le q̄d signifi
cāt:ꝑm̄ q̄dē astruit ꝑ h̄:ñ.n.vnū signāt qđ supponit̄. Qđ
autem q̄le significet per h̄ de mltis.n.hō dr̄ ꝛ qm̄ ipsuȝ
dicim⁹:nullū dicim⁹ pticularū determinate:sed incerto
nihil.n.magis socratē q̄ȝ Platonē vl' aliū aliquē singu/
larū:nō.n.oē qđ circūscriptionē q̄lecūq̄ȝ h̄ȝ:ꝛaȝ ꝛ h̄ nisi
vnū sit ꝛ determinatū:qn̄ aūt dico hoīeȝ:spēm demon/
strare ñ possū:neq̄ȝ.n.subsistit ꝑ se:ſȝ īdiuiduum demon
strās velut socratē dico:ꝙ tale ē hō:q̄le socrates:igit̄ q̄/
le erit circa subaȝ. Ne āt aliq̄s existimet ipȝ putare ſm
subaȝ eē q̄litatē sic̄ albū:qm̄ q̄le q̄dē dicit illā signāre:ꝛ
albū āt circa subaȝ ē:pp̄ h̄ drn̄ā ipsaꝝ tradit. Scd̄aꝝ qui
dē subaꝝ q̄litatē subalē dicēs:h̄.n.ē circa subaȝ q̄le de/
terminare:subaudiēdū ē spēm ꝛ gen⁹:ñ.n.ois spēs ꝛ ge/
nus tale ē nisi foꝛte ī alyͤs ꝑdicamētis gn̄a ꝛ spēs in eo
qđ q̄d ē ꝑdicamēta:subalē q̄litatē īsinuēt ſȝ pticipatio/
nē sube ī illis. Scd̄aꝝ igit̄ subaꝝ q̄litatē subalē dic̄:ꝛ cir
ca subam q̄le ōtermīare.i.circūscribere ꝛ diffinire albi
āt h̄ ipm̄:h̄ solū q̄litatē:pp̄ qđ ꝛ albū q̄dē sine suba ītelli
git̄:gen⁹ āt ꝛ spēs sine īdiuidua suba nō possūt ꝯsiderari
ꝛ h̄ q̄dē sū ptes cōpletiue sube gn̄a.s.ꝛ spēs:albū āt nō ē.
Sȝ qm̄ drn̄a gn̄is subaȝ determinās specificare vr̄ ꝛ cha
racterizare subas in q̄li:q̄rēdū ē ī q̊ ab albo ꝛ in q̊ a gn̄i/
b⁹ ꝛ spēb⁹ drn̄e diuersificant̄. Aut ab albo q̄dē: qꝛ albū so
lūmō q̄le:ipa āt circa subaȝ q̄le:ꝛ qꝛ gressiuū nō est itel
ligere sine suba sic̄ albū:ꝛ qꝛ drn̄as subaꝝ ſm ꝙ sube sūt
signāt:ꝛ sūt sil'es ad subaȝ:gn̄a v̊o ꝛ spēs:sube sūt: silitu
dinē q̄ndā ad q̄le hn̄tes:igit̄ h̄ in eodē q̄d ē ꝑdicant̄:dif
ferētie v̊o in eo ꝙ q̄le q̄d ē:apponit āt ꝙ eoꝝ q̄ ſm cōes
rōnes ꝑdicant̄:q̄ q̄dē ꝓꝛie ꝑdicant̄ velut spēs:in minus
vñr extēdi: que v̊o remoti⁹ velut gn̄a āplioꝛē cōpꝛehen/
dūt determinationē dictoꝝ v̊o de suba:qđ q̄dē ñ ī subie
cto sūptū est a habitudine ad ea q̄ fiūt in subto:h̄ aliq̄d
āt signāre ab ꝯsuetudine ipsi⁹ qđ ē ꝑdicari. Ipa āt suba
quedā exn̄s suscipit tales hitudines :nullo pacto dr̄ : aut
qꝛ ꝓpositū ē distiguere q̄uo vnūq̄dq̄ȝ ꝑdicat̄:ꝛ q̊t modis
pp̄ h̄ de q̊cūq̄ȝ ꝑdicatio fit:de tot ipsoꝝ ꝓpa īstituit: ꝛ qꝛ
loyce ad magis ꝓpa ꝑdicamētoꝝ veniat̄:puta ab eo qđ ē
dici:dcōnū.n.signātiuaꝝ specl'o ñ al'r vtiq̄ȝ fiet q̄ȝ ſȝ ꝙ
dn̄r. Qđ āt ꝯcluditur ex ꝑdcis ē:ꝙ neq̄ȝ ipȝ dici:h̄ ꝓpꝛium
ē sube:ñ tn̄ sꝑ pꝛius dictio:ſȝ h̄ ꝙ nō in subto:nō erat ꝓpꝛi
um tanq̄ȝ ñ soli ipsi inexn̄s:h̄ āt ñ ē ꝓpꝛium:qꝛ non oī ipsi
inest. Sȝ dubitāt aliq̄:q̄uo quedā hoīeȝ:ꝛ hoīeȝ eē dici/
mus:ꝛ aīal rōnale:ꝛ moꝛtale:si ñ oīa h̄:h̄ aliq̄d sūt. Aut
qꝛ spēs cooꝛdiatas dicim⁹ eē h̄:aliq̄ rō āt erat de ꝯsidera
tis ꝑ se. Sȝ ſm q̄d dicim⁹ h̄ aliq̄d īdiuiduā subaȝ:veꝝ ſȝ
spēȝ:vl' ſm māȝ:vel ſm id qđ ex āmbob⁹. Aut dicem⁹ ſm
oīa:ſȝ penes māȝ q̄dē ſm ꝙ supponit̄:ꝛ venit in actum
suscipiēdi spēm ſȝ platonē āt ꝛ ñ vt egrediētē a ꝓpa nā.
penes ipsā āt spēȝ ſm ꝙ determinata ē:ꝛ vnū nūero est
ꝛ.n. Boet⁹ ipȝ vnū ſm ipm̄ h̄ determinat. Si v̊o aliquis
māȝ īdeterminatā exn̄tē nunq̄ȝ h̄ aliq̄d eē dicat: redu/
cem⁹ ei ad memoꝛiā:ꝙ ñ ī īfoꝛmi mā ē pn̄s ſmo:sed de
ea q̄ hitudinē h̄ȝ ad foꝛmā:cōpositū v̊o qđ q̄dē ē indiui
duū palā qꝛ suscipit h̄ ipm̄. Si āt aliq̄s dicat ñ realeȝ eē
drn̄aȝ in eo ꝙ ē h̄ ꝛ tale signāre:ſȝ signātiōis dictiōal' ꝓ/
ꝑetates:h̄ q̄dē sig̊ fcm̄:demōstrādi aliq̄d :ꝛ demostran
di itellectū tale āt signāre velut sil'e huic:dicem⁹ ad h̄ ō
terminatam ſm vnā subam ꝑexistere ꝛ identitatem:ꝛ
silitudinem rōnis:q̄ in multis subyͤs ꝑcedere:ſm q̄s si/
gnificatio h̄ȝ locū:qꝛ.n.est determinate:pp̄ h̄ determīa/

te dr:ſʒ ñ ecõuerſo.¶ Totꝰ ãt tractat :ꝛ q̃ ab his qdẽ dicunť:fit circa ſubas ꝑm pithagoꝛicos:q iūgiť vitati:qm̃ ꝯſequentia rebꝰ ponebanť:que dñr ꝑm dicentes aũt aliter ad placitũ eẽ ptes dictiõis extranee ꝓcedit: excidẽs a pncipio pdicamẽtoꝝ a q̃ oꝛta ſũt ꝫ vitarẽ. Querẽduʒ aũt eſt ꝑm dãtes ypoſtaſim ſpẽbꝰ ꝛ gñibus:ſi dñr eſſe ħ: nã Chriſippꝰ dubitat de ydeis:ſi diceť ħ aliquid coaſſumendũ aũt ꝛ ꝯſuetudinẽ ſtoycoꝝ de gñalibꝰ q̃libet:qũo caſus ꝑm ipſos ꝓferunť:ꝛ qũo non q̃daʒ ipſa cõia apud ipſos dñr:ꝛ qualr penes ignoꝛãtiã eiꝰ qd̃ ẽ:nõ oẽʒ ſubaʒ ħ aliqd ſignificare: fit ſophiſma penes otita quod eſt nomẽ ſophiſmatis ꝑm figurã dictiõis:puta ſiquis eſt in athenis nõ eſt in megaris:hõ.n. vtis.i.non qs eſt:nõ.n. eſt qs q cõis tanq̃ aũt quendã ipſum accipiebamꝰ in ſermone:ꝛ penes ħ.nomen ħ habuit ſermo vocatus outis qd̃ ſonat nõ qs. Jdẽ autẽ eſt ꝛ i ħ ſophiſmate:qd̃ ego ſũ tu nõ es:hõ aũt ſum ego:g̊ hõ tu non es:ꝛ.n.in ħ ſophiſmate:ego qdẽ ꝛ tu in idiuiduis dñr:hõ aũt in nullo particulariũ:fcã eſt g̊ deductio:qꝛ ipſo outiti. i.nõ quodaʒ tãq̃ q̃dã viſus ẽ:ſʒ hoꝝ qdẽ ſatis:ad ſeq̃ntia ãt ꝓcedẽdũ.

¶ Ineſt ãt ſubyſ: ꝛ nullũ ꝯ̃riũ ipſis eẽ prime quidem ſube qd vtiqʒ erit ꝯ̃riũ: velut cuidã homi vel cuidã aiali: nihil.n.eſt ꝯ̃rium neqʒ hoi: vel aiali aliqd eſt ꝯ̃riuʒ: non ꝓpriũ autem ſube: ħ eſt: ſʒ ꝛ in alyſ multis: velut in q̃to: bicubito .n.nihil ẽ ꝯ̃riũ neqʒ ipſis.x.neqʒ alicui taliuʒ: niſi qs multũ pauco dicat eẽ ꝯ̃rium: vel magnuʒ paruo: determinatoꝝ autẽ quantoꝛuʒ: nulli aliquid eſt contrarium.

¶ Trãſit ad aliqd eoꝝ que cõiter ꝛ alys inſũt.ſ. ſuſcipere:vel nõ ſuſcipe ꝯ̃rietatẽ querens:ſi ineſt ſubys nõ habere aliqd ꝯ̃riũ:ꝛ ħ oñdens:ꝙ nõ eſt ꝓpriũ ſube:pꝛobat ex ħ ꝙ ꝛ q̃nto ineſt:ſʒ ꝙ qdẽ inſit nihil eſſe ꝯ̃riuʒ ſube oñdens vtiq̃ ex his:ꝯ̃ria ſub vno gñe ſp oꝛdinanť: ſuba autẽ nullũ hʒ ſupius genꝰ:in q̊ ſuboꝛdineť:ꝛ ꝯ̃ria qdem habitudinẽ hñt adinuicẽ:ſuba vo ſine habitudine eſt:ꝛ nihil idiget ea:q̃ ꝑm ꝯ̃rietatẽ habitudine aliquid:ħ ꝯ̃ria qdem adinuicẽ mutãt:ſuba aũt p ſe determinata ẽ.Ariſtoteles.n.p inductioneʒ pmaꝝ ꝛ ſcdaꝝ ſubaꝝ ꝓbat nihil eẽ ꝯ̃rium ſubys:non tñ putat ipſũ ꝓpriũ eſſe ſube:cõmune.n.eſſe ħ ad q̃tũ determinatũ. Jpſis.n.duobus nihil eſt ꝯ̃riũ:non.n.vtiq̃ ipſa tria:qd magis iſte q̃ aliqs aliꝰ determinatoꝝ numeroꝝ numerꝰ eſt:qnimo vnũ vni ꝯ̃riũ eſt tãtum:nõ ergo tria:neq̃ aliꝰ numerꝰ aliqs determinatꝰ duobꝰ opponiť.Si aũt talia q̃ta nõ ſuſcipiũt cõtrarium:non eſt ħ ꝓpriũ ſube:ſi qdem non ſoli ineſt.Si aũt aliqs ꝛ in q̃to ꝯ̃rietatẽ eſſe dicat:multũ pauco ꝯ̃riũ ponens ꝛ magnũ paruo:ꝛ pp ħ dicat ꝓprium eẽ ſube nihil hẽre ꝯ̃riũ:tanq̃ ſoli ipſi inſit.¶ Foꝛte qdẽ neqʒ q̃ta ſunt ħ:ſʒ ad aliqd ſicut in ſermone de q̃to oñdit: quare ꝛ oppoſitio ipſoꝛum non ꝑm ꝯ̃rietatem:ſʒ ꝑm ad aliqd oppoſitionũ autẽ dñiam paulo poſt ipſe docebit: ſʒ qm̃ nihil ad pñs differt:ħ quidẽ tanq̃ dubia ꝯcedit:ex ꝯfeſſo autẽ eandem ꝯcluſionem ꝯcludit:veluti dicẽs ꝙ tale q̃tum nõ eſt determinatũ:cuius.n.neqʒ multitudo: neqʒ magnitudo determinata ẽ:neqʒ grauitas:neqʒ a principio motũ eſt:in q̊ ſit ipſũ eſſe ꝓprie:ħ non determinatũ vtiqʒ diceť.Uelut magnũ:ħ.n.neqʒ longitudine:neqʒ latitudine:neqʒ numero determinatũ eſt:cũ auteʒ lineam dixeris:determinas longitudinẽ:ꝛ adħ magis determinas:ſi apponas numeꝝ:ꝛ ita fit determinatũ q̃tũ qd̃ qdeʒ nõ hʒ ꝯ̃rietatẽ:ſufficiẽs eſt g̊ a determinatis q̃tis argumẽtuʒ: ad ħ ꝙ ſola ſuba nõ habeat ꝯ̃rietatem neqʒ ſit ipſiꝰ ꝓpriũ:ꝛ.n.in vno ꝛ in multis eandẽ oſtendit ꝯcluſionẽ.¶ Dubitãt ãt qdam qũo non ẽ ꝯ̃rietas in ſuba:qũo.n.rõnale animal irrõnali non eſt ꝯ̃riũ.¶ Ad qd̃ ait Jãblicus:ꝙ dñia ad dñiam ꝯ̃riať:totũ aũt non eſt ꝯ̃rium:ꝛ ꝙ id qd̃ ſuſcipit ꝯ̃riũ non eſt ipſũ contrarium. Si.n.determineť ab vno ꝯ̃rioꝝ:nõ poſſet vtiqʒ ad alterius ꝯ̃ry ſuſceptionẽ ydonee ſe hẽre:vt aia: vel coꝛpꝰ:vł indiuidua ſuba:vel ſcda ſuba ſiquidẽ ſuſcipiat ꝯ̃ria: ꝑm ipſa nõ erit ꝯ̃ria:ſʒ neqʒ ſi diuidať aliquid in ꝯ̃ria ſicut aial:neqʒ ſic erit ꝯ̃riũ:cognoſcet aũt vtiqʒ aliqs ait ꝛ ad diffinitiõe ꝯ̃rioꝝ:eo.n.ꝙ plurimũ diſtant ab inuicẽ diffinimꝰ ipſa: vt aũt non dñr circa eandẽ ſubaʒ aialis coexiſtunt.¶ Adhuc ãt dubitãs ego nõ videoꝛ mihi intelligere que dñr:nã incõ feſſe ꝯ̃rys circa dñias eſt ꝯ̃rietas totũ autem toti nõ eſt ꝯ̃riuʒ:qꝛ cõe eſt ꝯ̃rioꝝ genus.Album.n.ꝛ nigruʒ ꝯ̃ria exñtia:ħ quidẽ eſt coloꝛ diſgregatiuus viſus:ħ aũt coloꝛ ꝯgregatiuꝰ:ꝛ circa eandẽ ſubam gñis ſunt ambo:ꝛ q̃uis plurimũ abinuicẽ diſtent:ſub eodem gñe exñtia plurimã habẽt diſtantiam:q̃liter auteʒ ꝛ qd̃ ſuſcipit ꝯ̃ria:ꝛ qd̃ diuidiť in ꝯ̃ria:non eſt contrariũ.
¶ Nihil.n.ꝓhibet q̃uis nõ ſit alteꝝ ꝯ̃rioꝝ qd̃ ſuſcipit: vel in qd̃ diuidiť:ad aliud aliqd ꝯ̃rie ſe hẽre:egrũ.n. diuiſum in id:qd̃ eſt egrũ ꝑm caliditatẽ aut frigiditatẽ:cõtrarium tñ eſt ad ſanũ:ꝛ coꝛpꝰ ſuſcipiẽs ſanitatẽ ꝛ egritudinem ꝯ̃rium ẽ incoꝛpeo:ꝛ vř diuiſiones in oppoſita fiunt:ꝛ ꝯ̃ria.¶ Et vnũquodqʒ mẽbꝛoꝝ in ꝯ̃ria diuiditur vt ſuba in coꝛpus ꝛ incoꝛpoꝛeũ:ꝛ coꝛpus in aiatum ꝛ in inaiatum:ꝛ in ſẽſitiuum:ꝛ in ſẽſibile.¶ Foꝛte igiť illd̃ magis dicendũ:ꝙ rõnale irrõnali nõ eſt ꝯ̃rium:ſiue.n. negatio eſt irrationale ꝙ irrationale non eſt negatio cõtraria:ſiue affirmatiuã habeat vtute ſpecieʒ aliq̃ ſignificantẽ:alterã a rõnali:neqʒ ſicut rõnali ꝯ̃rium eſt irrõnale ꝓductuʒ ab ipſo ꝛ oꝛdinatum:ſed neqʒ alia ſpecies ſpẽi contraria.Sʒ ꝯ̃rietates oẽs circa dñias ꝛ q̃litates cõſideranť:pp qd̃ ꝛ dubitãtes:qũo ignem aq̃ ꝛ aerẽ terre: ꝯ̃ria dicat Ariſt.facile eſt dicere:ꝙ ꝑm dñias ꝛ q̃litates ſunt ꝯ̃ria:ħ calidũ.n.ꝛ ſiccũ frigido ꝛ humido ꝯ̃rium dicit:ꝛ calidum ꝛ humidũ frigido ꝛ ſicco:alie aũt ſubẽ ad alias non habent ꝯ̃rietatem. Qũo igiť ſpẽm priuationi ꝯ̃riam dicit in phiſicis: ſi.n. ſpẽs ſuba eſt:ſuſcipit ſuba ꝯ̃rietatẽ.Sʒ dr̃e quidẽ ꝙ ꝑm priuationẽ ꝯſueuit cõius ꝯ̃ria dr̃e Ari.ẽ mollitꝰ ſoluẽtũ dubitationẽ.¶ Ueritas ãt ita ſe hʒ:ſpẽs ħ qdẽ eſt vt ſuba:ħ ãt vt habitꝰ. Hãc igitur ait ꝓuatiõi opponi:ſʒ ñ eã q̃ ẽ vt ſuba:aliũ ãt moduʒ ꝯ̃rietatis iducũt: q ꝯ̃ria i ſubys ponũt Duplr ãt iſti diuidunť:ꝛ hi qdẽ circa vnam ſubaʒ ꝯ̃ria determinãt:vt qui dicunt calʒ ꝛ fridũ:ꝛ ſiccũ.ꝛ hu. alias ꝯ̃rias vtutes circa mãʒ i cõpe ineẽ dicẽtes:ꝛ palã ꝙ iſti ñ ꝯ̃rias ſubas:ſʒ q̃litates circa ſubaʒ eẽ ꝓnũtiãt.Aly ãt diſtare oĩno pncipia ꝓnũciãt:ꝛ nihil hẽre cõe:neqʒ hitudinẽ aliquã adinuicẽ ꝑm ſe ꝛ eẽ abſoluta:ꝛ nihil idigeť cooꝛdinatõe adiuicẽ.Jſti ãt ſubas moꝝ ꝯ̃ria ponũt: ꝛ ꝯ̃rietatẽ ad ſubam iducũt:ñ alio qdẽ exñte:ꝙ ꝯ̃ria ſuſcipiat:ſʒ alys ãt exñtibꝰ ꝯ̃rys:neqʒ eẽ cõem hñtibꝰ:ſicut Plato i motu ꝛ ſtatiõe ſimulat:ãbobꝰ ꝛ vtriſqʒ eẽ dicit:ſʒ ipm̃ eẽ aiũt ad ñ ens:ꝛ pñm ad extremũ ꝛ bonũ ad malũ ꝫ oĩnodã diſtãtiã ꝛ ſubmiſſionẽ pfectã hẽbit ꝯ̃rietatẽ imoderatiõis ad mẽſurã:ꝛ ifinitatł ad finẽ:ꝛ taliũ oppõnũ diuiſiuaꝝ:i qbꝰ ꝯ̃rietas qdẽ ꝫ ſubaʒ ꝯſiderať:alr ãt ſe hñs q̃ vt añ ħ dicebať.Opio qdẽ igiť a q̃ moti aly qdã: ꝛ magnꝰ Plotinꝰ ꝯ̃dicũt:ẽ tal:vtũ tãt rõnibꝰ talibꝰ:ñ eẽ aliqd ꝯ̃riũ ſube: i ſingularibꝰ ſubys credibile ẽ:iductõe idiuidue ꝛ ſpecialis ꝛ gñalis eſt oñſũ:vniuerſalr ãt nõ eſt oñſũ:adhuc ãt vnꝰ modꝰ ꝯ̃dictõis erit:vtiqʒ recoꝛdari eam:q̃ de vlibus doctrinam

doctrinã:gñaliſſimoꝝ.n.ñ ẽ faceř demõſtrationẽ ex pͦribus ꝛ cauſalioꝛibꝰ:ſʒ neceſſe pfectis diuiſiõibꝰ diuidẽtes oĩa q̃ ſũt ſub ipſis ꝯſiderare cõitatem ipſoꝝ: ne aliq̃tenꝰ pmuteť aliqd in his q̃ p ſingula ſpẽbꝰ.Et ſi inueniamus nullã exñtẽ in ipſis dñiã idẽtitatẽ gñalis nõ ex inductiõe:ſʒ ex pfecta diuiſiõe accipimꝰ.Ex ħ igiť ſi ſube qdẽ oẽs diuiſe ſunt ſufficiẽter in pꝛimas ꝛ ſcdas ſubas. neutre aũt haꝝ hñt ꝯ̃rietatẽ:neq̃ vtiq̃ totalr ſuba habebit ꝯ̃rietatẽ.Eſt alr auteʒ:qñ coꝝ q̃ ꝑm ſe exiſtũt:ꝛ cõpletiuoꝝ ſube aliqd ſumptũ fiunt mox ħ quidẽ i vnoq̊q̃:ꝛ in oĩ veꝝ oñdiť velut rõnale in vnoquoq̃ hoie:ꝛ in oĩ ꝛ ſube igiť ſiquidem ꝑm eſſe ſubale exiſtit:ꝛ nullam ꝯ̃rietatẽ habere:in ipſa ꝑm ſubam exiſtet ꝛ ita ꝙ in aliq̃ ꝛ in oĩ ſuba veꝝ erit.Sʒ vniuerſalr ait Plotinꝰ ſube opponiť non ſuba:ꝛ nãe boni mali nãe ꝛ pncipio melioꝛuʒ ꝯ̃riũ eſt pꝛĩcipiũ dictoꝛum:diuidendum aũt ẽ ħ:ita nõ ens qd̃ qdem vt ꝯ̃riũ opponimꝰ enti:ſiqdẽ nuſq̃ nullatenus ſubſiſtit:nullã habebit habitudineʒ ad alteꝝ:qd̃ nihil eſt.Si aũt ens aliqd eſt: falſo dř oĩno ſeparatũ eẽ ab ente:qd̃ ipſo pticipat.ſi aũt ſube due ſepate ſunt: ipſum eſſe vnũ habebũt:ſi aũt ꝑm egreſſam diuerſitatẽ exẽpte ſunt ſepabilr:nihil hẽbunt cõmune abinuicẽ:tunc neq̃ cõicabunt habitudinẽ ꝯ̃rioꝝ.Et ſi qdẽ ſicut ꝯſueuit dici ab ente ipſũ nõ ens velut ab itellectuali ſenſibile:ꝛ a diuino mãle ꝓduciť ſicut vtiq̃ a pꝛio extremũ:qũo vtiq̃ hẽbit ad ipſum ꝯ̃rietatẽ penes ħ ꝙ oĩno ab ipſa ſeparatũ eſt:qd̃ quidẽ ab ipſo hʒ totam exñtiã:qũo aũt nullaʒ rõnem hñs ad ipſuʒ vel cõparationis vel ꝯtriſtatiõis:ſʒ tanq̃ nihil decidẽs in extremũ:vt ad ꝓcedẽtẽ ipſaʒ cãʒ ſumet ad ipſũ ꝯ̃rietatẽ: q̃ facit exeq̃ri ad id:cui ꝯ̃riũ eſt. Si aũt a pꝛĩcipio per ſe ſubſiſtit tanq̃ ꝛ ipſũ pꝛimuʒ ſit eq̃lis dignitatis erit ipſuʒ non ens cũ ipſo ente: ꝛ pp ħ qdẽ erit ens:ħ ãt nõ ens:ſiqdẽ ex eq̊ i rõne pꝛĩcipy:ꝛ oꝛdo eẽ ꝓcedunt pꝛincipaleq̃ ſubſiſtentiã habebũt malũ ꝛ nõ ens:ꝛ ita neq̃ malũ erit qd̃ p ſe exiſtit.Qũo autem ꝯuenerũt in idẽ duo difficile inuenire.Si aũt tertio indigeãtꝰ ꝯgregante ipſa:vel in q̊ vnũ erunt:non ad ħ erũt pꝛima ꝛ ꝯ̃ria ita vt diciť:ſi aũt non ꝯueniũt adiuicẽ:qm̃ neq̃ ex ſnuicẽ ſubſiſtũt:que ſũt ꝯ̃ria neq̃ ex pꝛioꝛibus q̃ ſunt pꝛia gñm ꝛ vniuerſaliũ:ħ non vtiq̃ pficieť. Omnibus igiť determinatis in pncipio:malũ ꝛ non ens aſſequunť ꝛ difficultates:maxie ãt Plotino ꝛ alys ab vnitate ichoantibꝰ. Jſti.n.vnũ ꝛ bonũ in pꝛĩcipio pꝛeponẽtes diſſutã debẽt facere eã que a diuiſiõe multitudinem: ꝛ malũ ꝑm accñs ſupueniẽs:ꝛ nequaq̃ pncipale enunciari.Sicut aũt nunc dř:ꝛ ad ſe ipſum ꝯ̃rie determinatum eſt:qꝛ.n.pꝛincipiũ dř videbiť vtiq̃ eſſe pꝛimũ:qꝛ autem in extremis ꝑm diſtantiã ab ente ſubſiſtit:vltimũ merito dř.ꝙ aũt tale:qũo vtiq̃ hẽbit ꝯ̃rietatẽ ad maxie pꝛimum.Si aũt a pꝛimo ꝓduciť:ꝛ totũ quo eſt alius exiſtit:nõ adhoc erit ꝯ̃riũ:nihil.n.ꝯ̃uoꝝ tranſiuit ſubas ab oppugnãtibꝰ ad ſe:ſi aũt oĩno ſeparatũ eẽ dicať: vltimũ q p:pꝛimo qdẽ impoſſibile eſt aliqd eſſe diſtractũ: eſſe a ſeipſo penitꝰ fere.n.ita a ſeipſo deficiens ſeipſũ perderet vtiq̃ deinde neq̃ ſic ꝯ̃riuʒ erit.Qd̃.n.nihil hʒ cõe:neq̃ rõnem ꝯ̃rietatis hẽbit vtiq̃ cõem:ſʒ neq̃ ꝙ nõ ꝑm ſubſtantiã ei:qd̃ ꝑm ſubam:ſicut aũt erit ꝯ̃riũ ipʒ.n.ꝙ ſube ipſis exiſtet cõe ꝛ non adħ:ħ quidẽ erit ens:ħ autẽ non ens.Opoꝛtebat aũt ipſiꝰ non entis ꝛ ꝯ̃rietatẽ auferre: vt vere ſit nõ ens:qm̃ ens qdẽ aliqd eſt:qd̃ ꝯ̃riũ ꝛ ꝯ̃ria faciens:qꝛ nihil nõ ens pt facere aut pati:debilꝰ.n.eſt ꝛ borũ ambobus:g̊ nequaq̃ dicẽdũ.ſ.ꝙ nõ ſint:ꝛ ꝯ̃riũ ꝛ vltimũ:ꝛ pncipiũ ꝛ ꝯ̃ria facit:ꝛ vlr nihil pt facere.Si auteʒ nõ oĩno:de ħ erit dubitatio:ſi ſube ẽ ꝯ̃riũ nõ ens:ſʒ mľto iuſtiꝰ q̃reť vtiq̃:ſi nõ ens ipm̃ ad ſeipʒ ꝯ̃rie ſe hʒ:ſi.n.ħ ꝙ ſeipm̃ pimit:qũo adħ vtiq̃ poterit vel eſſe vel ad ſubam obſiſtere:ſʒ ħ ſupꝛa itroductiõis ſermonẽ vtiq̃ erunt:conuenientius.n.eſt his q de pꝛimis pꝛĩcipys:ꝛ in illis diligentius dyudicatur.

¶ Uiř aũt ſuba non ſuſcipe magis ꝛ minꝰ: dico ãt non qꝛ ſuba non ſit magis ſuba q̃ ſuba: ħ quidem.n.dictũ eſt qꝛ eſt: ſʒ qꝛ vnaq̃q̃ ſuba ħ qd̃ eſt: non dř magis ꝛ minꝰ: puta ſi eſt ipſa ſuba hõ nõ eſt magis ꝛ minꝰ hõ: neq̃ ipſe ſeipſo: neq̃ alter altero: neq̃.n.eſt alter altero magis hõ ſicut albũ eſt alteꝝ altero magis albuʒ. Et bonũ alteꝝ altero magis ꝛ minꝰ dř: ꝛ ipſum aũt ſeipſo magis ꝛ minꝰ dř: velut coꝛpꝰ albũ exñs: magis albũ dř nunc q̃ pꝛius: ꝛ calm̃ exñs magis calm̃: ꝛ minus dř. Suba autẽ nihil magis ꝛ minus dř: neqʒ.n.hõ magis nunc homo: q̃ pꝛius dicitur: neqʒ alioꝝ nulluʒ quecũqʒ ſuba ſunt: q̃re nõ vtiqʒ ſuſcipiet ſuba magis ꝛ minꝰ.

¶ Unũquodq̃ entiũ cognoſcimꝰ ꝓpꝛys differentys:ꝛ ꝯ̃diuiſis ad ipſas:nã ꝓpꝛie qdẽ differẽtie:ea q̃ aliqd ſũt: ꝛ accidẽtia vnicuiq̃ manifeſtãt:ꝯ̃diuiſe aũt ad ipſas:ꝛ in alys exñtes ꝓpꝛie videlicet q̃ ſeoꝛſum ſũt ipſoꝝ ꝓpꝛia iſinuãt:ꝛ ita pfecta fit cognitio cũ ſẽſitiua qd eſt: vnũqd̃q̃ ꝛ qd nõ eſt:ꝛ ħ ergo vniuoce qdem dici a ſcdis ſubys alia: ꝛ ħ aliqd ſignãre ꝛ q̃cũq̃ talia ꝓpetatẽ exñti declarabãť:nihil aũt eſſe ꝯ̃riũ ſubys ꝛ nõ ſuſcipe magis ꝛ minus in non exñdo ꝯſiderať:ꝛ ita fit ipſaꝝ ſpeculatio pfecta ꝑm ambo. Scdʒ aliũ aũt rurſum modũ:q̃ nata ſũt cõiter pdicari i plibꝰ gñibꝰ: q̃le ẽ ꝯ̃rietas:ꝛ magł ꝛ minꝰ: oʒ ꝑm vnũqd̃q̃ genꝰ ꝯſiderari. vtꝝ inſũt ipſi ħ: vel nõ inſint:qm̃ aũt in pdictis dicebať ſpẽs eẽ magis ſuba genere:nũc aũt dř ſuba nõ ſuſcipe magis ꝛ minꝰ merito inſtať:ꝛ ſoluiť iſtãtia:ꝙ nõ eodẽ mõ vtrũq̃ dř:ſʒ ħ qdem ꝑm ſe:ħ ãt ꝑm accñs:magis.n.eſt ſuba ſpẽs q̃ genꝰ nõ in quantũ ſuba neq̃ ꝑm ꝙ ẽ:ſʒ inq̃ntũ ꝓpingus indiuidue ꝛ pꝛie ſube pcedit ſpẽs q̃ genꝰ:ħ autẽ accit:arguiť nunc aũt ꝑm ꝙ ẽ vnũqd̃q̃ ħ aũt qd̃ eſt:nõ ait dici ipſã magis ꝛ minꝰ:nõ g̊ ſunt ꝯ̃ria pñtia pdictis.Sʒ nix cigno dicet vtiq̃ aliqs magis ẽ alba ꝑm ꝙ ꝓpingoꝛ ẽ altiſſimo: aut ꝑm ħ ſilr ſe hẽbit ad ſubam ꝑm accñs hñs ꝙ magis: ꝫ ꝙ eſt pticipãs q̃titate:magis vel minꝰ ipſa pticipat ꝑm ħ ipa recepta q̃litas hʒ magis ꝛ minꝰ:aſſilata ẽ.n.q̃litas ſube:ſuba tñ nõ in aliq̃ alio fit:vt magis ꝛ minꝰ pticipeť ſʒ in ipſa fiũt aliq̃ :pp ħ ergo eã qdẽ q̃ ꝫ accñs cõpationẽ ſuſcipit ſuba:eã vo q̃ ꝑm ſe:q̃ fit in his q̃ eiuſdeʒ ſpẽi: nõ adħ:hõ.n.neqʒ alio hoie magis ẽ hõ:neqʒ ipſi ſeipo. Sʒ neqʒ ſocrates i achademia magis ẽ ſocrates q̃ i delio:coꝛpꝰ tñ albũ:ꝛ alio coꝛpe albo albiꝰ erit in magis pticipando albũ:ꝛ ipm̃ ſeipo magis ꝛ minꝰ erit albũ ꝑm aliqd.ſ.ꝛ aliqd tp̃s:nõ.n.ꝑm idẽ tp̃s albũ aũt nigrũ non dř albiꝰ:dř. n.ſp qd̃ magis ad id qd̃ minꝰ itenſũ aut qd̃ minus i ſiľe obuiat:ſʒ nigri itentio nũq̃ nigrũ facit ſiľe albo:ſʒ ꝯ̃riũ plus ab ipſo diſtare fac:q̃re ꝯ̃riũ ad ſuũ ꝯ̃riuʒ ñ vtiqʒ accipiet eiꝰ qd̃ magis ꝛ minꝰ ꝯponẽ:ſʒ neqʒ ad id qd̃ diſſilis ſpẽi ꝓpꝛie:ꝯpones.n.eoꝝ ſunt q̃ ſiľis ſpẽi. Si igiť in ſubys ſiľis ſpẽi nõ eſt ꝑm magis ꝛ minꝰ ꝯpo:neqʒ in ſubys vř erit.Attñ neqʒ ħ ꝓpꝛuʒ ẽ ſube:ꝛ.n.i numeris ꝛ i q̃to diſcreto ñ ſũt magis tria ipa ſeipis:neqʒ aly ſipa n.ñ extẽdũt ſeipa dtermiata ſp i eodẽ q̃to:ipis ãt q̃ttuoꝛ ñ erũt magis:neqʒ.n.dñr ad ipa magis:ꝛ vř ois appoſitio ꝛ ablatio q̃ti diuerſitatẽ fac pfectã:nõ fit autem ad

alteꝝ:sed ad idē ꝛ simile intēsio:ꝛ eoꝝ que ad aliud quo
dā velut equale ꝛ duplum:ꝛ pꝛ: ꝛ talia non suscipiunt
magis ꝛ minus:ꝛ in q̄litate figure neq; magis neq; mi/
nus sūt:pp oīa igit̄ h̄ neq; inest sube magis ꝛ minus:ne/
q; ꝓpꝛiū est ipsius nō inesse. ¶ Dubitat aūt aliquis: si/
quidē magis ē rōalis:nō magis est hō: aut ꝑmū quidē
nō ꝭm subam h̄z:ꝙ magis rōnale:sꝫ ꝭm habitū: vl' actū
deinde nullū icōueniēs:ꝯcurrētes qdē spēbus qualita
tes:velut rōnale in hoīe ꝛ caliditatē in igne suscipe ma
gis ꝛ minus:nō tñ spēm ipsaꝫ:qm̄ ꝛ studiosus:qñ magis
hō dicitur:nō inquantū hō: sꝫ inquātum sic dispositus:
h̄ intenditur:h̄ autē non subam:sꝫ quale significat: aut
studiosus qdē velut nō ꝭm subam exñte dispōne:nihil
miꝝ si ꝭm aduentitiā qualitatem hēat ꝙ magis hō aut
rōnalis:ꝛ ignis calidus nō ꝭm acq̄sitam:sꝫ ꝭm subalem
qualitatē sunt talia:cōpletiuā exñtem spēi:ꝛ siqdē h̄ ma
gis ꝛ minus suscipiat:necesse ꝛ spēm ipsam totam susci/
pere:q̄re ꝛ subaꝫ. ¶ Forte igit̄ si qdē ꝭꝫ subam est ipsi
us rōnalis:differētia specifica q̄dam est:tñ ꝭm magis ꝛ
minus ꝯsiderata:sicut in hoīe ꝛ demone. Nō.n.vnq; ꝙ
minus hoīs intēsum ꝑueniet ad ꝑfectioneꝫ demonis:si
aūt ꝭm habitū vel actū:non adhuc circa subaꝫ est talis
differētia:sꝫ q̄uo materia suba quedā existens:ꝛ ipsa ma
gis ꝛ minus dicitur:ꝛ parua ꝛ magna:ꝛ ꝯtraria videtur:
imaginant̄ q̄uis suba quedā sit ꝛ mā:sicut ꝛ spēs. Aut ꝛ
ipsa ꝭm se qdem nequaq; differt:potentia.n.est oīa eo/
dem mō equalem exhibitionē ad oīa entia:ꝛ susceptio/
nem sube prima materia recipit:ab habitudine aūt spe/
ciei aduenit ipsi talis permutatio.

¶ Maxime aūt propriū sube vr̄ esse: ꝙ eadem
ꝛ vna numero exñs ꝯrioꝝ sit susceptiua: puta
in alioꝝ quidē.n. in nullo vtiq; hēbit aliqs qd̄
tale affirmare q̄cūq; non sunt substātie: ꝙ vnū
numero exñs susceptiuum sit ꝯrioꝝ: veluti co
loꝛ:q est vnus ꝛ idē numero: non erit albus
ꝛ niger: neq; actio eadem ꝛ vna numero non
erit praua ꝛ studiosa: silr̄ āt ꝛ in alijs quecūq;
non sūt substātie: substātia aūt vna ꝛ eadē nu-
mero exñs susceptiua est contrariorum: velut
quidā hō vnum ꝛ idem existens quādoq; qui
dem albus: quādoq; aūt niger fit: ꝛ calidus ꝛ
frigidus: ꝛ prauus ꝛ studiosus: in nullo auteꝫ
aliorum videtur qd̄ tale.

¶ Cum dixisset: quecūq; sube cōmunia:ꝛ adinuicem cō
sequūtur: ꝛ non soli ipsi insunt:ꝛ q̄cūq; non oī: ꝛ ꝓpter
h̄ ostendisset:nulluꝫ hoꝝ sube ꝓpꝛium esse:ad id quod
maxime ꝓpꝛium ipsius videt̄ transit:h̄ autē est ꝙ ideꝫ
ꝛ vnū nūero exñs ꝯrioꝝ sit susceptiuū:ꝛ h̄ qdeꝫ maxīe
ondit vt ad dictā cōꝑatōem q2 magis illud ꝓpꝛiuꝫ ē vi
det̄ āt rursum appositū demōstrat:qm̄ neq; hoc proprie
propriū est:vr̄ aūt propriū:q2 soli sube inest:simul auteꝫ
qd̄ dicit̄ vr̄:insinuat:ꝙ nō est possibile accipe proprie ꝑ/
pꝛiū in primis generib⁹ ꝓpter simplicitatē: videlicet ꝛ
totalitatē primoꝝ geneꝝ ꝛ contrarioꝝ. Aut est suscepti/
ua suba:non sil' tñ:nunq;.n.simul aliqd suscipit ꝯria:in/
possibile.n.est h̄:sed vicissim:h̄ quidē ꝯtrarioꝝ exeunte
h̄ autē ingrediente: declarat aūt h̄ in exemplis:moduꝫ
aūt propꝛij isinuauit:q2 taq; soli inexñs ꝓpꝛiū ipꝫ dixit
ex eo ꝙ in nullo alioꝝ quecūq; non sunt sube ꝯsidera/
tur h̄ propriū:si.n.in alijs qdem nō est:quedā aūt suba
s.indiuidua:vicissim ꝯria suscipit:palā ꝙ ꝓpꝛiuꝫ sube di
cet̄:ñ taq; oī sꝫ taq; soli inexñs meli⁹ ē.n.ꝓpꝛiū:qd̄ soli
ꝛ non oī:illo qd̄ oī sed nō soli inest. Cōtrahi.n.gaudēt ꝑ
pꝛia: sꝫ vt soli exñtia:ꝛ in. 5°. topicorum ita ꝓpꝛium dif
finiuit. Est aūt ꝛ ꝭm ꝯuersionē ipsuꝫ speculari:si.n.suba
est gen⁹: ꝛ est aliqd sp accipe sub gn̄e vnū indiuiduum:
aliud idē exñs ꝯrioꝝ est susceptiuū siue vnū ꝛ idē exi/
stens ꝯria suscipit suba:hoc est propriū igit̄ vt in sola in
diuidua suba ꝯsiderat̄. Exēpla aūt in quodaꝫ hoīe ꝓpo
nunt̄:aliqñ quidem ꝭm corpus vt albo ꝛ nigro:ꝛ calido:
ꝛ frigido:aliqñ ꝭꝫ aiaꝫ vt in prauo ꝛ studioso. Videt̄ āt
scd̄e sube eē susceptiue ꝯrioꝝ: sic.n. Socrates stultus ē
ꝛ prudens: ita ꝛ hō ꝛ aial est:sꝫ si ꝓpter Socrateꝫ hō ꝛ
aial non ꝭm se:sꝫ ꝭm accñs inest ipsis:q2 inest his quidē
sub ipsis:hoc aūt vnū nūero apponit̄ significās:ꝙ si ho
minē vniuersalē qs accipiat:nō suscipit ꝯria. Si aūt eū
qui in hoc hoīe:puta Socratē suscipit. sꝫ aūt si gn̄a ꝛ spe
cies suscipiūt ꝯria:velut hō timorē ꝛ audaciā:non soluꝫ
in suba erit h̄:sed ꝛ in alijs plurib⁹. Mot⁹.n.velox ꝛ tar
dus fit:ꝛ hitus:ꝛ dispō:ꝛ actio suscipiunt ꝯria. Aut prio
qdem vlia accipiūt:sed nō coexñtia cōmunia indiuidu
is:deinde nō vnū numero est hoꝝ vnumqdq;: sꝫ aliud
ꝛ aliud:h̄ quidē tale h̄ ens:hoc aūt alteꝝ ꝯrioꝝ: ꝛ non
ipsa suscipiūt ꝯria:sꝫ que sub ipsis:gn̄alis.n. hitus neqꝫ
prau⁹:neq; studiosus est. Qui auteꝫ sunt sub ipso:hi qui
dē studiosi:hi aūt praui sūt:ꝛ nō sustinet contrariorum
ꝑmutationē cōmune ꝯsideratū:aliqd igit̄ est ideꝫ:qbus
adsūt ꝯria:aliud aūt susceptiuuꝫ esse ꝯrioꝝ vicissiꝫ:ꝛ ge
neribus qdē adsūt ꝯria:susceptiuū āt esse soli materie
ꝛ his: que cū mā ꝯpositiōis substātijs:gn̄ibus aut ꝭm ac
cidens:pp qd̄ apponendū ad ꝓpꝛium sube:ꝙ non ꝭm ac
cidens ꝯria suscipiat:apponendū aūt ꝛ ꝙ ꝭm eam: q̄ in
ipso ꝑmutationem: vt ea q̄ dubitata sunt de gn̄ibus ex
cludamus. Iteꝝ aūt intellectualem subam inducūt hec
tanq; nō suscipientē ꝯria:sꝫ idem dicēduꝫ:ꝙ non de il/
la nūc est sermo:sꝫ de dicta. Sꝫ aiunt:cuius ꝯriuꝫ est sol
susceptiu⁹: qui in vna spē semꝑ manet eodem mō:neqꝫ
n.motui ipsius aliqd est ꝯriū: q̄uo āt vlr̄ in ꝑpetuis sub
stantijs verum est h̄:ꝙ vicissim ꝯria suscipiunt:celum
n.nunq; stabit:status aūt motui ꝯrius: sꝫ ꝛ ignis corru/
ptibil' exñs calitatis susceptiu⁹ ē:sꝫ nō frigiditatis:ꝛ nix
ecōuerso. Aiūt ad istantias qdē ꝑpetuaꝝ subaꝝ dicēdū
ꝙ ꝓpꝛiū hic ponitur omnis sube:q̄ pōt fieri in ꝑmuta/
tiōibus:sꝫ ñ illi⁹ que ꝭꝫ intrāsmutabilitatē existit. Ad
instātias aūt de niue ꝛ igne dicēdū:ꝙ susceptiuā eē cō/
trarioꝝ ait:sꝫ nō substātiari in ꝯrijs:ignis aūt non susci
pit calitatē: sed in suba ipsius est:nihil aūt seipsum susci
pit:sꝫ extrinsecoꝝ aliqd velut aq̄ calitatē suscipit:aduē/
titiā exñtē q̄litatē: humiditatē autē non ad h̄: ꝯplanta
ta.n.est ipsi. Et celestia igit̄ in circulari motu eē hñt: sꝫ
non vtiq; hēbunt aliq; vicissitudinē ꝯrij:si aūt neq; q̄li/
tates sūt tales ꝓpꝛietates:sꝫ subales dr̄ie:ꝛ ꝯpletiue sub/
stātie:non vtiq; manēs aliqd in vtraqꝫ ea q̄ ꝭm subam
iustū:sed qbus non nā:ꝛ insepabil'r alteꝝ inde est ꝯrio
rum:h̄ sunt susceptiua:nō oꝫ aūt in oīb⁹ ꝯrijs susceptiuū
ingrere:sꝫ sufficit in q̄cūq; ꝯrietate:ita ꝛ ignis ondetur
vtiq; ꝯsuscipiēs ꝯrietatem ꝭm locū:sꝫ sol idiuidua suba
exñs:q̄ ꝯrietate ꝑticipat:aut q̄uis nō sit susceptiua ꝯrio
rum:cū in gn̄e ipsi⁹ aiunt:h̄ est in indiuidua suba:est ac/
cipe aliqd idiuiduoꝝ:qd̄ susceptiuū est ꝯrioꝝ. Si āt ali
quis h̄ acceptet:neq; oī indiuidue sube inest ꝓpꝛietas:
sꝫ cuidā solū ei q̄ in gn̄atiōe ꝛ corruptiōe. Per hāc autē
ꝓpꝛietatē id plane isinuat̄:ꝙ suba ꝛ maxīe indiuidua:
supponit̄ vtiq; oīb⁹ ꝛ circa ipsā:ꝛ i ipsa alia existūt:ꝛ nul
li alioꝝ ꝯuenit eē susceptiuū:neq;.n.ad ꝓpꝛiā subsisten/
tiā:sibi sufficiūt accidētia: pp qd̄ neqꝫ supponūt̄ alicui

sꝫ altero

sed alterius sustentaculo indigēt: propter qd̄ neq; hec
suscipiunt ꝯtraria. Subintelligit enī sustētaculo eget
velut corp⁹ albū ꝛ nigrū fit idē manēs: albū aūt sece/
dit nigro adueniēte. Et aīal qdē est hō: qm̄ ꝑmanēt su
scipiūt ꝯria ꝭꝫ ꝙ sūt sube in quodā hoīe: coloꝛ aūt nō
ꝑmanet: ꝛ ꝓpter hoc nō suscipit:cū enī recedit album
tūc secedit cū ipso ꝛ coloꝛ:ꝛ nō amplius est:ꝛ qñ adue/
nit nigredo: simul cū ipsa aduenit coloꝛ. Aut sine hoc
est:qñ est:nō tñ solū colores ingrediētes ꝛ egrediētes
suscipiūt. Sed aiūt hoc accñs est circa subam:qd̄ aūt
est suba:nō est dubiū:aut sensibili suba cōpassibili exi
stente:ꝛ in alio hñte esse:ꝛ ꝓpꝛietates erunt tales:qua
lis est nā ipsis qui ꝛ querit ipm esse:inuisibile aliqd q̄/
rit:ꝛ melius q̄ ꝭm sensibilē subaꝫ que in oībus existit
eadē sube spēs:propter qd̄ ꝛ in vnoquoq;: ꝛ in cōib⁹:ꝛ
in simplicib⁹:ꝛ in cōpositis:esse dicit̄ in vnoquoq; ipo
rum nouē. albū enī ꝭm transumptionē entis albū esse
dicit̄. Sed aiunt. si sensibilis substātia nō sine magni/
tudine est:neq; sine q̄litate:q̄uo adhuc accñtia separa
mus: velut calidū:siccū: qd eniꝫ erit suba:quales eniꝫ
sube sunt iste:qd igit̄ est circa qd̄ qualis suba: q̄ vide
licet ipm subꝫ. erit igit̄ ignis: nō totus suba:sed aliqd
ipsi⁹: velut pars. hoc aūt erit taq; mā. Et ista ratio duo
falsa assumit. vnū qdē q2 qd̄ cōmixtū:ꝛ cōpactū:eam
que est hic subaꝫ sepans ꝯsiderat:q̄uis nūq; subsistat
seorsum vnūqdq; ꝭm ꝓpꝛiā subam: sed inuicē:ꝛ cum
inuicem omnia habeant qualitercūq; subsistere: ꝭm
aūt ꝙ calidū ꝛ siccuꝫ:ꝛ eas que ꝭm spēs ꝛ drñtias aut
qualitates accipit:ꝛ eam que ꝭm spēm subam:non co/
assumit in rōne. ab his enī omnibus ꝓcessit ad absur/
ditatē ꝙ putemus esse māꝫ ꝓpꝛie subaꝫ. Et Archytas
etiā eandem ꝓpꝛietatē sube assignauit dicens. substā/
tie ꝓpꝛiū existere eandē ꝛ vnā numero ꝑmanentē con
trarioꝝ susceptiuā esse: ꝯtrariū enī somno est vigilia:
velocitati aūt tarditas:ꝛ sanitati egritudo: ꝛ idem ho/
mo vnus numero fit susceptiuus hoꝝ:eteniꝫ vigilat ꝛ
dormit:ꝛ tardius ꝛ celerius mouet̄: ꝛ sanus est:ꝛ egro
tat: ꝛ his similiū susceptiuus est:nō tñ ꝭm ideꝫ tēpus.
In his aūt ꝓꝑetas sube dicta est eadē:ꝛ cām vicissitu/
dinarie permutatiōis ꝯtrarioꝝ dixit. per hoc ꝙ dicit:
nō ꝭm ideꝫ tēpus. Et adhuc soluit dubitationes indu/
ctas a cōgenitis ꝛ semꝑ motis:ꝛ semꝑ entibus. omnes
enī he:nō ꝭm tēpus adueniunt. Dubitationes auteꝫ a
generib⁹ soluit:per hoc ꝙ addidit ꝑmanenteꝫ:qm̄ illa
nō permanēt. nō enī in albo coloꝛ suscepit nigrū:sꝫ se/
cedit cū albo. et non amplius idē ꝑmanet. Iamblicus
aūt magis Pithagorice per oēm subam ꝭm analogiā
extensam hanc ꝓpꝛietatē sube ostēdit. In intellectua/
li enī suba ait:motus est ꝛ statio idētitates ꝛ diuersita
tes simul sube coexistūt:ꝛ contrarietas hic in suba exi
stit:nō vicissim: sꝫ simul ꝛ susceptiuū aliter in ipsa di/
cit̄:q̄ sicut in cōpositis ꝯsiderat̄. h̄ enī distinctione fa
cta:aliud qdē est qd̄ supponit̄:aliud qd̄ insit:in simpli
cissima aūt suba:nō aliud est in quo fit:ꝛ aliud qd̄ insit
neq; in alio ꝛ alio:sꝫ vnū oīa sunt:in suba aūt imobili:
ꝯceptio ꝛ valde ꝯtinua toti⁹ nāe ꝯsiderat̄:ꝭm celū nō
solū ex eo ꝙ ꝯtinet oēs:ꝛ nulla est extra ipsam: sꝫ ꝛ q2
nulli⁹:neq; iclinatiōe ei⁹ qd̄ mouet̄: neq; electiōe aīa/
ti:vel inaniati:simul aliquas duas lationes oppositas
iuicē sufferre potētis. dico aūt velut ante:ꝛ retro:ꝛ ite/
rum a dextra ꝛ sinistra:ꝛ sursum ꝛ deorsum:solū h̄ vi
det̄ ecōuerso: nō potēs mouere vnāquāq; per seipsaꝫ
vel duas solas vel tres:sꝫ simul oēs ꝛ stupenduꝫ aliqd
circa ipsuꝫ:ꝛ mirabile existit. s. ꝯrietatis vniuscuiusq;
ꝯceptiuā esse ꝯtrariā. que.n.ꝭm vnūqdq;:ꝛ vīsa ꝛ mo/
ta eleuatio: circa decisionem oriçontis:ꝛ ascensu s qui/
daꝫ exñs: ex his que sub terra ad ea que supra terram
sunt:mox factiua est ꝯtrarij motus hoc ē in altera par
te oriçōtis dicti occasus. ꝓpellit enī ꝛ ꝑuoluit quodā/
mō ipm totū corpus per se:ꝛ superingredit̄: ita vt ꝑfi/
ciat illū nō minus siquidē ꝛ ille per seipm h̄ꝫ motum
facit per ꝓpulsionē. simile aūt itelligat̄ ꝛ in ante ꝛ re/
tro anteriori qdē ꝯsiderato. in vnoquoqꝫ hitatiōis cli
mate ꝭm id qd̄ dī mediatio celi:posteriori aūt ꝭm op/
positū ipsi:qd̄ dī oppositūꝫ mediationis celi: que qui/
dē ꝑ inuicē ꝛ ex inuicē superuētio ꝛ antipistasis ꝯñter
ostendi pōt. ¶ Dictarū aūt q̄tuoꝛ circūstātiaꝝ cōiter
qdē in toto celo intellectaꝝ:breuē quādā instantiā ac/
cipiunt:que circa polos carentia illis:ꝓpter loci idēti/
tatē:ꝛ in erraticis aūt lꝫ dicta ꝯsiderare: eleuatiōes.n.
ꝛ demissiones ꝛ ꝓcessus ꝛ ꝯuersiones faciunt. nō solū
per ea que diximus: sed ꝛ directi ꝛ retrogradi ꝛ a de/
xtra ꝛ a sinistra lationem circa ipsas:certaꝫ est videre
ad boreaꝫ vel ad austrū a medio ꝛ econuerso. ad me/
diū ex vtraq; parte lacū:ita vt mot⁹ ex motib⁹: ꝛ oīuꝫ
motuū ꝯtētiuus adsit celo cōtrario simul motus in se
ꝯtinenti:ꝛ agenti cōtrarios motus a ꝯtrarijs. adsunt
igit̄ celo ꝯtraria ꝛ simul adsunt ꝛ inuiceꝫ subsistunt ꝛ
abinuicē qdē sunt. Preterq; ꝙ tātū hoc differt ab in/
tellectuali ꝯtrarietate:ꝙ h̄ qdē vni inerat:ꝛ ꝭm vnam
subam. hec aūt in alio ꝛ alio ꝛ circa aliā ꝛ aliaꝫ subam
cōtrarias facit naturas. vltima qdē nā sube neq; con/
plātata ꝯtraria hēt simul ambo:sꝫ sicubi cōplātatum
aliqd ꝯtrarioꝝ in ipsa existat:partitū hēt alteꝝ ipsoꝝ:
multa aūt taq; aduentitia:deforis suscipit:ꝛ hec nō si/
mul:neq; ꝭm subam:neqꝫ ꝭm tēpus: sꝫ alias alia: ꝛ in
alia parte corporis transumēs. q̄re ꝛ circa hanc inq̄tū
aptuꝫ natū est ita ꝯsiderat̄ in eo qd̄ ꝯtrarietatis ꝑtu/
lit ergo proprietatem hanc sube cōem penes omnem
subam existentē: videamus aūt quenā dubitet Arist.
ad ea que sunt dicta.

¶ Nisi aliqs instet oꝛonē ꝛ opionē dicens eē
ꝯtrarioꝝ susceptiua. Eadē.n.oꝛo vera ꝛ fal/
sa videt̄ eē: velut si vera sit oꝛo sedē aliquē:
surgente ipso falsa erit eadē h̄. Silr̄ aūt ꝛ in
opione. si.n.aliquis vere opinetur sedere ali/
quē surgente ipso falso opinabit̄:eandeꝫ hñs
de ipso opionē. Si aūt aliqs hoc acceptet: sꝫ
mō ipso differt. ea enī que in substantijs sunt
ipsa transmutantia susceptiua sunt ꝯtrarioꝝ.
ex calido.n. frigidū fcm̄ trāsmutatū est: altera
tū.n.est ꝛ nigrū ex albo ꝛ studiosum ex pra/
uo. Silr̄ aūt ꝛ i alijs vnūqdq; ipoꝝ trāsmu
tationē recipiens: ꝯrioꝝ est susceptiuū. Oꝛo
aūt ꝛ opio ipsa qdē imobilia oīno permanēt.
re aūt mota ꝯtrariū circa ipsa fit. oꝛo enī per/
manet eadē aliquo sedēte. re aūt mota qñq;
qdē vera: qñq; aūt falsa dī. silr̄ aūt ꝛ in opio/
ne. q̄rit̄ ꝭm modū ꝓpꝛiū vtiqꝫ erit sube: ꝭm
sui transmutatiōeꝫ susceptiuā ꝯrioꝝ esse. Si
aūt aliqs ꝛ hoc acceptet: opionē ꝛ oꝛonē su
sceptiuā esse ꝯrioꝝ nō est veꝝ hoc. oratio.n.
ꝛ opio in eo ꝙ ipsa susceperint aliquid dñr
esse susceptiua ꝯrioꝝ. sed eo ꝙ circa alteꝝ qd

passio facta est.eo.n.ꝙ res est vel non est.icirco ⁊ oꝛo vera aut falsa eē dr̄. nō eo ꝙ ipsa susceptiua sit ꝯtrarioꝝ. Simplr̄.n.a nullo neqꝫ oꝛo mouet̄:neqꝫ opio:q̄re nō vtiqꝫ erunt susceptiua ꝯtrariorum.nulla in ipsis facta ꝯtria passiōe. Suba vō eo ꝙ ipsa ꝯtria suscipiat:h̄ susceptiua ꝯtrarioꝝ dr̄ esse. Egritudinē.n. ⁊ sanitatē suscipit: ⁊ albedinē ⁊ nigredineꝫ ⁊ vnūqđqꝫ taliuꝫ: ipsa suscipiēs: ꝯtrarioꝝ esse dr̄ susceptiua. Quare ꝓpriū vtiqꝫ erit sube: idē ⁊ vnuꝫ nūo ens:ſm sui trāsmutatiōeꝫ susceptiuā eē ꝯtrioꝝ: ⁊ de suba qdē tot dcā sint.

¶ Qm̄ oꝛo ⁊ opio vera ⁊ falsa esse vñr:⁊ est ꝯtriū veruꝫ falso.oꝛo aūt nō est suba. Sꝫ que qdē in ꝓlatiōe q̄tū: que aūt in opione quale: merito dubitat ne forte non solū subꝫ ꝯueniat ꝯtrioꝝ esse susceptiuū: ⁊ soluit dubitationē ſm ꝯcessionē ⁊ instātiā.ꝑus quidē ꝯcedēs orationē ⁊ opionē suscipe veꝝ ⁊ falsum. oñdit ꝙ nō sicut suba suscipit.illa.n.per suiipsiꝰ mutationē suscipit cōtraria.oꝛo aūt ⁊ opio nō trāsmutatiōe sui ipsaꝝ: sꝫ rei deinde ⁊ suscipe totalr̄ interimit:qđ.n.suscipit trāsmutationeꝫ aliq̄ꝫ submanet. In oꝛone aūt ⁊ opione nulla fuit trāsmutatio:sꝫ trāsmutata oꝛo ⁊ opio vera ⁊ falsa dicit̄. ꝓprie aūt dixit dici ⁊ nō fieri. Est aūt ⁊ ita argumētari nō est vna ſm numeꝝ ꝑus dicta oꝛo:cū scđa:ēt ſm ipm̄ Arꝫ.dcm̄ est.n.ait:⁊ nō ampliꝰ erit qđ dcm̄ est accipe.oꝛo.n.est eoꝝ que fiunt per successionē:⁊ ꝓpter hoc neq̄ꝫ positionē hñtiū est q̄re spē eadē fit ꝑus dicta cū scđa vera cū falsa: ⁊ nō nūero vna:sicut dcm̄ est in suba. Et opio aut oꝛo ē itus in successiōe ⁊ ipa existēs: ⁊ eadē vtiqꝫ de ipsa dicent̄. Sed dubitāt qdā istātes ad has argumētationes:⁊ dicūt ꝙ ⁊ si non patiant̄ extrisecā passionē oꝛo ⁊ opio:nō iā ꝓp h̄ neq̄ꝫ patiunt̄:sꝫ patit̄ oꝛo ⁊ suscipit in se transmutationē ſm veꝝ ⁊ falsuꝫ.oꝛonis.n. ⁊ opionis est h̄ ꝯtrietas:qm̄ autē iaꝫ dicere est:neq̄ꝫ aiam susceptiuā esse ꝯtrioꝝ: qm̄ nō suscipit albū ⁊ nigꝝ.nō.n.nata est esse susceptiua hoꝝ: quoꝝ aūt nata est hec suscipit prudētiā ⁊ stulticiā: ⁊ oꝛo igit̄ ⁊ opio oꝛonis ⁊ opionis trāsmutationē eā.s. que ſꝫ verū ⁊ falsum suscipit:sꝫ nō eā que ſm sedere ⁊ nō sedere.erit igit̄ circa ipsa ꝯtrietas ſm trāsmutationē:sꝫ congruā opioni ⁊ oꝛoni.forte igit̄ mediū tenētē iter Aris. ſmones ⁊ stantē ꝯ ipsos opꝫ dicere ꝙ alius est iste modus susceptiōis qñ alio patiēte ipꝫ in nullo ꝑmutatū: alterā tñ recipit habitudinē.sicut videmꝰ i his que ad aliqd.qđ.n.ꝑus dextrū nihil ipm̄ permutatū sinistrū fit alio trāslato: ⁊ oꝛo aūt ⁊ opio ſꝫ habitudinē ad res hñtes veritatē ⁊ falsitatē nihil miꝝ si rebꝰ trāsmutatis variāt habitudinē nihil ipsa passa. Aristo. vō susceptionē illā negauit ſm quā nec̄e ē pati aliqd id qđ suscipit:q̄uis igit̄ dicant̄ trāsmutari penes trāsmutationē oꝛonis ⁊ opionis nōdū tñ aliqd patiētia trāsmutātur:sic̄ corpꝰ qđ calefit ⁊ īfrigidat̄. Sꝫ aiūt cuiꝰ adherētes itellectu.hec qdē subas diximus.hec aūt passiōes. Forte huic ꝙ dr̄ alicui eē: ⁊ huic ꝙ dr̄ h̄: ⁊ huic qđ dr̄ subꝫ eē.⁊ nō in subo ē:⁊ huic qđ ē alteriꝰ eē: sꝫ zª suba nihil hoꝝ hēt fere. eteni de alio dr̄ ⁊ in alio ē ⁊ alteriꝰ ⁊ hoc nō ꝯgruit ipsi. ¶ Aut q hec dicēs aspicit ad substantiā que sine hitudine specificā gñatā ⁊ non in eaꝫ que ꝑticipata est: ⁊ iā facta ē sensibilis cui oīa dicta insunt ſm subsistētiā in idiuiduo. id aūt qđ dr̄ ꝙ in alio ⁊ in alio est si ꝯuenit ipsi nō sicut in subo:neqꝫ sicut album corpis est:sꝫ vt ꝑtes sube. ¶ Opꝫ aūt ⁊ hoc scire ꝙ supremoꝝ generū non est posse certas diffōnes assignare:sꝫ rōnes ipsoꝝ magis assimilant̄ monitiōi ⁊ descriptiōi:⁊ opꝫ non plus expetere ab ipsis q̄ꝫ pñt.sufficit igit̄ ꝓpriū aliqd assignare circa ipsa a qbus possint aliqd cog̃sci. ¶ Hoc ipm̄ aūt dignū attētione est: quo dr̄ suba ſm sui transmutationeꝫ susceptiua ꝯtrioꝝ: neqꝫ.n.mā ſm dicentes mām esse impassibilē transmutat̄ aut vertit̄ aut patit̄ ꝯtria:sꝫ circa ipsam transmutationes fiunt:⁊ spēs aut si imaterialis est oīno ⁊ manēs eadē suscipit ꝯtrietates ſm q̄le:neqꝫ hoc ſm eā que in seipso ꝑmutationē hēbit ꝯtria:sed si forte solū compositū transmutatū ⁊ versum ꝯtrietates hēbit:⁊ ita in sola indiuidua ⁊ composita suba ꝓpriū hoc assignabit̄ ⁊ coartabit̄ proprietatis sube assignatio. ¶ At vō si vtamur quorundā ꝑipateticoꝝ opionibꝰ: ⁊ pati mām ꝓnūciemus:quo simplr̄ exñs mā ⁊ in poª solū subsistēs transmutās ex eo ꝙ est ⁊ in actū veniēs nō corruptionē hēbit transmutationē.simplr̄.n.nō in alio qdē hñs esse: ſꝫ aliud aūt trāsmutās corruptionē hēbit ꝑ transmutatiōe totū a seipso discedēs.si aūt aliquis hoc formidās circa mām dicat fore ꝯtrietatē nō adhuc eo ꝙ ipsa aliquid patiat̄ vel transmutet̄: sꝫ ſm accñs hēbit circa se ꝯtria. Et de spē aūt eadē rō est.si.n.intellectuales ipsius ꝓprietates manēt eedē.circa sensibiles aūt ipsiꝰ dr̄ias ꝯtrie eueniūt ꝯtrietates.spēs qdē erit manēs semꝑ imobilis:aliud aūt erit ꝙ vertit̄: ⁊ non ſm eam que in ipsa spē est trāsmutationē qđ est dicere ꝙ vnūquodqꝫ nō natū est ita ⁊ ꝑmutat̄:⁊ mā qdeꝫ transmutationē hēt.s.ꝙ alias alterius est susceptaculū. ipm̄.n. hoc susceptaculū vult esse.spēs aūt eam que ſm qualitatem alterationeꝫ. ¶ Et forte Aristo. destruxit tales dubitationes per hoc ꝙ dixit:idē ⁊ vnuꝫ numero manens.palaꝫ.n.ꝙ talis transmutationē inquirere opꝫ.sꝫ de substātia quidē hec sufficiant.

¶ Incipit predicamentum quantitatis.

Quanti aūt hoc quidē est distinctū. hoc aūt continuum: ⁊ hoc quidem expositionem habentibus adinuicem: hijs que in ipsis partibus consistit. hoc autem ex non habentibus positionem. Est aūt distinctū qdeꝫ velut numerus ⁊ ſmo. cōtinuuꝫ aūt velut linea: superficies: corpus. adhuc aūt preter hec tēpus ⁊ locus. partium quidē.n. numeri nullus est cōis terminus: ad quē copulent̄ partes ipsius. velut qnqꝫ si sunt ꝑs decē ad nullū terminū cōem copulant̄ quinq̄ꝫ ⁊ quinq̄ꝫ: sꝫ distincta sunt. ⁊ tria ⁊ septem ad nullū terminū cōem copulātur: neq̄ꝫ vlr̄ vtiq̄ꝫ hēbit̄ in nūo accipe cōeꝫ terminū ꝑtiuꝫ: sꝫ distinctꝰ est quare nūs qdē distinctꝰ est. Quare nūs qdē distinctoꝝ est. silr̄ ⁊ ſmo. Oꝛ qdē.n. q̄tū sit ſmo manifestū est. Mensurat̄.n. syllaba breui ⁊ longa. dico aūt ipm̄ ſmonē qui cuꝫ voce fit. ad nulluꝫ.n. cōem terminuꝫ ipsius partes copulant̄. non eni est cōis terminus ad quē syllabe copulentur. Sꝫ quelibet distincta est ipsa ſm seipsaꝫ. Linea aūt ꝯtinua est. Est eni accipere cōmunem terminum ad quē partes ipsius copulantur punctū: ⁊ superficiei lineā. Plani.n. ꝑtes ad quēdaꝫ cōem terminū copulant̄. Silr̄ aūt ⁊ in corpore: hēbis vtiqꝫ accipere cōem terminū lineā: ⁊ supficiē ad quē corpis ꝑtes copulātur. Est aūt ⁊ tp̄s ⁊ locus taliū. nunc.n. tēpus copulat ad ꝑteritū ⁊ ad futurū. Iteꝝ locus cōtinuoꝝ est. locū.n. quendā corporis ꝑtes obtinent: que ad quendā terminū cōem copulant̄. Igit̄ ⁊ loci partes que ꝯtinent singulas corporis partes ad eūdē terminū copulant̄ ad queꝫ ⁊ loci ꝑtes. Quare ꝯtinuū vtiqꝫ erit ⁊ locꝰ: ad vnū.n. cōem terminū ipsiꝰ ꝑtes copulant̄.

Post subam de q̄to intēdit docere Arꝫ. ⁊ opꝫ ꝑmo cāꝫ ordis iuenire: ꝓp quā. zº post subaꝫ q̄tū ē ordinatū. Dicūt igit̄ ꝙ q̄tum coexistit enti. siml̄.n. ens aliqd est: ⁊ mox aut vnū aut ꝑla nec̄e ipꝫ esse. Et qꝛ plurima sunt cōia sube ⁊ q̄to: vt nō hēre ꝯtriū ⁊ nō suscipe magis ⁊ minꝰ q̄uis quale vtraqꝫ hec hēat. Et qꝛ ꝑcedit dimensionale ꝙ sine q̄litate: q̄litatē que in ipso fit: ⁊ qꝛ alijs interēptis nō iterimit̄ suba: si dimēsionale relinq̄tur. hoc aūt ꝑempto cointerimit̄ corporalis suba. quare ꝓpiq̄uū ē sube q̄tū. ¶ Apponit̄ āt ꝙ ⁊ in motibꝰ ē motus ſm q̄tū: hoc est augmētatio ⁊ diminutio. ꝓpinqor est ei qui ſm subam. hoc est ⁊ gñationi ⁊ corruptioni q̄ꝫ alteratio: que est motꝰ ſm qualitatē. Quāuis aūt iuxta subam sit q̄titas: alia tñ ꝑter subam est. circa subam.n. trāsmutatio q̄titatis fit: qñ puer vnius anni in maius trāsmutat̄ spē manēte eadē. qđ.n. subinanet ⁊ vicissim vtrūqꝫ suscipit: nec̄e est alteꝝ ab vtroqꝫ esse ⁊ ita ⁊ ipm̄ q̄le: ⁊ alterū suba oñdit̄ taq̄ꝫ trāsmutata ipsa a passione ad passionē ⁊ a dispōne i dispōnē. ¶ Archytas tñ post subam q̄litatē ordinauit sic aliqualiter ipsi ordineꝫ assignās. ordo aūt ipsoꝝ ita hēt. ꝑma qdeꝫ ordinata est substātia: qꝛ sola hec supponit̄ alijs. ⁊ ipsa per se pōt intelligi. alia aūt nō sine hac: aut.n. de hac: aut in hac vt in subiecto pñtur. scđa aūt q̄litas. sine.n. eo qđ qd est eē: ipose q̄le qd esse. ¶ In his aūt modis oībus est inquirendū volētibus adiscere: ad qd aspiciens vterqꝫ. hic qdē q̄le ꝑordinauit. ille aūt q̄tum. ¶ Videt̄ igit̄ Archytas quidem ꝙ per se intellectuale exñs ⁊ vere oībus generibꝰ cōplementuꝫ exhibens: ⁊ ꝙ oībus adest imptibiliter ⁊ ab ipsis ꝑticipat̄: hoc ꝑexistere supponens ſm cognitionem ad hoc ordineꝫ gñibus assignasse. nā subam ꝑordinat oībus: qꝛ alijs subm̄ oībus a seipsa exhibet. sicut ⁊ q̄ ſm seipsam suba oībus dat esse. ¶ Ad hoc autem suba ait ipsa ſm se ⁊ est ⁊ itelligit̄. alia aūt nō sine hac: ⁊ ſm hec igit̄ ꝓpinque se hēbit vtiqꝫ ad id qđ ſꝫ se ens ⁊ ab omni hitudine absolutū. Sic igit̄ suba preordinata est alijs gñibꝰ. ¶ Qm̄ aūt itellectuales subas: nō alr̄ q̄ꝫ ſꝫ spēs cognoscimus: sensibiles aūt si debeamus cog̃scere ad illas referētes a ꝓprietatibꝰ ⁊ caracteribus his que circa subam ipsas cog̃scemus q ſm q̄litatē cōsiderātur merito qualitas habebit ordinē post subam ante alia. ¶ Adhuc aūt si q̄litate qdē interēpta omnis ꝓprietas ⁊ caracter intellectualis ⁊ sensibilis perimitur: q̄titate aūt interēpta sensibile soluꝫ ⁊ compositꝰ interimitur. palam existimo ꝙ differt q̄litas a quātitate ab intellectuali sube cognitione. ¶ Si aūt aliqs intellectualem subam nō fingēs ab hitudine ad sensibilē subam velit alijs pñtis ordineꝫ assignare: ⁊ ita qm̄ ꝑcipua suba est q̄ ſm spēm cognatū ad spēm qđ qdē est q̄litas. hec vtiqꝫ erit sube magis cognatū. ¶ Adhuc aūt si q̄le qdē imptibile est: ⁊ indiuisibile ⁊ imptibilr̄ diuiditur penes corpora: q̄tum aūt dimēsionale ⁊ diuisibile ⁊ partibile rōnabiliter vtiqꝫ ꝑordinabit̄ q̄le taq̄ꝫ in corꝑeis ꝑncipijs familiarius. Et hoc āt si videt̄ apponendū ꝙ sicut substātia ꝑexistit añ q̄tū: qꝛ a suba dat̄ eē q̄to ita ⁊ post q̄le erit q̄tū: qm̄ caracterē ipꝫ ⁊ ꝓpetatē hꝫ a q̄litate. Sꝫ coexistere aiunt q̄tū enti: aut.n. vnū mox: aut plura: aut ante q̄tū q̄litas coexistit. s. caracter ipse: ſm quē vnum dr̄ cū ⁊ ipm̄ vnū ⁊ multa ſm q̄litatis caracterē existāt. Si aūt cōia plura insunt quanto ad subam: nō opꝫ ait diuus Iamblicus ab accñtibus ⁊ aliter ꝯñtibꝰ ordinē ipsaꝝ ſm subaꝫ syllogiçari. ¶ Hōm aūt forte ꝙ que lōgius distāt sepe euidentiorē manifestant dissimileꝫ habitudinē: sicut idissimilis in numero vnitas. silis videtur ei q̄ ante numerū vnitati: ⁊ māꝫ aiunt ꝑme cāe dissilr̄ assimilari. Sꝫ Archytas qdeꝫ ad hꝰ talia aliq̄ aspiciens forte q̄litatē ꝑposuit q̄to. ¶ Aristo aūt ꝑmā substantiā supponens cōpositā ⁊ corporeā: qꝛ notior est hec in cōi ſmone merito huic q̄titateꝫ coordinauit taq̄ꝫ familiariorē ⁊ notiorē: ⁊ dimensioni talis sube coexñteꝫ: ⁊ nihil mirum si vterq̄ꝫ ordinem suis suppōnibus congruū assignauit. ¶ Diuidit̄ aūt q̄tum in cōtinuū ⁊ discretū. hec.n. sūt sub gñe quāto. eteni in eo qđ qd est de ipsis ꝑdicat̄ q̄tuꝫ: ⁊ neq̄ꝫ ſm accñs: neq̄ꝫ solū nomē est: sꝫ ex equo ꝑticipāt q̄tuꝫ. ambo.n. silr̄ suscipiunt eq̄le ⁊ ineq̄le: ⁊ duplū ⁊ dimidiū. fit aūt hec diuisio nō in spēs quāti: sꝫ in dr̄ias. species.n. quāti magnitudo ⁊ multitudo. dr̄ie aūt ꝯtinuū ⁊ discretū. magnitudo.n. est q̄tū ꝯtinuuꝫ: ⁊ multitudo est q̄tum discretū. Ipse aūt species quāti ſm discreti dr̄iam numeꝝ posuit ⁊ sermoneꝫ. ſm dr̄iaꝫ aūt ꝯtinui lineā ⁊ superficiē ⁊ corpus. Adhuc aūt locus est ipsis. ¶ Et forte examinatius est hoc. videt̄ eni Iāblico multitudo nō adequari distincto: qꝛ ſmo distinctū aliquid est. sicut numerus: multitudo aūt nō est sermo: q̄uis.n. multus sit sermo: sꝫ aliud est multū esse qđ ꝑticipat multitudine: vt multi hoīes. ⁊ aliud multitudinem esse ſm hoc ipsum caracteriçatum. Nūq̄ꝫ aūt magnitudo est idē ipsi ꝯtinuo. eteni tp̄s ꝯtinuū qdē est vt oñdit. magnitudo aūt nō est. Tres.n. sūt spēs magnitudinis: linea: supficies: ⁊ corpus: quoꝝ nullū ē tp̄s. q̄uis eni longū dicat̄ tp̄s. oīa eniꝫ longuꝫ ⁊ inumeratū tēpus ⁊ multū nihilominꝰ ⁊ super diuisionē quanti facit hoc que eē ex ꝑtibꝰ suis pōneꝫ hñtibus dicēs. hoc aūt ex nō hñtibus positionē. ¶ Differt aūt h̄ a ꝑdicta. neq̄ꝫ enim ꝯtinua eadē sunt cū hñtibꝰ positionē: sꝫ que qdē ex habētibꝰ positionē semꝑ ⁊ ꝯtinua sunt: ꝯtinua aūt nō semper positionē hñt. tēpus.n. ꝯtinuū qdē: nō tñ est hñtiuꝫ positionē. ecōuerso aūt oē qdē distinctū ex nō hñtibꝰ positionē est: nō tñ oē qđ ex hñtibꝰ positionē est iā ⁊ distinctuꝫ est. Rursus.n. tēpus ex nō hñtibus positionē exñs nō est distinctū: ⁊ nihil mirū eiusdeꝫ ſm aliā ⁊ aliā ꝯsiderationē plures fieri diuisiones sicut aīalis penes rōnale ⁊ irrōnale: ⁊ rursum penes mortale ⁊ īmortale: ſm aūt tales dr̄ias neqꝫ decisiones decisionibus semꝑ adaptant̄. nō.n. sola ⁊ rōnalia pedata sūt sꝫ ⁊ irrōnaliū mlta. ¶ Restat aūt dicere que sint ꝯtinua ⁊ que disticta. In nāli aūt auditu ait ꝯtinua sūt quoꝝ vltima vnū. sicut tāgētia ⁊ quoꝝ vltia silr̄. hic aūt ait esse ꝯtinua que ad vnū cōeꝫ terminū copulant̄. ¶ Disticta aūt que nō hñt cōem terminū ad quē copulent̄ ꝑtes ipsaꝝ ⁊ distinctio qdē suppōit nūeꝝ ⁊ ſmonē. Ipsoꝝ.n. qnq̄ꝫ nō ē vnitas media terminꝰ copulās tria ⁊ duo. ¶ Si āt aliqs dicat vnitatē eē copulātē penes vtrāqꝫ partiū: qm̄ vnitas nō est terminꝰ nūeri. sicut pūctū linee: sꝫ pars alia vtiq̄ꝫ

erit vnitas preter ipsas qnq; ⁊ neq; quicq;.adhuc l; sicut
erunt: neq; cōis terminus vnitas illa ad quā copulent
partes:eteni numerus ex vnitatib⁹ componit ⁊ in vnita
tes diuidit. ꝑpter qđ neq; ad infinitū est diuisio ipsi⁹: s;
vsq; ad vnitates. Linea āt neq; cōponit ex pūctis:neq;
diuidit in pūcta. ꝑpter qđ est in īfinitū est diuisibilis.
¶ Qm̄ aūt ⁊ ſmonez ait esse quanti distincti ſmonem
intellīndū nō eū q in mente:s; euz q in voce. iste eni est
q̄tū.oīs.n.ſmo ex noībus:⁊ v̄bis ꝯsistit. oē aūt elntum
ſmonis ex syllabis est.oīs aūt syllaba tꝑibus mensura
tur.s.longo tꝑe aut breui.longe autē ad breues hn̄t rō
nē quā hn̄t duo ad vnū.vnuz aūt ⁊ duo numerus sunt.
nūerus v̄o q̄tū distictū est:q̄re ⁊ ſmo distinctus. eteni
in hoc nihil est accipe cōe:qđ copulet ipsius ptes velut
in hoc socrates nihil est cōe syllabaꝝ accipe ꝙ copulet
ipsas adinuicē. Cū.n.est dicere ꝙ signatū copulet ipas.
eteni nō significatiue voces.vt blityri ita mēsurant ⁊ copu
lantur. Sic igitur in voce sermo distinctus est. qui au
tez in mēte neq; q̄tuz oīno:s; aut actus: aut passio:aut
vtrūq; vt ait Jamblicus. Porphyrius tamē dicit ipsuz
esse q̄le.¶ Distincti igit q̄ti spēs sunt numerus ⁊ ſmo
ꝯtinui aūt linea pma.punctū.n.ſm ꝙ diuidit linea cō
munē terminū hēt:⁊ ſm illud copulant inuicez ptes li
nee.post lineā aūt supficies ⁊ ipsa cōem terminū hn̄s li
neā ſm quā diuidit:⁊ post supficiez corp⁹ supficie diui
sum.¶ Attēdere aūt dignū q̄uo corporis partes cōem
terminū habere ait lineam vel superficiem.est aūt vbi
scripta est superficiem.etenim cōmunis terminus cor
poꝝ omnino superficies est.sicut superficieꝝ linea ⁊ li
neaꝝ punctū. Porphyri⁹ igit notās ait.sunt quedā soli
doꝝ corpoꝝ:que ſm lineā ꝯtinuitatē hn̄t: eteni corpus
vult intelligi herminius nō ꝙ nāle.suba.n. sed mathe
maticū ꝙ ſm nudas quoquo versus dimēsiones accipi
tur q̄q; mathematica corpora non linea sed plano ma
thematico diuidant.forte igit dixit ꝑpter solidū angu
lum.solida.n.secus inuicez plana ſm lineā angularē co
pulātur iuicē.¶ Sed q̄uo diuisa linea adhuc cōem ter
minū hēt punctū:⁊ diuisa supficies cōem terminū hēt
lineam aut corp⁹ supficiē.diuisa.n.ꝑprijs terminis cir
cūscripta ⁊ ꝑprios termios hn̄tia: non adhuc cōem ter
minū hn̄t ad quē copulant ptes ipsoꝝ. Aut potētia opꝫ
ꝯsiderate diuisionē:sed nō actu:⁊ po⁹ in linea qdem cōe
punctū. Jn supficie aūt lineā.in corpe aūt supficiē si de
beat vnus esse amboꝝ termin⁹: ꝙ opꝫ inesse continuū.
Actu.n.accepta hec ⁊ duo facta.si qdez iuxta posita sint
simul faciūt termios ⁊ tāgētia termiata. si aūt nō:neq;
esse tāgētia possunt.corp⁹ v̄o ſm qđ tripl'r qdē dimēsio
nale ⁊ mēsurari natuz est quātū existit. ſm v̄o ꝙ subm
est:⁊ idē ⁊ vnū numero manēs ꝯrioꝝ ē susceptiuuz ſm
hoc suba ē: q̄re nō bene inculpāt q circa luciuz ꝙ corp⁹
sube exn̄s ad quātitatē trāstulerit.¶ Attēdēdū est aūt
q̄uo dixit adhuc aūt preter hoc tēpus ⁊ locus sunt q̄ta:
q; nō vnita sunt corpori neq; tꝑs neq; locus.sed extrīse
cus hec sequunt:⁊ locus qdē circa corpus exn̄s: ⁊ corpo
ris dimēsionē:cū corporib⁹ simul dimensionat: ⁊ ſm ꝙ
qdē dimensio est.⁊ ipse ⁊ supficies q̄tum vtiq; erit.ſm
ꝙ aūt ambiens ⁊ terminus ad aliqd est. Cōtinuus aūt
est locus q; hui⁹ ptes ad cōem terminuz copulant.ptes
eni corpis ad aliquē cōez terminū copulate:loca quedā
attinēt ptes exn̄tes loci:que ēt ⁊ ipsa ad cōem terminū
copulātur ad quē ⁊ ptes corpis.superficies aūt ꝯtinētis
si est locus ſm ꝙ ꝯtinet supficies est ꝯtinua: palā ꝙ et
loc⁹:s; nō vsus fuit hac demonstratiōe q; nōdū notum
erat qd esset locus.nālis.n.erat speculatio ꝯsideratiōis.
¶ Attendēdū aūt ꝙ h corporis ptes ꝯtinuas ſm se in
loco esse ait.eteni obtinēt ⁊ ipe locum: nō tn̄ ſm se:qm̄
neq; sunt ſm se in loco:neq; ꝯtinent ſm se. Tēpus aūt
qdē quātū est ⁊ ipm ꝙ distensione ꝯsiderat ⁊ est nume
rus mot⁹.ꝯtinuū aūt est:q; preteritū ipsius ⁊ futuꝝ ad
cōez terminū ipz nūc copulant ⁊ ꝯnectunt s; h. videt
aūt tꝑs eē ꝑprijssime ꝯtinuū.alioꝝ.n.ꝯtinuoꝝ vnūqđq;
q; diuidat vtiq;.tꝑs aūt semꝑ ꝯtinuū:⁊ nūq; ex tāgēti
bus est.ſm hoc igit differt ab alijs ꝯtinuis.⁊ q; ista qdē
sunt ex hn̄tibus pōnē.hoc aūt ex nō hn̄tibus pōnē. hec
igit ad explanationē eoꝝ que docuit Aristo. dicta sint.
¶ Dubitāt aūt qdā q̄uo q̄tū di genus distincti ⁊ conti
nui:siqdē ꝑus est nā distinctū ꝯtinuo.in qb⁹.n.est hoc q
dem magis:hoc aūt min⁹:⁊ hoc qdez ꝑus:hoc aūt poste
ri⁹:in his pōt esse cōe genus:q; specieꝝ vnāq; interem
pta nō coiterimit genus. opposite autē sil' spēs iterēpte
interimūt gen⁹. Jn qb⁹ igit magis ⁊ min⁹:⁊ pri⁹ ⁊ poste
rius interempto ⁊ eo ꝙ magis ⁊ ꝑus cointerimunt ⁊ ꝙ
ꝑus ⁊ posteri⁹ q̄re ⁊ gen⁹. ꝑpter hoc igit in qb⁹ est ꝑus ⁊
posteri⁹ nō pōt aliqd vt genus pdicari. ¶ Q; aūt distin
ctū sit ꝑus nā ꝯtinuo ostēdūt.ex cointerimere qdē non
coiterimi aūt.trib⁹.n.iteremptis interimit trigonū.tri
gono aūt iterempto nō iterimunt tria:⁊ distinctū qdez
ꝯfert.triāgulo.n.ꝯferunt tria. ꝯtinuuz aūt quo infert.
triāgulus.n.infert tria.¶ Adhuc aūt hoc qdem simpl'r
aiūt ⁊ ſm se subsistēs ⁊ itellectū.hoc aūt ⁊ positionē co
accepit.¶ Adhuc aūt ⁊ ex sciētijs.q; aiūt senior est ari
smetrica q̄; geometria.palā aūt ꝙ nō esset hoc veꝝ: nō
numerus magnitudine senior esset. ¶ Quidā aūt idez
ꝓbant ex eo ꝙ ꝯtinuū diuisibile est in semꝑ diuisibile
nō exn̄te igit distincto: neq; ipm vtiq; erit. Contingit
aūt vt existimo ⁊ hoc dicere ꝙ q̄tū dicim⁹ esse qđ mē
surat:oīs aūt mensura fit ſm numeꝝ:numerus ḡ disti
ctū q̄tū.h ḡ pcedit ꝯtinuū.¶ Ad h igr ꝯtendere ꝙ nō
sit nā ꝑus distinctū: ꝙ ex ꝯtinui diuisione eē hn̄t discre
tum. Et sunt quedam continua indiuisibilia sicut atho
mi:extorsio videt. ¶ Dōm aūt magis ꝙ ſm ꝙ quidē
hn̄t ꝑus ⁊ posteri⁹: nō sunt sub eodē genere:ſm ꝙ autē
per se ipsa ꝑxime cōicant q̄to: nihil est ꝓhibens ex eq̄
q participet q̄to ꝯtinuū sicut discretū: ⁊ ſm hoc gen⁹
amboꝝ erit q̄tuz. Ad hoc.n.sufficit imediata participa
tio:q̄uis.n.ante trigonū tria sint q̄tū:sed ꝯtinuuz ante
trigonū est q̄tū.sic aūt ⁊ in affirmatiōe ⁊ negatione vi
demus:nā pōr nā negatiōe affirmatio est.⁊ tn̄ ſm enun
tiari ⁊ ſ; veꝝ dicere ⁊ mētiri ex equo se hn̄tia vidētes:
sub eodē genere dicim⁹ eē.¶ Hec aūt ⁊ Aꝝ. de ꝯtinuo
⁊ discreto itell'ns:pordinauit qdē vbiq; discretū. eteni
in pma diuisione q̄ti ait.hoc qdē est discretū. hoc autē
cōtinuū.⁊ in dinuātione per singula: pma tradit ea que
sunt sub discreto dicēs. sunt aūt discreta qdē numerus
⁊ ſmo.ſm pticipationez aūt q̄ti ex equo tāq; sub gene
re q̄titatis ipsa ꝯdiuidit.¶ Adhuc aūt in pmo de ente
Plotin⁹ ingrit:si ꝯtinuū est q̄tū nō est discretū quātū.
Si aūt ambo sunt quāta:ondendū est qd sit cōe in am
bob⁹.⁊ soluit q̄nem in 3° dicēs.ꝙ cōe ipsis est ꝙ tm̄ .s.
ꝙ vt mēsura ⁊ vt termin⁹ ꝯsiderat. ſm ꝙ quātū vnū
qđq; cognoscit.hoc.n.nō datum est magnitudini a nu
mero:vt qbusdā videt.Sed est ꝑpria mēsura:⁊ vniti ⁊
sec⁹ iuicē cōpositi.Et adhuc tn̄ discreti: ꝑprie.n. est nā
vniuscuiusq;:sicut in toto mūdo ꝯsiderat: ꝯtinui qdez
nā que vocat magnitudo ſm vnionē ⁊ ꝯnexionē:discre
ti aūt que vocat multitudo ſm aggregationem ⁊ susce
ptionē:nā ſm subam qdē magnitudis:vn⁹ est mūdus:
⁊ itelligit spheric⁹ ⁊ siml' natus:sibiipsi coordinat⁹ ⁊ cō
nexus.ſm multitudinē aūt coordinatio ⁊ dispō ornat⁹:
q̄ ex tot vt ita dicat elntis ⁊ aīalib⁹ ⁊ plātis ꝯsiderat.et

ex ꝯrietatib⁹ aut similitudinib⁹ tātis ⁊ tātis.si igit in ima
ginibus hec ita separata sunt multo ꝑus in his q̄ intelli
gunt q̄nib⁹.⁊ qn̄ hoc in his que per spēb⁹ imālib⁹ distāt
cōe hn̄tia vt dcm̄ est mēsurā ⁊ terminū. ¶ Reprehen
dūt aūt diuisionē q circa Luciū ⁊ Nicostratū. p° qdez
qm̄ nō opportune dicūt magnitudinē q̄tuz. πηλικον
eni(qđ sonat quātuz in ꝯtinuo)oportebat dīe. ποσον
aūt nūeruz.cōe aūt debuit dici vel ad aliqd vel equoce
vni spērū quātū ⁊ ipm noiare. S; qm̄ quāuis ſm pluri
mū ꝯtinuū qdē dicat πηλικόν.discretuz aūt πόσόν
tn̄ variant sepe.aq̄ eniz ꝯtinua exn̄te dicim⁹ πόσόν.i.
(q̄tū nūerale)s; nō πηλικον.i.(q̄tū dimensionale)
πόσον eni.i.(multā)⁊ nō μεγα.i.(magnā)dicim⁹ ⁊
tꝑs ποσον dicim⁹.merito neq; duo fecit pdi^ta πόσον
⁊ πηλικόν:neq; ſm ποσον ⁊ πηλικον diuisit: s; ſm
ꝯtinuū ⁊ discretū que nūq; variātur. ¶ Accusant autē
⁊ ꝙ diuisio facta est in duo.oportebat eni post numerū
⁊ magnitudinē ordinare 3^am spēm.s.pōdus vel iclinatio
nem vt Archytas ⁊ sicut postea Athenodor⁹ ordinauit.
⁊ Ptolome⁹ mathematic⁹. ¶ Sed dōm ꝙ grauitas q̄
litas est:sicut spissitudo ⁊ grossities nō ſm q̄tū: sed ſm
q̄le:⁊ his opposita. ¶ Sed mna ⁊ talētū que in pōdere
dn̄r.vbi vtiq; ꝯtinebunt:si in pcedētia qdem q̄ta dice
mus neq̄q;.in ea aūt que ſm accn̄s.neq;.n.ſm numeꝝ
simpl'r:neq; ſm magnitudinē. ¶ Sed attēdere opꝫ ne
forte sicut albū ſm accn̄s q̄tū:q; supficies quāta: ita ⁊
iclinatio(vel grauedo)s; ipsa ſm se est q̄tum:q; ſm se
suscipit q̄ti ꝑpriū.s.equale ⁊ iequale:sicut alie supabū
dātiā ⁊ defectū.¶ Opꝫ.n.vt existimo ⁊ ad Archytā at
tēdere intellectu q diuidit quātum tripl'r.scribit.n.ita.
Quātitatis dīe sunt tres.hoc qdē.n.ipsius est in iclina
tione grauitatis vt talētū.hoc āt in magnitudine vt bi
cubitū.hoc aūt in multitudine vt decē.⁊ hanc qdē diui
sionē acceptat Jāblic⁹ tāq; factā ſm pfectissimā mēsu
ram quanti.s. trinitatē ⁊ tāq; reb⁹ ꝯformē.que.n.ſm i
clinationē q̄titas:neq; magnitudini.neq; multitudini
est eadē.s; in motu magis ꝯsiderat:⁊ ſm grauitatē vel
leuitatē hēt q̄tuz.pretermissa est igit ait hec diuisio ita
se hn̄s:q̄toꝝ hec qdē hn̄t iclinationē.hec aūt nō hn̄t. ⁊
palā ꝙ neq; ꝯtinuis ⁊ discretis eadē est:neq; pōnez ha
bētib⁹ siue ēt nō.⁊ in vniuerso aūt ait euidens h diuisio
videt q̄tuor elntis iclinationē hn̄tib⁹:celo aūt sine icli
natiōe exn̄te:⁊ in motib⁹: q qdē in recto mot⁹ cuz incli
natiōe fiunt pncipiū hn̄tes ⁊ finē: ⁊ statiōe itermedia
itercepti. que v̄o ſm circulū cōtinu⁹ ⁊ sine pncipio exi
stēte ⁊ sine fine tāq; vtiq; semꝑ mobilis exn̄s sine incli
natiōe est.¶ Et in q̄tis ⁊ in corpeis ait euidēs est etiā
talis dīa. si.n.aliqs aīam suppōit vt ſm se q̄tū ſm ꝙ
tēdit in corp⁹ iclinationē hēbit ad iferius:inq̄tū aūt ab
iferioribus ad itellectuale tēdit ad supi⁹. Jntellus v̄o ē
q̄tum sine inclinatiōe. Propter qđ aūt ait distēsiones
qdē vocis q̄tas dicim⁹.iclinatiōis āt distēsiōes nō dici
mus q̄tas. ¶ Ad Cornutū āt ⁊ Porphyriū:iclinatōez
s; grauitatē ⁊ leuitatē ꝯsideratā dicētes q̄litatē ait icli
nationē nō eē grauitatē ⁊ leuitatē.s; mēsurā grauitat' ⁊ le
uitatis. Jpsa.n.ſm se grauia aut leuia:in ifinitū vtiq; ꝓ
cedūt nullū hn̄tia terminū ex seipsis: qm̄ āt a mēsuris
iclinatiōis virt⁹ ordinē ⁊ terminū iposuit:ideo in bonā
ordinationē cōstituta sunt. ¶ Cōiter itaq; de q̄to hec
dubitant ⁊ ita soluuntur.Singulariter aūt de vnaq̄q;
specieꝝ q̄ti dubitātes. De nuō pmo diuidētes dicūt ꝙ
alia qdez quedā est nūeri nā ſm quā est determinat⁹ ⁊
πόσοσ s; ꝙ graui accēt⁹ ē. alia aūt ſm quā ꝯ^it ipsi ide
finite ποσον acut⁹ accēt⁹ ē in fine: ⁊ hāc eē māifestā
qn̄ numeꝝ dicim⁹ esse ποσόν cū acuto accētu in fine.
aliā aūt ꝑtermissam eē a disputātibus de ipso. Ad quos
mox istare ꝯ^it.nūerus.n.nō hēt aliđ qdē qđ sit ποσοσ
(cuz acuto in fine.i.q̄tus determiato.)aliud aūt qđ sit
tātus.si.n.oē pticipās nūero:qđ sit tātū: q̄uo vtiq; nūe
rus aliqd aliud erit ꝑter tātū.nō.n. q̄tū in nūero sum
ptū est māe ꝓportiōabile. s; determiatū qđ iā nūerus
est.hoc qdē.n. determiatū q̄tū solū multitudinē facit.
hoc aūt ⁊ termiatū numeꝝ.Adhuc āt cōpositoꝝ ⁊ ma
terialiū hoc ꝑpriū est.alia qdē ipsa eē.aliud aūt eē ipso
rū:sicut aliud qdē hō ipe cōposit⁹. aliud aūt homini eē
.s.que ſm spēm subsistētia.imāles aūt spēs ⁊ icōposite:
vt ⁊ Aꝝ.ondit idē hn̄t ꝙ vnūqđq; ⁊ vnicuiq; eē.Si āt
aliqs vnūqđq; entiū subaꝝ distiguere volēs.aliā qdez
subam ipsi⁹ repetit eē.aliā aūt ꝑpetatē ⁊ spēm.itelligat
ꝙ spālis ⁊ aliaꝝ spērū vnaqueq; substātijs entium exi
stūt:neq; pora ipsis neq; posteriora entia: s; ſm subas
subata:sicut sube penes nūeros nūerant.¶ Sed pp qd
ait Plotin⁹ sbali exn̄te illo numero: ille q nō est suba.
Aut q; neq; alia q̄cūq; sunt hic vt in alteris altera: ⁊ in
itellectu vt accn̄tia ꝯsiderant. sed ipsa ſm se ꝯsistūt ve
lut iustitia h qdē est hit⁹ aīe:q; ſm pticipationē ⁊ velut
passionē subsistūt.in itellectu aūt ipz hoc qđ est: ⁊.n.rō
iustitie in aīa subalis est hypostasis. ita aūt ⁊ nūerus ⁊
aliaꝝ spēꝝ vnaqueq;: i sensibilib⁹ qdē ptibil'r pticipa
ta accn̄s fit. Jn spēbus aūt imālib⁹ singulari mō ꝯsistit
ſm actū iter subas determiata.iste qdē igit ali⁹ ſmonū
modus sicut diu⁹ Jāblic⁹ ait.¶ De nūero aūt monadi
co.i.singulari dubitat iteꝝ Plotin⁹ ſm quē qnq; eque
ꝯsiderātur.⁊ alia sil'r ſm compōnē vnitatū mēsurātur.
vtꝝ inexistat vel seorsuz exn̄s mēsuret sicut regula.et
eni si seorsuz exn̄s mēsuret: supposita nō erūt q̄ta cuz
nō pticipēt q̄to: deide metra qdē sint sepata vt mensu
rātia.pp qd aūt q̄ta η αυ το ποσοτησ.i.ꝑ se. q̄titas
.n.nō semꝑ est q̄tū. Hoc aūt ipse qdē soluēs si in entib⁹
entes ait nūeri: in nullū aliud pdicatū reducunt q̄tuz
vtiq; erūt.¶ Jamblic⁹ aūt ait:ꝙ sicut alie māles spēs
ita ⁊ nūerus adest qdē ⁊ coexistit reb⁹ nuātis: nō tn̄ in
ipsis simpl'r h; subaz: neq; supueniētē ipsis ſm ꝯtiaz:
neq; ꝑductā in ordine accn̄tis:hn̄tē āt quādā ꝑpriā cū
reb⁹ subam ſm quā determiat ⁊ ad ꝑpriā mēsurā coor
dinat pticipātia:⁊ q̄titatē aūt eē q̄tū ait Jāblic⁹ nō eē
incōueniēs ꝙ ⁊ sibi exhibeat:qđ qdē alijs dat. eteni pri
mo ait a seipsis inchoāt separate spēs exn̄tis idee:⁊ ſm
opōnē ad seipsas sibi exhibēt ꝑpriaz spēm ⁊ alijs a se
ipsis sil' dāt.¶ Rogo aūt ego attendere q̄uo q̄titas di
cat vtiq; pticipare seipsa vt sit quātū ⁊ eq̄litas equale.
⁊ in alijs sil'r. qdē.n.participās aliud aliqd exn̄s de mā
participat. s; numerus merito di q̄tū. dn̄tia.n.quedā
distincti cū gn̄e q̄titatis q̄tū facit totuz: erit aūt vtiq;
⁊ q̄titas quedā nūerus:q; gn̄a de spēb⁹ vniuoce pdicā
tur:siue aūt ſm nūerare:siue ſm nūerari fit nūerus nō
vtiq; cuz q̄ti erit de nuō quidez tanta. ¶ De sermone
aūt dubitāt q̄uo ſmo sit in q̄to.pmo qdem q; que sine
cōplexiōe ad pdi^ta reducunt: ſmo aūt oīs ſm cōplexio
nē.Deinde si tātus est ſmo ſm tātum qdē erit q̄tū vt
ſm accn̄s ſm qđ ſmo significatiu⁹ est ſm pcussionē aeris
exn̄s:siue igit pcussio sit ſmo:siue figuratio pcussionis
iformās ipsam.vel passio est vel factio. factio qdē ei⁹ q
ſm phātasiā motus agētis:passio aūt aeris.erit igit vel
ipsius facere vel ipsi⁹ pati ſmo ꝑlatus.vel ēt ipsi⁹ face
re vel ipsi⁹ pati s; nō q̄tū.Si aūt aliqs ſm pcussionem
solā determinet vocē ⁊ ſmonē: reducet ipm ad motū.
si aūt ſm aerē pcussuz nō vnū pn̄tum.si qdez nō vnum
significatiuū ⁊ ꝯsignificatiuū ⁊ opās:⁊ illud in quo qđ fit opa
tur.¶ Ad h itaq; obuiās Jamblic⁹ ait nō simpl'r poni

mus vocē in ꝑcuſſione aeris. ꝑcutit.n.ꝛ digitus aerē ꝛ nōdū facit vocē.ſ3 q̄ta ꝑcuſſio ꝛ valida.ꝛ tāta ꝛ talr̄ vt audibilis fiat:ꝛ que mēſure audit⁹ coequat̄:ꝛ que exceſſum ꝛ defectū in ſeipſa hēt.hec ꝓpe vtiq3 vox putabit̄. ꝭm magnitudinē igitur vocis ꝛ q̄tū ponēs vocē ꝛ mēſurā merito ipſam q̄tam eē enūciat.hec igit̄ de ipſis dictiōib⁹:diuus Jāblic⁹ ſcripſit.❡ Dubitatiōe aūt dignū exiſtimo:quō nō hac rōne ꝓpriū ſenſibile guſt⁹ ꝛ odoratus:q̄tū vtiq3 erit.q̄litas.n.ſaporis ꝛ vaporis:tanta ꝛ talis vt ſenſibilis fiat.ipſa vtiq3 erit guſtabilis ꝛ odorabilis. Sed neq3 Ariſto.ꝭm cōe hoc videt̄ dīe ſermonē q̄tū: ſ3 qꝛ dinūerat̄ ſylľa breui ꝛ lōga. Hoc aūt aiūt nō eſt ſufficiēs:neq3.n.ꝭmo ꝭm ꝙ ꝭmo mēſurat̄:neq3 breuis ſylľa ꝭm ꝙ ſylľa.ſed qꝛ in tpe maiori vel minori: q̄re tp̄s vtiq3 erit mēſurās tp̄s. quō minus quō mai⁹ ꝙ ſyllabe illud quō ꝭmōis ꝭm accn̄s.igit̄ ſyllaba mēſurat ſermonē.❡ Ad hec vtiq3 ait Porphyri⁹:ꝙ non:qm̄ in breui tpe dī breuis ſylľa. ꝓpter hoc eſt breuis. ſ3 de ſui nā h3 ꝑuitatē.erit aūt ꝛ lōga.ꝛ.n. que qdē3 arctate arterie ꝓpter paucitatē ſpūs dī breuis. que āt ampliate ꝓpter multitudinē lōga:quare hec qdē vt breuis nā: in breui tpe dī.illa aūt vt lōga i lōgo.poſſe ē aūt ꝛ breuē nā i lōgo tpe ꝓferri.ꝛ lōgā nā in breui. In hoc.n.differt metricus a rythmico. hic qdē his que ꝭm nām lōgitudinib⁹ vtit̄.hic aūt trāſmutat nās vtriuſq3.qn̄.n. permutat dactylicū metꝝ ꝑonicū ꝛ rythmū lōgꝭ tāq3 breuib⁹ ꝛ ecōuerſo aliqn̄ vtit̄. Metric⁹ aūt ſi indigeat elr̄nta ꝑmutat velut ξΗΡΟΝ quō ſcriptū per η lōgū:dicit ξΕΡΟΝ ſcriptū ꝑ e breue ꝛ ſignat ſiccū3 ꝛ ΔΙΟΝΥΣΟΝ per o paruū dicit ΔΙΩΝΥΣΟΝ per ω magnū: quorū vtrūq3 ſonat bachū. Si igr̄ differt in his quō nā breue ꝛ tpe: non eo ꝙ breui tpe ſylľa breuis dī.ſed eo ꝙ breuis eſt in breui tpe dicitur. Propter qd aūt aiūt nō litteris dixit mēſurari ſermonē:ſed ſyllabis. Aut qꝛ littere qdē ꝭm caracterē cōſiderate nō faciunt ꝓlationem. elr̄nta aūt ꝭm virtutē intellecta ꝛ ꝭ3 ꝓlationē lōgitudinē hn̄t ꝭm quā eſt quātitas ꝭmonis.propter quō ꝛ in vno ꝛ in pluribus nihil minus ſylľa fit:ꝛ lōgitudo ꝛ breuitas ꝓlationis fit: ſicut ſe hn̄t nāe elr̄nta.❡ Quō aūt aiunt dixit ꝭmonem breui ꝛ lōga mēſurari.ſufficiebat.n. breuis mēſurās ꝛ longam. Aut nō ois breuis bis facta mēſuret lōgā:nā ꝛ lōga longiorē ſupponūt.op3 igit̄ lōgā qdē lōgas:breuē3 aūt breues mēſurare:aut ois qdē lōga a breui menſurat̄. nō ſemel aūt neq3 ſemꝑ ab eadē3:ſ3 alias ab alia.ꝛ lōga ſilr̄ nō ſemꝑ ab eadē lōga:vel ab eadē breui mēſurat̄. ſ3 vt ꝯtingit cōproportionādo in lōgitudine ea que mēſurāt cū his que mēſurant̄. hoc aūt quō mēſurat̄ pōt ſignare ꝛ componi ex his. Si igitur ꝭmo ꝯſtat ex mēſuris.ſ. ſyllabis q̄tū vtiq3 erit ꝭm ipm̄ eſſe. nō ſimplr̄ aūt q̄tum ſed ſignatiuū:ſicut loc⁹ ꝯtētiuū.hoc igit̄ ꝙ dicat̄ ſermo tātus nō ieptū3 ꝭmoni:ſicut neq3 numero vel magnitudini.❡ Sed illud extimo dubitatiōe dignū. ſi oē q̄tū mēſura eſt tāq3 mēſurās.nūerus.n.mēſurat diſcreta et cubitus cōtinua:ꝭmo aūt qd mēſurat. Aut menſurant quidē ſermōis partes.ſ.ſyllabe:mēſuratur aūt ꝭmo:nō eni3 que mēſurant ſolu3 ſunt quāta:ſed que mēſurant̄.
❡ Ad ꝑmū aūt obiectoꝝ quō dicebat ꝙ que ſine cōplexione reducunt̄ in ꝑn̄ta.ꝭmo aūt omnis cū complexione ꝯſiderat̄. Dicēdu3 ꝙ nomen ꝛ verbu3 ſunt ꝭmo ꝭm h̄ ſignatū ꝭmōis.magis aūt ꝛ ois dictio q̄uis nō ſignitiua ſit:nā ꝛ ipſa ſyllis menſurat̄: ꝛ ꝓpter hoc quātū eſt
❡ Deinde ꝛ ſi ꝭm complexionē ſit ꝭmo:tn̄ inquātū eſt q̄tū: ſub q̄tū vt ly gen⁹ reducit̄.ſicut ſuba cōpoſita ex multis ſubſtātijs reducit̄ ſub ſubam:ꝛ compoſit⁹ coloꝝ ſub colore ꝛ q̄litate: ſub quo.n.ſimplicia: ſub hoc ꝛ que cōponunt̄ ex illis ſimplicibus.❡ Sed ꝓpter qd aiunt ſub ꝯditione dixit.ſi qnq3 ipſoꝝ decē pars. Aut nō propter dubiū.ſ3 qꝛ multiplr̄ ꝑn̄t decē diuidi.eteni in ſex ꝛ quatuor: ꝛ ſeptem ꝛ tria:ꝛ octo ꝛ duo:ꝛ nouē ꝛ vnu3.tot igit̄ de diſtincto q̄to dubitata ſunt ꝛ ſoluta. ❡ De cōtinuo aūt idē vir dubitat talia:corp⁹ aūt vt ē corp⁹ ꝛ ſupficies ꝛ linea ꝛ totalr̄ magnitudo iquātū talia nō ſunt q̄ta.ſed dn̄r quāta eo ꝙ participāt tāto numerali: ꝛ eo ꝙ participēt nūero.ſolus g̊ numerus eſt ΠΟΣΟΝ quō ſonat q̄tū nūerale. Soluēs aūt hec rurſum in 3° ait ꝓceſſum eē pūcti ad lōge:ꝛ ſiqdē ad vnu3 linea fit. Si āt ad duo planū. ſi vō ad tria corpus.ꝛ ſi qdē ad multū fiat diſtenſio magnū.ſi aūt modicū paruū.ꝛ qn̄ qdē ꝭm cōem terminū ꝓceſſus fit ꝯtinuū eſt quō tale.qn̄ aūt ꝭm ꝓpriū diuiſu3 q̄tū.g̊ eſt ꝛ magnitudo. ſ3 idefinite qdē magna vel ꝑua:aut vt ſunt in multitudine multa vel pauca. definita aūt per mēſurā aliq3.ſ.vel numero vel cubito definite dī.❡ Si ſcire op3 ꝙ q̄uis determinet̄ per menſurā linea vel totalr̄ ꝯtinuū q̄tum determinatū quidē fit q̄tū. ſed ꝭm ꝑticipationē h3 hoc. de ſua aūt ratione dimēſio ſolū ꝛ nō q̄tu3.ſi.n. q̄tu3 ꝛ hoc ipm̄ hoc eſt ꝭ3 ꝙ ꝛ q̄tu3 eſt:poſſe eſt dīe ꝙ hec dimēſio trāſumit qdē3 ꝑticipationē q̄ti:nō tn̄ eſt de ſui rōne q̄tu3. Forte igit̄ neq3 ꝭm ꝙ mēſurat̄ determiatu3 q̄tu3 eſt de ſui ratiōe ꝯtinuu3:ſ3 ꝭm ꝑticipationē:neq3 nō mēſuratū eſt idefinitu3 q̄tu3:aut vlr̄ q̄tum de ſui rōne: ſed ꝯtinuum eſt q̄tu3 ꝭm ꝙ vel ad vnū vel ad duo vel ad tria diſtēdit̄ de ſui rōne.ſicut.n.numerus ꝭm diſtinctionē h3 q̄tu3: ita ꝛ magnitudo ꝭ3 dimēſionē.diſtās.n. vt exiſtimo ab vno ꝛ ipartibili:ꝛ ꝑclitās ad infinitatē ꝛ indeterminationē ferri hec mēſura idiguit ꝭm ꝙ ꝛ q̄tū factū eſt vt termiatu3 ſit per hoc ꝙ ſcm̄ eſt q̄tū.duplex aūt exiſtēs ꝭm diſcretū ꝛ ꝯtinuū duplici indiguit q̄titate.❡ Propter qd aūt aiunt cū nō prius docuiſſet de loco vel tpe vtitur ipſis tāq3 notis. Aut qꝛ nō ſubam ipſoꝝ tradere itēdit. nālis.n.erat h̄ ſpeculatiōis q3 in nāli auditu tractat:ſed ꝙ ſufficiebat logice ſpeculatiōi:ꝭm cōem ipſorum cōceptum fecit reductionē ipſarum in ꝓpriū genus.ſ.quantu3.❡ Sed melius forte aiunt fecit Andronicus qui ſingularia fecit ꝑdicamēta locu3 ꝛ tempus. ꝛ ſub ipſis ordinauit vbi ꝛ quando. Aut ꝛ ad hoc dicēdū ꝙ alius eſt quidē intellectus temporis ꝭm ꝙ tēpus eſt diſtēſio. alius aūt ipſius quādo ꝭm quē cōſiderat̄ eoꝝ que ſunt in tpe hitudo ad tp̄s. ꝛ in loco aūt ꝛ in his que in loco eadē ꝯgruit rō: ꝓpter quō qdē3 Ariſto.recte alibi qdē ponit q̄ta:alibi aūt habitudinē ad hec q̄ta ordinauit.❡ Sed q̄ret aliqs iuſte vt exiſtimo:ꝓpter qd ſicut ꝑticipatiōe tpis ꝛ loci in alijs ꝑdicamētis poſuit:nō ita ꝛ participationē3 ſubſtantie vel qualitatis vel alicui⁹ alterius q̄ti:puta nūeri vel magnitudis ꝓpria fecit ꝑn̄ta. Aut q̄uis accn̄tia in ſuba conſiderent̄ : ꝛ q̄uis ſuba in accn̄tib⁹ exiſtūt hec iuicē.ꝛ ꝓpter hoc hitudo ipſoꝝ cōnexa eſt.ꝛ nō aliud aliqd eſt ſuba:ꝛ aliud q̄ ad ſuba3 habitudo.tp̄s aūt ꝛ locus deforis aliqualr̄ ꝯſiderata . alia qdem ſunt ipſa.alia aūt eſt habitudo eoꝝ que ſunt in loco ꝛ in tempore ad hec eteni in nā deforis aſſequētium tempus ꝛ locus vident̄:ſicut cōplemētū materia ꝛ ſpecies ꝛ motus. Forte aute3 ipſum quādo nō ſimpliciter ſignificat quō in tēpore:neq3 ip3 vbi quō in loco.ſed temporis ꝛ loci proprietate3 ꝭm ꝙ talia ſunt:ſicut ꝭm ꝙ diſtenſio ꝛ quanta ſunt in quāto dinumerata ſunt.❡ Si aūt aliqs tempus tāq3 menſura3 motus putet oportere reduci ad ſub aliqd. ❡ Diuidendū eſt mēſurā dupliciter: aut ipſa3 ꝭm ſe:aut ꝭm relationē ad id quod mēſuratur:vt quidē ꝭm ſe mēſura quātū ꝛ ꝑncipiu3 ꝛ genus
eſt q̄toꝝ

eſt quātoꝝ oium:vt aūt ad id quō menſurat̄ ad aliquid vtiq3 erit.ſic aūt ꝛ motus menſura eſt tēpus:vt aūt ꝭm ſe q̄tum vtiq3 erit ꝭm ꝙ mēſura: vt aūt ad motum ad aliqd: ꝛ nihil incōueniēs ꝭm alios ꝛ alios itellectus ad diuerſa ꝑn̄ta reduci.❡ Poſt tp̄s aūt de loco dubitant: ſi ꝯtentiuus eſt corporis.aut.n.vt ſubalis qualitas completiua ſube eſt:ꝛ nō adhuc q̄tū : aut ſi ꝭm ipſam habitudinē ſolā ꝯſiderat̄ ſub ad aliqd aſſignabit̄. ꝛ hic autē idē dōm eſt ꝙ ꝭm diſtēſionē qdē ꝭm ꝙ termin⁹ eſt ꝯtinētis ꝭm id quō ꝯtinet̄ ſuperficies eſt locus:ꝛ ꝭm tn̄ neceſſe eſt ipm̄ dīe q̄tum:ꝭm hitudinē aūt ad id quō cōtinet̄.nihil eſt mirū ſi ēt locus ad aliquid reducat̄ ſicut ꝛ tp̄s.vſq3 ad hoc igit̄ ꝓceſſerunt dubitationes ꝛ ſolōnes circa ꝑmā diuiſionē q̄ti.❡ Diuus aūt Jamblicus ſua3 ꝯtemplatiuā ſciam hic oñdens ꝑma ꝑncipia duarū ſpērū q̄ti:ꝛ vnius ꝯtinue ambaꝝ nobis inſinuans ita ſcripſit.Qm̄.n.ipſius vnius ꝟtus a quo oē quō q̄tū eſt ꝓcreatur:extēdit̄ ꝑ oia eadē:ꝛ termiat vnūquōq3 ꝓcedens a ſe ipſa:que qdē per tota penetrat omnino indiuiſibilr̄ cōtinuū inſtituit.ꝛ qua ꝓceſſu3 facit vnū ꝛ idiuiſibile ꝛ ſine diſtinctione:qua aūt ꝓcedens ſtat ꝭm q̄libet ſpērū: ꝛ qua determinat vnūquodq3:ꝛ facit vnūquodq3 vnu3 ac diſcretū ꝓducit. ꝭm ꝯtinentem aūt ſimul duas has operatiōes vnā ꝑncipaliſſimā cauſam tn̄ duo quāta ꝓducit.ꝛ ꝭm vbiq3 quidē identitatē.ꝛ totam in ſingulis partibus:ꝛ in omnibus cōtinuum operat̄.ꝭm identitatem autē in ſingulis ipſoꝝ ad ſeipſa:ꝛ ꝭm totam eſſe in vno ſingulo diſcretū ꝓducit.ꝛ ꝭm eandem quide3 que in inuice3 vnionē intellectualiū quātoꝝ continuū . ꝭm diſcretam aūt ipſoꝝ abinuicē vnionē diſcretum conſtituit.ꝛ ꝭm ſtantē quidē ipſius operationē diſcretu3: ꝭm ꝓcedentem aūt continuum efficit.Qm̄ aūt ſimul ꝛ manet ꝛ ꝓcedit ipſa duo ꝓducit.continet enim intellectualium mēſuraꝝ virtus ſimul ambo.ſ.ipſa manentia ꝛ ꝓcedētia in vno eodē.vn̄ ſi qs itellectualib⁹ ꝛ dinis menſuris altera hoꝝ attribuat:ſi qdē imobilia ſola a peripateticis traditiōib⁹ ſeduct⁹ eſt:ſi aūt ꝓcedētia a ſtoicis.

❡ Adhuc hec qde3 ſunt ex habentibus poſitionem adiuice3:eaꝝ que in ipſis partium conſiſtunt. hec aūt ex non habentibus poſitionem. puta partes qdem linee poſitione3 habent adiuice3:quelibet eni ipſarū iacet alicubi. ꝛ habebis vtiq3 percipere ꝛ aſſignare: vbi quelibet iacet in plano. ꝛ ad quā partem reliquarum copulatur. Similiter aūt ꝛ partes plani poſitionem quandam habent. Similiter eni vtiq3 aſſignabitur vbi quelibet iacet. ꝛ que copulant̄ adinuicem. Similr̄ autē ꝛ que ſolidi ꝛ que loci. In numero autē non habebit vtiq3 aliquis oſtendere: ꝙ partes ipſius poſitionem aliquā habeant adinuicem: vel iaceant alicubi: vel copulent̄ adinuicem partium. neq3 que temporis. nulla eni partiu3 tēporis ſubſiſtit. Quod aute3 nō eſt permanens: quomodo vtiq3 poſitione3 aliquā habeat. ſed magis ordinē quēdam dicas vtiq3 habere : eo ꝙ hec quidem ſit prius temporis. hoc aūt poſterius. ꝛ in numero autem ſimiliter : eo ꝙ prius numerat̄ vnu3 q̄3 duo. ꝛ duo q̄3 tria. ꝛ ita ordinem quenda3 vtiq3 habebit. poſitione3 aūt omnino non accipias vtiq3. ꝛ ſermo quidem ſimiliter. nihil enim partiu3 ipſius ſubſiſtit. Sed dictu3 eſt ꝛ non eſt adhuc hanc accipere. Quare nō vtiq3 erit poſitio partiū ipſius : ſi nulla ſubſiſtit. hec qdem igit̄ ex habentibus poſitionem adinuicem: earum que in ipſis partiu3 conſiſtit. hec aūt ex non habentibus poſitionem. Proprie aūt quāta hec ſola dicunt̄ que dicta ſunt. alia aūt omnia ꝭm accidens. ad hec eni3 reſpicientes ꝛ alia quāta dicimus: puta multum album dicit̄ : eo ꝙ ſuperficies multa ſit. ꝛ actio longa eo ꝙ tempus multu3 ſit: ꝛ motus multus: non enim ꝭm ſe vnūquodq3 horu3 quantum dicit̄. velut ſi aſſignet aliqs quāta quedā actio ſit: tempore determinabit annuā: vel ita aliqualr̄ aſſignans. ꝛ album quātum aliquid aſſignans determiabit ſuperficie. Quanta.n. vtiq3 ſuperficies fuerit tn̄ ꝛ album eſſe dixerint. Quare ſola proprie ꝛ ꝭm ſe quāta dicuntur hec : aliorum autem nullum ipſum ꝭm ſe. Sed aut forte ꝭm accidens.

❡ Poſt primā q̄ti diuiſionē alterā inducit.ꝭm quā hec quidē ꝯſiſtunt ex hn̄tibus poſitionē adinuicē eoꝝ que in ipſis partium.hec aūt ex nō hn̄tibus poſitionē. Indiguit aūt ꝛ iſta:qꝛ vna nō ſuſcipit oēs dn̄tias.na3 omne quidē quō ex habentibus poſitionē ꝯtinuū eſt:nō adhuc aūt ꝯtinuū oē eſt ex habentibus poſitionē.tēpus.n.non hēt poſitionē . ꝛ ecōuerſo aūt diſcretū quidē omne non hēt poſitionē.nō adhuc aūt omne quō nō hēt poſitione3 diſcretū eſt. Rurſum.n.tp̄s nō hn̄s poſitionē diſcretu3 non eſt.aſſumpta eſt igit̄ ſcd̄a diuiſio:vt dn̄tie a priori ꝑtermiſſe apponant̄. ꝛ vocat̄ talis ſubdiuiſio ſcd̄a quedam exn̄s eiuſdē generis diuiſio ꝭm alias differentias. ſicut eni in aīali:que mōtale ꝛ imortale diuidit:nō recipit eas que ꝭm rōnale ꝛ irrōnale:neq3 ille iſtas.ꝛ ꝓpter hoc indiguit ſubdiuiſione ita ꝛ hic vt oēs cōprehendit differētias:que ſub q̄to ſint diuiſionib⁹. ❡ Querēdu3 aūt eſt:qd eſt ꝙ poſitionē eſt habēs : ergo ne ſicut qda3 putās trib⁹ his indiget ꝙ poſitionē eſt habens.ſ.loco in quo ponat̄:ꝛ ꝙ partes ſimul exiſtāt:ꝛ nō ꝙ alteris fientib⁹ alie interimant̄.ꝛ ꝙ ꝯtinuitatē ꝛ ꝯnexionē habeāt adinuicē.❡ Aut ꝙ qdē partes coexiſtāt inuicē ſemper adeſſe op3 poſitionē hn̄tib⁹.ꝙ aūt in loco ſint nō ſemꝑ: neq3 ꝭm naturā reꝝ:neq3 ꝭm Ariſto.traditionē: que.n. nō diſtendunt̄ plurib⁹ modis velut linea in loco qdem nō ſunt:q̄re neq3 in loco ponent̄ .poſitione3 aūt habere dn̄r. Et Ariſto.aūt nō ſimpliciter dixit. poſitionē hn̄tia ipſa in loco:ſed adinuice3 eaꝝ que in ipſis partium.hec aūt eſt vt ait Jamblic⁹:quoꝝ partes oēs coexiſtūt inuicem.ꝛ haru3 acceptione ſimul eſſe ineſt toti ꝙ ex ipſis. per hoc.n.quō dixit adinuicē:oſtendit ꝙ nō dicit poſitionem ꝭm locū:ſ3 eā que ꝭm habitudinē ꝯtra diſtinguēs hec ab his que habent eſſe in fieri:quoꝝ partes nūquā permanēt. Proprie qdē eni3 poſitio dī:in his que in loco. Jam aūt ꝛ in quolibet q̄toꝝ:quoꝝ partes coexiſtūt poni in illo in quo ſunt dn̄r: ſicut linea in ſupficie: ꝛ ſuperficies in corpore.pūctū.n.quādo dicūt vnitatē habētem poſitione3 nō vt in loco ponit̄.ſed vt in linea.vnū

quodcꝫ ergo ꝯtinuoꝝ q̄toꝝ:sicut se hēt ꝺm nām:ita habet ⁊ ꝓpriā positionē.Corp⁹ quidē qm̄ i loco est:in loco ⁊ positionē hēt.superficies aūt in corpore.⁊ linea in superficie.p̄ictū aūt in linea.etenī manifeste ⁊ dixit Arist.ꝙ partes linee in plano iacēt. ⁊ totalr̄ in positionē habentia: in loco positionē hēre voluisset nō vtiqꝫ partes loci diceret positionē hēre.nō.n.vtiqꝫ eēt loc⁹ in loco.vt nō in īfinitū loca ante loca queramus:sed tāq̄ superficies existēs loc⁹:in corpore positionē hēt:cui⁹ termin⁹ est vt supficies. ⁊ ipse aūt Ar.ait ꝙ sicut esse hn̄t mathematica.ita ⁊ pōnē alicubi.¶ Admirabit̄ aūt vtiqꝫ aliqs d̄ diuo Jamblico q de loco scripsit hec.loc⁹ vt q̄dē supficies erit vtiqꝫ in corpore: cui⁹ termin⁹ existēs continet corp⁹. vt v̄o loc⁹ in eo qd̄ ꝯtinet̄ ab ipso: ꝓpter qd̄ eniꝫ esse ipsi in loco iest.in hec ⁊poni dicet̄. esse.n.locū in locato.⁊ vas in vino.etenī hec ꝺm eandē ꝯñtiam sequet̄. qūo non videbit̄ impossibile esse.Postea aūt ait: forte ꝺm accidēs locus positionē hēt:eo ꝙ corp⁹ꝯtinens ipm positionē hēat:⁊ supficies aūt ꝺm accn̄s est in loco:ideꝫ aūt loc⁹⁊ superficies ꝺm id qd̄ supponit̄.⁊ meli⁹est ꝺm Aristo.intellectū ita intelligere.sed si quis spatiū dicat locū: semper quidē habens corpus.ipsum aūt ꝺm se vacuum a corpore.⁊aliud p̄ter corpus ꝯsideratū. ergo nō vtiqꝫ ⁊hoc ex hn̄tib⁹ positionē eoꝝ que in ipso partiuꝫ dicet̄:ꝯtinuū existens.⁊hn̄s coexistētes partes inuicē. ⁊ vbi vtiqꝫ ponet̄.neqꝫ.n.terminus est alicuius in hoc. Forte igit̄ ꝙ q̄dem ordo est in discretis: hec positio est in ꝯtinuis.sicut enī discreta ꝓpter elongationeꝫ ab vno indigebāt ordine:vt ꝺm hunc apud vnū maneant.⁊ nō inordinate distracta confundant̄:ita ⁊ continua ab impartibili excidentia.in quo omnia in eodem erunt.indigebāt positione ꝺm quā alie alijs copulentur partes:ꝫ spēi decentiā vt non conculcata sint:⁊ ꝺm hunc intellectū nō est necessarium alicubi poni que ponuntur vt in alio.θεσισ enim .i.positio a θειν qd̄ est currere vel procedere vt existimo dicta extēsione significat: sed hec q̄dem de habētibus positionem. Non habētia autem positionem enumerās. primo ordinauit sermonem : ⁊ ait ipsuꝫ neqꝫ poni alicubi:neqꝫ partes habere positionem adinuicem.si.n.permanere opꝫ positionem habētia:sermo aūt simul dictus est:⁊ nō amplius est:qūo vtiqꝫ habebit positionē:¶ De t̄pe aūt idē vult:ex quo manifeste ostēdit ꝙ habētib⁹ positionē opꝫ adesse ꝙ p̄maneāt partes.qd̄.n.ait nō est permanēs:qūo vtiqꝫ hoc positionē aliqꝫ hēbit.Ordinē aūt dn̄r habere hec inquātū sermonis:hec q̄dē p̄or syllaba dicit̄:hec aūt posterior.⁊ tēporis hec q̄dē pars fit prius. hec aūt posteri⁹. ꝓpter qd̄ quāuis ꝯtinuū sit tēpus:nō tn̄ dr̄ positionē habere: qm̄ eniꝫ coassequunt̄ motui.oīs aūt mot⁹ in fieri hēt esse: ⁊ tēpus ideꝫ patit̄.⁊ ꝓpter hoc q̄uis ꝯtinuū sit:nō tn̄ hēt positionē:q̄ nō permanēt ipsi⁹ partes.¶ Sꝫ ꝓpter q̄d numerus nō hēt positionē.permanere.n. vident̄ ipsius p̄tes.¶ Ait Jamblic⁹ ꝙ vnitas est p̄ūctū sine positiōe: nūerus aūt ex vnitatib⁹cōstituit̄.⁊ ꝙ neqꝫ p̄tes permanēt:neqꝫ.n.si sunt nūerata est alicubi ⁊nūerus: qm̄ neqꝫ sermo est alicubi.si sunt que ab ipso dn̄r. sicut aūt ꝺmo est in dicēdo:ita ēt numerus in nūerando subsistit.⁊ ꝓpter hoc p̄manent neutrius partes. q̄re non hn̄t positionē.hec q̄dē diuus ait Jamblicus. ¶ Miror aūt si nūerus dr̄ nō hēre positionē:q̄ nō permanēt ei⁹ partes. nō enī sicut ꝺmo hēt esse in dici:ita ⁊numerus in numerari:quāuis.n.nō nūerat aliqs q̄nqꝫ meos digitos:numerati sunt tn̄ ꝺm suā spēm. Sed magis q̄ nō ꝯtinu⁹ est. opꝫ.n.⁊ ꝯtinua esse:⁊ extēdi que positionē habēt.ita enī ⁊ positio partiū adīuicē videbit̄ quasdā quibusdā partium copulare.Jn ternario.n. que vnitas ad quā copulet̄ nō est dīe.sicut in linea que pars ad quā copulat̄ euidēs est videre.¶ Propter q̄d aūt vt sicut in ꝺmone et tēpore:manifeste abstulit positionē habere: ita ⁊ in nūero.sed q̄ pōnē ipsi⁹ penit⁹ vtiqꝫ nō accipies.¶ Aut sicut expositores aiunt: q̄ videt̄ ⁊nūerus recip̄e positionem:ꝓpter nūerata.Forte autē de signatiuo exn̄te:maxime hoc qd̄ est p̄tes p̄manere:eoꝝ que positioneꝫ hn̄t. sermo q̄dē ⁊ t̄ps nō hn̄t hoc:nūerus aūt hēt.⁊ si q̄dē haberet ꝯtinuitatē esset vtiqꝫ positionē hn̄s.quāuis auteꝫ positionē nō hēat sermo ⁊ tēpus ⁊ numerus:tn̄ ordineꝫ hn̄t,ꝓ pōne vt dcm̄ est.Ordo aūt ꝓp̄e q̄dē vt in discretis ꝯsiderat̄ ꝺm p̄us ⁊ posteri⁹ accept⁹.⁊ in tēpore auteꝫ ꝺm ꝙ p̄cedit p̄teritū p̄sens.⁊ hoc futurū.quare ⁊ in hoc ꝺm distinctionē ordo videt̄ ꝯsiderari. Jn numero aūt ordo nō in vnoquoqꝫ.nō.n.est i ternario ordo vnitatū. sed in sequela numeroꝝ q̄ vnitas p̄cedit dualitatem ⁊ dualitas trinitatē.⁊ deīceps.in ꝺmone aūt est ordo:ꝺm ꝙ alie p̄tes ꝺmonis precedūt alias: ⁊ alie syllabe alias. Et h̄ ēt dubito qūo diuus Jamblicus de ꝺmone ait ꝙ videt̄ neqꝫ ordinē insinuare:si qs ipsius longitudinē solam:⁊ discursum vocis cōsideraret:⁊ si sit nō sign̄atiu⁹. Quid eniꝫ magis altera syllaba:q̄ꝫ altera p̄ordinata est. omni eniꝫ palā ꝙ est ordo in sermone: etiā si nō qs hoc nomē Socrates dicat.hanc syllabā cra p̄mam subinferens.Cōtemplatiue aūt quātis que positionē habēt superueniēs ait hoc genus existimo positionē dicere sedere exhibet omnib⁹ quecūqꝫ sunt q̄ta.simpliciorib⁹ quidem in cōpositis.⁊ his in simplicib⁹. Duplr̄ eniꝫ simplici accepto:hoc q̄dē vt coordinatū cōpositis ⁊ cōtentum ab ipsis:sicut superficies a corpore positionē hēt in corpore.illud aūt vt excedēs ⁊ exemptū: collocationē in se ipso exhibebit compositis.Jndigemus ḡ positiōe: vt eā que ad scd̄a quāta ꝯtinuitatē itelligamus.¶ Attendendū aūt ꝙ ꝫ p̄mā q̄dē diuisionē : q̄nqꝫ erāt ꝯtinua.duo aūt discreta: ꝺm scd̄am aūt q̄tuor q̄dē positionē habentia.linea.superficies.corpus. locus. tria aūt nō habētia nūerus.tēpus. ꝺmo.quoꝝ duo q̄dem ait Jamblic⁹ordinem habēt:numerus ⁊ tēpus.sermo aūt quodāmō quidem hēt ordinē ⁊ quodāmō nō hēt ait:sicut in p̄oribus determinatuꝫ est . q̄re ⁊ alia tertia facta est diuisio ꝺm quā q̄toꝝ hec q̄dē hn̄t ordinē:hec aūt nō habēt: ⁊ aliā quātā diuisionem apponit ꝯñter : ꝺm quā quātoꝝ hec quidē sunt p̄ncipaliter quāta quecūqꝫ per se sunt talia vt numerus:⁊ magnitudo:⁊ t̄ps:⁊ talia:de quib⁹quātuꝫ in eo qd̄ quid est p̄dicat̄.hec aūt sunt ꝺm accn̄s : q̄cūqꝫ ꝫ aliud aliq̄d quāta eē dicunt̄:velut albū:multū dicitur aut magnū: nō ꝺm ꝙ album sed ꝺm ꝙ superficieꝫ. ⁊ homo longus ꝺm longitudineꝫ ⁊ motus multus vt ꝓpter tēpus vel ꝓpter locuꝫ.Si.n.assignet aliqs quātitatem ipsi⁹ dicens vel annuū ꝺm tēpus assignabit:vel stadialē ꝺm locum. Uidet̄ igit̄ ꝺm hec ⁊ motus p̄ticipare quāto:sed nō esse quātum:⁊ videt̄ multa quedā dubitatio fuisse circa motū. siquidē alij sub ad aliquid ipsum reduci aiunt:alij sub plura p̄dicamēta in quib⁹ ꝯsiderātur.nā in q̄to est motus vt augmentatio ⁊ diminutio:⁊ in q̄li vt alteratio.⁊ ꝺm locum alius: ⁊ etiam ꝺm subaꝫ. alij autem quidaꝫ ꝙ potētia ⁊ actu cōiter in omnibus generibus cōsiderantes motuꝫ existentē εντελεχειαν mobilis ꝺm ꝙ mobile ꝺm Aristote.traditionem: communeꝫ esse decem generibus aiunt:alij in facere ⁊ pati ipsum ordinant.¶ Plotinus autē ipsum. ꝺm se aūt facere ⁊ pati vt genus ꝓpriū motum determinauit.Jamblicus tamē vult ipsum esse quantū. si eniꝫ esse ipsi motui ex distēsionibus subsistit:⁊in destensione ipse ꝺm se habet

hēt successionē:quātus vtiqꝫ erit ait ꝓpter seipsuꝫ:qm̄ ⁊ sermo quantus considerat̄:q̄ ex distensionibus quātis tātus subsistit ⁊ mensuratur tanta longitudine ⁊ est mensurabilis.⁊ nihil mirum motuꝫ ꝺm distēsionē quidem esse quantū.ꝺm transmutationē autem ex potētia ad actū in omnibus consideratur predicamentis:⁊ ꝺm aliam ⁊ aliā sui naturā aliter ⁊ aliter cōsiderari. Forte autem ⁊ album nō penes superficieꝫ distēditur simplr̄ sed hēt ꝓpriā distensionē ꝙ in q̄one album coextēsaꝫ superficiei alij existenti p̄ter album:sicut ⁊ motus dicebatur habere distensionē ꝓpriā aliā p̄ter tēpus ⁊ locuꝫ. eteniꝫ qualitates ꝓcedētes ad q̄onē nō seruant specialem impartibilitatem:sed in distensionē generalē deueniunt ⁊ ꝺm seipsas.¶ Dubitant autem ad ea que hic dicunt̄ idem viri dicentes:nihil habere positionē.si eniꝫ positionē habere illa dicunt̄:quoꝝ partes permanent: omnibus autē fluentibus nihil permanet:neqꝫ positioneꝫ aliquid vtiqꝫ ꝓprie habebit.Aut ⁊ si materia fluat cōtinue:⁊ hoc det aliquis:⁊ corpora in infinitū habent appositiones ⁊ ablationes:sed tamē est aliquid qd̄ manet euidenter siue ꝺm subiectū vt quidā dicunt:siue ꝙ ꝓprie vt alij:siue que ꝺm speꝫ substātia indiuidua ⁊ cōposita substantia:vel aliud aliquid tale qd̄ ⁊ in transmutatiōibus subsistit ⁊ a p̄ncipio vsqꝫ in finē cognoscitur. de manifestis enim est sermo:⁊ non de non apparētib⁹ ⁊ dubijs.¶ Scd̄o aūt aiunt qua ratione albū ꝺm accidens esse quātū dicit̄.vt Aristo.ait:eo ꝙ superficies sit quanta:hac ratione ⁊ superficies ꝺm accidens erit quāta:eo ꝙ m̄ltitudine participet.Sꝫ rememorādū dictorum prius vt dicebamus aliā speciē quāti esse ꝺm multitudinē:⁊ aliud ꝺm magnitudinē ꝓpriū quātū ⁊ αντισθετως se habens ad quātū ꝺm multitudineꝫ.¶ Adhuc autē si p̄ncipalibus quantis que sunt septē numero consequuntur quedam īdefinita p̄dicamentalia:velut multitudini ⁊ multū ⁊ paucū.magnitudini aūt magnū ⁊ paruum:⁊ hec predicari consueuimus:ꝓprie quidem ꝺm se quantis.ꝺm accidens autē alijs ꝓpter p̄ncipalia: velut propter superficiē:propter tēpus palā:q̄ p̄ncipalr̄ quanta ostenduntur superficies ⁊ tempus.siquidē propter hec ⁊ alijs coexistunt assequentia quanto.

¶ Adhuc autem quanto nihil est cōtrariuꝫ. Jn determinatis quideꝫ enī manifestū ꝙ nihil est contrariū:velut bicubito:vel tricubito:vel superficiei vel alicui talium.nihil enī ipsorū est cōtrarium. Nisi forte multū pauco dicat quis esse cōtrarium:vel paruo magnū.hoꝝ aūt nullum est quantum : sed magis ad aliquid.nihil enim ipsum ꝺm se magnuꝫ dicit̄ aut paruum: sed in referri ad alterū. velut mons q̄dē p̄uus dicitur.miliū aūt magnū:eo ꝙ hoc q̄dē sit maius homogeneis:hoc aūt min⁹ homogeneis. Jgitur ad alterū est relatio. Qm̄ si ꝺm se paruum aut magnum diceret̄:nunq̄ꝫ vtiqꝫ mons quidem paruus diceret̄:miliū autē magnuꝫ. Rursum in vico quidem dicimus multos homines esse: Athenis autem paucos:q̄uis sint multo plures ipsis. ⁊ in domo quidē multos: in theatro auteꝫ paucos:q̄uis sint ipsis multo plures. Adhuc bicubitum quidem ⁊ tricubitum: ⁊ vnūqd̄qꝫ talium quantuꝫ significat. Magnum autem vel paruuꝫ non significant quantū:sed magis ad aliquid. Ad alterū enim considerant̄ magnum ⁊ paruū. Quare manifestum ꝙ hec sunt eoruꝫ que ad aliquid. Adhuc siue aliquis ponat hec esse quanta:siue nō ponat:non est ipsis cōtrariū aliquid. Qd̄ enī non est ipsum ꝺm se accipere : sed ad alterum refertur:qūo vtiqꝫ erit huic aliquid cōtrariuꝫ. Adhuc autem si magnū ⁊ paruum sunt ꝯ̄ria idem accidet:simul ꝯtraria suscipere: ⁊ ipsa sibiipsis cōtraria esse.accidit enī simul idem magnum ⁊ paruum esse. Est enim ad hoc quidē paruum:ad alterum autē idem hoc magnum quare idem ⁊ magnū ⁊ paruum ꝺm idem tēpus eē accidit:vt simul cōtraria suscipiat. Sꝫ nihil videt̄ simul contraria suscipere:velut in substantia.susceptiua quidē cōtrarioꝝ videt̄ esse:non tamen simul aliquid egrotat ⁊ valet: neqꝫ simul album ⁊ nigrū. Sed neqꝫ alioruꝫ aliquid simul cōtraria suscipit. Et ipsa accidit sibiipsis esse cōtraria. Si enī magnum paruo cōtrariū est.ideꝫ autē est simul magnū ⁊ paruum.ipsuꝫ sibiipsi erit vtiqꝫ cōtrariū. Sed impossibiliū est aliquid ipsum sibiipsi esse ꝯ̄riū. non est ergo magnum paruo ꝯ̄riū : neqꝫ multum pauco. Quare ⁊ si nō eoꝝ que ad aliquid ipsa quis dicat:sed quāti:nihil ꝯ̄rium hēbūt.

¶ Sicut in substātia post diuisionē speꝝ ipsius ⁊ diārū ad ꝓpria ipsius assequētia trāsiuit:ita ⁊ in quāto facit. ⁊ p̄mo quedā que cōiter insunt quanto ad alia predicamēta tradit.deīde sic ꝓpria ipsius cōsiderat.Dicit igit̄ ꝙ quāto nihil est cōtrariū.⁊ forte ante expōnē Aristo. pulchrius est q̄libet speꝝ quāti ptractātes videre qūo nō hn̄t ꝯ̄rium.⁊ qūo ꝯ̄ria que vident̄ esse in vnaquaqꝫ spē quāti insunt ipsi nō ꝺm ꝙ quātū.sed ꝺm aliud p̄dicamentū ad qd̄ reducit̄.¶ Linea nāqꝫ ꝺm ꝙ quidē est linea nullā hēt ꝯ̄rietatē.ꝺm ꝙ auteꝫ est aliqualis linea: ꝺm hoc rectū ⁊ curuū hēt cōsiderata circa lineā. Jterū superficies ꝺm ꝙ quidē duplex distēdit̄ nihil hēt ꝯ̄riū. asperitas aūt ⁊ planities circa ipsam nō inquantū superficies considerant̄:sed inquātū talis superficies:sed ꝺm q̄litatē ipsi⁹:sic alba ⁊ nigra nō ꝺm ꝙ superficies:sꝫ ꝺm ꝙ aliqualis superficies. Corpus v̄o ꝺm ꝙ corp⁹ hoc est ꝺm ꝙ tres hēt dimēsiones nihil hēt ꝯ̄riū. Jncorporeum enī nō est corpi ꝯ̄riū:sicut q̄dem Jamblicus ait:q̄ ꝯ̄ria sub eodē gn̄e sunt.hec aūt nō sūt sub eodē gn̄e.¶ Forte aūt nihil ꝓhibet genus ipsoꝝ idē esse subam.substātie enī hoc quidē corpus dicimus.hoc aūt incorporeuꝫ. Sed incorporeū siq̄dē negationē ⁊ p̄uationē significat nō vtiqꝫ erit ꝯ̄riū corpi.ꝯ̄ria enī in affirmatione sunt. Si aūt affirmationē ⁊ ipsum significet:aut melius corpore est ⁊ causa corporis:aut deterius ⁊ in corpe esse habens.vtroqꝫ aūt mō nō vtiqꝫ erunt ꝯ̄ria.ꝯ̄ria eniꝫ equipotētia volūt esse.⁊ similr̄ ꝓprio gn̄i ꝓxima. Sed neqꝫ tēpori est aliq̄d ꝯ̄rium:ꝺm ꝙ ꝓpria mensura determinat motū.Si aūt aliquis diē nocti putet contrariā:non ꝺm ꝙ tempus facit cōtrarietateꝫ. Jdem enī est siquidē quādo alibi dies est alibi nox est:sed ꝺm ꝙ sic quidē il-

luminat⁹ est aer.sic aūt obscurus est.ꝭm ꝙ aūt talis nō
quātus est.sed discretus qualis.❡Et numero aūt nihil
est ꝯtrariū.discretus est.n.ꝛ nihil hēt ꝯtrariū.puta duo
ante tria.omne.n.determinatū est aliqd vnū.ꝛ ꝭm hoc
nullū suscipit excessuꝫ ꝛ defectū sicut eq̄le.iequale aūt
suscipit magis ꝛ minus:qꝛ est ideterminatū.❡Sꝫ qd
dicemus si qs par ꝛ impar dicat ꝯ̄ria numeri duas spēs
ponens hic.ꝛ ipsi⁹ aūt quāti.hoc qdē cōtinuū esse aiūt:
hoc aūt discretū:ꝛ hec vt ꝯ̄ria ponēs.❡Aut in sub̄a di
uisio est in opposita.aīalis enī hoc quidem rōnale.hoc
aūt irrationale:ꝛ hoc qdē mortale.hoc autē imortale.ꝛ
tñ cōcedimus sub̄e nihil esse ꝯ̄rium.aliud enī est circa
sub̄am ꝛ circa quātū cōsiderare ꝯ̄rietatē cōtingentē pe
nes qualitates que sunt circa ipsa:ꝛ aliud ipsi substātie.
vel ipsi quāto nō esse ꝯ̄rium.❡Et ꝭmo aūt ꝭm ꝙ quā
tus est nō hēt ꝯ̄riū.verū enī ꝛ falsuꝫ insunt sermoni ꝭꝫ
ꝙ significatiuus est:sed nō ꝭm ꝙ in distensione ꝓfert̄
ꝛ mensurat̄ syllaba breui vel lōga. Reliquū aūt quāto
rū locus est.❡Et de hoc dubitat̄:ne forte penes sursū
ꝛ deorsum ꝯ̄rietatē suscipiat:que quidē vel species vel
partes loci vident̄.Sed hi quidem putant neq̄ esse na
tura sursum ꝛ deorsum:sed ꝭm habitudinē ad nos cōsi
derari:sicut qcūq̄ dicunt esse sursuꝫ qđ est super caput
nostrū.deorsuꝫ aūt qđ est sub pedibus:ꝛ idem sursuꝫ ꝛ
deorsum ponūt ꝭm differentes habitudines.ꝛ palaꝫ ꝙ
sic nō vtiq̄ erunt ꝯ̄ria.nō enī insunt eidē ꝭm idē ꝯ̄ria.
❡Si aūt sursuꝫ ꝛ deorsum nō ꝭm hītudinem:sed ꝭm
distantiā totius accipiūt:ꝛ ꝭm distantiā a medio ad vl
tima:ꝛ ab vltimis ad mediū:nā enī dīa sunt hec.Sed
ad istos dicēdū ꝙ sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ nō significāt locuꝫ:
sed predicamētū vbi:sicut heri ꝛ hodie nō significāt tē
pus:sed ipsum quādo.hoc est ꝙ ꝭm ꝙ tēpus.hec eniꝫ ꝛ
Andronico vident̄.❡Forte aūt ꝛ sursuꝫ ꝛ deorsū loci
dīe sunt:ꝛ heri ꝛ hodie tēporis:nō tñ ꝭm ꝙ quantū lo
cus ꝛ tps hñt hoc:sed hic quidē ꝭm positionē ꝛ localē ꝓ
prietatē:qđ vtiqꝫ in predicamēto vbi assignatū est.hic
aūt ꝭm eas q̄ a motu mēsuras:etenī locus ꝛ tēp⁹ in quā
to ꝭm distensionē solā assignant̄.ꝭm ꝓpriū vō caracte
rē locus qdē est in p̄dicamēto vbi.tps aūt in p̄dicamen
to qñ.q̄re ꝭm ꝙ quātū locus nō hēt sursuꝫ ꝛ deorsuꝫ:sꝫ
ꝭm ꝙ tale q̄tū.❡Arist.vō ait nisi qs multū pauco di
cat ꝯ̄riū:vel magnum paruo.vident̄ enī hec q̄ta exñ
tia ꝯ̄ria eē.Sꝫ oñdit p̄ qdē ꝙ nō sunt q̄ta:sꝫ ad aliqd.
Deinde ꝙ siue sint quāta siue nō q̄ta:nō sūt ꝯ̄ria.ꝛ ꝙ
qdē nō sint quāta:sꝫ ad aliqd magnū ꝛ puū oñdit ita:si
pua magna dicunt̄:ꝛ magna pua ad homogenea cōpa
rata nihil erit ꝭm se magnū aut puū:sed ad altera habe
būt relōnē ꝛ erūt ad aliqd.sꝫ añcedēs est.g̊ ꝛ ꝯñs.in h̄
syllo ꝯiunctū qdē tāq̄ planū p̄termisit.Si enī magna
dicunt̄ pua:ꝛ parua magna palā ꝙ nihil erit ꝭm se tale.
assumptionē aūt oñdit ex eo ꝙ mons puus dī ꝛ miliuꝫ
magnū cōparatum ad homogenea. Deide idē in mul
to ꝛ pauco ostēdit.multos qdē in vico dicens vel in do
mo:vt ad vicū ꝛ ad domū.paucos aūt in foro ꝛ in thea
tro vt ad ipsa.Scōꝫ āt arg᷑ iducit ab actu signādi.nō
enī sil̄e aliqd significat tricubitū ꝛ magnū.ꝭꝫ tricubitū
quidē significat quātū.magnū aūt ad aliqd ꝛ merito a
significationibus facit ostēsionē:qm̄ penes ipsas p̄dica
menta distinguunt̄:ꝛ est sylls iste talis.oē qđ significat
quātū istud est q̄tū.mltū aūt ꝛ paucū vel paruū ꝛ ma
gnū nō signant q̄tū:nō g̊ sunt quāta.❡Deide ꝓbat ex
supabundātia ꝙ siue quāta sint siue nō:nō sūt ꝯ̄ria.oñ
dit aūt ipm sic.magnū ꝛ paruū:multū ꝛ paucū nō sunt
ꝭm se sed ad alterū referunt̄.talia aūt nō sunt ꝯ̄ria.cō
traria enī ꝭm se sunt:ꝛ in ꝓpria nā subsistūt.❡Deide
idē oñdit ꝛ per deductionē ad ipol̄e.si enī erūt magnū
ꝛ paruum cōtraria accidet simul cōtraria suscipi.Sed
hoc est ipol̄e.ꝯiunctū enī est manifestū ex eo ꝙ idē ma
gnū ꝛ paruū sit.❡Deinde ꝛ aliā iducit ꝯclōneꝫ adhuc
incōueniētiorē per easdē assumptiones.s.ꝙ idē sibiipsi
ꝯ̄riū erit:ꝛ hoc enī palā est.siquidē idē sit magnū ꝛ par
uum.impol̄e aūt ipsum sibiipsi ꝯ̄riū esse.qꝛ ꝯ̄ria inuicē
peremptiua sunt.nihil aūt suiipsius peremptiuū est ꝭꝫ
nām.ꝛ palā ꝙ que quideꝫ ad aliqd nihil ꝓhibet simul
habere opposita:qꝛ ad aliud ꝛ aliud referunt̄.ꝯ̄ria autē
est ipol̄e simul existē.oppugnant enī se adinuicē.❡For
te aūt ait Jamblicus Andronico ꝭm magnū ꝛ paruum
ꝛ multum ꝛ paucū nō solū ad aliquid est:sed ꝛ quantū
indeterminatū.qñ enim dicimus magnū quātū ideter
minatū signamus.nō enī signat̄ quāta vel qua magni
tudine magnū est:vel quāta multitudine multū.qñ āt
maius ꝛ minus dicim⁹ ꝭm habitudinē adinuicē cōside
rant̄.Aristo.vō ꝭm ad aliqd solū magnū ꝛ paruū ꝯside
rauit:sicut Plotin⁹ ꝭꝫ simpl̄r solū.nā ad aliqd magnū
pro eo ꝙ maius dici ait.❡Dicēte aūt Arist.ꝙ hoc nō
hēt ꝯ̄riū qđ nō est ꝭm se accipe:sꝫ ad alterū refert̄.In
stant qdā dicētes multa eē ꝯ̄ria in ad aliqd:velut sciaꝫ
ignorātie:ꝛ vtutē malitie.❡Forte igit̄ ait Jāblicus de
fectiue dictū est.ꝙ aūt sine defectu tale est:qđ nō est ꝭꝫ
se sed ad alterū refert̄.nulli hoꝝ est ꝯ̄riū:hoꝝ dico ad
qđ refert̄.magnū enim miliū ad paruū miliū refert̄:ꝛ
non est magno paruū ꝯ̄riū.❡Forte autē melius est di
cere ꝙ nō oēm oppositionē remouit Aristo.a quāto.nō
enim ꝛ eā que ꝭm ad aliqd:sed solā eā que ꝭm ꝯtrarie
tatē.quare si sit aliqua in quāto oppositio ꝭm ad aliqd
non soluit̄ per hoc sermo Aristo.dicentis quanto nihil
esse cōtrariū.❡Scire autē opꝫ ꝙ quāti hoc quidē de
terminatū est.hoc autē indeterminatū.ꝛ determinatū
quidē est qđ iam circūscriptū est.ꝛ intelligit̄ ꝭm mēsu
raꝫ determinatā:velut duo vel tria vel cubitale. Inde
terminatū autē est qđ sine circūscriptione ꝛ incertū est
ꝭm quē excessum excedit:vel ꝭm quē defectuꝫ deficit.
talia aūt que multa vel pauca:magnū ꝛ paruū:ꝛ ipsum
aūt ideterminatū quātuꝫ:dupl̄r dicit̄.hoc qdē simpl̄r.
hoc aūt ad aliqd:qđ qdē enī nō relatū ad alterū homo
geneū:ꝭm ꝓpriā aūt dīam itellectū:eā.s.que ad nō ho
mogenea simpl̄r dī:velut qñ paruū mōtē dicim⁹ nō ad
homogenea referētes:sꝫ ad magnā domū vt ad homo
geneā ponētes tunc simpl̄r dicimus ipsum magnū non
ꝭm ipsuꝫ magnitudinē participare maior domo dicit̄.
que aūt ad homogenea comparant̄:ꝛ vt ꝭm cōparatio
nem magnum ꝛ paruū hñt nō simpl̄r:sed ꝭm habitudi
nē ad aliqd ꝯsiderant̄.ꝛ i mltis āt eadē rō ꝯgruit.aliđ
enī est mltitudo ꝭm se ꝯsiderata:ꝛ aliđ q̄ ꝭm hītudineꝫ
ad alterū ꝯsiderat̄.vñ ꝛ magis ꝛ min⁹ suscipiūt talia:ꝛ
ꝯ̄ria sil̄ insunt ipsis.❡Uult aūt diuus Jāblicus q̄ qdē
ꝭm se magnū ꝛ puū:ꝛ mltū ꝛ paucū:in his q̄ ꝭm se:ꝛ spē
bus imālibus cōsiderari.hec qdē ꝭm excellētiā vtutis:
hec aūt ꝭm mltitudinē purarū rōnū:que aūt ad aliqd
q̄ qdē ꝛ ꝭm cōparationē dñr:in mālib⁹ est videre in q
bus magis ꝛ min⁹ ꝛ ꝯ̄ria sil̄ ꝭm relōnē ad alterū ꝛ alte
rū.accñte enī spē ad māꝫ:cōmixta q̄dā ab ambobus fit
vtus:inquātū qdē enī trāsumit speꝫ assimilat̄ ad ipsaꝫ:
ꝛ fit multū ꝛ magnū qđ māle.ꝭm ꝓpriā aūt īfinitateꝫ
ei⁹ ꝙ magis ꝛ min⁹ trāsumit hītudinē ad aliqd ꝛ ꝓmu
tationē in ꝯ̄ria.hoc igit̄ ita se habēte ait nō recte existi
māt q simpl̄r hec oīa putāt dici sic Plotinus.ꝯsuetudo
enī in his que ad aliqd sepe ipsis vtit̄:ꝛ q miliū magnū
dicunt ꝭm cōparationē ad homogeneū significantē vt
maius ꝭm ꝙ ad aliquid dicunt.❡Sed magnitudo ait
Plotinus

Plotinus:nō est ad aliquid:sed qđ maius:sicut ꝛ ꝙ du
plum.aut non ita se hēt.extēditur enī magnitudinis in
tellectus ad eas que ꝭm se magnitudines ꝛ ad eas que
adinuicem.neq̄ enim vtiq̄ maius diceret̄:qđ non par
ticipat magnitudine ꝛ non insinuat per cōparationem
excessum ꝭm magnitudinē.❡Sed aiunt multa nihil
aliud sunt:q̄ multa magnitudo in numero cōsiderata:
quare non vtiq̄ erit ad aliquid.❡Aut facile aliā speꝫ
numeri opponi:que ꝛ ad aliquid quātū dicit̄ in quo de
cem habitudines rationū cōtinent̄.In hoc enim est ꝛ
plus ꝛ minus.Si autē ꝛ numeri superextensionē aliqs
dicat simpl̄r ipsaꝫ multitudinē.paucū autē numeri cō
tractionē:nihil minus est:ꝛ in progressionibus differen
tium numeroꝝ:armonialis quedā adinuicē differentia
ꝭm quā excedunt ꝛ excedunt̄:ꝛ plures sunt ꝛ minores.
ꝛ in ꝯtinuo aūt puncto procedente vel longe vel prope
multe fiūt dīe habitudinis ꝛ excellētie ꝛ defectus vel
cito stante in processu vel tarde.ꝛ excessum ad defectū
determinante in rōne:vel sine rōne:sicut enim vni ad
multa vel ad pauca procedens facit numeroꝝ varieta
tes:ita ꝛ punctū diuersas habitudines magnitudinum
operat̄.❡Sed quis terminus processus ꝭm multuꝫ ꝛ
paucū:ꝛ ꝭm magnū ꝛ paruū.non enī vtiqꝫ in infinituꝫ
procedunt.sed habēt in ꝓcedendo aliquaꝫ mensuram.
Aut palam quia vnaqueqꝫ species procedit simul cum
sua ꝓprietate ꝛ quāto ꝛ faciunt mensurā cōmēsurataꝫ
proprietati.non enī figuram solā affert secum species:
sed ꝛ magnitudinē que cū distensione in materia ꝓue
nit.latitudinē autē hēt ꝛ hoc hic ꝓpter ideterminatio
nem aliqual̄r nature materialis.Si aūt terminuꝫ mul
tum excesserit vel ad maius vel ad minus monstrū pu
tat̄.vt apud nos visa fuit quedam mulier Cilissa q̄tuor
cubitoꝝ habens longitudinē.ꝛ velut nani in multis lo
cis facti sunt.Indeterminatio igitur quedā ꝭm vnum
qđqꝫ genus ꝛ spēm:in materialibus ingreditur penes
excessum ꝛ defectuꝫ. Rationes vō trāsumpte:que ꝑ oīa
penetrant faciunt talia esse participantia:quales qdeꝫ
sunt ipse quātū ad magnitudinem ꝛ pulchritudinem ꝛ
alia.Et que quideꝫ absolute ipsis participant erunt sim
pliciter specificata.que aūt in habitudine erūt eoꝝ que
ad aliquid:sicut siquis caliduꝫ quidē simpliciter dicat.
calidius autem eorū que ad aliquid:ꝛ hec quidem ꝭm
se:hec autē vt in alteris.ꝛ hec quideꝫ vt materialia.hec
autem vt imaterialia.Magis autem dictis cōtempla
tiue de quanto superueniens diuus Jamblicus ait:oīs
quanti cōmunis intellectus est talis quantuꝫ existit qđ
diuisibile est in partes inexistētes.hoc ē in multitudine
ꝛ magnitudine simil̄r extenditur.huius auteꝫ hoc qui
deꝫ nūerabile est.hoc aūt qđ mēsurabile ꝛ vtrūqꝫ dī ꝛ
ideterminate ꝛ determiate:velut lōgitudo d̄termiate:
qꝛ cū terminis.Indeterminate autē qꝛ icertuꝫ vsqueq̄
termini protenduntur.Si autem omnia ꝭm cōitatem
eiusdem generis determinata sunt.nihil differt si hoc
quidem ad vnuꝫ.hoc autem ad duo.illud vō ad tria di
stenditur.nō enim ꝓpter hoc negandum participatio
nem cōmuneꝫ generis:neqꝫ in numeris:quia dualitas
ternarium precedit:ꝛ hec quaternariuꝫ:ꝛ sic deinceps.
non enim dualitas ternarium facit tanq̄ prior existens
scōm:sed ꝭm aliud qdeꝫ prius ꝛ posterius ipsi dinume
ratum est.ꝭm aliud aūt cōmunitas generis inest ipsis
ꝭm quē nihil magis neqꝫ minus altera in ipso ꝯtinent̄.
In his autem alia quidē manifesta videntur ꝛ bene di
cta.❡Quō aūt quātū dicat esse qđ diuisibile ē in ptes
existentes.non valde intelligo.hoc enim totius magis
sed non quanti expressiuum mihi videtur.alius aūt to
tius ꝛ aliꝫs quanti est intellectus.Totum quidem eniꝫ
ꝛ partes habere ꝛ sub̄e inesse ꝛ non ꝭm ꝙ quantum:sed
ꝭm ꝙ spēs vel idiuiduū ꝓpter qđ ꝛ Ari.ait.Nō turbēt
vos partes substantiaꝝ tanq̄ in subiectis sint totis.Si
igitur partes habet substātia:que quidem ꝭm spēm cō
pletiua spēi.velut aīal rōnale mortale.que autē ꝭm idi
uiduū cōpletiuas indiuidui:velut caput:manus:pedes.
palam quia ꝛ diuiditur in partes existentes:quare non
est quanti propriū:sed illud ꝭm quod possibile est dice
re quantū est vnūqđq̄:velut duo vel tria:vel bicubitū.
mēsura enī est ꝓpriū quāti.Et si enī indeterminatū sit
quantū:ita indeterminatū dicit̄ tāq̄ nondū nota mēsu
ra:ꝛ si infinitum supponat̄ aliquid:sic infinitum suppo
nit tāq̄ incōprehensibile mensurando:qđ quideꝫ eniꝫ
ꝛ prius dixi:neqꝫ dimēsio sola ꝭm se videt̄ mihi iquātū
esse:sed magis quale.linea autē ꝛ sup̄ficies ꝛ corpus ꝑꝑ
distendi ad vnum:ꝛ ad duo:ꝛ ad tria sunt quātū ꝭm se.
❡Forte aūt diuus Jamblicus determinauit quantuꝫ
ꝭm id qđ diuisibile:sed nō ꝭm id qđ in partes soluꝫ.qđ
enim diuisibile est in partes non vt totū solum:sed ꝛ vt
vnū in multa diuiditur:quod quidem vt quanto inest.

**❡Maxime autē cōtrarietas quanti : circa locū
videtur existere. Sursum enim ipsi deorsum
contrarium ponunt eam:que ad mediū regio
nem.deorsuꝫ dicentes : ꝓpter plurimā distan
tiam medij ad terminos mundi esse. videntur
autē ꝛ aliorum contrarioꝝ diffinitionē ab his
inferre.nam plurimuꝫ abinuicem distantia in
eodem genere contraria diffiniunt.**

❡Cum dixisset quanto nihil est cōtrariū:valde scienti
fice:ꝓponit que vident̄ quāta ꝛ ꝯ̄ria.his enim redargu
tis certus deinceps erit sermo:qui vniuersaliter ostēdit
quanto nihil est ꝯ̄riū.ꝛ prius quidem magnū ꝛ paruuꝫ
tanq̄ quanta ꝯ̄ria ꝓducens.ostendit:ꝙ nō quāta sunt:
sed ad aliquid:neq̄ si quanta aliquis cōcedat ipsa esse
cōtraria sunt.nunc aūt locū proponit cōtrarietatē quā
ti dicēs:circa locū maxime viden̄ existere:nō acceptās
hoc vt videt̄ esse.dixit eniꝫ plane ꝙ determinato quā
to nihil est cōtrariū.determinatū autē quantū est que
sursum loci pars.dicit igitur ꝙ nō neq̄ est circa hoc cō
ntrarietas:videt̄ auteꝫ esse.cur igit̄ nō opponit̄ sursum
ei ꝙ deorsum.aut non ꝭm ꝙ quantū opponit̄.quantuꝫ
enim est ꝭm ꝙ superficies ꝛ dimensio duplex.ꝭm hoc
autē nullā hēt oppositionem.Sed si forte ꝭm ꝙ ad ali
quid:vel ꝭm ꝙ vbi:eius qđ sursum ad id qđ deorsum
opponitur fit.Eoꝝ enim que ad aliquid quedā susci
piunt cōtrarietatē:sicut ꝛ ipsum vbi:ꝛ dictū est sepe:ꝙ
multa entiū ꝭm aliud ꝛ aliud ad diuersa predicamenta
reducunt̄.❡Forte autē melius est dicē:ꝙ vt ad omne
deorsuꝫ quidē est:ad quod referunt̄ grauitatē habētia.
sursum autē ad qđ referunt̄ leuia:ꝛ deorsum quideꝫ est
ꝛ centrum mediū:sursum autē que circa mediuꝫ:ꝛ que
circa centrum.In sphera enī deorsum ꝛ sursum:ita con
siderant̄.vt autem ad nos deorsum quidē que sunt sub
pedibus nostris.Sursum autē que super caput nostrū.
his ita se habentibus:que quidē ad nos dicunt̄ sursum
ꝛ deorsum solum sunt ad aliquid:cōtransmutant̄ enim
omnia ꝛ non sunt natura.que autē in mūdo:ꝭm ꝙ qui
dem dependet esse ipsoruꝫ ex inuicem:ad aliquid sunt.
ꝭm ꝙ auteꝫ sua natura talia sunt qualia dicunt̄:ꝛ nūq̄
transcendunt:ꝛ cōtrarioꝝ sunt susceptiua ꝛ inquantum
plurimum distant sic contraria sunt:quare neq̄ ꝭm ꝙ
sunt ad aliquid sunt contraria : qđ quidem videbatur

dici prius neqꝫ ꝙ magis ẜm ꝙ quantū sūt: sic ad aliqđ sunt vel cōtraria: sed ambo hec ⁊ ad aliquid ⁊ cōtrariū eisdem accidunt quāto ẜm locū: ẜm dictas drīas: sꝫ nō ẜm ꝙ quantū. ¶ Insinuat aūt ⁊ ipse dicens: nō quāto sed quāti esse ɔ̃rietatē. ⁊ nō loco sed circa locū: ⁊ nō esse simplr: sed videri existere. Tales eni adiectiōes plane illud insinuant: quia sicut rectum ⁊ curuum non ẜm ꝙ quanta contrariabantur: sed quantis existentibus ⁊ aliquid aliud accidit: ita ⁊ circa locū hec accidunt: ⁊ sicut aīal ipsum quidē ɔ̃riū nullū hēt. ẜm drīas aūt ɔ̃rias diuidit: ita ⁊ locus ẜm ɔ̃rias drīas distinguit. non ẜm ꝙ quātū igit ɔ̃rietas facta est: sed ẜm alia quedā loco existente quanto. qm̄ aūt ⁊ circa alia quanta ɔ̃rietas accidit: ideo apposuit maxime ɔ̃rium loco: qꝛ ⁊ alia ɔ̃ria ab ea que ẜm locū distantia caracteriçant. dicunt eni ɔ̃ria que plurimū adinuicē distāt. Sed in q̄litate quidē specifica est distantia. In quātitate aūt dimēsionales: que ⁊ p̄ncipalius distātia dicit ⁊ ab hac etiā alie. ¶ Sed si plurimū nō distās ɔ̃riū est. plurimū aūt distāt in sphera que ẜm diametrū: q̄uo nō esse hec ɔ̃ria dicit: sed medium ei qđ in circuitu. Aut qꝛ vt quidē ẜm distantiam cōtrariabat qđ ẜm diametrū. vt aūt in sphera ⁊ in mūdo: ⁊ ẜm spēm ipsam que quidē ẜm diametrū in circūferentia existentia sunt: ambo eiusdē nāe: ⁊ nihil abinuicem differunt. medium aūt a circūferentia ẜm ipsaꝫ spēm distat. propter qđ ⁊ ipse dixit medio ad terminos mundi plurimā distantiā esse. vt totū qđ superius accipias: tanꝙ eiusdē nāe ad totuꝫ inferius. vt aūt neqꝫ ꝙ vt ad nos sursum ⁊ deorsuꝫ putet aliqs dici mediū ⁊ ꝙ in circuitu ꝑposuit ẜm nām ⁊ intrāsmutabilē habētia differētiā. ¶ Sed q̄uo sursum erit circulare corpus. leuis eni ⁊ ignis est regio ista. Aut est quidē natura ignis locus qui sursuꝫ. ẜm accn̄s aūt erit ⁊ quinte sube. ꝓpria quidē eni ipsius que circulo. hoc aūt est ipsius circū. accidit aūt ipsi magis supra esse igne: vt ait Iāblicus aliđ hoc accidēs dicens: ⁊ non quale ꝙ in gn̄atione p̄ter aduentitie subsistēs. Sed qm̄ ⁊ ipsius sursuꝫ: adhuc vltra ⁊ cōtentiuū est ipsius sursuꝫ: ꝑpter hoc maxime sursuꝫ vtiqꝫ dicet iuste. ¶ Sed sursuꝫ ⁊ deorsum aiunt: quecūqꝫ nō ad aliqđ dicunt: ex se ɔ̃ria sunt partes loci existentia ⁊ nō drīe de ꝑtibus p̄dicate. deorsum quidē eni est mediū. sursum autē qđ in gyro. hec autem determinant grauium ⁊ leuiū nālem ẜm locū motū plurimuꝫ abinuicē distantia. ¶ Sed aiunt siquidē erat locus cā eius ad terminū motus ⁊ eius que in cōsistentia ⁊ latione corpoꝝ terminationis: poterat aliqs dicere ꝙ locus ẜm se terminat que mouent. si autē cōsistentia corpoꝝ ⁊ qui ẜm subam motus: determinat terminos loci: non vtiqꝫ erit ẜm seipsum locus: neqꝫ vtiqꝫ habebit partes has. ¶ Multa aūt ⁊ de loco fuit opiōnū drīa. hi quidē enim aiunt ipsuꝫ ẜm ad aliquid determinari. ẜm ꝙ eni cōtentiuū est corporis intelligit vt locus. qđ aūt continet ad id qđ cōtinet dicit vt ad aliquid. alij aūt spatiū dicentes ipsum aiunt quantū esse: sed non ad aliquid. ⁊ sursum aūt ⁊ deorsum hi quidē in vniuerso dimittūt ⁊ cōtraria ipsa ponunt. alij autē neqꝫ ɔ̃traria hec eē cōcedunt: neqꝫ in vniuerso oīno subsistere dicunt. esse eni eoꝝ que ad aliqđ sicut dextrū ⁊ sinistrū. ¶ Pithagorici autē aiunt locū esse terminū oīum entium: ⁊ quantū ad verba quidē vident idem dicere cū Aristo. quantū ad veritatē aūt valde multū differunt. hic quidē enim terminū cōtinētis ẜm ꝙ cōtinet id qđ cōtinet locū eē ait. ꝑpter qđ extremū celū neqꝫ in loco eē dicit. Pithagorici autē vniuscuiusqꝫ entium terminū dicunt locū: vniuscuiusqꝫ speciei terminum in quo collocat: ⁊ a quo cōtinet locū dicētes. Sic aūt loco vlius ⁊ magis cōtēplatiue assignato: ⁊ sursum ẜm sube excellentiā cōsiderandū puritate ⁊ virtute prehabēs: ⁊ oībus talibus: deorsuꝫ autē oppositis: ⁊ palā ꝙ cōmuniter sic ⁊ absolute in oībus possibile est hec cōsiderari ⁊ ẜm ꝓprias singulorū nām ipsa cōprehendere. ꝓpter hoc enim ⁊ que in vniuerso sustinens oīa ⁊ continens virtus in celo collocatur ẜm excellentiam ipsius termini omnium.

¶ Non videtur autem quantum suscipere magis ⁊ minus: velut bicubitum. Nō eni est alterum altero magis bicubituꝫ: neqꝫ in numero velut tria ipsis quinqꝫ: nihil magis tria dicit: vel quinqꝫ: neqꝫ quinqꝫ tribus: neqꝫ tēpus alteruꝫ altero magis dicit tēpus: neqꝫ totalr in aliquo dictorum magis ⁊ minus dicit: quare quantū non suscipit magis ⁊ minus.

¶ Et hoc hēt quantū cōsile sube. dico aūt non suscipere magis ⁊ minus: eteni ipsum sicut suba nō participat ea que ẜm magis ⁊ minus infinite: qꝛ in spē determinata obtentū est: ⁊ per hoc ostēdit nō esse ɔ̃rietatē in quāto. que eni non suscipiunt magis ⁊ minus: neqꝫ vtiqꝫ ɔ̃rietatē hēre dicunt. principiū eni transmutationis ad ɔ̃riū est submissio ⁊ minoratio preexistētis forme. mixtura eni cōtrarij fit confuscatio: ꝑpter qđ quibus est ɔ̃riuꝫ: his inest maius ⁊ minus: ⁊ ecōuerso. ostensionē autem eius qđ est nō suscipere maius ⁊ minus fecit Aristo. per inductionē ⁊ in quātis determinatis cū dicit bicubitū ⁊ tria: ⁊ in indeterminatis qn̄ dicit neqꝫ tēpus alterum altero magis tēpus. Causaꝫ aūt existimo eius ꝙ quantū nō suscipit magis ⁊ minus esse hāc ꝙ alia ẜm quātū determinant ⁊ mēsurant. Si igit ⁊ alioꝝ terminus sit quantū q̄uo vtiqꝫ participabit ipsum ea que ẜm magis ⁊ minus infinite. Si autem dicimus magnitudinē maiorem magnitudine ⁊ numerū pluresꝫ numero: ⁊ in hoc multū magis ⁊ minus cōsideramus. magis eniꝫ maior hymetro est caucasus ꝙ̄ Athus ⁊ magis plura tribus sunt septeꝫ ꝙ̄ quinqꝫ: ⁊ ad aliquid dicemus ipsis inesse magis ⁊ minus. Si aūt ⁊ magis caucasus. minor autem athus ⁊ adhuc minor hymetrus ẜm indeterminationē cōcedet vtiqꝫ aliquis ⁊ quantū suscipe magis ⁊ minus sicut ɔ̃rietatē. qđ eni dicit magnū: nō ad aliquid: sed ẜꝫ se opponitur ei qđ ẜm se dicit ꝑuum: ⁊ ita Andronicus determinat. Plotin⁹ āt neqꝫ totalr ad aliqđ magnū dicit: sed iꝓprie ait nos dicē sepe magnū ꝓ eo ꝙ maius.

¶ Propriū aūt maxime quāti: equale ⁊ inequale dici. vnumqđqꝫ eniꝫ dictorū quantorū: ⁊ equale ⁊ inequale dicit: velut corpus ⁊ equale ⁊ inequale dicit: ⁊ numerus ⁊ tēpus: ⁊ equalis ⁊ inequalis dicit. similr auteꝫ ⁊ in alijs dictorū vnumqđqꝫ equale ⁊ inequale dicitur. Reliquorū autē quecūqꝫ non sunt quāta: non valde vtiqꝫ videbunt equale et inequale dici: velut dispositio nō valde equalis et inequalis dicitur. sed magis similis et dissimilis ⁊ albuꝫ non valde equale ⁊ inequale dicitur. sed magis simile ⁊ dissimile. quare quanti maxime vtiqꝫ erit ꝓpriū equale ⁊ inequale dici.

¶ Cum assignasset eoꝝ que assequunt quanto que sunt cōia: ⁊ ad alia p̄dicamēta. nūc assignat propriū: qđ ⁊ oī ⁊ soli

⁊ soli quanto inest. hoc auteꝫ est equale ⁊ inequale dici. Rursum per inductionē ostendit ⁊ in cōtinuis ⁊ in discretis quātis: per singula discurrens. ¶ Or aūt hoc sit ꝓprium quanti ostendes vtiqꝫ sic. quantuꝫ ẜm ꝙ quātū mensurabile est. mensurabile autē quādoqꝫ quideꝫ eisdem mensuris mensurari natum est: quādoqꝫ auteꝫ pluribus vel paucioribus. Est autem ꝙ quidem eisdeꝫ mensuris mensurat equale. ꝙ aūt pluribus aut paucioribus inequale. quātū ergo ẜm ꝙ quantū equale: ⁊ inequale dicit. ẜm quid eni quātū mensurabile est. ẜm ꝙ autē mēsurabile insunt ei hec. nā ⁊ in alijs ꝙ mēsurabilia sunt ꝑpter qđ quantū inest. non eni lignū mensurat inquantū lignū: sed inquantū magnitudo ⁊ quantū. ꝓprie igitur in quāto equale ⁊ inequale dicit. in alijs aūt nō ꝓprie: album enim albo equale non ꝓprie: sed abusiue dicit. ꝓprie aūt alba silīa sunt: ⁊ oīa ẜm qualitateꝫ determinata. sic igitur ⁊ dispositio equalis quidē disponi non vtiqꝫ ꝓprie dicetur sed similis. Si igitur oībus inest quantis vt per inductionem demonstrauit ⁊ solū vt nunc ostendit. neqꝫ eni in qualitate ꝓprie dicit eq̄le sed simile: neqꝫ in suba ẜm ꝙ suba: sed ẜm ꝙ magnitudine ⁊ quāto participat: merito ꝓpriū dicit quanti. ⁊ ipse aūt Archytas equale ⁊ inequale propriū quāti dicens in multitudine ⁊ magnitudine ait quātuꝫ ipm ɔ̃siderari ⁊ in latiōe. neqꝫ aūt sube neqꝫ q̄litati asseq hoꝝ aliquid. Tripliciter igit ipē ⁊ equale ⁊ inequale diuidit ẜm tres drīas quāti. Alexander aūt conformatur Aristoteli inclinationē nō in quāto ponēs: sed in quali: ⁊ in grauibus equale ⁊ inequale non ꝓprie dici ait: sed abusiue. sile eni ⁊ dissimile cōgruet ⁊ in his sicut in alijs q̄libus. ⁊ dimēsurari aūt ait cōis in ipsis dici. sicut enim in albo decupliciter dicitur hoc albius ꝙ̄ hoc: non alibi decima parte mēsuratū: sed superficiei in qua est albū. si aūt ita ẜm accn̄s erit mensuratū albū: sic aūt ⁊ in graui mensurabit vtiqꝫ. Nā per corpus in quo est grauitas mēsurat. ẜm qualitatē eni non ẜm magnitudinē graue erat: qm̄ oē erat qđ grauius moꝝ: ⁊ maius leuiori: siqdē erat: ⁊ pluriū mensurarū. si autē nō mēsurat: neqꝫ vtiqꝫ equale ⁊ inequale dicatur in graui vel leui. hec ⁊ ipsa verba ẜm plurimū Alexandro dicēte: posteriores expositores tria genera quāti ẜm Archytā ponētes: non propter corpus grauitatē mensurabilē esse aiunt. esset eniꝫ vtiqꝫ eadem corporis ⁊ grauitatis mensura. nunc aūt in multis locis ɔ̃rie se hēt mēsura corporis ⁊ inclinationis sicut in plumbo ⁊ lana. mēsuratio quidē corporis ineq̄lis est: si ita cōtingat. Inclinatio vō equalis: aut etiā ecōuerso: moles qdē equalr se habebūt. Inclinationes aūt inequalr ⁊ fere in oībus corporibus inequales molibus sunt inclinationes. Nam ⁊ alia quanti spēs in magnitudine: ⁊ alia in inclinatione. mina eni ⁊ talentū ẜm spēm differunt a pede ⁊ cubito: q̄re ⁊ si ab alio quanto mensurant: neqꝫ quale est: neqꝫ in aliquo alioꝝ quātoꝝ ɔ̃tinetur. Alexāder aūt preaccipiens nescio qualr qđ in p̄ncipio ꝙ ẜm magnitudinē solū esse mēsurabile: sed nō ꝙ ẜm intellectionē cōclusit inclinationē nō esse quantū: sed quale: ꝙ̄uis si graue a graui ẜm qualitatē differret facta fuisset vtiqꝫ variatio caracterū aliquibus differētijs: sicut ⁊ in alijs hoc considerat quecūqꝫ qualitatibus variant. nunc aūt inclinatio quidē ẜm ꝙ inclinatio eādem hēt ꝓprietatē. In trahēdo aūt tm̄: aut tm̄ cōparātur ẜm rationē inclinationis ad mediuꝫ. Tres igit sunt species quanti: ⁊ tripliciter in ipsis consideratur equale ⁊ inequale. ¶ Dubitant aūt quidā ad ea que dicta sunt ab Aristo. si sile ⁊ dissile non sunt quāti ꝓpriū: sed qualis quomō similes dicunt magnitudines. silia eni trigona ⁊ tetragona habemus a geometris descripta. ⁊ palaꝫ ꝙ ⁊ dissimilia. ¶ Forte igit sicut q̄litatibus equale inest penes quantū coexistens ipsis: ita ⁊ quantis simile per quale ꝙ in ipsis. nam trigonū quantū quidē est ẜm mēsurabile distēsionis ipsius. quale aūt ẜm formā ⁊ ꝓprietatē ẜm quā ⁊ sile hēt: sicut equale ẜm quātitatē: ꝓpter qđ ⁊ similia existentia: inequalia sepe sunt tāꝙ ẜm aliđ quidē inexistēte ipsis similitudine. ẜm aliud aūt equalitate. ¶ Alij aūt dubitant: q̄uo ɔ̃rietatē a quāto remouēs in proprietate ipsius supposuit ɔ̃riationē equalis ⁊ inequalis. ¶ Et soluunt dicentes equalis ⁊ inequalis oppositionē non esse vt cōtrarioꝝ: sed vt ad aliquid circa quantū cōsiderata. sicut sile ⁊ dissile: ad aliqđ circa q̄le. totaliter aūt qualitercūqꝫ se hēat equale ⁊ inequale nō idem est quāto: vt ⁊ ɔ̃trariationē hēat in seipso quantū sed superuenit quanto. Si aūt aliquis in substātijs eq̄le ⁊ inequale ordinans turrim turri equale dicat: vel in dispōnibus: vel in actionibus. nō ẜm ꝙ sube: neqꝫ ẜꝫ ꝙ qualia: sed ẜm ꝙ quāto participant inest ipsis. Qualis aūt est mensura in virtutibus ⁊ actionibus. vtrū numerus vel inclinationis quantū dignuꝫ erit inquisitione. ¶ Ex tertio dubitant: q̄uo ꝓpriū dicit quanti equale ⁊ inequale. si quidē nō omni quanto inest. neqꝫ eniꝫ vnitas: neqꝫ punctuꝫ eq̄lia vel inequalia dnr̄. si equalia qdē que eadē mensura equalr mensurant. inequalia auteꝫ que impariter. neqꝫ aūt pariter neqꝫ impariter eadem mensura mensurant quecūqꝫ hoꝝ. eēt eni nō vtiqꝫ adhuc impartibile: ⁊ palā ꝙ neqꝫ equale neqꝫ inequale est neutrū. ¶ Hanc autē dubitationē hi quideꝫ soluunt ⁊ quanta supponentes hec ⁊ equalia ⁊ inequalia ostendētes. Et erit vtiqꝫ vt existimo talis quedā ostēsio vnitas ⁊ seipsam ⁊ alias vnitates equalr mensurat. semel eniꝫ quare equales erunt vnitates ⁊ punctum similiter. Si enim adaptatur oē punctū omni semel seipsuꝫ mēsurat ⁊ alia. ¶ Quidā aūt soluunt dubitationē nō admittētes quāta esse vnitatē ⁊ punctū. si eni neqꝫ ɔ̃tinua sunt quanta: neqꝫ discreta. in his autem sunt oīa quāta: non vtiqꝫ erunt quanta: neqꝫ ergo mensurabilia. quare non cōgruet ipsis neqꝫ equale neqꝫ inequale dici. Eteni vnitas quidē est p̄ncipiū numeri ⁊ nō numerus. Punctuꝫ autem principiū magnitudinis ⁊ nō magnitudo: quare principium quantoꝝ sunt ambo ⁊ non quāta. ⁊ equalis igitur ⁊ inequalis p̄ncipia sunt. neqꝫ igit quanta: neqꝫ equalia ⁊ inequalia. Sed neqꝫ penitus ab his exciderūt: quia p̄ncipia ipsoꝝ sunt. ¶ Qm̄ auteꝫ hic Porphyrius assequens Andronico dearticulans ꝑducit intellm̄ vni⁹ ⁊ vnitatis ⁊ puncti: nō singulariter dictoꝝ: sed eoꝝ que ẜm sensum vel intellectuꝫ manifesta sunt. de quibus ⁊ presens intentio negociat age ⁊ nos dictis assequamur. Ait enim quādo dicimus vnum vel longitudinem vel latitudinem vel profundum intuendum est q̄uo vnuꝫ dicimus: aut palā ꝙ quādocūqꝫ quis corpus considerauerit: continuū quidē totū sibiipsi circa oēs partes. circūscriptum aūt singulariter: ⁊ ab his oībus separatum vnum tale cōtinuū noīamus: ⁊ partiuꝫ ipsius adinuicē cōtinuitatē vnioneꝫ: ⁊ ita numero vnum intelligimus: specie aūt vnum ⁊ eiusdē speciei cognoscimus accidentia indiuiduis ẜm differentias que incidunt separantes. Quādo autē non solū vnū: sed ⁊ seorsum ab alio omni eiusdem gn̄is. vel eiusdē speciei vel totalr coniugo extiterit: tunc solum noīamus cōpositū iam hoc ꝙ est solū signantes ⁊ ex vno ⁊ vnitatē ẜm habitudinem separationis ab alijs ⁊ solitudinis. Solitudo eni accidens ad vnū noīat solū. nō differt autē μόνωσιν. i. solitudinē dicere: vel μονάδα. De vna enim substātia re ambo

hic dicunt̄:nō adhuc vō in duobus ⁊ tribꝰ ⁊ his que deinceps ꝓportionale μονῶσ qđ soliditatē sonat dr̄:qꝛ in multitudine est vnus quilibet numerus. est igit̄ habitudo vni ꝫ oppositionē ad alia oīa qñ ab illis sequestratur.qm̄ aūt punctū vnitatē positā dicunt. Quidam autē vnitatē punctū sine positione:ita intelligenda sūt ista.nō ꝙ vnitas fiat punctus ꝫ adiectionē positionis. neqꝫ eni vnitas adhuc manēs vnitas positionē assumit neqꝫ punctū manēs punctū positionē abycit. ¶ Uidetur igit̄ analogiā idētitatis insinuare solam hypostasiꝫ aut alterā puncti ab vnitate:⁊ nō minus quideꝫ pūctū. p̄ncipiū ⁊ terminꝰ est magnitudinū q̄ȝ vnitas numerorū. ¶ Sumet aūt vtiqꝫ aliquis puncti euidentē intellectū ex resolutione.p̄ncipiū aūt resolōnis fit ex intellectu nāli existēte oībus.corpus lōgitudinē hꝫ ⁊ latitudinē ⁊ ꝓfundū:⁊ ꝫm vnū alterū quidē pars cuiusdā.alterum aūt terminus accipit̄. Et pars qdeꝫ easdē hēt cum toto dimensiones:que quidē corpis pars triplr̄ distans: que aūt superficiei duplr̄:que aūt linee singularem.terminus autem semp vna distensione deficit a terminato.si enim linea ꝫm vnā distensionē subsistit:terminus ipsius neqꝫ hoc habebit:quare sine dimēsione ⁊ impartibile erit.negationes autem quāti ⁊ casus similes sunt his que in suba. In pluralitatibus vō dissonat.neqꝫ eni in vno pluralr̄ est efferre:neqꝫ in multitudine singulariter. Bicubita autem ⁊ multa ⁊ magna dicunt̄:sic bicubituꝫ ⁊ magnū ⁊ multū.dicit̄ aūt ⁊ priuatiue in quāto. Infinitū eni dicit̄ ꝫm p̄uationeꝫ eius qđ est hr̄e terminum.similr̄ aūt ⁊ impartibile:qꝛ generis existentia habentiū nō habēt.hoc quidē in numero.hoc aūt in linea sicut aūt a q̄li qualr̄ nominatū est.puta iuste.vnde ita a quāto:quotiens:velut τριχῶσ qđ sonat tritotiens: ⁊ adhuc πόσακισ bis ter:sepe:raro.vnūqđqꝫ auteꝫ entium:vnum ⁊ totum dicit̄.punctū aūt ⁊ vnitas tota nō dicunt̄.totū eniꝫ est qđ cōpletū est omnibus partibus. hec aūt impartibilia sunt. In his aūt Jamblicus typis quibusdā tradit:qūo ꝯuenit quanti ⁊ alioꝝ predicamētoꝝ ꝓpriū per singula inuenire. ¶ Oportet aūt ait:eorū que insunt vnicuiqꝫ predicamēto ꝯnata accipere accidentia.⁊ hec cōiter in oībus spēbus:vniuscuiusqꝫ inexistentia considerare.puta qm̄ omni quanto adest excellētia ⁊ defectus:cōnaturalia coexistentia cōiterqꝫ in oībus spēbus quāti insunt:⁊ ꝫm hoc opꝫ maxime inquirere ꝓpriū quāti:⁊ qm̄ excedēs quidem ⁊ deficiens:vt vnum simul vtrūqꝫ ponimus inequale:huic aūt cōtraponimus equale merito:ꝓpter hoc erit ꝓprium quanti equale ⁊ inequale dici.⁊ in suba aūt cōnāle ⁊ cōe idem considerat̄ ꝓpriuꝫ in omnibus his que in gñatione substantiis:ꝙ virtutis preparatum idonee ad susceptioneꝫ cōtrarioꝝ:⁊ in qualitate aūt ꝙ similitudinis ⁊ dissimilitudinis eodeꝫ modo inexistit.⁊ in aliis predicamētis consimiliter ꝯtingit inuenire vniuscuiusqꝫ ꝓpria. Sed ad cōsequens p̄dicamentū simul cū Aristo.trāseamus.

¶ Incipit predicamentum ad aliquid.

AD aliquid aūt talia dicunt̄:quecūqꝫ ipsa ꝙ sunt aliorum esse dicunt̄:vel quocūqꝫ aliter ad alteꝝ. puta maius hoc qđ est alterius dicit̄. aliquo eniꝫ maius dicit̄. ⁊ duplū hoc qđ est alterius dicit̄. alicuius eni dicit̄ dupluꝫ. Similr̄ ⁊ alia quecūqꝫ talia. Sunt aūt ⁊ talia eoꝝ que ad aliqđ: puta habitus:dispositio:sensus:scia:positio. Oia eni dicta hec que sunt aliorū esse dicunt̄: vel qūocūqꝫ aliter ad alterū:⁊ nō aliud aliqđ. habitus eniꝫ alicuius habitus dicit̄:⁊ scientia alicuius scia:⁊ positio alicuiꝰ positio:⁊ aliud aūt similr̄. Ad aliquid igit̄ sūt quecūqꝫ ipsa ꝙ sunt aliorū dicunt̄ esse:vel qualrcūqꝫ aliter ad alterum:velut mons magnus dicit̄ ad alterū. ad aliquid eni magnus dicitur mons:⁊ simile alicui simile dicit̄:⁊ alia aūt talia similr̄ ad aliquid dicunt̄. Sunt aūt ⁊ reclinatio:⁊ statio: ⁊ sessio:pōnes quedā.positio aūt eorū que ad aliquid.reclinari autē vel stare:vel sedere ipsa quidem non sunt positiones.denoiatiue autē a dictis positionibus dicuntur.

Quidam fugiētes dubitationes supinductas:assignato p̄dicamētoꝝ ordini aiūt iordinatā esse eoꝝ doctrinā:⁊ ꝫm ꝯtingēs dinationē sortiri:nesciētes ꝙ hec dicētes in deteriores dubitatiōes icidūt. qui eni ita dicunt:⁊ entium ordinationē adinuicem perimunt ⁊ sermonis concordiaꝫ ad seipsum. ¶ Oportet igitur in ordine oīno ipsorū doctrinā dictam existimare:duplici autem existente ordine:hoc quideꝫ ꝫm nām ⁊ eēntiā vniuscuiusqꝫ predicamentoꝝ.hoc autē ad doctrinam ⁊ ad nostram facilem eruditionem.oportebat vnum terminum fieri traditionis:⁊ non nunc quidem ordine ꝫm naturam vti. Rursum autem eo qui ad doctrinam.principiorū autē existente eo qui ꝫm naturaꝫ merito substantiam preordinamus.quoniā prima oīuꝫ generū est:ꝫm ipsum esse considerata:⁊ aliis causa eēndi existens:⁊ alioꝝ igitur predicamentoꝝ ordinem ꝫm essendi naturam assignanduꝫ ⁊ ꝫm familiaritatem ad substantiā:ita vt cognatiora quidem ad subam preordinantur.magis autem aliena posteriora tractent̄. Si igitur preordinant̄ que ꝫm se his que ad aliquid:⁊ que vt in ordine subiectorū preexistunt his que vt accidentia superueniūt. Palā ꝙ quale precedit ad aliquid:⁊ sube familiarius est:sicut ⁊ que circa Luciuꝫ inclamant.conuenientius enim est Socratē manifestare a ꝓprietate simi ⁊ ꝓminentiū oculoꝝ ⁊ protēti ventris:que sunt q̄lia:q̄ȝ a dextro ⁊ amico ⁊ aliis ad aliquid. ¶ Aliter etiā aiunt in duo diuersis his que dicunt̄ in id quod ꝫm se: ⁊ in id quod ad alterū:cum incepisset dicere de his que ꝫm se:inter que est suba:⁊ quantitas.oportebat qualitate apposita ⁊ ad aliquid transire. ¶ Si autem ⁊ ꝫm ipꝫ Aristo.secus nascentie assimilat̄ ea que ad aliqđ. ⁊ his que ꝫm se intelligunt̄ tanq̄ȝ posteriora superueniunt. qūo vtiqꝫ nō erunt post qualitatē. ¶ Et Archytas aūt primam quidem subam ait oportere esse:⁊ coexistentia ipsi: ⁊ sic ad aliud aliquid aliqualiter se habere ipsam. post hanc autem aduentitiorum habitudinem subam quidē primā ponens in qua omnia ⁊ sine qua nihil possibile est esse.post hec autem que coexistunt ipsi quali ⁊ quantū.factis autē pluribus necesse aduenire habitudinem ꝓpter quā familiariter:vel extranee se hñt ipsa plura:vt sic eorū que ad aliquid habitudo perficiatur. post hāc aūt sunt oīa alia p̄dicamēta:nō ꝫm cōnatā habitudinē:sed ꝫm aduentitiā ⁊ varie cōsistentē ꝯsiderata. ¶ Attestat̄ aūt huic ordini ⁊ ipse Arꝫ.qñ eni in p̄ncipio enumerauit p̄dicamēta p̄ordīauit ipsi ad aliqđ q̄le. ¶ Si aūt aliqs cāꝫ talis ordis assignet dicēs:ne ad aliqđ in medio interpositū:separet q̄litatē a facere ⁊ pati que sunt

que sunt ꝯnata ipsi.nā qualiter ⁊ faciens facit:⁊ patiēs patit̄ adiscat ⁊ sic ꝙ neqꝫ vtꝰ:neqꝫ opatio:neqꝫ factio: neqꝫ motus faciunt vtiqꝫ aliqđ in alterū:neqꝫ patietur aliqđ ab altero si nō ꝓcessit ipsius ad aliqđ aliqualr̄ se hñtis habitudo coaptās per cōuenientiā faciēs patiēti: vt hoc qdeꝫ possit facere.hoc aūt possit pati.oportebat igit̄ ⁊ aliter ordinari ipsius ad aliqđ habitudinē tanq̄ȝ cōem ⁊ cōnatā:⁊ cū esse cōsideratā. Esse eni hēt in ipso ad aliqđ aliqualr̄ hr̄e:⁊ pp̄ hec p̄ora sunt aduētitiis habitudinibus:⁊ p̄ter ea que videbant̄ Arꝫ.est talis defensio.nō eni itelligit eā que in mouere ⁊ moueri actionis habitudinē ad vtutē ꝫm quā ex necitate ꝓxime facientia ⁊ patiētia p̄ordinant̄ ipsa ad aliqđ.q̄re nō oportebat ꝓpter hoc vltio poni q̄litatis p̄dicamētū. ¶ Sed neqꝫ Andronicus est acceptādus:qui posuit ipsa ad aliquid post oīa p̄dicamēta:qꝛ habitudo est:⁊ secus nascētie assimilat̄.ꝓcedit eni cōnata eoꝝ q̄ ad aliqđ hitudo aduētitias habitudines:sic ⁊ Archyte videt̄. ¶ Hec igit̄ narrata sint de diuersis dogmatibꝰ circa ordineꝫ. Querere aūt rursuꝫ dignū est:qūo cū Archytas p̄ordinauerit q̄litatē ēt ante quātitatē. Arꝫ.nō solū quātitatē:sꝫ etiā ad aliqđ p̄ordinauit ante qualitatē. Aut Archytas quideꝫ sicut dictū est p̄us:tanq̄ȝ amicus itellectualibus spēbꝰ: post subam mox q̄litatē ordinauit ꝫm quā spēꝝ ꝓprietas determinat̄.⁊ quantū mox subiunxit:tanq̄ȝ cōgenitū ⁊ ipsum sube ⁊ earū que ꝫm se subsistunt a p̄ncipio: ⁊ ꝯ post subam ⁊ post q̄litatē:⁊ tandē post quātitatē ordinauit que ad aliqđ cōem ⁊ cōnatā habitudinē singularibus ⁊ aduētitiis preordinās. ¶ Aristo.aūt gñaleꝫ ⁊ corporalē subam in p̄nti doctrina p̄honorās:quātitateꝫ tanq̄ȝ corpaliorē p̄ordinauit añ q̄litatem.ꝯñter aūt reliquū est ꝫm modos oēs ordinis:post quātitateꝫ induxit ad aliqđ:ꝫm vnā quidē rōnem nāe:qm̄ quāti hoc qdeꝫ est ꝫm se.hoc aūt ad aliqđ:ꝯtinuatus aūt fuit quātitati qui de ad aliqđ sermo:⁊ qm̄ quāto assistunt excessus ⁊ defectus:vñ rōnes cōsiderant̄ excedētes ad id qđ excedit̄:in quibus oībus ad aliqđ habitudines subsistunt: ⁊ qm̄ p̄subsistēte magnitudine ⁊ multitudine supuenit maius ⁊ breuius:⁊ plus ⁊ minus:merito post quantum ordinant̄ ea que ad aliqđ. ¶ Et qm̄ ꝫm quantū multitudine in suba supinducta:mox ⁊ habitudo coapparet: ꝫm quā que adiuicē ipsoꝝ cōitas ⁊ diīa considerat̄.sic igit̄ ꝫm nām ad aliqđ sequit̄ quātū. ¶ Et ad doctrinā aūt cōuenieter se hēt talis ordo:qꝛ enim in sermone de quanto magnū ⁊ paruū ⁊ multū ⁊ paucū:que videbāt̄ esse quāta:ondit magl̄ eē ad aliqđ:oportebat ⁊ que sint ad aliqđ celeriter iducere:pp̄ qđ ⁊ ipsa ꝓponit exēpla ipsius ad aliqđ que prius erāt dubia illa p̄suadēs ꝑ hec: ⁊ hec illis cōtinua ostēdēs.maius eni ait ipsuꝫ qđ est:alterius dicit̄:aliquo eni maius dicit̄:⁊ mōtē ait dici magnū ad alteꝝ montē.q̄re si que imediate dubia fuerāt: hec per descriptionē ad aliqđ ostendit in ad aliqđ esse. valde idoneū vtiqꝫ videbit̄ huc iponere ordinē:vt habeāt ꝓximā ex inuicē p̄suasionē.opꝫ aūt ⁊ manifestum esse ⁊ disciplina ꝯiecturari:⁊ maxie qñ ꝯuenit ordini ꝫ nāꝫ. ¶ Et hoc aūt merito vtiqꝫ dicet aliqs:ꝙ si nā que ad aliqđ sint scđa:tñ qui de ipsis ꝫmo priori indiget doctrina vt habitudines mox a subtis possumus describere:⁊ non ipsas sub eodē p̄dicamēto cū subiis reponamꝰ sicut in magno ⁊ paruo.nā hec cū eēnt ad aliqđ:quanta videbant̄.qꝛ ea in qbꝰ est habitudo quāta erāt. ¶ Porphyrius aūt volēs assistere ordini ꝫm Aristo.ait ex cōuentu quāti ⁊ ad aliqđ gñationē hr̄e ipm q̄le:sicut aliis qbusdā ⁊ Empedocli videbat̄ a cōplexione armonicaꝝ eltoꝝ q̄litates ꝓducēti.⁊ Plato āt ꝑ rōnes hemiolias: ⁊ duplas ⁊ supertertias:⁊ sexqoctauas:⁊ tales in quāto ꝫ ad aliqđ cōsideratas talē spēm corpis ⁊ aīe cōstituit determinatā ꝫ talē qualitatē ⁊ copiositas sermonis ⁊ bona artificialitas digna ē laude. Doꝫ aūt ꝙ in effectibꝰ qdē cōpositis nihil idecēs est:⁊ sic illa ꝓduci:in cālibꝰ vō ipsoꝝ rōnibꝰ ꝫm vnionē ⁊ ꝫm vnū p̄nm hec oīa cōtinētur in ꝯueniēti ordine.nō eni opꝫ in rōne cāe multitudinē p̄ordinari vni:⁊ hitudinē ei ꝙ sine habitudie ⁊ eā q̄ in cōpōne cōmēsuratiōe ei q̄ vniꝰ spēi ⁊ icōposite sed neqꝫ q̄ fabulose ⁊ ꝫm insinuationē dicta sint ita ad res trāsferāt̄ vt dr̄. ¶ Et de ordine qdē ipsius ad aliqđ talia sint dicta. Ad lr̄aꝫ āt veniētes dicimꝰ.ꝙ terminū qdē assignare eoꝝ q̄ ad aliqđ ipōle erat.p̄moꝝ eniꝫ generū terminos assignare ipōle est:pp̄ p̄us dictas causas ꝑ descriptionē aūt aliquā nr̄m itellr̄m mouere ꝯgruētē his q̄ ad aliqđ pōle erat.⁊ hoc facit sequēs Platonē ꝫ assignationē p̄mā:vt ait Boethus.dr̄ eni ⁊ Plato ita dixisse de ad aliqđ:q̄cūqꝫ ipsa qđ sunt alioꝝ dñr.Et vt vr̄ oblitꝰ fuit Boethus dictoꝝ a Platone:nō eni dixerim ꝙ ignorabat eruditus vir expñs:ꝙ eni nō ita dici adinuicē:sed iesse ea q̄ ad aliqđ caractericat vt ⁊ Arꝫ.vr̄:manifestat qdē ⁊ in politica dicēs:at vō erā aūt ego:q̄cūqꝫ sūt talia:q̄lia eē ipsa qdē aliq̄lia:q̄dā q̄lis cuiusdā.⁊ in sophista aūt volēs ꝙ alteꝝ eēt eoꝝ que ad aliqđ isinuare:ita ait qđcūqꝫ alterū fuerit:accidit ex necessitate alterius.hoc ipsuꝫ qđ est esse. ¶ Pluralr̄ aūt dicēte Arꝫ. ad aliqđ talia dñr:q circa achaicū ⁊ sationē putauerūt nō sic subam ⁊ subas:⁊ q̄ȝtū ⁊ quāta:⁊ singulr̄ ⁊ pluralr̄ dicimꝰ:ita ⁊ in ad aliqđ ipsuꝫ ad aliqđ:⁊ ipsa ad aliqđ dici:sꝫ solū pluralr̄.neqꝫ eni vt vna suba aīal est:ita ⁊ q̄ ad aliqđ in vno sunt:sed in plibꝰ:velut pr̄ filiꝰ:dimidiū duplū:q̄ eni adinuicē nō sūt vnū:neqꝫ vtiqꝫ dicet aliqs qđ adinuicē:sꝫ solū q̄ adiuicē:ita igit̄ neqꝫ qđ ad aliqđ: sꝫ solū q̄ ad aliqđ:hec aūt notātes isti:antiquos expositores p̄dicamētoꝝ accusant Boethū ⁊ Aristonē ⁊ Andronicū ⁊ Eudoꝝ ⁊ Athenodoꝝ:q neqꝫ sciuerūt: neqꝫ notauerūt:sed sermonibꝰ ꝯfuse vsi sunt:⁊ singulr̄ ꝓtulerunt qñqꝫ ꝙ ad aliqđ Aristo.semꝑ pluralr̄ ꝓferente. vt pꝫ cū dicit. Sūt aūt ⁊ talia eoꝝ que ad aliqđ. Et iterū dispō eoꝝ q̄ ad aliqđ:⁊ iterū existit aūt ⁊ ꝯrietas in his q̄ ad aliqđ:⁊ ꝯriū ad vtrūqꝫ eoꝝ q̄ ad aliqđ:⁊ deinceps:nō oībus aūt his q̄ ad aliqđ existit ꝯriū.⁊ ꝯñter ꝑ totū ꝫmonē pluralr̄ meminerit ipsoꝝ:⁊ nusq̄ȝ singulr̄. Quis eni dicat:nō tñ hoc est ipsis:ꝙ ad qđ eē nō singulariter dicit ꝙ ad aliqđ:sed ꝙ esse:referēdo ly ꝙ ad eē. ac si diceret:nō tñ hoc est eē his q̄ ad aliqđ.hos aūt sermones Porphyrius qdē tāq̄ȝ acceptās rescribit. Jāblicus aūt ait ꝙ tale aduersat̄ ad rectū ꝫmonē:⁊ ad antiquoꝝ ꝯsuetudinē.nā pluralr̄ ⁊ singulr̄ ipo vtunt̄:vt est māifestū ex vbis Archyte ⁊ Arꝫ.⁊ ex his q̄ Boethus ⁊ alii imitātes antiquos ꝓferūt ex equo vtentes vtrisqꝫ noibꝰ:⁊ rō aūt dignificat oē p̄dicamtū ⁊ vnū eē ⁊ multa:vnū qdē ꝫm ꝙ est genus:multa aūt ꝫ ꝙ multitudinē cōtētoꝝ in ipso:⁊ q̄ ad aliqđ.igit̄ ꝫm multitudinem qdē hñtiū hitudinē:⁊ adinuicē dictoꝝ multa erant:ꝫm vnā aūt habitudineꝫ que in plibus similr̄ inest intelligunt̄ ꝫm vnū:ꝫ hoc eni ⁊ vnū ipsoꝝ p̄dicamētū:apponit aūt ⁊ ꝙ oīs habitudo in pluribus cōsiderata in vna proprietate habitudinali determinatur. Si auteꝫ sicut impossibile est singulariter dicere:eo ꝙ adinuicē:ita eo ꝙ ad aliquid:nihil mirum.participantia enim habitudine:accipiamus ⁊ non ipsam habitudinem. oportet autem neqꝫ irregularitati consuetudinis adhibere intellectū volentē ꝫm naturam entiuꝫ diuidere predicamēta:nā multa quidē que sunt singularia per naturam

plural'r dicunt vt Athene τ Thebe: multa aūt plalia cū sint p nām singulariter dicunt: vt exercitus τ tribus: τ ipse aūt Ar. in pncipio qn̄ pdicamēta enumerauit sin/gulariter magis videt dicere: sic τ q̄ ante ipz: vel subaz significat: vel quātū: vel quale: vel ad aliqd: τ rursum ad aliquid aūt velut duplū dimidiū: hic aūt pluraliter que ad aliquid dicit: qz hoc planius est ad doctrinā. per habentia enī habitudinē: τ ipsa habitudo facili⁹ eluce/scit: hec quidē igitur τ ipsius Jamblici. ¶ Forte autez q̄uis ppietatez eoꝝ que ad aliqd posse sit singulariter speculari: sz ita vt τ ppietatē vnā triuz τ vniuscuiusqz nūeroꝝ in pluralitate subsistētiū: τ q̄uis posse sit in hoc pdicamēto sicut in alijs: τ singulariter pferri τ plural'r: sed nō simil'r: ibi enī vnū quidē ipsum erat genus: mul/te aūt spēs cōtente in genere. hic aūt multa: nō species dictoꝝ ad aliquid: sed subsistētia habitudinē: τ in qbus habitudo cōsideratur. ppiū enī habitudinis solius: sub/sistere in multis solū: qd quidē nulli alioꝝ pdicamēto/rū ptingit: tm̄ igit ex dictis si videt est cōstituendū q habet quandā ad alia pdicamēta dr̄iam: fm hoc q nō simil'r illis singul'r τ plural'r dicit cū in multitudine sp hēat suaz subsistentiā. diuisionē autē eoꝝ que ad aliqd cōuenienter ei que alibi ab ipso facta fuit: τ nunc facit in maius τ breuius: τ plus τ minus: τ dupluz τ dimidiū τ quecūqz alia talia. hec enim oia sunt eoꝝ que ad ali/qd: τ habitus aūt ait τ dispositio. oia enim dicta: hoc qd sunt alioꝝ dicunt. ¶ Diuus aūt Jamblicus ait: diuisio ipsius ad aliquid: scinditur in ea que fm excessuz τ de/fectum: quoꝝ sunt dupluz: multiplex total'r multū. τ in ea que fm equalitatē: quoꝝ sunt equale: sile: idem. τ in ea que sunt in facere τ pati: vt calefactiuuz τ qd calefit: hoc quidē fm virtutē: hoc aūt fm actū: τ in ea que fm puationez vtutis: vt qd posse videri ad impossibile videre. hoc aūt fm iudicans τ iudicatū: vt mēsura: sensus: scia. oia eniz hec vt iudicantia sunt ad iudicata. hec aūt fm eam que vt ad genus relationē: vt grāmatica ad aliqd est. fm relationē ad genus: hoc est ad sciaz: τ virtus τ vi/tiū fz relationē ad habitū qui est ad aliqd: sub hac aūt ait diuisione: cadūt ea que nunc sunt dicta: τ alia quidem sunt manifesta. positionem autem τ dispositionez con/uenit reducere sub pati: habitum autem fm iudicare.

¶ Jamblico aūt dicente hoc: dignū est querere: τ si re/ducant oia ad dicta que necessitas diuisionis tradite vel ab ipso: vel ab Aristo. Enunciatio enim q̄dā videt esse hic: sed nō diuisio. ¶ Forte igit fm predicamēta fecit Aristo. diuisionē. pmo qdē fm quātū: τ huius prio fm indeterminationē. tale enī mai⁹: deide fz determiatū: q̄le est duplū: deinceps aūt fm quale: q̄lis enim τ habitus τ dispositio: erit aūt vtiqz τ ipsius hre habitus: sicut dispo/sitio ipsius pati. Sensus aūt τ scia fm actū considerata ipsius facere dispō ipsius poni: que aūt fm puationem erūt vtiqz fz vnūqdqz pdicamētū: sz τ ita ptermissa sūt que in suba ꝯsiderant: vt pr̄ τ filius: τ que in vbi: vt sur/sum τ deorsuz. nā dictū est q sunt ad aliquid: qn̄ autez siue indeterminatū sit: vt diu: siue determinatū vt heri. fm se dr̄ τ nō ad aliqd. ¶ Forte igit neqz suba fm suā rōnē suscipit ad aliquid in subsistendo p se cōsiderata: sed magnus quidē mons fz quātū: pr̄ aūt fm genuisse: vel fecisse: sicut filius qd est sub genituz esse: qd est sub pati: sed hoc quidē τ amplius inquirendū. ¶ Nūc autē descriptionē explanādū: hic quidē enī q̄cūqz ipa q sūt aliorū esse dicunt: insinuat id qd est referri fm suā nāz que ad aliquid ad alterū: velut Socrates inquantū hō vel phs: vel simus vel aliqd tale fm se dr̄ τ non refert ad alteꝝ. Si aūt ipsuz prēm: vel filiū: vel doctorē dixe/ris. hec ad alterū referunt. pr̄ eniz filij pr̄. τ filius prīs filius. τ doctor discipuli doctor: quecūqz igit fm sui na/turā alioꝝ esse dicunt. hec sunt eoꝝ que ad aliqd. Qm̄ aūt nō oia quecūqz ad aliqd dicunt: ita dicunt vt alte/ri vel alterius: sz hec quidē alterius fm genitiuū casuz: vt maius minoris maius: τ minus maioris minus. Alia aūt fm datiuū: vt equale equali eq̄le: τ sile sili simile. Alia aūt fz genitiuū τ datiuū vt maius τ excedēs alte/ri⁹ qd excedit excedit: τ alteri excessui (h est excessu) excedit: qd excedit fm ppietatē ligue grece: vel vt de/narius septenarij supeminet ipsi ternario (.i. in trib⁹.) Alia aūt neqz fm genitiuū neqz datiuū: sz cū ad ppōnē vt magnū neqz pui magnū: neqz puo magnū: sz ad par/uum dicit magnum: τ paruū ad magnū: τ paruū miliū ad magnū miliū: qd vo incidit fm aliū modū ab icadē/te dicitur incidi: τ qd mouetur a mouente fm qd a vel ab significant per ὑπο ppōnē grecā: qdā aūt τ ab aliq dnr: vt donū a largiēte: (fm q a significat p παρα pre/positionē grecā:) qm̄ igit multiformis est eoꝝ que ad aliquid relatio ad alterū: ppter hoc non sufficit dicere quecūqz ipsa q̄ sūt alioꝝ esse dicunt. Sed appositione opus fuit vel quocūqz aliter ad alteꝝ se hēt hoc est si/ue fm genitiuū casum sit relatio: siue fm datiuum: vel neqz oino fm casum: sed alio quodā mō: vt dictum est. ¶ Siue igit Platonis: siue alterius alicuius sit termi/nus: nō fm correctionē hēt appositionē huius: τ q̄cūqz aliter ad alterū: sed pars est termini. Explanat autem hoc ipsuz Aristo. per exēpla iducta. puta mons magnus dicit ad alterū: dicēs pro nō fm casum assignari: sz fm aliū modū: τ sile aūt alicui sile dicit: qz fm datiuuz ca/suz assignant aliq̄. ¶ Boethus vo q̄uis totū librū scri/bens de ad aliquid: τ de aliqual'r ad aliquid se habēte. putet terminū a Platone assignatū esse: vsqz ad hoc q sunt alioꝝ esse dicunt: qd aūt sequit ab Aristo. apponi correctionē grā. videt tamē totus quidē terminus assi/gnatus esse: ab eo qui assignauit: τ explanatus esse p exē/pla. pus quidē cōuenienter assignatis his que alioꝝ di/cunt esse: maius enī ait alicuius maius dicit. τ duplum alteri⁹ dicit. deinde τ ei q qual'rcunqz aliter ad ipsa h. puta mons magnus dicit ad alterū: τ sile alicui sile di/citur. Sed τ plenū terminū Boethus accusat dicēs. vz aūt peccasse sermo ita se habēs. nō enī oportebat diffi/nientē ad aliquid aliud aliqual'r se hns: accipe in diffi/nitione aliqual'r se hns ad aliud. hoc enī erat qd ppositum erat diffiniri: nō oportebat aūt neqz alterū: vl' aliō accipere in diffōne ad aliqd diffiniēte: nā hec sunt eoꝝ que ad aliquid. ¶ Ignorare aūt videt q praua sit dif/finitio: non qn̄ per homogenea scribit ea que in rōnem assumunt. naz cum hō sit suba assignata diffinitio: aīal rōnale mortale per subalia assignata est. Sz qn̄ nomen pro noīe assignat: velut si quis diffiniens hoiem: partez aliquā assignet: q̄re siquidez que ad aliqd: ad aliud esse diceret: esset vtiqz nomē p nomine. Si aūt ipsa que sūt alioꝝ dici diffiniuit ipsa: descriptio est: τ non nois trā/sumptio. nihil igit incōueniēs descriptionē cōpleri ex pribus ipsius ad aliqd: τ ipsemet pcedēs. Rn̄det q pri/moꝝ generū nece per posteriora τ per seipsa descriptio/nē assignari. ¶ Qm̄ aūt τ habitū τ dispōnem eoꝝ que ad aliqd ait eē: dignū est querere: vtruz ad habile: τ qd habet dicit habitus. Dispō aūt a disponibile: sicut sen/sus ad sensibile: τ scia ad scibile: aut habitus qdē ad ha/bentē. hntis enī est habitus: dispō aūt ad id qd disponi/tur: sicut positio ei⁹ qd ponit: τ videt ita magis Aristo. nūc acceptate: τ huius expositores: si enī in hre est hitus ad habentē vtiqz dicet vel ad eum qui habet ab ipso.

Adrianus aūt phs: querēs ppter qd sensus ad sensibile dr̄. τ scia ad scibile. habit⁹ aūt nō ad habile: sz ad hntē. ait forte qm̄ sensus fert ad sensibile: vt ad desiderabi/le. τ adhuc magis scia ad scibile. habitus aūt τ dispō nō sunt ordinata ad aliqd: sicut neqz q corporis: cū ipse fm se est. τ qz sunt determiata desiderabilia: ppter hoc ad hec dnr. habile autē τ disponibile indeterminata sunt. ppter hoc nō ad hec. sz ad hnt magis. tāqz ad determi/natū: hit⁹ τ dispō dr̄. τ hec qdē ordinatio assegt his que dnr in his locis. In 4° aūt metaphice fm grecos: τ 5° fz latinos τ ipse Ar. neqz hec adinuicē dici ait: sz ad ea ad que act⁹ hoc est hitus ad habile. τ dispō ad disponibile. nā qn̄ hit⁹ τ dispō tāqz aie dnr: hoc est fm pticipationez tāqz hnte aia hitū τ dispōnē: sicut corp⁹ vestimētū: τ nō est eoꝝ que ad aliquid. sz sicut ꝯsueuerūt dicere: de his que hntur defectibil'r qd pticipant pugne. qn̄ aūt habi/tus tāqz medi⁹ inter hntē τ qd habet accipit: nō adhuc vt q hētur ꝯsiderat. nō enī hētur hitus vt nō in ifinitū pcedā. sz. n. est hitudo τ ad aliqd qd tale. τ dispō aūt eo/dē mō τ positio. aliud. n. ē qd dr̄ fz defectū: ad repletio/nē alicuius. aliud aūt qd in hitudine ad alteꝝ: τ in alte/ro: τ alterius ad ipm ꝯsiderat. τ idē igit si q̄litas fuerit τ ad aliqd sicut hitus: discernendū ipsa ea qdē que fm defectū signatiōe: tāqz q̄litatez determinātes: hitudine aūt ad alterū τ in altero: τ alteri⁹ ad ipm: tāqz ad aliqd. Cū dixisset aūt alioꝝ apposuit τ non aliud aliqd pp ꝯ/ria. illa. n. sunt qdē τ ipsa alioꝝ. s. ꝯrioꝝ. ꝯriū. n. est ꝯrij ꝯriū: τ fm hoc τ ad aliqd sunt. sz τ aliqd aliqd sūt. albū enī vel calidū sūt. ad aliqd vo vt ad aliqd nihil aliud ē: q̄ hoc qd dr̄. dextꝝ. n. vel pr̄: vel maius: fm q ad aliqd: τ nihil aliud. sicut ibi albū vel calidum: τ reclinationez aūt: τ sessionē: τ stationē dicit eē eoꝝ que ad aliqd: quia pōnes q̄dā sunt. vnūqdqz enī ipsoꝝ aliq̄lē pōnē signat. positio aūt ē eoꝝ que ad aliqd. nā positio ponibilis po/sitio est. τ ponibile pōne ponibile est. si aūt positio ē eo/rū que ad aliqd: τ spēs pōnis sunt eoꝝ que ad aliqd. nā τ reclinatio est recūbētis: τ recūbēs reclinatiōe recum/bēs: τ in alijs sil'r. ¶ Nōnduz aūt ppter qd nō ipsa fm se dixit eē eoꝝ que ad aliqd. sz ppter relōnē ad pōnē: qd τ cā fuit Jāblico dicēdi eoꝝ que ad aliqd spēm quādā vnā eē fm relōnē ad genus. Aut qz illa fm que dnr. pu/ta recumbere τ sedere vel stare nō sunt eoꝝ que ad ali/qd: sz sub poni reducunt. si. n. a statiōe stare: τ a sessiōe sedere. nullū aūt denoīatiuū est eiusdez pñti cum illo a quo denoīat. sicut grāmaticus. nō est in eodem pñto in quo τ grāmatica. si qdez ipsa est sub q̄litate. ille aūt sub suba. Ita aūt τ statio sub ad aliqd. stare aūt sub poni. p/pter stare igit: τ talia vicina statiōi: τ talibus: nō ppter ipsa hec. sz ppter pōnē tāqz euidētiorē sub ad aliqd re/duxit. recūbere enī τ stare non sunt pōnes. ppter qd ne/qz ad aliqd. sz fm ea q̄ ad aliqd fiūt. nā qd ponit nō po/sitiōe ponit sz in pōne. ppter qd neqz statio neqz recli/natio neqz sessio poni dnr, q ne cā est dici denoīatiue: aut nō oino hoc. nā ala τ alatū denoīatiue alteꝝ ab alte/ro dr̄: τ tn̄ ambo sunt in eodez pñto. Sz qm̄ alteri⁹ pñti fit: qd denoīat. velut a reclinatiōe recumbēs. Diligēti⁹ igr̄ didēs denoīatiua: nō dicem⁹ eē sub alio pñto nisi qn̄ exierit ad aliud gen⁹. ¶ Propter qd aūt dixit. sunt aūt τ talia eoꝝ que ad aliqd. Aut qm̄ dinumeratorū hec q/dem: τ in q̄litate erāt vt hitus τ dispō τ sensus τ scia in/quātū q̄lia. positio aūt ad poni vicine se hēt. memorat aūt ipsoꝝ tāqz τ in ad aliqd existentiuz: ppter hoc τ eo/rum que ad aliqd talia dixit. τ hec quidem circa lrām. ¶ Stoici aūt p vno gn̄e duo numerāt fm hūc modū. hec qdē ponētes in his que ad aliqd. hec aūt in his que aliquo mō se hnt: τ que qdē ad aliqd: ꝯdiuidūt his que fm se. que aūt ad aliquid aliquo mō se habent his que fm dr̄iam. dicentes ad aliqd qdē dulce τ amaꝝ. τ talia q̄cūqz tal'r disponūt ad aliqd aliquo mō se hntia: velut dextrū prēm τ talia. fm dr̄iam aūt aiunt: que fm aliq̄ spēm caracterizant. sicut igit alius est intellus eoꝝ que fm se: τ ali⁹ eoꝝ que fm dr̄iam: ita alia qdē sunt que ad aliqd. τ alia que ad aliqd aliquo mō se hnt. ꝯuersa autē est ꝯiugationū ꝯntia: his qdē. n. que fz se: que fm dr̄iaz simul sunt. nā que sunt fm se dr̄ias hnt aliquas: sicut al/bū τ nigruz: nō tn̄ his que fm dr̄iam existūt que fm se. nā dulce τ amarū: dr̄ias qdez hnt: fm q̄s caracterizant: nō tn̄ fm se sunt talia. sz ad aliqd. que aūt ad aliqd aliq̄ mō se hnt. que qdē opponunt his que fm dr̄iam: semp ēt ad aliqd sunt. Nā dextrū τ pr̄: cuz hoc qd est aliq̄ mō se hēre: etiā ad qd sunt. dulce τ amaꝝ: ad aliqd existētia ꝯria his fm dr̄iam existūt: nāqz que ad aliqd quodam mō se hnt: ipossibile est fm se eē vel fm dr̄iam. ex hitudine enī ad alteꝝ orta sunt sola. que vo ad aliqd fm se qdem nō sunt. nō. n. sunt absoluta. fm dr̄iam aūt semp erunt. cū quodā. n. caractere cōsiderant. Si aūt opz plani⁹ ac/cipe que dnr. ad aliqd qdez dnr quecūqz fm ppriū ca/racterē disposita aliquo mō annuūt ad alteꝝ. ad aliqd aūt aliq̄ mō se hntia: quecūqz nata sunt accidere alicui τ nō accidere sine trāsmutatiōe circa ipsa τ alteratione cū respectu ad id qd extra. q̄re qn̄ qdē fm dr̄iam aliqd dispositū ad alterum nuit. ad aliqd solū erit h vt hitus τ scia τ sensus. qn̄ aūt nō fm inexntē dr̄iaz. sz fm nudā hitudinē ad alteꝝ ꝯsiderat. ad aliqd aliquo mō se hns erit. filius eniz τ dextrū. extrinsecis aliqbus indigēt ad subsistentiā. ppter qd τ nulla facta circa ipsa trāsmuta/tiōe. fiet vtiqz nō adhuc pr̄e filio mortuo. dexter autē trāslato secus stāte. dulce aūt τ amaꝝ non vtiqz altera fiēt. si nō simul pmutent τ que circa ipsa vtus. si igit τ nihil ipsa patiētia trāsmutātur. fm hitudinē alteri⁹ ad ipsa. palā q in hitudine sola: esse hnt τ nō fm aliq̄ dif/ferentiā. que ad aliqd aliquo mō se hntia sunt. Ad talē aūt sermonis diligentiā de diuisione generis vnius. di/cendū q nō fm res est dr̄ia eius qd ad aliqd. τ ipsi⁹ ad aliqd aliquo mō se hntis. sz fm verba solū. ex quo eniz ambo fm dr̄iaz aliquā inexntē τ fm hitudinē ad aliud supsistūt. q aūt alicubi qdē differentiā: magis incidit. alicubi aūt hitudo magis: nō facit generi differentiā. et q qdē his que ad aliquid cum pprio caractere: τ habi/tudo cū subsistit ab oibus ꝯfessuz est. Quia aūt τ his q̄ ad aliqd aliquo mō se hnt: necesse caracterem inexiste/re in subiectis: sufficiēter Boethus ostēdit. τ ex se ipso hoc euidēs est. nō eniz hēt nām subsistēdi ipsa fm se ad alteꝝ hitudo: sz necesse ipsam in eo que fm differentiā caractere inexistere: caracter autem iste alicubi quidez q̄litas est: vt albius cū colore est tale: alicubi aūt quāti/tas: vt in eo qd plus τ longius: alicubi aūt motus: vt in q velocius. alicubi aūt tēpus: vt in eo q senius. alicubi aūt locus: vt in eo q superius. dexter aūt τ sinister cum pluribus differētijs subsistunt. nā cū loco insinuat. τ cū pte tali: phibere eniz nos tales ptes dextrū τ sinistruz dicit: qm̄ lapis ad lapidē nō erit dexter nisi quis τ hūc compararet ad nostras dextras τ sinistras. in eodem aūt τ inopinabil'r ad aliquid existit. nō enī ad alterū: sz ad seipsum dicit. q igit fm semel ens. sed nō fm aliquid neqz aliqualiter. hoc idez est. ita semp hitudo coexistit caracteribus dr̄ie τ non duo hec sunt: sicut suspicantur illi: sz vnū simul vtrūqz. sequit aūt ipsos τ illud incōue/niēs. s. cōposita facere genera ex pōribus quibusdā τ se/cūdis vt ad aliquid: ex q̄li τ ad aliquid. ¶ Sed τ de cō

sequētia.neqꝫ ita est vt Stoici dīt.s.ꝙ ad aliqd aliquo
modo se hn̄ti assequat̄ ad aliqd. ipsi aūt ad aliquid nō
adhuc ꝙ ad aliqd aliquo mō se hēt: neqꝫ vt Boethus
defendēs ipsos ait.ꝙ ipsi qdē ad aliqd ꝯsequunt̄ ad ali
qd aliq̄ mō se hn̄tia.Cū hēre eni ad alteꝝ hec aliq̄liter
assumpserūt ꝛ ꝓpriā differentiaꝫ. ipsi aūt ad aliqd aliq̄
mō se hn̄ti nō adhuc assequunt̄ que ad aliqd.nō eni oi
bus iesse ad aliqd:ea que ad alterū hitudine ꝛ in hn̄do
differentiā ꝓpriā:sꝫ melius est dīe:hec adiuicē ꝯseq ita
vt si qd sit ad aliqd: ꝛ aliquo mō se hn̄s: ꝛ ad aliqd sit.
esse.n.opꝫ ꝛ annuēteꝫ virtutē ſm dr̄ntiam consideratā.
ꝛ ānuitionē ipsam ꝛ hitudinē. qdcūqꝫ.n.defecerit hoꝝ
nō saluat̄ tale predicamentuꝫ.neqꝫ eni habitudo nuda
ſm se est:neqꝫ dr̄ia sine hitudine facit hoc pn̄tū. Sꝫ ne
qꝫ separe opꝫ differētiā ꝛ hitudinē abinuicē. sꝫ ſm vnā
cōem ꝓprietatē ꝯsistentē ꝯsiderare:ꝛ hn̄tis hitudinē:et
ad qd aliqualr̄ se hēt. hec igit̄ vt ad Stoicas suppōnes
sufficiēter ꝯdicta sunt. ¶ Ipsum autē problema ſm se
inqrit Iāblicus:vtrū faciat differētiā in his que ad ali
qd:ſm ꝙ hec qdem magis caracterē insinuāt. vt dulce
ꝛ delectabile.hec aūt hitudinē magis:vt pr̄ ꝛ filius:hec
aūt ex equo vtrūqꝫ insinuāt.s.q̄litateꝫ que in ipsis:ꝛ ha
bitudinē ad alteꝝ:vt albi⁹:ꝛ si est differētia. Utruꝫ ſm
gen⁹ est hec.vel ſm aliqd aliud subcidēs.vel totalr̄:ne
qꝫ ſm genus differūt:neqꝫ ſm aliqꝫ aliā differētiā. ꝛ cū
inq̄siuisset vnā solonē oīuꝫ eē ait.s. noscē nām eoꝝ que
ad aliqd. q: nō ſm coexn̄tia est hitudo eoꝝ q̄ ad aliqd
complet̄.vel ſm hoꝝ abundātias vel adequatiōes vel
defectus.sꝫ ſm ipsaꝫ rōnē hitudinis: ꝓprietas eoꝝ que
ad aliqd cōsiderat̄: ꝯducens q̄litercūqꝫ dr̄ntia in cōio
nem:ꝛ ſm hāc cōionem distinguēs:attn̄ penes ꝑticipa
ta ꝛ ꝯsiderata in hitudine tales cōsiderātur vicissitudi
nes:abundātiū ꝛ deficientiū ꝛ exequētiū ꝛ hn̄tiuꝫ ſm
res multas differētias: que nihil differūt ſm illud vnū
hitudinis genus:qd oīno sepatū est ab his que in cōpo
sitis varietatib⁹. ¶ Pluribus aūt eoꝝ que ad aliqd di
ctis ab Aristo.ꝛ hic vt maius ꝛ duplū:ꝛ hitus ꝛ reclina
tio ꝛ reliq̄. ꝛ alijs autē ab ipso traditis quoꝝ ꝑus memi
nerimus.s.his que ſm excellentiā ꝛ defectuꝫ. ꝛ his que
ſm potentiā ꝛ impotētiā ꝛ alijs talib⁹. ¶ Dubitat Plo
tinus que sit in oībus his cōitas.vtrū generalis quedā:
vel ſm aliū modū.s.ſm relationē ad vnū sicut Hercu
lidas dicimus referri ad vnū cōem Herculē.nā si qdeꝫ
cōprehendamus subta ꝛ hn̄tia hitudinē:quoꝝ hec qdē
sunt in suba:hec aūt in quāto:hec autē in alijs coaltera
bunt̄ alijs que ad aliqd.si aūt hn̄t nullā cōioneꝫ ad ha
bentia hitudinē:sꝫ sine hitudine est ipsoꝝ que ad aliqd
ꝑdicamentū.nō hēbunt illa habitudinē: neqꝫ erunt ad
aliquid:neqꝫ hoꝝ cōitas illa. ¶ Forte igit̄ neqꝫ coalte
rari opꝫ rebus:neqꝫ oīno ab ipsis semota esse: sed simul
exemptoꝝ differentiū eā que adinuicē cōionē ꝯtinent
ſm ipsam habitudinis ꝓprietatē.naꝫ si differentibus ꝛ
ꝯdiuisis vnum existens idē vbiqꝫ adest. sepabile erit ꝛ
melius ꝯrijs.quare nō vtiqꝫ ab vno ipsoꝝ detinebitur:
neqꝫ impediet̄ ꝛ alteri adesse. Si autem hec vere dici
mus. quecūqꝫ vtiqꝫ fuerit ꝛ quales differētie eoꝝ que
ad aliquid:oēs ordinabunt̄ sub vno sepabili ꝑdicamen
to.nusqꝫ illo a differentia participātiuꝫ ipso egrediente
a seipso.aliud aūt dubitāt vtrum hypostasis est habitu
do hec vel nomē solū simul platuꝫ.necesse igit̄ aut nul
lam hitudineꝫ entiū esse:aut q̄sdā qdē subsistere. q̄sdā
aūt sine subsistentia esse.Sꝫ ꝙ quidē nō oēm hitudinē
interimendū palā ex eo ꝙ opꝫ sicut substātiā ꝛ quātita
tem ꝛ q̄litatē ꝛ alioꝝ geneꝝ vnūqdqꝫ: ita ꝛ hitudinem
inter entia poni cū multā opportunitatē exhibeat ipsa.

neqꝫ eni genera:neqꝫ que sub ipsis sunt cōionem habe
bunt aliquā adinuicē: nisi aliq̄ sit ratio habitudinis in
entibus. Incōueniens aūt est interimere cōioneꝫ diffe
rentiū adinuicē. Incōueniens etiā est armoniā perime
re:nō eā que in sonis solā:neqꝫ eā que in numeris:sed ꝛ
eā que in substātijs ꝛ virtutibus oībus ꝛ operationib⁹:
que facta in entib⁹ cōduxit in idē:ꝛ fecit hēre hitudinē
adinuicē. Interimet̄ aūt ꝛ cōmēsurabile ꝛ equale ꝛ sci
bile ꝛ scientia. Si aūt ꝛ geometria ꝛ musica circa habi
tudines se hn̄t: ꝑter hypostasim erunt he:derisibilesqꝫ
vtiqꝫ erūt ille v̄santes circa ea que sine hypostasi. quo
aūt ꝛ desiderabile omnibus deus dr̄.si nulla est habitu
do desiderāti ad desiderabile. Adhuc aūt his quidem
prioribus exn̄tibus in entibus.his aūt posterioribus.si
nulla est hitudo interimet̄ ꝛ hitudo primoꝝ ad scda et
secūdoꝝ ad ꝑma.hac aūt interempta:nulla iā ipsis cō
munitas relinquit̄. neqꝫ eniꝫ cōmunioneꝫ ipsis adinui
cem possibile est existere. neqꝫ enim sunt ομόουσια
.i.eiusdeꝫ substātie inuicē: corpus:ꝛ anima: ꝛ intellect⁹:
ꝛ deus:neqꝫ cōnām:neqꝫ enim sunt ομοφυν.i.eiusdē
nature:sed ſm habitudinē solā necesse est sic differētiū
cōmunionū subsistere. Si igit̄ hec inconuenientia mul
tuꝫ aliquid est hitudinis genus vt in sensibilibus solis:
sꝫ ꝛ in itellectualib⁹: ꝛ ab his que post intellectualia in
corporeis.igitur ꝛ oēs vtunt̄ ipsa:ꝛ impossibile est que
cūqꝫ sine hitudine disputari. Interimunt aūt nescio q̄
liter ipsum.ꝛ aspernātur ipsius hypostasim non intelli
gentes ꝙ idem ꝛ alteruꝫ:sine quibus nihil loqui possu
mus que ꝓpria sunt ipsius ad aliqd hitudinis.ꝛ ꝙ com
positoꝝ cōsistentia ſm cōuentum differentiū facta:pe
nes hitudinē subsistit: Sed aiunt. erunt circa ideꝫ con
traria:si dicamus in hypostasi esse que ad aliquid.quā
do enim idē ad aliud maius ꝛ minus:erit idē mai⁹ ꝛ mi
nus.hoc aūt nihil inconueniēs. si ad aliud ꝛ aliud.con
traria aūt ad idem vtiqꝫ erūt: si eiusdē idē equale ꝛ in
equale fuerit. Sed dicēt vtiqꝫ possibile est fieri eiusdē
maius ꝛ minus appōne ꝛ ablatiōe:aut neqꝫ hoc incōue
niens.nō.n.manente maiore supuenit minus.q̄re nō si
mul ꝯria. ꝛ ꝙ quidē nō oēm habitudinē interimenduꝫ
palā. Si aūt dimittamus q̄lemcūqꝫ habitudinē:ꝛ ipsi⁹
ad aliquid si ꝑdicamētū suscipiemus: tāqꝫ in hypostasi
existēs sub quo oīs hitudo reducit̄. ¶ Sꝫ aiunt ꝓpter
quid Aristo.in ethicis eudemijs: ꝛ in metaphica predi
camēta ꝓducens nō memorat̄ ipsoꝝ ad aliquid:ꝛ si pu
tabat ꝛ hoc genus similr̄ alijs subsistere. Aut q: vbi nō
ꝑdicātur de generibus oībus erat sermo: vt diligentiaꝫ
facit circa omnia.sꝫ illis vtit̄ maxime qb⁹ indiget ad ꝓ
positū. ¶ Forte aūt ꝛ q: que ad aliquid in alijs generi
bus subsistunt: ꝓpter hoc cū ipsis ꝯsiderant̄ quāuis nō
ꝑncipaliter ipsoꝝ memoret̄. Adhuc aūt ꝛ sic de cōmu
ni ſm hitudinē hypostasi dubitāt. Et aiunt nō si intelli
gunt̄ que ſm hitudinē iā ꝛ sunt:neqꝫ si eoꝝ que sine hy
postasi cōis sig̃natio fit iā ꝛ subsistūt hec.palaꝫ aūt hoc
ꝛ in quibus relo aliq̄ sola permanet: vt in hoc ꝙ aliquā
do facta fuit.ꝛ ita intelligit̄ hitudo vt mortui:quis nō
existente puero.a memoria eniꝫ eoꝝ qui mortuū vide
runt vel audierunt de ipso dr̄ ita. si.n. entis ad non ens
nō pōt esse hypostasis hitudo quāuis existimet̄:neqꝫ in
entibus sufficit ad hypostasiꝫ nr̄a existimatio.aliquoꝝū
aūt vsqꝫ ad aliqd quidē permāet habitudo. deinde ces
sat.vt in orphano vsqꝫ ad decē ꝛ octo ānos. Exquo eniꝫ
inceperit gnāre:nō amplius vocat̄ orphanus.si igitur si
ne ea que circa differentiā permutatā habuit hitudinē
prius ex sola temporis vicissitudine. quo vtiqꝫ habebit
eā que penes esse habitudineꝫ:ꝛ ꝑus dexter existēs:ipse
nihil

nihil trāsmutat̄ alio trāslato sinister fit ꝛ permutat ha
bitudinem.difficile igit̄ suscipere habitudinis hyposta
sim. Difficile aūt ꝛ ostendere quid cōmune qd abinui
cem hn̄t habitudines:neqꝫ eni corpus neqꝫ incorporeuꝫ
esse hoc possibile est.Si eni corpus esset:nō vtiqꝫ indif
ferentib⁹ corporibus consideraret̄.Si aūt incorporeū:
vel in ipsis hn̄tibus vel extrisecus. ꝛ si quidē alia ꝛ alia
in vno quoqꝫ participātiū habitudo: equoca vtiqꝫ erit.
ꝛ nō amplius genus vnū: erit ipsiuꝫ ad aliquid.Si aūt
eadem vbiqꝫ vniuoce qdeꝫ ꝛ genus vnū esse pōt diffe
rentijs distinctuꝫ.Sed quō diuidemus ipsum:difficile
est videre.quō eni hec qdem ipsoꝝ ad aliqd:nihil plus
insinuāt subiectis sibi.vt similia ꝛ equalia: hec aūt ope
ratiua qdem:differenter aūt operationib⁹ subsistentia.
dulce quidē est in sic operari in sensum: incisiuū aūt in
sic operari in corpus.pr̄ aūt ꝛ filius inuicē eo ꝙ hic qui
dem det ꝑncipiū.hic aūt sit effectus alterius. ita vt hic
quidē subsistens nomē solū attribuat pr̄i. hic aūt hypo
stasim.quō erunt vtiqꝫ hec eiusdē generis ꝓxime spēs
subinuicem existētes.Adhuc aūt vtrum duplū adduxit
seipso dimidiū vel dimidiū duplū: aut simul coexistūt
aut he quidē sic.he aut sic ꝓducunt̄.ꝛ vtꝝ superueniūt
habitudines vl̄ nō superueniūt. ¶ His igit̄ dubitatis:
de subsistentia qdem dōm ꝙ sicut q̄litates ſm suaꝫ na
turā sine corporibus intellecte incorporee sunt: ita ꝛ ha
bitudines ſm suā nām preter composita itellecte incor
poree sunt.nā habitudo est ratio ſm se: ꝓprietateꝫ aūt
ratio ista hēt substātialeꝫ ꝓprie differentie ad alterum
ad nuitionē.differentiā aūt sumēduꝫ:nō ſm ꝙ ipm ad
aliquid a q̄li ꝛ substātijs differt soluꝫ:sꝫ ſm ꝙ ab omni
bus q̄litercūqꝫ entibus:ſm rōnem enim habitualē dif
ferentie:determinat̄ species ipsoꝝ ad aliqd. si eniꝫ ſm
se hn̄t ꝓpriam differentiaꝫ:assimilātur alijs generibus.
Si aūt ad altera nuunt:ꝛ non in seipsis stant: ꝓprietate
hac differūt ab alijs.Opꝫ aūt nō id qd nuit:sꝫ ipsam ad
alterum ānuitionem habitudinē accipere.vel in diuer
sis existentē:ꝛ ad alterū vel in eisdē tāqꝫ ad alteruꝫ.De
hypostasi quidē igitur ipsoꝝ hec dicenda sunt.Quoniā
aūt in diuersis est ad alterū habitudo: propter hoc ꝛ ge
neratio ipsoꝝ ad aliquid ꝛ corruptio hēt: illorū ad que
aliquo mō se hēt.Et quāuis nihil ipsa ſm se patiātur. il
lis trāsmutatis trāsmutātur: sic igit̄ trāsmutat̄ ipsa ad
aliquid:vt nata sunt.eius igit̄ qd a dextris: ꝛ patris ꝛ fi
lij sumemus trāsmutationē.ſm ꝙ sunt talia.pr̄is quidē
enim trāsmutatio est.filij alteratio ꝛ eius qui a dextris
eodē mō.ꝛ in omnib⁹ aūt ad aliquid eadem sufficiet ra
tio. si enim natura ipsoꝝ in altero est ꝛ ad alteꝝ illo al
tero transmutato:ꝛ ipsa simul transmutantur. Turbat
aūt multos: ꝙ non vident circa ipsa transmutationeꝫ.
Hoc aūt nō est dignū expetere.non enim inquātuꝫ ſm
se sunt: sꝫ inquātum ad aliqd opꝫ cōsiderare circa ipsa
trāsmutationē.Si enim entiū sunt:q: sunt ad alterum
quid miruꝫ:si illius alterius trāsmutatio ꝛ alteratio fit
ipsius trāsmutatio qd se hēt ad aliquid aliquo mō. Nō
enim iquātū qualis:neqꝫ inquātū quātus.sꝫ inquātum
ad aliqd considerāda est ipsius trāsmutatio.quare ꝛ fit
ꝛ corrumpit̄ cuꝫ alteratione ꝛ trāsmutatione.sꝫ cum ea
que sibi conuenit:ꝛ non bene putāt Stoici:ꝙ ab omni
ſm differentiaꝫ proprietate semota sint que ad aliquid
aliquo modo se hn̄t. q: nata sunt aduenire ꝛ recedere:
nulla trāsmutatione facta circa ipsa. Falsum enim hoc
qd dicit̄:qm̄ ꝛ ipoꝝ ad alquid fit trāsmutatio.sicut hec
nata sunt transmutari. siue aūt in qualibus vel in alijs
generibus subsistunt.ꝛ propriā hn̄t hypostasiꝫ in illis si
ue sepatiꝫ sint tāqꝫ vt est rō:adhuc magis subsistūt.ſm

ambo igit̄ hn̄t hypostasim ipsa ad aliqd talē qualeꝫ di
ximus ex differētia simul ꝛ hitudine ꝯsistentē.qd qdeꝫ
igit̄ subsistūt que ad aliquid.ꝛ quā hn̄t nām per ista di
ctum sit. ¶ De hoc aūt ꝙ sit aliqd cōmune in omnib⁹
ad aliqd tantā hn̄tibus differētiā: qdā soluūt dicentes:
ꝙ in vnā similitudinē dictionis ꝛ sig̃natiōis proprieta
tem reducunt̄.ꝛ ꝓpter hoc cōmune in ipsis dicit̄:ſm q̄
litercūqꝫ consideratas cōmunitates sig̃nationū vt alte
rius dr̄: vel q̄litercūqꝫ ad alteꝝ dici:siue eo ꝙ alterius
sit.vel aliud ad ipsum aliquo mō se hēat. nā que ſm si
militudinē sig̃nationis:sub eadeꝫ cōmunitate reducun
tur.quāuis nō eādeꝫ hēant nām.Et ꝓpter hoc negatio
nes ꝛ que denominātur:aliquādo in eodē genere ponū
tur:qm̄ sunt circa idē cū affirmationib⁹: ꝛ qd sig̃nat af
firmatio in eēndo:hoc negatio in nō essendo.H aūt hy
postasis qdē nullatenus: sꝫ similitudine sig̃nationis ad
idē ꝑdicamētū reducitur.Talē aūt solutionē reprobāt
tāqꝫ cedentē dubitationi dicēti ꝛ ipsi ſm dictiōis simi
litudinē ad vnū aliqd cōmune redaci. opꝫ aūt ꝛ genus
aliqd esse ipsoꝝ que ad aliquid:ex quo diuidunt̄ diuer
sitates que ſm spēm cōsiderant̄ ipsoꝝ ad aliqd aliquo
mō se hn̄tiū.nō eniꝫ ab vno ꝛ ad vnū: sꝫ si ratio habitu
dinis eadē in omnib⁹intelligit̄ ſm quā est cōe genus.si
cut in alijs ꝑdicamentis determinat̄.opꝫ aūt diuidi ꝙ
ſm se ad aliqd.ꝛ qd ſm accidēs.vt nō erremus sepe de
ducti ab alio in aliud gen⁹:q: eniꝫ qd ſm accidēs:semꝑ
circa aliqd ꝑncipale consequitur.ꝓpter hoc illud hēbit
ratū qd precedit.accn̄s aūt aliter assequet̄. ꝛ nō ad hoc
vtiqꝫ erit tale q̄le esse videt̄. ſm se qdeꝫ igit̄ dicunt̄ ad
aliqd.velut eq̄le ꝛ simile.ꝑncipalē.n. hn̄t hec habitudi
nem:ꝛ ſm hāc subsistūt. sꝫ nō ꝓpter hoc aliquid aliud
in hitudine considerātur. ſm accn̄s aūt ad aliqd dicet̄
vtiqꝫ homo.q: accidit ipsi duplū eē. ¶ Post cōes aūt
dubitatiōes ꝛ solutiōes:neqꝫ eas que particulariter in
ducunt̄ ꝑtermittamus. simile.n. aiunt nihil eē ꝑter id
qd in vtrolibet q̄le:que qdē ꝑexistūt ante hitudinē.ha
bitudo aūt nihil vtiqꝫ erit.vel quoddā nostrū iudiciū:
comparātiū que a seipsis sunt.ꝛ dn̄tiū ꝙ hoc ꝛ hoc:ean
dem magnitudinē hēt:ꝛ eandē qualitatē. ꝛ sessio auteꝫ
aiunt ꝛ statio:qd vtiqꝫ erit ꝑter sedens ꝛ stans. ad talia
aūt omnia cōmuniter obuiare opꝫ:qm̄ siqdē mentit̄ iu
diciū: ꝛ vanus est huius intellect⁹ nihil vtiqꝫ erit hitu
do.Si aūt veꝝ dicit.ꝛ aliqd itelligimus ipsiuꝫ simile: ꝛ
eq̄le ꝛ positionē credere opꝫ.ꝛ intelligētijs nostris tāqꝫ
entia spōdentibus: ꝛ poni eoꝝ que sunt habitudinem:ꝛ
ipm ad aliqd in propria hypostasi.q̄le eni ꝛ quantū ſm
se qdē sunt talia. similia aūt ꝛ equalia nō dicunt̄ anqꝫ
participet his que ſm se hitudinibus. Aliud eni est ipꝫ
equale preter ipm quātū:ꝛ aliud est ipsiuꝫ simile:preter
ipsum quale.ideꝫ in differentibus equaliter:vel simili
ter dcm̄ hn̄s ꝛ ipm hypostasim.nō superuentitiā. sꝫ ꝑn
cipalē cū pricipalib⁹ gn̄ib⁹: ꝛ ſm hāc his specificatis ſꝫ
equale qdem quātis ad cōmensurationeꝫ reductis.ſm
simile v̄o determinatis q̄libus circa ipsum idem entib⁹
determinatis.nō penes super assistētes habitudines: sꝫ
ſm principales ipsoꝝ entiū vel coexistentes cum ipsis.
In quibus aūt dicimus ꝙ iste fecit hoc ꝛ iste dominat̄
huic nō nudas res accipimus. sed opus aliqd in medio
consideramus.qd adaptat faciens ad id qd fit: ꝛ domi
nans ad id qd obtinet̄.oportebit enim esse factiuoꝝ ad
effectus cōem applicationē. qui aūt stationē ꝛ sessioneꝫ
ens esse negat videt̄ Stoicā quādā cōsuetudinē sequi.
nihil aliud qꝫ subiectū esse putās.differentias aūt circa
ipsum sine hypostasi existimās: ꝛ aliqualiter se habētia
ipsa vocans: tāqꝫ in subiectis habentia hoc ipsiuꝫ qd est

alíqualiter se hēre. Si eniꝫ est statio vnū genus entiū: est aūt que alterius in altero collocatio habens ꝓprias hypostases. erit ⁊ statio altera a stāte: ⁊ sessio altera a sedente. ⁊ pora que participātur participātibꝰ. ⁊ que ẜm se: his que in alijs. ¶ Sed aiunt bitus: qui qdem dicit ẜm id qđ hētur. vt armatoꝝ: habitus ait Plato q̄le vtiqꝫ erit: qui quando ẜm hēre: magis vtiqꝫ signābit habere. Sed nō opꝫ ita distinguētes: qđ hētur ⁊ habens itelligere ipsa ad aliqd: sed mediū habentis ⁊ qđ habet. ꝙ ẜm adaptationē adinuiceꝫ considerat. ⁊ in dispositione aūt cōe eius qđ disponit ⁊ disponibilis: cōsiderare opꝫ subsistēs ẜm hitudinē ipsoꝝ adinuicē: sed ait dexter ad sinistrum: ⁊ anterior ⁊ posterior: in moueri magis vtiqꝫ dicent: qm̄ hic qdē sic: aliꝰ sic. nos aūt dextrū ⁊ sinistrū intelleximus ⁊ pus ⁊ posteriꝰ nos eodē mō apposuimꝰ. ¶ Rursum aūt illud dōm ꝙ siquidē verum dicimus de aliquo dicentes. hec ⁊ intelligentes est aliqd habitudo. Si aūt nō nihil. Si aūt ⁊ neqꝫ dōm dicētibꝰ nobis: neqꝫ intelligentibꝰ hñt hec quandā nām determinatā. manifeste incōueniens est: mēsurare nostra pōne ipsa. hec quidē igit ⁊ ad particulares dubitatiōes dicta sint. ¶ Accusat aūt Eudorus ꝓpter qd ꝯtradiuiso eo ꝙ ẜm se: ipsi ad aliqd de ad aliqd qdē disputauit Arist. de eo aūt qđ per se nō adhuc. ¶ Et dōm ꝙ in eo ꝙ ẜm se nouem pdicamēta ꝯsiderant. ipm igit ẜm se accipiēs ẜm nouē pdicamēta. apponit ipm qđ ad aliqd tāq̄ e regione ꝓcedēs ipsis decē. nā in nouē ꝯsiderant. In substantia qdē dubie vt dicet. In alijs aūt euidēter vt in quali qdē habitꝰ. In quāto aūt duplū. In vbi aūt vltra ⁊ circa. In qñ āt senius iuueniꝰ. In facere vō ⁊ pati vstio incisio. In qbꝰ actio ⁊ passio equocant. Imponi autē supponit sub ponit. In habere aūt a qbꝰ habere denominatiue dr̄ vt calciatio. ⁊ in substātia aūt pr̄ ⁊ filius. ꝓpter hec aūt tāq̄ secus natuꝫ pdicamētis alijs ipm ad aliqd putāt. quāuis pncipale sit ⁊ ẜm driam ꝓpriam consideret. hec. n. cōitas est per omnia penetrans: per ꝯtraria ⁊ per qualitercūqꝫ drīa: ⁊ per tota gnā: ⁊ per ea que sub ipsis ordinant. ꝙ si non adesset disturbarent vtiqꝫ oīa ab omnibus: ⁊ hec qdem est aliqua habitudo in spē ⁊ ratione subsistēs. hec aūt trāshabitudo ipsiꝰ: in participātibus non a gnātione vel motu vel alio modo: superintroductorio hñs in esse transitū: neqꝫ enī abstractio: neqꝫ secꝰ positio: neqꝫ collectio: vel diffusio: vel appositio: vel ablatio: vel positio partiū: vel totaliter aliqd taliū positionē istituit: qm̄ ⁊ eadē ꝯtrarioꝝ habitudinū sunt delatiua: ⁊ cōtraria earūdē. solū ergo ꝓprie causa est habitudinis: id qđ est participare specie habitudīs. ⁊ ipm ad aliqd ẜm habitudinē solā penset. vt cōcipientibꝰ nobis res quarū est habitudo. habitudinū aūt he qdeꝫ coexistūt subiectis: quecūqꝫ ꝯsiderant cū ipsis: vt dextrū ⁊ sinistrū. in ptibꝰ aīalis. he aūt manentibꝰ subiectis deserunt ipsa: vt ẜm stationeꝫ dextrū. quādo idonee se habuit ad habitudinis participationē. ⁊ sunt he accidētes magis: alie aūt ⁊ corruptis permanēt: vt que prioꝝ subsistentiū: ⁊ posterioris ẜm tēpus ad prius: qr ⁊ ẜm ipsas habent spāles rōnes habitudines. Sed de his qdem satis. que autē deinceps ꝓsequēdum. ⁊ ꝓpria ipsorum ad aliqd quā assignauit Aristo. considerandū.

¶ Existit aūt ⁊ cōtrarietas in ipsis ad aliquid. velut virtus vitio contrarium vtrūqꝫ ipsorū ad aliquid existens. ⁊ scientia ignorantie: non oībus aūt ad aliqd inest ꝯtrarietas. duplo eniꝫ nihil est ꝯriū: neqꝫ triplo: neqꝫ taliū alicui.

¶ Post diffinitionē ipsoꝝ ad aliquid: vel descriptionē: tempus erat transeūdi hic ad ea que assequunt. horuꝫ aūt hec quidem erant cōmunia ⁊ ad aliqua pdicamenta: hec autē singularia ⁊ post cōia tradit. deinde singularia: qr vnūqđqꝫ entiū: cōibus ⁊ ꝓprijs rōnibꝰ ẜm subaꝫ comprehēdit. pmo aūt ait contrariū inesse ipsis ad aliquid: qđ quideꝫ in substantia ⁊ in quāto dicebatur non inesse. In quali aūt ⁊ in alijs predicamētis ostendetur plurimū inesse. dicit aūt contrarietatem inesse in ad aliquid: vt quia ad aliquid cōtrariuꝫ sit illi ad qđ dicitur. alia eniꝫ est oppositio relatiōis. ⁊ alia contrarioꝝ: vt in sermone de oppositiōe docebimur. sed qr quedā ad aliquid existentia: ⁊ cōtraria sunt adinuicē: non ẜm rationem ad aliquid: sed qr cum sint ad aliquid: inest ipsis ⁊ cōtraria esse. cōtraria auteꝫ ait ipsoꝝ ad aliquid existētia: virtutem ⁊ vitium: ⁊ sciētiam ⁊ ignorātiam: non qr virtus ⁊ vitium habēt esse ad aliqd: neqꝫ sciētia ⁊ ignorantia. sed ẜm relationē ad genus. hoc est ẜm habituꝫ ⁊ ipsa ad aliqd vtiqꝫ erūt. nam habitus est eoruꝫ que ad aliquid: quō igitur infra dicet vtiqꝫ aliquis. sciētiam ⁊ virtutem ⁊ his opposita qualitates ponit. ¶ Aut quia idem ẜm aliud ⁊ aliud: fit sub alio ⁊ alio predicamento. ⁊ hec igit: vt facientia quales: erūt qualitates. ẜm ꝙ aūt habitudinē ad alterum insinuāt: erunt ad aliquid. Non omnibus aūt ait ad aliqd insunt contraria: nō enī duplo: neqꝫ triplo: neqꝫ multiplicium alicui: que omnia sunt ad aliqd. ¶ Propter qd igitur ipsis ad aliqd: ⁊ inest: ⁊ non inest contrarietas. ¶ Aut qr sine alio predicamento pro se: neqꝫ intelligi possunt ipsa ad aliquid: consubsistunt autem semper alijs. Propter hoc igitur quādo accipiūtur in predicamēto habēte contrarietatē: habebunt ⁊ ipsa cōtrarietatem. si autē in non habentibus contrarietatem cōsiderentur: neqꝫ ipsa habebunt cōtrarietateꝫ. quecūqꝫ enim insunt generi subiecto in ad aliquid. hec ⁊ ipsis ad aliquid accident: vt ad plurimum. quare quando quidem in habitu vel totaliter in qualitate considerātur. suscipiunt cōtrarietatem: quia ⁊ qualitas. quādo auteꝫ in duplo ⁊ triplo vel totaliter quātitate. non adhuc qr neqꝫ q̄titas contrarietatem suscipiebat. similiter aūt ⁊ quādo substantiam assequitur. vt in patre ⁊ filio: neqꝫ enim substātia suscipiebat. ⁊ palaꝫ ꝙ ẜm ꝙ quidem suscipit cōtrarietateꝫ: suscipientibus generibus cōmunicat. ẜm ꝙ aūt nō suscipit: nō suscipientibus. ẜm ambo autē omnibus simul generibus. quare neqꝫ proprium est ad aliquid suscipere contraria. neqꝫ omni: neqꝫ soli inest contrarietas.

¶ Videnť auteꝫ magis ⁊ minus suscipere ipsa ad aliquid. simile eniꝫ ⁊ dissimile magis ⁊ minus dicunť. ⁊ equale ⁊ inequale: magis ⁊ minus dicunť vtrūqꝫ ipsorū ad aliquid existens. Simile enim alicui simile dicitur: ⁊ dissimile alicui dissimile. nō omnia autem ad aliquid suscipiunt magis ⁊ minus. duplum enim nō dicit minus ⁊ magis duplū: neqꝫ taliū aliqđ.

¶ Videnť aūt ait ⁊ magis ⁊ minus suscipe hec que sunt ad aliqd. ¶ Qđ dicit videnť: appositūꝫ nō tanq̄ nō suscipiat qdem: sed videat suscipere sed tāq̄ antiq̄ opiones exponēs. magis aūt ⁊ minus suscipit ẜm simile. magis enī simile est qđ magis eadē specie participat: ⁊ minus qđ minus. Simile aūt est eoꝝ que ad aliqd. sꝫ hoc quideꝫ est planum. quō aūt per hoc qđ dicit: ⁊ inequale magis ⁊ minus. si enim inequalius est inequale: iā accepit magis: quō inequalius magis ⁊ minus dixit. ¶ Aut quia nō erat dictio in ꝯsuetudine ipm cū hoc quidē est magis

magis inequale produxit. Quō igitur ⁊ minus induxit. Aut qr ⁊ magis inequale intēsionē hēt ⁊ remissionē: vt magis inequalius ⁊ minus sit. nam magis similiꝰ ⁊ minus dicimus: qñ similiꝰ existēs aliquid alio aliquo: hoc similius intēdit ⁊ remittit. ¶ Et aliter aūt Jamblicus exponit: ꝙ ꝓcessum inequalis in infinituꝫ insinuās inequalius ipsum appellauit. nō enī stat hoc: neqꝫ magnū aliquādo fit. sed semꝑ maius: neqꝫ paruū. sed semꝑ minus ẜm appōnē ⁊ ablationeꝫ in infinitū. ¶ Sed sciendū ꝙ nō dixit equalius sed inequalius: qr nō similiter vel nō totaliter: equale enī vnū est veluti si fuerit in equali: cōsiderat maius ⁊ minus sicut in iequali. Et erit vtiqꝫ qōne dignū: ꝓpter qd in simili quidem ⁊ dissimili: similiter magis ⁊ minꝰ ꝯsiderat. in equali aūt ⁊ in inequali nō similiter. Sed quō ꝓpriū existens quāti equale ⁊ inequale suscipit magis ⁊ minus: cum quātum nō suscipiat. Aut quia quātum quidem ẜm ꝙ quātum nō suscipit. accidentia autem quāto non ẜm ꝙ quanta: sed ẜm ꝙ qualia magis: ẜm hoc suscipiunt magis ⁊ minꝰ. similitudo enim quanti est equalitas: similitudo autē qualitas est: qualitas autem suscipit magis ⁊ minus. Rursuꝫ autem nō adhuc omnia ad aliquid suscipiunt magis ⁊ minus. que eniꝫ in subiectis consistunt non habentibꝰ: neqꝫ ipsa habent: duplum aūt ⁊ triplum ⁊ totaliter determinata quāta non suscipiunt: que eniꝫ iam determinata sunt nonsuscipiunt eaꝫ que ẜm magis ⁊ minus indeterminationem. Sed ad oppositiones rursum cōtra ea que dicta sunt asseq: ⁊ ad oppositionū solutiones conuertendū. ¶ Dubitaret enī vtiqꝫ aliqs. quō virtus ⁊ vitiū sunt eoꝝ que ad aliquid. esse enī alicuiꝰ puta studiosi ⁊ praui: signatiuū est participationis sed nō habitudinis. Et potest qdē dici: qđ ⁊ prius dcm̄ est: qr ẜm relationem ad genus sunt ista ad aliqd. habitus enī nō vt participatꝰ solum considerat. sed ẜm ꝙ se habet aliquo modo ad id qđ habetur: vel ad cōsequens ⁊ ad habēs: ẜm ꝙ ⁊ ad aliqd est. Est aūt ⁊ aliter dr̄e v̄tuteꝫ ⁊ vitiū eoꝝ que ad aliqd: ẜm ꝙ qualitates existentes ⁊ medietates quedā: hec qdē vt cōmensuratio est. hec autē vt incommensuratio: ⁊ incōmensuratio ad incōmensurata. quare ẜm ꝙ q̄litates qdeꝫ sunt contrarie. ẜm ꝙ aūt medietates ad aliquid. Quare neqꝫ hic dubitare oportet quō alia existēte oppōne relatiuoꝝ: ⁊ alia contrarioꝝ nō cōfundent oppōnes: si qdem erūt ⁊ in ad aliqd cōtraria. nō enī ẜm ꝙ ad aliqd sunt ꝯtraria. sed vt ipse ait in his que ad aliqd est ꝯtrarietas. hñt enim quedā subiectoꝝ ipsis cōtrarietatē ẜm ꝙ q̄lia: sed nō ẜm ꝙ ad aliqd. neqꝫ enī ꝯ̄ria ẜm ꝙ ꝯtraria sunt ad aliqd: neqꝫ que ad aliqd ꝯtraria. ⁊ totaliter que ad aliqd qdeꝫ sunt ẜm ꝙ habitus. habitꝰ aūt habitui nō est ꝯtrariꝰ. sed ꝯtrarietatē habēt ẜm ꝙ tales habitus. idē aūt est dicere ẜm ꝙ qualitates. ¶ Notant āt ꝙ ἡ ἐπιστήμην ⁊ εἴδησιν ⁊ γνῶσις (que omnia sonant notitiam: scientiam vel cognitionem) aut voce sola differunt: aut siquidem dicimus εἴδησιν speculatiuam specierum. γνῶσιν vō generum: ἐπιστήμην autem supergredientem has. erit non ẜm vocem solū. sed ēt realis quedā hoꝝ differentia. sed neqꝫ vna hitudo dicent vtiqꝫ intensionē ⁊ remissioneꝫ suscipit. Que enī ad alteꝝ similiter se habent. aut non ẜm ꝙ habitudo vel ad aliqd. sed ẜm ꝙ talis: ⁊ ẜm ꝙ qualitas magis ⁊ minꝰ suscipiunt. sed nō in q̄libet solū aiunt ꝯsiderat magis ⁊ minꝰ. sed ⁊ in quātis. sicut in eq̄li ⁊ in inequali: ⁊ maiori ⁊ minori: aut ⁊ he q̄titatiue sunt q̄litates. ⁊ ẜm qualitateꝫ fit intensio ⁊ remissio. Si autem aliqs putet duplū intensionem ⁊ remissioneꝫ suscipere augmentationē ⁊ minorationē numeroꝝ qdem in ipsa ratione. ita ꝙ putet ꝙ in ducentis ⁊ centū magis duplū esse q̄ ꝙ in q̄tuor ⁊ duobꝰ ignorat iste: ꝙ ⁊ in amplioribus: ⁊ in minoribꝰ numeris eadē considerat ratio: neqꝫ intensioneꝫ neqꝫ remissionem suscipiens. ¶ Sciendū aūt ꝙ Archytas: hoꝝ cōsequentiū: hoc qđ est contraria suscipere: preteryt. Nam ⁊ in substantia ⁊ in q̄litate meminit ipsius. etenim qualitati ait cōmunia quedam coaptanda. s. contrarietatem quādaꝫ suscipere: ⁊ priuationem. magis aūt ⁊ minus induxit dicēs: ⁊ ꝙ ad aliud aliqualiter hēt. suscipit magis ⁊ minus. magis quideꝫ enī est esse maius aliquo: ⁊ minus. ⁊ rursum hoc ipsum: verūtamen nō in omnibus que aliter aliquo modo se habent. nō enim est magis patreꝫ esse. neqꝫ minus. neqꝫ ēt fratrem vel filiū. dico aūt hoc recogitans: nō ad dispositiōes vtrorūqꝫ modoꝝ quomodo hñt: ꝯrespectu aliqñ aliter cognati: etiaꝫ couterini. Sed ad ipsuꝫ nature intellectum. Propter quid igitur pretermisit contraria. Aut quia non ẜm se inerant ipsis ad aliquid. sed ẜm accidēs: qr in subiectis. Reueritus est igit ne aliquis idē confundat medietates: ⁊ subiectaꝫ ipsis: ⁊ ne vel interimāt medietates nihil aliud p̄ter subiecta derelinquēs vel illorum conuentū pronūciet ipsas existere. ⁊ quidē medium vnū aliquod genus est cōmune: ⁊ colligatiuuꝫ extremoꝝ alterum ab illis existens. in quibꝰ contrarietas considerat. ẜm id qđ qualitatis ⁊ non ẜm habitudinem ipsoꝝ. contraria igit ꝓpter hoc pretermisit. magis aūt ⁊ minus inseruit tāq̄ propriū aliquibus ipsorū ad aliqd: qm̄ eniꝫ sunt quedam: ⁊ in tali predicamēto in genere infiniti existētia: in quo magis ⁊ minus: ⁊ vehementer ⁊ debiliter ⁊ talia procedunt indeterminate intēsa ⁊ remissa. merito tāq̄ ipsi ad aliquid simul natum magis ⁊ minus supponit: ⁊ est maius ⁊ minus. in quibꝰ ipse ea magis ⁊ minus exempla premisit que ipsius nature infiniti sunt. quoniaꝫ aūt alie species ipsius ad aliquid ipsi termino sunt cognate. determinatū predicamentū habebunt ille. ⁊ neqꝫ intensionem neqꝫ remissioneꝫ suscipient. talia aūt sunt quecūqꝫ ad substantiaꝫ se habēt cognate vt pater vel frater: quia ⁊ substātia determinata est. ⁊ nō suscipit magis ⁊ minus. sic autē neqꝫ equale neqꝫ dupluꝫ. quoniā aūt quidam sepe feruntur ad communitates que videnť ẜm accidens. huius gratia apposuit ꝙ non oportet dispositiones ipsorum considerare: quomodo se habent adinuicem in cōrespectu. he enim magis ẜm qualitatem considerantur. Oportet autem vt sicut q̄lia considerare ipsa ad aliquid. sed vt ipse ait aspicere ad ipsum nature intellectum: ⁊ ipsaꝫ habitudinem ẜm ꝙ est habitudo proprie perscrutari. Debet aūt determinatio ista fieri ⁊ in alijs predicamentis: quādo cōmunia ⁊ propria ipsoruꝫ consideramus: pura genera intelligere: ⁊ non cōmixta ad alia.

¶ Omnia aūt ad aliquid ad conuertentiam dicuntur. Seruus enim domini dicitur seruus. ⁊ dominus serui dicit dn̄s. ⁊ duplum dimidij dicitur duplum: ⁊ dimidium dupli dimidium. ⁊ maius minoris maius. ⁊ minus maioris minus. Similiter auteꝫ ⁊ in alijs. verūtamē casu aliqñ differt ẜm dictionē. puta sciētia scibilis dicit scia. ⁊ scibile scia scibile. ⁊ sensus sensibilis sensus: ⁊ sensibile sensu sensibile.

¶ Post cōia ad alia gnā assequētia ipsoꝝ ad aliqd: ꝙ ꝓpriū ipsoꝝ nūc assignare ꝓponit. hoc aūt est dici ad conuertētiā: qñ illa ad qđ dr̄: ⁊ ipm ad ipm qđ ad illud di

citur:dicanẗ ꝯpredicata de se.vt in ꝓpositis exẽplis. sicut eni seruus dñi dr̃ seruus.ita ⁊ dñs serui dñs dr̃. ⁊ in alijs siľr exequaẗ que ab vtrolibet ad alteꝝ predicatio. ꝓpter qđ ⁊ cõuersio dr̃.qm̃ sicut hoc ad illud: ita ⁊ illud ad hoc ꝯpredicaẗ. Cũ dixisset aũt ꝙ eodeꝫ mõ se hẽt ⁊ in alijs: qm̃ exposita exẽpla i genitiuo faciebãt ꝯuersionẽ:ꝯsiľr ei que a pñcipio pdicatio.nõ oĩa aũt sic.sꝫ in datiuo quedã ꝯuertunẗ. vt cum dicim⁹ scia scibilis scia.⁊ scibile nõ ampli⁹ scie in genitiuo: sꝫ scie i datiuo scibile dr̃.merito apposuit (verũtñ aliqñ casu differt sꝫ dictionẽ)qꝛ ꝑm res qdẽ nulla fit hitudis variatio.manẽt eni eedẽ ꝑm ꝙ se hñt aliqualr̃.ꝑm dictionẽ aũt solã variatio fit.aliqñ qdẽ siľr facientibus nobis ꝯuersionẽ. vt in seruo ⁊ dño:⁊ pr̃e ⁊ filio.aliqñ autẽ vt in alio casu.vt in scia ⁊ scibili dcm̃ est.aliqñ aũt neqꝫ ꝓlationem suscipit ad qđ dr̃.sed indiget hac prepõne ad.magnũ eni ad paruum:sed nõ parui dr̃ magnũ.Sepenũero aũt facta conuersione opꝫ accipe appropriatã propositionẽ.Est enim

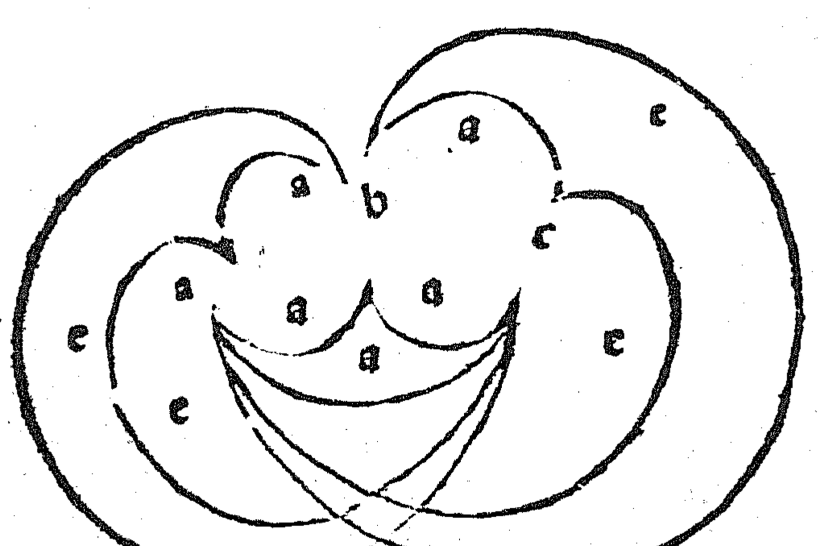

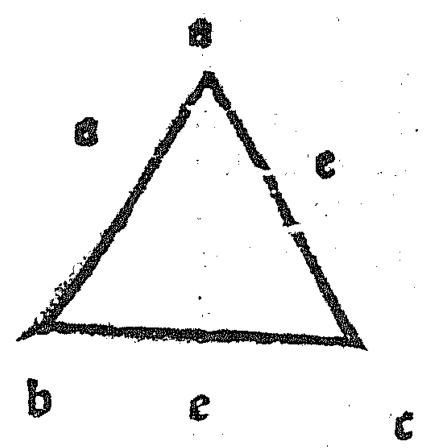

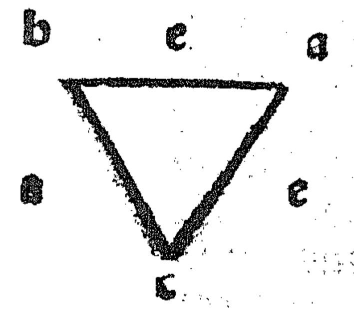

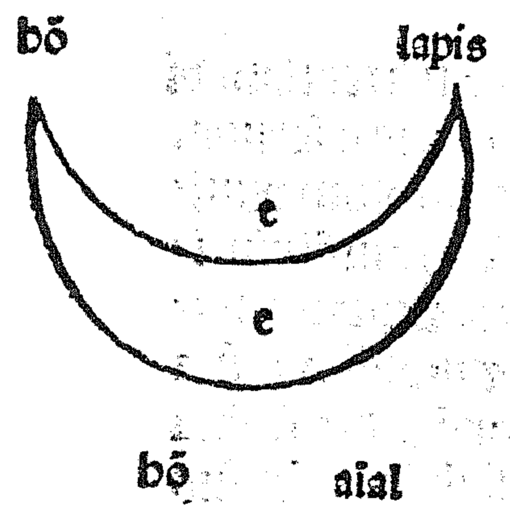

⁊ syllogismi ꝯuersio qñ ꝯclone cõuersa:⁊ altera ꝓpõne eadẽ manẽte:altera conuertiẗ oino.si eniꝫ vt Aristo.ait in 2° poꝝ analeticoꝝ oñsuꝫ fuierit.a.de.c.per mediũ.b.a.vo sumaẗ nulli.c.aut non omni inesse per ꝯuersionẽ. vel in cõtrariũ vel in oppositũ ⁊ sumaẗ ipsa tãꝙ vna ꝓpõ:manẽte altera duarum ꝓpõnũ quacũqꝫ reliq̃ eadẽ ꝯuersione ꝯuertiẗ:facta cõclusio. Si eni sumaẗ a.de omni.b.⁊.b. de omni.c. infertur ꝯclo.a.de omni.c.Si aũt h̃ ꝯuertaẗ ⁊ fiat ꝓpositio dicẽs.a.de nullo .c.⁊ assumaẗ eaꝝ que a pñcipio maioꝛ ꝓpõ dicens.a.de omni.b. ꝯcludiẗ.b.de nullo vel non de omni.c. in secunda figura. Si aũt minoꝛ maneat poꝛ:cõcludit in tertia figura ꝑticularis semper.a.nõ de omni.b.Est aũt ⁊ propõnis ꝯuersio penes variationeꝫ termioꝝ facta in simul verũ dicẽ vľ mẽtiri:nullus hõ lapis: nullus lapis hõ.ois hõ aĩal:aliqđ aĩal homo.Est aũt ⁊ ꝑm res ꝯsequentia: ꝑm coexistere ea que differũt: vt studioso dei cult⁹: ⁊ ecõuerso. Est aũt ⁊ alia ꝑter has:que penes ipsa ad aliqd.que nõ ꝯsequẽtiã solum hẽt:sed cũ hitudine adinuicẽ contrapredicantium.nõ eni idẽ est h̃ hui⁹.⁊ hec hui⁹.⁊ cuꝫ hitudine habere hoc.aliud eni est dicẽ studiosus est pij cultus. ⁊ qui pij cult⁹ studiosus. ⁊ aliud ꝑuus dñi seruus.⁊ dñs serui dñs.hoc qdẽ eni ꝑm hitudinẽ.illud aũt ꝑm participationẽ. conuertentiũ aũt in eodem casu.hec quidẽ vtunẗ eadem re in vtroqꝫ:vt equale ⁊ simile.equale eni equali equale. ⁊ simile simili simile.eodem existẽte habẽte habitudinẽ:⁊ eo ad qđ hẽt.hec aũt ꝑm diuersitatẽ vicissitudinanẗ:vt dñs ⁊ ꝑuus:⁊ dupluꝫ ⁊ dimidium sicut ⁊ Archite videẗ.Aut eni suscipiũt cõuersionem.similẽ quidẽ vt equale ⁊ fraternum.dissimile aũt vt maius ⁊ minus.a simplicibus aũt fiet vtiqꝫ:⁊ cõmixta quedã ipsoꝝ ad aliquid: penes aliorum pdicatoꝝ participationeꝫ.sicut qui coetanei a participatione ipsius quãdo:⁊ eque pugnãtes a participatione ipsi⁹ pati:⁊ eque veloces a participatione ipsius facere : quãdo ꝑm motũ corpoꝝ consideraẗ velocitas ⁊ in alijs similiter.(Dubitaret vtiqꝫ aliqs.ne forte nõ sit ꝓpriũ ipsorũ ad aliqd id qđ conuersionis.nõ eni soli ipsi inest:sed ⁊ alijs multis.nã siqdeꝫ καλον est ẽt αγαθον existit. ⁊ siquid αγαθον est ⁊ καλον existit(quoꝝ vtrũqꝫ sonat bonũ.)Hanc aũt dubitationẽ audientes hi quideꝫ ad exemplũ instãt tãꝙ Stoicis magis. sed nõ peripateticis placens.qui dicũt καλον qdem qđ ꝓpter se eligibile est.αγαθον autẽ qđ ꝑm nãm. ⁊ ꝓpter hoc si aliqd est καλον cõfestim ponũt esse αγαθον. nõ aũt econuerso.Sanitatẽ qdẽ igiẗ dicũt αγαθον tãꝙ sit ꝑm naturã ⁊ ꝓficuũ. καλον aũt nõ ad hoc tãꝙ:nõ ꝓpter se eligibile cũ sit organi excellentia.(Quidã aũt hãc instantiã reprobãt:tãꝙ nõ ad dubitationem sed ad exemplũ factã.quãuis eni in exemplo concedat aliquis: nõ sane habere ꝯsequẽtiã : sed sunt alia multa coexistẽtia. hec qdẽ vt simul esse nature:sicut cẽtrũ sphere ⁊ circũferẽtia.hec aũt tãꝙ secũda ⁊ prima:vt soli coexistit lumen.hec aũt inseparabilia accidentia vt igni caliditas: ⁊ termini diffinito coexistunt ⁊ cõsequunẗ. Alij vo hec accusantes neqꝫ ipsi soluunt dubitationẽ:sed cedũt ipsi dicẽtes.nõ ꝓprie propriũ esse ipsoꝝ ad aliqd ipsum conuerti:tãꝙ omnib⁹ ⁊ solis insit.sed omnibus quidẽ: non adhuc ⁊ solis.esse eni ⁊ alia cõuertentia:tãꝙ consequẽtia inuicẽ ⁊ coexistẽtia.dici aũt propria si forte ꝑm consuetudinẽ:volentẽ que omnib⁹ insunt ⁊ si nõ soluꝫ dici propria.Forte igiẗ diligentius audire opꝫ qđ dcm̃ fuit. nõ eniꝫ dixit ꝙ ipsa ad aliquid coexistũt inuicem.vt lumen ⁊ sol:⁊ caliditas ⁊ ignis:neqꝫ ꝙ alterũ sit ꝙ alterũ: καλον ⁊ αγαθον.sed qꝛ ad aliqua dicũtur:que ⁊ ipsa ad ipsa dicunẗ.ad alterũ quidẽ enim annuere ⁊ ad alterum dici : specie est ipsa ipsius ad aliqd.hoc aũt ⁊ illud ad qđ diciẗ : similiter dici ad id qđ diciẗ ad ipsum: hoc eniꝫ ꝓpriũ consequẽs ipsoꝝ ad aliquid. Uniuersaliter enim alia que coexistũt neqꝫ dicunẗ ad inuicẽ.lumẽ eni ⁊ si solis sit.nõ diciẗ ad solẽ:aliud eni est alicuius eẽ:vľ germẽ vel actionẽ vel passionẽ : vel possessionẽ:⁊ aliud ad aliquid esse ⁊ dici : illa qdem eni cuiꝰ alterius sint: tñ hñt naturã ꝓpriã. ad aliqd aũt in respectu ad alterũ subam ⁊ ex inuicẽ dependent : hec similiter ⁊ nõ alterũ ex altero.vt in primis ⁊ secũdis.ꝓpter hoc eniꝫ ⁊ ad cõuertẽtia dicunẗ.qꝛ ex inuicẽ ⁊ inuicẽ existunt.sicut eniꝫ sunt:ita ⁊ dicunẗ.oportet aũt ⁊ hoc scire:ꝙ nõ in dici solũ accidit conuersio ipsoꝝ ad aliqd. hoc eni dictionum quãdã cõmunitatẽ ⁊ ꝯsuetudinẽ ꝓpriã signat.ꝙ vo cõmunẽ existere habitudinẽ. hoc inducit pdicamentũ ꝑꝫ ad aliquid.(Et Archytas aũt cõuersionẽ ipsoꝝ ad aliquid assignat dicẽs.suscipiũt cõuersionẽ similẽ quideꝫ: vt equale:⁊ fratruele:dissiľe autẽ vt mai⁹ ⁊ minus:assignat aũt ipsis ⁊ cõuertibilitatẽ:dicens de specieb⁹ ipsi⁹. ad aliqd.hoc quidẽ aliquid ipsoꝝ:nõ est cõuertibile.ve

lut sciẽtia:

lut sciẽtia:⁊ sensus. scientia quidẽ enim diciẗ scibilis:⁊ sensus sensibilis. Scibile aũt nõ adhuc dr̃ sciẽtie:neqꝫ sensibile sensus.Cã aũt qꝛ scibile qdeꝫ ⁊ sensibile:⁊ sine sensu ⁊ scia possunt esse. sciẽtia aũt ⁊ sensus nõ possunt esse sine scibili ⁊ sine sensibili. Ipse aũt idẽ ꝑm esse magis adinuiceꝫ ⁊ coinuicẽ caracterizat ipsa ad aliquid dicens.eius aũt qđ ad alteruꝫ aliqualiter se hẽt proprium coexistere simul sibi inuicẽ ⁊ sui inuicẽ cãs esse. qꝛ eniꝫ ꝑm cãm ⁊ ꝑm subaꝫ coexistunt: cõsequiẗ ⁊ ꝙ adinuicẽ dicãtur.sicut eni sunt ita ⁊ dicunẗ. ⁊ qꝛ sunt dicunẗ: sed nõ qꝛ dicunẗ sunt.⁊ ꝑm ꝙ qdem est tale propriuꝫ generis inducit.ꝑm ꝙ autẽ dicitur solum non hẽbit aliquis ostendere discretionẽ ipsius ꝑm genus: quare ⁊ conuersio ꝑm dici ab ea que ꝑm esse existentia dependet : quomodo aũt coexistũt inuicẽ ⁊ simul natura insunt. Quis videantur aliq̃ ꝑm cãm precedere:vt actio precedit passioneꝫ ⁊ pr̃ filium: tunc docebimur quãdo dcm̃ Aristo. dicẽtis ipa ad aliqd simul esse natura persequemur.

(At vo aliqñ nõ videbiẗ cõuerti:si nõ ꝯueniẽter ad qđ dr̃ assignatũ fuit. Sed peccauerit assignans. velut ala si assigneẗ auis: nõ cõuertiẗ auis ale.nõ eni conuenienter assignatuꝫ fuit ꝙ primũ:ala auis.nõ eni qua auis:hac ala ipsius dr̃. sed qꝛ alatum est.multoꝝ eni ⁊ alioruꝫ ale sunt:que nõ sunt aues. quare si assigneẗ conuenienter: ⁊ conuertitur.puta ala alati ala: ⁊ alatum ala alatum . quandoqꝫ autem ⁊ nomina fingere forte necessariũ:si nõ positũ sit nomẽ: ad qđ conueniẽter vtiqꝫ assignabiẗ. velut gubernaculũ:nauis si assigneẗ nõ est conueniens assignatio.non eni qua nauis:hac ⁊ ipsius gubernaculũ dr̃. est eni nauis cui nõ est gubernaculum: ꝓpter qđ ⁊ nõ cõuertiẗ.nauis eni non dr̃ gubernaculi nauis. Sed forte ꝯuenientioꝛ vtiqꝫ assignatio erit : si ita aliquo mõ assigneẗ gubernaculum gubernaculati gubernaculuꝫ: vel quomõcũqꝫ alr̃ (nomẽ eni nõ iacet) ⁊ conuertiẗ.si ꝯueniẽter assigneẗ. gubernaculatũ.n. gubernaculo gubernaculatũ. Similr̃ aũt ⁊ in alijs. puta caput ꝯuenientius vtiqꝫ assignabiẗ capitati caput: ꝙ̃ animalis assignatũ. nõ enim qua animal caput hẽt. multa eni animaliuꝫ caput nõ hñt. sic aũt facillime vtiqꝫ aliquis forte sumet:qbus non iacet nomẽ. Si a primis imposuit nomina his ad que cõuertunẗ : sicut in predictis ab ala alatũ ⁊ a gubernaculo gubernaculatũ. Omnia igiẗ ad aliquid:si conueniẽter assignenẗ ad ꝯuertẽtiã dicunẗ.qm̃ si ad contingens assignenẗ: ⁊ non ad ipsum ad qđ dicũtur:nõ conuertunẗ. Dico aũt vt neqꝫ eoꝝ que dicunẗ ꝯfesse ad ꝯuertentiã : ⁊ noibus ꝓprijs positis:nihil ꝯuertiẗ:si ad aliqd accidentiũ assigneẗ: ⁊ non ad ipsum ad qđ dr̃. puta seruus:si nõ dñi assigneẗ seruus : sꝫ homis vel bipedis: vel quodcũqꝫ taliũ:nõ conuertiẗ. non eni possibile est dicere homo serui homo . nõ eni conueniens assignatio est. adhuc si qdem conuenienter assignatũ fuerit ad qđ dr̃: oibus circũscriptis alijs quecũqꝫ accñtia sunt . Derelicto aũt hoc solo: ad qđ assignatũ est : cõuenienter semper ad ipsuꝫ diceẗ. puta si seruus ad dñm dr̃:circũscriptis alijs quecũqꝫ accñtia sunt domio: velut qđ bipes est: ⁊ qđ scie susceptiu⁹. ⁊ qđ homo:relicto auteꝫ solo hoc ꝙ dñs est: semper seruus ad ipsum diceẗ. seruus eni dñi dr̃ seruus. Si aũt non cõuenienter assigneẗ ad quodcũqꝫ dr̃.circũscriptis alijs. ⁊ derelicto solo eo ad qđ assignatũ est.nõ diceẗ ad ipm̃. assigneẗ eni seruus homis. ⁊ ala auis. ⁊ circũscribaẗ ab homie dñm esse ipsum. non eni adhuc seruus ad hominẽ diceẗ.nõ existente eni dño: neqꝫ ꝑuus diceẗ:vel erit. Similr̃ aũt ⁊ ab aue circũscribaẗ alatum esse.nõ eniꝫ adhuc erit ala eorum que ad aliqd.nõ existente eni alato: neqꝫ ala erit alicuius . Quare opꝫ qdem assignare ad quodcũqꝫ conuenienter dr̃. Et si qdẽ sit nomen impositũ: facilis assignatio fit.non existente aũt necessariuꝫ forte nomen fingere. sic auteꝫ assignatis manifestũ ꝙ omnia ad aliqd ad conuertentiam dicentur.

(Cum dixisset oĩa que ad aliquid dici ad ꝯuertentiaꝫ: qm̃ quedã nõ videnẗ ꝯuerti.vt ala auis dicta:nõ cõuertiẗ ad auem.non eni dicimus auis ale auis:vel ala auis est:sunt enim ⁊ alia alata que nõ sunt aues. Alatoꝝ eni hec quidem sunt σαρκόπτερα.i.carnee ale. hec auteꝫ κολεόπτερα.i.q̃ hñt alã q̃si colon.hec ãt σχιζόπτερα:hoc est fisse ale:quorũ sola aues sunt.his simul quidem cãm dicere:q̃re quedaꝫ videnẗ non conuerti:quãuis omnia conuertãtur. Simul aũt ⁊ modos assignare traditiones:quoꝝ quidem recte fiunt:saluãt conuersionem.qui aũt nõ recte nõ adhuc.⁊ cã quidem q̃re aliqñ videnẗ nõ conuerti est: ꝙ nõ ꝯuenienter assignatur ad qđ diciẗ.Modi aũt recte quidẽ assignationis est: ꝙ ad qđ diciẗ ꝑm nãm:ad hoc fiat assignatio:⁊ adequet.talia eniꝫ cõsequunẗ inuicẽ:⁊ conuertunẗ.non recte aũt assignationis modi:si non ad qđ diciẗ ꝑm nãm:ad hoc fiat assignatio:⁊ quãdo excedunt vel deficiũt:⁊ nõ adequãt assignata. exemplum aũt recti modi assignationis erat seruus ad dñm:etenim adequãt hec:⁊ ꝑm se assignãtur. naꝫ ꝑm ꝙ seruus dñi est.⁊ ꝑm ꝙ dñs serui:⁊ ꝓpter hoc ⁊ que predicanẗ eodem modo. non recte autem assignationis exemplũ: ala ait si assigneẗ auis: neqꝫ enim auis alata sola est: sꝫ ⁊ alia vt vespertilio ⁊ alia: neqꝫ adequat: multa eni ⁊ alia vt dcm̃ est alata sunt . ⁊ propter hoc nõ conuertunẗ.nõ eni dicimus auis ale auis. vel ala auis. quia a pñcipio nõ recte assignata fuit ala auis. In plus eniꝫ diciẗ ala ꝙ̃ auis.qꝛ alata qdem ⁊ alia sunt.sola aũt σχιζόπτερα aues sunt. excedens igiẗ ala merito non conuertitur. cã aũt qꝛ a principio non conuenienter assignabaẗ ala auis.⁊ propter hoc ait aliquãdo non videbunẗ conuerti:recte dicens nõ videbunẗ.siquidem propter malã nominũ assignationẽ: accidit ꝙ non videtur conuerti. volens igiẗ dicere quõ oporteat fieri assigna

tionem.qm̄ nō inuenit priori adequans nomen impositum: cogitur nomen fingere: dicens oportere assignare alā alati.adequātibus enim his:ↄsequens conuersio fit dicentib⁹ nobis alatū ala alatum : in quo ꝛ methodum tradit: qūo opꝫ accipere adequātia ꝛ contra consequentia.qꝛ a p̄mis ꝛ consuetudine notis : opꝫ nomina imponi his que dicunt̄ ad ipsa:vt ab ala alatū:ꝛ a gubernaculo gubernaculatū.sic enī neqꝫ excedens neqꝫ deficiens sed coadaptatū ponet̄ qδ ponitur.Opꝫ aūt attendere ei qδ dicit̄.nō enīꝫ qua auis hac ala ipsius dicit̄:tāq̄ꝫ enīꝫ debeat signari per hoc qδ dicit̄ qua:qδ nō solum in substātia p̄dicet̄:sed etiā opꝫ adequari:ita dixit. Si autem hoc ita se hēt non adhuc genera de specieb⁹:qua ipse vl' inquātū ipse predicātur.nō enīꝫ ex equo de ipsis dicuntur.sed neqꝫ equale erit ei qδ dicit̄ ſꝫ se: hoc qδ dicitur qua ipsum.hoc enī ſm se dicit̄ in his que ſm substātiā. hoc aūt qua ipꝫ:dicit̄ in adequātibus.sed si nō est auis sine ala:propter quid nō dicet̄:qua auis ala auis.In naui quidem enīꝫ recte dcm̄ est: hoc ꝙ nō qua nauis: hac ipsius gubernaculuꝫ dicit̄.qꝛ sunt quedā naues non habentes gubernaculū:vt parue que remis simul ꝛ mouētur ꝛ dirigunt̄ ꝛ quedā portuū in fluuijs. quaꝝ he qdeꝫ fustibus impellūtur.he aūt funibus trahūtur.recte igitur nō qua nauis:hac ipsius gubernaculū dicit̄. In aue aūt nō adhuc.oīs enīꝫ auis hēt alas.q̄re nō hac dicitur. hoc nō qua auis:ſꝫ qꝛ nō adequat.propter hoc verū est dicere nō qua auis.hn̄t enīꝫ ꝛ alia alas.ad alatū autem adequat id qδ p̄us , ꝛ ꝓpter hoc ita oportuit assignare. Quādoqꝫ ait necessariū est forte ꝛ nomina fingere. nō quia oporteat de nouo formare consuetudinem nominum impositoꝝ.manifestat aūt reuerentiā suā dicēdo: quādoqꝫ:ꝛ forte:ꝛ necessariū:sed qꝛ quādo non fuit nomen positū cōuertēti: tūc oportet imponi nomē: ad qδ cōuenienter vtiqꝫ assignabit̄ conuersio.nō ponētes nomen in vsuꝫ simpliciter: sed in ostēsioneꝫ conuertentis ſm res.¶ Trāsit aūt deinceps ad exemplū nauis ꝛ gubernaculi:in quo necesse nō adhuc qδ hētur abundar:sicut ala:super auē abundat:sed hn̄s. In plus enim est nauis q̄ꝫ gubernaculū:sicut ibi in plus est ala q̄ꝫ auis. Recte igit̄ dixit ꝙ nō qua nauis:hac ipsius gubernaculum dicit̄.ſm qδ nō substātialiter inest:ꝛ ſꝫ ꝙ nō adequat. hoc aūt neqꝫ qua gubernaculuꝫ nauis (genitiui casus) falsum est. Impossibile est enī esse gubernaculū:ꝙ non sit nauis. si igit̄ in plus est nauis q̄ꝫ gubernaculuꝫ merito dcm̄ est non ↄuerti.Si aūt gubernaculatū accipiat̄: cōueniens facta est acceptio.qua enīꝫ gubernaculū gubernaculati:ꝛ qua gubernaculatū gubernaculo tale est: ꝛ adequātur iuiceꝫ. ꝛ propter hoc merito conuertūtur. Tertiū autem exemplū ponit in aīali ꝛ capite.ꝛ in hoc aūt similiter sicut in naui ꝛ gubernaculo abundat aīal supra caput.multa enīꝫ aīalia caput nō hn̄t.vt eoꝝ que in mari dicti πνευμόνες ꝛ λοπάδες ꝛ ostrea oīa ꝛ cācri etiā. Rursuꝫ igit̄ qδ dicit̄ non qua aīal caput habet.ſm eūdeꝫ modū ſm quē in naui ꝛ gubernaculo intelligemus.qꝛ neqꝫ substātialiter.neqꝫ adequatiue. qδ vo dcm̄ fuit nō qꝛ qua auis alā hēt:nō qꝛ nō substātialiter.sed solū nō qꝛ adequat: ſꝫ substātiā enī aut iest ala. palā igit̄ ex his ꝙ cōueniēter assignatiōe facta ad ↄuersioneꝫ hic dicitur . Si aūt nō cōueniēter assignetur nō cōuertitur.neqꝫ in his que cōfesse dicūtur ad cōuertentiā:ꝛ nomīa hn̄t imposita.quādo enīꝫ nō ipsum accipit̄ ad qδ dicit̄ cōueniēter:sed aliquod accidētiū illi.veluti si nō accipiat̄ dn̄s:sed homo vel bipes.quāuis verū sit dicere ꝙ seruus sit homis.nō tn̄ cōuertit̄.nō enī est homo serui homo:vel bipes:qꝛ nō cōuenienter. sed ſm accidēs fuit a p̄ricipio predicatiōis modus. ꝛ regulā q̄ꝫdā discretiuā tradit couenīētis modi assignatiōis . Si enī cōueniēter assignatuꝫ sit ad qδ dicitur:oībus circū scriptis alijs quecūqꝫ accidētia sunt. manēte autē solo illo ad quod cōueniēter assignatuꝫ est: semper ad ipsa dicetur vt in dn̄o ꝛ seruo. ablatis enīꝫ a dn̄o omnibus alijs seruus ad dn̄m dicetur: qꝛ cōueniēter assignatū est.Si aūt nō cōueniēter assignet̄:sed seruus hoīs dicat̄ circūscriptis alijs ab hoīe:ꝛ dn̄s circū scribetur.ꝛ seruus nō adhuc:neqꝫ ad hoīem dicetur.neqꝫ erit omnino ad aliqd.non existēte enīꝫ dn̄o: neqꝫ seruus erit.vel si erit: nō erit ad aliqd. Silr̄ āt ꝛ ala si ad auē assignet̄:circūscripti alijs ꝛ ablato ab aue:nō adhuc erit ad aliqd ala. nō exn̄te enim alato:neqꝫ ala est.vel si sit nō erit ad aliqd.aue aūt iterempta:ꝛ ala exn̄te ad alatuꝫ assignabit̄. vt in vespis.est enī in vespis ꝛ in alijs. Forte igit̄ qꝛ duo exempla accepit:inconuenienter facte assignationis:habentia qdē cōe qδ ſm aliquid aliud accipiātur. ꝓpriū aūt ꝙ id qδ ſm seruū ꝛ dn̄m exemplū:assignationē ad eā que ſm accidēs incōueniēter factā ostēdit. id auteꝫ qδ ſm auem ꝛ alā:est qdē in his que ſm subam: sed incōuenientiā hēt ſm excessum ꝛ defectū.hec igit̄ ad explanationē lr̄e dicta sint.¶ Cōtradicētiū aūt qdā cōfestim calūniātur noīa hec.s.capitatū:ꝛ gubernaculatū:ꝛ alatū.ꝛ illos quidē opꝫ respicere.Sed qm̄ euenit expositoꝝ sapientiores qui contradicunt ipsis:multarum et plurimaꝝ rōnū multitudinē mouere. ꝓpter hoc ꝛ ego contradictionū breuiter memorabor . Et primo quidē ignorāt qūo nō vsus fuit his nominibus.vsqꝫ ad exemplum aūt ostēdit qualia vtiqꝫ essent si iacerēt rebus ab ipso cōsideratis nomina. Deinde inuente rei proprium nomē assignare:qδ qdē ꝛ ipse nominū impositor imposuisset:si rei intellectuꝫ habuisset: studio sed non risu dignum vtiqꝫ erit . ad hoc aūt ꝛ ipsaꝫ nominū factioneꝫ: nō ad extranea nomīa produxit.sed ab oppositis in cōsuetudine modicū declinās a cōsuetis quidē: nō cōsuete auteꝫ vsus fuit. velut gubernaculato a gubernaculo ita studuit vbiqꝫ consuetudinē seruare.nā securissimus modus fictiōis nominuꝫ a iam positis est:ꝛ a consuetudine que iam inualuit . nā primi impositores nominuꝫ videtur a consuetis ꝛ simpli ioribus alia componētes: sicut etymologie manifestant ꝛ etiaꝫ qui sic facit circa dictionē modicum innouat: consuetā de rebus intētionem conseruās.Adhuc aūt omnis artis conueniens est nomina fingere.naꝫ geometer ꝛ musicus circa res multis ignotas versantes: compelluntur imponere propria rebus illis nomina:ꝛ consueta multis. dupliciter auteꝫ hoc faciunt: vel positis iam vtentes in alijs : vt colore ꝛ διεσει musicus:ꝛ centro geometer. vel que neqꝫ oīno posita sunt inueniētes.ꝛ siquideꝫ positiōe nomina fiāt: coniectāduꝫ considerationeꝫ positionis. si autem natura attendere opꝫ nature cōueniētes sonos ꝓprijs rebus coordinātes. ¶ Eudorus aūt Achademic⁹ reprehēdit tāq̄ꝫ nō coordiet̄ ala cū πτερωτῷ:qδ sonat alabile magis q̄ꝫ alatū.ala qdē.n.actu dr̄.πτερωτὸν aūt po⁹:tāq̄ꝫ potēs alā recipe.Si āt actu fiat n̄ alabile ſꝫ iā alatū dr̄: ꝛ hoc nō dicit Arist.Silr̄ aūt ꝛ in gubnaculo determinatur. qꝛ nō ad gubernaculabile qδ sonat verbum positū ab Aristo.sed ad gubernaculatū vtiqꝫ dicet̄:ꝛ caput ad capitatū nō ad capitabile . Quī auteꝫ hic dubitat ignorat:ꝙ dupliciter dicit̄ horum vnūquodqꝫ: ꝛ vt potētia ꝛ vt actu.sicut ꝛ ὑφαντὸν.i. texibile ꝛ ἐνδυτὸν .i.induisibile dicit̄ ꝛ in eo quod iā est vestimentuꝫ: ꝛ in eo quod pōt fieri. In his auteꝫ que non sunt in vsu:adhuc magis quomodocūqꝫ volet imponēs vtet̄ vtiqꝫ. Attendendū

dendū aūt aliūt expositores:ne forte ꝛ a p̄ncipio dubitatio nos palogiçet.si enī p̄ria potētia alabilis coordinat̄ ad alam:ꝛ gubernaculabilis ad gubernaculū:ꝛ ab illis denominata sunt:qūo nō similr̄ coniugata sunt adinuicem.si quidē p̄ma cōsistentia ipsoꝝ habuit cōitatē ꝛ coaptationē.Alij aūt dicūt inconuenientē esse determinationē talis assignationis.alā enī ꝛ gubernaculū:ꝛ caput quomodocūqꝫ assignent̄ incōuenienter assignari aiūt. neqꝫ enim esse totaliter ad aliquid:qꝛ vnūqδqꝫ ipsorū est pars substātie:ꝛ substātia.nulla autē suba ē eoꝝ que ad aliquid:sicut ꝛ ipsi Aristo.videt̄. Siue igit̄ vt Athenodorus putat ad aliqd esse ſm Aristotelē vbi appellatio requirit id ad qδ dicit̄.seruum enim audiens requirit euꝫ cuius est seruus:siue vt Cornutus ad aliquid eē ait quibus habitudo cum cadit ad alterū:nō quidē coordinatiua:vt in habentibus ꝛ in his que habent̄.Sed habitudo ad subsistentiā quādo hēt aduuitionē ad alterum pro ipso esse ſm nullū modū.vt gubernaculū vel ala ad aliquid est:neqꝫ enī requirit aliquid ad qδ dicit̄ neqꝫ ſm eam que ad alterū hypostaticā habitudinē dicitur.Substātia enim est gubernaculum:ꝛ caput:ꝛ ala. Oportet autē non constitutā solū ꝛ euꝫ qui ſm defectū cointellectū accipe:sed ꝛ eū qui ſm coexistentiā.sic enī ꝛ pars habitudinē hēt ad totum cuius est pars ſm hoc ipsum ſm ꝙ pars est:ꝛ recte Boethus manuꝫ ꝛ caput: ſm ꝙ partes concedebat esse ad aliquid:non tamē ſm ꝙ est manus:ꝛ qꝛ est manus:neqꝫ qδ est caput : sed ſm hoc substātie sunt.nunc igit̄ ad aliquid ipsoꝝ cōsideret̄ vt partium ad tota:ꝛ nihil impōle accidit. Quidā autē ad dictam dubitationē respondentes dicūt ꝙ gubernaculum ꝛ ala nō penitus dicit Aristo.esse ad aliquid:sed ꝓpter ea que ordinant̄ in predicamentis : sed exempla ipsa facit doctrine abundantiuꝫ ꝛ deficientiū:ac si aīal accepisset:ostendens qūo oportet adequātia assumere ad ↄuersionē.qui vo ista dicūt:vident̄ obliti esse ꝙ sic ad inconueniēs ducēs sermonē Aristo.intulit.non ergo erit ꝙ pēna eoꝝ que ad aliquid:ꝛ qdem si nō voluisset ipsum esse ad aliquid qūo tanq̄ꝫ incōueniens posuisset oppositū.¶ Apollonius autē Alexandreus ait assignationē duoꝝ exemploꝝ dictaꝫ esse non correspondentē: quia vbi quidem dixit non qua auis est alas hēt.multe enim sunt ale non auiū.vbi autē non qua aīal caput hꝫ multa enī aīalium caput non hn̄t.debebat autē dicere multa capita sunt non aīalium:sicut ibi multe ale sunt non auium.facile autem est dicere ꝙ ambo exempla ꝓposuit eius qδ est abūdare ꝛ deficere : ꝛ ꝓpter hoc non conuerti:ꝛ vbi quidē ala abundat supra auē.hoc est qδ habet̄ supra habentem.vbi autē econuerso habens supra id qδ habet̄:vt aīal supra caput.dicere enīꝫ ꝙ sicut ala in plus q̄ꝫ auis:sic ꝛ caput in plus q̄ꝫ aīal:qꝛ alliorum sunt capita ꝛ palmaꝝ est vtentiū multa equiuocatione ꝛ metaphora.opꝫ aūt ip'a ad aliqd ꝓprie cōuertētia accipere:sed nō equiuoce:vel ſm metaphorā.sic aūt acceptis aīalibus:erunt in plus q̄ꝫ caput:ex quo nō conuerti arguit̄:sicut in alia cōiugatione ab ala. ¶ Ariston autē talem dubitationē dictis inducit:si omne ad aliqd tāq̄ꝫ ad alterū aliquid absolutū a seipso ad aliquid dicitur: velut pater ad filium.mundus autē nihil absolute a se ipso hēt.nō enī est aliquid extra mundū:non erit mundus ad aliquid:q̄ꝫuis sit eorū que ad aliquid:sicut enīꝫ ala alati ala:sic ꝛ qδ in mūdo mūdialis:ꝛ qδ ī terra terrestris:ꝛ qδ in aere aerealis. ¶ Ad hoc āt dicēdū ꝙ nō bene acceptū est in p̄ncipio:omne ad aliquid absolutū ad alterū dici.totū enī ꝛ pars eorū que ad aliqd existētia:nō dicunt̄ ad absoluta:ꝛ mūdus igit̄ vt quidē subae ꝛ qδ est nō sunt ad aliqd:vt aūt totū ꝛ mūdiatio vt ita dicat̄ ꝑtiū que in ipso ad partes dicit̄:ꝛ partes ad totū. Si autē mundus dicit̄:tanq̄ꝫ effectus eius qui mundū fecit erit ꝛ hypostasi separatus. Si autē nō hypostasi:ꝛ cointellectu separatus.¶ Forte aūt nō bene acceptum est : ꝙ mūdiale.si quidē enī totū est mūdiale:mundus nō adhuc totū:ſꝫ qδ in toto est:sic ala in alato:ꝛ qdē dubitās ꝙ in mūdo:mūdialis dixit:tanq̄ꝫ mūdus eēt ipsi⁹ mūdialis:sic auis ipsi⁹ alati. Si āt ꝑs est ꝛ in mūdo:qδ mūdiale est totū:in eadē ꝑte q̄ in seipso:vt ala in alato: adhuc aūt magis icōueniēs i terra terrestri.Si.n.terra totū ꝛ ē in terrestri:erit totū in ꝑte:sic ala in alato. Sꝫ ꝓpter qd Architas:cuꝫ nihil minus Aristo.examinate disserere preterijt hoc ꝓpriū ipsoꝝ ad aliqd:qδ est dici ad ↄuertētiā:aut qꝛ ponēs ipsa coexistē:ꝛ eē cās iuicē acceptauit ↄuersionē ipsoꝝ ſm eē ꝛ dispexit eā q̄ ſꝫ dictionē:ꝛ ſꝫ dici aut ꝛ tanq̄ꝫ coīductā ipsaꝫ cū illa ꝑtermisit.

¶ Vident̄ aūt que ad aliqd sil' nā eē. Et in plimis quidē veꝝ est:in aliqbus aūt nō est verū. Simul enī ꝛ duplū est ꝛ dimidiū: ꝛ dimidio existēte duplū est: ꝛ ſuo exn̄te dn̄s est: ꝛ dn̄o exn̄te seruus est. Silr̄ aūt cū his ꝛ alia: ꝛ cointerimunt hec iuicē.nō exn̄te enī duplo:non est dimidiū. ꝛ dimidio nō exn̄te nō ē duplū. Silr̄ aūt hēt ꝛ in alijs q̄cūqꝫ talia.nō tn̄ in oībus ad aliqd: videt̄ veꝝ ꝙ sil' nā sint. Scibile.n.vtiqꝫ videbit̄ eē prius scia.sic.n.in plib⁹ p̄exn̄tibus rebus: scias accipim⁹.in paucis enī vel in nl'o videbit vtiqꝫ aliqs:simul cū scibili sciaꝫ factā. adhuc scibile qdē iterēptū cointerimit sciam. Scia aūt scibile nō cointerimit. Scibili qdeꝫ enī nō exn̄te:nō est scia.nullius enī adhuc erit scia.scia autē non existente:nihil ꝓhibet scibile esse.puta ꝛ circuli quadratura:si quidē scibile est:scia tamen ipsius nondū est. Ipsum aūt scibile est. Adhuc animali quidē interempto: non erit scia. Scibilium autem multa contingit esse. Similiter autem his ꝛ que in sensu se habent. Sensibile enim videt̄ esse prius sensu. Sēsibile quidem enim interemptum cointerimit sensum. Sensus autem sensibile non cointerimit. Sensus enim circa corpus ꝛ in corpore sunt. Sensibili autem interempto interimit ꝛ corpus. Sensibiliuꝫ enī est corpus. Corpore autē non existente:interemptus est sensus. Quare sensibile coīterimit sensuꝫ. sensus autem sensibile non interimit. animali enī interempto: sensus quidem interemptus est. sensibile autē erit corpus. puta calidūꝫ: dulce: amarū: ꝛ alia omnia quecunqꝫ sunt sensibilia. Adhuc sensus quidē simul cum sensitiuo fit. Simul enim cum animali fit ꝛ sensus. Sensibile autem est ꝛ ante q̄ꝫ animal: vel sensus fit. Ignis enim ꝛ aqua: ꝛ talia ex quibus animal cōsistit: sunt ꝛ ante q̄ꝫ aīal oīno fit vel sensus.

Quare prius vtiqꝫ sensu sensibile eē videbit.

¶ Maxime ꝓpriuz ipsoꝝ ad aliqd nūc assignat.s.ꝙ sil sint natura.cōuenientius enim est ad sciam per ea que singulariter insunt cognoscibilis ianuā aperire. In primis aūt gñibus necium est hoc. Ita eni soluz possibile est vnūqđqꝫ ipsoꝝ ipsuz cōsiderare. Sic autē ꝛ Architas tanqꝫ ꝓpriū ipsoꝝ ad aliqd assignat:ꝙ.s.coexistant simul inuicē:ꝛ ꝙ inuicē cā sint. Si eni duplū sit:necē ꝛ dimidiū esse. Si aūt ꝛ dimidiū:necē ꝛ duplū causa dimidio esse:ꝛ dimidiū duplo eē. ¶ Uidet aūt Aristoteli ipsa ad aliqd simul natura esse:aut pp varietatē opinū circa hoc qđ videt apponēs:aut qꝛ antiquis phis h videbat.nā ꝛ Architas (vt dictū est) posuit hoc ꝓpriū ipsoꝝ ad aliquid.ꝛ Plato approbans ipsi videt : aut qꝛ hēt quādā determinationē:qñ ꝛ quō verū esse possit h qđ dicit:hoc aūt qđ dicit simul ei qđ dicit natura apposuit:qm multiplr dicto eo ꝙ simul:vt ipse infra ondet. Unum aliqđ significatoruz est:ꝙ simul nā.manifestat aūt ꝛ ꝙ simul nata sunt inuicē:ꝛ ꝙ causa sunt inuicez: ꝛ ꝙ abinuicē dependēt:ꝛ ꝙ coīferūt inuicē : ꝛ cointerimunt.patre eni existente filius est:ꝛ ecōuerso:ꝛ nō existente nō est.cū dixisset aūt hoc ꝑ iductionē facit fidez ipsius discurrens per singula ipsoꝝ ad aliquid:dubie coexistentiū.duplr aūt facit ꝓbationē.s.ex coexistere qđ significat per hoc ꝙ dicit.sil eniz duplū ꝛ dimidiū est:ꝛ ex coīferre ꝛ coīferri qđ significat ꝑ h qđ dicit:ꝛ dimidio existēte duplū est:ꝛ adhuc ex coīterimere:ꝛ cointerimi:nō existente eni duplo ait:nō est dimidiū:ꝛ econuerso.duplici autē existente eo ꝙ est interimere : aliud quidē ꝙ ꝺm hypostasim coexistit:vt lumen coexistit soli.aliud autē ꝙ ꝺm habitudinē:ꝙ qdē nō semꝑ ꝛ subalem hypostasim hēt equalr.pr eni filio eius moriēte:coexistentiā quidē ꝺm habitudinē amittit:neqꝫ eni filius est:neqꝫ pater filio nō existente:quis eni mortuo filio dicat pater.hoc dicit ꝺꝫ relationē ad id qñ viuebat.hypostasim vo ꝺm subam sui ipsius nō amittit:quare coexistere ꝛ cointerimere in ad aliquid accipiendū ꝙ ꝺm habitudinē:sed nō ꝙ ꝺm subaz. In quo eni est ipsis ad aliquid existere in hoc ꝛ coexistere est. Est aūt in habitudine:ꝛ si ita accipiat coexistētia:idubitata vtiqꝫ erit. non eni est habitudo in vno:sed alterius semꝑ ad alterū.opꝫ igit ambo coexistere tali coexistentia:si debeat habitudo i ipsis saluari.altero eni solo manēte : nō erit habitudo. Bene aūt fecit Aristo.fidē ꝑ inductionē.pria eni genera:ꝑ ea que sunt sub ipsis:ꝛ ꝑticulariora seipsis ostēdunt.nō eni est vlius aliquid ipsis accipiētes facere ꝓbationē per syllm.a posterioribus vo ꝛ magis particularibus tanqꝫ ex euidētibus:ꝛ per se credibilibꝰ facimus isinuationē:sed qm opꝫ ꝛ ꝯrios sermones ꝯsiderare:quis nō veri sint:quatenus a scientibus redargutinō decipiāt minus beatificatos ꝓtēdit exhibitionez dicti sermonis ꝓbabilē. Nō eni in oibus verū videtur: ꝙ simul natura sint que ad aliquid.sensibile eniz ꝛ scibile pora vident.hoc quidē sensu.hoc aūt scia.hoc aūt ostendit quidē pmo ex apparentia.naz vt in plibus ait prexistentiū reꝝ scias accipimus.existentibus eni ipsis accedimus:ꝛ cū essemus fere ifantes:scibilia quidē posterius nobis facta ꝛ tūc erāt.scia aūt ipsoꝝ nōdū erat: ꝛ eclipsis quidē scia:per Thalez posterius venit ad grecos.eclipsis aūt ipsa ꝛ scibile pexistit:sed hoc quidē manifestius.quedā aūt sunt pauca in qbus simul cū scibili est scia:ea que sine mā intellectualia simul cū ea que ꝺm actū semꝑ stante scia sunt:siue ꝛ in nobis aliqua sit talis:semper sursum manens: vt Plotino ꝛ Jamblico videtur siue ꝛ in eo q ꝺm actum intellectu:si aliquis intelligentiā illam elegerit vocare sciam.pōt aūt ꝛ ꝓpter cōmuniū hypostasim dici eā.s.que ablatione:simul eni cū hypostasi hoꝝ ꝛ scia est.verū est autē ꝛ de figmentis his:que in phātasia ꝛ artificialibus.simul eniz chimera est:ꝛ scia est chimere:ꝓpter qd igit apposuit:vel in nullo:aut qꝛ aliqui perimebāt vlia ꝛ itellectualia ꝛ ea que qualitercūqꝫ intelligunt.aut qꝛ ꝛ si essent hec in natura itellectus tñ ipsoꝝ posterius accepimꝰ:ꝛ ꝓpter hoc accidit ꝛ in his scibile existere ante sciam.sic quidem igit ꝺm priorē ꝓbationē videt ostendere ꝙ scibile sit prius scia ꝛ nō simul natura:ꝺm scđam adiectionē aūt multipliciter dicto priori sic ipsemet posterius dicet:ꝺm vnū modū nunc vtit ipso.ꝺm ꝙ prius quidē natura coīterimit ꝛ nō cointerimit.vnitate eni nō existente:dualitas nō est:ꝛ aīali nō existente neqꝫ hō est:nō tñ si iterimat dualitas:iam ꝛ vnitas interimit:nō eni in dualitate hꝫ esse vnitas ꝺm seipsaz subsistens.que autē nā scđa:non ꝺm interemptionē:sed ꝺm esse ꝯñtiā hñt.scđm eni confert quidē seipso pmū:nō cōfert aūt ab ipso.dualitate eni exñte:necesse ꝛ vnitatē esse:ꝛ hoie exñte:necē ꝛ aial eē:nō tñ vnitate existēte:necē dualitatē esse:neqꝫ aīali exñte necē eē hoiez.sic āt accñte qdē exñte:necē subaz esse.suba autē existente nō est necē eē accidens:qꝛ suba prior ꝛ simplicior est accidēte : hāc igit regulā in scibili ꝛ scia adducēs:scibile qdē ait iterēptū coīterimit sciaz. scia āt scibile nō coīterimit:qre nō sil sunt nā scia ꝛ scibile:si qdē coīterimēs ꝛ nō coīterēptū est pus nā.idē āt ꝛ in sensu ꝛ sensibili syllogiçat. Si igit hec sunt eorū q ad aliquid:nō oia ad aliqd simul nā sunt:qđ oportebat ostendere.dicet vtiqꝫ vir geometricus:ꝙ aūt scibile cointerimit sciam.scia aūt scibile nō cointerimit:palā videt. Interemptis eni scibilibus scia nullius erit:quare neqꝫ erit oino.interempta aūt scia manet scibile : quis eni ꝓpter desidiā abyciamus aliqñ entiū notitiā nihil minus manent entia:que quidez sunt scibilia.nam ꝛ in musica pus quidē percipiebamus auditu Διεσιν.nunc autē sumus insensibiles huius distātie.ipse aūt ostēdit hoc in quadratura circuli:nondū eni tunc inuenta ipsa dubie dicens:si est scibile:scia quidē ipsius nōdum est. ipsuz aūt scibile est. Est aūt quadratura circuli:quādo dato circulo:equale quadratum cōstituerimus.hoc aūt Aristo.quidez vt videt nondum nouit. Apud pithagoricos aūt inuentū fuisse ait Jamblicus sicut palā est ex demōstrationibus Sexti Pithagorici qui desuper ꝺm successionē susceperat artē demōstrationis ꝛ posterius ait Archimedes ꝑ lineaz λυκομηδου ꝛ Nicodemus per lineam ꝓprie tetragoniçantē vocatā:ꝛ Apollonius ꝑ quandā lineā quā ipse vocat sororē κοχλιοειδους est autē eadē cū ea que dicit νικομηδους:ꝛ Carpus autē per quandam lineam quā simplr ex duplici motu vocat. Aly autez multi varie ꝓblema ꝓbauerunt sicut narrat Jamblicus:ꝛ mirabile est ꝙ hoc latuit plurimū studiosum Porphyrium:qui ait ꝙ est quedam demōstratio ꝺm ꝙ est figurā tetragonā circulo cōparare : sic ꝛ alias figuras:nōdū aūt cōprehēsa est:neqꝫ inuēta est. Dicunt aūt (ait) quidā eoꝝ quidē post Aristo.iuenire. Forte igit organica qdā inuētio facta est theorematis: sed nō dmratiua. Adhuc aūt ꝛ ꝑ aliud exēplū ondit ꝙ nō coīterimit scia iterēpta scibile.aliter eni ait iterēpto vel ꝺm hypostasim:vel ꝺm stoicā exustionē:scia qdem interimit:si quidē scia in aīa.aīa aūt in aīali.alioꝝ aūt scibiliū cōtingit multa esse:velut simplicia elnta:ꝛ si q sint alia simplicia:altera ab aīalibus. Scđm eandē aūt methodū ostendit ꝙ pus est sensibile qꝫ sensus:qꝛ cointerimit

terimit

terimit quidē ꝛ nō cointerimit. Si eni corpus sensibiliū aliquid est sensibili interēpto interimit corpus.corpore aūt interēpto iterimit sensus.sensus eni circa corpus ꝛ in corpore sunt.vt ait.naz corporales cognitiones sunt sensus.sensus aūt interemptus sensibile nō coiterimit. Rursum eni interempto ꝺm hypostasim aliter: interimit ꝛ sensus.aīalis eni est ꝓpriū:ꝛ in aīali est sensus.sensibilia aūt esse non ꝓhibent:simplicia corpa ex qbus aīal. ¶ Deinde sicut in scia ꝛ scibili ꝑ se ondebat pus esse scibile:ꝛ nō solū ex cointerimere qdē:nō coiterimi aūt:sic ꝛ in sensibili ꝛ sensu.nā sensus quidē simul cū sensitiuo est:hoc est cuz aīali.sensibile aūt preexistit sicut simplicia corpora ex quibus aīal pexistunt natura anteqꝫ fiāt sensibile. Quoniā aūt in scia quidē ꝛ scibili pmo quidē ostendit ꝙ nō coexistūt.deinde ꝙ nō coiterimūt inuicē. In sensu aūt ecōuerso.pmo qdē ꝙ nō coiterimūt.scđo ꝙ nō coexistunt:neqꝫ hāc diaz itellexerunt expositores sine causa:sed causaz esse aiunt trāspositiōis ordinē:qꝛ voluit a notioribus ꝛ euidētioribꝰ facē pnª ꝓbationū.erat aūt ꝺꝫ oppōnē qdē scie ꝛ scibilis:id qđ ē pexistē notiꝰ: qꝛ amabile cuicūqꝫ: ꝛ si in senectute scia adueniat:ꝺm alterā aūt cointerimē ꝛ nō coīterimi magl in prōptu erat:sensuz eni mox nati hēmꝰ:ꝛ ex ista pte nō est euidēs pexistere sensibile sicut scibile.hoc tñ ꝙ cū sensibili in quo est ꝛ corpus cointerimatur sensus corpalis cognitio existens.palā erat ꝛ ꝙ cuz sensu q est cognitio aīalis.s.rei cōposite:sensibile nō cointerimat. ꝛ in simplicioribus cōsideret ex quibus aīal.hec qdem igit dicta sūt:que vident ondere:ꝙ nō in oibus ad aliquid verū sit:ꝙ simul natura sint. Opꝫ autē scire:ꝙ nō placēt ei iste ꝓbationes:ꝓpter qđ ꝛ ꝯtinue apposuit videt. ꝓmptū aūt est dicere ad instantiā.cōiter quidē ꝙ nō existente scia neqꝫ sensu:subiecta quidem in notitia scientibus:ꝛ sensitiuis esse nō prohibent. Scibilia aūt nō sunt:neqꝫ sensibilia:neqꝫ cognoscibilia oino:meliꝰ āt ꝛ operosius ipsemet in metaphica de istis tradit: vt ait que quidē actu sensibilia his qui actu sensibꝰ: que autē potētia:his quidē potētia:ꝑfectiori existente solone dubitatoꝝ ꝺm hec:ꝛ idigente possibiliū distinctione:reiecit nūc ipsam tāqꝫ itroductiuā faciēs doctrinā. Dubitationes autē ponit simul quidē:qꝛ inquisitiuus existens: nihil dimittit imꝑscrutatū.simul autē ꝛ proficuū erat: putans pmonere iā mētē auditoꝝ ꝛ preparare. ¶ Sciēdum vo oino nō esse aliqñ alterū eoꝝ que ad aliqd:nō existente ꝛ altero. Tunc eni eclipsis erat qui ꝛ ante thalem.scibile aūt nō erat grecis ante thalē.si autē barbaris aliquibus erat scibile erat ipsius ꝛ scia apud illos:qre aut ambo opꝫ esse aut neutrū. Uidet aūt ad caluniā termini ipsoꝝ ad aliqd:hec ꝛ sequētia dicere:volēs ipꝫ corrigere.ostēdēs aūt ꝙ si nō dicat aliquis ipsa ad aliquid esse talia quibus esse sit idem cuz eo qđ est ad aliquid aliqualr se hre:nullā hꝫ necessitatē:neqꝫ coexistētiā ipsoꝝ:neqꝫ vnā esse naturā ipsoꝝ ad aliqd.pole est aūt ꝛ ad istas obiectiones istare.neqꝫ eni a pncipio aīali interempto:scia iterimit:neqꝫ sensus:quis eni in hominibus nō sit scia alicuius:tñ in imobili causa est:ꝛ si in paruo aīali non sit sensus:tñ sensibili vniuersalr existente: est ꝛ sensus vniuersaliter in vita vniuersi. Sed neqꝫ illud est veꝝ ꝙ nō exñte sensu sit sensibile.nō eni est.sit eni mel ꝛ nix:sed neqꝫ mel gustabile est:neqꝫ nix visibilis:qre neqꝫ aliud aliqd ꝺm ꝙ sensibile erit : sine sensu. Sed Aristo.quidē ad hoc ꝙ non sit ꝓpriū ipsoꝝ ad aliquid qđ est simul existere ꝓduxit:ꝙ nō oibus ad aliquid cōueniat.aly aūt cōcedūt quidē oibus inesse:sꝫ ꝙ nō solū ad aliqd insit ostendūt:ꝛ ex hoc ꝓbant nō eē ꝓpriū.oibus eni aiunt oppositis videt asseq ꝙ sil sint. nā ꝯrys accidit coexistere.si eni albū ꝯriū est nigro nō existēte nigro:neqꝫ ꝯriū ipi albū est:qꝛ ois ꝯriatio:semper entis ad ens fit:quare si alterū ꝯrioꝝ est:ꝛ alterum necē est esse:ꝛ habitus aūt ꝛ pūatio modo quodā coexistunt.habitus eni psens quidē habitū facit:absens aūt pūationē:ꝛ exprimit in ambobus spēi ratio : alicubi qdē in participari.alicubi aūt in nō ꝑticipari.ꝛ pūatio āt similr coinsinuat ꝛ habitus interemptionē cū quo hēt esse.habitus eni est pūatio:ꝛ ꝙ quidē nō ita coexistant hec:sicut ꝯria palam:si quidē necē nō esse alterū:altero existēte:coinsinuant aūt aliqualr inuicē:ꝛ hāc coexñtiā vocauit sermo. Sed ꝛ affirmatio aiunt ꝛ negatio coexistunt:ꝙ eni aliqs vtiqꝫ affirmauerit:ꝛ hoc negari pōt: siue vere siue falso:nihil eni differt hoc ad rōnē:oibꝰ q sensibus iest:hoc qđ est sil esse:ꝛ nō solū his que ad aliquid:qre nō est ꝓpriū ipsoꝝ ad aliqd:siqdē ꝓpriū erat qđ omni ꝛ soli conuenit. ¶ Ad hoc aūt dicenduz est ꝙ neqꝫ pūatio ꝛ habitus:neqꝫ affirmatio ꝛ negatio ꝺꝫ veritatē coexistunt:sed ꝺm hoc maxie subant.s.ꝺm nō coexistere.si quidē habitus est psentia spēi.pūatio autem absentia.psentiā aūt absentie coexistē ipole est:ꝛ affirmationē aūt ꝛ negationē ipole est coexistere:siquidem in omni:vel affirmationē:vel negationē necessariū est esse sic verū ꝛ falsum diuidentē. Si aūt ꝓpter coīsinuari inuicē:qualrcūqꝫ sic vident coexistere : ꝛ que nō coexistunt:hoc ipso ꝙ nō est coexistere:hñt quādā coinsinuationē. ꝯria vo cū sint ambo spēs ꝛ eqpotētia ꝑterqꝫ qꝛ ꝛ his coexistētia est:ꝺm habitudinē est ꝛ ipsuz ad aliquid.adinuicē eni respiciūt ꝑticipātia ipso ad aliquid:ꝛ habitū aūt ꝛ pūationē ꝛ affirmationē ꝛ negationē:si qs cogat coexistere eo ꝙ coīsinuent inuicē:ꝛ illa necē ꝺm qualēcūqꝫ ꝑticipationē ipsius ad aliquid hāc hēre coinsinuationē. ¶ Dubitant autē ꝛ alias dubitationes proprias ꝯsiderationi circa pole:ꝛ ex illa poles diiudicari. quō nāqꝫ aiunt sensibile:ꝛ scibile iudicabimus.vtrum idoneitate sola:sic Philo dicebat:ꝛ si neqꝫ eēt neqꝫ deberet fieri ipsiꝰ scia:sicut lignū qđ in athlantico pelago vstiuū est qntū in seipso ꝛ ꝺm sui nām:vel forte idoneitate ꝓhibita iudicandum talia:ꝺm ꝙ sunt nata cadere sub scia ꝛ sensu ꝺm se nullo manifesto obstaculo ꝓhibēte.vl horū qdē neutrū.scibile autē dicit qñ scia ipsius fuit:vl debeat fore:ꝛ debeat exercitio iudicari qđ pole: sed diiudicationē qdē hoꝝ tanqꝫ iunctā theorie difficillime de possibilibus recusant nūc expositores. ¶ Tm autē solū nūc dicta discernunt:cui dictaꝝ secte concordant ꝛ ad quā dissona sunt.nā qñ Arist.quidē determinat ꝙ scia nō existēte scibile est:ꝛ omni aīali interēpto nō cointerimit sensibile ad nudas idoneitates iudiciū possibilis refert.qñ aūt neqꝫ totalr esse scibile dicit ab aliquibus:si nō sit scia ipsius:tunc exercitio iudicatur pole ꝺm istos ꝛ ꝙ nō existēte scibili nō est scia ꝯcedit: a scibili eni fit ꝛ actus de ipso. Qꝛ aūt nō existente scia pole sit esse scibile:qui qdē ꝺm idoneitatē solā iudicāt possibile cōcedūt:hēt eni propriā nām ad hoc ꝙ cognoscat.qui aūt per exercitiū iudicāt nō ꝯcedūt si nō oio debeāt in opus euidēs ꝓcedere.vide ergo quō incōueniens patiunt:qui iudicant qdē possibile ꝺm eūdē antiquis modū penes qualēcūqꝫ idoneitatē sicut Philo. ¶ Dubitātes āt ad ipꝫ nūc ꝺm itellꝫ Diodori tali exercitio pole iudicātis:ꝛ tanqꝫ istātiā ad hanc idoneitatez ferentis:ꝙ ipsum scibile vt scibile sit nō existēte scia.si eniz ꝺm antiqs hñt occasionē vt possit fieri:h est pole. veꝝ qdē erit qđ ab Arist.dictū: ꝙ nō existente scia ꝺm actū:est scibile potētia:sed nihil est huiꝰ ad coexñtiam

ipsoꝝ occasionē ad aliqd. oportebat eni ꝙ qdē potētia ad id qđ potētia cōparare: ꝛ qđ actu ad id qđ actu: ꝛ ita sil' dicere ipsa ad aliqd. cōuenit autē ipsis h: qꝛ cū īuicē ꝛ ex inuicē sunt: ꝛ coexistunt igiť ꝛ cointerimunť merito: ꝛ non est alterū sine altero: ꝛ sm Architā ꝛ sm Platonē ꝛ sm ipsius Aristotelis in certioribus doctrinam.

¶ Habet aūt dubitationē: vtrū nulla suba eoꝝ que ad aliquid: sicut videť: an hoc ꝯtingat sm aliquas scđaꝝ subaꝝ. In primis qdē eni substantijs verū est. neqꝫ eni tote: neqꝫ partes dicunť ad aliqd. Quidā eni hō nō dř alicuius quidā homo. neqꝫ qdā bos: alicuius quidaꝫ bos. Simil'r aūt ꝛ ptes. Quedā eni man⁹: nō diciť alicuius quedā manus: sꝫ alicuius manus. ꝛ quoddā caput: nō diciť alicui⁹ quoddā caput: sed alicuius caput. Simil'r auteꝫ ꝛ in secūdis substātijs: in plurimis. puta: hō nō dř alicuius homo: neqꝫ bos alicuius bos. neqꝫ lignū alicuius lignū: sꝫ alicuius possessio diciť. In talib⁹ quidē eni manifestū: ꝙ nō sunt eoꝝ que ad aliquid. In quibusdā vō scđis substātijs hꝫ dubitationē: puta si caput alicui⁹ dř caput. ꝛ manus alicuius diciť manus: ꝛ vnūqđqꝫ taliuꝫ. Quare hec eorū que ad aliqd videbunť vtiqꝫ esse. Si igiť sufficiēter eoꝝ que ad aliqd determinatio assignata est: aut valde difficiliuꝫ: aut impossibiliū est ostendere: quo mō nulla suba eoꝝ que ad aliqd diciť. Si aūt nō sufficiēter: sꝫ sunt ipsa ad aliqd: quibus esse ideꝫ est cuꝫ hoc qđ est ad aliqd aliquo mō se hře. Forte vtiqꝫ dicenť ad aliquid ipsa. prior aūt diffinitio assequiť qdē oibus ad aliqd. nō tn̄ hoc est ad aliqd ipsis esse: ipsa ꝙ sūt dici alioꝝ eē. Ex his itaqꝫ palā est: ꝙ si aliqs sciat: aliqd determinate eorū que ad aliqd: ꝛ illud ad qđ diciť determinate sciet. Manifestū qdē igiť ꝛ ex ipsis est. Si eni nouit aliqs hoc aliqd: ꝙ eoꝝ que ad aliqd sit. est autē esse his que ad aliqd: idē cū hoc qđ est ad aliqd aliquo mō se hře: ꝛ illud nouit ad qđ hoc aliquo mō se hꝫ. Si eni nō nouit oīno ad qđ hoc aliquo modo se hꝫ: neqꝫ si ad aliqd aliquo mō se hēt sciet. ꝛ in singularibus auteꝫ palā ꝙ tale. puta hoc aliqd si quis nouit determinate: qꝛ est duplū: ꝛ cuius dupluꝫ est mox determinate nouit. Si eni nullius determinatorū nouit ipsuꝫ duplū: neqꝫ si est duplū oīno nouit. Sil'r aūt ꝛ hoc aliquid: si nouit qꝛ pulchrius est: ꝛ cuius pulchrius est: determinate necīum est scire. ꝓpter hec. nō indeterminate aūt hoc sciet: quia hoc deterioris est pulchri⁹. Existimatio eniꝫ ꝙ tale sit: non scia: nō adhuc eni sciet certitudinal'r: quia est deterioris pulchrius. Si eniꝫ ita contingit nihil est deterius ipso. Quare manifestū ꝙ necessariuꝫ est: qđcūqꝫ sciuerit aliquis eorū que ad aliquid determinate ꝛ illud ad qđ diciť đterminate necesse est scire. caput autē ꝛ manū ꝛ vnumquodqꝫ talium: que sunt substātie: ipsa quideꝫ ꝙ sunt determinate est scire. ad que aūt dicunť nō necessarium. cuius eni hoc caput: vel cuius manus nō est scire determinate. quare non vtiqꝫ erunt hec eoꝝ que ad aliquid. Si autē nō sunt eorū que ad aliquid: veruꝫ vtiqꝫ erit dicere: ꝙ nulla substātia est eoꝝ que ad aliquid est. Forte autē difficile de talibus valde enunciare: eū qui nō sepe cōsiderauit de ipsis. Dubitasse tn̄ de vnoquoqꝫ ipsorum: non inutile est.

¶ Oīs suba qdē vt sm se existēs assignata est. ipsa autē ad aliqd respectū ad alteꝝ esse hūt. opponiť aūt ꝙ sm se: ꝛ ꝙ ad alterū. palā qꝛ nulla suba erit eoꝝ que ad aliquid. nā que quidē ad aliqd accidētia sunt. suba vō nō est accidēs. Dubitationē ergo hēre merito ait: quō quedam sube videnť esse eoꝝ que ad aliquid. nam manus cum sit suba: alicuius diciť manus. ꝛ pes alicuius diciť pes. que autem alicuius dicunť: videnť esse eoꝝ que ad aliquid. necesse igiť vel partes subarū nō dicere subas: qđ quidē inconueniens: ex nō suba subam esse: ꝛ in p̄dictis est cōtrariū. ipse eni dixit ꝙ ptes substantiaꝝ sube sunt. vel assignatā eoꝝ que ad aliquid rōneꝫ corrigere: que dixit: hec esse ad aliquid quecūqꝫ alioꝝ eē dicunť. naꝫ manus manuati manus diciť. ꝛ caput capitati. ipse autē vl'iorē faciens sermonē: de omni substantia inquirit si est eorū que ad aliquid. s. de prima ꝛ scđa: ꝛ de his que in ipsis partibus. ꝛ primā quidē ꝛ īdiuiduā subam: ꝛ partes huius euidenter ait non dici ad aliqd sm diffinitionē. Indiuiduus eni hō nō diciť alicuius qdē hō. si autē esset ad aliquid sic vtiqꝫ diceret: sicut dextrum sinister dextrū. si igiť per dici alterius: hoc ipsuꝫ qđ est hoc est ad aliqd: ꝛ qdā hō alicui⁹ qdā hō vtiqꝫ diceret. Si autē nō dř ita: nō est eoꝝ q̄ ad aliqd. Sil'r aūt ꝛ īdiuidua pars. neqꝫ enim quedā manus alicui⁹ q̄dā man⁹ diciť: oportebat aūt si quideꝫ erat ad aliquid: qꝛ indiuidua in hoc differunt a cōmunibus in p̄dicatione sm ꝙ apponiť ipsis hoc aliquid ꝛ hoc vnū numero. qn̄ igitur de indiuidua suba p̄dicamus: quidā hō dicimus: ꝛ p̄dicatio fit alicuius qdā hō. In scđis autē substātijs: in totis quidē rursum apparet: ꝙ nō sint ad aliqd. hō eni nō dř alicuius hō: neqꝫ bos alicui⁹ bos: neqꝫ lignū alicuius lignū: subaꝫ eni hūt sm se. si vō hoieꝫ vl' bouē alicuius dixerimus possessionē sicut agrū nō sm ꝙ sunt assignamus: sꝫ sm ꝙ accidit ipsis possessiones eē. ¶ Sed attētione dignū est: pp qd hoc nō dixit: ꝛ de indiuidua suba tota. nā de hac poss'e erat dici: ꝙ qdā hō: velut seru⁹ alicui⁹ erat tāqꝫ possessio ꝓprij dn̄i. sꝫ forte ꝓpriū īueniēs ꝙ īdiuiduū est: nō hn̄s ꝯn̄tē p̄dicationē dicēdo alicui⁹ aliquis: hoc vsus fuit. ostēdens igiť ꝙ neqꝫ prime sube tote: neqꝫ partes ipsaꝝ ad aliquid dicunť: sed neqꝫ substantie scđe tote: in qbusdā ait scđaꝝ subaruꝫ: hoc est in ptib⁹ hꝫ dubitationē. Sic. n. cuiusdā hoīs ē ps qđdā caput: ita ꝛ hoīs simpl'r: caput simp'r: sꝫ īdiuiduas qdē ptes ostēdit nō eē ad aliqd: qꝛ nō diciť alicuius quoddā caput. In quibus aūt cessit: qꝛ hec ꝓpter hoc ꝙ vnūqđqꝫ ipsoꝝ: ꝙ quidē est alterius diciť: ptes eni exn̄tes totorū sunt. videnť ad aliqd eē: nō eni erat de istis dicere: ꝙ qdē in indiuiduis substātijs ꝓhibebat illas esse ad aliqd

ꝛ cū

ꝛ cū hec dixisset: cōsiderat ꝙ directione aliq̄ idiget assignata diffinitio eoꝝ q̄ ad aliqd: ad soluēduꝫ dubitationē. ait eni si sufficienter assignata est: aut difficiliū: aut impossibiliū est oñdere. quō nulla suba est eoꝝ que ad aliquid. ptes eni scđaꝝ subaꝝ alicuius dicunť. s. toti⁹: ꝛ pp hoc sub assignata diffinitione eoꝝ que ad aliqd cadūt. ¶ Propter hoc igiť vt nō īueniať aliq̄ suba existēs ad aliqd: alterā diffōnē ipsoꝝ assignat dicentē: ꝙ ad aliqd sunt qbus esse est idē cū hoc ꝙ est ad aliqd aliquo mō se hēre. nō iam dici ad alteruꝫ: sed esse his que ad aliqd attribuēs. nā dici qdē subam ipsoꝝ nō manifestat: sꝫ eē ad alterū ipsam subam statuit: ꝛ dici quidē alijs accidit sicut ptibus: eē aūt solis ad aliqd: ꝓpter qđ caput diciť quidē alicuius: qn̄ aūt nō est eē ipsius in habitudīe ei⁹ ad qđ dř: est eni caput velut subta q̄dā res: ꝛ est rō ipsi⁹ assignare sm se. nullū aūt ad aliqd sꝫ ꝙ ad aliqd supponiť sm se: nō vtiqꝫ erit caput eoꝝ q̄ ad aliqd. cū sit eniꝫ sm se: sic ꝛ alioꝝ diciť: quoꝝ est pars. Ipsa aūt ad aliqd nō existētia aliqd aliud sm se: deīde ad aliqd dicūtur. sed ipsuꝫ esse in hoc hn̄t. s. in hře se ad alterū aliquo mō. nō eni si aliqd cū alio subsistit: iaꝫ ꝛ ad aliqd est: vt ad illud. nā ꝛ linea cū supꝑficie subsistit: ꝛ nō est ad aliquid vt linea ad supꝑficieꝫ. sm ꝙ aūt termin⁹ est ad aliqd ad determinatū: ꝛ sm ꝙ pars aliq̄ ad totū: sic aūt ꝛ caput. vbi qdē suba sm se: nō est ad aliqd: vt aūt pars ad totū esse hēt. totius eni pars ꝛ totū: ptiū totū. si vō sꝫ dici caracteriçenť ipsa ad aliqd: ꝛ caput capitati diciť ꝛ man⁹ manuati ꝛ gubernaculū gubernaculati. ¶ Sed attendendū ꝙ sꝫ ꝙ caput: ꝛ ꝙ quidē est caput: nō alteri⁹ est. Inquātū aūt ps alteri⁹. sm accn̄s igiť ad aliqd est: sic ꝛ dom⁹: sm ꝙ qdē dom⁹ sm se est. sm ꝙ aūt alicui⁹ possessio ad aliqd est. igiť nō molestēt q̄ sm accn̄s sunt ad aliqd. assignat aliaꝫ diffōnē eoꝝ q̄ ad aliqd recusans porē dicēs ad aliqd eē: qb⁹ eē idē est cū h ꝙ est ad aliqd aliquo mō se hēre. duplū eni qđ est: idē est cū hitudīe quā hēt ad subm: ꝛ dimidiū ecōuerso: idē est cū habitudine ea que ad duplū: ꝛ nihil aliđ. por aūt diffinitio que erat sm dici: assequebať qdē oībus ad aliqd: tāqꝫ cōe qđdaꝫ accidēs ꝛ abundās: nō aūt sm hoc erāt ipsa ad aliqd: sꝫ sm ꝙ subiecta abūdāt habitudine: ꝓpter qđ p̄ma qdē diffinitio: qđ qd ē eoꝝ que ad aliqd nō assignabat. scđa aūt ꝛ subam determinauit: ꝛ illa qdē nō ꝯuertiť cū diffinito: nō eni aliqd ad alteꝝ diciť: qn̄ alioꝝ dicunť ꝛ ꝓpria ꝛ ptes: risibile eni hoīs dř: rursus aūt man⁹ alicuius diciť hoc ad aliqd est. Ista aūt ꝯuertiť. hec igiť alijs expositorib⁹ Aristo. videnť. ¶ Syrian⁹ aūt exactissimus censor ait: ꝙ qdē neqꝫ p̄mā subaꝫ neqꝫ scđam ad aliqd esse tolerat valde recte facit. oīs eni suba sm se est ꝛ sui ipsius: sicut ꝛ Archite videť. Ipsa vō ad aliqd in ea que aliquid inuicē habitudine colligata sūt: ꝛ sibi inuicē sūt. qđ aūt ait asseq ad assignatā rōnē eoꝝ que ad aliqd: ꝙ aliq̄ scđaꝝ subaꝝ sunt ad aliqd: hoc nō ad h video quō fit. si eni simpl'r dicta fuissent ad aliqd q̄ alicui⁹ dicunť: forte vtiqꝫ posset dici ꝙ man⁹ q̄ alicui⁹ dř eēt ad aliqd: qn̄ aūt plane dictū est: q̄cūqꝫ ipsa ꝙ sūt alioꝝ eē dn̄r: exgrere oportebat: si man⁹ vt man⁹ ꝛ sm ꝙ man⁹ alteri⁹ dř: vel vt ps: ꝛ nō inquātū ipm qđ est. sic igiť qn̄ bos: vl' lignū alicui⁹ eē dn̄r: nō īquātū sunt ꝙ sunt: sed īquātū possessiōes sūt alicui⁹: ita neqꝫ si caput alicui⁹ dř: īquātū talē speꝫ hꝫ: alicui⁹ dř eē: sꝫ īquātū ps est aīalis: ꝛ accidit ipsi: sic aliq̄ alia: sic ꝛ hitudo eoꝝ q̄ ad aliqd: ꝛ non cogiť ex assignata diffōne ꝛ sꝫ se iter ad aliqd ordinari. eteni ipsa quā ipse assignat. s. qb⁹ eē idē est: cū hoc qđ est ad aliqd aliquo mō se hře: equalet ꝛ pori sm Porphyriū: q̄ sm eūdē itellectū assignata est: neqꝫ eni que dn̄r ipsa qđ sūt alioꝝ esse: ꝓpter aliud aliqd hn̄t hoc: vel qꝛ esse ipsoꝝ idē est: cū hoc qđ est: ad aliqd aliq̄ mō se hře. forte aūt dr̄ia in hoc est: ꝙ illa qdē a dici: oñdit ipm eē tāqꝫ ab euidētiori. Ista aūt ab esse isinuauit ꝛ dici tāqꝫ a causaliori. In dictis aūt Arist. q̄si correlariū quoddā elucescens tradit: ꝙ si aliqs nouerit aliqd eoꝝ q̄ ad aliquid determinate: sciet ꝛ illud ad qđ dř determinate. h aūt sequēs oñdit caput ꝛ manū nō esse eoꝝ q̄ ad aliqd. Operta eni per totū aliud corpus ꝯtingit cognoscere ꝛ caput ꝛ manū: cuius aūt sit nō est scire: ꝛ qdē si esset ad aliqd oīno vtiqꝫ sciremꝰ sic in duplo: qꝛ dimidiū: ꝛ ꝙ qdē qui alterū determinate nouit: ꝛ alterū determinate scit: ostendit ex eo ꝙ ad aliqd sm habitudinē ad alteꝝ cōsiderať: ꝛ pp hoc coexn̄te habitudine: ꝛ cōplens ipsaꝫ ꝛ alterū ad qđ est hitudo: q igiť nouit alteꝝ determinate: nouit ꝛ reliquū ad qđ aliquo mō se hēbat alteꝝ eoꝝ que ad aliqd. post ꝓbationē aūt ab itell'u: ꝛ p iductionē idē oñdit: q eni nouit ꝙ q̄tuor sūt dupla determiate nouit ꝛ duo determinate: q̄ꝝ q̄tuor sunt duplū: ꝛ nō soluꝫ cōeꝫ rōnē quā nouit dupli ꝛ dimidij: ꝛ in pulchriori āt eodē mō si nouit aliqs ipꝫ: vt pulchrius: ꝛ cui⁹ pulchri⁹ ē nouit. Si aūt putet aliqs: id qđ pulchri⁹ qdē đterminate scire: deterius aūt cuius est pulchrius nō determinate: nihil prohibet hoc qđ pulchrius existimat: oīum esse deterius: suspitio igiť ait hoc est nō scia: scia vrēs: que ꝓprie dř in vl'ibus solis: ꝛ ipse palā fecit: ꝙ examinataꝫ: ꝛ in sensibilibus cognitionē: sciam vocauit dicens: nō eni si aliqd sciet certitudinal'r. si aūt hoc ita se hꝫ: neqꝫ manus neqꝫ caput: neqꝫ aliq̄ alia suba erit eoꝝ que ad aliquid. si eni opertus aliqs extēdat manū: vel aliā partē: ꝙ qdē sit manus determinate scimus: cuius aūt sit manus nō adhuc determinate scimus. causa aūt qꝛ vnumqđqꝫ hoꝝ est ꝙ qdē est: nō ex eo ꝙ est ad alterū aliquo mō se hēre: sed ex eo ꝙ est talē subam hēre: ꝛ talē qualitatē. si igiť ptes qdē determinate cognoscimus: ad que aūt dicunť: nō adhuc đterminate: vt sūt ad aliqd ptes sube. si aūt he nō sunt ad aliqd: neqꝫ alia suba erit eoꝝ que ad aliqd. Ipsa eniꝫ sola videbať eoꝝ que ad aliqd esse. Opꝫ aūt attēdere ꝙ p hāc argumētationē oñdūť indiuidue ptes nō eē eoꝝ que ad aliqd sm ꝙ suba sūt. he eni sunt determinate. quō igiť vl'r itulit: ꝙ si nō est ipsa ad aliqd: nulla suba est ad aliquid. aut qꝛ quocūqꝫ mō se hēant singularia: sic se hn̄t ꝛ cōia. ꝑncipalius autē oñsum est ex eo ꝙ esse ipsis nō est idē cū hoc qđ est ad aliqd aliquo mō se hře: apposuit āt ꝙ difficile est de talibus assertiue enunciare eos qui non sepe cōsiderauerūt. philosophoꝝ eni est nō sentētiare sine discussione. quid igiť dicet aliqs vtiqꝫ que vtilitas qōnis veritatē nō īuenienti: qꝛ ꝛ ipsum dubitasse de aliquibus nō īutile est: ꝛ qꝛ ad inuētionē magis parati erimus cū p̄dubitauerimus: ꝛ qꝛ q̄uis nō notū sit: dubitatiōes circa ipꝫ note exn̄tes dilatabunt nr̄am cognitionē: ꝛ cām quare ignotū sit oñdent. maxīe aūt vtile est hoc: sed hec qdeꝫ dicta sunt bene. ¶ Considerādū aūt vt existimo: si his īdiguit rōnibus ad ꝓnunciādū ꝙ nulla suba est ad aliquid manifesto existēte ꝙ suba sm se exn̄s opponitur his que ad aliqd. ¶ Sed forte nō ad īmediatū dictum est: sed ad id qđ superius. diceret eni vtiqꝫ aliqs ꝙ manū operti cognoscēs: nō đterminate ipsaꝫ cognoscit. nō eni quādā manū cognoscit: sꝫ īdeterminate manū: aut ꝛ īdiuiduā ipsi⁹ speꝫ cognoscēs: nō oīno nouit ꝛ cui⁹ est. Sed tps vtiqꝫ erit post expōneꝫ l'r̄e supꝑductas dubitationes vidē ꝛ solōnes ipsaꝝ ꝯsiderare. ¶ Dicūt āt qdā ꝙ ꝛ īdiuidua suba: h qđ est alteri⁹ ꝛ dř ꝛ est. Socrates eni qđ qdē est: dei est: sed vt possessio videlꝫ ꝛ nō vt ad

aliquid ẜm accidēs igiť:quare ⁊ in oībus que ẜm acci/
dens dicunť:eadē solo cōgruet.si aliqs pro eo qᵭ diciť
ẜm se ꝑncipalr̄ transumat qᵭ ẜm accidēs:⁊ qꝛ nō diciť
alteri⁹ diceť.Si aūt homo sil'is deo diciť ⁊ vlr̄ imago
exēplari.ergo ⁊ talia ad aliqd sunt habitudine nō ꝯuer
sa:nō eni vtiqꝫ deus sil'is hoī:vl' exemplar imagini:aut
exemplar quidē ꝯuertiť:nō eni imago exemplaris est:
ita ⁊ exemplar imaginis.Sil'e aūt nō adhuc : ſꝫ imago
qdē sil'is exēplari:exēplar aūt sil'is imaginis exemplar.
¶Si aūt displiceat alicui qualēcūqꝫ ab illis habitudi
nē ad ea que hic:cogitet habitudinē vocatā sine habitu
dine:⁊ ꝓuidentiā ανεπικλιτόν(.q.nō inuocatā)ẜm
quā dominanť nobis dij:nos aūt sum⁹ ipsoꝝ possessio.
⁊ ꝓuident quidē illi:dirigimur aūt nos.¶Quidā nūc
assignatā diffinitionē tanq̄ certiorē conanť reprehēde
re.q.definitū in seipsa cōprehendat : diffiniens eni ipsa
ad aliquid:quibus esse ait idem est cū eo qᵭ est ad ali/
quid aliquo modo se habere.Sed ⁊ obscurā assignatio
neꝫ fecit:sicut Boetho ⁊ Aristoni videť ꝙ vtiqꝫ ⁊ ipsuꝫ
malitia diffinitionis est:ꝓpter qᵭ qdem Ariston tanq̄
ad manifestius transumēs:ad aliqd aliquo mō se habē
tia ait.hec sunt qbus esse idē est : cū hoc qᵭ est aliq̄liter
se hr̄e ad alterū:⁊ ita Andronicus assignat. ¶Dubita/
tionē aūt Achaicus quidē soluēs ait nō diffinitū in dif
finitione cōprehensuꝫ est:sed ait ipsum vsuꝫ fuisse scᵭo
ad aliqd equoce:pro eo qᵭ est ad qᵭcunqꝫ: ac si diceret
quibus esse idē est cū eo qᵭ est ad qᵭcūqꝫ aliqualiter se
habere.Pōt aūt aliqs ⁊ illud dicere qᵭ ⁊ ꝑus dictū est:
ꝙ generalissima ⁊ principalissima gn̄a : per seipsa nec̄e
fuit explanari.i.velut nō habētia aliqd vl'ius:per qᵭ fa
ciat aliquis ẜm legē ipsoꝝ manifestationē.¶Soluunt
autē ⁊ ita dubitationē.albū est quidē ⁊ i albedine dici:
est āt ⁊ in corꝑe ꝑticipante albedinē.Si igiť aliqs qdē
album dixerit colorē disgregatiuū visus:aliquis aūt in
telligat de corpore ꝑticipante:palā qꝛ incōueniēs vide/
bitur ratio.Corpus eni nō est color disgregatiu⁹ visus.
Est igiť ꝓpter talē intellectū dicendū:ꝙ albū ẜm ꝙ al
bum ⁊ inquantū album est color disgregatiuus visus:⁊
nequaq̄ qᵭ inquiriť accipiť in tali appōne.imo nō ap/
posito falsa fit diffinitio:⁊ hoc igiť nō simplr̄ dictū est:
ꝙ ad aliqd:sicut eadē cuꝫ hoc qᵭ est ad aliquid aliquo
modo se hēre.Sed apponiť quidē esse idem est cū hoc
qᵭ est ad aliquid aliquo mō se hr̄e.eē eni ipsi ad aliqd:
est habitudinē esse alterius ad alterū.velut quatuor ⁊
duo:nō ẜm ꝙ quatuor ⁊ duo sic ad aliquid sunt:sed ẜm
ꝙ cōsiderať qdam excessus maioris ad minus:excedēs
minus ipsa quātitate minoris. ¶Forte auteꝫ neqꝫ ali/
ter pol'e est assignare ea que ad aliqd:ẜm eni ipsaꝫ solā
habitudinē subsistit ⁊ habitudinis ratio:altera existēs
a subtis hec specificat ipsa ad aliqd. Ipsa eniꝫ subiecta
non sunt ad aliquid:sed habitudo ipsoꝝ adinuicē qua
participant subiecta:que igiť ꝑticipātia ipsa diffinit ẜꝫ
participationē:cogiť participationē in diffōne assume/
re:ꝙ eni ad aliqd que diffiniunť:sicut ea que ꝑticipant
significat ꝙ pluralr̄ dicūtur ꝓprietate ipsius gn̄is vna
existente.Uniuersalr̄ eni neqꝫ pol'e existimo de habitu
dine ipsa dicere:ꝙ ad aliqd aliqualr̄ hr̄e aliud ad aliᵭ.
ẜm hoc consideret sicut ⁊ ipsius hr̄e predicamentū:nō
in habēdo aliquid ipsum diciť:sed in habēdo aliud ali/
quid:manifestiorē aūt intellectui insinuant ⁊ Achaici
diffinitio dicens:quibus esse idē est:cū eo qᵭ est ad qᵭ/
cūqꝫ aliqualr̄ se hr̄e:⁊ Aristonis ⁊ Andronici diffinitio
dicens:quibus esse idē est:cū eo qᵭ est ad alterū aliquo
modo se hr̄e:sicut eni in ꝑticipantibus ea que ipsius ad
aliquid habitudine:⁊ ẜm hanc diffinientibus dictū est

hoc:q̄uis possit aliquo mō ⁊ de ipsa habitudine intelli/
gi:esse eni habitudinū ẜm ad aliqd:idē est ꝙ alterū ad
alterū aliqualiter se hr̄e.Et phs Syrianus ita soluit du
bitationē tanq̄ equocatione seducente a ꝑticipātibus
ad participatū:multū eni cōmixtū est cū participātib⁹:
ꝓpter qᵭ ⁊ transmutatis illis ipsa ⁊ fiunt ⁊ corrumpūť
tanq̄ in illis nihil minus q̄ in seipsis fundamētū habē
tia.Ad q̄rētes aūt quā opportunitatē habuit scᵭe diffi/
nitionis appositio.Diuus Jāblicus occurrēs ait:qꝛ prio
cōprehēdebat iustitiā albedinē:aliquoꝝ eniꝫ dicunť ⁊
he ad qᵭ dicendū existimo ea que dixit ipse:⁊ ꝙ aliud
est in alteris esse:⁊ cū alteris:⁊ aliud ipsa ꝙ sunt aliorū
dici. Justitia eniꝫ ⁊ albedo q̄uis in alijs sint:tn̄ habēt
ꝓprias rōnes ẜm quas determinanť:nisi forte aliquis
accipiat ẜm ꝙ iustitia habitus.ẜm hoc autē ⁊ ad aliqd
est adhuc ait qui dicit ad aliqd:id qᵭ alterius diciť ha
bitudinē vni⁹ solā statuit:eā vō que duoꝝ adinuicē nō
adhuc ōndit:sed q̄si imediate assignat terminū : ꝓpter
qᵭ ⁊ alia cōprehēdit que nō sūt ad aliqd.Scᵭa vō diffi
nitio duoꝝ hitudines adinuicē cōcipit:⁊ hec aūt ꝯside/
ratione digna puto. Qūo eniꝫ hitudinē vnius solā sta/
tuit qui pluralr̄ dixit.si eni nō de ambobus vult aliqs
hoc intelligere:neqꝫ illud qbus esse idē est:cuꝫ eo qᵭ est
ad aliqd aliquo mō se hēre de ambobus intelliget.non
eni dixit adinuicē:sed ad aliqd.Tertio illa quidē diffi/
nitio dici alterius ait ipsa ad aliqd.Ista aūt ipsum esse
eoꝝ que ad aliquid:⁊ subam determinat ⁊ ẜm illā ma/
nus ait:ad aliqd est:qꝛ alterius diciť.s.hn̄tis.ẜm istam
aūt nō idē est eē manuꝫ:cū eo qᵭ ē ad aliqd aliqualr̄ se
hēre:⁊ ad hoc aūt existimo de facili dicendū ꝙ si vē di
ciť:oīno ⁊ est qᵭ quidē diciť:⁊ est esse quidē ipsius dici
causa:dici aūt signū ipsius esse:q̄re ista diffinitio quidē
est a cā.Planior aūt est illa tanq̄ a notiori facta.ambe
aūt tendunt in eundē sensuꝫ : qm̄ ⁊ si aliqs dubitauerit
circa esse:facile vtiqꝫ ꝑsuadebiť ipsum a dici ⁊ manus
neqꝫ ẜm illā erit vtiqꝫ eoꝝ que ad aliqd : nō eni ẜm ꝙ
manus hēt eē.s.in eo ꝙ est alterius dici:sed si forte ẜm
ꝙ pars:sicut ⁊ in hac diffōne respōdebamus:ꝓpter qᵭ
vt pars quidē ⁊ totū ambo hn̄t hitudinē adinuicē:vt aūt
manus:neqꝫ ipsa ad totū:neqꝫ totum ad ipsam. Adhuc
aūt ait scᵭa diffō:statuit q̄si mediuꝫ aliqd sit habitudo
subiectoꝝ ⁊ habentiū habitudinē:⁊ prior aūt si ipsa ad
aliqd determinat in respectu ad alterū tanq̄ mediū ali
quid cōsiderat ipsuꝫ respectū iter id qᵭ respicit ⁊ id ad
qᵭ respiciť:hec qdē igiť de hoc.¶Apponať aūt dictis
⁊ alia q̄dā dubitatio de ipsis ad aliqd talis deceꝫ ꝑdica/
mēta decē gn̄a dicimus ⁊ vnūqᵭqꝫ ipsoꝝ in ꝓprias spe
cies diuidi dicimus.vnū aūt decē generū esse ad aliqd
ponimus:at vō genus speꝝ est gen⁹ ⁊ spēs etiā generis
est:quare vnū eoꝝ que ad aliqd vtiqꝫ erit genus ⁊ spēs.
his aūt ita se habentibus:multa incōueniētia videntur
apparere.Primū qdē ꝙ supremū genus spēs erit:ꝙ q/
dē eni dixerit vtiqꝫ supremū vnū:hoc est spēs eoꝝ que
ad aliquid. Deinde ipsum ad aliqd genus dicentes eē.
vna aūt spēs ipsius ad aliqd gen⁹:qm̄ aūt gn̄a ꝑexistūt
nā aū spēs:ipsum seipso genus ꝑus erit ⁊ ante esse subsi/
stit ⁊ nōdū apparens est.Tertio aūt dicať ꝙ interēpto
ipso ad aliqd iterimiť ⁊ spēs ipsi⁹ ad aliqd.vna aūt ha/
rū est gen⁹.Interēpto aūt gn̄e interimunť ipsa decē ge
nera:ad aliquid ergo cointerimit secū ⁊ subaꝫ ⁊ alia ge/
nera.Incōueniēs aūt est ꝙ habitudine interēpta:suba
iterimať cū sit nā ꝑor.Quarto āt si gen⁹ ē vna speꝝ ipi⁹
ad aliqd:⁊ si oē genus erit sub ad aliqd.vnū ğ oīuꝫ ꝑnᵐ
ipsa ad aliqd:que qdē ꝓpagini vl' adnascētie assimilari
aiunt:⁊ supuentitiā naturaꝫ hēre ⁊ nō posse ẜm se sub/
sistere

sistere.sed in alio esse hēre.His igiť ⁊ alijs dubijs mul/
tis nascentibus ex rōne melius forte ⁊ de alio eadē du/
bitatione facta solōnē in illa ꝯgruentē ⁊ hec adaptare.
¶Querebať igiť prius de hoc ipsuꝫ vnū in quo ꝑdica/
mentoꝝ ordinabiť.vtrū tāq̄ incorporeū ⁊ ẜm se suba
vtiqꝫ erit:aut vt mensura ⁊ ꝑncipiū numeroꝝ:cū ipsis
ad aliquid ordinabiť:aut vt pars existens ipsius quāti.
ẜm Alexādrū in quāto est ordinatū.vbicūqꝫ aūt ordi/
nabitur palaꝫ:qꝛ species illius gn̄is erit vnum ⁊ natura
post ipsum subsistit.ergo non est vnum ipsorum decem
illud genus ⁊ alioꝝ gn̄a vnumqᵭqꝫ.ꝑexistet ergo ante
seipsum:ipsum vnū ⁊ interemptū ipsum ⁊ ꝑdicamentū
ꝙ ẜm ipsum cointerimit ⁊ alia:siquidē nō vnūquodqꝫ
ipsoꝝ vnuꝫ est:sed ifinities ifinitū. Recordemur igiť
ibi dictoꝝ:ꝙ ipm vnū equiuoce videbať decē predica
mentis inesse:sicut ⁊ ens ꝓpter ꝑdicamentoꝝ adinuicē
ordinem.equiuocoꝝ autē nō vtiqꝫ erit diuisio ꝑncipa/
lis in predicamēta:neqꝫ positio ipsoꝝ determinata ad
vnū genus.¶Forte igiť bene se hēt eadē ⁊ de gn̄e dicē
ꝙ ẜm habitualitatē:cū ad aliqd ordinať:ſꝫ ẜm ꝙ oib⁹
predicamētis equiuoce conuenit:ẜm hoc vtiqꝫ in vno
aliquo ordinabiť determinate.cōitas eni quedā est ge/
nus.sube quidē primo cōueniēs:qꝛ ⁊ ꝑmo subsistit illa:
⁊ ꝓpter illam alia.reliquis aūt gn̄ibus ẜm ordinē:sicut
⁊ principiū.nam ⁊ principiū est eoꝝ que ad aliqd.ꝑnci/
piās eni diciť ad id qᵭ ꝑncipiať.⁊ si cognatū igiť sit ge
nus ipsis ad aliquid nihil mirū est.nāqꝫ ⁊ ipsum vnum
cognatū erat ad quantū:vel etiā ad ipsum ad aliquid:⁊
tamē cōmune est oīum predicamētoꝝ.sed hoꝝ quideꝫ
⁊ aliā quādā solōnē requirendā esse ꝓbabilioreꝫ puto.
¶Sciendū autē ꝙ multa generū in sensibilibus sunt
ꝓprie:non adhuc aūt in itellectualibus nisi aliquis ẜm
alium moduꝫ ipsum transferat extorte ad illa:sicut po/
ni ⁊ pati.vnum aūt talium sit ⁊ ad aliquid.nulla enim
est ibi habitudo neqꝫ intelligiť.In quibus eni nō est al
terū in altero:vt habitudo in suba:neqꝫ hoc quidē aliᵭ.
hoc autē aliud:vt adinuicē aliquo modo se hēant.qūo
possibile est in istis ꝓprie ipsuꝫ ad aliqd cōsiderari:nisi
aliqs ẜm analogiā:sicut ⁊ causas dicimus ibi ⁊ causata.
sed in nālibus quidē ꝓpter distensionē:⁊ ꝓpter nāleꝫ
diuersitatē habitudo cōsubsistit.In his aūt que sine di
stensione : ⁊ imālia ⁊ ipartibilr̄ ꝯiuncta sunt.qūo vtiqꝫ
erit habitudo:nisi forte qᵭ qdē dicebā:sicut ⁊ distictio
ibi diciť:ita ⁊ diuersitas.Ad hoc autē ⁊ si superuētitiaꝫ
nām hr̄e:hic dicunť ipsa ad aliquid:⁊ adnascentie assi/
milari:⁊ essentiā a trāsmutatione extrinsecoꝝ depēdē/
tem hēre qūo in illis considerari ista possibile est.

¶Incipit predicamētuꝫ de quali ⁊ q̄litate.

Qualitatem auteꝫ dico ẜm quā qua/
les quidam esse dicuntur.

De qualitate mox post ad aliqd tracta
turus:vel sicut ititulať de q̄li ⁊ q̄lita
te:opꝫ primo de ordine dicere:q̄uis de ipso
dicta sint non pauca.deinde sic de inscriptione:que hēt
aliqd extraneū.siquidē de quali ⁊ q̄litate inscribitur.⁊
tandē lr̄am Arist.ꝑsequi.Archytas quideꝫ igiť sic ꝑus
dictum est:post subam mox ordinat qualitatē dicens.
Scᵭꝫ aūt est qualitas.sine eni qd est esse.impol'e est q̄/
le quid esse.Tertiū autē est ait quātitas.⁊ Eudorus āt
cū sermone de suba copulauit sermonem de qualitate.
⁊ post hūc eū qui de quāto copulari ait.subaꝫ eni simul
cū quali ⁊ cū quāto coexistere.post hec autē tēporale ⁊
locale predicamētū assumi.omnē eni subaꝫ alicubi eē
⁊ aliqñ.videlꝫ sensibilem.Dicať aūt ꝙ si primū genus

est suba:⁊ ab ipsa alia ꝑdicamēta esse ⁊ ordinē recipiūt.
Suba autē principalissima est que ẜm spēm.spēs autē
quedā ⁊ forma:qualitas est in ipsa tanq̄ mēsura.Jā de/
terminatis his que ẜm spēs distiguunť:qūo ait Archy/
tas:qm̄ nālis suba nō sine corꝑe.corpus aūt nō sine ma
gnitudine.hec aūt continuum quantū.posterior autem
his habitudo superuenit. Forte aūt ⁊ alijs ꝑdicamētis.
¶Quidā autē dicunt quātitatē precedere intellectuꝫ
qualitatis in nāli suba.nō eni sicut sine qualitate ē mā
ẜm ꝙ mā est:ita ⁊ sine quātitate existit aliqñ.¶Ad qᵭ
dicendū est ꝙ ẜm quā cām sine qualitate mā ostendiť
ẜm eandē ⁊ sine quātitate apparet vt oēm magnitudi/
nem sit parata recipere.si eni spēs oīno est ꝙ quantū:⁊
huius susceptiuā mām dicendū est.his eni rōnibus ar/
guunť:qui corporeā ꝑmā māꝫ existimāt:ſꝫ corpus aūt
magnitudo est.magnitudo aūt quāta ⁊ determinata ad
quid est:quare ẜm rōnē ꝯsequunť quātū ipsa ad aliqd
post que reliqua genera sicut Arist.ordinauit. ¶Dicē/
dū autē ⁊ ad hoc ꝙ corpus cōpositū est:nō opꝫ autē a
cōpositis simpliciū ordinē accipere:sed ecōuerso a sim
plicibus ordinē cōpositoꝝ.alteruꝫ aūt qꝛ corpus ẜm ꝙ
corpus nihil minus existit quale q̄ quātū.corporalitas
eni qualitas est ⁊ finitū figurať semꝑ finituꝫ est:⁊ oīa
cōuenientiū ad cōpositioneꝫ qualitas est cōpositionis.
vlr̄ autē terminatū esse corporibus:inest ẜm q̄litatem.
supuenit aūt huic habitudo terminātis ad terminatuꝫ.
posteriora ergo ipsa ad aliqd:ꝯñter post qualitateꝫ dnr̄
manifeste.Qūo aūt ⁊ Arist.videbiť nō oīno improba/
biliter post ad aliqd ordinasse qualitatē. Aut ꝑordina/
uit quidē subaꝫ ante quantitatē:qꝛ exn̄tia ipsi exhibet.
quātū aūt ei ꝙ ad aliqd quanto:cāꝫ dat essendi a quo
rōnes ꝓducunť.Ex his aūt qualitates accipiunt subsi/
stentiā:⁊ ita ꝑdicamētoꝝ ordo applicať. Nō abijciēda
autē est ⁊ illa ordinis causa:que tēdit ad nostrā doctri/
nā.In sermone eni de suba recordatus quāti:vbi tradi
dit cōia sube ⁊ quāti.ꝯñter post subam quātitatē indu/
xit.Rursum aūt in hoc magnū ⁊ paruū:eoꝝ que ad ali
quid tractāt:merito post quātitatē meminit ipsius ad
aliquid.In hoc aūt cū dixisset habitus ⁊ dispōnes esse
ad aliqd:qm̄ qualitates sunt he ẜm se:merito sermoneꝫ
de qualitate subiunxit.Sic aūt aliqui ordinē defendūt
nālibus rebus cōformiter:post subam magnitudo est.
cū quātitate eni est nālis oīs suba:post magnitudinē āt
maius considerať abūdās habitudine excessus ad defe
ctum:qᵭ est eoꝝ que ad aliquid.post maius aūt inascū/
tur passiones:alteritates quedā cōsiderate circa magni
tudines maiores ⁊ minores ipsius molis:velut calidūꝫ
⁊ frigidū:siccū ⁊ humidū:que quideꝫ sunt qualia. Sic
igiť vtiqꝫ aliqs:⁊ tali ordini varia cogitatione facta cō
clamabit.¶De iscriptione aūt querūt:ꝓpter quid de
quali ⁊ qualitate inscripsit.vtrū idē ex ambobus signi/
ficať:vel qualitas quidē ꝙ habeť ⁊ ipsam ꝓprietatem
significat:quale aūt id qᵭ ꝑticipat:sicut ꝙ albedo qdeꝫ
ipsum colorē.album aūt ꝙ ẜm ipsum coloratū.si auteꝫ
hoc quid vtiqꝫ hoꝝ erit predicamētū.vtrū qᵭ simplex:
⁊ incōposita spēs:vl' cōpositū ex subiecto ⁊ spē.siquidē
ista differunt abinuicē.Si aūt ambo sint duo ꝑdicamē
ta:⁊ in quāto ⁊ in ad aliqd eadē ratio erit:⁊ hec quidem
simplicia:hec autē cōposita erunt:⁊ ita nō iaꝫ decē:sed
viginti ad minus predicamēta erunt.¶Forte aūt qm̄
⁊ hec qualitas quale diciť:⁊ nō solū ꝙ participat.nā al/
bedinē dicūt antiqui albū:ꝓpter hoc sic scripsit de q̄li
tate ⁊ quali.albedo eni ⁊ albū diciť.albū aūt.s.ꝑticipās
non diciť albedo.Nō videť autē esse Aristo.inscriptio
neqꝫ eni in alijs fecit hoc:sed scriptoris vitiū extimant

qui circa Achaicū ꝛ Alexādrū.aliquis enī iueniens ipꝫ
diuisuꝫ:tanꝗ̄ partē coordinauit. Si autē aliquis velit
consentire tanꝗ̄ benefacte inscriptioni:vel idem dicet
significare qualitatē ꝛ quale:ab ipso Aristo.ꝑsuasus ra
tione qui in theologicis nō ſm qualitateꝫ solū simplex
ordinat:sed quale ſm ipsaꝫ passionē sube ponēs.passio
autē hec quidē est in patiēdo:hec autem in passuꝫ esse.
ꝛ que quidē est in patiendo est predicamenti ipsius pa
ti:que est de in passum esse qualitas est.Si aūt aliquis
differre dicat qualitatē ꝛ quale ſꝫ ꝙ illa qdē simplicis
spēi.hec aūt cū subto cōsideraṫ:ꝛ ita nihil minus vnuꝫ
erit predicamentū ꝙ qualis ꝛ qualitatis:dictuꝫ est enī
sepe:ꝙ in vnū predicamentū ordinanṫ oīa talia cū pri
uationibus ꝛ medietatibus ꝛ virtutibus:ꝛ negationib⁹:
velut iustitia iustus:iuste iniustus:nō iuste.omnia eniꝫ
talia in predicamēto qualitatis erunt.hec igiṫ de inscri
ptione dicta sint.¶Cum aūt ea que ex hystoria vtilia
sunt ad presentē sermonē apposuerimus ad Aristo.lr̄aꝫ
transibimus.Nomē igiṫ qualitatis videṫ ṗmus Plato
fecisse:sicut ipse in theeteto insinuat: ꝛ producit fecisse
se nomē:dicit aūt ita patiēs qdē sensibile:sed nō sensuꝫ
dici:faciens autē quale quid:sed nō qualitatē. ¶Forte
igiṫ qualitas alienū quoddā videṫ nomē ꝛ nō addiscis
simul totū dictum.Antiquoꝝ autē hi quideꝫ interime
bant qualitates penitus:quale ꝯcedētes esse:sicut Anti
sthenes cui altercāti cuꝫ Plone Plato dixit:equū qdē
video:equinitatē aūt nō video.ꝛ ille dixit:habes qdeꝫ
quo equus videaṫ.s.oculū:quo aūt equinitas ꝯsidereṫ
nondū creatū est.Et aliqn̄ aūt aliqui fuerūt huius opi
nis.Alij vō quasdā quidē interimebāt qualitates:q̄sdā
autē dimittebāt.Eoꝝ aūt que dabant ipsis existentiaꝫ.
hi quidē putabāt oēs incorporeas:sicut antiqui.alij aūt
icorporeaꝝ icorporeas:corpoꝝ aūt corporeas:sicut stoi
ci.¶Dubitaṫ aūt ꝛ hoc apud oēs:vtrū sicut subiectis
sunt cause essendi:ꝛ qualia eēndi: ita ꝛ sibiipsis inferāt
causam essendi tales αυτο συγατοι ουσαι.i.per se
subsistentes existentes:ꝛ in seipsas operantes: vel alijs
indigeant causis ad esse:ꝛ ille alijs:ꝛ hoc in infinitū.est
autē multa q̄stio ꝛ quas opꝫ subales qualitates appone
re ꝛ quas nō tales. Propter quid enim vna ꝛ eadē exi
stens albedo in cerusa ꝛ lacte subalis est.Dr̄ia autē non
facile est discernere:vocabāt quidē qualitatē ꝛ habitū
stoici.Achademici aūt ab haberi habitus εκτα.i.habi
ta vocabant sicut cōceptus participalia a participari:ꝛ
casus τευκτασ habile a sortiri:ꝛ ṗdicamēta ꝛ συμβα
ματα.i.accidētia ab accidere:ꝛ ṗncipiū qdeꝫ nois ἑκ
τον.i.habilis ab habitib⁹ ꝑductuꝫ est. Posterius autē
extensuꝫ est nomē ad habitudines:velut προβολην
.i.habitudinē illam:qn̄ hō stat pro recto vno pede ꝛ ses
sionē:ꝛ ad motus qualis est ambulatio:ꝛ ad cōsistētias
cōpositas ex motibus ꝛ habitudinibus:qualis est salta
tio.alij autē assumpserunt ꝛ motus habentes se aliquo
modo ad aliquid:qualis est īfusio ꝛ effusio:ꝛ adhuc ha
bitudines habentes se aliquo mō ad aliquid:qualis est
fallacia:ꝛ adhuc eas que in gn̄e motuū ꝛ habitudinuꝫ:
quas neqꝫ motus volunt esse quidā neqꝫ habitudines:
qualis est hoc ipsuꝫ correctio:ꝛ h̄ ipsuꝫ pctm̄ cōsideraṫ
ꝛ hi quidē ab habitibus vsqꝫ ad operatiōes volūt solū
ipsum εκτον.i.habile extēdi.hi aūt coassumunt ꝛ fidu
cias.Antipater aūt superextendit nomē habilis:vsqꝫ ad
cōmune συμπτωμα corporum ꝛ incorporeoꝝ:velut
vsqꝫ ad quid esse:ꝛ hoc quidē ſm deriuationeꝫ ab hēri:
habile vocatū est.posterius aūt propriū visuꝫ est nomē
habilis:ꝛ nō reuocari a predicamēto.ꝛ si aliquid quidē
habitus:ꝛ qualitas semper hoc ꝛ habile.In plus autem

est habile ꝗ̄ habitus:vt dictum est.Aristo.autē opinio
de istis ꝛ antiquoꝝ est talis.Incorporea εκτα.i.habilia
omnia isti putant.simplicissima enī ꝛ natura ṗma oīa:ꝛ
vt neqꝫ partes illoꝝ quoꝝ quidē sūt habilia.causa aūt
solū ꝛ hec non deforis:sed in habentibus cōtinenṫ oīa:
numeri ꝛ rationes quedā in mā existētes hec:numeros
quidē Pithagorici:ꝛ rōnes in mā noīabāt causas illas
entiū inquātū entia:ꝛ vt vtiqꝫ nūc apparētia εκτα.alij
autē rōnes incorporeas supponunt hec apud quas alte
ras semp.alteras autē exn̄tes ꝛ varietas entiuꝫ diuerse
cause ꝛ primoꝝ elm̄toꝝ ꝛ cōpositoꝝ ex his subsistunt.
perpetui autē sunt numeri isti ꝛ rōnes:sicut ꝛ materia.
motus vō ipsorū ꝛ pōnes inuicē:ꝛ ordines transponibi
les ꝛ nō perpetui.Sicut aūt remote insunt rōnes non
dum est numerātes subm:ꝛ figurantes:sed sicut rōnes
que in spermate ſm accidens:veluti inexistent indiui
dualiter inexistentes:ꝛ sicut aīa ꝛ in arte statue species:
ꝛ sicut colores in visu:quādo videt colorVatū corpus:ita
rationes velut absistētes vel remote existēt.Immedia
te aūt nulla speciei causa est:nullo ītermedio incidēte
inter participatū ꝛ participans:presens enim in essendo
mox specificat participās.Instituit aūt ꝛ aliud vltimū
a presentia ex seipsa:ꝙ quidē modū vocant cathegore
ma:sicut a φρονήσεωσ τὸ φρόνεῖν qđ est sapere.me
dium aūt semper corpus ordinaṫ:velut φρονιμόσ.i.
prudēs vel sapiēs inter mediū ṗme cāe.s.spēi prudētie
ꝛ extremi cathegoricis ab ipsa effecti.s.ipsi⁹ sape.cā enī
est prudentia:ꝛ ipsius prudētis:ꝛ ipsius φρονεῖν:quod
est prudēter agere:ꝛ sanitas ipsius cōualescētis:ꝛ ipsius
cōualescere:quoꝝ hoc quidē corpus:hoc aūt icorporeū
ꝛ prudentia quidē ipsa:ꝛ sanitas siquidē est:vel nō.ſm
se simplicissima ꝛ ṗma erūt icorporea.similr̄ aūt ꝛ φρό
νειν est incorporeū:qꝛ hec prudentia aliqualr̄ se habēs
fit φρονειν ꝛ ſm se quidē prudētia participata:autē iaꝫ
fit φρόνειν ꝙ quidē vt ad prudentē:res quedā est ꝛ fa
ctura:vt autē ad nos ꝛ nostrā dictionalē īstitutionē.idē
enī hec cathegorema fit.φρόνεῖν enī(.i.sape)prudens
diciṫ:ꝛ vt quideꝫ ad dicentes nos:appellatio de hoc.vt
autē ad illū de quo diciṫ:habitus cuiusdā ꝛ habitus ꝑti
cipatus:nō solū aūt vt ad participātē prudētia fit φρο
νεῖν.sed vt ad tēpus:ꝛ in quo vtiqꝫ aliqd vnū ꝛ ideꝫ in
ambobus est.dico aūt in subiecto ꝛ in tēpore:simulqꝫ ꝛ
in vno ꝛ in eodē tēpore habitus ꝛ homo est.hic quideꝫ
subiectū:hic aūt in subto:hic quidē participans:hic aūt
participatus:merito aūt φρόνειν incorporeū dicebant:
ꝛ ꝯn̄ter ei ꝙ est existere prudentiā īcorporeū:habitudo
enī ꝛ hēre sunt icorporeū:ꝛ φρόνειν aūt ꝑpter hoc erit
incorporeū:ambo aūt circa nos relinquerūt ꝛ prudētiā
ꝛ φρονεῖν:sequebaṫ enī hoc.s.nostrū esse habitū:si enī
ista circa nos:ꝛ ꝑticipare ipsa nō ſm se:neqꝫ extra alicu
bi circa nos subsistit:talis igiṫ ꝛ Aristo.est opīo:de pri
mis causis quas vocāt quidā εκτο(.i.habilia.)sed iaꝫ
ad litterā trāseamus.¶Qualitatē qdē dico ſm quā q̄
les quidā dicunṫ ꝑticipatione qualitatis fit ꝑticipās q̄
le:sicut ꝑticipatione albedinis albū. Sed incōueniens
aiunt est:a posteriori docere ꝙ ṗus ꝛ assimilaṫ ignoto:ꝛ
idē per idē assignare.Si enī qualitas est quā hꝫ qualis.
q̄lis āt qui hēt q̄litatē ipsa ꝑ seipsaꝫ exposita est.¶Ad
quos dicendū ꝙ nō est pole doctrinā sūmoꝝ geneꝝ ex
prioribus fieri:neqꝫ pole est ſm eum qui in nā ordineꝫ
ab altioribus ꝛ causalioribus fieri traditionē de ipsis.
nihil eniꝫ est ṗus ipsis.Sed a ꝓximioribus nobis:ꝛ no
tioribus:necesse est fieri doctrinā.notius autē ꝛ ꝓximi⁹
nobis qualitate est quale.Si quidē ꝛ aliqui interimūt
qualitatē tanꝗ̄ neqꝫ oīno existentē:quale auteꝫ nullus
interimit

interimit ꝛ equū qdē videre ꝯfiteṫ Antisthenes.eq̄nita
teꝫ aūt nō videre.ꝛ hoc qdē oculis videṫ.hoc aūt rōne
depħendiṫ.ꝛ h̄ qdē in ordine cāe ṗcedit:hoc aūt velut
effect⁹ seqṫ.ꝛ hoc qdē est corp⁹ ꝛ cōpositꝫ.hoc aūt sim
plex ꝛ icorporeū.attestaṫ aūt obscuritati nois q̄litatꝭ ꝛ
Plato in Theeteto dicēs.forte igiṫ q̄litas sit alienū qđ
dā videṫ nomē.ꝛ nō adesse subito dcm̄. ꝙ aūt siue act⁹
q̄litatis sit qđ q̄le siue ꝑticipatio:manifestius est ꝙ ſm
actū subsistit:eo ꝙ ſm cām īmanifestaꝫ ṗcedit:ꝛ parti
cipās ꝑticipato.ꝑpter qđ albū albedine:ꝛ grāmaticus
grāmatica sunt māifestiora. Q̄uis.n.ſm q̄litatē q̄le di
caṫ.tn̄ in ipso q̄li q̄litas euidentior fit. Si igiṫ noti⁹ est
q̄le q̄litate.nō male per hoc exposita est.nō eniꝫ qꝛ ter
minus iste fuit q̄litatis:cuius ṗn̄tia q̄le diciṫ:ꝙ partici
pat hoc q̄litas est.neqꝫ enim ad aliqd ṗmoꝝ geneꝝ dif
ficile est.cōueniēter enī aiūt ab eo qđ ē dici modus do
ctrine ꝑpōne predicamētoꝝ: a dici enī ſm q̄litatē qua
le manifestare ipsam tentat.ꝛ ex ipsa aūt ea que ſm q̄li
tateꝫ natura:modus doctrine assumpt⁹ est. in ꝑticulari
enī q̄litas:ꝛ in efficere q̄le.in quo igiṫ subsistit.per hoc
ꝛ notificaṫ.ꝛ nō a posterioribus simplr̄. sed ab eo quod
coexistit ipsi:sed neqꝫ idē per idē exponit.alteꝝ eniꝫ est
q̄litas.ꝛ alteꝝ participari ipsam:quāuis maxime coexi
stit ad ipsaꝫ participari. Cōcordat aūt assignatio hec:ꝛ
opinioni Aristotelis de q̄litate ꝛ habitu. si.n.noster est
habitus ſm ipsum:ꝛ circa nos q̄litas subsistit ꝛ ꝑticipa
ta q̄litas.eadem existit ad eā que simplr̄ diciṫ qualita
tem.palā ꝙ adequaṫ q̄litas ad quale.et si Aristo.qdem
εκτα(.i.habilia vel habenda)ꝛ act⁹ circa nos dimittit.
Achademici aūt ambo eꝝ. Stoici vō εκτα quidē circa
nos.actus aūt ꝛ facturas eꝝ ꝯfundētes:duas opiniones
ꝯsonāt sibi ipsi Aristo. copulauit q̄litati.quale tāꝗ̄ exi
stentia ambo circa nos.Stoicoꝝ aūt quidaꝫ tripliciter
q̄le diuidentes duo quideꝫ sign̄ata in plus qualitate di
cunt.vnum aūt vel vnius partem coaptari sibi dicunt.
aiunt eniꝫ quale ſm quidē vnum sign̄atū: omne ꝙ ſm
differentiā siue motū sit:siue habitudinatū.ꝛ siue diffi
cile resolubile. siue facile resolubile hn̄t. ſm hoc auteꝫ
nō soluꝫ prudens ꝛ pugil pretendēs. sed ꝛ currens sunt
quales.ſm alterū aūt ſm ꝙ non adhuc motus compre
hendebāt:sed solū habitudines: ꝙ vtiqꝫ ꝛ diffiniebant
habitudinatuꝫ ſm differentiā: qualis est prudēs: ꝛ stās
proiecto pede.Tertiū aūt inducebāt maxime specificū
quale:ſm ꝙ non iam eos qui nō stabiliter habitudinā
tur comprehendebāt:neqꝫ erāt quales ſm ipsos qui sta
bant extenso bracchio:ꝛ proiecto pede.ꝛ horuꝫ aūt eoꝝ
qui stabiliter habitudinātur ſm differentiā . hi quideꝫ
sunt tales apte ſm ꝑlationem ipsoruꝫ:ꝛ intellectum.hi
autē nō apte:ꝛ hos qdē recusabāt aptos ꝛ stabiles exn̄
tes:ſm differentiā quales ponebāt.adaptari aūt ſm ꝑ
lationeꝫ dicebāt:eos qui qualitati coequabātur: vt grā
maticū ꝛ prudentē.neqꝫ enim abundat:neqꝫ deficit ho
rum vterqꝫ:preter qualitatem.Similiter autē ꝛ φίλο
ψόσ(.i.amator pulmenti)ꝛ φιλόινοσ(.i.amator vi
ni)q tn̄ actu tales sūt:sicut comestor pulmēti ꝛ vini po
tator.habentes partes tales per quas fruunṫ ita dicun
tur.ꝑpter qđ ꝛ si aliquis quideꝫ ὀψοφαγόσ(.i.vora
tor pulmenti)est:ꝛ φιλόψόσ(.i.amator pulmenti)di
no erit. Si aūt philopsos non semper opsophagus.defi
cientibus enī partibus per quas opsophagiçat ab opso
phagia quidem absolutus est.habitū aūt φίλοψον nō
amisit.tripliciter igiṫ quali dicto qualitas ſm vltimuꝫ
quale coaptaṫ ad quale:ꝑpter qđ ꝛ quādo diffiniunt q̄
litatem ſm habitudinē qualis.ita intelligendū est dif
finitionē tāꝗ̄ tertio quali assumpto . vno enī tn̄ modo

qualitas diciṫ ſm ipsos Stoicos.tribus aūt modis qua
lis:sed si in particulari qualitas consistit: ꝛ in participa
re quale.vni aūt ꝛ eideꝫ hec ambo in nobis sunt:ꝛ neqꝫ
duo eꝝ.neqꝫ hoc quidē extra:hoc aūt in nobis . palaꝫ ꝙ
coequat hāc essentiā:ꝛ nihil opus est artificialitate ali
qua sign̄atoꝝ : vel appōneꝫ partiū:vt tertiuꝫ sign̄atum
qualis coaptetur ad qualitateꝫ.sed hec quidē sufficiant
vsqꝫ huc. ¶Interrogat aūt Plotinus: qd ergo existēs
qualitas:eos qdem dicunṫ quales exhibet.qđ qdē eniꝫ
ſm qualitatē quales dicaṫ dcm̄ est.que est aūt hec qua
litas ſm rōnem propriā non est determinatū.ad qđ ait
Porphyri⁹.ꝙ sermo de qualitate ευνοηματικοσ est:
sed nō substātialis est.Est aūt ευνοηματικοσ qui ac
ceptus est a notis omnib⁹:ꝛ cōfessus cōiter ab omnib⁹:
velut qđ bonū est.a quo accidit vtilitateꝫ hēre.Anima
est a qua iest viuere. Vox est ꝑpriū sensibile auditus.
substātiales aūt sunt termini:qui substantiā ipsam dif
finitoꝝ docent: velut bonum est virtus: vel participās
virtute.anima est substantia per se mobilis. vox est aer
percussus.ꝛ ευνοηματικοι quidē termini velut quasi
cōmuniter ab oībus ꝯfessi:hi idē sunt. substātiales aūt
ſm sectas ꝑprias ꝑducti:cōtradicunṫ ab his que alte
ri⁹ opinionis.dicentib⁹ enī voceꝫ aerē ꝛ corpus:nō con
sentiūt antiq determinātes ipsaꝫ ſm actū incorporeū.
ꝛ percussionē.ꝛ ponentib⁹ bonuꝫ in virtute ꝛ solo hone
sto:obsistūt illi qui per omnia ipsuꝫ extēdunt. visuꝫ est
igiṫ in primis introductionibus vtenduꝫ esse terminis
confessis ab omnib⁹.ipsi enim sunt magis noti:ꝛ ad pri
mum auditū magis idonei. alij aūt ṗma indigēt ꝑhia:
que entia inquātū entia speculaṫ.ꝑpter qđ qdē substā
tialē rōneꝫ qualitatis Aristo.tradidit. ευνοηματικην
aūt hic.ꝛ hec quidē dicunṫ bene. Adhuc aūt pulchrior
est defensio dicens: ꝙ si qualitas esset per se:oportebat
querere qualis existens participaṫ. si aūt in nobis est:ꝛ
nō extra:qualia subsistit:palā ꝙ nō est aliud ipsi esse.et
aliud participari. neqꝫ ſm aliuꝫ qdē modū est ſm se: ꝛ
ſm alium quali exhibet esse ꝛ dici. sed in eodem habe
ri ꝛ eē:ꝛ quale exhiberi in qualitate consideraṫ.species
enim est habētis qualitas.que igiṫ per quale qualitatē
exponit:principalissimam proprietatem ipsius caracte
riçat.ꝛ simul que est ꝛ ꝗ̄ operationē exhibeat in entib⁹
statuit.¶Sed aiūt si ſm qualitatē quale est: qui igno
rat qualitatē:ꝛ quale ignorabit.sed ꝗuis ſm qualitatē
quale sit.tn̄ euidenti⁹ est quale qualitate.ꝛ maxime ſꝫ
totaliores: ꝛ intellectus qui cōueniūt introductionib⁹.
nā ſm humanitatē:homo est. ꝛ tn̄ notior est humanita
te homo.tāꝗ̄ sensibilis intellectuali.ꝑpter qđ neqꝫ ve
rum est qđ similiter ignoreṫ.sensibile enim est ꝙ qua
le.ꝛ notius habentibus sensum: oēs aūt fere habemus.
Intellectuale aūt est qualitas: ꝛ solis habentibus intel
lectuꝫ nota.intellectus aūt paucis hominibus. Sed ta
mē ignorari videtur:ꝑpter nominū similitudineꝫ.qm̄
aliquis videṫ ignorare albū ꝛ calidū:vel bonū:que oīa
qualia sunt.quādo aūt certitudinaliter vnūquodqꝫ ho
rum volumus cognoscere: tunc ꝛ qualitatē ſm quā hec
sunt requirimus.¶Sed aiunt quō est sana diffinitio.
siquidem aliqui quales dicunṫ.qualitate neqꝫ nomina
ta.nō adhuc enī verū est:ꝙ ſm qualitatē sint quales il
li.cursiuus eniꝫ ꝛ pugilatiuus:non a nominatis qualita
tibus dicuntur . nō eniꝫ dcm̄ est cursilitas ꝛ pugillitas.
¶Est aūt promptū dicere. ꝙ ꝛ si non similiter noīate:
nō ꝑpter hoc rerū natura deficit cū ꝛ nominari possibi
le sit: denominatiue a virtute est ſm actum.s.cursiuā ꝛ
cursiuū ambo dicētes.vel si cauemus equiuocationem
faciemus alia nomina.Qui aūt circa Andronicuꝫ vole

bant non a virtute quā habēt nominari ipsos: sed ab ea
quā habebunt . dipositos eni bene ad futuros habitus:
ita vocari:ꝛ Stoici etiā ſm suas hypotheses eādez du
bitationē inducūt ad sermonē dicentē:ſm qualitatem
omnia q̄lia dici.q̄litates eni dicētes ἑκτὰ isti in vnitis
solis ἑκτὰ dimittūt. In his aūt que ſm ꝯiunctionē ve
lut in naui: ꝛ in his que ſm distantiā velut in exercitu:
dicūt nihil esse ἑκτὸν.neqȝ inuēiri ſpūale aliqd vnū in
ipsis.neqȝ rōnem vnā hn̄s.vt ad vnā hypostasim vēiat
vni⁹ hitus.quale aūt consideraẗ ꝛ in his que sunt ex cō
iūctis:ꝛ in his que sunt ex distātib⁹.sicut eniȝ vn⁹ gram
maticus ex aliquali resumptione ꝛ coexercitio permā
siue se hēt ſm differētiā. sic ꝛ chorus ex aliquali studio
permāsiue se hēt ſm differentiā: ꝑpter qd̄ q̄lia quidez
insunt: ꝑpter eā differentiā que ſm ordinē ꝛ ſm coope
rationez in vno opere. Sine q̄litate aūt sunt q̄lia. habi
tus eniȝ in his nō est.neqȝ eniȝ totaliter in substātijs di
stantibus:ꝛ nullā habentibus cognatā adinuicem vnio
nem est qualitas vel habitus. Si aūt q̄li existente:non
est q̄litas:nō coaptātur hec iuicē:dicēt vtiqȝ:neqȝ possi
bile est per q̄le q̄litatez exponi. Adhuc aūt possibile est
dici: ꝙ incorporeū cū sit species vna ꝛ eadem ꝑtendiẗ
in multis.vbiqȝ eadem existēs tota . Si autē ꝛ hec erit
q̄litas vna penetrās per ea que simul sunt distātia.tn̄ ꝛ
per coniuncta qualia. Si vō hāc suppositionē tāq̄ȝ alie
nā a Stoica secta aliquis non admittat.contingit forti
ter repugnare: ꝙ neqȝ ordo:neqȝ habitudo:neqȝ aduen
titia colligatio:neqȝ alia aliq̄ talis ꝯnexio producit ali
quā qualis hypostasim.simile eniȝ hoc est: ex non ente
entia producantur.ꝛ ex non viuente viuētia. vniuersa
liter enī post quedā res:in vnoquoqȝ est substātia.ꝛ nō
posterius superueniēs alijs:neqȝ q̄le igiẗ sic hypostasim
hēbit. Si enim est imꝑtibilis species:ꝛ vnica in distāti
bus:ꝛ nō vnitis:nūq̄ȝ existit. Similiter quidē q̄litas.et
similiter quale.nā hoc imꝑtibiliter adest in participāti
bus velut albū:totuȝ vbiqȝ adest in corpore participā
te. vna igiẗ existēs ꝛ impartibilis qualitas:impartibilia
cōtinet:ꝛ nūq̄ȝ in distractis abiuicez: ꝛ nō habētib⁹ per
se naturalem vnionez:neqȝ qualitas: neqȝ quale adest.
¶ Si āt opȝ ꝛ me post tā gloriosos viros aliqd dubita
re:de ea que ſm q̄litatez assignatione. dicā vtiq̄ȝ omni
bus predicamētis cōgruere talem modū assignationis.
nā quātitatem esse dicemus ſm quā q̄ti quidem dicū
tur.ꝛ ad aliquid ſm ꝙ ad aliqd : ꝛ substātiā ſm ꝙ sub
stātie.quāuis enim in q̄litate ꝛ q̄ȝtitate:aliter qdē voce
tur ꝑticipatū ꝛ ꝑticipās velut q̄litas ꝛ q̄le. In substātia
aūt ꝛ in alijs similiter vtrūqȝ voceẗ.nō opȝ cū defectu
nominuȝ simul perire res.sed intelligere ꝙ multotiens
deficiāt nomina rebus nihilominus subsistētib⁹. ꝑpter
quid igiẗ in q̄litate sola:sic assignauit ipsius rōnez.quā
uis enim noti⁹ sit q̄le:q̄ȝ q̄litas:sed ꝛ quātum q̄litate.et
alia similiter.ꝛ q̄ȝuis coexistāt q̄litas ꝛ quale in eodem
existentia ſm peripateticos.sed ꝛ quātitas ꝛ q̄ȝtuȝ simi
liter se hn̄t.ꝛ alioꝝ predicamētoꝝ vnūquodqȝ ad parti
cipātia. Quid igiẗ habuit q̄litas magis propriū:nā sola
alioꝝ predicamentoꝝ mereẗ talē assignationē. ¶ For
te igiẗ omnes ſm participationem facta differentia:ca
racterem ꝑprium facit:ꝛ speciem aliā. Si igitur omnis
caracter: ꝛ omnis spēs ſm q̄litatez determinaẗ.palā ꝙ
ꝛ in alijs participatiōes:ſm aliqualē traditionē ꝛ susce
ptionē fiunt.nā quātitate ꝑticipās:ꝛ propter hoc q̄ȝtum
factū:quodā differūt caractere obtētū est. ſm quē cara
cterem ꝛ q̄ȝtitas hec:ꝛ quātum participat qualitate. Si
igiẗ hec vere dico: merito q̄litatis ꝑpriū est:q̄lia ſm se
ipsam dici . Si quidē ꝛ alia ꝑticipantibus inferunt de
nominationem ſm qualitatē. Querens aūt intellectus
liores de q̄litate cās Iāblicus. primo qdem refellit nō
bene dictas.deinde sic Aristo.cōcordās:puriores intel
lectus elucidat circa ipsas.ꝛ primo nō acceptat eos que
ſm cōitatez ex multis ꝛ sepatis a nobis intellectā insti
tuūt q̄litatez. periclitaẗ aūt sit sine q̄litate hypostasi eē
ꝛ q̄litas:ꝛ ἑκτὰ.nulla eniȝ hypostasis induciẗ ſm tales
intellect⁹.propter qd̄ q ab eretria perimebāt qualitates
tāq̄ȝ nullaten⁹ hn̄tes aliqd cōmune essentiale. In singu
laribus aūt ꝛ cōpositis existēntes.ꝛ Dicearchus aūt ex
eadem cā:aīal quidē concedebat esse:cām aūt ipsi⁹ ani
mā perimebat.ꝛ Theopompus aūt dulce qdez corpus:
propter hec pronūtiabat consistere. Dulcedinē aūt non
adhuc. neqȝ eniȝ corpora neqȝ incorporeas ponebāt eē
q̄litates. nudos aūt solos intellectus ipsas existimabāt
vane dictas:de nulla hypostasi. puta humāitatē vel eq
nitatē neqȝ si aliqs a cōsuetis dici categorematic⁹. sic
qdem in existentibus:ſm cōia συμπτώματα corpo
rū ꝛ icorporeoꝝ producūt qualitates:velut a trabifica
ri trabificationē.ꝛ ab equari equalitatem.ꝛ ab existere
corpeo corporeitatē. neqȝ isti recte enuntiāt. non eniȝ
ab euentu categorematum hitus existūt.puta non quo
niā distare colūnis accidit:propter hoc ꝛ distantia circa
ipsas videẗ. categorema eniȝ vsqȝ ad dici solum consi
deraẗ:pōt ꝛ in nō subsistentib⁹considerari. q̄litates vō
ſm quādā cām primā preexistētes tn̄ distāt ad hoc qd̄
est sequi ad categoremata vt ipse existentia categore
mata inferāt velut prudētia τὸ φρονεῖν :vel ſm actum
vel in ꝑticipari.ꝛ ad Democrituȝ aūt ꝛ Epicuruȝ disce
ptatiue:vtiqȝ q̄sdaȝ differentias circa atomos: derelin
quunt velut figuraꝝ grauedines:cōmassationes:corpo
reitatis terminoꝝ magnitudinis motus:neqȝ colorem:
neqȝ dulcedinē:neqȝ vitā hēre:neqȝ alioꝝ taliuȝ rōnes
preexistere ꝑnuntiāt.cōmuni eniȝ existente ratione:de
τῶν ἑκτῶν inconueniens est nō eadem de eisdem tra
di.ꝛ adhuc magis inconueniens:ꝑncipalissimas virtu
tes posterius genitas facere:sicut vitā:ꝛ intellectum:et
nām:ꝛ rōnem:ꝛ talia. Similiter aūt impossibile ꝛ a cō
uentu hec effici.lege enim erit color ſm Democritum.
ꝛ alia similiter veritate. Sunt aūt atomi ꝛ vacuuȝ: qui
aūt semel entia aufert.nihil habebit ponere: ꝛ qui reci
pit ꝙ sine cā nusq̄ȝ stabit.quid eniȝ magis hec q̄ȝ cōtra
ria ꝑhonorabit:a nulla determinata cā mot⁹.meli⁹ igiẗ
ad illā venire hypothesim:que ab hēri producit ἑκτὰ.
sicut Achademici diffiniuerunt ἑκτὸν ꝙ poẗe est habe
ri ipsum assignātes.nō ab etymologia rōnem ipsius as
sumentes.logice eniȝ ꝙ tale dcm̄ est:ꝛ non realiter.ma
gis igiẗ hēri species sign̄at ab his que possunt ipsa habe
re:multipliciter aūt hoīe dicto.eteniȝ ꝑtes corporis ha
bemus:ꝛ exteriora vt agrū ꝛ domum distinguentes: ab
his apposuerunt dicētes ἑκτὸν eē quod possibile est ha
beri : vt prudentia habetur a prudente.ꝛ ambulatio ab
ambulāte:ꝛ sessio a sedente:qm̄ hi quidez ſm hitus: hi
aūt ſm facile solubiles hitudines. hi aūt ſm motus ad
aliqd aliquo mō se hn̄tes:ꝯsiderabātur in signis doctri
ne grā aliquo modo se hn̄tes vocauerūt omnes istos: ꝛ
sicut in plus dicitur ἑκτὸν q̄ȝ hitus.ita in plus suppone
bāt aliqualiter se hn̄s:q̄ȝ q̄le.ꝛ hi quidē tm̄ solum abun
dare supponunt aliqualiter se habēs supra quale. ſm ꝙ
aliqualiter se hn̄s extenditur ꝛ ad ea que ad aliquid ali
quo modo se hn̄t.ꝛ comprehendit hec.quale aūt stat in
solis his que ſm differentiā:alij aūt aliā artificialitatē
superinduxerunt.isti autez peccāt: ſm ꝙ simul ꝛ habe
ri dicūt ἑκτὸν ꝛ sepabile ipsum supponunt. deinde ne
q̄ȝ quō habeẗ:vel quō adest:vel quales existentes parti

cipātur in corpore species:per hec isinuaẗ. Sed inordi
nata ꝛ indistincta omnia talia feruntẗ apud ipsos.cā aūt
q: recipientes eā que de spēbus hypostasim:non serua
bāt ipsam in primis suppositiōibus. sȝ vsq̄ȝ ad vltimas
ipsas spēs ꝑduxerūt.impossibile est aūt ea que in pmis
adaptare cū existētibus in extremis. Stoici aūt corpo
reoꝝ qdē corporales. Incorporeoꝝ aūt incorpeas eē di
cūt q̄litates: fallūtur aūt ex eo ꝙ putāt cās effectib⁹ in
seipsis euisdē substātie esse:ꝛ ex eo ꝙ supponūt cōez ra
tionē cāe in corporibus ꝛ in icorporeis. quō aūt ꝛ spiri
tualis essentia erit ꝛ corporeaꝝ qualitatum:ipso spiritu
composito existēte:ꝛ ex plurib⁹cōsistente.ꝑtibiliq̄ȝ exi
stēte:ꝛ hn̄te aduētitiā vnionē.quare nō ſm substātiam
hēt couniri:neq̄ȝ primo a seipso. quō igiẗ vtiq̄ȝ alijs hoc
exhibebat cōtinuari: Aristotelis aūt opinionē de quali
tate tāq̄ȝ mirabilē oībus ꝑferimus. qua nō solū icorpo
rea existēs qualitas de diuersis diciẗ: veluti differēs ſȝ
ipsam distinctis corporibus:sȝ ꝛ quādo quidez dici ſm
q̄litates dicit q̄les:rōnes esse qualitates determiat spe
cificātes qualia. qn̄ aūt in qualitatibus ipsas adesse di
cit:tūc ipsas ꝛ in mā ꝛ cū mā asserit coexistere. habētes
qdē ſm se hypostasim. nō eni vtiq̄ȝ ſm ipsos dicebatur
quale:siqdē oēs erāt māe:ꝛ nō exn̄tes in seipsis: exhibe
bāt ipsi eē.ꝛ ita ipsi simul erāt separatiȝ.qm̄ aūt quales
qdā ſm q̄litatez dici dicti sunt ſm vnūquodq̄ȝ atomū
discreti in partitiōe: ꝑpter hoc ꝛ in diuisione erit quali
tatū ratio:q: dicunẗ:assimilaẗ ei qd̄ dī. ꝛ in extensione
oīs seipsum superponit alijs: qm̄ ꝛ omnis ratio in exitu
est.ꝛ de alijs diciẗ. Factiuū aūt q̄litatis cā ad ipm qua
le cōiugata statuit. q: aūt ſm qualitatē subsistit quale.
simul qdez dat seipsam:tāq̄ȝ alijs qualibus.simul aūt ꝛ
manet imobilis. ſm accidēs vō moueẗ:eo ꝙ fiat eoruȝ
que mouētur:ꝛ in seipsis fit. ꝛ de hypostasi aūt q̄litatū
manifestissima diffinitio determinata est apud ipsum.
si enī aliqs ipsas sepatas:sicut Plato ideas determina
uerit:nō est exn̄tia ipsaꝝ:quō.n. vtiq̄ȝ noster habit⁹ erit
sepatus ꝛ ꝑticipatus ſm se. si aūt aliqs ita ipsaꝝ exn̄tiā
accipiat vt ꝛ nobis ꝑticipatā:ꝛ p̄sentem in qualibus:ita
ꝛ habitā:ita vt sit eoꝝ que participātur.erit ipsaꝝ vera
hypostasis. si eni q̄litas est: ſm quā quales qdā sumus:
q̄les aūt ſm inexn̄s sumus.albū eni dico ſm eā que in
ipso cōsideraẗ albedinē:palā ꝙ abstracta spēs:ꝛ si sit al
bedo vel humanitas: tn̄ qualitas nō est . ꝑticipatū eniȝ
qualitas est. ꝑpter hec aūt nō erunt rōnes sui ipsarum
qualitates.qualiū eni principaliter sunt rōnes.sed neq̄ȝ
rationes sunt q̄litates dātes a seipsis rōnes alias: geni
mina a seipsis siqdē oēs q̄liū sunt.sed neq̄ȝ manet ꝙ al
tera:que aūt ante illā est id qd̄ ex:vel hec qdez incorpo
rea:hec aūt corporalis. vel hec qdē imꝑtibilis:hec autē
ꝑtibilis.oēs eniȝ sunt q̄liū.sed neq̄ȝ vna est rō duplices
hn̄s opationes: nā sic erit quodāmodo ſȝ se.sed ecōtra
rio vna qdē est rō:ꝑticipata aūt soluȝ.ꝛ in hoc hn̄s eē.ꝛ
ꝙ qdē nō sit exēpta:ꝛ nō ꝑticipata spēs qualitas.sȝ par
ticipata rō: palā.ꝛ in ꝑticipari enim ſm se hēre hyposta
sim ipsam Aristo. putat:ꝛ imobilē qdē opōnē supponit
ipsam.sine organis aūt corporalibus:ꝛ sine omni distra
ctione:ꝛ sine omni motu corporali ꝑnuntiat:facere oīa
que ſm se opa: ꝛ a rōne qdē que ſm formā alterā ipsaȝ
esse affirmat.extrema eni hec ꝛ nihil facit. illa aūt facit
multa:ꝛ nō est vltima.ꝛ hec qdē inanimata considera
tur.hec aūt hn̄s quādā vite insinuationē.ꝛ hec quidē si
ne actu.hec aūt ſm actū intelligiẗ.ꝛ forte de ꝑprietate
ſm formā dicit Arist. ꝙ ſm passionē insit caracter iste
corporis. alij aūt de omni rōne q̄ȝ ſm qualitatē hoc nō
sane existimauerunt. Adhuc igitur forma quidem deti
netur a corpore ſm vnāquāq̄ȝ differentiam.qulaitates
aūt habēt quādā latitudinē:ꝛ in plurib⁹ eedē existūt.vi
deẗ igiẗ ꝑpter easdē causas qualitas existere diuersa a
figura. Figurā nāq̄ȝ magnitudinis:extra determiat ter
minū:qualitas aūt eādē ꝑprietatē ꝑ totuȝ quale efficit.
ꝛ figura quidē posterius est post magnitudinē. q̄le autē
p̄cedit magnitudinē.qualis igiẗ rō q̄litatis nō vt consi
derāt seipsam:neqȝ vt ex consideratiōe:neqȝ vt ex inq
sitione adueniēs. sȝ vt hn̄s ꝛ dans que quidem hēt.ꝛ vt
ipso esse faciēs.ꝛ vt in hn̄do faciēs:ꝛ vt in manēdo oīa
efficiēs. vnde autez perfecta quidē ꝛ terminata modis
omnibus nullatenus est. miscetur eniȝ ad imperfectuȝ
omnino ꝛ indeterminatū.sed neqȝ extrema omnino:ꝛ
indeterminata est:ornat enim materiale omne:ꝛ curaȝ
hēt ipsius ordinate. ꝛ ꝙ maximū in vnū talis ratio de
uenit . vn̄ siue in paruo: siue in magno q̄litatis ratio sit
vna:ꝛ eadem existat. nihil ergo quātum confert ad hy
postasiȝ ipsius.sicut videntur quidā Platonē intellige
re.sed est impartibiliter circa corpora dispartita : tales
vtiqȝ suppositiōes de q̄litate supponēs:aliquis nō pec
cauit vtiqȝ a veritate ipsa:ꝛ ab opione Aristo.de ipsa.

¶ Est autem qualitas eorum que multiplici ter dicuntur.

¶ Post essentiā qualitatis:proponit Aristotiles diuisio
nem ipsius tradere:ꝛ spēs huius sicut alioꝝ generuȝ di
uidit. Sciētifica eniȝ cognitio:vnūquodqȝ ipsuȝ quod
est considerat:ꝛ spēs ipsius diuidit ſm modū. cum aūt
dixerit ipse qualitatē esse eoꝝ que multipliciter dicun
tur.quoniā que multipliciter dicunẗ equiuoca videtur
esse:concludit qualitatē equiuocū eē. ꝙ aūt equiuocuȝ
non est genus.quoniaȝ gn̄a vniuoca sunt.quare neqȝ in
spēs diuidiẗ qualitas sicut genera:sed in quatuor signi
ficata sicut equiuoca. ¶ Dicēduȝ igitur ꝙ multa signi
ficat hoc vocabuluȝ multipliciter.nā cōmuniter quidē
qd̄ de plurib⁹ diciẗ:qualitercūqȝ multiplr̄ diciẗ: ꝑprie
aūt ꝛ que equoce ꝛ que vniuoce dicunẗ : multiplr̄ dn̄r:
tanq̄ȝ dnter dicta. hec igiẗ possunt vel ſm cōmune di
ci:tāq̄ȝ de pluribus dicta: vel magis ſm vniuoce: ꝛ ſm
differentiā dicta. Sign̄at aūt ipsemet subiungēs.vna q
dem igitur spēs:ꝛ nō vnum significatū qualitatis habi
tus ꝛ dispositiōes dicātur. Videẗ aūt his qui circa Ale
xandrum:id qd̄ diciẗ multipliciter posse ꝑprie in quali
tate dici:tāq̄ȝ nō existente in solo dicto gn̄e:in quo sunt
habitus ꝛ dispositiones.sed ꝛ in alijs predicamentis: in
omnibus enim genera ꝛ spēs qualitatē significāt: circa
hec:quoꝝ sunt gn̄a ꝛ spēs. sicut ꝙ ꝛ circa substātiā qua
le.vel alioꝝ aliquod generū.hoc igiẗ insinuare volētē:
ait dicere.est aūt qualitas eoꝝ que multipliciter dicun
tur: ꝛ cum hoc dixisset diuisionē facere ait.nō eius que
multipliciter:sȝ eius que ꝑprie diciẗ qualitatis: que est
tāq̄ȝ genus de decem generibus.sed insistunt diligētio
res expositores:ꝙ bene nō dicunẗ genera ꝛ spēs eē qua
litates ꝛ qualia in decē predicamētis.substantia enim
est hec per singula: ꝛ complet esse. quale aūt vbiq̄ȝ post
substantiā faciens ad appositionem talis nature. Forte
aūt multipliciter diciẗ qualitas: quia non sunt equales
spēs:que sunt in ipsa. Sed he qdē eminētiores. he aūt
deteriores.ꝛ he quidē perfectiores. he aūt imperfectio
res.ꝛ he quidē in posse.he aūt in operari se habēt. Qua
re ſm omnia hec:pri⁹ ꝛ posterius est tāq̄ȝ vtiq̄ȝ ab vno:
ꝛ circa vnum remissionē prime potērie multiplicate: ꝛ
diuersificate adinuicez.pōt igitur sic multipliciter dici
qualitas.nō enim equalē ordinē hēt:habitus ꝛ potētia:
ꝛ passibilis qualitas:ꝛ figura:sed semꝑ descēdit diuisio

ad debiliores spēs q̄lis: ⁊ sic apposuit talia his que ab
vno ⁊ ad vnū. multipliciter aūt dici neqʒ equiuocis cō-
gruit ꝓprie: neqʒ vniuocis. sʒ sicut ipse in metaphīca di
cit manifeste his que ab vno dicunt: vel ad vnū. vnum
enim multipliciter dicit ⁊ medicinale. accipit aūt ⁊ in
equiuoce pdicatis ipm multipliciter: ⁊ in vniuoce: quā-
uis raro sit hoc. pōt autem ⁊ vt ab vno genere ꝓcedere
pluralitas hec qualitatū vt vniuoce de ipsis predicetur
q̄litas. nō tn̄ diuisione facta in spēs cōtradiuisas ⁊ ade
quātes. sʒ semper in demissiores. ⁊ ita ipsuʒ multiplici-
ter saluabit. ¶ Sed si vna ⁊ eadē aiūt est cōmunitas.
differētijs aūt specificis: plures spēs efficit ⁊ de plurib⁹
spēbus pdicat. sicut mltipliciter dcm̄ est. dicatur qd̄ sit
illud cōmune in q̄tuor spēbus q̄litatis. ad hoc itaqʒ do
ctrinā inuētionis meditāduʒ. neqʒ enim qualitatis qua
litatē inuenire facile. neqʒ opportunitas est. si debeam⁹
cōem ꝓprietatē qualitatis inuenire: neqʒ differentiam
dicere. differētia enim qualitas. opʒ igit nature rei con
sentire: ⁊ nō plus conari inuenire vnūquodqʒ q̄ʒ inquā
tuʒ manifestū eē natū est. Cām aūt esse ait Jamblicus
difficultatis circa hoc. quia quādo materialis ⁊ partibi
lis rei cōmunitatē querimus: tunc ꝓpter diuersitatem
materie: ⁊ diuisionē singulariū: ad distinctas proprieta
tes ferimur: in quibus existit cōmune. nō enim hēt sm
se hypostasiʒ. Rursum aūt propter cōitatis intellectū:
⁊ sm ꝙ est vniuersale: sepamus ipʒ a pticularib⁹: ⁊ sm
se intelligimus genus. simul igit ad contraria distrabi-
tur intellectus ⁊ qbus iungit: ab his abstrahi cogitur: ⁊
abstractus ab ipsis nihil minus manet in ipsis. non enī
possibile est sine his esse cōmune. neqʒ intelligi. ꝓpter
hanc itaqʒ cām difficilis est intellectio ipsius ⁊ exposi-
tio. cōmune enī differt: ⁊ differētia cū cōmuni subsistit.
⁊ neutrū existit sine altero. ratio vō: ⁊ ante rōnē intelle-
ctus. cōmixtas qdē has nās difficulter exponet. eas vō
que sm multū distāt abinuicē: facilius percipit. q2 ⁊ cō
munitatē singulariter accipe conat. ⁊ differentiā singu-
lariter. cōmune itaqʒ sit haruʒ q̄tuor rōnem qualitatis
exhibita: aut enim magis: aut minus: aut ꝓxime: aut de
longe: aut per totū: aut superficietenus: aut ad prepara-
tionem. aut ad perfectionē facta. ⁊ ita ratio vna vtiqʒ ⁊
cōmunis fiet. pticipatio aūt ipsius quadrupliciter diui
dit. Si autē ipsum hoc querimus: que sit qualitatis ra-
tio. ⁊ que differētia ipsius ad rōnem substātie. nōdū. n.
hoc manifestū est. dicatur ꝙ secūda est ratio: que quali
tatis in pncipali aliquo subsistens. Intellectualis enim
⁊ exemplaris albedinis rō: ibi quidē qualitas non est: a
seipsa aūt ꝓducit eā que in materia fit qualitatem. Si
aūt ⁊ ipsa dicit q̄litas: nihil mirū: eisdē enim nominib⁹
vocantur cāe: ⁊ illa quoꝝ sunt cāe. ꝓprie aūt q̄litas no-
minat: ꝙ secūdo supuenit post spēm. ⁊ substātia preexi
stēte: coexistit innatū compositis naturis. ⁊ participātia
omnia: vnū ⁊ idē habēt: inexistens p̄sentiā talis rōnis.
oppositio igit est substātie: ratio qualitatis. ⁊ semper vt
accidens considerat. ⁊ p̄uatur inexistēte substātia: ⁊ est
impressio spēi: ⁊ imago prioris rationis: ⁊ vt altera in al
tero superueniens: velut aduentitia quedam ⁊ deforis
adueniens in participātia. talis aūt ratio sm qualitatē
proprie considerata cōmunis est specierum ⁊ participā
tium ipsa. ⁊ ipsa autē genera: sm ꝙ sunt genera: distant
abinuiceʒ. nam substātie ratio altera est: ⁊ alia que qua-
litatis. generalis q2 vtriusqʒ horum ratio: omnino sepa
rata est. opʒ igitur ꝓprias rationes in vnoquoqʒ predi-
camento: cōes fieri his que sm species differunt: quod-
cūqʒ sunt: ⁊ qualia: ⁊ de specie aūt eadem sit dertermiā
tio. per singula enim deceʒ genera conuenienter deter-
minata est species: a qua predicatio de singulis cōmo-
de fit: ⁊ cōmune ipsius sm vnumquodqʒ predicamen-
tum conueniēter cōuenit accipere. quare ⁊ in qualitate
eadem vtemur determinatione: de ea que sm speciem
cōmuni participatione: q̄ʒ vt generalē oportet preordi-
nari his que in ipsa pluribus spēbus. Stoici aūt cōmu
ne qualitatis: ꝙ in corporibus dicūt differentiā eē sub-
stantie: nō abstrahibilē sm se. sed in vnum conceptum
⁊ proprietatē desinentē: neqʒ tempore neqʒ valitudine
specificatam: sed ea que ex seipsa talitati sm quā subsi-
stit quali generatio. In his autē si non est possibile sm
illorum rationem: commune esse συμπτωμα corpo
rum ⁊ incorporeorum: non adhuc erit vnuʒ genus qua-
litas. sed alio modo in corporibus: ⁊ alio modo in incor
poreis ipsa subsistit. ⁊ sub alijs generibus propter hoc
ordinabuntur. adhuc autem magis inconueniens isto
dicitur: scilicet non habere hypostasim qualitates. sed
in vnum conceptum ista desinere: nisi forte non sic dice
bantur. in vnum conceptū ⁊ proprietatem desinere tā-
q̄ʒ sine hypostasi esset qualitas. Sed quia nō erat abso-
lute sumptibilis sm se sicut substantia: sed intellectu ⁊
proprietate separata. que auteʒ ex ipsa talitas obscura
est. ⁊ nihilominus substantie conuenit propter qualita-
tem. non forte ꝙ tale qualitatis sit proprium sicut ꝙ
hoc magis est proprie substantie. Quomodo autem di-
cunt: sm quā subsistit generatio qualis: siqdeʒ ομόου-
σιοι sunt effectibus suis. qm̄ ⁊ he sunt corporales spēs:
compositeqʒ ⁊ he similiter sunt. Plotinus autem com-
mune qualitatis potentiā esse posuit. a qua hn̄s pōt que
potest. omnibus enim quatuor qualitatibus congruere
hoc. ⁊ ꝙ quidem tanq̄ʒ vno modo vtat potētia: ⁊ posse:
quāuis multipliciter cōsueta sint ipsa pdicari: euidens
est vnumquodqʒ eniʒ predicamentorū congruit huic.
Illud aūt attēdere oportet: ne forte in dictū ipsius de-
uenerit nobis dubitatio. erat enī quesitū: si multiplici-
ter dicta ipsa: nihil est cōmune. potētiam auteʒ pro qua
litate transumētes: nihil plus fecisse videmur: siquideʒ
enim equiuoce ⁊ ipsa dicit. ⁊ iterū sicut qualitatis com
mune difficile est inuenire: ita ⁊ potentie quidnā est ge
nus nō facile est colligi: ⁊ forte verus est smo Plotini:
quia enī media est qualitas aduētitioꝝ accidētiū: ⁊ per
se naturalium substātiaꝝ: ꝓpter hoc potentie assimila-
tur: habēte ⁊ ipsa mediā naturā: ⁊ quia cōmunicat essen
tie spēi qualitercūq̄ʒ: ꝓpter hoc sm vnā cōmunē ratio-
nem caracteriçatur. quoniam aūt ⁊ επιγενηματικησ
participata est: sicut predicamētuʒ ipsius poni ⁊ ipsi⁹ ha
bere: ꝓpter hoc ⁊ ipā accipit hoc qd̄ est multipliciter di
ci: sicut ⁊ potētia: nam in hac multipliciter dictū ipsius
ab ipsa hēt cōmune coexistens: aut eoꝝ que ab vno: aut
ad vnuʒ coordinari: aut eo ꝙ circa idē demissioneʒ fa-
ciāt potētie. In potentijs aūt he quidē simul cū substā-
tijs existūt: ⁊ his que sm ipsas opationib⁹. he autē neqʒ
cōpletiue substātie existunt. neqʒ veluti partes subarū
sunt: qualitates potētias dicendum superingressas sub-
stantijs: quecūqʒ nō specifice dn̄tie sunt. aduētitie aūt
quedam potētie: sicut rationale hominis completiuuʒ
substātie est ⁊ pars que qualitas vtiqʒ nō vocabit. ne-
qʒ que sm qualitatē intelligit potētia. pugillatiuuʒ vō
sm ꝙ aptitudines dignas habemus ad pugillatoriam:
qualitas erit ⁊ potentia. quoniā neqʒ pars hominis est:
neqʒ aliter substantie completiuū: quia neqʒ omnibus
inest hominibus. ⁊ rationalis aūt qd̄ quidem physicum
non est quale: qd̄ aūt superuenit rationale: per acumē ⁊
solertiā qualitas est. quare completiue quideʒ substan-
tiarum: nō sunt qualitates: quāuis videātur qualē sub-
stantiaʒ

stantiaʒ significare. que aūt deforis superueniunt circa
corpus ⁊ circa animā: superductibilē quēdam habituʒ:
⁊ dispositionē ⁊ formaʒ significātes: he qualitates sunt.
semp eniʒ circa subiectuʒ est qualitas specificans id qd̄
substātiale: ⁊ illius existens: ⁊ nō suiipsius. sed si super-
ingressas substātijs indetermiāte qualitates dicimus:
nō magis qualitates dicemus q̄ʒ ad aliquid aliud eorū
que aliter accidunt. Si aūt apponamus: ꝙ in substātia
ꝓximū existens substantie: ⁊ habitum substātie: sic vti-
qʒ maxime tāgemus ipsius qualis intellectuʒ. erit igit
qualitas: potētia apposita substātijs: post ipsas id qd̄ est
eē q̄les copulās ad ipsas per cognationē: ꝙ aūt post ipʒ
nihil minus isinuās: quia id qd̄ επιγενηματικον ha-
bet. ¶ Sed si potētia talis est: ait Plotinus in potētie:
nō adhuc erūt qualitates. Si aūt qualitates ⁊ he sunt:
nō ꝯgruet omnib⁹ qualitatis determinatio. ¶ Ad hoc
itaqʒ necessarium est distinguit: quot modis dicitur po
tentia: ⁊ impotētia. siquidē enim vt Stoici assignāt: po-
tentia est que plurium illatiua est συμπτωμάτων.
vt prudentia eius qd̄ est prudenter ambulare: ⁊ pruden
ter disputare: erunt sm talem determinationem: ⁊ que
nunc dicunt impotētie potētie. nā in artificialitate: plu
res casus inferunt. si vō sm aliam institutionē Stoico-
ruʒ dicatur potentia: que pluriū illatiua est συμπτω-
ματων. ⁊ obtētiua subiectarū operationum: ⁊ ita con-
gruit Plotini diffinitio. nam malitia: impotētia existēs
continet conuenientes operationes sm Stoicoruʒ dif-
finitionē ⁊ medie artes quasi decidētes ab eo quod est
firmiter operari. tamē tales sunt a quibus habens pōt
que potest. quare tales impotētie continētur in ea que
sm qualitatē potētia. Si aūt ⁊ sʒ Aristo. que multipli-
citer potētie diuiserimus ⁊ ita Plotini ratio: ⁊ in poten
tia saluabit: ⁊ in impotētia. Sex igit modis dicta apud
ipsum potētia alia quidem est ab eo ꝙ potētia: sm quā
possibile est in idoneitate esse. sicut puer est potēs lege-
re tāq̄ʒ idoneitatē habēs. ⁊ alia idoneitatis pfectio: que
est pncipium motus. sicut sciens litteras potēs est lege-
re. hec autē potētia dicitur εντελεχεια: ⁊ respectu hui⁹
impfecta est pma potētia: ⁊ impotētia erit sub imperfe
cta potētia contenta. aliter aūt dicūtur ab ipso potentie
factiua. s. ⁊ passiua. hec quidem quia ab ipso in alteruʒ.
hec aūt quia ab altero in ipsum. ⁊ iteruʒ que in pati po-
tentia. impotētia erit faciendi: in altera potētia existēs:
ea que sm pati. Aliter aūt rursum potentiam dicit. sm
quā solus aliquis: vel melius alijs facit. sicut ambulās
quātū non alius: ⁊ transnatans pelagus: quātū nō alius
⁊ rursuʒ opposita huic. qd̄ eniʒ potens est aliquid dete-
rius pati: dicimus habere huiusmodi potentiā. sicut ho
mineʒ corrumpi. ⁊ palā ꝙ p̄uatio est potentia hec. ⁊ ita
impotentia melioꝝ potētia erit ad deteriora. ⁊ vniuer-
saliter alioꝝ impotentia erit potentia alioꝝ: ⁊ non egre
dit omnino impotētia extra rationem potētie: sed sub
ipsa continet. Imperfecta enī concipiunt in perfectis.
ab ipsis enim habent causam essendi. ⁊ impotentie igi-
tur continentur in ratione potentie. tāq̄ʒ vtiqʒ prima ⁊
perfectissima potentia: ⁊ ad debiliora pertingente: pro-
pter hoc aūt ⁊ virtus cognoscit vitiū. Si aūt hoc ⁊ qua
litas impotentias continebit: propter hoc ꝙ he quales-
cūqʒ potentie sunt: vel etiam impotētie ⁊ priuationes:
sm hoc potentie dicuntur: quia faciunt sua opera quali
tates existentes ⁊ ipse. ⁊ quales faciunt habentes. ⁊ for-
mas inducunt: quāuis informes. ⁊ quia quales faciunt
participantes ipsis: qualitates dicuntur. Inquantū aūt
propria opera faciunt: dicūtur potentie. Uniuersaliter
aūt per singula predicamēta sub eodem genere dicebā
tur ⁊ reduci priuationes sub quo ⁊ habitus. plane aūt ⁊
Aristo. similiter ꝙ sm impotentiā sicut ꝙ sm potentiā
quale ait esse dicens: vel simpliciter quecūqʒ sm poten
tiam naturalē: vel impotentiaʒ dicunt. Sed si sex mo-
dis potentia dicitur. sm ꝙ quale significatum qualita-
tes dicunt potentie. vtrum sm idoneitatem cōmuneʒ:
sm quaʒ ⁊ ad omnes artes idonee nos habere dicimur.
q̄uis nō suscipiamus eas. vel sm quā Aristo. posuit in
qualitatibus. Dico autē sm exordium ꝓprie ad aliqua
ex natura. sobrius enim qui iam multas excellētias ha
bet ⁊ iclinationes a natura ad hec. sicut hippolitus. vel
sm neutrā harū potentiarū: omnes qualitates compre
hendunt. nam εντελεχειαι magis sunt he vt factiue ⁊
actiue in alios. erunt quidem vtiqʒ plures. non tamen
omnes. nam ⁊ geometria ⁊ sapiētia q̄litates sunt. sed vt
actiue in alios. sed speculatiuos solum faciunt de ratio
ne ipsarum: eos qui sm ipsas operant: neqʒ omnes aūt
qualitates eius quod bene sunt expressiue: neqʒ omnes
raroruʒ potentie: sed fere facile numerabiles. sed neqʒ
sm eas que ipsius facere vel pati potētias omnes qua-
litates erunt. neqʒ enim aquilinitate. neqʒ trigonalita-
te. neqʒ vniuersaliter his que sm figuraʒ conuenit acti-
uos facere habentes. Sed forte propter hoc potentijs
qualitates nō adequātur. quia proprium significatum
potentiarum: sed nō cōmune accipimus. siue enim ten
dat ad perfectioneʒ vt id quod idonee se habet: siue in
perfectionē consideretur: vt ipsa εντελεχεια. siue agat
aliquid in alteruʒ: vt operatio ab habitu: qui est in vno
in aliud: siue patiatur: vt motus factus ab alio: siue in
id quod bene solum aliquod opus effici faciat: siue de-
terius aliqd efficiat: omnibus modis hēt ad hec omnia
potentiam. ⁊ ita cōmune aliquid erit id quod potentie
extensum per omnia hec. Sic autē consideratum com-
mune: ad omnes species qualitatis cōnexum est. perfe-
ctos enim habitus mansiuos: ⁊ dispositiones ad breue
factas: ⁊ inchoationes preparatas idonee: ⁊ qualitates
prouenientes sm passionem: vel formam: vel figuram:
cōmunis potentia pōt tales efficere: ⁊ totaliter coaptat
ad qualitatem. eadem enim causa sm ꝙ quidem qua-
les facit: qualitas est. sm ꝙ autē potest quales efficere:
potētia intelligit. ¶ Si aūt aliqs dubitat: quomodo fi-
gura: ⁊ que circa vnumquodqʒ forma: potentia erit. di-
cemus quia factiuarū potentiarum. he quidem in alia
aliqua deforis operant: vt caliditas in id quod calefit.
he autem in participantia seipsis: sm imobilem opera-
tionem talia exhibentes: qualia quidem ipse sunt. quaʒ
igitur cām dant ipsis ad esse hanc potentiaʒ vocamus.
nō exterius procedentem: sed manentem in ipsis parti-
cipantibus. talium autem causarum: hec quidem tota
per tota participantia penetrant. sicut albedo per totuʒ
lac: ⁊ simpliciter quecūqʒ videmus q̄lia existentia per
totum. hec autem superficietenus ⁊ deforis suscipiunt
qualitateʒ: sicut forma ⁊ figura. hec quidem ⁊ potentiā
presentem exterinsecus: ⁊ circū scribentem habēt: ⁊ erit
potentie vltime hec aliqua species: que sm superficieʒ
determinatam: ⁊ non per totum profundum penetrat.
quanto eniʒ magis a specie distat: tanto magis ⁊ a tota
virtute ipsius egreditur. ⁊ aquilinitas igitur hocipsum
potest: aquilum facere participantem se. ⁊ trigonalitas
trigonum efficit: tale figuratur quale quidem est ipsuʒ.
Sed quomodo ens ⁊ substātie redditiue sunt operatio-
num: sm potentias palam ꝙ non qualitatum participa
tione: has habent potentias. Et quidem sunt qualitates
⁊ potentie. ⁊ propter hoc factiue: non tamē primo facti
ue: neqʒ solum facientes. quare si non aliquid factiuuʒ

est qualitas:sed si aliquid qualitas:factiuum est.simili-
ter autē non simpliciter potentia dicitur esse qualitas:
sed quedam potentia.quare si aliqua quidem qualitas
est:potentia erit.siqua autem potentia:non semper qua-
litas.ꝛ ens igitur inquantuꝫ ens ſm se potentiam habe
bit:sed nō qualitatis participatione erit in potētia.quo-
niam simpliciter potentia alia quedā erit:ꝛ non ꝙ qua-
litas.ꝛ merito preacceptum est: potentissimum ipsum
ens. quia principalissimam ꝛ primam habet potentiaꝫ:
ꝛ substantie autem quecūq; actus sunt idem:nihil indi
gent qualitate.ꝛ quidem potentie existentes: quoniam
seniorē ipsis acceperunt potentiam:ꝛ ſm se sunt poten-
tie.Uniuersaliter enim desuper descendit:potentie cau-
sa per omnia entia procedens ꝛ repellens omnia ꝛ con-
tinēs:ꝛ vsq; ad vltima puta priuationes ꝓsumās. Sed
si ſm caracterem maxime qualitatem determinamus:
quomodo ipse intellectus intellectui potentie:cointelli
get.aut ꝛ ille caracter non repugnat ad potentiam. ſm
caracterem enim suipsius: vnumquodq; potest facere
que facit. sed quomodo qualitas dicit substantiari ſm
caracterem. siquidē ꝛ quodlibet predicamentoꝝ pro
prium habet caracterem:ſm quez subsistit: ꝛ differt ab
alys. Aut ꝛ ille ſm qualitatez ꝛ eam que adinuicem ha
bent differentiam:ꝛ caracterem. sicut hypostasim ipsaꝫ
ſm substantiā. qualitatis enim proprium est distinguere
substantias adinuicem: ꝛ proprium caracterem facere
insimul:ꝛ operationem circa quale ꝛ circa caracterem
connectere.sicut quantitas circa quantuꝫ solum opera-
tur:ꝛ substantia circa substantialez speciē insistit. Sed
hec quidē de diuersis expositoꝝ copiose scripta sint.ops
aūt iaꝫ ꝛ ad litterā Aristo.conuertere sermonē.

¶ Una quidē species qualitatis:habitus ꝛ dis
positio dicantur. Differt autem habitus a dis
positione: eo ꝙ permanentioꝝ ꝛ diuturnioꝝ
fit.tales aūt scientie ꝛ virtutes. Scientia enim
videtur permanentium esse: ꝛ difficile mobi-
lium: ꝛ si mediocriter scientiaꝫ quis accipiat:
nisi magna trāsmutatio fiat ab egritudine: vel
aliquo alio tali. Similiter autem ꝛ virtus: ve-
lut iustitia ꝛ temperantia: ꝛ vnumquodq; ta-
lium:non facile mobile videtur esse:neq; fac-
le trāsmutabile. Dispositiones autem dicun-
tur:que sunt facile mobilia: ꝛ cito transmuta-
bilia: velut caliditas: ꝛ frigiditas: ꝛ egritudo:
ꝛ sanitas: ꝛ quecūq; alia talia. disponit qui-
dem enim aliqualiter ſm has homo. Cito au-
tem trāsmutatur ex calido frigidus factus: ꝛ
ex valere in infirmari. Similiter aūt ꝛ in alijs:
nisi aliqua ipsarum harum egritudinum exi-
stat propter multitudinem temporis: iam na
turalis facta: ꝛ immobilis: vel omnino diffi-
cile mobilis existens:cū vtiq; aliquis vbi habi
tum iam appellabit. Manifestū autem ꝙ hec
volunt dicere habitus: que sunt diuturniora
ꝛ difficilius mobilia: non valde enim obtinen
tes scientias. Sed facile mobiles existētes:nō
aiunt habitum habere: quāuis disponātur ali
qualiter ſm scientiā: vel deterius: vel melius.

Quare differt habitus a dispositiōe. eo ꝙ hic
quidem facile mobilis sit: hic autem diutur-
nior: ꝛ difficilius mobilis. Sunt autem habi
tus quidez ꝛ dispositiones. dispositiones au-
tem non ex necessitate habitus. habentes qui-
dem enim habitus: ꝛ disponuntur aliqualiter
ſm ipsos. Dispositi autem non semper ꝛ ha-
bitus habent.

¶ Quod quidez multipliciter qualitas sit dicta: non tā
q̄ equiuoce significat quod dicitur. vna quidem igitur
species qualitatis. Si autem aliquis velit contendere
cōtra hoc:q; genus sit ꝛ vniuoce predicetur: propter or-
dinem eligat medium vniuocorum ꝛ equiuocorum ꝙ
ab vno:non solum in qualitate: sed ꝛ in alys nouem ge
neribus.neq; enim illa proprie sunt genera: neq; vt ge
nera de his que sub ipsis predicātur vbiq; existente or-
dine:priorum ꝛ posteriorum. sicut autem in alys: ita ꝛ
hic post descriptionem nature ipsorum: ad diuisionem
conuertitur.ꝛ tandem ad assequētia.sed quoniam qua-
drimembrez qualitatuꝫ diuisionem Aristoteles tradi
dit:insinuantem etiam aliquid bimembre: aut quater-
nariam: oportet vocare consequentiam diuisionis a bi
nario:qui sit principiuꝫ:sicut ꝛ Plato iubet: ſm pauci
res numeros scindere:prius si possibile sit. Qualitatuꝫ
enim he quidez sunt naturales.he autez aduentitie:na-
turales quidē que ſm naturam insunt ꝛ semper:aduen
titie autem que extrinsecus perficiuntur:ꝛ possunt abi
ci:ꝛ harum quidez sunt habitus ꝛ dispositiones: per diu
turnius ꝛ paucius tēporis: ꝛ per difficile abycibile ꝛ fa
cile abycibile differentes. naturaliuꝫ autem qualitatū
he quidem sint ſm illud quod potentia.he autez ſm id
quod actu:ꝛ que quidez ſm id quod potentia:ſm quas
idonei ad aliquid dicimur. Earum vō que ſm actum:
hec quidez per profunduꝫ. qō quidez ſm passiuas qua-
litates ineſt:ꝛ hoc dupliciter dicimus: scilꝫ aut ab infer
re passionez sentientibus:aut a fieri ipsas a passione: ve
lut dulcedo ꝛ caliditas:ꝛ albedo:ꝛ his similia. qualita-
tes enim sunt he siquidem qualia ſm hec dicuntur ha-
bentia:passiue autem quia passionez inferunt sensibus:
vel a passione fiunt. Uerecundatus enim aliquis rube-
us fit:ꝛ timens pallidus.Aliud autez superficiale est ea
rum que ſm actum qualitatum: sicut figura ꝛ forma:
que est figura animati: et color non ſm ꝙ color sim-
pliciter. Jam enim ille preacceptus est:sed ſm ꝙ formā
complet: et omnes que superficietenus apparent ſm
circumscriptionem apparentie. Omnino autem atten-

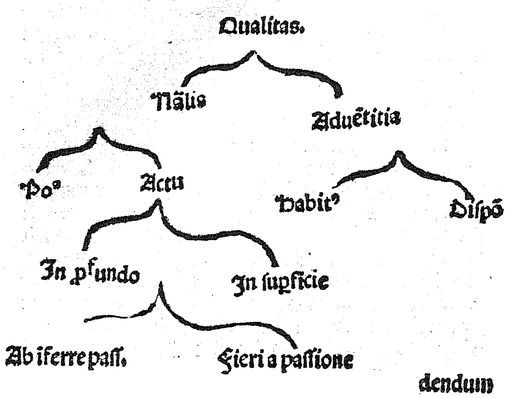

dendum

dendum erit: sicut ꝛ ipse Jamblicus notat: ꝙ conuenit
etiam figuram aduentitiaꝫ esse: idem enim quandoq;
quidem fit trigonum:quandoq; autem tetragonum ab
arte transformatū.ꝛ calor autem non similiter natura-
lis.sicut timentium pallor.conuenit autem ꝛ dispositio
nem natura esse ꝛ non aduentitiaꝫ:sicut sanitatez ꝛ egri
tudinez:que ꝛ habitus vtiq; erunt: si a nā obtineantur.
ꝛ propter hoc forte diuisionem in duo Aristoteles recu
sauit. Qualiter autem in primo quidez ait:vna quidez
igitur species qualitatis. In secundo autem alteruꝫ au-
tē genus qualiatis. Aut quia ꝛ species he ꝛ genera sunt
aliarum specierum: adhuc vniuersaliores existentes ꝛ
subalterne:propter hoc genera ꝛ spēs ipsas vocat:ꝛ non
quia permutatiꝫ vtitur nomine speciei ꝛ generis: quia
nondum erat nota differentia ipsoruꝫ:sicut ait Alexan.
Habitus autem ꝛ dispositiones non vt duas species in-
telligere oportet:differentys specificis distinctas: sicut
homo ꝛ bos distinguuntur: sed sicut modo genitus: ad
eum qui in perfecta etate distinguitur. non enim specie
hec differunt. Ratio enī vna in ambob⁹:quia color dis-
gregatiuus visus est albuꝫ siue ſm habituꝫ sit: siue ſm
dispositionem.sed neq; numero differunt abinuicem:si
cut Socrates a Platone.nulla enim singularizans mul-
titudo concurrens distinctionem ſm numerū fecit.sed
tempore differunt:sicut pauci temporis albuꝫ a diutur-
no ꝛ magis māsiuo vel non.sicut fundata edificatio ab
ea que non figitur. Ratio aūt qualitatis vna in ambo-
bus.quales enim ab vtraq; denominantur.sic autez ha
bitus quidē exemplū:artes ꝛ scientie ꝛ virtutes.omnes
enim difficile mobiles ꝛ permanentiam habentes. nisi
ab egritudine vel alio tali:vel a continua desidia amit-
tantur. virtutes vō adhuc magis māsiue:quia ſm oēm
operationem his vtimur.non autem artibus: ꝛ quia in
electiōe sunt virtutes:ꝛ in eo qō in nobis:nō adhuc au-
tem artes.ipse autem omnes artes scientias nunc appel
lauit:ſm quoddaꝫ cōmune significatū scientie. ¶ Dif-
ficile autem mobilium scientiam ait: et si mediocriter
aliquis scientiam acceperit:hoc quod dicitur mediocri
ter:nō id quod superficiale significante. neq; enim scien
tia:neq; habitus est quod tale.Sed quoniā sunt quedā
scientiaruꝫ:non valde demonstratiue.ꝛ propter hoc ne-
q; proprie scientie. sicut mathematicus ostendit Pla-
to:dicit ꝙ ꝛ talem scientiam sumentes: difficile mobi-
les fiunt.ꝛ erit vtiq; qō dicit mediocriter equale huic:
scientiam mediocrez existentem. Forte autez ꝛ in scien
tia est quedā intensio ꝛ remissio:sicut ꝛ ī habitu ꝛ dispo
sitione.quāuis igitur nō ad summuꝫ scientie:sed si me-
diocriter ipsam habeat:vt sciens sit: ꝛ ita difficile mobi
lis scientia est.nisi magna fiat trāsmutatio ab egritudi-
ne vel alio aliquo tali.etenim infirmati quidam amise
runt scientias:sicut apud nos in palestina prepotēs qui-
dam in rationibus:iam ꝛ eger factus: omnium oblitus
fuit:ita vt oporteret eum post resumptionem rursuꝫ ad
grāmaticalia redire:ꝛ ab alia autem causa accidit hoc:
vt in vulnerato caput.ꝛ a venenis etiā accidit obliuisci
omnium: sicut bis ꝙ cum Antonino duce exercitus ro-
manoruꝫ: parthos oppugnabant accidit ex esu cuiusdā
herbe: sicut narrat Arianus in parthicis. verumtamen
post tempus illi rursum restituti sunt in id quod ſm na
turam:quicūq; saluati fuerunt:bibentes poculuꝫ ex vi-
no ꝛ oleo. hoc enim a casu adiutorium inuentum fuit
contra passionem. Similiter autem ꝛ virtutes ait non
eē facile mobiles non quia similiter artibus:ꝛ scientys
habeant ꝙ difficile mobile: firmiores enim illis sunt.
Sed quia ꝛ he nō facile mobiles sunt. maiorem autez
firmitatem habent sicut dictum est:quia vbiq; requiri
tur vsus ipsaꝝ:ꝛ opatio in omni loco ꝛ in oī tpe:ꝛ omni
actione:ꝛ omni vite circūstantia. Dispositionis autem
exemplum ponit caliditatem non naturalez: qualis est
caliditas ignis.Sed aduentitiam:qualis est: calefacte
aque:ꝛ frigiditatez non eam que nuis: sed eā que tem-
poraliter frigefactorum corporum que ꝛ abscedunt:ꝛ
egritudo autem ꝛ sanitas facile mobilia sunt: cito enim
ꝛ hec transmutantur ad contrariuꝫ: nisi aliquis per lon
gitudinem temporis naturetur in istis:egritudine insa
nabili facta:ꝛ sanitate difficulter amissibili quando iaꝫ
neq; dispositiones.sed habitus cōgruit tales appellare.
ꝙ autem mansiue qualitates habitus sint: persuadetur
a consuetudine.non detinentes enim theoremata:sed fa
cile amittentes:non aiunt habitum habere: quāuis dis-
ponantur aliquo modo ſm scientiam.disponi enim di-
cuntur facile transcēdentes.Oportet autez ait Jambli
cus non putare dispositionem esse genus habitus. sem-
per enim adesse oportet generi specificam differentiaꝫ:
ad constitutionem specierum: nulla autem talis adest:
quando non fixa qualitas fit fixa. ¶ Quomodo igitur
dixit ꝙ habitus quidez sunt ꝛ dispositiones:dispositio-
nes autem non semper habitus.hoc enim genera ad spe-
cies pati videntur.sed genera quidē ait hoc pati ad spe
cies:eo ꝙ genera dicātur in plus speciebus. habitus vō
nō propter hoc semper dispositiones sunt: eo ꝙ in plus
ipsis dicatur disponi. sed quia existens quidem in ha-
bitu:disponitur ſm habitualem qualitatem:dispositus
autem ſm qualitatem:non semper ſm habitum habet
dispositam qualitatem.sed ꝛ sic in plus dispositio habi
tu demonstrat. non enim vtiq; glaucedo ꝛ simitas ſm
intensionem quidem primuꝫ subsistunt.disponūtur vō
glauci ꝛ simi. Quedam igitur ex remissis facte sunt in-
tense:non artium susceptiones a remissa qualitate in fi
xam. Quedaꝫ autez neq; intense fiunt:sed ſm transmu
tationem primo substiterunt: vt lac transmutatum et
nō intensum:caseus fit.ꝛ lutum later:ꝛ vinum acetum.
quare dispositio non est genus.hec quidem Jamblicus
obscure scripsit.Syrianus autem ait.est prima species
qualitatis dispositio: huius autem partim quidem ha
bitus:partim autem dispositio equiuoce generi. Forte
autem neq; genus omnino est cōmunis dispositio eius
que opponitur ad habitum: sed equiuoce solum sunt.
cōmune quidem ſm disponi aliqualiter dicta. proprie
autem ſm disponi solum.eo enim ꝙ non firmiter: sed
solum disponitur huic:ꝛ facile abycibilis dispositio est.
aliud autez est disponi aliqualiter:siue mansiue:siue fa
cile transmutabiliter.ꝛ aliud disponi solum. Si autem
esset genus dispositio illa: huⁱ debebat ꝛ ipsa qualiter
cunq; disponi: nunc autem facile abycibilis est solum.
Accusat autem Nicostratus dicens cū dixisset vna spe
cies qualitatis.non vnam induxit: sed duas.s.habitum
ꝛ dispositionem.ignorat autem ait ꝙ vnā speciem dispo
sitionem accipit:sub qua ordinat habitum ꝛ dispositio-
nem:cōmunē equiuocaꝫ.sicut sub cōmuni iustitia:par-
ticularis iustitia:ꝛ sanctitas ordinātur. Et hic Jambli
cus quandā quidem dispositionez in genere ait:ꝛ com-
munem.quandam autez in specie.non quia genus pro-
prie esse velit.Sed cōmunez genus vocans. Et ſm aliū
autem modum Jamblicus dubitationem soluens: ait
vnam speciem esse ambo habitum: scꝫ ꝛ dispositiones.
non enim habent generis ꝛ speciei rationes adinuicez:
tempore solo ꝛ per facile: ꝛ difficile:transmutabile dif-
ferentes.propter quod ꝛ in eadez specie considerantur:
ꝛ natura ipsarū preeminentioꝝ est reliqua.ꝛ rememoratē

vniuersalis determinatiõis: q̃ Arist. determinauit quã-
do in aliã speciem transit facta transmutatio: ⁊ tunc in
vna fit translatio: eas quidẽ que ſm corpus ⁊ materiaꝫ
diuersitates non assumens in specificas differẽtias. eas
autem que ſm rationem solas: impermutationem spe-
cierum assumens. propter quod masculinum ⁊ femini-
num quãuis plurimaꝫ habentia differentiam: ſm alias
operationes ⁊ ſm generationes: tamen ſm specieꝫ non
vult differre: neq; album hominem a nigro: neq; si ſm
tempus fiat aliqua differentia. velut si aliqui in mon-
tibus habitantes longeuiores sunt: sicut qui dicũtur α-
κρόθωται vel in paludibus pauciores ipsis. non enim
variatio ſm tempus diuersam speciem hominum ope
ratur: sed manet eadem species continens differentias:
sed tempus. ⁊ in habitu igitur ⁊ dispositione intensio ⁊
remissio materialior est: ⁊ non facit differentiã ſm spe
ciem. Que enim ipsius magis ⁊ minus indeterminatio
oritur a materia. ⁊ que ſm tempus extẽsio ⁊ abbreuia-
tio aliene se habet ad factionem speciei: neq; eniꝫ facit
differens ſm speciẽ: neq; enim complet tempus discur
sum speciei: sed seruit soluꝫ ipsi ad vite protensioneꝫ. ⁊
littera que ab Aristo. examinate ꝓducta: soluit dubita-
tionem: non eniꝫ dixit vnuꝫ genus. sed vna species qua-
litatis dicatur habitus ⁊ dispositio vna sola copulatiua
coniunctione dictum est: habitus ⁊ dispositio. tanq̃ in
eadem specie subsistens: ⁊ non tanq̃ opposite in altera
altera specie. Tertio nusquã dispositiõis memoratur:
tanq̃ dupliciter dicte generaliter et specialiter; neqꝫ
enim nata est genus facere remissi ⁊ pauci temporis va
riatio: non ita genus putetur dispositio: ⁊ vltimo autem
differentias ipsorum assignans ex mansione ⁊ paucita
te temporis: ⁊ oppositis ipsa caractericat: que quidem
specificas dñtias non vult facere. ❡ Dicit auteꝫ Jam
blicus q̃ si quis requirat a nobis diffinitionem disposi
tiõis eius que vt in genere. ⁊ eius que vt in specie sicut
in iustitia. habemus assignare aliã rationẽ iustitie eius
que vt in genere. ⁊ aliam eius que vt in specie. nõ vtiqꝫ
habebimus dicere in his differentiã. neqꝫ enim q̃ pau
ci temporis: ⁊ q̃ facile mobile dispositiõis: possibile est
genus eẽ diuturnioris ⁊ difficile mobilis neqꝫ aliud ali
quod signatuꝫ possibile est fingere: extensum ex equo:
ad illud qd pauci tẽporis: ⁊ q̃ diuturnius. ❡ His autẽ
rogo attendere: primo quidem q̃ ⁊ si sit aliqua disposi-
tio tanq̃ genus: non erit vtiqꝫ ipsa que pauci temporis.
sed alia quedam que in ambobus cõmuniter ſm dispo
ni qualitercũqꝫ ꝯsiderata. deinde quia q̃ qualitercũqꝫ
disponitur: cõmune vtiqꝫ erit eius quod permansiue: ⁊
eius quod facile transmutabiliter. sicut que ſm digni-
tatem distributio simpliciter cõmunis quedaꝫ est: com
parationis ad homines ⁊ ad deos. quorum hanc quidẽ
que ad homines iustitiaꝫ specialiter vocamus. eã autẽ
que ad deos sanctitateꝫ. Apponit aũt ⁊ hec Jamblicus.
q̃ alia quidẽ ratio dispositionis: qualeꝫ Aristo. innuit in
metaphysica: que potest cõmuniter determinari: ⁊ alia
ista que heret ei que ſm species dispositioni. Si vo ali-
quis ſm tempus solum discernat differentias. ſm hoc
debet ⁊ generaleꝫ ipsaꝝ identitateꝫ inuenire: qd quidẽ
impossibile est: pauci eniꝫ tẽporis ⁊ diuturni: que vtiqꝫ
inuenietur cõmunitas: vt generalis specierũ: ſm ipsaꝫ
solam temporis proprietateꝫ: ⁊ ſm consistentiaꝫ qualis
exñtis in ipso. ❡ Querit aũt Alexã. quid differt dispo-
sitio hec ⁊ habitus: ab his que post pauca dicet passibi-
les qualitates ⁊ passiones. Caliditas enim quando faci
le transmutabilis est: ait ipsam esse passioneꝫ. qd auteꝫ
facile transmutabile: nunc vocat dispositionem. multi

aũt tẽporis passiones: ait fieri passibiles qualitates: que
autẽ multi tẽporis: ⁊ difficile mobilia: nunc vocat habi-
tus. Quomodo igit̃ differũt habitus isti ⁊ dispositiões
ab illis passibilibus qualitatibꝰ ⁊ passionibus. ❡ Sol-
uens aũt hanc questionẽ ipse ait: forte habitũ ⁊ disposi-
tionẽ in q̃litatibus anime: quecũqꝫ sunt aduẽtitie ⁊ ex-
trinsecus: ⁊ per doctrinaꝫ fiunt: opꝫ ordinari: quoniam
autẽ proponebãtur ei pro instantia exempla que ponit
scꝫ caliditas ⁊ frigiditas ⁊ egritudo ⁊ sanitas: que non
sunt anime: ait ipiuꝫ cõmunius vti exẽplis aut q̃: puta
caliditatem: dicat vtiqꝫ tanq̃ equalẽ huic: puta vt calidi
tas. sicut eniꝫ hec facile transmutabilia sic ⁊ dispositio.
❡ Hanc autẽ solutionem non acceptant qui post eum
expositores. sed primo quideꝫ mirantur: si aliquos pro-
prios habitus ⁊ dispositiones animabus determinent:
inconsone Aristo. ⁊ non cõmunes facere esse ipsos ⁊ ha
bentis. deinde quomodo nõ ⁊ in corpore itelligit habi-
tus ⁊ dispositiões: quãdo specifice alique differẽtie fiũt
ſm corpus. sicut albũ niuis: cõpletiuũ est rationis ipsiꝰ.
⁊ habitum in ipsa facit albedinis. nisi forte aduentitiuꝫ
esse ⁊ habitum oportet. sed nõ cõnaturaleꝫ. ⁊ erit vtiqꝫ
habitus ſm albuꝫ: dispositio lini dealbati permansiue.
Aiunt auteꝫ violentiã patiantur ⁊ exempla Aristo. pro-
prie dicta ⁊ examiata: ⁊ in intellectuali doctrina nõ ꝓ-
prie dici inquiens. ⁊ intorquet expositionẽ putãs qd di
cit̃: velut caliditas equiualere huic: velut vt caliditas.
vt sicut hec sunt facile mobilia: ita ⁊ dispositiones que
in anima facile mobiles accipimus. Jn prõptu eniꝫ ha-
bent hec redargutionẽ. nã ⁊ in habitibus quos ipse ait
eẽ anime: velut iustitia dicit. oportet igitur nequaq̃ vt
determinent̃ hec: tanq̃ eoꝝ que in corporibus: que qdẽ
facile mobilia: passiones sint. que aũt difficile mobilia:
passibiles qualitates: eoꝝ aũt que in anima aduẽtitiaꝝ
qualitatũ: que qdẽ facile mobilia dispositiões: que aũt
difficile mobilia: habitus sint: qm̃ sic nõ ipsaꝫ rationeꝫ
q̃litatis: in spẽs diuidimꝰ ſm q̃ est q̃litas: sꝫ penes ea in
qbꝰ subiectis fit differẽtiã ipsoꝝ faciemus. Magis igit̃
dõm est q̃ motꝰ alteratiõe: ⁊ trãsumutatiõe subti pas-
sio caractericat̃: ⁊ passibilis qualitas. Similiter quan-
do fit motus passioneꝫ inferẽs: difficile transmutabilis
existit. sigdem termino ⁊ vltimo speciei iaꝫ determine
tur: ⁊ ab ea que ſm motum irraritate ⁊ alteritate omni
no separatus est: dispositio est. via quidem enim est ad
rationem alius motus ⁊ passiuus. quando autem venit
ad speciem: stat ⁊ cessat: patiens ⁊ alteratum. Sic igitur
eadeꝫ caliditas: quando quideꝫ in alterari transmutat
videbitur passio: vel passibilis qualitas. quãdo autẽ ste
terit ſm speciẽ caliditatis ⁊ frigiditatis: determinatur
in specie dispositionis. Et accidit ita ſm ipsaꝫ rationeꝫ
qualitatis fieri differentiã: ⁊ nõ ſm quasdã extrisecus
nihil ꝯueniẽtes ipsi: appõnes susceptiuoꝝ vel alioꝝ ali
quoꝝ talium: qm̃ ⁊ eaꝝ que in anima naturaliũ passio-
nũ: he quidẽ passiones sunt. he auteꝫ passibiles qualita
tes: sicut ipse dicet. ⁊ nõ opꝫ has ab anima elõgare: ⁊ ad
corpus ipsas transferre. nõ igit̃ neqꝫ dispositio quideꝫ
est: que ad alteruꝫ infrigidatio ⁊ habitus similiter que
ad plus est ⁊ permanentior. passibilis aũt qualitas ipꝫ
frigidũ: ⁊ non infrigidatio. contrarium eniꝫ accidit ſm
hanc rationeꝫ: sicut veritas se habet. Jnfrigidatio qdeꝫ
eni ⁊ calefactio in motu magis ferũtur. calidũ autem ⁊
frigiduꝫ stant speciebus. non eniꝫ est infrigidatio passi
qualitas. sꝫ eius qd patitur ⁊ alteratur. neqꝫ frigiditas
est ipsa passio que fit. sꝫ que iam facta est. Porphyrius
auteꝫ ait: temporalis calefactio passioneꝫ habens: forte
vtiqꝫ erit dispositioni. aut habitus qdẽ corporis: ⁊ indu
centis

centis aliud calefieri: erit vtiqꝫ dispositio: eius autẽ qd
calefit ita: vt nõ vtiqꝫ possit aliud calefacẽ: passio vtiqꝫ
erit temporalis: ⁊ si ad modicuꝫ calefactio: vt passionis
quidem intensio sit dispositio: que vtiqꝫ erit ⁊ passibilis
qualitas. Jntentio auteꝫ dispositionis fit habitus: ⁊ ma
xime passibilis qualitas. ❡ Si autem aliqui reprehen-
dunt diuisionem: vnum nõ facientẽ multa: quod qdeꝫ
oportebat: sed multa conferentẽ in vnũ: ⁊ vnam specieꝫ
ponentẽ habitũ ⁊ dispositionẽ: q̃ hoc quideꝫ intendit̃.
hoc autem remittit̃ manens in eadem proprietate: ⁊ di
cant possibile esse ſm speciem differentia aliqua nihil
prohibere habere differentiã ſm magis ⁊ minus: ⁊ exẽ
plum inducant querulationẽ: ⁊ iram ⁊ furorẽ: que qdeꝫ
ait Theophrastus in eo q̃ de passionibꝰ libro hĩe diffe-
rentiam ſm magis ⁊ minus ⁊ non omne eiusdẽ speciei.
Simil'r auteꝫ ⁊ amicitia: ⁊ beniuolentia: intendit̃ ⁊ re-
mittitur: ⁊ alia species est vtraqꝫ cruditas ⁊ bestialitas
ad irã: concupiscentiaq; ⁊ amor eodẽ modo differunt: ⁊
vniuersal'r que maioris fame passionum intẽse in aliã
transmutant̃ speciem. Si igit̃ hec dicant: dicendũ q̃ si
magis ⁊ minus sint ſm determinationeꝫ materie: qũo
vtiq; erunt specifice differẽtie ſm nihil aliud distensio
ne facta. si enim esset aliud aligd differens ſm speciem
consideratum: ex illo vtiqꝫ magis distinguentur: ⁊ non
a solo eo qd est magis ⁊ minus: quare ⁊ quando in pas-
sionibus dicunt̃: vt in mãlibus naturis dicent̃ irratio-
nabiliuꝫ euersionũ existentes imutationes: vt iniustus
cubitus dicitur totum hoc: non quia cubitus ⁊ iniustus:
⁊ hoc igit̃ inordinate ⁊ materialis nature est differẽtia:
non tamẽ ⁊ ꝓprie ⁊ ſm speciem differentia. sicut enim
cõmunitates quedaꝫ sunt cõseruantes in seipsis distin-
ctionẽ specierũ: velut que dextri ⁊ sinistri: sic ⁊ differen
tie sunt in eadem specie manentes: sicut que ſm magis
⁊ minus. ❡ Jn contrariũ aũt his Plotinus opponens:
ait: si cõmunis est oĩs qualitatis esse caracterem substã
tie extrinsecus: ⁊ superuenire post substantiã ad dispo-
nendum aliqual'r subiectũ: ꝓpter qd plures species nu
merant̃ qualitatis: habitus ⁊ dispositio: alterius eniꝫ est
differentia ⁊ non qualitatis: mansiuũ ⁊ non mansiuuꝫ.
Sed sufficit dispositio qualitercũqꝫ se habens ad susci
pere quale: appositio aũt est: ⁊ extrinsecus est mansiuũ
manere: sed si quidẽ mansiuũ ⁊ difficile mobile: ⁊ conti
neri in eadem specie est subaꝝ: ⁊ rõnis subẽ erant profe
cto: q̃re nõ ⁊ in q̃litatibꝰ: aut ſm hec dĩa q̃litatis facit
spẽꝫ: in vna specie habente quandã ad seipsaꝫ dĩam: ⁊
non circa aliquã appositionem. neq; enĩ quocũq; diffe-
rẽs habitꝰ: p̃ter dispõnẽ ꝑmanẽtior factꝰ est: sed in trãs-
mutari inuertibili quadam ⁊ indissolubili virtute: est
autem hoc non appositio alicuius specifice varietatis:
sed propria differentia perfectionis eiusdeꝫ speciei: nõ
quia imperfecte sint dispositiões: sed quia ⁊ he habent
ꝓpriã ꝑfectionẽ talẽ: cõmunicantẽ perfectionẽ eiusdeꝫ
spẽi: hec enim alia quidẽ ſm dispositionẽ: alia autẽ ſm
habitũ. nam neqꝫ in eodẽ penitus habitus manet cum
dispõne: non enim vtiqꝫ erit alius preter ipsaꝫ: neqꝫ di
stat penitus: nõ enĩ vtiqꝫ habitus cũ appõne dispositio
erat: sed qual'r quidẽ ideꝫ ad dispositionẽ: qualiter aũt
nõ est qui vtiqꝫ idem differentijs in eadẽ specie manẽ
tibus distincti. ❡ Sed aiunt ꝓpter qd cũ ordinauerit
prius inter ad aliquid habitũ ⁊ dispositionẽ: nũc in q̃li-
tate ordinat ipsa. Aut sepe dictũ est ad hoc: q̃ nihil ꝓhi
bet ideꝫ ſm aliud ⁊ aliud: sub alio predicamẽto ordina
ri: ⁊ maxime sub ad aliquid ⁊ nõ sub aliquo alio: sigdẽ
nõ ſm se sunt ipsa ad aliquid: sed in alijs p̃dicamentis
subsistũt. ❡ Quidã autẽ reprehendũt Aristotel. dispo-

sitionẽ in eo q̃ pauci tẽporis ordinãtẽ cõsuetudinem ⁊
ipsi proferẽtes: tanq̃ diuturnũ signãtẽ: sicut ⁊ ipse cõ-
suetudinem in habitu testificatus est. cõsueuimus eniꝫ
dicere: in inimicitijs imutabilibꝰ q̃ Διαθεσις .i. dispo-
sitio iã facta est: ⁊ in egritudinibus fortibꝰ. ❡ Sed cõ
suetudo quidẽ recusanda est tanq̃ nõ in oĩbus attingẽ
tem veritatem. Jn quibus autẽ attingit in his solis at-
testari ipsi dignum est: ⁊ ita dispositionẽ pro habitu cõ-
sueuimus accipere: qm̃ in vnaꝫ spẽm hec ordinata sũt.
Signãt autẽ dispositio positionẽ quandã ſm spẽm. ha-
bitus autẽ actũ habentis: vel habiti: ꝓpter hoc hec qui
dẽ sit facile transmutabilis: hec autẽ de difficili trãsmu
tabilis. ❡ Eudorus autẽ reprehendit: q̃ cũ dixisset pro-
priũ esse dispositionis q̃ facile mobile: ait rursuꝫ: sigdẽ
spẽs habitus ⁊ dispões: nõ adhuc enĩ propriũ erit dis-
positiõis qd facile mobile. nã ⁊ habitus facile mobilis
erit: etenim si propriũ animalis est rationale: nõ vtiqꝫ
erit canis animal cum sit irrationalis: ⁊ si omnis habi-
tus est ⁊ dispositio: nulla autem dispositio habitus: qũo
non ꝯcludet̃ habitus non esse habitus. ❡ Ad hoc itaqꝫ
dicendũ q̃ non omnis dispositionis propriũ ait Aristo.
esse: quod facile mobile: si enim quidem hec dispositio
est gñalis: hec autẽ specialis: ⁊ hec quidẽ facile mobilis
que ſm spẽm cõsideratur: hec aũt gñalis ⁊ facile mobi
lis conuenit: ⁊ difficile mobilibus: ⁊ habent quandaꝫ ⁊
hec rationẽ: siquis dispositionẽ existimet eẽ genus vel
vt genus. si autem aliquis dispositionẽ posuit tanq̃ to-
tius habitus partem: ⁊ vt demissioreꝫ enuntiet: rursum
ita erit habitus dispositio: tanq̃ cõtinens dispositioneꝫ
in seipso: nam ⁊ ſm virtutes disponi dicimur: q̃uis sint
habitus. ❡ Sed qm̃ multipl'r ad veritatẽ facit: signifi-
catoꝝ distinctio: oportet ⁊ hec in dictis habẽtia quãdã
dubitationẽ distingui. Dupl'r igit̃ dicta virtute ab ipso.
hac quidem imperfecta: que ratione solum vel assuetu
dine: vel natura ad bene habere preparata est. Rõne
auteꝫ sola dico: vt scire quidẽ qd oportunũ est: neqꝫ aũt
consuetum esse neqꝫ aptũ natuꝫ esse ad ipsum: ⁊ ꝓpter
hoc ea que Medeę loqui: ⁊ addisco qdeꝫ qualia agere
debeo praue. furor autẽ melior est meis voluntatibus.
Alia autem perfecta que tribus his exorta difficile mo
bilis vtus: nũc dicit̃ perfecta ⁊ ex omnibus orta. Rur-
sum scia hac qdẽ ꝓprie dicta: ſm entiũ vt entiũ certaꝫ
notitiã. hac autẽ cõmunius: que ⁊ de omni arte dicitur.
nunc sciẽtia dicta est: que ⁊ ad artes extendit̃. Ad hoc
autem ⁊ caliditate dupliciter dicta: hac qdem naturali:
hac autem aduentitia: facile mobilem hic caliditatem
aduentitiã vocat. Simil'r aũt ⁊ in frigiditate: aduẽtitiã
sumendũ frigiditatẽ: sed nõ ꝯnaturalẽ: ꝓpter qd neqꝫ
ignis caliditatẽ: neqꝫ niuis frigiditateꝫ existimabimus
hic sed aque: vel alterius corporis transmutationem in
ambo hec. ❡ Dignũ est aũt addiscere stoicorũ consue-
tudinem circa nomina hec. quibusdam enim videntur
isti: econtrario Aristo. dispositionẽ habitu permanẽtio-
rem existimare. hoc autem occasionem quidẽ habet ta
lis suspitionis: non autem ſm permanentius esse: vel
non. apud stoicos horuꝫ accepta est differentia: sed ſm
alias dispositiones. nam habitus quideꝫ aiunt posse in-
tendi ⁊ remitti. dispositiones autem intensibiles esse
⁊ irremissibiles: propter quod ⁊ rectitudinem virge: ⁊
si facile transmutabile sit: potest flecti aiunt esse dispo-
sitionem: non enim remissam esse vel intensam esse re-
ctitudinem: neqꝫ habere magis ⁊ minus propter quod
aiunt esse dispositionem: sic autem ⁊ virtutes disposi-
tiones esse: non ſm proprietatem mansiuam: sed scdm
intensibilitatem: ⁊ insusceptibilitatem eius quod ma-

gis.artes autē.s.difficile mobiles existentes:vel nō esse dispositiones:⁊ videntur habitum quidem in latitudine speciei considerare.dispositionē aut in fine speciei:⁊ in eo q maxime:siue moueatur ⁊ trāsmutetur:vt rectitudo virge:siue etiā non.magis autem oportebat illud attendere:neqʒ apud stoicos habitudo eadē sit ei que apud Aristotelē dispositionē:sm facile solubile ⁊ difficile solubile:distans ab habitu:sed neqʒ ita concordant. Aristoteles enim non firmā sanitatē:dispositionē esse ait.Stoici aūt sanitatē qualitercūqʒ se habeat nō concedunt habitudinem esse.ferre enim habitus propriū. habitudines quidem enim aduentitijs constitutionib9 caracteriçari:habitus autem qui ex seipsis operationibus:vnde neqʒ temporis longitudine : vel valitudine: vel latitudine specificant habitus:sm ipsos.ꝓprietate autē quadā ⁊ caractere:⁊ sicut radicata magis ⁊ minus radicantur.vnum autē habēt cōmune ꝓpriū.s.acquiri a terra:ita ⁊ habitus in difficile mobilibus ⁊ facile mobilibus idem considerat.totaliter enim genere multa qualia existentia:absolutū illud propriū habent sm q specificant:sicut vinū austerū:⁊ amigdala amara:⁊ canis μολοττικος ⁊ μελιταιος qbus omnibus adest quidē generalis caracter:ad breue autē ⁊ remisse:⁊ quātum in ipsis his que in habitu rōnibus īmanent in vna constitutione hic.Facile autē mobile:sepe ex alia causa habet:ꝓpter qd stoici extendunt habitus cōmunius. ⁊ ad facile mobiles quas dicit Aristoteles dispositōes: ⁊ has putant multū differre ab habitudine.resumētis enim sanitatem habitus:a sessione ⁊ pedis proiectione: ⁊ a talibus habitudinibus oīno differt.he quidem enim sine radice:⁊ non fixe sunt.has autē ita subsistere aiunt: ita vt dimisse permaneant:quantū in seipsis ꝑmansibilitatem ex seipsis ⁊ ꝓpria ratione exhibētes:ꝓpter hec neqʒ habitudo qualitercūqʒ difficile solubilis dicit habitus apud ipsos.Si enim deforis habeat q difficile solubile: sicut anulus in digito existens : vt vtiqʒ erit in habitu talis constitutionis:sed si a seipso actū exhibeat essendi tale:tunc vtiqʒ erit in habitu:sicut lutum quod transmutat in testam.ipsum enim a seipso:tale factum est.Sed hec quidē ita narrata sunt.¶ Qr autē in ipsis profundiori indiget inspectione:illud est vtrū habitus non alius aliquis est a dispositione:nisi in assumendo ꝑmansibilitatem ⁊ difficile mobilitatē. Quid igitur est hoc qd assumpsit:vtrum differentie appositio vel nude habitudinis:vel excellentia alia aliqua qualiscūqʒ.nā siquidem specifica differētia assumpta est:species facta altera est:⁊ non ad hoc in eadē specie sunt habitus ⁊ dispositio . Si autem habitudo nuda:vel excellentia qualiscunqʒ:vt quidē sic opinio procedit. Rursum in tali appositio fit aliter:⁊ nō sm proprietatē rationis adest permanētia.¶ Forte igitur in latitudine vnius speciei considerant habitus ⁊ dispositionis rationes habentes differentias in seipsis:specificas quidem:contentas aūt ab eadem specie.vna enim specie concipit in seipsa:differentias habitus ⁊ dispositionis.causa autē huius existit:puritas ⁊ imaterialis natura specierū:ꝓpter quam nō mixte ⁊ pure:mltas species in vna specie sepenumero continet:⁊ oportet intelligere specieꝝ non solum eā que penes magnam differentiā:sed etiā que penes minimam ipsius est diuersitatē:neqʒ intensionē igit neqʒ transmutatio acceptanda est:ꝓpter quā a dispositione habitus ꝓcreetur:neqʒ enim ex motu:neqʒ ex intēsiōe: neqʒ sm transmutationē:nata est ratio prodire:principalius enim ⁊ causalius est:q imobile eo q mouetur: ⁊ quod assimilatum est cōmensurationi ipsius vnius:

eo q defertur in indeterminationem materie.recusabimus autem ꝓpter eandem causam:⁊ eos qui producunt non fixum ⁊ fixum ad distinctionem eorundem: corporalem enim faciunt specieꝝ doctrinā:⁊ sm transmutationem habitū efficiunt:⁊ erit ita trāsmutatio ꝑncipalior stante specie:quod oīno est impossibile : ꝓpter eandem autē causam:neqʒ qd diuturnius:⁊ quod paucioris tēporis inter tales differentias reputari dignum est:quia tempus quidē simul fertur cum motu.motus autem non hēt in seipso potestatē ꝓprietatis specierū. sm ipsam autem magis hic determinat.Sed siquidē dicat aliquis:q potentia ad continere ꝑexistens perfectiorē hēt cōmunitatem cum conditione permanentie ⁊ eam que sm tempus firmitatē.Forte vtiqʒ dicet aliquis consonū ei que de qualitatibus hypostasi: vt aūt nunc dicit ꝑncipaliter motus sm tempus differentiaꝝ ipsoꝝ assignantibus aliquibus:nequaq̄ hēt credibilitatem ⁊ est verus sermo.conuertit enim iste naturā econuerso entium. Non igitur neqʒ qd imperfectum ⁊ perfectū siquis ⁊ hoc ad distinctionē ipsoꝝ assumat:tanq̄ de propinquo sine dubitatione hēt diiudicationē: qm̄ nihil in rationibus īperfectum consideratur sm ꝓpriū vniuscuiusqʒ ordinem:repletur enim ipse cōmensurate ad potentiam quā hēt quelibet ipsarū.¶ Forte igit ad participantia rationibus:⁊ ad composita:tales oportet traducere differentias: quādo sm defectū proprie nature:hec admixta perfecta:faciunt imperfecta videri:⁊ incōmēsurata que determinata sunt:⁊ mota ad intensionē:ea que stant.vniuersalr igitur determinet:q oportet rationem participatam pure considerari ipsā sm se:q̄uis q̄maxime insit in altero:per certitudinē igitur exquirendū est:que quidē adsit in cōposito:sm rationē speciei:⁊ que sm naturā materialis subiecti:⁊ que sm id qd cōmune ex ambobus:sic enim ⁊ maxime non confundere specierū puritas:q̄ opʒ sm se rationē comprehendere:ab his autem ⁊ alia manifesta fiunt:q habitus non est dispositio que assumpserit ꝑmanētiā: neqʒ eadē sanitas in resumēte quidem facile mobilis existens:dispositio est:firmata autē ⁊ difficile mobilis facta:habitus fit. Rursū enim ⁊ hec compositarum ⁊ participātiū ꝓprietates traducimus ad simplicissimas species qualitatū:⁊ generationes in ipsis facimus:per motū variatas.Subitā autē ipsarū presentiā:quādo affuerint:⁊ absentiā:quādo non aduenerint:non erit seruare talis terminatio:neqʒ siquis totum:⁊ partē in ipsis accipit:attingit veritatē:non enim dixit q in ipsis tales differentie:quomodo enī vtiqʒ in impartibilibus considerabitur id quod in his differens:sed forte in ptibilibus ⁊ participantibus variatio ipsoꝝ sm se consideratur:his que non possunt impartibilitatem ipsarū impartibiliter suscipere.vnde recte Archytas id quod in habitu ponens speciem qualitatis:contentus est isto : ⁊ non copulauit cum ipso dispositionem:neqʒ vt duo cōnumerauit hec:neqʒ tanq̄ entia sub eodem ordine speciei:qd quidē nos dicebamus ꝑus:neqʒ vt dr̄ia:sed iste qdē idēptitati spēi magis adherēs:in vna specie mansit.Aristoteles autem non exit quidem:neqʒ ipse a tali suppositione.verūtamē expressionē quandā apponit:⁊ ostendit eam que in vno ipsorum multitudinē.vbi ait dispositionē quidem dici:habentis partis ordinē : sm locum:vel potentiā:vel sm speciē.positionē enim quādam esse:sicut nomē significat dispositionē.igit in his in vno comprehendit oēs differentes positiones corporales quidem vt sm locū:sic singulariter poni accipiētes.eas autem que in preparatione ⁊ idoneitatē vt sm

potentiā

potentiam:positionem suscipientes.perfectos autē habitus:vt sm speciem positionem determinantes. Habitus autem sm ipsum dicitur.vno quidē modo habentis ⁊ habiti actus:sicut factio facientis ⁊ eius quod fit intermedium est:sic ⁊ habentis vestitum:⁊ habiti vestitus:intermediū habitus est sine differentia non quid intelligit:ꝓpter quod neqʒ qualitas hec:sed in alio predicamento.s.in habere ordinatur.alio autē modo habitus dicit dispositio permāsiua:sm quā bene vel male disponitur dispositū:⁊ aut sm se:aut ad aliud velut sanitas habitus.dispositio enim est talis differentiam īsinuans:ꝓpter qd ⁊ qualitas qr habitus dicitur.Quecunqʒ fuerit pars talis dispositionis:ꝓpter qd ⁊ partiū virtus:habitus quidā est. Rursum igitur ⁊ hic in vno multe considerant diuersitates:que enī prius dicte sūt in dispositione distictiones obseruātur ⁊ in habitibus: ⁊ adhuc apponitur:que sm actū perfecte ⁊ que sm bene consideratur:⁊ que sm se ⁊ que ad aliud coostendit. Similr vo in ratione habitus cōtinent:⁊ adhuc simul ambo habitus ⁊ dispositiones:mltiformiter vtraqʒ cōsiderata:obtinent sub vna ratione perfectissima qualitatis:qm̄ hec ipsa in se continet:non tamē ꝓpter hoc intellectualis species:vel genus vnum entis qualitas ponenda est:non enim in primis generibus:in eo q vere est existit qualitas:neqʒ est ipsa ens sicut ⁊ alia intellectualia genera.sed posterior ⁊ post substantiā subsistit. opʒ autem eam que vere substantiā:hēre ꝯsequentia hec:sicut primam ipsarū:non ex his autem consistētiā habere:neqʒ per hec compleri:esset enī vtiqʒ posterior qualitate:quandā vo substantiā compleri:⁊ ex qualitate:nihil forte inconueniens:cum habeat iā substantiā ⁊ ante qualitatem.Qr autem tale extrinsecus:non hanc substantiā que habet substantialem habere. Non recte igitur querunt quidā:si qualitates que hic:⁊ ibi sunt: sub vno genere:neqʒ enim totaliter sunt que ibi qualitates:sed omnia que in ipso ente substantie sunt:siqdē qualitates sm participationē proprietatū in materia considerantur:sed si intellectus:qui hic habitus cōmuniter aiunt in illa substantia.⁊ in hac habitus predicabitur:aut ⁊ qui hic intellectus:aliter dicitur habitus:⁊ non assimilandum ipsū his qui hic habitibus:sed magis simplicibus ⁊ imixtis speciebus:quas cōtinet intellectus in seipso.⁊ sapiētia autē alia quidē que est ipsius intellectus.alia autem que ipsius anime:⁊ que quidem in anima habitus est:que autē in intellectu substātia. non querendum autem si cōmune:qd quale hic ⁊ ibi:⁊ vniuoce existens.omnia enim que ibi diuisa:⁊ per se sufficientia:⁊ ipsa super seipsa:⁊ in seipsis entia:apud qd ⁊ vere entia solum:⁊ nihil in illis:⁊ in his erit cōmuniter quale:sed de his quidem satis:ad sequentes autē spēs qualitatis transeundum est.

¶ Alterum autem genus qualitatis:sm q pugilles:vel cursores:vel salubres:vel egritudinales dicimus ⁊ simplr quecūqʒ sm potētiā naturalē vel impotentiā dicunt.nō enim in disponi aliqualr vnumqdqʒ taliū dicit:sed magis in habere potentiā naturalē:vel impotētiā faciendi aliquid de facili:vel nihil patiēdi:puta pugilles:vel cursiui dicunt : non in disponi aliqualr:sed in habēdo potentiā naturalē vel impotentiā faciendi aliqd de facili. Salubres autem dicunt in habendo potētiā naturalem nihil patiendi a contingentibus de facili.Egritudinales autem in habendo impotētiā nihil patiendi a contingentibus de facili nālē. Similr autē in his durū ⁊ molle se habēt. Durum quidem enim dicit in habendo potentiā vt non de facili diuidatur. Molle autē in habendo impotentiam eiusdem huius.

¶ Transit ad scđam qualitatis speciē que dicit sm id quod potentia:⁊ sm idoneitatē:vel sm q ipse ait:sm naturalem potentiam vel impotentiā:multa enī significante potentia vt dictum est prius:nunc autē significante id qd sm idoneitatem naturalē:dupliciter autē existente ista hac quidem simplr:hac autem sm exordium quoddam considerata:sm q iā euidens est:⁊ parata idoneitas vt in pugillatiuo dicto:hanc nūc accipit: propter quod ei q facere aliquid aut pati adiūxit de facili:hoc enim est proprium potentie ꝑuecte:quod qdē ⁊ facile numerabile existit. Nāqʒ ⁊ stoici ad artes qdē idoneitatē solam simplr sic consideratam dimiserunt. Ad virtutes autem dignum verbo profectio ex natura preexistere enuntiauerunt:⁊ peripatetici naturalē virtutem vocabant. Forte autem non solum in virtutibus:sed ⁊ in artibus ea que ex natura idoneitas cōsideratur:⁊ profectus ad quodcūqʒ:vel etiā verbo dignus ex natura:cursiuos autē vel pugillatiuos dicimus eos qui nondū in habitu hec habent:sed idoneitatem solā: iam prouectam:⁊ paratam ad hoc q sint tales. Et valitiuos autē ⁊ egrotatiuos similr vocamus:ab idonee se habere ad sanitatē ⁊ egritudinē:⁊ naturales etiā virtutes ⁊ malitie ad eandē idoneitatē reducunt. In specie autem hac ea que de qualitatibus ordinauit durum ⁊ molle:quia durum quidem potentiā hēt:vt non scindatur de facili:nullum enim eoꝝ que in gn̄atione corpus non vtiqʒ detruncabit:molle autē impotētiā hēt eiusdem huius:potentiā autē vt de facili diuidatur.¶ Notari autē dignum est:q possibile est de quibus potētia dicitur:de his ⁊ impotentiā dici.Si enim potentiā hēt qd quidem valitiuū:vt nihil patiatur de cōtingentib9 de facili.durum autem quod non de facili diuidatur:⁊ impotentiā habet.hoc quidem vt patiat de facili a contingentibus:hoc autem vt de facili diuidatur:⁊ ecōtrario si quod quidem egrotatiuū impotentiā hēt vt nō patiatur:⁊ molle impotentiā hēt vt non diuidat:potentiam hēt hoc quidem vt patiat:hoc autē vt diuidatur. Sed qm̄ difficulter passibile:perfectius est facile passibili:⁊ valitiuū egrotatiuo magis est sm nām:ꝓpter hoc his quidem potentiā:his autem impotentiā assignauit: non in omnibus autem sunt nomina imposita quibus separetur idoneitas ab actu. In pugillatiuo autem ⁊ pugille ⁊ cursiuo ⁊ currente separata sunt noīa.Grammaticus aūt ⁊ musicus dicit:⁊ qui idoneitatē solā hēt:⁊ q iam sm actū.¶ Et hoc etiā notandū q ⁊ si dicat hoc q sm potētiā spēs qualitatis:tn̄ nomē q̄litatis nō est a qua vocat qui sm potentiā qualis:nō enī a pugillatiua pugillatiuus nominatus est:qr pugillatiua quidem est ars pugillandi:pugillatiuus autem nondum hēt artem: sed si oportet signare species istas qualitatis innominatas existentes per orationem significandū est ipsas.idoneitas enim ad cursū:ipsa est qualitas a qua cursiuus dicitur:⁊ idoneitas ad pugillandum ipsa est qualitas a qua pugillatiuus:⁊ vniuersalr ab illis in quibus finiuntur.¶ Et hoc etiā attentione dignum est q nō oīs potentia:neqʒ idoneitas oīs transmutandi in qdcūqʒ:ipsa

qualitas dicit̃ sm hanc spẽm qualitatis:sed que ducit in eam que sm actuʒ qualitateʒ:⁊ ꝙ in naturalibus his potẽtijs:virtutesqʒ nãles ordinant̃ circa animã existẽtes:⁊ corporales penes molle ⁊ dicunt̃ cõsiderate:⁊ que sm simul vtrumqʒ in pugillatiuis ⁊ cursiuis:quare oẽs potẽtie accepte sunt.¶ Post explanationẽ aũt littere ad instantias ⁊ instantiaꝝ solões trãseamus ⁊ ꝙ ꝑus quidẽ dixit speciẽ.deinde aũt genus vocauit:qõneʒ iaʒ ⁊ solõnẽ habuit:ꝙ nullum est incõueniens media neqʒ specialissima neqʒ generalissima:genera ⁊ species vocare:que enim nunc enumerant̃ species quidẽ sunt ꝑme qualitatis:genera autẽ specieruʒ que sub ipsis:que dñr subalterne:⁊ ꝓpter hoc ⁊ species ⁊ genera dicunt̃ merito.¶ De ordine autẽ specierũ qualitatis accusationeʒ faciunt.oportebat eniʒ aiunt primo memorari nãlium potẽtiarũ sm quas pugillatiui vel cursiui fiunt aliqui. Deinde tandẽ eas que ex studio ⁊ doctrina superuenerint nãlibus potẽtijs.habitus ⁊ dispositiones edocere. ¶ Sed qui hec dicunt:intelligant Aristotelis consonãtiã ad seipsum:ipse enĩ in physicis ait perfectũ esse ꝑus natura imperfecto.generat̃ enim ex perfecto imperfectum:⁊ ex eo qð actu id qð potentia.homo eniʒ sperma generat:sicut pater:⁊ ex spermate rursum homineʒ:sic mater.Omne enim qð potentia ab eo qð actu ducitur in id qð actu:⁊ ꝓpter hoc ꝑexistere oportet ꝙ perfectũ in ratione cause preexistens.merito igitur de perfectis rationeʒ preaccipiens:induxit sermonem de potentijs: Quis enim generatione in eodẽ preexistat id qð potentia:ante id qð actu:⁊ imperfectum ante perfectũ:tamẽ natura est econtrario.omne enim imperfectum a perfecto perficitur:⁊ omne qð potentia a preexistẽte actu ducitur in actum:nõ oportet igitur ꝙ prius vt ad generationem:sed vt ad substantiaʒ accipere.¶ Omniũ aũt maxime in qualitatibus qð sm actuʒ ꝑexistit: in quibꝰ caracter terminũ quendã sm actum comprehendit: ⁊ aliter est inconueniens presens ordo specieruʒ qualitatis:siquidem naturales potentie sm idoneitatem considerant̃:idoneitates autẽ medie sunt iter ἐντελεχείων sm actum ⁊ passiuas quas cõsequenter tradit:oportet eniʒ esse prius faciens actu.deinde quod natũ est pati ⁊ tandem ab habente actu in id quod natuʒ est pati fieri passionem.¶ Plotinus autem dubitat qualiter altera species sicut naturales potentie.si enim sm potentias sunt qualitates:non congruit omnibus idem ꝙ potentie qð in vna specie qualitatis ꝯtinetur.¶ Ad quod dicendum ꝙ omnibus quidem speciebus qualitatis potẽtia ostensa est esse conueniens:⁊ toti generi coextensa. multipliciter auteʒ dicta potentia:dupliciter ad minus vnam speciem ipsius assignans:ꝙ sm actum:merito alteram cõtradiuidit:que sm imperfectam idoneitateʒ consideratur:que idoneitas sm id quod potentia intelligitur duplex ⁊ ipsa considerata:hec quidẽ sm contingentem idoneitatem:⁊ considerataʒ in omnibus vt cõsequens est dicere. Hec autem sm eaʒ que iam accepit aliquem perfectum a natura:quod quidẽ notabilibus conuenit.¶ Sed ait si in disponi natura pugillatiuum qualem dicimus nihil potentia hec apposita facit.nam in habitibus ⁊ dispositionibus assignatis erat potentia. ¶ Ad qð dicendũ ꝙ ad quale esse:nihil differt vel ab habitu vel a dispositiõe:vel a naturali idoneitate dici: quia genera vel q̃lis:sm genus qualitatis cõiter consideratur:speciebus auteʒ differt ⁊ differentijs ad esse iã vel sm habitum vel sm dispositionẽ:quas quidem species accepit ipsum esse ex natura.nunc auteʒ proponit̃ non de qualitate simpliciter dicere:sed species qualitatis enumerare:neq; de quali:sed de quodaʒ quali:eo ꝙ sm naturalem potentiã consideratur:⁊ sm id qð potentia ⁊ sm idoneitatẽ:sed nõ de quali sm habitũ vel dispositionem.¶ Sed ait ꝓpter quid:qui sm potentiam ab eo qui sm sciam differt:inquantũ sm ꝙ quidẽ quales:nihil differrent adinuicẽ:equalr̃ eniʒ ipsis adest genus:sm ꝙ vero species qualitatũ differentiuʒ distribute sunt.sm hoc differrent hec abinuicẽ.nã in alijs omnibus speciebus diuersitas sm speciem specificis differẽtijs:⁊ non generalibus cõmunitatibus accipit̃.¶ Sed neq; dr̃itie sunt qualitatis he aiunt: sʒ hec qdẽ per studium hẽt. Hec autem natura:sed extrinsecus differentia:sm ipsam spẽm pugillatiue aliqualr̃.¶ Ad qð dicẽduʒ ꝙ profectus ex studio ꝓducens naturalẽ potentiã ad ꝓcedere propinquius speciei totaliter in fine presentem hẽt habitum:alium existentem preter nãlem preparationem:siquidem hic quidem perfectus.hec auteʒ imperfecta:sicut ęs idoneum ad statuam:distinctuʒ est a statua.sic enim ⁊ pugillatiuus a pugile differt : sed in qualibus quidem his qui ab arte:⁊ a naturali potentia distincta sunt nomina:⁊ hic quidẽ pugil vocat̃.hic aũt pugillatiuus.In ipsa auteʒ arte ⁊ naturali potentia:ꝯciderunt nomina:pugillatiue enim ambo vocantur:quia multe res nõ sunt nominate:Quis alia ⁊ alia species sit hoc quidem imperfectum.hoc autem ex studio ⁊ arte ꝓueniens. vnde Arist.voluit dicere nõ disponi eos qui sm potentiaʒ:non eniʒ in disponi aliqualr̃ ait dicit̃: qð sm potentiam: nõ qꝛ non disponant̃ aliqualr̃ qð dicit̃ sm potentiã:sm cõmunius signatum dispositionis:sed qꝛ non ita disponũtur:vt qui ex exercitio sunt perfecti: erit enim equiuocum disponi:denoĩatuʒ a naturalibus potentijs:non ab his quas habẽt:sed ab his quas habebunt.Si autẽ hoc ita se hẽt:cõsiderat̃ quedam horum differẽtia sm ipsam rationẽ qualitatis:⁊ non extrinsecus appositio intelligitur eoꝝ que in potentia ad habitus:sed inquantũ imperfectũ ⁊ perfectũ : ⁊ inquantum impartibile ⁊ partibile:⁊ rursum procedens in participationes spẽꝝ ⁊ ecõuerso in participalibus specierũ cõsideratũ:sic differunt hec abinuicem. hec quidem igit̃ dicta sunt ad hanc dubitationẽ. ¶ Adhuc auteʒ videt̃ mihi dignum qõne:qũo imperfectũ ⁊ ꝑfectũ specie differunt abinuicẽ.Si enim hoc qm̃ imperfectũ non solũ sm nãlem idoneitatẽ:sed sm transmutationẽ ex hac:⁊ sm profectum in speciem:imꝑfectũ est in motu ad speciem consideratum:⁊ erit ibi specifica differentia.vniuersaliter autẽ qũo poľe est poni imperfectum in alia specie.primo quidem specie vbiq; sm perfectum considerata.diuidentes enim aĩalis spẽm:dicimus hoĩem ⁊ equũ.deinde duplabunt̃ spẽs sic:sm vnãquãq; specieʒ. hoc quidẽ perfectũ erit:hoc autem imperfectũ.¶ Forte igitur nõ tanq̃ imperfecti ad ꝑfectum opʒ talẽ differentiam accipere:ea que eadem specie continent̃:neq; idoneitatẽ ⁊ id qð potentia:aut ab his quas hẽbunt caracteriçantes:opʒ in alia spẽ poni:sed vt ipso ꝙ potẽtia ⁊ tali impꝑfecto sm cõuenĩetem quantã talẽ ꝑfectionẽ in specie determinata statuto termino enim quodam: ⁊ idoneitas continet̃:⁊ non sm viam ad speciẽ cõsideratur.Indeterminata est enim illa ⁊ infinita ⁊ nõ possibilis sm spẽm determinari:que vͦ est in ęre ad statuã idoneitas:terminus quidẽ est:⁊ spẽs coexistens speciei ęris:ꝓpter quod ⁊ qualitas est:⁊ quales sm ipsaʒ dicũtur habẽtes:Quis non in actum ꝑficiant̃.¶ Alij auteʒ nãlem hanc potẽtiã:vt qð potẽtia materie recipientes: dubitant qũo qualitas est:potẽtia materie non qualis: ⁊ qdẽ alia est nãlis potẽtia: aliud autẽ qð mãe potẽtia:

hec q dẽ

hec qdẽ enĩ ꝑimpressio spẽi est:hec aũt ꝑuatio:⁊ nõ duʒ idoneitas:sed etiaʒ hac carẽs adhuc. Recordamur aũt ⁊ ꝙ nãlem hẽat potẽtiã.dixit Aristo.eam que iam prouecta est ad hoc ꝙ de facili aliquid faciat:vel patiatur. Eudorus aũt accusat tanq̃ priori eadẽ sit hec spẽs q̃litatis.nãles enĩ potẽtie siqdeʒ facile mobiles extiterũt dispositiones erunt.si autẽ mansiue habitus.hoc auteʒ non recte dictuʒ est.Aristo.in prioribus quidẽ virtutes ⁊ scias accipiẽte:que quidẽ ⁊ si natura aliqd habeãt:tm̃ indigent ea que ab alijs doctrina ⁊ disciplina. In scdis autẽ ordinauit ea que nihil indigent doctrina sed a natura sola dependent.Distincta sunt igit̃ ambo.hoc quidem ea que sm actũ.hoc aũt ea que ad idoneitatẽ preparatione.¶ Dignũ aũt aiunt esse attentione ⁊ hoc:ne forte multũ differentia cõprehẽdẽs induxerit sub vna specie qualitatis: qm̃ non sunt he quidẽ potentie in faciendo:he autẽ in nõ de facili patiendo. he quidẽ merito manent in hoc ꝙ est potẽtias esse.que auteʒ sm pati considerant̃ penes impotentiaʒ magis attendunt̃.qũo igit̃ hec tm̃ abinuicẽ dr̃ia:in vnum ordinabimus ⁊ ipotentias simul cum potẽtijs cõnumerabimus.qũo autẽ Aristo.sm potẽtiã aut impotẽtiã sic quales denoĩat.cõtrarioꝝ enĩ susceptiuus erit vtiqʒ aliquis: sm idẽ.ꝯriũ enim potentia impotẽtie:aut nõ eiusdẽ ad idem fit cõtrariatio:sed ad alterũ ⁊ alterũ:nõ enĩ cuius est potẽtia eius est ⁊ impotẽtia:sed faciendi quidẽ potẽtia.patiẽdi autẽ impotẽtia:⁊ hoc necessariũ.sic enĩ inest potẽtia alicuius:hoc ⁊ impotẽtia assequẽdũ ꝯrij:⁊ nõ sunt hec distincta separatim:sed ferunt̃ in idem rõnibus solis discreta:⁊ intellectus relationibus ad differentiã.pugillãtis enim potẽtiã vtiqʒ habebit pugillandi:vel plagãdi ⁊ ipse difficile plagabilis existens:potest nõ plagari:⁊ ipotentiã hẽt ad hoc.¶ Adhuc autẽ dicendũ existimo: ꝙ facere ⁊ pati sub vno ⁊ eodẽ ordinant̃ predicamẽto: ⁊ potẽtie ⁊ impotentie nõ ꝓhibent̃ tales:que ad facere ⁊ non ad pati:siquidẽ habitus ⁊ priuationes in eisdem sunt ꝑdicamẽtis:⁊ est potẽtia qdẽ faciẽdi : ⁊ nõ patiẽdi in valitiuo: impotẽtia autem nõ faciendi sed patiendi in egroto.Sed qũo dixit Arist.ꝙ cursiui dicunt̃:nõ in disponi aliqualr̃:sed in habendo potẽtiã faciẽdi aliqd de facili.nã neqʒ totalr̃ existimare ipsos disponi:est incõueniens.habẽt enĩ dispõnẽ aliqualr̃ se habẽtis vl̃ sʒ dispõnẽ quidẽ speciei perfecte:nõ disponũt̃:neqʒ vt facile mobile:neqʒ vt mansiuã habẽtes dispõnẽ.sm idoneitatẽ autẽ disponunt̃:sm illud igit̃ signatum dicunt̃ nõ disponi.Vel magis dicendũ: ꝙ nõ sm disponi totaliter talis spẽs caracteriçat̃:Quis disposita oĩno existat sed sm hr̃e facilẽ idoneitatẽ non faciẽdi aliquid vl̃ nõ patiẽdi.Sed si pugillatiuus est qualis.qũo nõ sm hãc rationẽ:⁊ factiuus erit qualis.Sed videt̃ ad aliqd eẽ qð factiuũ:aut siqdẽ sm potẽtiã dicat̃ ꝙ factiuũ:qualitas vtiqʒ erit in scda specie qualitatis : que considerat̃ in eo ꝙ potẽtia sicut ⁊ pugillatiuũ.si aũt sʒ actũ:sm ꝙ quidẽ disponit aĩaʒ:qualitas vtiqʒ erit:⁊ in ꝑma specie qualitatis ordinabit̃.sm ꝙ autẽ faciunt nõ hoc ad aliquid sed magis sub facere reducent̃.in inaĩatis autem non sunt ipsoꝝ nutitiones.Sed extrinsecus accedentiũ cetũ efficiunt.cuius quidẽ spẽi erũt ille factiue. Or aũt facile nõ id qð cõiter idoneũ est:vt dictũ est prius.nõdũ eniʒ hẽt hoc facultatẽ ad efficaciaʒ.sed ꝙ profectũ aliquẽ hẽt in ante.hic autẽ est qui ante spẽm apprehensiuus perfecte rõnis:⁊ velut partem qdẽ ipsius abscindẽs totũ aũt nõdũ hñs.¶ Sed ꝓpter qd patiẽdo qdẽ aliquid nõ adhuc potẽtiã.sed sm impotẽtiam dixit eẽ aut ipsemet in metaphysicis hoc soluit distinguens:hec quidẽ in faciendo.hec autẽ in patiẽdo:⁊ ipsi quidẽ facere assignans:ꝙ in altero vel alterũ facere:ipsi autẽ pati qð ab altero pati:vel alterũ.cõius vͦ potẽtia ad ambo hec extenditur.proprie auteʒ impotentiam dicit esse in patiendo: sed quomodo potentiã in patiendo posuit.si enĩ aliquis permutans cogat patiẽdi potentiã impotẽtiã esse faciendi:sicut faciendi potentiã impotentiã esse patiẽdi.habebit aliquid dubitare:aut cõmunius qdeʒ hec torquent̃ ab alijs ad alia.ꝓprie vͦ potẽtia quideʒ: ad facere aliquid vel nõ pati cõgruit. Impotentia aũt ad pati:melioꝝ quidẽ enim sunt potẽtie:quorũ ⁊ natura est a ꝑncipio.deterioꝝ aũt impotentie.Sed si ipotẽtie ꝑuationes sunt.ꝑuationes aũt nõ habent̃.Qũo igit̃ inquit habere potentiã patiendi:aut hr̃e impotentiam magis abusiue dictum est.pro eo qð est priuari potẽtia: aut qm̃ simul sunt impotentie cum potẽtijs:sanitas enĩ potentiã hẽt faciendi sana:⁊ impotẽtiaʒ patiendi egra. ꝓpter hoc nihil inconueniens est hẽri ⁊ ipotẽtias tanq̃ coexistentes potẽtijs.¶ Sed qũo determinauit molle sm impotẽtiã eius qð est diuidi:siquidẽ impotẽtia quidem priuatio est:molle aũt species quedã est sicut ⁊ durum.aut possibile est idẽ ⁊ vt spẽm ꝯsiderari:qm̃ sm id qð est facile diuisibile accipit̃ ⁊ vt impotẽtiã ipsius nõ diuidi.¶ Post instantias aũt ⁊ solões.tempus vtiqʒ erit ⁊ mihi posteriores expositoꝝ adiectiones de naturali hac potentia describere dicenti que est ⁊ in quibus consideret̃ entiũ.¶ Est aũt vniuersalr̃ hoc genus oĩbꝰ cõueniens que qualr̃cũqʒ perficiant̃:non enĩ totaliter ab imperfecto ad perfectũ procedat aliquid:nisi potentia media affuerit.addẽs quidẽ qð deficit ad perfectũ suscipiẽs autem cõpletionẽ a perfectissimo. est igit̃ cõductiua extremoꝝ:⁊ viã exhibet a deterioribus ad meliora:⁊ preparationẽ imponit ⁊ exordium ad perfectionem:partemqʒ quandã preaccepit ab actu:⁊ velut presumptio quedã est a perfecta substãtia:⁊ habitu ⁊ precalefactio quedã vt licinij ante caliditatẽ ignis:⁊ spẽi aũt mediocris participatio distributa per mensuras: ⁊ non tota presens intelligat̃:talis potentia talis autẽ existẽs in aĩabus partialibus cõsiderat̃. ¶ Quãdo enĩ anime intellectus a separato perficit̃:potẽtia est ꝓducens intellectum anime ad intellectualẽ speciem : ⁊ ad intelligentiaʒ sm actũ.euidens autẽ maxime est sm naturã. Opera enĩ nature in motu sunt: qui ex potentia hac in actũ procedit:⁊ in post acceptione dicẽs q nõ in alio fit q̃ in potente suscipere:non enim omnis spẽs incontingens ꝓducit̃:sed qð põt ꝓcedere:in id qð idonee se hẽt ad susceptionẽ:⁊ in aĩa autẽ sm ꝙ naturã attingit ab eo ꝙ actu intellectus elongata:sm tm̃ id qð potentia cõsiderat̃.recte ergo dicitur:ꝙ potẽtia hec differẽter subaʒ nature cõplet:⁊ ꝓpter hoc merito hic totũ hoc naturales potentias scdas qualitates determinat:tanq̃ potentia hac:in ea que ꝓprie determinata:⁊ neqʒ aliter intellecto altero:cuius est alterũ:⁊ in toto autẽ mũdo siqua producat̃ generatio:non aliter q̃ per potentiã in subaʒ producitur:⁊ perficitur vel materia suscipiẽdo species per potentiã in ipsaʒ prouenit:ipsa autẽ que per seipsaʒ sufficiens est procedere:vt in per se mobilibus aĩabus: aut de facili ad perfectum ab actu producitur.Sed talis quidem quedam ⁊ in talibus potentia:sui ipsius hypostasim sortita est. Magis autem scientificum vtiqʒ erit:⁊ opiniones exquirere de tali potentia:que sm idoneitatem:siue in qualitatibus naturalr̃ consideret̃ hoc. siue in substantijs:siue in alio quocunqʒ altero genere entiũ.vtrũ ergo a mã id qð potẽtia:⁊ potẽtia hec.vt qdã putãt:vel ipsa mã ꝙ poͦ:vt alijs vr̃:aut h icõueniẽs.

neq̃ eni exhibet aliquam cām materia a seipsa debilis existens oino:neq̃ subam dat cum excidit ab ente:neq̃ potētie pncipiū cuꝫ sit penitus impotens:neq̃ qualitatis exordiū cum sit nō qualis ꝑm seipsam:sed neq̃ hēt aliquid fecundū cum sit puata omnibus:ꝛ indigēs existat ꝛ pauper ꝑm seipsaꝫ:sed neq̃ habitudo materie cū sit oino sine habitudine id qđ potētia:neq̃ abundantia primi subiecti nullā habētis diam in seipsa:neqꝫ extēsio vel cōtractio vel rarificatio:vel ĩspissatio ipsius materie priuate oino motu:neqꝫ oino aliquid eoꝝ que circa mām intelligunt̃ causa fit hypostasis potentiaꝝ.preparatio eni quedā spēi videt̃ potētia hec:nō habitudo aliquoꝝ nō qualiū:at vo neqꝫ spēs ꝑm ꝙ est spēs:ꝛ stat in ꝓpria pfectiōe ꝑm se:nō vtiqꝫ hec substātia pducet potentiā.perfecta eni ꝛ tota existens in seipsa:prehabet potētias subsistētes ꝑm partitionē speꝝ.relinquit̃ igit̃ a concursu hoꝝ materieqꝫ ꝛ spēi:vel ꝓportionalr̃ se habentiū ad mām ꝛ spēm subsistere taleꝫ potētiā. In mā igit̃ cōsistit potētia a spē ꝑm participationē rōnū imixtaꝫ:qñ pfuerit ab ipsis aliqua pma idoneitas:vt sit qdē participatio susceptaculū habit⁹.susceptio vo habitus in actum:ꝛ corpus aūt ꝛ aīa q̄uis hanc idoneitatē suscipiat.hec oīa saluant eam que ad materiam analogiam ꝑm quā ad pfectiora seipsis vt ad spēm coordinata ꝑm hanc primā suiipsius hypostasim hēt pro idoneitate ad perfectiorē participationē:que eni in generatione ab iperfecto ad perfectum ꝓficiētia:suscipiētia profectum susceptionis habitus.Deide pfectiores participatiōis partes recipientia:eo quidē ꝙ participat̃ manente ipso participante nō potēte suscipere spēm totā simul:aliaꝫ semper ante aliā participationē impfectioreꝫ ad perfectiorē suscipiente:ꝑm analogiā autē quādā:ꝛ in aīalib⁹ a corpore potētijs que intellectuales sunt:ꝛ pure incorporee idoneitatē hāc considerabimus.manifestuꝫ igit̃ ex his factū est:ꝙ ꝛ circa aīam ꝛ circa corpus:ꝛ circa cōmune aīal inexistunt:ꝛ qualr̃ in faciendo ꝛ in patiendo: vel nō patiendo simplr̃:ita cōsiderant̃ ꝑm cōeꝫ quādā participationē:qnimo ꝛ id qđ iclinationis ipsoꝝ ad ambo.s.ad potentiā ꝛ impotētiam ab eodē de facili fit manifestū:qꝛ nō cōmiscent̃ ea que vt i māe ordie subiecta ad participationes rationū.ꝓpter hoc pars descendens a rōne:anceps fit ad potentiā ꝛ impotētiā equalr̃ inclinata.ꝛ alia autē oīa ꝯsueta dici de nālī harū ordine potentiarū manifesta sunt accedētibus ad examinatā earū sciarū:qñ ꝛ transmutatio cōsiderat̃ ꝑm nāles potētias. In ꝓduci eni ꝛ procedere ad perfectū ipse cōsiderant̃.ꝛ magis aūt ꝛ minus in potētijs istis iest:ꝓpter ꝓcedere semp idoneitates nature. Attētiōe vtiq̃ erit dignum:ne forte hec circa composita ꝛ participata potentiarū pmo existant. Ipse aūt potētie nihil tale patiant̃. Iam eni habent quādā a spēbus participationē vel magis:que quidē participant potētijs ipsa ꝑm se impotētia existentia:neqꝫ trāsmutationē ad perfectum:neqꝫ pfectum suscipiunt:ꝑm naturales aūt potētias habēt hec. que ꝓpter nālē indigētiā ꝛ intensionē ꝛ ad speꝫ perfectam exhibent profectū participantibus se:ꝛ transmutationē ad pfectū ꝛ motū ꝑm magis ꝛ minus:sed vitale magis participatoꝝ rōnū:qua ꝑm specificū determinate ꝓpter motū.Scōm eundē aūt ordinē certe theorie de molli ꝛ duro opꝫ fieri sermonē.vnde hec fiūt p̊. ergo diuisio hec qdē solida:hec aūt rarior.durū ꝛ molle fecit:ꝛ inspissatio ꝛ rarefactio:vel vacui multi interruptio.vbi aūt cōmassatio ꝛ repletio vacuitatū diuersitatē in vtroqꝫ exhibet:vel materie abundātia ꝛ defect⁹ faciunt hoc quidē durū.hoc aūt molle; vel oīa talia faciunt ꝓprietatē effectiuā diuersorū ꝑm rōnē.igit̃ decidente potētia:ꝛ nō potēte retinere seipsam:subsistit potentia αντιτυπος .i.cōtra resistēs duritiei.potētia āt mollis ꝯsistit:ꝛ in eo ꝙ potētia retineat seipsam:ꝛ alleuiet eleuatū:ꝛ ita subtiliat ꝛ teneriorē cōsistētiā efficit: sed sic vtiq̃ ꝯtrariū accidit:q̄ illud qđ vult Aristo.nō eni adhuc durū quidē ꝑm potētiā.molle aūt ꝑm impotentiā erit:sed ecōtrario:retinēs eni seipsam subtilitas erit impotētia eleuādi seipsaꝫ.durities aūt impotentia huius eiusdē.Melius est igit̃ loco illoꝝ ꝑm cōtinētiā vel excedētē vel deficientē differentiā ipsoꝝ rōcinari. nā ꝛ alia consona sunt huic.Et illud qđ dī ꝙ duruꝫ quidē hēt potētiā vt nō facile diuidat̃.molle autē impotētiā huius eiusdē.Or eni difficulter diuisibile vel facile diuisibile:ꝑm coherentie excellentiā vel defectū consistit. Idem aūt rōnabilr̃ vtiq̃ aliquis ꝑm diūiuꝫ speciei magis vel minus durum determinans:ꝙ magis speciē retinet.molle auteꝫ quod ꝯtrarium.Forte aūt ꝑm rationes differentes vtrūq̃ eoꝝ perficit̃:ꝛ ꝑm perfectaꝫ oppositionē specierū:sicut calidū ꝛ frigidum:ꝛ dulce ꝛ amarū:ꝛ spissum ꝛ rarū.si eni oē quideꝫ qđ ꝑm nām se hēt:perfectā hēt spēi ꝓprie receptionē.sunt autē quedā mollia ꝑm nām:vt aīalia quedā tota ꝛ plante:ꝛ in aīalis partibus pulmo:qūo vtiqꝫ erit ꝑm ðfectū spēi molle determinatū.Qūo igit̃ Arist.molle ꝑm impotentiā ꝯsiderat eius qđ est nō facile diuidi:sicut ꝛ egrotatiuū ꝑm impotentiā nō patiēdi aliquid de facili a cōtingentibus.Egrotatiuū eni ex se ꝑm puationē subsistit:ꝛ ꝑm defectū spēi:ꝛ nō ꝑm oppositaꝫ speciem.Forte igit̃ duplex spēs impotētie per hec insinuat̃. Una quideꝫ que ꝑm puationē:vt egrotatiuū impotentiā hēt nō patiēdi de facili a cōtingentibus:cuius potētiā hēt valitiuum. Alia aūt ꝑm spēm subsistentē:sicut molle impotentiaꝫ hēt eius qđ est nō de facili diuidi:sic durū impotētiā hꝫ eius qđ est de facili diuidi: vt igit̃ deterius in oppōne: molle ꝑm impotētiā determinatū est.Forte igit̃ ꝛ valitiuū dicemus hic impotētiā patiēdi de facili a ꝯtingētibus:aut nō vtiqꝫ aliquis impotētiā vocabit illud qđ adest ꝓpter excellētiā potētie.durū quidē eniꝫ veluti nō hēat ea que cōueniunt molli qđ est spēs:nihil est incōueniens impotentiā hēre eā que ꝑm diuersitatē.valitiuū aūt nō habens ea que egrotatiui ꝑm priuationem subsistentis:nō vtiqꝫ dicet̃ impotentiā hēre.qualr̃ aūt vtiqꝫ habeat palā est:qꝛ eiusdē est potētia ꝛ impotētia: eius eni ꝙ nō est de facili diuidi:potētia quidē est durū:impotētia aūt molle:sicut existimo ꝛ eius qđ est de facile diuidi ecōuerso:nō aūt a casu Aristo.in fine exēploꝝ talium potentiaꝝ hec posuit:sed volens insinuare ordinē ipsarum:qꝛ cum sint extreme in natura potētiarum:extrema entium sortite sunt.

¶ Tertiū aūt genus qualitatis: passiue qualitates ꝛ passiones. Sunt autē talia puta ꝛ dulcedo: ꝛ amaritudo ꝛ stipticitas: ꝛ oīa his cognata. Adhuc autē caliditas ꝛ frigiditas: ꝛ albedo ꝛ nigredo. Qꝛ quidē igit̃ he passiue qualitates sint manifestū est. Que eni susceperint ipsas qualia dicunt̃ ꝑm ipsas: velut mel: eo ꝙ dulcedinem susceperit dicit̃ dulce: ꝛ corpus album: eo ꝙ albedinē susceperit. Similr̃ autē ꝛ in alijs. Passiue aūt qualitates dicunt̃ non eo ꝙ ipsa que susceperint qualitates passa sint aliquid: neq̃ eniꝫ mel eo ꝙ passum sit aliquid

dicitur

dicitur dulce: neq̃ alioꝝ talium aliqđ. Similiter aūt his ꝛ caliditas ꝛ frigiditas: passiue q̄litates dicunt̃: non eo ꝙ ipsa que susceperint passa sint aliquid. eo aūt ꝙ ꝑꝫ sensus: quelibet dictarū qualitatū sit factiua passionis: passiue qualitates dicunt̃. Dulcedo eni passionē quādam penes gustuꝫ efficit. ꝛ caliditas penes tactum. Similr̃ autē ꝛ alie: albedo autē ꝛ nigredo: ꝛ alij colores: non eodē modo dictis passiue qualitates dicunt̃. sed eo ꝙ ipse a passione facte sunt: ꝙ quidē igit̃ ꝑm passionē fiant multe imutationes colorū palam. Verecundatus eniꝫ aliquis rubicundus factus est: ꝛ territus pallidus: ꝛ vnumqđq̃ talium. Quare ꝛ si aliquis natura aliquā taliuꝫ passionū passus est: ex aliquib⁹ nālibus symptomatib⁹ similē colorem verisile est ipsum habere. que eni nunc in verecundari dispositio: eoꝝ que circa corp⁹ facta est: ꝛ ꝑm nālem cōsistentiā eadē dispositio fiet vtiqꝫ: vt ꝛ naturalis similis color fiat. Quecunq̃ quidē igit̃ talium symptomatum a quibusdā passionibus difficile mobilibus: ꝛ permāsiuis principiū sumpserunt: passiue qualitates dicunt̃. Siue eni in ea que ꝑm nām consistentia pallor vel nigredo fuerit qualitas dicit̃: quales enim ꝑm ipsas dicimus: siue ꝓpter egritudinem longā: vel ꝓpter estum ideꝫ hoc accidat: pallor vel nigredo: ꝛ nō de facili desistant vel per vitā remaneāt: passibiles q̄lites ꝛ he dicunt̃. Similr̃ eniꝫ quales ꝑm ipsas dicimur. Quecūq̃ auteꝫ a facile solubilibus: ꝛ cito desistentibus fiunt passiones dicūtur. qualitates autē non. non enim dicunt̃ quales quidā ꝑm ipsas: neqꝫ enim rubeus ꝓpter verecūdari rubeus dicit̃. neqꝫ pallefactus ꝓpter timorē pallidus: sed magis eo ꝙ passus sit aliquid. Quare passiones qdē tales dicunt̃ qualitates aūt non. Similr̃ aūt his ꝛ que ꝑm aīam passiue qualitates ꝛ passiones dicūt: quecūq̃ eni in generatione mox ab aliquibus passionibus difficile mobilibus fiunt: qualitates ꝛ he dicunt̃: velut isania ꝛ extasis ꝛ ira ꝛ talia. q̄les eniꝫ ꝑm ipsas dicunt̃ iracūdi ꝛ insani. Similr̃ aūt ꝛ quecūq̃ alie extases non nāles: sed ab aliquibus alijs symptomatibus fiūt: vel ꝛ de difficili transmutabiles: vel etiaꝫ oino imobiles qualitates: ꝛ talia dicunt̃. quales eni ꝑm ipsas dicunt̃. Quecūq̃ autē a facile ꝛ cito desistentibus fiūt: passiones quoq̃ dicunt̃. puta si tristatus aliquis iracundior est. non eniꝫ dicitur iracundus qui in tali passione iracūdior est: sꝫ magis eo ꝙ passus sit aliqd. Quare passiōes quidē tales dicunt̃: qualitates autem non.

¶ Genus tertium qualitatis iteruꝫ dicit pro specie gñe vtens: aut ꝛ ꝓprie genus dicēs: q̄uis eniꝫ non sit supremū genus: sicut simpliciter qualitas vel accñs: tñ ꝛ propriū est genus vt in ꝓprias spēs diuisuꝫ. Genus autem subalternoꝝ generū dictoꝝ: in duo aūt diuidit hoc tertiū genus.s.in passiuas qualitates ꝛ passiones: qbus cōe quidē est ꝙ quale qualitercūq̃: qualia eniꝫ ꝑm vtrūq̃ dicunt̃ hñtia: ꝛ adhuc passio cōis: etiaꝫ ꝛ que in vtroq̃ hoꝝ passio differēter cōsiderat̃: aut vt passionē inferēs sensui: sicut dulcedo passionē quādā penes gustum efficit: ꝛ caliditas penes tactū: aut vt a passione facta: sicut pallor territis: ꝛ rubedo verecundatis euenit. Propria autē distinctio passiue qualitatis ꝛ passionis est: quā cōsequēter Aristo. iducit. nā quecūq̃ qdē a difficile mobilibus passionibus ꝛ denoīatiuis pncipiū sumpserūt. passiue qualitates dicunt̃: sicut quideꝫ ꝑm nām pallor: vel nigredo: aut que fiunt ꝓpter egritudinē longā: ꝛ estus cōtinuitatē. pallidi eni isti ꝛ nigri sicut qui ꝑm nām dicunt̃. quecūq̃ autē a facile solubilibus: ꝛ cito restitutis fiunt: sicut qui a timore pallor: aut que a verecūdis rubedo. he quidē passiones sunt: ꝛ ꝑm hoc qualr̃cūq̃ quales participantes ꝑm ꝙ passi sunt. rubefieri eni ꝛ pallefieri dicebamus tales: non tñ quales: qualia eni hec passiones sunt: ꝓpter qđ neqꝫ denoīatiue dicim⁹ pallidos vel rubeos tales: sed qꝛ passi sunt solū: qꝛ eni pallefacti sunt vel rubefacti: sic aliquo modo participant qualitate. nō aūt ꝙ quales ꝑm hoc facti sint: ꝛ in aīa aūt ꝓportionalr̃ passiue quidē qualitates dicunt̃: ira ꝑm naturā ꝛ mansuetudo: ꝛ in habitu facte. quales eni ꝑm has iracundi ꝛ mansueti dicunt̃ habentes. passiones autē que ab aliquibus ad modicuꝫ eueniunt: sicut qui a tristitia iracundus factus: nō eni dicit̃ iracundus talis: sed quia iratus est soluꝫ dictoꝝ quidē intellectus talis. oino aūt aliqs ꝛ hic inquirit qūo pus qdē dispōneꝫ ꝛ habitū caractericauit per facile mobile ꝛ difficile mobile: nūc āt eisdem ipsis distinguit passiones ꝛ passiuas qualitates: ꝛ in illis quideꝫ dicta sint quedam ad hanc questionē. quia ibi quidē habitus ꝛ dispōnes que ex doctrina ꝛ deforis eueniūt tradit tanq̃ difficile mobiles ꝛ facile mobiles perfectiōes. hꝫ aūt passiuas qualitates ꝛ passiōes ea que nā. ¶ Si aūt alicui nō sufficiūt hec dicat̃ ꝛ nūc breuiter ꝙ caliditas ꝑm ꝙ quidē dispōit qualitercūq̃ subm: dispō dicit̃: ꝛ ꝑm ꝙ māsiuā hēt dispōnē: habitus vocat̃. ꝑm ꝙ autē ab aliquo faciente sufficietenus fcm̃ est: passio dicit̃: ꝛ ꝑm ꝙ intranee ꝛ māsiue facta est passio: dicit̃ passiua qualitas. ambo aūt hec ꝑm passionem cōsiderant̃: vt a passione facta: ꝛ vt passionē sensibus inferentia. ꝑm ambo eni passionē cōsideranduꝫ in ipsis. quare caliditas si ad tēpus fit: habentis quideꝫ corpis ꝛ inducentis alij: dispositio vtiq̃ erit: eius aūt qđ calefit: ita vt hēat quidē iam speꝫ caliditatis. Nō posse aūt aliud calefacere: passiua qualitas. si aūt in fieri spēs cōsiderat̃: passio vtiqꝫ erit: q̄re ꝛ si noibus eiusdē vsus sit .s. mansiuo ꝛ facile transmutabili: nō tñ in eisdē signationibus: sed aliqualr̃ natura existentes passiuas qualitates esse ait a quodā accidente ipsas caractericās.s.ab inferre passionē sensibus: q̄uis neqꝫ qualitates simplr̃ existentes: sed substātias magis: siquidē partes subarū. partes autē subaꝝ sube sunt: aut qꝛ ꝑm rōnē qdē ipsaꝫ ꝛ spēm ꝛ subalē participationē nō est dicendū caliditatem ignis passiuā qualitatē: sed partē sube. qualificationem autē que in corporibus fit ab ipsa: hanc dicendum

passiuã qualitatẽ. Argumentũ aũt huius maximũ est:
q2 spẽs quidẽ substantiaꝝ non coniungant ad sensum:
neqȝ mouẽt ipsuȝ: sensus enĩ nõ est subaꝝ perceptiuus.
vix enĩ ipsas percipit ratio: sed qualitates a rõnibus: qs
natum est corpus suscipe: hec mouent sensuȝ: ⁊ ab ipsis
partite alius aliter disponit sensus: ꝓpter hoc igit que
ad sensum copulant motiue a faciendo passiuas quali-
tates dicimus ⁊ q2 cognatas habent ꝓprias naturas ad
sensuũ passibiles motus. Mirant autẽ quidã: quõ mel
eo ꝙ dulcedinẽ susceperit dicit: dulce quidẽ eniȝ oĩno:
vtiqȝ nõ erit sine dulcedine: quõ igit suscipit qđ hẽt: sȝ
qualr hoc dixit: ipse manifestauit ꝑ sequẽs exẽplũ cum
dixit: ⁊ corpus albuȝ eo ꝙ albedinẽ susceperit: quare ⁊
mel vt corpus suscipit dulcedinẽ. ⁋ Sed quõ cũ dixis-
set velut mel: eo ꝙ dulcedinẽ suscepit dicit dulce sub-
iunxit: neqȝ enĩ mel in pati aliqd dicit dulce; neqȝ alio
rũ taliũ aliqđ. si enĩ suscepit dulcedinẽ: quõ non est pas
sum ipsam: aut suscepit quidẽ mel dulcedinẽ ducenteȝ
gustũ in passionẽ: ipsum autẽ non est passuȝ ꝙ dulce: sȝ
ſm subam ipsum existens hẽt. ꝓpriũ aũt passiue quali-
tatis hẽt .s. passionẽ inferre sensibus: nõ multũ tractãti-
bus nobis: siue ꝑ passionẽ fiant in subiectis: siue sine v-
sione ⁊ alteratione. vocant autẽ qualitates quidẽ ab ha
bentibus ipsas: ⁊ a qualib' dictis ſm ipsas si quidẽ qli-
tas est: ſm quã vnũqđqȝ quale dicit. passiue auteȝ qm̃
assumpserunt passionẽ iferre sensibus. ⁋ Sed quõ ait
albedo ⁊ nigredo ⁊ aliȷ colores: nõ ſm eũdẽ modũ pas-
siue qlitates dñr: sȝ eo ꝙ ipse a passione fiãt: eqdẽ ⁊ ipi
agũt in sensuȝ disgregãtes ⁊ ꝯgregãtes visuȝ: ⁊ alie etiã
qlitates a passione fiũt. corpa enĩ mota calefiũt: ⁊ vere-
cundatus aliquis rubescit: aut non: sicut quãdo caliduȝ
sentimus calescimus: nõ sic ⁊ quãdo albũ sentimus fit
album: aliquid eoꝝ que in nobis: non enĩ materia alba
fit oculus recipiẽs albi spẽm: sicut manus calido cũ ca-
lefit: sed patitur quidẽ aliquid ⁊ oculus: nõ tñ albus fit
ꝓpter qđ ⁊ si in aliȷs Aristo. dicit pati visum: ⁊ hoc per-
suadet ex eo ꝙ post receptionẽ valde visibiliũ: nõ põt
ipse minus visibilia videre: sed illa putat adhuc videre
tanq̃ adhuc hẽat reliqas ab ipsis: q̃uis igit hec in aliȷs
dicat: nõ ꝯriant tñ ad nunc dicta: differẽtiã enĩ hic pas-
siuarũ qualitatũ inspexit: his qdẽ eandẽ qualitatẽ mul
tiplicantibus. his autẽ nõ eãdẽ. Si aũt ⁊ oĩs qdẽ passio
per motũ fit. oĩs aũt mot' in tẽpore: omne patiẽs in tẽ-
pore vtiqȝ patiet. Si igit videre sine tẽpore fieri vide-
tur: nõ vtiqȝ per passionem fiet: aut etiam tactum: sine
tẽpore Aristo. videt dicere: ⁊ hac rõne caliditas ⁊ frigi-
ditas: passiue qualitates erunt: nõ vt passionẽ iferentes
sed vt per passionẽ facte. ⁋ Forte aũt neqȝ in solis co-
loribus verũ est sensum non qualificari eadẽ qualitate
hoc est nõ dealbari vel denigrari visum: neqȝ enĩ audi
tus acuitur vel grauat: sed ⁊ disponunt colores visum:
sicut ⁊ aliorũ sensibiliũ vnũqđqȝ sensum ſm ipsuȝ. ꝓ-
prium vtiqȝ vident habere colores: ꝙ aliȷs supaccidãt
nam ⁊ in quibus inseparabiles sunt colores: sicut albuȝ
niuis: ⁊ in his nõ sunt simplr substantialia: sȝ aduẽtitia
si qdẽ coagulatio nubis est nix ꝓpter excellentiã frigi-
ditatis: eius aũt ꝙ sic coagulat: passio quedã est ⁊ ꝓprie
tas albedo. Similiter autem ⁊ pallor territis: ⁊ rubedo
verecũdatis: assequens fit anime dispõnum. In timẽti
bus enĩ sanguine ad cor vt ad ꝓpriũ ꝑncipiũ recurren-
te: ⁊ non amplius in superficie disperso: qđ quideȝ facit
pallorẽ accidentẽ: ⁊ aliter euacuatis sanguine. verecun-
dati autem rubescitis sanguine a corde ad superficiem
ꝓcedẽte: ⁊ veluti superueniẽte sup ꝑncipale: ⁊ ꝓtegẽte
a superueniẽte turpi verecundabili ſm intellectũ: quã-
do igit ⁊ gestatis in vtero adhuc tales ꝯcursus fiunt: ꝓ
quãcũqȝ cãm tales fiũt nãles colores: ⁊ ꝓpter hoc a na
tiuitate hi quidẽ tales nascunt. hi aũt tales: quare oẽs
que ſm colores qualitates: merito ex passiõe fieri dñr:
⁊ συμπτώματα casus sunt. nã niui album: ⁊ coruo ni
grũ aduenĩunt ſm aliquã passionẽ precedenteȝ: que in
nãli ꝯstitutione existit: ⁊ nemo existimet me dicere: ꝙ
ĩmutatio hec que precessit ⁊ motus: colores faciat: sed
rationes coloꝝ in nã subsistũt: que aũt vertunt ſm cõ-
ueniẽtiã versionis ad rõnes trãsumũt rõnũ ꝓprietatẽ
⁊ specificant ab ipsis. alia enĩ est ipsa rõ stans: ⁊ aliđ qđ
subiicit simpliciter hic: ⁊ aliud qđ ex subiecto ⁊ ꝑticipa
tione rõnis cõpositũ est: in quo ⁊ passio ⁊ versio cõside
rant. simplex enĩ non vtiqȝ aliquid patiet ſm se. Et in
pallentibus igit vel rubescentibus: nõ facit colorẽ ver-
sio: sed proprietas sanguinis colorẽ transfert: aliqñ qdẽ
ad intus: aliqñ auteȝ ad extra. q̃uis ergo dicat a passio-
ne fieri colores: nihil aliud dicit q̃ ꝙ per passiones ido
nea fiunt corpora ad susceptionẽ taliuȝ coloꝝ. ⁋ Sed
quõ ait Eudoxus: in ꝑma qdeȝ spẽ qlitatis caliditatẽ ⁊
frigiditatẽ ⁊ egritudinẽ ⁊ sanitatẽ: inter dispões dinu
merauit. hic aũt tanq̃ i alia spẽ .s. in passiua qlitate ipsas
cõputat. Aut dicemus ꝙ ibi quidẽ ſm disponi sic ⁊ ali-
qualr hre põnẽ seu ordinẽ ſm calidũ ⁊ frigidũ accepit.
Hic aũt ſm iferre passionẽ in aliđ passiua qlitas ꝯside
rat. Idẽ ãt ſm aliđ: ⁊ aliđ acceptũ nihil ꝓhibet sub alia
⁊ alia spẽ ordinari: vt Socrates ſm ꝙ qdẽ homo: suba
vtiqȝ erit: ſm ꝙ aũt pr ad aliquid: ⁊ caliditas igit ſm
ꝙ quideȝ disponit aliqualr subm: dispõ vtiqȝ erit: ſm
ꝙ aũt calefacit sensum: passiua qualitas. ⁊ ſm diuersuȝ
modũ ⁊ diuersis spẽbus est eadẽ: q2 ſm ꝓprietatẽ qdẽ
⁊ caracterẽ dispositio considerat: ſm autẽ mansiuã im-
mutationẽ passionis passiua qualitas. ⁋ Sed quõ ibi
celeriter transmutantia: cũ dixisset dispões. hic celeri
ter transmutantia passiones quidẽ dicit: nõ adhuc autẽ
qualitates. Aut q2 facile mobiliũ: hec quidẽ sunt dispo
sitiones: que ꝓpter hoc ⁊ qualitates sunt: ⁊ caracterẽ fe
runt eius qđ disponit. hi autẽ facile solubiles motus: q
in passionibus solis considerant: ꝓpter qđ ⁊ passiones
vocant: ⁊ non sunt digne noĩe qualitatis: qm̃ neqȝ dñr
ſm ipsas quales: qui patiunt. Nihil igit incõueniens si
hoc quidẽ sub qualitate ordinat. hoc aũt nõ. ⁋ Et rur-
sum dignum est attentione: quõ sub qualitate ordinãs
passiones: siquidẽ spẽs tertia qualitatis ait passiones ⁊
passiue qualitates: posterius tñ dicit. talia quidẽ dicũt
passiones: qualitates aũt nõ. nam quidã putant defecti
ue dictũ esse hoc: qualitates aũt nõ: deficere enĩ putant
hoc non sunt passiue: vt sint quidẽ ipse qualitates: passi-
ue aũt nõ. aliȷ aũt super idẽ putant ipsuȝ ferre passiões
⁊ passiuas qualitates: cũ tñ ita plane distinguat: sed for-
te tanq̃ passioneȝ cadentem sub passiua qualitate: sed
quoddam συμπτωμα ipsius tẽporale: ita ait ipsaȝ or
dinari sub illa. Alexãder aũt neqȝ dignũ reputat inqui
rere si passiones sint sub qualitate. Ipse enĩ Aristo. non
solũ passiuas qualitates: sed etiã passiones sub eadẽ spẽ
ordinauit: cũ diceret. Tertiũ aũt genus passiue qualita
tes: ⁊ passiones: nõ enĩ rõnabile in idẽ reducere ipsa di-
cturũ ipsoꝝ diãm. per hec enĩ spẽs qualitatis: ⁊ passio
determinat: quare ⁊ qualitas. spẽbus enĩ insunt nomi-
na generũ. Sed qđ qdẽ qualitates simplr dicere ipsas
passiones: manifeste repugnantiũ sit ad litterã Aristo.
euidẽs est: q dicit: q̃re passiones qdẽ talia dñr: qualita-
tes aũt nõ: sȝ ⁊ oĩno qlitate secernere passiões repugnat
ei qđ dr vnũ genus qlitatis ⁊ passiones: sed ⁊ passiones
in idem reducere cum passiuis qualitatibus manifeste

incõueniens est Arist. tã euidẽter ipsa distiguẽte. forte
igit passiua qdẽ qualitas: vt est qualitas non est passio:
propinque aũt se hẽt ad ipsaȝ: neqȝ enĩ intelligere: neqȝ
nomĩare possibile est passiuã qlitatẽ sine passione. vide
tur aũt aliqualr impfecta spẽs passiue qlitatis esse pas
sio: cui' ꝑfectio est passiua qlitas. sicut igit dispõ cũ ha-
bitu cõnexa fuit: ita ⁊ hic passionẽ cũ passiua qlitate co
pulauit. sicut enĩ dispõ ꝑcedit habitũ: ita ⁊ passio: velut
suppõ est passiue qlitatis. ꝓpter qđ ſȝ ꝙ qd ẽ vt impfe
cta ꝑcedit ⁊ ab his ad illa trãsitus est. sic non distãt ipsa
a qlitatib': q2 ãt deficiũt a ꝑfectiõe que est ĩ ipsis: q̃tũ
ad nãm spẽrũ: ⁊ q̃tũ ad ꝯsistentiã permãsiuã: sic sepan
tur ipsa tanq̃ altera. Dicẽte aũt Arist. sicut colores pau-
ci tẽporis a passiõe fiũt: ita ⁊ diuturni ex eodẽ accidũt.
Irrõnabile putãt q circa Nicostratuȝ: colores oẽs fieri
ex passiõe ĩmissa: ⁊ maxime ꝯnaturales ⁊ subales: sicut
color niuis. In exẽplis enĩ a timore ⁊ verecũdia propo-
suit passiones tanq̃ supueniẽtes: quare ⁊ in oĩbus videt
ita opinari. aut si humorib' his q circa corp': quoscũq̃
vtiq̃ fuerint vsq̃ ad supficiẽ diffusi: ꝯsequunt colores
ꝯsimiles ipsis appentes. ĩmutant aũt humores a passio
nibus: rõnabile ⁊ colores conseq cũ ĩmutationibus vel
cõplexionib' aliqlib' corpoꝝ: attñ neq̃ hoc dicit ꝙ cõ-
nãles colores deforis supueniũt: velut niuis albedo. sȝ
q2 si qs cogitet ꝑmã ꝯstitutioneȝ niuis: qliter a ꝑncipio
fit inueniet corporeitatẽ ⁊ subm ſm aliqualẽ ĩmutatio
nem: ⁊ aliqualẽ complexionẽ talem colorẽ accepisse. re-
memorabit vtiq̃ aliqs hoc ⁊ ab his que vidẽtur. sicut
eniȝ colores qui vident assimilant aliqualiter comple-
xionibus corpoꝝ: ita se hẽt ⁊ in aliȷs: q̃uis nãliter fiant.
Sũt aũt qdẽ qui ꝯsimiles has qlitates nõ aiunt eẽ pas
siones vel passiuas qlitates. sed partes subarũ ⁊ subas.
palã igit ꝙ isti: neq̃ que a ꝑncipio dubitata fuerũt cir-
ca ꝯnãles colores susceperũt. Andronic' aũt voluit: nõ
diuidi passiuas qlitates in id qđ est efficere passiões: ⁊
in id qđ est ex passiõe ꝯsistere. Sed oẽs tanq̃ ex passiõe
ꝯsistẽtes passiuas esse. Factiuas aũt esse passionis acci-
dere ipsis. calidũ enĩ calefacere põt. sȝ ſm ꝙ in alia fa-
ciunt: nõ qualia sed factiua vocamus ipsa: puta nõ cali-
da. sed calefactiua: que qdẽ iaȝ ad aliqd sunt. sicut vsti-
uum ⁊ vstibile: ⁊ similia. ꝓp qđ calidũ qdem est ⁊ nullo
existẽte calefactibili. calefactiuũ aũt nõ adhuc. qlia eniȝ
ſm aliqualiter hẽre. sed non ſm ꝙ ad aliqd dicuntur.
⁋ Ad hoc itaqȝ dubitatũ vñ dđȝ est. ꝙ passiuas qlita-
tes: que fiũt in sensib': nõ ſm ꝙ ex agẽte q̊dã: ⁊ patiẽte
ꝯsistũt. ſm hoc oportet considerare. neqȝ ſm ꝙ ad con-
uertentiã dicunt. sed simplicẽ ⁊ expãsibilẽ speciem pas
sionis ipsam ſm se opȝ ĩtelligere: vt qlitateȝ. nihil ada-
ptata actione faciẽtis in ipsaȝ ⁊ cõiugatione. quale eniȝ
hoc spẽs est sepata ab his que ad aliqd. ⁊ alias spẽs pe-
nes ea que susceperit passionẽ ⁊ sensibile aliqd ⁊ assimi
latiuũ ad passiones actione ꝑores. ꝓpter qđ ⁊ contradi
uidit ad ea que fiunt a passione passiuas qlitates. Fert
aũt ⁊ quedaȝ talis ad dicta exceptio iferre passionẽ: vel
ex passione in fieri passiuã qlitatẽ: habitudinẽ solã insi
nuat: ſm fieri ex aliquo: vel in aliquid efficere. nõ autẽ
dicit ipsum qđ est passiua qualitas. Nos aũt dicemus ⁊
ad hoc: ꝙ non est dependens ex habitudine passiua qli
tas. sed ipsa qdem aliȷ superaccidit: propriũ aũt passiue
qualitatis: ſm ipsam trãsmutationẽ cõsideratur: nõ eã
que ſm esse. hoc enĩ nõ est qlitatis. sed põt presupponi
subam que fit in ipsa: sicut ⁊ qualitas ipsi esse supuenit.
talia ẽt de dubitationibus dicta sint. ⁋ Differũt auteȝ
tertie qualitates he a primis qdeȝ: sicut Porphyrius ⁊
Iamblicus aiunt: ꝙ ille qdem ex doctrina perfectionẽ
hñt. he aũt a natura insunt. Forte autẽ ⁊ ea que natura
sumpta sunt in illis. sicut caliditas ⁊ frigiditas ⁊ talia.
Sed differẽtia est eo ꝙ hic qdeȝ sunt ſm passioneȝ. ibi
aũt ſm dispõnem ⁊ habitũ. a secũdis aũt differunt ſm
ꝙ ille qdẽ in eo ꝙ potẽtia cõsiderabãtur. ⁊ idoneitates
erãt. he aũt endelechie magis sunt ⁊ ſm spẽm quãdã iã
subsistunt. ⁋ Ordineȝ aũt ipsaꝝ si qs cupit addiscere:
dđm ꝙ specificatio: que est ex passione ⁊ trãsmutatiõe
deficit a ꝑmis ⁊ per se nãlibus qlitatibus. quecũqȝ etiã
sunt ſm actum: ⁊ quecũqȝ ſm potentiã nãleȝ: ꝑmo con
sistunt: ⁊ que ſm motuȝ alterationes. Archytas ṽo vide
tur preordinasse eã que ſm passionẽ spẽm qlitatis: ante
eã que ſm id qđ potẽtia: ⁊ forte hoc magis hẽt rationẽ:
q2 qđ actu opȝ precedere id qđ potentia qlecũqȝ vtiqȝ
fit. Et hoc aũt sciendũ ꝙ totã hãc spẽm qlitatis. Archy-
tas in passiõe proprie specificat: ⁊ hoc ipsius cõe elemẽ
tuȝ assignauit. simul qdẽ in cõi termĩo comprehendẽs.
passiuas qlitates ⁊ passiones: ⁊ sic multa dubia euadẽs.
simul aũt ⁊ nãm ipsoꝝ determĩate comprehẽdens: non
enĩ est ista spẽs qualitatis pura a mã ⁊ corpore: neqȝ in
spẽ fixe stans. sed videt esse natura quedã media: ⁊ cor
poꝝ ⁊ spẽrũ: ſm pati qdẽ corporibus assimilata. ſm fie
ri aũt spẽm a passione. vel ſm assumere formam in se a
spẽ: sic ſm rõnem cognata exñs. ⁊ ꝙ qdeȝ ĩmutatio ali
qua ⁊ alteratio cõsideret: ſm tales qlitates manifestuȝ
est: oculis enĩ subiicit hoc. ⁋ Sȝ illud dignũ est ĩqsi-
tione. forte ne sit talis ĩmutatio cã talium qualitatũ: sȝ
ipsa qdem nõ sine effectu rõnem exhibet. forma aũt in
ipsa cõsiderata: qlitatẽ proprie constituit: motus enĩ si
cut in ordine mãe ꝑsupponit: ⁊ subministrat ꝑncipali
cãe: que est a ratione descẽdẽs pars: ⁊ ĩformãs indeter-
minatuȝ motum: ⁊ ipsa quidẽ neqȝ patit: neqȝ alterat.
Sȝ aut ĩfert passionẽ: aut sup passionẽ ꝑncipalr ꝯsistit.
Forte aũt verius est dicẽ: ꝙ ſm ipsam fit passio in sub-
iecto. ⁊ in colorib' igit ĩmutatiões qdẽ fiunt circa com
positum corpus. rõnes aũt sunt singuloꝝ coloꝝ in natu
ra: quorũ distributio fit ⁊ participatio: in eo ꝙ corpora
transumunt colores. ⁋ Sed dignum est ĩqrere quid
qdẽ sit passio hec. dicit enĩ passio vel ꝑemptiua substan
tie: vt putrefactio corporis corruptionẽ inducens ei qđ
putrescit. aut qđ huic oppositũ. scȝ continens subm per
trãsmutationem in eo ꝙ ſm nãm vt sensus ea que ſm
ipsas passiones ꝯtinent: tanq̃ sensitiuas. aliter aũt passio
dr ⁊ ab eo ꝙ potẽtia in actum trãsmutatio. vt quãdo ce
ra in oĩmodas figuras transformata pati dicit. põle est
aũt ⁊ passiones diuidere ſm spẽs motuum. aut enĩ ſm
substantiã fiunt passiones: aut ſm quãtuȝ: sed neq̃ que
ſm subam: neq̃ que ſm quãtum conuenit passioni que
nunc querit. sed neq̃ omnis que ſm quales: si quidem
vna spẽs qlitatis determinata est hec. sed si forte in fie
ri talia sunt passiones: et in transmutari in eas que ſm
actũ passiuas qualitates: exordia enĩ sunt ⁊ quasi ꝑpara
tiones passiuarũ qualitatuȝ. propter qđ ⁊ in metaphysi-
ca passiouem diuidẽs ait. passio dicit vno qdem modo
qlitas ſm quã alterari contingit velut albũ ⁊ nigruȝ: ⁊
dulce ⁊ amaꝝ: ⁊ grauitas ⁊ leuitas: ⁊ quecũq̃ alia talia.
vno aũt horuȝ actus ⁊ alterationes: adhuc aũt his ma-
gis nociue alterationes ⁊ motus: ⁊ maxime tristia nocu
menta. Adhuc magnitudines calamitatũ ⁊ tristiuȝ pas-
siones dicũtur. In his enĩ recte alterationeȝ: ⁊ eam que
ſm actum alterationẽ: nocumentũq̃ ⁊ motũ: ⁊ talia vt
motus iduxit sub passione. ⁊ hinc apparet ꝙ merito nõ
segregauit passiones a qlitatibus: circa alterationẽ enĩ
⁊ motum passionũ subsistunt passiue qualitates: ⁊ com-
plentur ⁊ specificãtur ab ipsis. Imperfectũ aũt vt in or-

dine materie presupponit: ⁊ cognatum ad qualitates: a passionibus considerat. qm̄ aūt mansiuū ⁊ difficile mobile distinctiuū esse videt̄ passiue qualitatis: ⁊ discretiuum ipsius a passione. Nō sic intelligendū per mansiuū sicut in habitu. sed vt ad passionē opꝫ per mansiuuꝫ intelligere. opꝫ eni qualitercūqꝫ manere illud qd̄ putatur quale. vt ⁊ sic dicat̄ q̄litercūqꝫ q̄le nō per permansiuum specificatū: sicut habitus. sed ea que in passione qualitate permanēte. Qm̄ aūt passiuas q̄litates in animā ⁊ corpus diuisit: opꝫ inquirere: si extases ⁊ ire ⁊ talia sint anime ꝓpa vel cōia et h̄ntis. Si igit̄ placeret ipsi in p̄mo de anima a corpore talia oriri: vt sepe qdē simus nos facile mobiles ad irā: etiā paruis existētibus his que prouocāt. sepe aūt ⁊ magnis existētibus nō moueamur: quādo nō mutat corpus: neqꝫ sumus ꝓuocati ad passionē. Si igit̄ ita se h̄nt anime dixit passiones: s̄m p̄dominās ipsius ⁊ abundās in composito animali. Que eni ad corpus consistētie vicine anime: ⁊ tēdētes ad generationē: ⁊ nō obtinētes seipsas: ⁊ que producunt̄ a corpore: ⁊ maiores he animaliū harū passionū sunt cāe. hec qdē igitur de his dicta sint. Est aūt iā tēpus transeundi ad q̄rtam spēm q̄litatis Aristo. consequentem.

¶ Quartum aūt genus qualitatis: figuraqꝫ ⁊ circa vnūqdqꝫ existēs forma. adhuc aūt cuꝫ his rectitudo: ⁊ curuitas: ⁊ si qd̄ aliud simile est his: s̄m vnūquodqꝫ eni horuꝫ aliqd dr̄ quale: eo eni ꝙ triangulare vel quadrāgulare sit quale aliqd dr̄. ⁊ eo ꝙ rectuꝫ ⁊ curuum. ⁊ s̄m formam aūt vnūquodqꝫ quale qd dr̄. Rarū autē ⁊ densum ⁊ asperū ⁊ planū: videbunt̄ vtiqꝫ quale aliqd signāre. vident̄ autē aliena esse talia ab ea que s̄m q̄le dispōne. pōneꝫ eni quādā ptiuꝫ magis videt̄ vnūquodqꝫ signāre. Spissum qdē eni eo ꝙ ptes sint prope inuiceꝫ. raruꝫ aūt eo ꝙ distent abinuicē. ⁊ planum qdē eo ꝙ in recta aliqual'r partes iaceāt. aspeꝝ aūt eo ꝙ hoc qdem excedat: hoc aūt deficiat. Forte quidem igit̄ ⁊ alius vtiqꝫ aliqs videbitur modus q̄litatis. Sed q maxime dicunt̄ fere tot sunt. Qualitates qdeꝫ igit̄ sunt que dicte. q̄lia aūt que s̄m ipsas denoīatiue dicunt̄: vel qūocūqꝫ aliter ab ipsis. In plurimis qdē igit̄: ⁊ fere in oībus denoīatiue dicunt̄: velut ab albedine albus: ⁊ a grāmatica grāmatic⁹: ⁊ a iustitia iustus. Sil'r autē ⁊ in alijs. In qbusdā aūt qꝛ vt iacent q̄litatibus nomia: nō contingit denoīatiue ab ipsis dici: puta cursiuus vl' pugillatiu⁹: qui s̄m potentiā nālez dr̄: a nulla q̄litate dr̄ denomiatiue: nō eni iacet nomē potētijs his s̄m q̄s isti quales dicuntur: sicut sciētijs s̄m quas pugiliatiui vel luctatiui qui s̄m dispositioneꝫ dicuntur. pugillatoria eni sciētia dicit̄: ⁊ luctatoria. Quales aūt q ab his denominatiue dispositi dicunt̄. aliquādo aūt ⁊ nomine posito: nō dr̄ denomiatiue: ꝙ s̄m ipsam q̄le dr̄. velut a virtute studiosus. eo eni ꝙ virtutē h̄eat studiosus dr̄. sed nō denomiatiue a virtute. nō in multis aūt est ꝙ tale. Qualia igit̄ dicunt̄ que denominatiue a dictis q̄litatibus dicūtur: vel quomodocūqꝫ aliter ab ipsis.

¶ Quartum merito ⁊ vltimuꝫ assignat huic generi vel spēi qualitatis ordinē: qꝛ supficietenus ⁊ velut extrinsecus in extremo corporis consistit. est aūt multaꝝ ptiū ⁊ multiforme gen⁹ hoc. ⁊ est in ipso figura qdeꝫ: que ab vno vel ab aliqbus termīs cōtinetur: que ⁊ plani ⁊ solidi terminus est. sumēduꝫ aūt ipsam nō s̄m multitudinem linearū ⁊ planoꝝ. quātum eni ita erit: sed neqꝫ s̄m colorē: sed s̄m aliqualē supficiei figurationē: scꝫ s̄m angulatū esse: vel sine angulo esse. que aūt circa vnū qdqꝫ forma: dupl'r dr̄ apud Aristo. s̄m substātiales spēs: ⁊ s̄m aliquales typos supficiei. nunc igit̄ consideratur nō s̄m substātialē spēꝫ. neqꝫ eni est q̄litas ꝙ tales: sꝫ s̄m id qd̄ supapparet substātialibus: circa supficiē spēbus: s̄m ꝙ pulchra aliq̄ ⁊ decētia dicimus: vel indecora vel deformia. tales eni forme q̄litates sunt. alie qdē circa colorē ⁊ figurā. ¶ Est aūt dignū attēdere: ne forte ⁊ illaꝝ ꝯtētiue sunt: q̄uis nō admittat hoc Jamblicus. Quidā autem formā qdē in animali solo dici putāt. figurā aūt in spē inanimata. neqꝫ s̄m artificialē consuetudinē h̄n: neqꝫ s̄m multoꝝ vsum. vicissitudināntur eni hec nomina. Simil'r qdem ⁊ de inanimatis figura. similiter autē ⁊ de in ianimatis forma dicūt: ⁊ rō aūt vtriusqꝫ tali vsui attestat̄. si eni s̄m terminū supficiei: ⁊ ipsius typuꝫ forma dr̄. nihil insinuat̄ vitā h̄ns. pōt eni ⁊ inanimatis cōgruere: terminus autē figure nihil ꝓhibetur ⁊ nālib⁹: ⁊ animaliū corporibus ꝯuenire. Sed forte dōm figuraꝫ qdē dici de sola extrīsecus circūscriptione: formā autē ⁊ de cōmēsuratione vel imēsuratione. ea eni que in terminationibus: nā id qd̄ in supficie vltimum spēi representat forma. Quidam aūt formaꝫ nālibus intelligunt solum: ⁊ videt̄ hāc opinionē in consequētibus admittere Jamblicus: tāqꝫ forma nō dicat̄ in mathematicis ⁊ vl'r in figuris. ⁊ ꝓpter hoc ait dcm̄ esse circa vnāquāqꝫ formā: qꝛ tāqꝫ nālis ad indiuiduū determiata est. Rectitudinem aūt ⁊ curuitatē ait Jamblicus: cōmuneꝫ dictam esse qualitatē in geometricis figuris: ⁊ in forma. ⁊ propter cōmunitateꝫ ⁊ quia extendit̄ ad ambo ⁊ in formis ⁊ figuris cōmuniter attendit̄: ⁊ abūdat ab vtroqꝫ ⁊ ꝓpter hoc seorsum dinumerat̄. Ipsa quidē eniꝫ ait linea: s̄m ꝙ est linea quātum est. recta autē s̄m ꝙ est recta: vel curua. q̄lis vtiqꝫ intelliget̄: ⁊ superficies s̄m ꝙ est supficies: quātum est. s̄m ꝙ aut επιπεδοσ. i. plana vel campestris supficies: quale. ⁊ in forma autē ait hec simil'r considerātur. ¶ Forte igitur rectitudo: ⁊ curuitas linearū vtiqꝫ erit s̄m ipsas ⁊ superficierum. forme aūt nō s̄m se: sed si forte s̄m accidēs: s̄m ꝙ ⁊ figurā cōtinet forma vt existimo. Si aliquid aliud his simile rectis ⁊ curuis apposuit. i. iuolutas: coni similes: lenticulares figurarū: ⁊ talia que qdē mixtā habent naturaꝫ: ex recto ⁊ circulari: sicut geometre aiūt. Qꝛ aūt qualitates sint he: a ratione qualitatis ꝓbat. nā si ab vnoquoqꝫ horum dicit̄ aliqd q̄le. a quo aūt quale aliquid dicit̄: hoc qualitas est. quare q̄litas vtiqꝫ erit vnūquodqꝫ horū. rarū aūt ⁊ densum: nō vt a raritate ⁊ densitate denominari ait. neqꝫ qualiter habētia facere rarum ⁊ densum. sed eo ꝙ ptes distent abinuiceꝫ: ita vt incidat huic aliquod etherogeneū corpus: dicit̄ rarum: vt spongie ⁊ pumices. Spissuꝫ aūt quod partes prope h̄ēt. vt nihil alterogeneuꝫ intermediū cadat. vt in auro ⁊ ferro considerātur. Si igit̄ positioneꝫ ptiuꝫ magis significāt hec. sed

nō caracterē: nō vtiqꝫ erunt qualia. sed leue hoc est: cuius ptes in recta equaliter iacent: sicut in extensis marmoribus. asperuꝫ aūt cuius nō equaliter iacent. sed hec qdem excedunt. hec aūt deficiunt. sicut in serra: positionem ergo ⁊ talia significāt: positio autē vel est predicamenti ad aliqd: sicut in illis dcm̄ est. vel sub poni reducitur. nā posita positionē quādā insinuāt. Est aūt attendendū vt existimo: ne forte raritas ⁊ densitas: ⁊ leuitas ⁊ asperitas: q̄litates quedā sint: s̄m caracterē. sicut caliditas ⁊ frigiditas: ⁊ positioneꝫ quādā significāt s̄m partium coordinationē: ⁊ nihil mirū ideꝫ s̄m aliud ⁊ aliud reduci sub alio ⁊ alio predicamento: sicut ⁊ Aristo. videtur ⁊ eius expositoribus. Cum plures aūt species q̄litatis subiunxit. forte quideꝫ igit̄ ⁊ alius vtiqꝫ videbitur modus q̄litatis: non tāqꝫ philosophicā reuerentiā insinuās: vt quidā putāt: neqꝫ qꝛ difficile diuisibilis sit rō primoꝝ generū vt alij existimāt. neqꝫ qꝛ differētias insinuāt. s̄m quas rōnale ⁊ irrōnale: ⁊ alia ꝯsiderātur. q̄lia scꝫ substātialia ⁊ diuisiua geneꝝ: substātie eni sunt illa magis: sed nō q̄litates. si aūt q̄litates eēnt: nō vtiqꝫ sic in vltimū ordineꝫ abiecte essent. Andronicus aūt qntū inducit genus: in quo ordinat raritatē ⁊ densitatē: leuitateꝫ grauitatē: subtilitatē grossitieꝫ. nō eā que s̄m moleꝫ. sed s̄m ꝙ aerē dicimus subtilē esse. ⁊ aq̄ subtiliorē. q̄lia enim ait dicimus oīa talia: eo ꝙ a q̄litate sint ipsa. Sil'r aūt ⁊ diaphanū ⁊ tenebrosuꝫ. quare ait vel aliud aliquod genus qualitatis hoc ponendū: vel copulandū ipsa passiuis q̄litatib⁹. eo eni ꝙ patiat̄ aliqd corpus horū vnūquodqꝫ tale factū est. differūt aūt ab illis: qꝛ nō sunt he passionis illatiue. Eudorus aūt grossitiē ⁊ subtilitatē in alteꝝ genus ordinat. alias aūt nō. Qui aūt circa Achaicū: has qdē in q̄rto genere ordināt: ꝯñtes raꝝ ⁊ densuꝫ. illas aūt aiunt magis isinuare Aristo. in eo ꝙ ait: forte aūt ⁊ aliud genus. quas qdem in generatiōe ⁊ corruptione calido ⁊ hūido ⁊ frigido ⁊ sicco ordinauit. sunt aūt he graue leue: duꝝ molle: aspeꝝ lene: grossum subtile. sꝫ qūo vtiqꝫ aliqs hec acceptabit: nullo ab ipso dicto vno genere: sub quo hec ordinabūtur. sicut in primo erat hitus ⁊ dispō. ⁊ in scđo nālis potentia. ⁊ in alijs vnū aliqd. Meli⁹ est igit̄ dicē: ꝙ s̄m veritatē: sunt qdā ⁊ alij modi: quos in metaphīca tradit tāqꝫ in pfectiori negocio: hec aūt tāqꝫ in itroductione eos q maxime dicunt̄ exposuit. cōiter aūt de oībus spēbus inducit: ꝙ q̄litates sunt que dicte sunt. Qualia aūt que s̄m ipsas denoīatiue dicunt̄. vl' qūocūqꝫ ab ipsis. hoc aūt dixit qm̄ q̄dā qdē denomiatiue dr̄. vt ab albedine albū. quedā aūt equoce vt trigonū ⁊ tetragonū: ⁊ aliarū figurarum vnaqueqꝫ. In his eni trigonū vocat̄ ⁊ qualitas ⁊ particip̄s. adhuc aūt in qbusdā qdē ambo noīata sunt: vt grāmatica ⁊ grāmatic⁹. In qbusdā āt neutꝝ: vt idoneitas ad grāmaticā: ⁊ q s̄m ipsam apte disposit⁹ est. In qbusdam aūt alteꝝ solū nominatū est. i. q̄le. vt in cursiuo et pugillatiuo. Innoīate. n. sūt idoneitates. pugillatiua. n. ⁊ cursiua: sunt scie s̄m actuꝫ: a qbus cursores ⁊ pugilles q̄les dr̄. cursiui eni ⁊ pugillatores eos q potētia quales signāt: a spe hitus quē habuerūt denoīatos. alicubi autem iacet hitui nomē: vt v̄tuti. ei aūt que s̄m ipsaꝫ qualis: nō adhuc: neqꝫ. n. dr̄ virtuatus. Studiosus eni nō a v̄tute denoīatus est. neqꝫ εναρετοσ (qd̄ sonat existētem in v̄tute) sicut neqꝫ ἔγγραμματόσ (q̄si litterat⁹) a grāmatica. In qbusdā aūt variant̄ nominū significatiōes: preter reꝝ significationes. ꝓpter irregularitatē vsus. nam Δικαιοσ. i. iustus s̄m nomē a Δικη (qd̄ est sn̄ia in litibus) denoīatus est. s̄m res autē: a iustitia. Δικαιοσυνοσ aūt s̄m vocabulū qdē a iustitia: sicut ⁊ sobri⁹ a sobrietate. s̄m aūt res nō habet deriuationem: ꝓpter hec omnia igit̄ apposuit: vel quomodocūqꝫ aliter ab ipsis. reduxit aūt hec vel ad id qd̄ non iacent qualitatib⁹ nomina: vt in naturalibus potētijs. vel ad consuetudineꝫ nō habentē in vsu alteruꝫ: vt in virtute ⁊ virtuato. ⁊ palam ꝙ in paucis qdeꝫ hec eueniunt. iusta aūt qualitatibus denominata sunt: a quibus habent ꝙ qualia sint. ⁊ hec quidem est littere expositio. ¶ Cōuertendū aūt iā ad questiones per singula ⁊ solutiones. prius aūt diligētius adhuc faciēdū est ipsoꝝ distinctionē. Figuraꝫ igitur dicunt Stoici exhibere tēsionē: sicut ⁊ intermediaꝫ predicamentoꝝ distantiā: ꝓpter qd̄ ⁊ rectam lineā diffiniunt: que in existentiuꝫ tēdit̄. sed sic perimet̄ mathematica substātia: que imobilis est. ⁊ ab alteratione oī. ⁊ ꝓpter hoc ēt a tēsione semota est. Si aūt aliquis incorpoream substantiā figurarū: dubitabileꝫ esse putet: siue sit: siue vsqꝫ ad suppositionem existat. nunc auteꝫ putet sermonem esse de figuris que sunt in corporibus: ⁊ ita dicemus s̄m Aristo. tensionem non esse figure causam. motus eni vtiqꝫ ⁊ trāsmutatio sic fieret qualitatis causa: qd̄ qdē non placet Aristo. sed neqꝫ h̄ēt rōnem. In determinatiōe eni qualitas cōsiderat̄. motus aūt est res interminata ⁊ magis appetens terminari. Si aūt aliqs duplices figuras supponat: has quidem incorporeas: vt Plato ait ideas circuli ⁊ aliarū figuraꝝ: has autē vt in corporibus distributas: ⁊ tertias etiā s̄m aliaꝫ quādam intermediā naturā idearū ⁊ eorum que fiunt: ꝯsequēs est querere: si aliter sunt incorporee figure: aliter auteꝫ corporales: ⁊ si s̄m cōmunem rōneꝫ haꝝ ambarū nunc figure dicūtur: vel s̄m solā consideratā in corporibus. ⁊ vtrū Διακρατουν. i. qd̄ obtinet in quali figura: a q̄litate fit figure tāqꝫ altera existente preter id qd̄ obtinetur: aut neqꝫ Διακρατουν est aliquid. sꝫ in ordine effectus figura considerat̄. aliter insistens nature corporum s̄m ipsum soluꝫ ꝙ terminata est. sed cōmune quidem corpoꝝ ⁊ incorporeoꝝ: nulla vtiqꝫ erit prior spēs: vt altera ab ambobus: nisi forte aliquis dicat incorporeas figuras. vt causam exhibentes his que in figuris corporalibus ⁊ figuris cōmunē ipsis exhibere principalem virtuteꝫ: que coordinat ad seipsam visas figuras: ⁊ conducit ⁊ simul adest omnibus: ⁊ s̄m hoc vtiqꝫ habuerunt cōmune. sed nihil ꝯuenit hoc Aristo. suppositionibus. Unde neqꝫ Διακρατουν in figura qualitatis rationabiliter vtiqꝫ ponet aliquis. neqꝫ eni sic operātur qualitates s̄m ipsuꝫ. sed habentur solum. de hoc autem quod est esse figuras in effectus ordine. siquidem aliqs ita dicat ipsas vt accidentia συμπτωματα s̄m consequentiā vel vt contingit: nō acceptabimus hūc s̄monem: nihil enim eorum que s̄m naturā fiunt talem h̄ēt hypostasim. si aūt vt s̄m participationeꝫ specieruꝫ quarūdam ⁊ rationum naturaliū figuras apud corpora naturalia dicat prouenire: suscipiemus ⁊ consideremus figuraꝫ esse s̄m se: ⁊ a tali causa produci: qm̄ aūt quidaꝫ ⁊ figuram sicut ⁊ colorem ⁊ dulce ⁊ durū in ad aliquid ponunt. vt ad sensuꝫ dicta palam ꝙ isti omnia confundunt. sic enim ⁊ substātia ⁊ alia genera sensitiua ad aliquid erūt: sed oportet ipsa singula s̄m se diuidentes: in proprijs generibus ponere. ⁊ tūc vt sensibilia ad sensuꝫ eorum que ad aliquid dicere. ¶ De forma aūt considerandum: si s̄m qualem figuram consistit. vt quidaꝫ putant. ⁊ propter hoc coordinauit ipsam figure. neqꝫ eniꝫ Andronico videt̄ hoc: neqꝫ verū est. Non videt̄ quidē enim quia figurā cum dixisset simpliciter: formam nō simpliciter dixit: sed circa vnūquodqꝫ ambientem formam: expressio eni sermonis in istis: distinguit ista ma-

nifeſte abinuicem. figuraꝫ quidem enim producit tãq̃ cõmune aliquid ⁊ pluribus conueniens ſm numerum: vel ſm ſpeciem differentib⁹. formam aũt inſinuat tãq̃ cuꝫ ſingularib⁹ corporibus nãlibus. in extremitate exiſtentem: quãdo partite apud ſenſibilia eoruꝫ que fiunt rationes: extremũ veſtigium a ſeipſis imprimũt in corporibus: conueniẽs ⁊ oppoꝛtunũ ipſi ſingulari rationi ꝓpter hec qdem non vtiq; aliquis dicet placere ipſi: q; cũ figura nõ ſubſiſtat ⁊ forma. qõ aũt neq; habet rectitudinẽ talis opinio: facile eſt hinc addiſcere. figura qdẽ enim penes extremitatẽ molis intelligit. forma aũt penes cõſũmationẽ ſpeciei. ⁊ figure quidez cõmẽſuratio ⁊ incõmenſuratio ſm longitudines ⁊ latitudines intelligit. forme aũt ſm decentiã: vel indecentiaꝫ: nõ remota relatione ad ſpeciẽ. neq; aũt putandũ hec eadez inuicem: neq; ex altero alteꝝ depẽdere. Si igit dicamus q; ſm typos ſpeciei: ⁊ extrinſecus apparentia idola: bona plaſmatio ipſorum ⁊ ſaluãs veſtigium ſpeciei. ⁊ potens coaptari ad rõnem eſt cõmenſurabile. contrarium aũt huius: incõmẽſurabile. ⁊ ſm talem cõmenſurationez: ⁊ incõmenſurationẽ: forma ꝓſideraſ. conuenientius vtiq; dedimus eã que de ipſa rõnez. nõ tamẽ hoc ait Jamblicus compleri formã. dicemus vtiq; ex qualibus figuris ⁊ cõmẽſurationib⁹ ⁊ ex q̃li colore ⁊ raritate ⁊ denſitate. talis enim ordinatio: concludit multa in ideꝫ: que quidẽ Ariſto. diſtincte inſtituit. non ſinit nos purã formẽ ꝓprietatẽ exiſtimare. hec omnia ⁊ ſm verba: ita de forma Jamblico inſtituente: rogo attẽdere intellectu. ne forte cõſequens ſit his que ab ipſo dicunt: formã dicere cõtentiua figure ⁊ coloris. Si eniz ſm cõſũmationẽ ⁊ ſuperficiẽ ſpeciei cõſideratur. ſpes aũt omniũ erat contentiua ſm vnaꝫ rõnem. ⁊ extremum vtiq; ipſius: oĩum vltima cõtinebit: ⁊ cõpleri igit ab alys dicet forma tãq̃ ex partibus vel elemẽtis alia ꝓter ipſa exiſtẽs. nullũ incõueniẽs dicit. velut cõmunis ꝓceptio exiſtẽs oĩum. vides eni rectitudinẽ ⁊ curuitatẽ cõmunem figurarum ⁊ formã eſſe dixit ipſe ⁊ nihil inconueniẽs videbatur poſt ꝓpria tradita: ⁊ qõ cõmuniter ineſt oſtendere. dicit aũt ⁊ ſimilitatẽ aquilinitatẽ naris: non oportere ad formã principaliter reducere. ſed magis ad curuitatem: vnde apponẽs hoc principaliter vel antecedẽter. ſicut eni forma ſimpliciter: nõ a ſimilitate vl aglinitate: ſicut neq; ſub albedine vel magnitudine: ſed a curuitate ⁊ totaliter a figura: ſicut ⁊ a colore complet. bene aũt ⁊ hoc appoſitũ: non eſt prętermittendũ q; cõmunitas in omnibus his que ſm quartã ſpẽz qualitatis dicta ſunt cõſideraſ vltima circũſcriptio: ⁊ extremus termin⁹ eorum que ſm diſtinctionẽ: vel ſm aliam aliquã proprietatem potẽtie deſinentiũ. videt aũt merito exiſtens et talis: qñ circa cõſũmationẽ nãe determinatur: ⁊ ꝓpter ſ ⁊ multiplex eſt hoc genus. ⁊ differentys vtiq; plurib⁹. ⁊ de raro aũt ⁊ denſo: habebit vtiq; aliquis contradicere ad cauſam Ariſto. diſtãtia eni partiũ abinuicem: vel ꝓpinqua poſitione: rarũ ⁊ denſum determinari. Sectã Democriti cõfirmat. nã ille cõuenientia in idem indiuiſibilia corpora ait: cõſtituere denſum. diſtantia autez abinuicẽ ⁊ multo vacuo intercepta rarum efficere. hec aũt ſunt incõueniẽtia. ſi enim vnita eſt materia: ⁊ compatiens eſt ad ſeipſam: ⁊ per totũ qualia ſunt ipſa q̃liapalã qz ⁊ rara ⁊ denſa: per totuz vnita cõpaſſibilia ſunt ad ſeipſa. qui aũt aſſignat cauſam per diſtãtias: facit q̃le aduẽtitiũ qnidẽ eius que ſm habitudinẽ poſitionis. Ad hec itaq; ait Jamblicus: duplex eſſe ponimus rarũ ⁊ denſuz. hoc quidẽ in ſpeciebus: qõ ⁊ per totuz adeſt: ⁊ ſubale eſt ⁊ habitus magis proprium cõſideraſ: quale eſt rarũ aeris ⁊ ignis ſm ſubſtãtiã ipſis inexiſtẽs. aliud aũt acquiſitũ ⁊ extrinſecus vt in figura conſideraſ. qõ qdẽ in ſpongys ⁊ in pumice videt: nõ vacuo aliquo intermedio incidẽte: ſed ſolidis figuris ſm figurã circũſcriptis. ⁊ in his circumſcriptiõibus ſubtiliora corpora cõtinẽtibus. quare nõ oĩs raritas ⁊ denſitas remota eſt a põne: qñ ſubſtantialis raritas ⁊ denſitas: nequaq̃ eſt ſm põnez illa eni que ſm figurã cõſideraſ: proprie ſm põnez qualiũ figuraꝝ determinata eſt. vnde ⁊ prohibetur qualitas eſſe. nõ eni egredita poſitiõe: ſed ſm ipſaz ſpecificaſ. Ab opione aũt Democriti diſtat hec: qñ nõ de ea que in elemẽtis raritate ⁊ denſitate tractata ſunt: ſed de hac que in formis ⁊ figuris conſiſtit. que autem in elemẽtis ſpes ſunt. ⁊ per totũ rara ⁊ dẽſa: nullatenus itermedie diſtincta ab altero: neq; vacuo neq; corpore: que vo ſm figurã ſecũdo modo ꝓſiſtũt: ⁊ in aliqualiter poni denſa ⁊ rara dicunt: nõ q̃litatis cãm habẽt: ſed poſitiõez dẽſitatis ⁊ raritatis. Similr aũt ⁊ de leui ⁊ aſpero: dubitari poſſibile eſt et ſoluere dubitata. Eudorus aũt dubitat: qualr raꝝ ⁊ denſum: ⁊ leue ⁊ aſpeꝝ poſitionem ſignificent. nõ adhuc aũt curuitas ⁊ rectitudo. Ad qõ dõm q; circa alia conſideraꝫ poſitio. ſ. circa corpora in loco exiſtentia. vel circa lineas in ſupficie exiſtes. rectitudo vo ⁊ curuitas: circa habẽtia poſitionẽ: quale determinãt: neq; in poſitione exiſtẽtes neq; ſm hoc ſpecificate. Qui aũt circa Nicoſtratũ raritatem ⁊ denſitatẽ qualitates ꝓtẽdunt oſtẽdere. ignẽ raꝝ eſſe. ꝓponẽtes: ⁊ aerem. terrã aũt denſam: nõ ſm poſitionẽ ſed ſm qualitatẽ. ¶ Dõm aũt ad ipſos q; ⁊ in his ſm diuuz Jamblicũ vtrũq; hoꝝ duo ſignãt. ⁊ poſitionẽ partiũ ⁊ qualitatem. poſitionẽ qdẽ vt in cõtextis: qualitatẽ aũt vt in aere. Diſtinguere aũt hec in itroductiõe: nõ erat neceſſarium. nã aliud qdẽ eſt raꝝ: cuiꝰ partes diſtãt abinuicẽ: nõ qz vacuũ ſit itermediũ: ſz qz etherogeneũ corꝑ ſubtiliꝰ. aer vo nõ eo q; diſtẽt abinuicẽ ptes ipſiꝰ rarus eſt: ſz eo q; leuis ⁊ facile diuiſibilis: pp qõ erit vtiq; talium ſm q̃litatẽ: ſz nõ ſm põnẽ. ¶ Tali aũt raro ait Jãblicus: nõ denſuz ſed ſolidũ cõtraordinari: eo q; difficulter diuiſibile ſit. ⁊ graue: qõ qdẽ tale ſm qualitatẽ erit: q; aũt ſm poſitionẽ ſub ad aliqd reduceſ. Eſt aũt dignũ conſiderationẽ: quale ſigñatuz ſolidi: opponiſ raro. Si enim tripliciter dimẽſionabile: huic ſuperficies ⁊ linea oponiſ. ſi aũt id ideꝫ eſt forte: fragile vtiq; erit huic oppoſitum. ſi aũt difficulter diuiſibile: ſi qdez propter duritiẽ habebit hoc molle ſibi oppoſitũ. Si aũt propter dẽſitatem: ⁊ rarũ. ⁊ erit vtiq; huic raro prope nõ ſolidum: ſed denſum oppoſitũ. Plotinus vo non vult audire: duo ſignificata raritatis ⁊ denſitatis. hoc qdem ſub ad aliqd. hoc aũt ſub quali reductũ. ſed ſolã qualitatez videt. neq; eni in diſtãtys eſſe rara ⁊ dẽſa: ⁊ ſi hoc aũt aligs ait: cõcedet qualitatẽ eſſe ⁊ diſtenſionẽ. ¶ Ad qõ dicendũ q; duplex hoc nature nõ oportebat ꝓfundere. Uiri eni phi eſt: eas que ſunt in cõicantibus differentias explicare. ſed nõ opz aiunt diſtẽſionẽ ſub alio predicamẽto reduci. vnita enim eſt ſubſtãtiã ⁊ vna eſt. Sed dictuz eſt prius q; Ariſto. nõ primas: ⁊ elementares partium poſitiones vocat. ſed eas que in compoſitis iam ſunt deſerẽte: que ꝓhibite a ſubtiliorib⁹ corporibus: diſtinguent ſenſum qualiter habẽt id qõ in diſtãtia cõiunctũ. Stoici aũt potentiã vel magis motũ raritiuum ⁊ denſitiuũ ponunt: banc qdem ad intra. hãc aũt ad extra. Et banc qdem putant cauſam ipſius eſſe. banc aũt ipſius q; quale eſſe. ſed nihil hec inſtant his que nunc dicũtur. cũ nõ de his que in natura ſpecieb⁹ ſit nũc ſermo. ſed de raritate appropriata: ea que ſm diſtenſionez conſideratur.

Qui

Qui aũt circa Achaicum reculant ⁊ raritatem reducũt in ad aliqd. ⁊ in alterã quãdam gntaz ſpeciem q̃litatis. ſed neqz in paſſiuis q̃litatib⁹ ipſam ponũt vt Andronicus. ſed in eas que in q̃rto genere: dicẽtes ſubtilitatẽ q; dẽ ⁊ leuitatẽ cõſequi raritatẽ. groſſitiẽ aũt ⁊ grauitatez ꝓſeq denſitatẽ. Sed qũo raritatẽ ⁊ denſitatẽ in quartã ſpeciẽ reducent ſm Ariſto. ſentẽtias: nõ eſt manifeſtũ: cũ Ariſto. manifeſte ipſas a q̃litate excludat. Si aũt et qualitates ſunt: qũo ſub q̃rto genere reducẽtur. he eniz tote per totũ ſubm cedũt. Quartũ aũt genus ſm id qõ ſuperficieren⁹ conſideraſ. Qñ aũt qdã eũ qui de grauitate ⁊ leuitate ſermonẽ hic iducũt: neceſſe ⁊ de his pauca tractare ⁊ dicere: q; id qdez qõ ſm põdus graue ⁊ leue inclinatiõe ampliori ⁊ minori vtẽs: q̃tum vtiq; erit. ſi qdem ⁊ Archytas vnã ſpeciẽ quãti: ſm iclinationem ⁊ põdus determiauit. ꝓprietates autẽ corꝑ ſm quas aer dicit leuis: ⁊ ignis leuior aere: terra autem grauis ⁊ grauior q̃ aqua he q̃litatẽ iſinuãt. Similiter aũt ⁊ gracile ⁊ groſſum: que qdẽ in mole ⁊ menſurata ſm ipſam in q̃to cõſideranť. que aũt in ꝓprietate caracteris ſm q̃le. quecũqz igit hoꝝ nõ coordinanť q̃to: ſed caracteri ⁊ q̃li. Utrũ in alia ſpecie ordinãtur ꝓter dictas q̃tuor ſpecies q̃litatis: ſicut Andronicus ⁊ Plotin⁹ exiſtimãt: aut ſunt ſub vna q̃tuor ſpecieꝫ. hoc aũt erit planum: ſi de ipſa grauitate ⁊ leuitate ſciaꝫ qui ſint. nã ſi caliditas qdẽ expãdens corpora: facit idem ſibi leue: ⁊ frigiditas ꝓgregãs facit idẽ ſibi graue: in paſſiuas qualitates hec reducẽtur. Si aũt calidũ qdẽ ꝓſequiť leuitas: frigiduz aũt grauitas: ⁊ ſunt factiue caliditas ⁊ frigiditas. graue aũt ⁊ leue. neqz facere aliquid neqz pati nata ſunt: videbũtur qdẽ ille in paſſiuas qualitates reduci: he autẽ in aliud quoddã genus ꝓpriũ. Et ſi qdẽ ſm ſubam elemẽtis iſunt: videbũtur neqz eſſe qualitates. Si aũt ⁊ qõ ſuſcepit ipſas q̃le eſt: ⁊ quale dicit: ⁊ a ſubſtãtiali differẽtia fit. in corporib⁹ participãtib⁹ qdã formalis caracter: erunt vtiq; ⁊ hec qualia. videť aũt quibuſdã ita multiplex eſſe gen⁹ qualitatis: vt oĩb⁹ predicamẽtis ⁊ exiſtat. eſſe enim qdẽ bas ſubſtãtiales: vt humanitatẽ ⁊ ſocraitatẽ. bas aũt in quãto: velut linee rectitudinẽ ⁊ curuitatem: ⁊ in numeris trigonos ⁊ tetragonos numeros: ⁊ in qualitate etiã q̃litas conſiderať: vt in colore diſgregatium ⁊ cõgregatiuũ: ⁊ in ad aliquid habitudo dupli ⁊ dimidy: ⁊ in vbi quãdo locũ dicim⁹ boni aeris ⁊ prani aeris. ⁊ in qñ tẽpus. ⁊ bona temporalitas. ⁊ in facere aũt ⁊ pati factiue ⁊ paſſiue q̃litates: ⁊ in poni etiaz. ſ. bene ponibile ⁊ nõ. ⁊ in habere. ſ. facile circũamictibile ⁊ nõ tale. procedit aũt aũt ⁊ ad nõ exiſtibilia: vt hippocentauritas vel chimeritas: ⁊ ad ea que ſunt: nõ tamẽ exiſtũt. vt cicaditas in hyeme. nõ exñtia aũt dicũtur que nata ſunt qdẽ eſſe: nõ tamẽ ſm hoc tẽpus: vel ſz bũc modũ. hoꝝ aũt hec ſola qdẽ figura locutiõis inſinuãt q̃litatẽ: vt humanitas ⁊ ſocraitas: cũ nõ ſint qualia. hec aũt totaliter neq; ſubſiſtũt: neq; hñt aliquẽ intellectũ. vt hippocẽtauritas vel chimeritas: ⁊ in hyeme cicaditas. que enim vtiq; erit nõ entiũ qualitas: faciens ipſa talia. De alys aũt dõm: eas qdez que in qualitate differẽtias: q̃litatis ſolius eſſe ꝓprias: eas aũt que in alys predicamẽtis cõſideratur: cuinſcũq; predicamẽti exiterũt: cõpletiue proprie vniuſcuiuſq; rationis: nequaq̃ excedere ab ea que in vno quoq; ꝓprietate: ad q̃litatis gen⁹. quãdo aũt acciderũt aliter: vt extrinſec⁹ ipſoꝝ caracterẽ determinates. qualitates tales ⁊ telligi. ſaluãtes ⁊ in hoc eam que ex circũſtãtia eſſendi appõnem. Forte aũt planius ſic de eiſdẽ dõm: q; in ſubſtãtys quidẽ q̃litas ꝓſiderať ſm ſubſtãtiales differẽtias. In alys aũt generibus: proprie in vno quoq; ꝓprietatẽ generis determinãs. hoc. n. eſt q̃litatis ꝓpriũ. ¶ Sed qñ dubitatiões ⁊ ſolutiones dubitationũ pertranſiuimus. bene vtiq; hẽbit: ⁊ magis ꝓtẽplatiuas adnotatões Jamblici de q̃rta ſpecie qualitatis ad euidẽti⁹ reſcribere. eteni notat q; Plato qdem exponit figuras ꝓcedẽtes ꝓſtitutionez corꝑ: tãq̃ ſint cãe eſſendi corporib⁹: ⁊ q̃litatũ differẽtias a figurarum differẽtys rõcinať taliũ eſſe dicẽs: q; cõponiť a figuris acutoꝝ angulo⁹: q̃les ſunt pyramides: ⁊ frigidũ qõ ad minus talib⁹: velut εἰκοσαέδρον ⁊ in alys ſunt ſimiliter: nõ mathematicas figuras aſſumẽs. ille. n. neq; mãles: neq; nãles: neqz in motu cõſideratur. Sicuti plana Platonis. hec eniz mãlia ⁊ nãlia ponit Plato. Arist. vo neqz ꝓncipia elemẽtoꝝ ſupponit eſſe figuras: ſicut Plato: neqz imobiles ⁊ incorꝑeas ⁊ imãles: ſicut mathematici. ſed mãles qdẽ: cõſiſtẽtes aũt in corꝑib⁹ ⁊ ſuperficiẽ ipſoꝝ determinãtes ⁊ iformãtes ſupponit. Sed neqz Stoicoꝝ opio dicẽtium figuras eſſe corꝑa: ſicut ⁊ alia q̃lia. cõſonat opioni Ariſto. de figuris: qz corꝑ qdẽ in quãtitate cõſiderať. q̃litas autẽ eſt altera a q̃to. Eſt igit Ariſto. opio media iter dicẽtes oino figuras incorꝑeas: ⁊ dicẽtes corꝑoreas. Archytas aũt bene opionẽ talez explanauit: nõ in figura dicẽs eſſe talẽ q̃litatẽ: ſed in figuratiõe: inſinuãs ſubſiſtẽtiã generis talis qualitatis eſſe penes corꝑa. ⁊ q; trãſfiguratis iam corꝑib⁹: tales qualitates ſuperexiſtũt: alys qdẽ exiſtẽtibus trãſfiguratis: ſm alia aũt ſtãtibus qualitatibus: ſcilz ſm figuras ⁊ formas poſt plaſmationẽ: vel in ipſis imutationibus vltimũ tpis determinãtibus. Adhuc aũt ſignat: ⁊ nõ per totũ eſſe figuras: ſed ſupficietenus ſolũ. Figurata enī cũ nõ ſint figure: extrinſecus hñt circũpoſitaz ſibi figurã. Adhuc etiã nõ ſm actũ ex ſeipſis: ſed ſm ſceptionẽ ab alio conſtare tales q̃litates ſufficienter inſinuat: hoc qõ dicit figuratas: ſed nõ figurãtes. ꝑs autẽ ex eodem: tales qualitates nõ cõſiſtere ſm perfectionẽ primã: ſed ſm perfectionẽ reductã. Sed Archytas qdẽ pro ſufficientia habuit in genere hoc vti vocabulo figurationis: ſolitus ⁊ in alys generib⁹ qualitatis vnum in vno adaptare. nõ aũt plura vnius expreſſiua dẽ: neqz in multa diuidere vnũ: q; qdẽ Ariſto. facit nõ recedẽs tamẽ neqz ipſe ab vno. ſed circa vnũ pluralitatẽ ſimul conſideraſ: ſed qd eſt genus hoc qualitatis: ⁊ qũo vnuz exiſtẽs cõtinet in ſe multas differẽtias. aut ſicut ⁊ pus dcm eſt: deſcriptio eſt penes corꝑa cõnãlis corporib⁹ figurarũ protractio ſm ſubſtãtialẽ dimẽſionẽ. ⁊ nãlez: ⁊ ſolidã determinata. que ⁊ in motu ⁊ in materia intelligit. ſicut aũt dimẽſionis finis eſt figura ita totius ſpeciei ꝓſumatio vſqz ad ſuperficiẽ produxit formã exiſtẽtem apparẽs veſtigium ſpeciei: ⁊ que eſt extẽſio vltima proceſſus rationis ad exteriora. Similiter autẽ ⁊ rectitudo inſinuat extremã ſpeciez rationũ equalitas: ⁊ curuitas iequalitatis. Si vo curuitatẽ aliquis accipiat circularem lineam: ⁊ ita inſinuet eius que in ſeipſuz ratio nis fulgorem: ⁊ omnia hec ſm extra procedentem terminationez: ⁊ vide qũo prope ſunt hec: ⁊ nõ longe abinuicem ſm extremum ⁊ ſuperficiale idolum conſideratum ſm circũterminatuz circũſcriptionis: propter qõ ⁊ ſub vno ordinãtur genere. ſm q; modus ꝓprietatis extremoꝝ: determinatus eſt ſm vnum ⁊ diuerſitatẽ: ſm hanc propriam ſpẽm: ad vnũquodqz horum ſigillatim expreſſit: ⁊ plura conſiderãtur. ⁊ ita ambo ſaluãtur: ſcz plurium differẽtia ſm ſpẽs: ⁊ reductio ipſorũ ad vnum genus. Sed vñ fit vnum hoc genus: in ſe multas contrinens ſpẽs: vel a collocatiõe ſpẽi in alio: conſequitur qõ dam vltimũ in corporibus: proportiõale ſpẽi vltimo: ⁊

ſm hoc corpora determinat ſm imaginem eorum qui in rōnibus ſenſorum ꝛ principaliorū terminoꝝ: a qua cā fit in corporibꝰ q̄rti generis q̄litatis ſubſiſtētia.exhibet aūt ſecundā occaſionē: ꝛ ſuſcipientis natura mālis exn̄is:ꝛ diſtēſa ꝛ compoſita:ꝛ indigēs circūſcriptiōe determināte ipſam:ſm oēs ꝓprietates que ꝯſideranť circa ipſam.non minus aūt his: ꝛ ꝓceſſus in vnāquāq; ſpecieꝝ:vſq; ad idola que penes corpora repreſentantur:ꝛ moliū ꝛ māe ꝛ ſenſibilis dimenſionis diuerſitas. Jn oībus enī his extremitas determinās vltimū omniuȝ taliū:īſtituit genus q̄litatis qđ nūc inquiriť:opportunitatem aūt exhibet genus hoc: diſtinguēs proprias naturas ſinguloꝝ:ꝛ quodāmodo ſpecificās:corporibuſq; exhibens ꝙ corpora videanť.moleſq; vt moles menſuratas efficit:ꝛ īfinitatē corpoꝝ diſtinguit termis. ¶ Sed q̄m hec de q̄rto ꝛ vltimo genere q̄litatis dicta ſunt.bn̄ vtiq; hēbit narrare eos qui conati ſunt aliter diuidere gn̄a qualitatis.ꝛ cōſiderare penes que a certo deficiūt. Plotinus q̄dē igiť diuidit has corporis q̄dē qualitates: eas autem que anime dicens non qualitatis ſm veritatem faciēs ita diuiſionē:ſed diſtantiā ſolā oſtēdens eorum in q̄bus eſt qualitas.hoc aūt nō oſtēdit qualitatis differentiā:propter qđ ꝛ Ariſto.in paſſiuis qualitatibꝰ. has q̄dē anime dicēs. has aūt corporis non diuertit in aliud genus q̄litatis.ſed in eodē māſit.bn̄ ſciēs ꝙ ſuſceptaculū ſpērū variatū facit diuerſitateȝ ſubiecti loci: ſȝ inexn̄tis ſpēi vel caracteris:nullā facit drīam. Rurſuȝ aūt eas que corporis:ſm ſenſus diuidit.eidē incōuenienti icidens.Et adhuc ait Jamblicꝰ vnū diſptiēs in diuerſa ſm numeꝝ:ꝛ nō in dn̄tia ſpē.ſenſibile eni inquātuȝ ſenſibile vna ſpēs eſt:q̄uis aliq̄d ꝯnexuȝ vnicuiq; ſenſui vt ꝓpriū ſenſibile accipiat:ſm numeruȝ ipſa diſcernit.ſignat aūt hoc ꝛ Ariſto.paſſinas.n.q̄litates:vt ſenſibiles coordinans ad ſenſum:cōiter ipſas ad oēs ſenſus reduxit.eas aūt que ad vnūquēq; coaptanť:non iā appoſuit.tāq; nō faciētes diuerſitatē ſm ſpēm.ſed ſolum nūero dn̄tes. ¶ Eſt aūt ꝯſiderandū:ſi nō ꝛ ſenſus ſm ſpēm differūt abiuicē.ꝛ ſenſibilia ſenſuū ꝓpria: quorū drīam ſm ſpēm ex ſenſibus conatus eſt oñdere Plotinus.nō eni ſm numeꝝ talis dn̄tia: in indiuidua ꝛ ipſa diuiſa.vt in hoc viſibile ꝛ illud. Si aūt Ariſto.nō vſq; ad hoc diuiſit:nihil mirꝝ vſq; ad ꝑmā diuiſionē ſuppremoꝝ geneꝝ in ſpēs ꝓducēs ſermonē.qđ quidē oportebat ꝛ Plotinū obſeruare ſuppremoꝝ geneꝝ facientē diuiſionē. anime aūt q̄litates ſm ptes aīe diſtīxit Plotinus:q̄uis poſſibile eſſet ꝛ in pluribꝰ ptibꝰ eādē eē q̄litatem:vt domeſticū ꝛ duꝝ:ꝛ in vna multas:q̄n fiunt multe virtutis.vt in rōnali multas ſcīas ꝛ diuerſas ſpē.poſt hoc aūt eas que rationalis plures exiſtētes:diuidit ſm ſciētias:ꝛ ſm artes:ꝛ in extrema decidēs ꝛ nō īmanens Ariſto.comprehēſioni hoꝝ ſm vnū genus facte:ſcȝ ſm genꝰ habitꝰ.neq; ītelligēs ꝙ nō adiacet nūc vſq; ad oīno producere geneꝝ diuiſioneȝ. Sed oīum generaliſſima ꝛ his cōiuncta:de q̄bus illa predicātur.hec ſola nūc tradēda ſunt.quare neq; quādo eas que in pte cōcupiſcitiua apponit potētias: acceptandū proceſſum diuiſionis vſq; ad tm̄.diminutio eni hec eſt extremoꝝ: non diuiſio prioꝝ geneꝝ. totaliter aūt oīs diuiſio ſm propriā vniuſcuiuſq; naturā:debebat fieri. q̄to q̄deȝ enim congruit diuiſio ſm partes.partibile eni eſt hoc ꝛ in cōpoſitis:vel in īcorporeis q̄deȝ: habētibus aūt quaſdā in ſe ſubſtātias ſubmiſſionē.nō alienū eni hoc. quādo auteȝ aliquis qualitatē:nō vt qualitatē diuidit.hoc aūt eſt vt totā:vbiq; preſentē:ſm ꝙ ſunt q̄lia. ꝛ vt eandē exiſtentem in paruis ꝛ in magnis:ꝛ in qualibuſcūq; partibus: vt dulcedinē mellis:in quātiſcūq; mellis partibus: ita nō recte facit diuiſionē.nō eni ſicut apta nata eſt:ſic conať ipſam diuidere. ¶ Forte aūt neq; hoc eſt verū: ꝙ oīs qualitas per totū q̄le cedit:ſi quideȝ quarta ſpecies qualitatis:ſm id qđ ſuperficietenus ꝯſiderabať.ꝛ ſi trigonū ꝛ aliaꝝ figurarū taliū vnaqueq; habēs q̄dē lineas:ꝛ angulos:nō tot vbiq; adſunt.nō eni in eodē oēs linee neq; anguli cū lineis ſunt: deīde nō eadē qualitas. velut temperātia ꝛ nigredo:anime ꝛ corpori adeſt.nullum ergo inconueniens ſm hoc:animales ꝛ corporales q̄litates diuidere ſe ab opatiōibus diuerſis exiſtētibꝰ: argumētari diuerſas q̄litates:cuȝ fiunt ſm ipas ea que potētiaꝝ ad qualitates traducit.potētie quidē eni īcerte exiſtētes ex opationibus quas producunt cognoſcuntur.qualitates aūt q̄lia euidētia oſtēdētes per viſa qualia altera exiſtētia.ꝛ ipſe penes ꝑncipaliſſima gn̄a diſtīguenť. ſȝ ꝛ hic attēdēdū:q̄uo qualitates potētias hn̄t:ꝛ nihil incōueniēs ab opatiōibus q̄dem potētias: a potētys aūt exiſtētias diſcerni. Sed q̄m proficuo ꝛ nociuo: aīales ꝛ corporales diuidit q̄litates Plotinus. ꝛ ſtatim profectus ꝛ nocumēta diuidit tāq; proprias differētias qualitatis putās has.q̄ꝛ a q̄litate ꝑfectꝰ oīs:ꝛ nocumentuȝ prouenit:nō ꝯueniēter neq; ſic facit diuiſioneȝ:ꝛ q̄ꝛ trāſit a quali ad aliq̄d. mel eni idē exiſtens ſm qualitatem:ad hūc q̄dē proficuū eſt.ad hūc aūt nociuū.ꝛ vnguētuȝ alys q̄dē delectabile ꝛ proficuū eſt. catharis autem nociuū ꝛ pemptiuū: quare proficuū ꝛ nociuū non ſunt quale: ſed ad aliq̄d.deinde cur magis q̄litatis differētias profectus ꝛ nocumēta exhibēt: q̄ ſubſtātie vel ipſius facere.nā in his ꝓfectus ꝛ nocumēta cōſiderantur.Or aūt ꝛ q̄tū bene ꝓportionatū ad virtutē:ꝛ rurſuȝ nō coaptatū:ꝓfectꝰ multi ꝛ nocumēti cauſa fuit ſignat ars aſclepiadoꝝ:ꝛ tradita ab ipſis de quāti cōmenſuratione. ¶ Ad hec aūt:ſiquidē operarentur qualitates: ꝛ ſm actū exhiberent qualia.liceret dicere ꝙ ꝓſunt ipſe vel nocent.Si aūt in haberi faciunt nullum nocumentum vel profectuȝ a ſeipſis efficiūt:ſm ꝙ ſunt qualitates. Uniuerſalr̄ aūt oēs tales diuiſiones incōueniētes ſunt tāq; ſm ad aliquid magis:ſȝ nō ſm qualitates facte. Poſt magnū aūt Plotinū cōſideranduȝ eſt: ꝛ illaȝ diuiſionem quā Ariſt.in alys tradit:duas eſſe potētias ꝛ veluti principia ponēs: hanc quidem harū factiuam. hanc aūt paſſiuam. eas quidē que in irrationalibus:irrationales ponit.eas aūt que in rationalibꝰ rationales. velut eam que in calido calefaciēdi irrationalem.rationaleȝ aūt eam que in medicatiua. propter qđ ꝛ hāc quidem vnius ſolius eſſe factiuā:ſcilȝ irrationalem:nō adhuc enim ꝛ infrigidādi potentiam habet caliditas. rationales aūt cōtrariorum ſunt productiue ꝛ cognitiue. cauſa aūt quia omnis ratio ſignat rem:ꝛ priuationeȝ ipſius.verū tamē nō ſimiliter:neq; ambo appetēs: ſȝ hoc quidem ſm ſe:ſcilȝ melius:hoc aūt ſm accidēs: ſcilȝ deterius.ſicut ſanitatē ꝛ egritudineȝ medicatiua. Diuiſio auteȝ hec cōceditur quideȝ Ariſto.eſſe. nō tamē in primis generibus qualitatis aſſumpta. forte neq; in qualitate omnino:ꝛ oportet eas que apud antiquos diuiſiones:nō trāſferre ab alio genere in aliud.ſȝ in his in quibus ſunt tradite:ſeruare ipſas.hec quidem igitur de diuiſione dicta ſint. ¶ Et omnibus aūt ſpeciebꝰ q̄litatis ꝛ cōmuniter ſermone de ipſa adiacēt quedam inſtātie tales:quoniā ſubſtātiaȝ his que ſm qualitatem differētys diuidimus:velut animalis.hoc quidem rōnale.hoc aūt irrationale dicentes. ꝛ actiones has quideȝ bonas: has autem turpes ponentes.querere oportet quomodo vtiq; aliquis diuidet quale ſm ſpecies:ꝛ qualibet vtēs differētys.

differentys.ꝛ ex quali genere. dicere enim qualitatem eſt dicere ſe ipſo ꝛ ſimile:ac ſi aliquis differentias ſubſtantias faciat ꝛ differētiā dicat:differētia differre. quoniam omne differēs differētia differt. ꝛ ita in infinituȝ neceſſe eſt ire.quo igiť diuidimus ſapores a coloribus. ſi enim diuerſis ſenſitiuis nō erit in ſuppoſitis: ſed circa nos differētia. ꝛ ſi cōcedat aliquis talem differentiā ea que ſm eundē ſenſuȝ:quo differrent: puta albuȝ a nigro:vel dulce ꝛ ponticū.Si aūt q̄ꝛ hoc quidē diſgregatiuum:hoc aūt congregatiuū.hoc aūt oculorum. hoc aūt lingue.primo q̄dem dubitať de paſſionibus:ſi diſgregationes ſunt:ſiue ꝯgregationes.deinde qui hoc dicit non illa quibus differūt dixit.ſȝ que ab ipſis paſſiones. Dicendū aūt ad hec:ꝙ in vnoquoq; generū que in predicamētis: ꝛ rationū que in ipſis:multa quidem erit propria identitas:ſm quā eedē rationes in pluribꝰ conſideranť.multa aūt ineſt ꝛ cōnaturalis diuerſitas: ſm quā ſpecies diſcernunť ſeorſuȝ a genere. hec aūt diuerſitas nō deforis aduenit.ſed in vno quoq; generuȝ cōnaturalis eſt.nō ergo opȝ querere. ſi circa ſubſtantiā erit ſubſtātia:ꝛ circa qualitatē qualitas:ſȝ quā que in vnoquoq; hoꝝ generū ſpecies diſtant abinuicē.nō enim extrinſecus ab vnoquoq; generū factiue ſpecierum differentie ſuperuenient. ſed in vnoquoq; genere coexiſtūt. nō enim erunt ſpēs eoꝝ que in ſingulis generum. niſi a ſeipſis habeant genera proprias differētias cōnaturales: tanq; cōtentas a generibus. Si aūt extrīſecus ipſas apponimus:puta ab alio genere.cōmixtio pluriū predicamentoꝝ erunt que ſub vnoquoq; genere ſpecies. ꝛ non adhuc ſub eodem predicamento ordinabunť.cum ſupremo genere vniuſcuiuſq;:ſpecies cōtente ſub generibus:vna quidem igiť ſolutio dubitatoꝝ ſit hec.alia autem ꝙ alioꝝ quidem opȝ differentias querere: quibus ſeparamus ſingula ab inuicē.differētiaruȝ aūt differentias:impoſſibile eſſe ſm rationem: he enim ſm ſeipſas differūt:a ſeipſis inchoantes propriam potentiam: magis aūt neq; indigent differri ipſe:cū ſint differentie.ſicut neq; alteritas:vt altera fiat.naȝ in alys proprietatibus ipſum vnūquodq; nō vtiq; dicetur participare ſeipſo.puta equale non dicet vtiq; aliquis equari:vel bonū bonificari. quare differēs q̄dē differentia ſemꝑ differūt.ſed alia q̄dē omnia differūt differentia:altera exiſtente a ſeipſis.differētia aūt ſeipſa differt. magis autē ipſa differētia eſt.ꝛ Stoici aūt qualitates qualitatū faciunt ſui ipſoꝝ:facientes εκτοσ habitus.non eniȝ indigent adhuc exhibentibꝰ differentias.neq; enim ſeipſis q̄litates abinuicem differūt. Achademici aūt differentiaꝝ differētias regrentes:in infinitū exciderūt. Attendere aūt ꝛ hoc opȝ.ſi omnis q̄litas pōt fieri ſubſtantialis differētia:aut in corporibꝰ q̄dē neceſſe concedere.albo enim cum ſit accidens:ſubſtātialis differentia fit in ceruſa. Jn ſcientys aūt q̄uo habet:aut ꝛ grāmatica que eſt anime:ſi natura talis:fieret vtiq; ſpecifica differentia eſſet.ꝛ hoc aūt apponēdū ꝙ qualitatibꝰ coordinādū eos qui ſm ipſas q̄les:ſm ꝙ circa ipos ſunt qualitates: nō ſimul facientes ſubm̄: neq; ſm ꝯceptioneȝ ſubiecti facientes q̄le:vt nō ꝑdicamenta duo intelliganť. ſed in hoc aſcendentes ab ipſis a quo dicunť.nihil aūt eſt oportunū recordari iteꝝ:ꝙ intellectuales q̄litates ꝛ ſenſibiles nequaq; ſub eodeȝ gn̄e ordinabunť. neq;.n.ꝑdicamēta de itellectualibus ſunt.ſȝ eoꝝ que dicunť.neq; poťe eſt vere entiū:ꝛ eoꝝ que in gn̄atione ꝛ corruptiōe ferunť:tāq; ſint eq ordinis vnuȝ eē genꝰ q̄litatis.ſȝ q̄m de oībus ſpēbꝰ q̄litatis dc̄m̄ eſt ſufficiēter:tp̄s vtiq; erit iam conſiderare qualitatis propria vel que īſunt ipſi.

¶ Exiſtit autē contrarietas ſm quale:puta iuſtitia iniuſtitie contrariū. ꝛ albedo ꝛ nigredini. ꝛ alia. ſimilr̄ ꝛ que ſm ipſas dicuntur qualia: puta iniuſtum iuſto. ꝛ album nigro.nō in omnibus autem ꝙ tale. Rubeo eni vel fuſco: ꝛ medys vel talibus coloribus nihil eſt ꝯtrarium. cum ſint qualia.adhuc ſi contrariorum alterum ſit quale: ꝛ reliquum erit quale.hoc aūt palam ex his que per ſingula alia predicamenta tractata ſunt. puta ſi eſt iuſtitia iniuſtitie contrarium. Quale aūt iuſtitia.quale ergo ꝛ iniuſtitia.nullum enim alioruȝ predicamentoꝝ ꝯgruet iniuſtitie: puta neq; q̄tū. neq; ad aliq̄d.neq; vbi neq; totalr̄ aliq̄d aliud niſi quale. Silr̄ ꝛ in alys his:que ſm quale ꝯtrarys.

¶ Sicut in alys predicamentis poſt diuiſionem:ſubiunxit ea que īſunt vnicuiq; cōmunia ad alia ꝛ propria:ita ꝛ hic.ꝛ primo cōtrarietateȝ inducit:tanq; inexiſtentem quali.exiſtit aūt ꝛ contrarietas dicens: ꝛ hanc ꝯiunctioneȝ ꝛ apponēs q̄ꝛ ꝛ alia inexiſtētia inducet. ſicut magis ꝛ minus ꝛ ſimile.ſm q̄le aūt dixit:pro ſm q̄litatē.ſignificāt aūt hec inducta exēpla:puta iuſtitia:iniuſtitia contrariū.qualitates eniȝ he ꝛ nō q̄lia. forte aūt ꝛ propter hoc q̄le.pro qualitate dixit. q̄ꝛ ſimul accipiť in quali ꝛ q̄litas ꝛ q̄li ſuſcipiente: omnino ꝛ qualitas ſuſcipit. q̄m ꝛ q̄litas ſm quale ſuſcipit.aſtruit aūt ex inductiōe animaliū ꝛ corporaliū qualitatū exempla proponens. non ſolum aūt qualitatibus ait inexiſtere contrarietatē.ſed ꝛ his qualibꝰ que dicunť ſm illas qualitates. neq; aūt omni q̄litati ineſt contrarietas. neq; enim qualibꝰ ſm figuram:velut trigono ꝛ tetragono: neq; medys coloribus:velut rubeo vel fuſco. palam aūt neq; his que ſm alios ſenſus medietatibus: velut ſapori medio vel ei q̄ medie chorde ſono. ꝛ hoc merito ſi q̄dē contraria ſunt que plurimū abinuiceȝ diſtant. at vō neq; ſoli qualitati ineſt contrarietas.nam ipſis ad aliquid ineſt:vt didicimus.quare non eſt propriuȝ qualitatis hoc.ſubiungit aūt his theorema quoddā vtile ad omnia predicamenta:in quibus conſiderať contrarietas.Si enim ait contrarioꝝ alterum quale extiterit. ꝛ contrariū ipſi quale erit. ꝛ vniuerſaliter ſi alteruȝ contradiuiſoꝝ vt contrarioꝝ in aliquo genere extiterit:ꝛ cōtradiuiſum ad ipm̄: vt contrariū in eodem genere exiſtet. fiet aūt vtiq; ait hoc palā:ſi inſpexerimus alia predicamenta: conueniēter introductiuo modo: talia ex inductione perſuadēs. fiet autē vtiq; ꝛ aliter palam a termino contrariorum. Si enim contraria ſunt que ſub eodeȝ genere plurimū abinuicem diſtant palam: quia ſub quo genere alteruȝ reducitur:ſub hoc ꝛ reliquum.ſed ipſe diffinitione contrariorum nonduȝ aſſignata:merito noluit ipſa vti.Si igitur queramus quodcūq; predicamentoꝝ in quibus eſt cōtrarietas:didicimus hinc quomodo oportet negociari pro inuentione.ſumemus enim contrarium huius quod queritur:ſi quideȝ fiunt notius:ꝛ ſi ſciatur in quo predicamēto eſt illud:ſciemus quia ꝛ illud cuiꝰ eſt contrariū in eodē p̄nto ordinandū.puta ſi iniuſtitiā querimus in quo gn̄e ſit:ſumēdā iniuſtitiā.eſt aūt hec qualitas:ꝛ iniuſtitia ğ q̄litas eſt:ꝛ ſi cecitas viſui ꝯriū: viſus aūt qualitas ꝛ cecitas erit qualitas. nullū eni alioꝝ predicamētoꝝ ꝯgruet. Sed ꝓpter q̄d dixit ſi ē iuſtitia iniuſtitie cōtrarium.propter quid enim dixit ſi. Aut quis

aliqui non concedūt iustitie contrarium esse iniustitiā. sed dicebant contrarium habitum innominatum:iniustitiam aūt priuationeȝ.nam habitus affirmatiue oportere appellare ꝛ priuatiōes negatiue:nō recte hoc dicētes:etenim habitus negatiue appellamus.vt oppositū temperātie intemperātiam ꝛ priuationes affirmatiue: vt cecitatem ꝛ claudicitatē.ꝛ hoc quideȝ veruȝ. ¶ Forte aūt ꝓpter hoc dixit Aristo.si est iustitia iniustitie cōtrariū.quia nōdum tradidit que sunt contraria.ꝛ quia ꝑm veritatem non vt contraria opponuntur hec:sed vt habitus ꝛ priuatio.propter qȝ ꝛ certius dixit Archytas dicens: nō solum contrariationeȝ inesse qualitati. sed ꝛ priuationē scribens ita.ꝛ qualitati aūt contraria quedā copulanť:velut contrarietatē quandā suscipere ꝛ priuationē. ¶ Dubitāt aūt qdā circa theorema a cōtrarẏs. si enim hoc ait verū est:erit ꝛ priuatio que speciei ꝯtraria substātia.substātia enim est spēs.Si aūt aliquis dicat ꝙ cōmunius priuatio dr̄ contraria spēi:falsuȝ dicet. Si enim spēs ꝛ priuatio:pricipia naturalium contraria dicunť:ꝛ ex cōtrarẏs generatio.Si aūt cōtraria hec nō adhuc erunt duo principia:sed vnum cōmune.s. ipsorū genus a quo ꝛ circa ipsa duo subsistit. Sed hoc quideȝ soluere facile est.nō eniȝ prima hec principia:sed naturalium principia.ꝛ nihil mirū si aliquid cōmune sit horum:quia ens:siue materia siue species: presentia sui et absentia vtrūqꝫ hoꝝ efficiens. ¶ Ad primuȝ aūt poſſe qdē est dicē:ꝙ materia ꝛ specie existentibus sub substātia.qn̄ cū materia ꝯcepta est:erit ita ꝛ ipsa propter speciem ꝛ materiā in substātia.Si aūt quis dicat in specie comprehēdi ꝑuationem:ꝑm absentiam ipsius erit ꝛ ita in substantia comprehēsa.Dicenduȝ aūt magis:ꝙ regula non omnibus cōtrarẏs sumpta est. sed in quibus manifeste quādo alterū sub aliquo genere est sub eodeȝ ꝛ alterū necesse sit.naȝ ꝛ Aristo.nō dixit ꝙ contraria sub eodem genere sint.sed cōtrarioꝝ si alterum sub aliquo genere sit.ꝛ alterū sub eodem genere erit. ꝛ in sequentibus vbi spēs oppōnis diuidunť. proprie contraria vult esse sub eodē genere. nā que in ꝯtrarẏs generibus vidētur esse:cōe aliqȝ supeminēs genus hn̄t.sicut iustitia et iniustitia.ꝓpter qȝ ꝛ ipse non ꝓxima sed remota genera accepit.nō enim dixit si alterū contrarioꝝ sub virtute vel habitu sit:ꝙ ꝛ alteꝝ. sed si alterū sit quale ꝛ alterum.Quid igiť si aliqui ꝑma genera ꝯtraria ponūt: vt idē ꝛ alteꝝ:vel duas coelemētatiōes vt pythagorici:aut neqꝫ illa ꝑma.nō enim possibile est : neqꝫ pythagoricis placet: multa esse que ꝑma.sed ꝓpter qȝ plurime ꝯtrariatiōes ꝑm quale maxime ꝯsideranť:aut enī in coloribus sunt ꝯtraria:vt albū ꝛ nigrum: aut in saporibus:vt dulce ꝛ amaꝝ.aut in tāgibilib⁹ vt calidū ꝛ frigidū molle ꝛ durū. aut in sonis vt acutū ꝛ graue. ꝛ circa corp⁹ vt egritudo sanitas.pulchritudo turpitudo.ꝛ circa animaȝ vt v̄tus ꝛ malitia:ꝛ alia multa talia. ¶ Et hoc ipm̄ aūt q̄one dignū est: ꝓpter qd q̄litati totaliter isint ꝯ̄ria circa subam nō ꝯsiderata. Et dōm existimo ꝙ ꝯtraria coexistere iuicē impoſſe est. fieri igiť ipsa ꝛ destrui necesse est.ꝛ ꝓpter hoc in suba qdē nullaten⁹ ꝯsideranť. In q̄litate aūt maxime tāq̄ꝫ supuētitie.naȝ in q̄ꝫtitate alicubi qdē est vt par ꝛ impar.alicubi aūt nō est vt in determinato q̄ꝫto. In q̄litate v̊o qn̄ supuentitioꝝ est in alẏs et alẏs factoꝝ:merito ꝯtrarietas inest.ꝯtraria.n.in alẏs:ꝛ circa alia subsistētia qualiū:ꝛ ꝯtraria nata sunt cū ipsis ꝯsistere.ꝛ aliter aūt:qn̄ prima dn̄tia ꝑm q̄litates est:ꝛ maxima dn̄tia ꝑm ipsas erit:que est ꝯ̄rietas.ꝛ qn̄ prima decisio ꝑm qualitates fit. longi⁹ ꝓcedens ipsa ꝯ̄ria ꝓducit. plurime aūt ꝯtrariatiōes sunt in q̄li:qꝛ multiformes sunt q̄litates.opȝ aūt ꝛ ꝯtrariationes adinuenire opportune:in singulis vtētes ꝓprẏs potentẏs. In corporib⁹ qdē igiť:qꝛ sensibiles sunt ꝯtrarietates:sensu venandū est ipas: eas aūt que aīe ratiocinatiōes venādū: qꝛ comprehēsibiles has sunt. merito aūt hoc theorema de cōtrarẏs ꝑmoni de q̄litate copulauit: qꝛ vt dcm̄ est. ad qualitatē maxime cognate se hēt ꝯtrarietas.nā ꝛ in alẏs ꝑdicamētis:ꝑm quale ꝙ in singulis ꝯtraria inesse videnť.opȝ aūt ꝯtraria accipe nō cū subto: cōe eniȝ est ipsis subm.ꝛ nō adhuc tota totis opposita sumunť. neqꝫ vere erūt ꝯtraria.sed soluȝ ꝑm ꝙ q̄le est vtrūqꝫ. ꝑm hoc opȝ ꝯsiderare ipsa vt ꝯtraria.sunt aūt qualia ꝑȝ habere qualitatē.Quare ꝑm qualitatē ipsis inest ꝯtrarietas. ¶ Sed ꝓpter qd itermedia:neqꝫ inuicē sunt ꝯ̄ria neqꝫ extremis.qꝛ essent vni plura opposita.ꝛ nō adhuc esset vnū vni contrariū. si sint ꝛ intermedia contraria. ¶ Plotin⁹ aūt dubitat ne forte medie q̄litati sint aliq̄ ꝯtraria.nā mediū extremis est ꝯtrariū.medietas enim existēs virtus:ꝑm Aristo.ꝯtraria est excessib⁹ ꝛ defectibus q̄ sunt malitie. ¶ Dōm aūt ad hoc ꝙ aliter qdē vt medietas q̄litas itelligiť.aliter aūt vt virtus ꝛ ꝑm medietatem quidem non habet contrarietatem:ꝑm virtutem autem habet. Adhuc autem medietatem quidem consideramus ꝛ vt qualitatem. excessum autem ꝛ defectum:vt inequalitatē. qn̄ igiť medietateȝ dicimus esse ꝯ̄riā excessui ꝛ defectui:nihil aliud dicimus q̄ꝫ ꝙ equalitas ieq̄litati opponiť.ꝛ ita in alẏs. ſȝ nō in medio oppositio fit:sed in colorib⁹.dicet vtiqꝫ aliqs nō ita fit oppositio extremoꝝ ad mediū.pallidū.n.si opponiť albo: vel oppōiť ipsi ꝑm inexn̄tē mixturā albi: vel ꝑȝ mixturā nigri.si aūt ꝑm mixturā albi:albū albo oppōiť qȝ est ipoſſe.si aūt ꝑȝ nigꝝ:nigꝝ albo oppōiť.nō tertia mixtura aliq̄ altera.ſȝ ꝯclō qdē vera est.s.ꝙ nō oppōať pallidū albo: vel nigro:vt ꝯ̄riū.modus aūt illatiōis multas hēt instātias.cōpositū.n.facit mediū ex extremis:ꝛ vt ex ambob⁹ ꝯsistens.ſȝ nō vnū aliqd ꝑter extrēa:actuqꝫ ꝑuat simplicia i mixtura:ſȝ vt ꝑm potētiā.ſȝ forte ꝛ hoc poſſe est.forte.n.neq̄ꝫ cōmixtis extremis:subsistūt medẏ colores.ſȝ sunt quedā ꝛ hoꝝ ꝑncipales rōnes:sicut ꝛ extremoꝝ.nō ꝑm mixturā subsistētes. ſȝ simplices ꝛ ꝑ se nālē diuersitatē ꝛ varietatē hn̄tes.ꝛ gn̄antes ipsaȝ in sensib⁹:ꝛ coordinate alẏs rōnib⁹.ꝑm eā q̄ ex eq̊ coordinationem. ꝛ si ex extremis dicat aliqs mediū hr̄e aliq̄ꝫ subsistētiā:nō tn̄ neqȝ mixtura est q̄ facit medios colores:ſȝ sec⁹positio extremoꝝ:vel supenatatio.vel de longe distātia.hec.n.oīa in his q̄ de sensu ꝛ sensibilib⁹: medẏ colores subsistere vn̄r. ¶ Plotin⁹ v̊o ait:si ꝑm cōpōnē extremoꝝ fierēt medẏ:oportebat nō ꝯdiuidē dicentes: aut albū aut nigrū aut pallidū aut flauū aut aliqd tale.ſȝ solū in albuȝ ꝛ nigꝝ diuidē.alios aūt dicē cōpōnes.nūc aūt ꝯdiuidimus ꝛ opponimus.qꝛ q̄ꝫuis mixtio sit extremoꝝ:nō adhuc sec⁹positio.ſȝ cōplexio aliā efficiēs.ex tēpatura q̄litatē.eo igiť ꝙ alia q̄dā i itermedio fiat:q̄ꝫuis ex ꝯpōne ꝯsidereť: ita opponimus. hec āt dicētes aliā qdē fieri mediā q̄litatē coloris ꝯcedūt ꝛ qui post ipȝ.Sed ex ꝯtēpantia:vel cōpōne ipsaȝ aliā ꝯsiderari:nō adhuc ꝯfitenť.nō.n.iste modus eēntie incorporeaꝝ q̄litatū vt aiūt.ſȝ corpora qdē mixta:vel ꝯtēpata: vel cōposita pn̄t facē diuersa corpora. naȝ compositū ꝛ mixtū gen⁹:in quo ꝯtinet nām:ꝑm ħ variatū:dn̄s a se ipso ꝯstituit.Oꝛ aūt neqȝ in cōtēpantia neqȝ in cōpōne hēt eē:ſȝ simplicē q̄ꝫdā incorporeā eēntiā ꝑaccepit: ꝑm vnā q̄litateȝ ħ mō:vtiqȝ dn̄iam patieť a ꝯtēpantia vel cōpōne.sicut neqȝ imptibile a ptibili. ſȝ qn̄ albū qdeȝ nigro dixit ꝯ̄riū. Rubeo aūt ꝛ fusco nihil esse ꝯtrariuȝ.

dignū vtiqȝ erit anticipantes modicū:ꝯsiderare terminū ꝯ̄rioꝝ.ꝛ quā hēt rectitudinē. ex hoc.n.ꝛ theoremata que de contrarẏs ꝛ que de coloribus nūc sunt dicta. si recte dicta sint addiscemus. dicuntur auteȝ cōtraria esse que plurimū distant abinuicē sub eodeȝ genere:vt albū ꝛ nigrū:sunt enī hec incōmixta adinuicē:pallidū aūt ꝛ vitellinum ꝛ rubicūdū ꝛ talia nō plimū distant: qꝛ cōmixta sunt inuicē. ¶ Querit aūt Plotinus vnde est sic differri ꝯ̄ria.siquidē enī a medẏs ꝛ a distātia : ad hec nō ad extrema faciūt ꝯ̄rietatē:sicut neqꝫ distantiā: sed ad media:ꝛ qūo media dicēt ꝯ̄ria:velut sanitatem ꝛ egritudinē.si aūt ꝑm hanc formā.s.elongationē accipiuntur:quādo nihil habuerint idem ꝑm spēm:in eodē genere existētia.Uerbi grā.in quali ꝓpter quid flauus albo nō erit ꝯtrarius:nullā habēs ꝓpiquitatē ad albū: queādmodū videť pallidū:ad que cōtradicētes isti dicent extrema nō suscipere a medẏs eā que ad plurimū distantiā. Nō enī per aliquā ꝓgressionē faciunt ꝯ̄ria distātiā abinuicē:neqꝫ ita mediū excedētia cōstituunť in regionē cōtrariā sibiipsis:sed ꝑm rōnes ipoꝝ:ꝛ species distātia est. ꝓprietatibus igiť attendendū:si he quideȝ sic se habeant vt perimant inuicē.he aūt quādā isinuāt ꝓpinquitatē nāe ad alterū ꝯtrarioꝝ:aut representationē extremoꝝ:aut huius qdē remissionē.huius aūt intēsionē:vel aliā aliquā medietatē talē:que enī ita se hn̄t: sigillatiȝ sepate sūt:alr̄ qdē extreme:aliter aūt medie: ꝛ nō ꝑcedūt medie:vt circa ipas distātiā accipiāt extreme.Sȝ eꝯ̄rio extreme medẏs ꝑncipaliores sūt ad subsistētiā:ꝛ ab extremis media terminū ꝛcipiūt:ꝛ a ꝯ̄rẏs media:vl̄ ꝑm cōparationē vel repsentationē ꝛ ꝑm similitudinē vel ꝑm secus positionē:vel ꝑm aliū modū:ꝛ si quidē ꝑm trāsmutationē ab altero cōtrario in alteruȝ per mediū ꝓcederet generatio poterat dici:ꝙ per medium ꝓcedētia cōtraria distant abinuicē. Si aūt neqꝫ transmutatio:neqȝ gn̄atio cōsiderať:sed ipse extrema sunt ꝑma ꝑm se:ꝛ non producta ꝑm motuȝ per media: non vtiqȝ accipient distantiā a medẏs:q̄re neqꝫ vtiqȝ esse ab ipsis.multo aūt magis ꝑm ipsam formaȝ:ꝛ hui⁹ distantiā diuersam acceperunt:quādo tota a totis dn̄ia videnť:sed flauus albo ꝑm hanc determinationē ꝯtrarius est:aut nō ita se hēt:flauus enī ꝓpinquitatē quādā hēt ad albū:sicut ꝛ Plato in timeo cōfiteť:ꝛ Aristo.in eo qui de sensu ꝛ sensibilibus.ambo enī circa album vt cognatū ꝓducunt hypostasim flaui:diuersis quidē modis ꝓductionis vtentes:sed hoc vnū cōmuniter cōfitētes:ꝙ flauus habeat quādā representationē iuxta positam ad albū.persuadebiť aūt vtiqȝ aliquis hoc de facili ꝛ a sensu:nō enī simil'r disponimur secus poni albis:ꝛ flauis:ꝛ iterū albis ꝛ nigris.flauos enī aspiciētes iuxta albos nō oīno ad cōtrariū sensum transcēdimus:vt in alẏs disgregati ꝛ cōgregati:sic aūt extrema ꝯ̄ria erunt: nihil habētia idē ꝑm spēm : q̄ꝫuis nō sint aliqua media ipsoꝝ vtroqꝫ pticipantia:nō enī a medẏs sed a ꝓprietate totoꝝ habebūt ꝯ̄rietatē.media aūt nō erūt ꝯtraria: qꝛ habēt cōe ꝛ repsentant seipsis:simil'r ambo ꝯtraria. dicere aūt ꝙ nisi albo ꝛ nigro sit cōtrariū flauum erit alicui alẏ cōtrariū oīno est incōueniēs.ꝙ enī i mixtione vel representatione cōtrarioꝝ cōsistit:ꝛ a nullo distat plurima distātia qūo vtiqȝ erit alicui ꝯ̄riū:sed hec cōuenientius vtiqꝫ in sequētibus diceť vbi ꝑncipalis fit ꝯ̄rioꝝ doctrina.habent aūt ꝛ nūc quādā rōnē elaboratā aduersus cōtradicētes dictis Aristo.qn̄ aūt qdaȝ putāt Aristo.relinquere aliquid esse ꝯ̄riū sube:qꝛ suba quidē sunt elēta:terra:ignis:aer:ꝛ aqua:dicit aūt aquā quidē igni:terrā autē aeri cōtrariū.Sciēduȝ ꝙ ꝛ hec ꝑm inexistentes qualitates habēt ꝯtrarietatē.nā aqua quideȝ frigida est ꝛ humida:ignis aūt calidus ꝛ siccus: ꝛ terra qdē frigida ꝛ sicca:aer autē calidus ꝛ humidus. hec aūt sunt qualitates:nō ꝑm subaȝ igiť hn̄t ꝯ̄riū:sūt enī in vna māli suba:sed ꝑm q̄litates sibi coexistentes.

¶ Suscipiūt aūt magis ꝛ minus qualia.albū enī magis ꝛ minus alterū altero diciť. ꝛ iustū alterū altero magis ꝛ minus. ꝛ ipsum autem additionē recipit.albū enī existens adhuc ꝯtingit albius fieri.nō oīa autē sed plima. Iustitia eniȝ si diciť magis ꝛ minus iustitia:dubitabit vtiqȝ aliquis. simil'r autē ꝛ alẏs dispositionibus. Quidā enī dubitant de talibus. Iustitiā quidē enī iustitia nō valde aiunt oportere magis ꝛ minus dici neqȝ sanitatē sanitate.minus tamē hēre alterū altero sanitatē aiunt: ꝛ iustitiā minus alterū altero. Simil'r aūt ꝛ grāmaticā: ꝛ alias dispōnes.attamē q̄ ꝑm ipsas dn̄r: indubitāter suscipiunt magis ꝛ minus.magis enī grāmaticus alter altero diciť: ꝛ iustior ꝛ sanior ꝛ in alẏs simil'r. Trigonū aūt ꝛ tetragonū:non videť magis ꝛ minus suscipere:neqꝫ aliarū figurarū aliqua. Que qdē enī suscipiūt trigoni rōneȝ: ꝛ circuli:oīa simil'r trigona:vel circuli sunt. Eorū aūt que nō suscipiunt eādē rōnem:nullum diceť alteꝝ altero magis:nihil enī magis circulus est tetragonū:q̄ꝫ altera pte lōgius.neutrū enī suscipit circuli rōnē. Simpliciter aūt si non ambo suscipiāt positi rōnē: nō diceť alterū altero mag̃.nō omnia igiť q̄lia: suscipiunt magis ꝛ minus. dictoꝝ quidē igiť nullū est ꝓprium qualitatis. Similia auteȝ ꝛ dissimilia:ꝑm solas qualitates dicunť. Simile enī alterū alteri non est:ꝑm aliud aliqd : nisi ꝑm quale. Quare ꝓpriuȝ erit vtiqȝ qualitatis simile ꝛ dissimile dici ꝑm ipsam.

¶ Et de magis ꝛ de minus in oībus predicamētis inquirens:si inest ipsis vel non.cōsequēter ꝛ in qualitate ait qualia suscipere ꝛ magis ꝛ minus:qualia dicēs qualitates:vt manifestāt exēpla. Iustitiā enī accepit:q̄ꝫuis ꝑus iustum dixerit. ꝓbat autē iterū ex inductione ꝓpositū. album quidē exēplū corporaliū. Iustū aūt anime ꝓponens:vtrūqȝ aūt horū cōparatū ad aliud eiusdē speciei ꝛ ad seipsum:diciť additionē recipere ꝛ remissionē.nix enī albior lacte diceť vtiqȝ:ꝛ ꝙ in corporibus hominū albū:vel qȝ in aīabus iustū ꝛ ꝓcedēte tēpore ipsam ad seipsum intensionē ꝛ remissionē accipit:nō tn̄ ꝓprium est hoc qualitatis:neqȝ enī sola suscipit magis ꝛ minus: siquidē ꝛ ipsis ad aliquid dicebať conuenire:neqȝ oīs: neqȝ enī figuraꝝ qualitas suscipit ipsa:sicut trigonalitas vel circuli qualitas:neqȝ enī perfecta virtus ꝛ perfecta ars:multe tamē suscipiūt.Quatuor aūt sunt secte de intensione ꝛ remissione qualitatū ꝛ qualiū.nā hi q̄dem qualitates oēs ꝛ qualia suscipere magis ꝛ minus: dicunť:sicut Plotino ꝛ alẏs Platonicis videť:quia oē nāle suscipit magis ꝛ minus:materia magis existente ꝛ minus:ꝓpter nālem ipsius infinitatē.Alia aūt est opi

nio sub ɔ̃ria huic:que ait in qualitatibus quidē ipsis:pu
ta in iustitia ꝛ albedine.nequaꝗ̄ esse magis ꝛ minus.
vnāquāqꝫ enī totā aliquid esse:ꝛ ſm vnā rationē stare:
ꝛ ꝑpter hoc nō suscipere magis ꝛ minus.Jn participā/
tibus aūt esse intensionē ꝛ remissionē:latitudinē enim
habent participationes:ꝛ hi quidē magis participāt:hi
autē minus:ꝛ ꝑpter hoc ꝛ habitus ipsi putanť magis ꝛ
minus suscipere:cū ipsa sint qualia que suscipiunt.hui⁹
autē opīonis videť Aristo.memorari quādo dicit. Ju/
stitia enim iniustitia si diciť magis.dubitabit vtiqꝫ ali/
quis:ꝛ cōsequēter etiā iustitia quidē iustitia:non valde
magis ꝛ minus diciť:que aūt ſm ipsas dicunť qualia:
indubitanter ait suscipere magis.grāmaticū enī alteꝝ
altero magis dici:ꝛ iustius ꝛ sanius.qn̄ aūt dicit.similr̄
aūt ꝛ grāmaticam ꝛ alias dispōnes:cōmunius habitus
dispōnes vocauit:sic ꝛ in ꝑcedētibus q̄lia q̄litates.Ter
tia aūt secta est stoicoꝝ qui diuidētes seorsum v̄tutes a
medijs artib⁹ has neqꝫ ītendi dicūt neqꝫ remitti.Me/
dias aūt artes aiūt suscipe ītensionē ꝛ remissionē.habi/
tum igiť ꝛ qualiū:ſm istos:partim quidē neqꝫ itendūť
neqꝫ remittunť.partiꝫ aūt ambo suscipiūt.Quarta aūt
est opīo que dicebat īmāles quideꝫ ꝛ ſm se qualitates
nō suscipere magis ꝛ minus.māles aūt ꝛ ſm ipsas qua
les suscipere.differt aūt hec opinio a ꝑori:qꝛ illa nullaꝫ
fecit cōtradiuisionē īmālium ad mālia. Obsistit auteꝫ
Porphyrius huic opioni:tāꝗ̄ nō bene māles q̄litates
ponēti.ille enī subē sunt ait:ꝛ ꝑpter hoc neqꝫ intēsionē
neqꝫ remissionē suscipiūt:sicut nec alie subē.Distinctis
aūt sectis videamus qualr̄ probat non esse ꝑpriū qua/
litatis:suscipere magis ꝛ minus.trigonū enī ait ꝛ tetra/
gonū non videnť magis ꝛ minus suscipere:neqꝫ aliaꝝ
figurarū aliqua:ꝑpter qđ nō est ꝑpriū qualitatis oīs:
suscipere magis ꝛ minus.ostendit aūt figuras nō susci/
pere vniuersale theorema preaccipiēs:qualia suscipiūt
magis ꝛ minus:ꝛ qualia non.quecūqꝫ enī suscipiunt ꝑ/
positi rationē:ſm ꝙ magis vel minus dicunť:hec dn̄r
magis.Si aūt nō susceꝑint nō diceť alterū altero ma/
gis.nihil suscipit qdē.igiť trigonū circuli rōnē:ꝛ ꝑpter
hoc non erit vtiqꝫ trigonuꝫ tetragono magis circulus.
albū vō vestimētū:ꝛ nix:ꝛ multa alba suscipiūt albi ra
tionē:ꝛ ꝑpter hoc albū aliud magis alio esse diceť.Or
igiť oīa quecūqꝫ suscipiunt rōnem eādē:hec ꝛ magis ꝛ
minus suscipiunt:aut nō oīa.nam oēs quidē particula/
res hoīes suscipiunt hoīs rōnem:homo aūt hoīe nō est
magis homo:quare nō suscipientiū quidē eandē rōneꝫ
nullū suscipit magis ꝛ minus:suscipientiū aūt:hec qdē
magis suscipiunt:hec aūt nō suscipiūt.siquidē enim est
subē ratio non suscipere magis ꝛ minus:qꝛ neqꝫ substā/
tia suscipit.similr̄ aūt neqꝫ quātitatis determinate:vel
eoꝝ que sunt ad aliquid.dupli enī rōnem suscipiunt:ꝛ
q̄tuor ad duo:ꝛ duo ad vnū:ꝛ neutrū est magis dupluꝫ
altero.si vō qualitatis est ratio:velut albedinis vel dul/
cedinis suscipiūt:merito aūt his que sub eadē rōne sūt
que magis ꝛ minus suscipiunt : qꝛ in his est cōparatio:
sed non in his que exierint eandē rōneꝫ. Si igiť nulla
figurarū hēt magis ꝛ minus:non ꝑpriū est hoc qualita
tis:sed ꝑpriuꝫ est ipsius simile ꝛ dissimile.nam ꝛ de oī
ꝛ de sola qualitate ꝑdicať simile ꝛ dissimile.sic quideꝫ
igiť littera Aristo.sufficiēter sortita est explanationeꝫ.
¶ Querit aūt Jamblicus ꝑpter qđ magis ꝛ minus vt
cōe ponit pluriū ꝑdicamentorū:ꝛ ait ꝙ hec in partici/
patione consideranť:alio quidē existente participante.
alio autē eo ꝙ participať.ꝛ siquidē participationē que
in materia dicit:oportebat ꝛ subam:ꝛ quātū ꝛ alia ꝑdi
camēta ſm se tota:suscipere magis ꝛ minus:omnia enī
in materiā proueniunt.si autē participari dicat superue
nientia predicamenta:qualis est qualitas ꝛ ad aliquid:
oportebat ſm se totā qualitateꝫ:ꝛ ad aliquid:suscipere
magis ꝛ minus.Forte igiť ꝙ quidē cōueniat superidu/
ctibilibus verū est:ꝛ in qualitate auteꝫ:magis subales
species:sicut figure ꝛ ſm id ꝙ maxime considerate : vt
virtus.hec magis ꝛ minus nō suscipiunt:sed ꝑpter qđ
aiūt in multas opiniones diuiditur:que ſm qualitates
intensio ꝛ remissio eius qđ magis ꝛ minus:aut ꝛ ratio
ipsa qualitatis:ꝛ participans ꝛ cōpositū:fuit causa talis
differentie opionū:cum multā in seipsis habeant dr̄iaꝫ:
ꝛ diuersos intellectus moueant.nam rationē ipsam q̄li
tatis.hi qdē stare ſm vnā diffinitionē putāt.hi autē in
quibusdā quidē stare:in quibusdā aūt non. Quidaꝫ vō
neqꝫ ipsam oīno stare.materialē enim ipsam esse ꝛ cuꝫ
materia coalterari ex iterminata ipsius nā.alij autem
diuidunt ipsam:aliā quidē imaterialē ponentes.aliam
aūt mālem.ꝛ omnes isti circa differentias qualitatis di
stinguunť.ſm alium aūt modum penes participātia ꝛ
suscipientia rationem:fit opinionum diuisio:quādo di/
cimus late vel in latitudine participant : ꝛ quia magis
ꝛ minus participant. Tertia autem alia vtiqꝫ fiet diffe
rentia:ſm id quod cōmune ex ambobus.duobus enim
aliquibus conuenientibus:alterius predominatio intē/
sionē facit ꝛ remissionem:predominādte quidem enim
specie accidit ꝙ magis:ꝑdominante aūt materia ꝙ mi
nus:ꝛ quādo quidem species predominať stat ratio in
vna specie determinata ſm se:quādo aūt suscipiēs:tūc
alteratio fit ꝛ motus in ipsa:quādo autē adequanť:hec
quidē sic se habent partiū:hec aūt sic:ꝛ ita diuerse fiūt
opiniones.¶ Post cōmunē aūt considerationē sectaꝝ
ꝛ vnāquāqꝫ singulariter tractare bonum est:ad stoicos
qdē enī dicentes studiosum qdē gen⁹ firmū esse.mediū
autē intensionē ꝛ remissionē suscipere.dubitare dignū
est.si non habens virtutē.deficiens autē ſm exercitiuꝫ
vel ſm nām:minus vtiqꝫ erit studiosus.Forte autē di/
cent virtutē existentē sciam:ex seipsa hēre firmitatem.
ꝑpriaꝝ enim rationū existens speculatiua:ꝛ coniectu/
ratiua semper eos qui ſm ipsam facit omnia facere:fir
miter stans in non decidēte specie scientie:sed quō hoc
est possibile in vertibili ꝛ passibili substātia qualitatis.
ꝛ maxime ſm ipsos:diffusionē ꝛ cōtractioneꝫ habente
in infinitum in seipsa ꝛ virtute quia corpora ꝛ qualita/
te dicunť.Forte igitur que de alijs principijs ab antiqs
dicuntur:ad alia principia isti transferunt:nisi forte stu
diosum habitum ſm id ꝙ in summo ponentes:ꝛ nō in
motu considerātes merito neqꝫ intensionē neqꝫ remis/
sionem volunt in ipso considerare : sed si hoc ꝛ artium
vniuscuiusqꝫ est aliquid summū quod ꝛ ipsuꝫ stat.oīs
enim eius ꝙ magis ꝛ minus:est aliquid semper ꝛ ꝙ sū
mum et forte ſm hunc sensum opinio cuius meminit
Aristo.habitus perfectos non in virtute sola:sed etiam
in sanitate ꝛ grāmatica ꝛ alijs dispositiōibus accipiēs:
in intensibiles ipsos ꝛ irremissibiles esse dicit.Jn parti
cipantibus habitus:magis vel minus intensionem ꝛ re
missionē considerans:ꝛ etiā inest ipsis artibus nō solū
est videre hoc:sed etiam in virtutibus. Nam virtutuꝫ
he quidem perfecte sunt.he auteꝫ imperfecte.imperfe/
cte quidem que natura solum vel consuetudine vel ra
tione.perfecte autem que tribus his sunt perfecte : nisi
forte ipsa quidem virtus sit perfecta ꝛ integra.partici/
patur autem ſm partem:sicut ꝛ grammatica ꝛ aliaruꝫ
artium vnaqueqꝫ:propter imperfectum ꝛ magis ꝛ mi/
nus in ꝑticipatione ꝯsiderať.Sed quales dispōnes vt
ꝑfectas videt Aristo.alias ꝑter eas que habenť.ḡ ne se/
parabiles

parabiles spēs:ꝛ ꝑ se iustitiā:aut neqꝫ ꝯsuetū est ipsi B.
neqꝫ ꝑpositis est icōueniēs:neqꝫ dispōnes vtiqꝫ voca/
renť ille:sed ꝑticipatas ꝑfectas ꝯsiderās ſm relationē
ad illas:eos qui deficiunt ab ipsis magis ꝛ minus vult
hēre:ꝛ certior ista ratio est.Jn oībus dispōnib⁹ ꝛ ꝑfectuꝫ
ſm sūmitatē ipsarū ꝯsiderans:ꝛ magis ꝛ minus:ſm eā
que in latitudine ꝑticipationē.¶ Alioꝝ aūt rō stoico/
rū qdē iperfecta vī:neqꝫ v̄tutū iperfectionē:neqꝫ alia/
rū artiū ꝑfectionē ꝯsiderās.nā sigdē in rōne sola ꝯside
rareť v̄tus:rōnē hn̄s ꝛ sciam vtiqꝫ nō intendereť:vna
enī est vera rō:vera aūt veri rō magis non est:si auteꝫ
sciam hn̄s deficiat:ſm exercitiū vel nām:minus vtiqꝫ
erit iustus:quare si perfectus habitus nō ex solis theo/
rematibus cōsistit.Sed etiā ex natura ꝛ cōsuetudine.
erit vtiqꝫ alius alio iustior:ꝛ in hoc aūt ratio qdeꝫ vna
ꝛ eadē que cōpleť a theorematibus:exercitiuꝫ aūt ſm
ꝙ iperfectus grāmaticus cōsiderať:facere magis ꝛ mi
nus in diuerso mō ꝑticipationis eiusdeꝫ rōnis.Silr̄ āt
ꝛ vna qdē rō est albedinis.nix enī diciť albior lacte:ꝑꝑ
nō albi cōmixtionē.vbi enī māe mixtura nec̄e est ꝑtici
pare eo ꝙ nō tale:ꝛ itēsioneꝫ ꝛ remissionem fieri. Sed
quō aiunt albi⁹ fieri aliqd:nō ꝑus albū:aut magis grā/
maticuꝫ si nōdū grāmaticus est.at vō nō diciť grāma/
ticus qui nō hēt:ꝑficiēs aūt ꝛ ꝑpinquās adhuc ad grā
maticā:neqꝫ albus similr̄:ꝛ qn̄ etiā hūc dicim⁹ maiorē
isto:neuter est magn⁹ simplr̄:vnū enī ꝙ simplr̄ magnū
ꝛ maximuꝫ est:ꝛ vna que simplr̄ grāmatica : ꝛ vna que
sūma virtus.¶ Sed dubitationē quidē soluendū:ſm
relationē ad ꝑfectū dici cōparatiōes.his aūt ita dictis
mirabile si cōuenit ꝑfectā hāc qualitatē mālē esse.ꝑfe
ctū enī ꝛ stans eodē modo:alterius vtiqꝫ erit nāe:ꝛ nō
mālis.Adhuc aūt ait Jamblicus hoc magis icōueniēs
si mālis qdem est qualitas:ꝛ nō eadē patiať cū his que
suscipiunt ipsaꝫ in mālibus substātijs.fere enī ita sepa/
rabilis fit si aliq̄ ꝑpria hēat opera separata a cōi:ꝛ illō
aūt ait incōueniēs:si qualitas qdē semꝑ cōnectiť cum
quali tanꝗ̄ gemellā ad ipsuꝫ habēs nām:ꝛ īuariabilē.
separata est aūt omni.Jterū qualitas quidē nō itēdiť.
Qualia aūt intenduntť.Forte igiť ait in oībus his:ad i/
māles rōnes referēs.nā in v̄tutibus ꝑfectus qdē cōce/
dentes:perfectū aūt in hoībus negātes:latebāt seipsos
īmāles perfectas existimantes:ꝛ ꝑꝑ hoc a mālibus has
abnegabant.Si aūt hoc excedit opīo ad aliā nām diffe
rentē oīno.Jd enī ꝙ q̄litatis nō erat īmāliū.hec qdeꝫ
ipsis verbis scripsit Jāblicus.Forte aūt hac rōne ma/
gis ꝛ minus ꝛ in suba nec̄e est poni.mālis enī est ꝛ ipsa.
perfectū aūt ꝛ stans alterius vtiqꝫ erit nāe:ꝛ quātū silr̄
ꝛ ipsum determinatū:ꝛ oēs q̄litates:sed non ſm id qđ
māle.existimo aūt ꝛ magis ꝛ minus accipe:sed ſm sup
ductibile:ꝛ minus subale.nā suba qdē ſm ipsuꝫ esse qđ
quidē diciť cōsiderata nō hēt magis ꝛ min⁹:q̄litas aūt
ſm eā que in suba ꝑticipationeꝫ subsistēs merito susci/
pit hoc:eteni magis qdē in minus subalib⁹.minus aūt
in magis subalibus:sicut in figuris:ꝛ quātū autē ꝑpin/
quius sube existēs:nō suscipit magis ꝛ minus:sed neqꝫ
qualitates que ſm sūmā sui ꝑfectionē cōsideranť:sicut
perfecta virtus:ꝛ ꝑfecta grāmatica suscipiunt magis ꝛ
minus.nam ſm id ꝙ maxime cōsideranť ipse:ꝛ nō sūt
ꝑfectiones iste rōnes imāles ꝛ separate. Sed māles q̄/
dem:ſm spēm aūt ipsam cōsiderate:ſm quā ꝛ diffini/
mus vnūqōqꝫ māliū:nō ad mām sed ad spēm aspiciē/
tes:ꝛ siquidē nihil māliū sortiť aliqn̄ suā ꝑfectionē:hn̄
hꝫ dicere in oībus existere magis ꝛ minus. Si aūt hoc
incōueniens est quid ꝛ hoc maxime : ꝛ ita nobis etiam
Plotini opīo dirigereť:ſm māleꝫ ꝛ gn̄alē accepta solū.
sed nō ſm qualitatis ꝑpriū:ſm ꝙ a suba ꝛ a qualitate
differt.Jamblicus aūt obuiās ad opīonē Plotini.simi
liter qdē q̄litates ꝛ silr̄ quales trāsmutantē in intensio/
nibus ꝛ remissionibus:incōueniens ait eisdē imutatio/
nibus alterari rōnē:quibus ꝛ cōpositū:qđ enī differt a
ꝑticipantibus qđ ꝑticipať:ꝛ simul ipsius cōis dignitas
de incorporeis ꝙ īpassibilia sint ꝛ inuertibilia:sic euer/
teť.hec aūt ɔ̃ Plotinū cū dixisset:verissimā subiungit
theoriā dogmatis.ait enī existens quedā rōnū icorpo/
rea suba:dat seipsam suscipiētibus:ꝛ faciens q̄le penes
corpus:nihil minus manet ſm se icorporea in corpore
habēs esse ſm se:ꝛ hypostasim ipsi tradēs:cū hoc ꝙ nō
perdit ꝑpriā nām.vnde itaqꝫ est quidē que apud ipsaꝫ
impressa forma:velut suscipere itensionē:est aūt ꝛ icor/
porea suba q̄litatis potens stare in eadē specie : ꝛ nō fit
ꝑpter hoc imālis:sed mālis:non tn̄ totius māe fit:qꝛ ꝛ
sui ipsoꝝ sunt spēs:ꝛ ſm vnū ꝛ idē ꝑprie determinanť:
ꝛ ꝑpter hoc neqꝫ in eo ꝙ fiunt māe distant oīno a tota
sua natura:manētes autē in se quodāmodo abstrahun/
tur a cōtraria sibi elongatione ꝛ infinitate. Reliquam
aūt vltimā sectā corrigens Jamblicus:que intellectua
les quidē qualitates non intensibiles existimat:māles
aūt intensione ꝛ remissione ꝑticipare:illud Porphyrij
ait:ꝙ oīa intellectualia:ꝛ vere existētia substātie sunt.
ꝛ ꝑpter hoc nō suscipiūt magis ꝛ minus.Sed poťe ait
ad hoc dici:ꝙ in itellectualibus saluať ordo rōnis q̄li/
tatis:ꝛ si ſm subaꝫ ibi oīa existāt:ſm hanc enī rōnē cir
ca subam status ꝛ motus cōsiderať saluās vt in itelle/
ctualib⁹ rōnem exn̄tis ī altero ꝛ circa alteꝝ opatiōis.sꝫ
totalr̄ nō ē itellectualib⁹ est ꝑmissus ſmo.hec qdē igiť
sufficiēter dicta sunt.¶ Mirabilr̄ aūt Archytas breui
ſmone cāꝫ ei⁹ ꝙ magis ꝛ min⁹ īsinuauit dicēs.ꝛ q̄litati
aūt cōia qdā cōnectunť:velut ɔ̃rietatē suscipe:ꝛ priua
tionē:ꝛ etiā magis ꝛ minus:velut in passionibus:qꝛ enī
infinitate q̄dā ꝑticipant passiones:ꝑpter hoc recipiūt
quandā intensionē ideterminatā ſm magis ꝛ minus:ꝛ
ita ſm suā rōnē q̄litas magis habebit ꝛ minus : ꝛ nō a
ꝑticipātibus.nam in ꝑticipātibus cōsiderata intensio ꝛ
remissio:nūc quidē solo existēte albo si ꝯtingat:quādo
aūt adustus fuerit a sole factus erit minus albus:q̄ꝫuis
ſm idoneitatē vel inidoneitatē fit ꝑticipātis ſm com/
mixtionē eius ꝙ nō tale:hēt tn̄ ꝛ ipsa in ꝑticipatis rōni
bus excellētiā.Jste enī differēter fiunt ꝑcedētibus alte
ris passionib⁹.gnimo hēt dubitationē ne forte in susci/
pientibus sit dr̄ia.Jn cōnaturalibus aūt coloribus:ve/
lut in albo in lacte ꝛ niue:manifesta est excellentia ſm
magis penes ipsaꝫ naturalē rōnē.¶ Sed quō ꝑprium
qualitatis simile ꝛ dissile esse ait.Aut qꝛ sicut dictū est
sepe:supuentitia est qualitas:ꝛ ꝑpter hoc velut colora/
tionē facit que ſm ipsam cōio.vnūqōqꝫ est enim gene
rū:ꝑpriā hēt cōionis nām:ꝛ que quidē ſm subam cōi/
cant:idētitate colliganť:qꝛ idē fiunt.ꝙ aūt ſm quātita/
tē eq̄le:ꝙ aūt ſm q̄litatē sile.Sic enī aduētitia q̄litas:
nō est totū ꝛ oē qđ est id qđ suscipit:sꝫ circa aliqd ipsi⁹
fit caracter qdā circa subam:q silitudinē facit.nam silī
tudo est eiusdem speciei superuentitia participatio : vt
ostensuꝫ est in parmenide:ꝛ dissimilitudo que alterius.
Si enī similitudinē qdē maxime facit caracter. Jn ca/
ractere aūt eē habet qualitas merito ſm simile ꝛ dissi/
mile hēt ꝑprietatē.signat autē ꝛ Archytas scribens ita.
qualitati aūt ꝑpriū:simile ꝛ dissile.nā coloribus dicim⁹
similes habētes eundē colorē:ꝛ caracteri habentes ean
deꝫ ideā:ꝛ dissiles aūt ſm ɔ̃riū.eadē aūt ratio ꝛ in alijs
ꝛ in hoc aūt est quidē in dicendo similia vel dissimilia
ꝑticipātia ad rōnem referre causam : ꝑticipata quideꝫ

enim simil'r similia fiunt:que ẜm idem specificant̃.al'r autē ⁊ aliter alia ⁊ alia fiūt ꝑticipātia:qn̄mo ⁊ ipsa ẜm se rōnē qualitatis tanq̄ ꝑncipales similitudinis ⁊ dissimilitudinis existimādū.naʒ hēt secum subsistēs simile ⁊ dissimile:ꝓpter qđ ⁊ oīs qualitatis vt cōsequēs cum ꝓpria natura ⁊ cōnexū sibi:nā ⁊ ẜm caracterē qualitatis:⁊ ẜm cōes ipsius rationes:ꝑter oēs spēs q̄litatis coexistit sibi sile ⁊ dissile:ꝑp qđ ⁊ oīs q̄litati ē ipm ꝓpuʒ.

¶ Non opʒ auteʒ turbari:ne quis nos dicat de qualitate ꝓpositū facientes: multa eoꝝ que ad aliquid cōnumerasse. habitus eni ⁊ dispōnes dicebamus esse eoꝝ que ad aliqd. fere eni in omnibus qualitatibus gn̄a ad aliquid dn̄r. singulariū aūt nullū. Scia quidē enim genus existens:ipsum qđ est alterius dicit̃. cuiusdaʒ eni scia dicit̃. Singulariū aūt nulla ipsum qđ est alterius dicit̃:velut grāmatica nō dicit̃ alicuius grāmatica:neq̄ musica alicui⁹ musica: nisi forte ẜm gen⁹: ⁊ he dicant̃ eoꝝ que ad aliquid. velut grāmatica dicit̃ alicuius scia:non alicuius grāmatica: ⁊ musica alicuius scia:nō alicui⁹ musica. Quare singulares nō sunt que ad aliqd. Dicimur autē quales singularibus. has eni ⁊ habemus:sciētes eni dicimur in habendo quasdā sciarū singulariū. Quare ⁊ q̄litates erunt he singulares ẜm quas qdē ⁊ quales dicimur. he autē nō sunt eoꝝ que ad aliqd. adhuc si ꝯtigerit idē hoc quale ⁊ ad aliqd esse: nullū icōueniēs i ambob⁹ gn̄ib⁹ ipm dinūari.

¶ Congrue aūt hoībus doctrine est soluere orientes ex dictis dubitationes:meminit igitur Aristo. q̇ habitus ⁊ dispositiones ꝑus in ad aliqd dinumerauit.de qualitate aūt tractans primā speciē qualitatis ipsas posuit:⁊ quia verisil'e erat ex hoc turbari audientes. Si eni duorū predicamentoꝝ est habitus:accidet vnum existentē ipsum diuersis specie vti differentijs.diuersoꝝ eni generū ⁊ non subinuicē ordinatoꝝ diuersas specie dr̄ias dixit esse. ¶ Soluit igit̃ hanc dubitationeʒ dupl'r. vno quidē modo ostendēs in omnibus talibus:genera qdē ad aliquid dicta:velut sciam scibilis. Species aūt ⁊ singularia non iam ad aliquid. grāmatica eni ⁊ aristarchi grāmatica:neq̄ adinuicē neq̄ ad alterū dicunt̃. si eniʒ grāmatica aristarchi vt ad aliqd:⁊ aristarchus erit grāmatice vt ad aliqd. Simil'r autē ⁊ musica ⁊ aristoxeni musica.nam etsi ipse videant̃ ad aliquid dici:ẜm ipsuʒ genus habēt ad aliqd. Nā grāmatica alicui⁹ scia dicit̃. sed nō alicuius grāmatica.⁊ si sciens grāmaticus dicit̃ ẜm relationē ad genus:sciens grāmatice:sed nō simpl'r sciens dicet̃:adhuc autē grāmatica habentis dicit̃:non erat aūt sic ad aliqd. Si igit̃ q̇ qdē ad aliqd in gn̄ib⁹: q̇ aūt quale in singularibus:aliter quideʒ habitus erit in ad aliqd:aliter aūt in qualibus ẜm singulare: ostēdit autē q̇ ẜm singularia qualia sunt participātia ab hēre nos singularia:⁊ nō gn̄alia:⁊ a dici qualia participantia que in parte.vnusquisq̄ eni a singulari qualitate ꝓpa dicit̃ qualis:⁊ non ab vl'i.velut grāmaticus qdē a grāmatica. Aristarchus aūt grāmaticus ab ea que Aristarchi grāmatica:⁊ non ab ea que Zenodoti:qm̄ igit̃ a singularibus quales dicunt̃:nō vtiq̄ erūt singulares eoꝝ que ad aliqd.nō eniʒ dicit̃ grāmatica Aristarchi vt ad aliqd:qm̄ ꝯuerteret̃ ⁊ diceret̃ Aristarchus grāmatice Aristarchus:qđ quidē incōueniēs. Scđam aūt soloneʒ inducit:q̇ nihil ꝓhibet idē in duobus predicamētis eē qn̄ nō ẜm idē:sed ẜm aliud ⁊ aliud significatū fit diuisio.nā Socrates ad multa reducet̃ ꝑdicamēta:vt eniʒ homo ad substantiā:vt aūt tricubitus forte ad quantū: vt aūt pater:⁊ vt filius sub ad aliquid:vt aūt phs ad q̄le.sic autē ẜm alia ⁊ alia cōuenientiū eidē:⁊ ad alia ꝑdicamēta reducet̃. Quid igit̃ incōueniens: si ⁊ habitus ⁊ dispositio ẜm aliud aliqd ⁊ aliud ad aliđ ⁊ ad aliđ ꝑdicamētū reducunt̃:vt eni locus ẜm distensionē qdē est quātū:ẜm terminū esse ꝯtinētis:est ad aliqd:sic ⁊ dispō ẜm hr̄e qdē aliqual'r:q̄litas erit.ẜʒ dici aūt dispositi dicet̃ ad aliqd. Alexāder aūt Aphrodiseus in solis ad aliquid putat accidere hoc.s.q̇ q̄dā eoꝝ q̄ ad aliquid reducunt̃ ad ꝑdicamētū aliud:q2 a ꝑncipio ipsum ad aliqd nō hēbat ꝓpriū subm. Sed in alio ⁊ alio ꝑdicamēto habebat eē.nō aūt est hoc veꝝ.nā ⁊ in oībus ꝑdicamētis hoc ꝯsiderat̃.qm̄ eni nō vnū aliqd est.neq̄ simpl'r vnūqđq̄ acceptoꝝ:sed in cōposita nā cōsistit:nihil miruʒ si vnūqđq̄ ẜm aliud eoꝝ que in se ad alterū aliqđ genus reducit̃:ẜm aliud aūt ad alterū. Forte aūt in cōpositis quidē velut in Socrate:cōcedet hoc Alex̄r.resoluto āt in simplicia:⁊ sine cōplicatione cōpositi vnumqđq̄ ad vnū ꝑdicamētū reducet̃.hō.pī.tricubitus.phs.ꝓpriuʒ aūt aliquid in ad aliquid cōsiderauit Alex̄r.s.q̇ semꝑ cū alio ꝑdicamēto subsistunt:vt pater qdē cū suba:maius cuʒ quāto:amicus cū quali:⁊ ꝑcutiēs cū facere:⁊ in alijs simil'r. ¶ Sed vt existimo dubitaret aliqs vtiq̄: quō ait Aristo.gn̄a quidē dici ad aliqd.singularia autē qualia esse.palā eni q̇ cuiuscūq̄ ꝑdicamēti fiunt gen⁹: eiusdē ꝑdicamēti erūt:⁊ q̄ in illo gn̄e singularia.naʒ si suba est gen⁹ ⁊ sub gn̄e singulares sube:⁊ si q̄litas gen⁹: ⁊ sub hac singulares qualitates.gen⁹ eni nō solū de spēbus:sed ⁊ de indiuiduis ꝑdicat̃ vniuoce.quō igit̃ gen⁹ qdē ad aliqd eē ait.singularia aūt nō eē ad aliqd:ẜʒ q̄litates. ¶ Adhuc autē dignū existimo dubitatione hoc: quales habitus ⁊ dispōnes in spē q̄litatis posuit Aristo. Si eni ea que vt genus:quō nūc ad aliqd has eē ait.ẜʒ nō q̄litates. Si aūt singulares quō nō ⁊ ea q̄ vt genus. qdā eniʒ hitus ⁊ hitus:⁊ q̄dā dispō ⁊ dispō sunt:sic qdā hō ⁊ hō. ¶ Dōm aūt existimo ad hec q̇ non dixit gn̄a non esse qualitates:neq̄ q̇ gn̄ales habitus ⁊ dispō non est q̄litas:sed q̇ si ⁊ dicta sunt ad aliqd habitus ⁊ dispō nō oīs hʒ hoc:ẜʒ gn̄alis solū:q̄litas vō oīs ⁊ gn̄alis ⁊ singularis:⁊ nullū icōueniēs gn̄alē qdē hitū ⁊ ad aliqd eē. singularē aūt q̄litatē solū:q2 nō ipsius q̇ vt ad aliquid gn̄is assignant̃ singulares hitus:sed ei⁹ q̇ vt q̄litas.nā scia vt qdē ad aliqd:nō diuidit̃ in spēs. vt aūt q̄litas diuidit̃ in singulares scias.que qdē ad aliqd non sunt vt ostēsum est.q̄litates aūt sunt. Si aūt opʒ ⁊ cōes q̄sdaʒ exponē determinationes.quō pōe est ad aliud ⁊ aliud ꝑdicamētū idē referri. ¶ Dōm q̇ opʒ ea q̄ ꝑponunt̃ vt cōposita resoluē vsq̄ ad ea q̄ sine cōplexione reducētibus nobis singula: ⁊ tūc vel a diuersitate sign̄atorum: vel a dr̄ia ꝯceptuū:vel a diuerso caractere in ipsis vbis cōuenit talia discernē:⁊ singularia sic in ꝑdicamēta reducē.sil'r āt ꝯsiderādū ⁊ gn̄a ⁊ spēs ⁊ dr̄ias vniuscuiusq̄ idētitatemq̄ ⁊ diuersitatem:quō enim pugillatiuus:⁊ in qualitates reducitur:⁊ in ad aliquid:ẜm q̇ quidē disponit̃ aliqualiter ad qualitatem:ẜm q̇ aūt ad alteruʒ aliquid dicitur facere ad aliquid:quō autē rursum passione existente: hac quidem in effectu qui ex passione fit:hac aūt vt causa:que quidē efficit passionē cōmune

aliquid

aliquid ꝯsiderat̃ passiua qualitas:q2 modus relationis ad eandem passionē:⁊ cōmunis caracteris modus informationis cōe efficit.opʒ autē ea que in pluribus generibus ꝯsistunt recusari in dinumeratiōe ꝑdicamētoꝝ. Simpliciū enim que in ipsis est diuisio:simil'r auteʒ ⁊ si qua media sunt:vel cōmunia vel cōplexa genera:nō cōueniunt predicamētis:sed hec quidē apponunt̃:quia ⁊ Aristo.insinuauit quō idem ad aliud ⁊ aliud predicamentū reduci possibile est. Fineʒ autem iaʒ ⁊ nobis habeat de qualitate sermo.

¶ Incipiunt predicamēta de facere ⁊ pati.

Suscipiunt aūt ⁊ facere ⁊ pati cōtrarietateʒ: ⁊ magis ⁊ min⁹:calefacere eni ei qđ est infrigidare ꝯrium: ⁊ calefieri ei qđ infrigidari: ⁊ delectari ei quod tristari. Quare suscipiūt ꝯrietatē: ⁊ magis ⁊ minus:calefacere eni magis et min⁹ est: et calefieri magis et minus:et cōtristari magis et minus est. Suscipit igitur et magis et min⁹ facere et pati:de his quidē igit̃ tāta dicuntur. Dictū est aūt ⁊ de poni in his que ad aliqd:q2 denoīatiue a pōnibus dr̄.de reliqs aūt.s.qn̄: ⁊ vbi: ⁊ hr̄e:q2 manifesta valde sunt:de ipsis nihil aliud dicit̃:q̄ quecūq̄ in principio dixi.q2 hr̄e qdē sign̄at idutū esse:armatū esse. vbi aūt velut in lycio:in foro: ⁊ alia q̄cūq̄ de ipsis dcā sunt. de premissis quidem igitur generibus: sufficiunt que dicta sunt.

Decem generum quatuor quideʒ de quibus iam pertransiuit:totaliora existentia:⁊ ampliorem speculationē suscipiētia:multis sermonibus digna reputata sunt ab Aristo.de reliquis aūt dicet:q̄uis breuius.possibile tamen erat ⁊ de illis dicere multos ⁊ bonos sermones. sufficit aūt vt in itroductione intellectū ipsoꝝ statuere:vt habeāt iuuenes qui simplicia in ꝓpa genera reducunt:cōueniēter facere ꝑdicamēta:qđ qdē in ꝑncipio per exēpla fecit:seorsum vō de vnoquoq̄ horum fecit certos sermones.de facere quidē ⁊ pati in de generatione ⁊ corruptione.de quādo autē ⁊ vbi in nāli auditu vbi docuit de tēpore ⁊ loco perfecte.de omnib⁹ aūt in metaphysica ꝑfectissimos fecit sermones. Principia eni ẜm significatiuā ipsaꝝ dictioneʒ in logico negocio declarant̃.ẜm res autē sign̄atas in metaphysica conuenienter. ¶ Primo autem in his meminit ipsius facere ⁊ pati:q2 aiunt ẜm qualitatē est facere ⁊ pati.merito igitur post qualitatē statim premissa sunt:⁊ quideʒ ẜm substātiā est facere sicut generare ⁊ edificare:⁊ ẜm quātitatē vt numerare:⁊ ad aliquid etiā conuenienter se habent:si quidē facere ⁊ pati sunt ad aliquid.melius igitur est dicere q̇ ad quatuor ꝑdicamēta cōuenienter se habēs facere ⁊ pati vt ad existentiā actionis ⁊ passionis.merito post quatuor sequit̃ tractatus hoꝝ.⁊ q2 etiā incorporeis existunt hec cōsequētibus generib⁹ oībus cōsideratis in solis corporibus. Simul auteʒ meminit ipsoꝝ:q2 ⁊ simul subsistunt:⁊ vbi alterū est ibi est ⁊ alterū:ita vt voluerūt aliqui neq̄ ꝓpria ꝑdicamēta determinare ipsa:sed sub ad aliquid ordinare ipa. ¶ Archytas vō ⁊ hr̄e ⁊ vbi preordinauit ante facere ⁊ pati:etiaʒ causam dicens ita:qm̄ omne quod mouet̃ in loco aliq̄ mouet̃:facere aūt ⁊ pati sūt motus quidā ẜm actū manifestū q̇ locū preintelligere opʒ ꝑmo:in quo sit facere ⁊ pati.sign̄at autē facere quidē actionē.pati aūt passionē:non ẜm caracterē passionis.hoc eni qualitas:sed ẜm motū qui est in passiōe:⁊ hic est promptus de ipsis itellectus:ꝓpter qđ hunc qdem tanq̄ manifestū pretermisit dicere. ¶ Assequentia aūt ⁊ his inducit:quoꝝ ꝑmū est ꝯrietatē suscipere:facere ⁊ pati:calefacere eni ⁊ ifrigidare ꝯria:vtrūq̄ aūt in faciēdo:⁊ calefieri ⁊ infrigidari:vtrūq̄ aūt in patiendo:sicut ⁊ delectari ⁊ tristari. si enim ẜm qualitatē sunt tales ꝯrietates.calidum eni frigido est ꝯriuʒ:ꝯria aūt ꝯrioꝝ sunt factiua:erit vtiq̄ ⁊ in faciendo ꝯrietas:qn̄ accipit̃ vt actus generū suscipientiū ꝯrietatē.si aūt in faciendo ⁊ in patiendo:qđ eni faciens facit:hoc patiens patit̃:⁊ ꝯrioꝝ hec qdē habent aliquid intermedium:hec autē non habent.quoꝝ eniʒ qualitates habent aliqd itermediū:hoꝝ ⁊ ꝯrietas ẜm facere ⁊ pati hēt aliquid itermediū:vt tepere ⁊ rubere: qm̄ tepidū intermediū erat calidi ⁊ frigidi:⁊ rubeū vl' pallidū albi ⁊ nigri. Quorū aūt qualitates non habent aliquid intermediū neq̄ effectiua hoꝝ neq̄ passiua:vt egrotare ⁊ valere. Duplex aūt ratio est:factionū eni he quidē sunt opposite ad alterū patiens:sicut q̄ calefaciēdi:calefaciens eni id qđ calefit calefacit:he absolute sicut ea que dicēdi: nō est aūt ꝓpriū ipsius facere ⁊ pati cōtrarietas:neq̄ eni solis:neq̄ oībus inest hoc:neq̄ eniʒ ei qđ est dicere:vel scribere vel edificare:q2 nullū hoꝝ cōtrarietate cōsiderat̃:sed illis solis quecūq̄ ẜm actionem vel passionē erant habentiū cōtrarietateʒ:suscipit aūt magis ⁊ minus facere ⁊ pati. Calefacere eni ⁊ calefieri:⁊ alia dicta:facere ⁊ pati sunt:⁊ magis ⁊ min⁹: q2 ⁊ in ipsis q̄litatibus erat magis ⁊ minus:⁊ que ẜm ipsas faciunt ⁊ patiunt̃ magis ⁊ minus habebunt:nō aūt opʒ neq̄ magis neq̄ minus querere in omni facere ⁊ pati: sed in illis quecūq̄ ẜm genera suscipiētia magis ⁊ minus facere habēt ⁊ pati:qm̄ neq̄ generare est magis ⁊ minus:neq̄ numerare:neq̄ eni suba:neq̄ quātū suscipit magis ⁊ minus. Diuisio aūt ipsius facere ⁊ pati erit vtiq̄ ẜm actiones multipl'r diuisas:⁊ ẜm passiuas qualitates. ¶ De poni aūt remisit auditorē ad predicta:dictum autē est q̇ positio quideʒ existens alicuius positi est eoꝝ que ad aliquid. Poni aūt denoīatiue dictum a positione alterius ⁊ ꝑdicamenti:velut recumbere stare ⁊ sedere:nō enim sunt positio hec:sed a positione denominata sunt ⁊ habem⁹ ab ipso etiā diuisionē ipsius poni traditam. De reliquis vō tribus.s.vbi ⁊ qn̄ ⁊ hr̄e: q2 manifesta sunt ait nihil aliđ de ipsis q̄ que in ꝑncipio dicta sunt:⁊ ibi autē nihil aliud q̄ exempla ipsoꝝ ꝓposuit:vbi dicens velut in lycio:qn̄ aūt velut heri:āno pori:habere velut armatū esse:indutū esse. Infra autē tradet quandā diuisioneʒ ipsius hr̄e:tanq̄ multipl'r dicti. Sed qm̄ hec ab Aristo.despecta sunt:bene vtiq̄ habebit que a Porphyrio ⁊ Iamblico de ipsis artificialiter dicta sunt addiscē.vbi itaq̄ ⁊ qn̄ aiunt sicut ad aliqd. nō esse eoꝝ que ꝑncipal'r in rebus cōsiderant̃:sed eorū que alijs superueniunt:quanto eni supposito:⁊ his que in ipso.s.loco ⁊ tēpore coadsistere ⁊ vbi ⁊ qn̄:quēadmodū ⁊ que ad aliquid non esse:neq̄ aūt ipsum vbi locus est:neq̄ ipsum qn̄ tēpus:sed ꝑexistēte loco ⁊ tēpore.deinde in hoc altero existente:vbi esse dicit̃ qđ in loco est: ⁊ qn̄ qđ in tpe:vt Socrates i lycio erat heri. videt̃ aūt vnius specici esse ipsum vbi ⁊ nō suscipere differētias. nam hoc quidē indeterminate dicit̃ in loco:velut in ciuitate.hoc autem determinate:velut in porticu varia: vel in hac parte porticus. suscipit autem ⁊ omnes loci differentias.nam ⁊ sursum ⁊ deorsum: ⁊ ẜm ꝓximum

locum ꝛ cõmunem:ꝛ eum qui ſm ſe ꝛ ſm accidens:eſt
enim ſm vnumquodqꝫ hoꝝ eſt vbi. Similr̃ aũt ꝛ qñ
non eſt tẽpus : ſed p̃exiſtente tẽpore qḋ in tẽpore dicit̃
eſſe qñ.velut feſta bacchi.anno p̃ori vel p̃ſentialr̃ vel
futuro tẽpore. Ipſum v̾o tẽpus in quo eſt ꝙ quãdo dici
tur eſſe:non eſt p̃dicamẽtũ ipſius quãdo:ſed ipſius quã/
ti. Suſcipit autẽ ꝛ qñ eas que ſm tp̃s dr̃ias:ꝙ qdẽ eniꝫ
anni p̃oris ſm p̃teritũ dicit̃:qḋ aũt p̃ñtialr̃ ſm p̃ñs.qḋ
autẽ in futuro ſm futurũ.hr̃e autẽ ſignificat quando
exiſtenti alicui acquiſitum ꝛ ſeparatũ a ſubſtantia cor
poris coextiterit ipſi.habitudo igit̃ acquiſitoꝝ quorũ/
dam eſt ipſum habere. Indutum eñ eſſe eſt habere tu
nicam:ꝛ calciatum eſſe eſt habere calciamenta.hec aũt
ſunt altera ab hñte ꝛ ſeparata a ſubſtantia ipſius: neqꝫ
ſm ſubſtantiã:neqꝫ vt accidentia ipſi cõuenientia:ſicut
nigredo ꝛ oculoꝝ varietas.differentias autẽ ſpecificas
habere:ſm ſe quidẽ non hꝫ:poteſt autẽ ſm differẽtias
eorũ que habent̃ ſuſcipere diuiſionẽ:ſed hec quidẽ ani
mata ſint velut ceruus ꝛ bos.hec autem inanimata ve/
lut veſtimentũ ꝛ arma.poteſt aũt ſm differentiã eorũ
ſm que habet ſuſcipere diuiſionẽ.puta ſi in anima hꝫ
aiunt acquiſitos habitus:ſi in corpore que circa corpus
acquiſita.ſm ipſum v̾o habere vel haberi : nulla vtiqꝫ
fiet differẽtia.Sed qm̃ ꝛ Porphyrius ꝛ Iamblicus id
qḋ in anima habere:acceperũt in habitibus acquiſitis.
cõſiderabit vtiqꝫ aliquis ne forte qualitates ſint ille:ꝛ
qualia que ab ipſis:ſicut ꝛ corpora participantia acqui/
ſitam nigredinẽ.non eñ ſicut calciamenta ita circũpo/
nunt̃ habitus anime:ſed diſpoſitiones quedã ſunt circa
ipſam magis vel minus ipſaꝫ alterãtes. Ex dictis itaqꝫ
ſolute ſunt tales dubitatiões.¶ Sed quõ ſunt genera
ſex predicamenta:ſiquidẽ ipſoꝝ nõ ſunt ſpẽs.gña eniꝫ
ad ſpẽs dicunt̃:ꝛ ſpecierũ ſunt genera.Qꝛ autẽ genera
ſint predicamẽta ipſe Ariſto.ſignificauit dicens de pre
miſſis igit̃ generibus dicta ſufficiunt.Si igit̃ ſunt ꝛ ho
rum ſpecies alique vt oſtendemus : non amplius locuꝫ
habẽt dubia.Si enim genera hec ſunt:talia de ſpẽbus
dicunt̃ dictis.¶ Forte aũt aliquis dicet:ꝙ non ita di/
cunt̃ genera hec vt de pluribus ꝛ differẽtibus ſpecie in
eo quod quid eſt predicata:ſed quia maxime ſignificãt
differẽtes naturas:ꝛ abinuicẽ ſeparatas:ſicut dicimus
ꝛ in ſcientijs vnãquãqꝫ ipſaꝝ eſſe circa aliqḋ genus de/
terminatum:dicentes idem cũ hoc circa quandã natu/
ram ab alijs ſeparatã:ꝓpter qḋ ꝛ p̃dicamẽta ipſa nomi
nat.¶ Iterum aũt cõtradicunt quidã:volentes facere
ꝛ pati dici adinuicẽ:ꝛ eſſe ꝛ non eſſe ad aliquid:ſed non
ꝓpria quedã p̃dicamẽta ſicut Ariſto.ait. Nõ recte aũt
dicunt:non eñ eſt ipſis eſſe in habitudine adinuicem.
non enim ſicut dextrũ ꝛ ſiniſtrum in habitudine ſoluꝫ
ſubſiſtunt:ſed eſt ꝛ aliquid factum ab ipſis : ſm ꝙ hoc
quidem eſt faciens:hoc aũt patiens.Si autẽ ꝛ dentur
adinuicẽ dici facere ꝛ pati:nõ tamẽ ſingularia:non eniꝫ
vtiqꝫ ambulare vel currere ad aliquid eſt:q̈uis ſint fa
cere:neqꝫ enim grãmatica erat ad aliquid:qm̃ in ſcien/
tia genus ipſius eſt ad aliquid.vniuerſalr̃ aũt de omni
quidẽ agẽte facere dicit̃:nõ omnis aũt actio ad patiẽs:
neqꝫ eñ abſolute actiões velut dicere ꝛ currere ꝛ lege/
re:ꝛ talia:quare non erit vtiqꝫ facere oĩum ad aliquid:
q̈uis eniꝫ patiatur aliquid pauimentũ ab ambulante:
non tñ ſm hoc dicitur ipſum ambulare facere:ſed ſm
talem motũ.ſimilr̃ aũt ꝛ algere vel denigrari vel deal/
bari:ſm ſic ſe hr̃e.ſicut eñ ꝙ cõiter qdẽ:ↄ̃rium eſt ad
aliquid:vnum qḋqꝫ autẽ ipſorũ ſub ꝓprio gñe:ita ꝛ fa/
cere ꝛ pati:q̈uis adinuicem dicant̃ non iaꝫ erunt vtiqꝫ
ꝛ q̃ ſub ipſis ad aliqd : qm̃ igit̃ neqꝫ ſub ipſis ad aliqd
ſunt:neqꝫ ſub aliq̃ alioꝝ p̃dicamẽtoꝝ ꝓpria vtiqꝫ erũt
p̃dicamẽta.¶ Sed forte dicet aliqs ꝙ oportebat facẽ
ꝛ pati ſub ad aliqd reduci:ſicut ꝛ ↄ̃ria.ſingularia autẽ
facere ꝛ pati:ſub proprijs generibus vnumquodqꝫ:edi
ficare quidẽ parietẽ ꝛ gñare ſub ſuba.numerare autẽ
ꝛ dicere ſub quãtitate:qꝛ quãtũ eſt oꝛo ꝛ numerus.deal
bare autẽ ꝛ demigrare ſub qualitate.¶ Forte igit̃ ita
ſe hꝫ facere ꝛ pati ad alia p̃dicamẽta:ſicut ad ſubſtan/
tiã actio ꝛ paſſio.nã ꝛ ſm ad aliqd eſt agere:vt amare ꝛ
ſm alia decem p̃dicamẽta.¶ Sed dicet vtiqꝫ aliqs:ꝙ
cõmunia quidẽ dixit ipſius facere ꝛ pati :ꝓpria aũt nõ
oſtendit.Ad qḋ ait Iãblicus:ꝙ in his que cõia putant̃
ꝛ ꝓpria ipſoꝝ inſinuata ſunt:nõ eñ ſimplr̃ ↄ̃ria accipit
ꝛ magis ꝛ minus.ſed hec quidẽ in actiõe.hec aũt in paſ
ſione.facile eſt aũt dicere ad hoc:ꝙ ꝛ in alijs p̃dicamẽ/
tis ↄtraria ꝛ magis ꝛ minus:non quecũqꝫ accepta ſunt:
ſed ꝓpria ſingulorũ:ꝛ tñ nihilominus videbat̃ cõibus
oportere apponi ꝓpria. Qḋ igit̃ a p̃ncipio dicebat̃:ma/
gis eſt verũ:ꝙ in his ↄtentus eſt totalioribus. ¶ Sed
quõ nõ ſi facere ꝛ pati ambo ſunt gña:cũ ipſum hr̃e ſit
genus:quõ nõ ꝛ hr̃i genus eſt:hr̃e eñ ad hr̃i cõtradi/
uidit̃:ſicut pati ad facere:aut qꝛ in hr̃e ꝛ in ipſum hr̃i
continet̃:qḋcũqꝫ eñ habẽs acceptũ fuerit ſemꝑ ꝛ habi
tũ hꝫ copulatũ:nõ adhuc aũt in facere ſimplr̃ ipſiuꝫ pa
ti cõtinet̃:nam facere eſt hoare ꝛ ambulare:ꝛ currere ꝛ
ſcribere:ꝛ nullũ hoꝝ hꝫ patiẽs copulatũ.at v̾o neqꝫ ha
bere ad aliquid eſt ad hr̃i vt videt̃:de qbus eñ p̃dica
tur vt de calciatũ eſſe ꝛ armatuꝫ eſſe:hec nõ dicunt̃ ad
aliquid.habẽs qdẽ eñ ad aliqd qḋ hꝫ vtiqꝫ dicet̃:ſed
hr̃e nõ exñs idẽ cũ eo qḋ eſt hñs nõ ad aliud. ¶ Re/
prehendunt aũt qdã Ariſto.ꝙ pauca dixerit de ſex p̃di
camẽtis:ꝛ neqꝫ nãm ipſoꝝ que ſic deſcripſerit:neqꝫ in
dr̃ias diuiſerit:q̈uis poſſe fuit ſicut a nobis dictum eſt:
vbi quidẽ in loci dr̃ias diuidere.qñ aũt in eas que tem
poris:ꝛ ꝙ qdem defectiue dictũ ſit manifeſtuꝫ eſt:ꝛ ex
his que Archytas de ipſis prolixius docet tradens ꝓpa
vniuſcuiuſqꝫ hoꝝ:ſic p̃oꝝ.¶ Pro Ariſto.autẽ rñdent
dicẽtes:que in cõibus intellectibus non ſunt valde cõ/
cepta hec ipſum docuiſſe per diligentiã:quecũqꝫ autẽ
precõcepta ꝛ manifeſta erant hec pretermiſit:qꝛ euidẽ/
tia erant.Sigñat aũt ꝛ ipſe dicens qꝛ manifeſta ſunt ni
hil de ipſis dicit̃:niſi quecũqꝫ in p̃ncipio dicta ſunt.naꝫ
ꝛ ſi phiçe ſpeculationi habeat vnũqḋqꝫ hoꝝ:velut mo/
tui que facere:loco aũt ꝛ tẽpori vbi ꝛ quãdo:nihil opor
tet plus in logico negocio de ipſis tractare:niſi itellectũ
qui ex ſe apparet ſm ſigñationẽ:qꝛ difficilis erat exami
nata:de loco ꝛ tẽpore ſpeculatio:adhuc aũt ꝛ hec dicunt
ꝙ hec ſex genera ſuperinductã habẽtia nãm:merito ne
gligentiorẽ ſortita ſunt doctrinã.ſenſibile eñ ꝛ natura/
li ſube:hec quidẽ ↄgreſſa ſunt vt qualitas ꝛ ad aliquid.
hec autẽ ſupueniunt vt facere ꝛ pati:mota iaꝫ ſuba ad
ea que poterat.his aũt aſſecuta ſunt:ꝙ in tẽpore ꝛ in lo
co ꝛ poni ꝛ hr̃e.nã faciẽs aliqs in tẽpore facit ꝛ mouet̃
ſm locum:ꝛ patiẽs ſepe in tp̃e patit̃ : ꝛ ponit̃ qḋ fit:vel
hꝫ aliqd.¶ Dubitant aũt aliqui:ꝛ ꝓpter qd nõ copu/
lauit ſermonẽ de hr̃e ſimplicibus p̃dicamẽtis:ſed iter/
medie cũ meminiſſet de oppoſitis:ꝛ p̃ori ꝛ poſteriori:ꝛ
ſimul ꝛ de motu:ꝛ alijs quibuſdã:tãdẽ diuiſionẽ ipſius
hr̃e fecit.¶ Sed ſoluunt alij bene:ꝙ hr̃e ipſi vbi ꝛ qñ
coordinans tanqꝫ de manifeſtis dixit nihil aliud opor/
tere de ipſis dicẽ:ſed poſt predicamẽta volẽs illa qbus
vſus fuit ſm itellectus multoꝝ dearticulare artificia/
lius:de oppoſitis dico:ꝛ p̃ori ꝛ poſteriori ꝛ reliquis: qm̃
equiuocũ erat ipſum hr̃e:ne aliqs putaret ipſum pone/
re equiuocoꝝ vnũ genus equiuocationẽ ipſius habere
merito

merito in fine diſtinxit.¶ Sed aiunt quõ nõ ſex vltia
p̃dicamẽta in p̃cedẽtia reducent̃.qñ qdẽ ad tẽpus.hoc
autẽ ad quantũ:ꝛ vbi ad locũ:ꝛ hoc aũt ad quãtũ : facẽ
autẽ ꝛ pati ꝛ poni ꝛ hr̃e in ad aliqd.¶ Eſt aũt ad hec
plana ex dictis rñſio.aliud eñ eſt qḋ in aliquo: ꝛ aliud
eſt illud in quo eſt qḋ in aliquo.ſi autẽ hoc:ꝛ qḋ in loco
differt a loco:ꝛ qḋ in tẽpore a tp̃e:alia igit̃ erũt genera
vbi ꝛ qñ p̃ter locũ ꝛ tp̃s:ꝛ facere aũt ꝛ pati oſtenſa ſunt
p̃us:ꝓprias hñtia nãs p̃ter ad aliqd ſicut ꝛ poni:ꝛ hr̃e.
nam ad aliqd habitudines qdẽ hñt diuerſas.poni qdẽ
eñ alicuius ad alterũ.hr̃e aũt alterius ad aliqd.ipſum
aũt ad aliqd hꝫ adinuicẽ habitudinẽ cõeꝫ.Sunt ergo
ꝓprijs differẽtijs determinata hec gña:ꝛ nõ reducunt̃
in ad aliqd:ſed hec qdẽ ſunt cõiter ꝛ ſparſim dubitata
ꝛ ſoluta.hinc autẽ de vnoquoqꝫ diſtinctim:ꝛ opportu/
nas queſtiones conſiderandum.

¶ De facere ꝛ pati ſm Simplicium.

ET primo quia ↄñs eſt eẽ gña facere
ꝛ pati hinc palã:ſicut enim
poſt ſubam erat quãtitas:ꝛ ꝓꝑ hoc vnũ gen⁹
poſituꝫ eſt q̃titas:ꝛ rurſum poſt ſubaꝫ:circa
ſubaꝫ q̃litas:ꝛ factũ eſt alteꝝ genus q̃litas.
ita ꝛ actio ꝛ facere poſt ſubaꝫ:ꝛ opꝫ ſm hec genus poni
poſt exñtiã actionẽ ꝛ qḋ huic cognatũ paſſionẽ vl̃ pati.
Sed vtrũ facere erat ponẽdũ genus vel faciens vel fa
ctionẽ:ſicut ꝛ qualitas erat ꝛ genus:ꝛ qḋ ab ipſa quale:
aut ↄiuga qdẽ exiſtũt ꝛ hic:factio:facere:faciens. Sed
faciẽs qdẽ cõprehẽdit etiã ſubm:ꝛ cõpoſitũ intellectũ
ex agẽte ꝛ factione efficit.factio aũt ꝛ facere ſimplicio/
ra:ꝛ nihil cõpoſitionis tangũt:q̃re ↄueniẽtiora ſunt hec
ad gñis determinationẽ:q̃ꝫ faciens.hoꝝ aũt rurſum fa
cere ante factionẽ p̃honorauit:qꝛ duplr̃ dr̃ factio.naꝫ ꝛ
actio dicit̃ factio:ꝛ effectus actionis:ſicut dicimus Ho
meri poeſim.i.factionẽ.opportunitas aũt non effectus:
ſed actiõis erat:quaꝫ agere ſigñat vno modo:ꝓpter qḋ
facere ponit vt genus.facere aũt ſigñat eam que adhuc
fit actionẽ:ſicut poeſis.vt factio ſigñat ꝙ iã ceſſauit ma
gis:ꝛ effectũ faciẽtis.Sed ſi facere agere ſtatuit:ꝓpter
quid genus non actionẽ magis ponimus:ſed facere. Si
aũt ꝛ actio ꝓpter hoc cõueniẽtior eſt factione:qꝛ id qḋ
ſm motũ inſinuat:ſed nõ id qḋ poſt motũ ſicut factio:
oportebat motũ ponere vnũ genus iter p̃dicamẽta : ſic̃
eñ alia circa ſubaꝫ ita ꝛ motus eſt:in quo ꝛ facere ꝛ pa/
ti eſt:ambo eniꝫ in motu ſunt.Sed qui hec dicunt ſicut
Plotinus:nõ attendũt ſuppõnibus Ariſto.ille eñ p̃rio
mouens ꝛ faciens ait eſſe imobile:propter hoc ꝛ facere
ab ipſo ſeparatũ eſt a pati:ꝛ non ſub vno genere ambo
ordinata ſunt.Quare neqꝫ ad vnũ ambo hec reducere
oportet:ſed duo determinari:ſicut ꝛ Ariſto.ipſa ſeorſuꝫ
ſeggregauit:ſic quidẽ igit̃ Boethus ꝛ Iamblicus cõtra
dubitationẽ inſtituerũt volentẽ motũ vnũ genus ante
facere ꝛ pati ponere. Porphyrius aũt ait quibuſdã qui
dem videtur:motum in facere ꝛ pati vnuꝫ:ꝛ continuũ
eſſe:ſicut in eo qui ſm percuſſionẽ motu:velut in proie
ctione ꝛ pulſione:qualis eñ eſt ꝓicientis lignũ motus
talis ꝛ qui proiecti : ꝛ qualis eſt pulſio pellentis:ꝛ talis
eſt ꝛ pulſi:ꝓpter qḋ ꝛ vnus ꝛ cõtinuus vterqꝫ:eſſe autẽ
non idem hꝫ ad percutiens:ꝛ id qḋ percutit̃:ſed p̃cuſſi
quidẽ paſſio fit:percutientis aũt factio:ꝛ ita facere ꝛ pa
ti nõ eſt ſimplr̃ vnũ genus motus:ſed hꝫ differentiaꝫ.
¶ Hanc aũt dubitationis ſolutionẽ:accuſat Iãblicus
tanqꝫ de longe p̃ductã:ꝛ non a valde notis procedentẽ.
nec forte ab his que vident̃ Ariſto.nõ eñ ſi aliq̃ factio
ita ſe hꝫ iã ꝛ oĩs:neqꝫ oportebat ab extremis incipere
factiõib⁹.dico ãt ab his q̃ ſꝫ p̃cuſſionẽ ꝛ pulſionẽ.neqꝫ
ſtoicis cõcedere de quo perficimus ipſis differẽtes : vt
faciens appropinquatione quadã ꝛ cõtactu:melius eñ
eſt dicẽ qm̃ nõ oĩa appropinquatione ꝛ ↄtactu faciũt:ſꝫ
ſm idoneitatẽ facientis ad patiẽs fit factio:ꝛ ꝙ multa
non cõtactu agunt:que quidẽ oẽs ſcimus:ꝛ ꝙ in operi/
bus videmus facientia idigentia ſecus põne ſm accñs
fit cõtactus:qꝛ in loco ſunt p̃ticipãtia virtutẽ patiendi
vel faciẽdi:talia eñ ſunt corpa ꝛ p̃ticipãtia factiuis vel
paſſiuis v̾tutib⁹:aliquibus aũt nihil ipedit diſtãtia cor
poꝝ:vt hoc qdẽ faciat.hoc aũt patiat̃:ꝛ ſuſcipiat facien
tis actionẽ:in his fit idiſtãs:ꝛ iprohibita operatio:ſicut
chorde lyre coherent inuicẽ diſtantes:ꝛ aſſans ſuſcipit
de longe ignis ſpeciem:multa aũt contingentia non fa
ciunt vt emplaſtruꝫ:vel aliqd aliud medicinaliũ phar/
macoꝝ impoſita lapidi.Si igit̃ ꝛ tangentia nõ faciunt
ſepe ꝛ non tangẽtia faciunt:nõ eſt percuſſio ꝛ pulſio p̃n
cipaliſſima factio:neqꝫ in qbus videm⁹ q̃dã p̃cutientia
neqꝫ in his eſt tactus cã:ſed v̾tutis cognatio:ꝛ tũc exhi/
bet p̃tãtẽ faciẽdi.Si aũt eãdẽ ſubam aliqs dicat faciẽ/
tis ꝛ patiẽtis:ꝛ mouens mouebit̃:ꝛ qḋ mouet̃ mouebit
ꝛ totũ per totũ mouẽs erit ꝛ motũ.ꝛ dignitates de mo/
tu oẽs periment̃:ꝙ ab aliquo motus p̃cedat:ꝛ circa ali
quid:ꝛ ꝙ aliud aliqd ſit p̃ncipiũ motus:ꝛ alius ille mo
tus:tanqꝫ a p̃ncipio effectus. In quibus autem ſeparate
ſunt cauſe motus:multo magis periment̃.opꝫ igit̃ non
deſerere illas veras opiones p̃ncipiũ geneꝝ diuidẽtes:
ꝛ diſcernẽtes vnũqḋqꝫ ſm ꝙ natũ eſt.ſi eñ opꝫ cõmix/
tum quẽdã motũ intelligere:ex actione faciẽtis ꝛ imu/
tatione patiẽtis nõ eſt iter ſimplicia ꝛ imixta hec gña/
tio.cõmixtũ aũt exiſtẽs ex faciẽte ꝛ patiẽte abijciet me
rito a p̃mis gñibus tanqꝫ ſcḋs:quẽadmodũ ꝛ alia cõpo
ſita oĩa.nõ opꝫ igit̃ cõcedere ꝙ motus cõtineat factio/
nes ꝛ paſſiones:ꝛ copulet ipſas adinuicẽ ſm vnã conti/
nuitatẽ:neqꝫ qḋ cõicat ſubſtãtie ad ambas:aut qḋ par/
titur in ipſas:ꝛ hoc quidẽ dicit factionẽ eoꝝ que in ipõ.
hoc autẽ paſſionẽ:ſm oẽs eñ hos modos cõmune ali
quid motus ipſius ſit facere ꝛ pati:motus autẽ a patien
te ꝛ faciente ſeparatus eſt:vt medius exiſtens amboꝝ:
ꝛ a faciente quidẽ p̃cedẽs. In patiens autẽ efficiẽs paſ/
ſionẽ.Sicut igit̃ mouens ꝛ motũ duo exiſtunt:ita ꝛ fa/
ciens ꝛ patiens diſtincta ſunt duplr̃.ſed hec quidẽ ſuffi
ciant ad Porphyriũ vel ad opiones ab ipſo ꝓpoſitas cõ
tradicentiũ.¶ Magnus autem Plotinus recuſare ait
Ariſtotelẽ ponere motũ in gñe:ꝓpter motũ dici actuꝫ
imperfectum.Si autem hoc ait nihil p̃hibebat actuꝫ
quidẽ p̃ordinari:vt motus exiſtimet̃ vna ſpecies actus
cum ſit iperfectus actus.Ad hec itaqꝫ cõtradicens Iã/
blicus a p̃ncipio ait.videamus ſi ita dicit̃ motus actus
imperfectus:vt in eadeꝫ natura ſubiectus:vel magis vt
exiens in oĩno deteriorẽ nãm.nam ſiquidẽ ita dicatur
imperfectus:vt in eadẽ nã ſubiectus:nihil p̃hibet actũ
quidẽ vt genus p̃ordinari:ſubmitti aũt motũ vt ſpẽm.
ſi autẽ in aliud genus egredit̃:nõ põt genus ipſius eſſe
actus.Si igit̃ motus quidẽ ad fineꝫ feſtinat tanqꝫ gr̃a
ipſius factus:ꝛ nondũ ipſum in ſe habens:actus autem
ſm finem ſtat plenus exiſtens ſeipſo:ꝛ ꝓpria p̃fectiõe:
nõ vtiqꝫ perfectiſſimũ ad illud qḋ inducit̃ in p̃fectionẽ
habebit aliquã cõmunionẽ nãe:ꝛ ſi actus quidẽ ſpeciẽ
in ſe perfectã hꝫ:motus autẽ progredit̃ ad ſpẽm:potẽ/
tia ſolũ habens ipſam:ꝛ ſm mãlem ꝛ informẽ idoneita
tem:manifeſtum ꝛ ita erit qḋ dictum eſt.Iterũ ſi mot⁹
quidem in diſcurſu cõſiderat̃ ꝛ cõtinuitate:in ſemper
continua diuiſibilis exñs in infinitũ:ꝛ actus autẽ ſm
vnũ vltimũ ſtat:ipſe a ſeipſo habẽs eſſe:ꝛ ſimul ipſum
vnum omne cõcipiẽs ſm ſe:non vtiqꝫ neqꝫ ꝛ ſic actus

erit genus motus. ⁊ si motus quidē partibilis ⁊ infinitus ⁊ indeterminatus. actus aūt impartibilis: ⁊ vltimū ⁊ idētitate habens: quō erit alteruꝫ genus alterius. Si autē motus quidē cōmixtā hēt hypostasim ad ꝯtrium: ⁊ a cōtrario transit semper ad ꝯtriū: vt qñ ex albo nigruꝫ fit. motus enim ab altero in alterū neutrū est extremorū: sed cōmixtū est ex ambobus: actus aūt cū sit imixtus oīno: ⁊ ſm vnū ꝯtrioꝝ stet nihil admittens cōtrarie nāe: quō pōt genus ipsius motus eē actus. Et si dicatur tēpori quidē coextēdi motū tanꝗ̄ vtiqꝫ distēsionalem existentē. eternitati aūt actū tanꝗ̄ indistēsionalē exñtē ⁊ simul totū in ipso nunc p̄sentē: neqꝫ sic vtiqꝫ erit aliq̄ eternoꝝ ⁊ eoꝝ que in tēpore homogenea nā. adhuc magis si actus quidē imobilis p̄existit ⁊ p̄ncipiū ⁊ finē motus simul in vna quiete cōtinet. motus aūt in discursu ſm numerū p̄cedēte discernat̄. ¶ Sed videt̄ ait Plotinus purioribus q̄dē opionib⁹ de actu nō confiteri. ad istū aūt intellectū referri: ſm quē penes moueri q̄dam agere determinant: ⁊ eundē recipiūt motū ſm moueri ⁊ actū: q̄ multis idiget ad hoc ꝙ veꝝ sit. ¶ Adhuc aūt persuaderi opꝫ a Theophrasto: huic eniꝫ videt̄ motus quidē separari ab actu: esse aūt motū quidem ⁊ actū vt in ipso contentū: nō adhuc aūt ⁊ actū cōtinere motum. nam vniuscuiusqꝫ subam ⁊ propriā spēm actū esse vniuscuiusqꝫ nō exñtē hūc motū. naꝫ p̄fectio ⁊ i itellectualibus ⁊ nā imobilibus esse nō p̄hibent̄: sūt aūt ⁊ in sensibilibus multe tales: velut ea que ſm figuram statue. stat eni figura ſm eandē perfectioneꝫ: vel si tm̄ p̄cedit actus motū: nō opꝫ copulare ipsa: neqꝫ alterū alterius genus facere. Si aūt aliquis actū q̄dē dicat moueri p̄mittere ⁊ coordinare ad ipsuꝫ: qō aūt est actu ſm figurā statue ⁊ vniuscuiusqꝫ endelechiā stās ad id qō potētia dici abstractū ab ipso: sed non a motu actuꝫ: ignorat iste. q2 qō actu opponit̄ ad id qō potētia: ⁊ iperfecti est p̄fectio: habitudinēqꝫ ad ꝯtriū accepit. actus vō hic ſm se est absolutus ad nullū ꝯtriū dict⁹: qui ⁊ ei qō actu est exhibet p̄fectionē. multū ergo refert actu quidē esse figuraꝫ: actu aūt non existere. vniuersal'r genus quideꝫ h̄ dicunt: purū genus actus nesciūt: neqꝫ separabile a motu: neqꝫ p̄us eius qō actu: ⁊ neqꝫ hoc recordant̄: quō dicimus actus itelligētias: ipartibile cognitionis ipsaruꝫ ⁊ simul: ⁊ ꝙ in nunc: ⁊ ꝙ in iam simul totū: ⁊ talia adducentes. Or q̄deꝫ eni in tēpore est ꝙ nunc. hoc intelligit̄ actū in motu: ⁊ purū quideꝫ actum preter motum esse: ab ipso autē alios actus p̄cedere: qui nō sine motu cōsiderant̄: sicut phantasiā ⁊ sensuꝫ dicim⁹ ſm passioneꝫ q̄dē eē motus: ſm spēm aūt actū: ⁊ ita post q̄dē iseparabiles a motib⁹ eē: has āt sepabiles: iseparabiles quideꝫ velut ſm perfectionē motus p̄cedētes hi: ⁊ p̄ducentes ipsos in actū. Separabiles aūt quicūqꝫ vni⁹ spēi erāt: ⁊ penitus imobiles: vsqꝫ ad hec q̄deꝫ igit̄ toleret̄ vtiqꝫ aliquis ita detrahentiū actus: q2 ⁊ spēs quedā sunt materiales: cū quibus ⁊ māles actus simul esse videntur. eos auteꝫ qui vlterius p̄cedunt ⁊ detrahunt ipsos vsqꝫ ad motū nequaꝗ̄ vtiqꝫ aliqs tolerabit: neqꝫ eos qui ponunt cōiter dicti actus: hos q̄deꝫ ipartibiles ⁊ simul totos esse. hos aūt in fieri ⁊ generationes esse: quos ⁊ motus vocari dicunt: neqꝫ eni vnū genus fiet vtiqꝫ impartibiliū ⁊ p̄tibiliū: neqꝫ eoꝝ que in esse ⁊ eoꝝ que in fieri: neqꝫ vtiqꝫ idem actus ipartibilis erit ⁊ extendet̄ ad partibilia: simulqꝫ totus ⁊ in fieri existet. oīa enim hec perimunt entiū naturā ⁊ actus essentiā destruunt. palā aūt ꝙ ⁊ facere cōmune genus factionū ⁊ passionū motum: ꝯtriū est opioni Aristo. ⁊ ei que alibi ⁊ ei que nunc in diuisione predicamentorū tractat̄: non adhuc enim duo erunt genera facere ⁊ pati: sed vnum ante ipsa motus. ¶ Quō aūt moueri extendunt cōiter ad pati ⁊ ad eoꝝ que in facere considerant̄ ſm motū: velut ambulare: ⁊ ſm habitudinē: velut circūamictuꝫ esse: sedere. mixta eniꝫ sunt hec ex passione ⁊ actu: nō eo qui p̄prie: sed eo qui passioni cōmixtus est. sed ⁊ actuꝫ de solis factionibus dicere: inexaminate dicit̄: neqꝫ eni oīs actus factio est: nō enim vtiqꝫ ⁊ intelligentia: neqꝫ oīs factio actus: sunt eni q̄dā ⁊ passiue factiōis. Ex his aūt colligēdum ꝙ Plotinus ⁊ alij qui per cōsuetudinē stoicoꝝ in Aristo. sectā transferebant cōmune ipsius facere ⁊ pati esse motū. Isti cōfundūt in idem motū ⁊ actū: ⁊ factioneꝫ non seruāt purā separatā a passione: siquidē cū motu ipsam cōsiderant: ⁊ adhuc etiā p̄ncipiuꝫ motus non seruant imobile: sicut Aristo. videt̄. nā quādo ⁊ ipsi stoici differētias generū dicūt: ex seipsis moueri: vt gladi⁹ incidere hēt ex p̄pria p̄paratione. nam ſm figurā ⁊ speciem factio efficit. hoc aūt qō est per seipsum agere motum vt nature ⁊ medicatiue potētie: factionē efficiunt. proiectū eni sperma explet p̄prias rōnes: ⁊ attrahit appositā māmꝫ: ⁊ imprimit eas que in seipso ratiōes. at vo ⁊ a seipso facere: qō est cōiter quidē a p̄po impetu facere: alterū aūt a rationali ipetu: qō ⁊ plasmare vocatur. huius autē adhuc specialius est ſm virtutē operari. qñ igitur hec diuidunt̄: cōtrariū peccatū faciūt: ꝗ̄ ꝙ in porib⁹. oīa eni hec cū debeāt sub vno genere ordinari: q2 in facere sunt oīa: nō bene in multa genera discernunt: q2 multa sunt p̄ncipia a quibus factiones fiunt: ⁊ actuꝫ autē terminus cōfusus est apud ipsos: per actū eni ipm assignant: ⁊ qñ aūt facere ⁊ pati genus faciunt: hoc q̄dē bene dicunt: qñ aūt moueri dicūt ꝯtinere ipsum mouere pugnant cōtra seipsos id qō est moueri faciētes gen⁹ eius qō est mouere: q2 cōtinet ipsum ⁊ nō genus: q2 ad ipsum cōtradiuidit̄. siquidē hoc quideꝫ facere est: hoc aūt pati. ¶ Et motū aūt ait Iāblicus nō bene recipiūt stoici dicentes ꝙ imperfectū de motu dici: nō q2 nō sit actus. est eni semper aiunt actus: sed hēt iteꝝ ⁊ iterum: non vt pertingat in actū: est eni iam: sed vt efficiat̄ alicubi alterū: qō est post ipsum: hec quideꝫ stoici dicunt. ¶ Quō aūt ait Iāblicus pōle est vt instabilē actū dicē cuꝫ oīum sit perfectissimus: quo aūt mō in actu stans: multiplicat̄ ſm iterū ⁊ iterū: sicut p̄cedētia ſm numerū. total'r aūt motus imperfectus dr̄ apud antiquos: nō ad ꝯtradistinctionē actus: neqꝫ eni act⁹: sed endelechia imperfecta dicit̄: q2 endelechia est ꝯtinentia p̄fectiōis ſm speciē. Que aūt ab eo ꝙ potētia mobilis: ad specieꝫ deductio: que motus existens: iperfecta endelechia dr̄: ad ꝯdistinctioneꝫ imperfecte endelechie. velut torniatio qui erit malleatio statue: motus ⁊ imperfecta endelechia: species aūt ipsius ⁊ ipsa statua perfecta endelechia: ⁊ p̄pter hoc Arist. motū diffiniuit endelechiā mobilis inquātū mobile: hoc est in iperfecta semꝑ manentem endelechiā: que separata est ab actu: nō tamē neqꝫ oīs motus imperfectus est. Sed forte qui p̄ncipiū hēat ⁊ finē: p̄pter qō quidē motus celi nequaꝗ̄ est imperfectus: semper in fine existēs. ¶ Turbat aūt presentē sermonē id qō actu confusum in actu: qō eni ab eo qō potentia transmutat̄ in qō poterat: hoc actu dicit̄: siue species sit siue passio: siue quies: ⁊s quidē eni ab eo qō potētia in id qō actu p̄cedens ⁊ factū statua: in spēm p̄ficit̄. calefactibile aūt qñ calefactiuū fuerit i passionē p̄cessit: ⁊ qō actu fit q̄es motus: qñ in hāc peruenit. differūt aūt que actu ab ipso actu: ſm id qō q̄deꝫ actu ad id qō potētia subsistit: ipse aūt actus ſm se est. ¶ Dicet autē vtiqꝫ aliquis vt existimo ꝙ si ad id qō potētia dicat̄ qō

actu:

actu: nō tamē quod actu motuꝫ insinuat. sꝫ entis prius imperfecti perfectionē. Plotinus aūt neqꝫ motuꝫ imperfectum cōcedit esse. neqꝫ perfici ait ipm: sꝫ rem que ꝯiecturabat̄. puta vaditionē a p̄ncipio q̄dem esse vaditionem. si aūt oportebat stadiū vadere. nondum auteꝫ erat hoc explēs nō vaditionis. neqꝫ motus est defect⁹. sed quāte vaditionis. vaditio enim erat ⁊ motus. Iam ēt quātuꝫ quātuscūqꝫ. Iamblicus aūt obuiās ad ipm: nō inquātū mobile ait accipit op⁹ motus. neqꝫ ad potētiam ipm copulat. quoniā ſm mobile nōdum est totū. neqꝫ endelechiaꝫ ergo vt mobilis accipit ⁊ dicit vt existimo bene. tale eniꝫ aliquid videtur mihi pati. velut si quis ⁊ imperfectū ipsum perfectuꝫ dicat: quādo imperfectuꝫ sit ſm quātā perfectionē consideratū. Sic autē ⁊ motus imperfectus est: quia mixta est ipsius natura: ex eo ꝙ potētia ⁊ endelechia: ex indeterminato ⁊ determinato factus ⁊ ex informi ⁊ specie: ⁊ ex nō ente simul ⁊ ente: ex quib⁹ palā fit ꝙ nihil est cōmune motui ⁊ ad purū actū. hic eni est purus ab omni infinita ⁊ indeterminata cōmixtiōe. ⁊ excedit talia. quoniā aūt motū videbat̄ peripateticis ad quantū velle reducere. Plotin⁹ in actū ipsum vult reducere: vt sicut actus est: nō quantum. ita ⁊ motus nō quātus existēs ostēdet̄. ⁊ ꝙ quideꝫ motus sit quātum palā. nō ex eo ꝙ in tempore est. hoc enim ſm accidēs ipsi cōuenit. sed ex distensione ipsius: ⁊ ſꝫ ꝙ alteritas erat: vt ait Plato ⁊ dissimilitudo: quādiu quideꝫ enim vnum ⁊ idem sunt omnia quiescunt: ſm aūt ꝙ accipiunt differentiā mouent̄. Quoniaꝫ igit̄ quietē quidem vnū: motuꝫ aūt multa necessariū esse: quātus est motus. actus aūt ꝙ quidē nō omnis motus est palā. nō enim vtiqꝫ ⁊ intellectus actus imobilis existens. De q̄busdā aūt fuit questio: sꝫ oportet dicere motus velut sensum ⁊ anime intelligentiaꝫ. que videntur quibusdā nō sine motu esse. nō tamē motus erit: q̄ impartibiles sunt: vt in his que de anima ostēsum est. motus aūt omnis p̄tibilis. si aūt in nūc: sensus ⁊ itellgētia perficiunt̄: neqꝫ sic vtiqꝫ erūt motus. sed actus vtiqꝫ rectius vocabunt̄. Mellisso aūt dicēte omnis eius qō fit esse p̄ncipiū. ait Aristo. nō in omnib⁹ his que fiunt principiū esse rei: sed tēporis q̄dē esse p̄ncipiū. non adhuc q̄dem ⁊ rei: posse eni simul totum transmutari: vt in aere que illumiatur. totus eni simul illuminat̄. nō tamen sine tēpore. in oriente eni illuminat̄. non tamē sine tēpore est oriens. nō eni ſm nunc est. Neqꝫ illuminatio ſm nunc quāuis simul totus aer: ⁊ nō hoc post hoc illumietur. Arist. igit̄ simul totā ita dicēte trāsmutationē. Plotinus ait si simul tota est trāsmutatio: ⁊ simul tot⁹ motus ⁊ sine tēpore. Dicet aūt Arist. hāc q̄dē ſm trāsmutari esse transmutationē. hanc aūt ſm transmutatū esse: ⁊ que q̄dē ſm trāsmutari motus est. que aūt ſm trāsmutatum esse quies. si quidem igit̄ que ſm trāsmutatum esse transmutatio constat semꝑ. ab ea que trāsmutari. ⁊ p̄existit q̄dē que ſm trāsmutari sole orituro. nobis aūt isensibil'r sola que ſm trāsmutatū esse exhibet̄. erit vtiqꝫ nō sine motu q̄dē. nō tamē motus illuminatiōis instātia. Si auteꝫ contingit eam que ſm transmutatum esse instari sine transmutari: vt vtiqꝫ erit motus. neqꝫ cuꝫ motu talis transmutatio que est in transmutatum esse. sed actus sunt: ⁊ non motus tales trāsmutationes. Multa aūt que Plotino dicunt̄ de motu nō congruūt motibus. dici eni sine tēpore motuꝫ existere pugnat ad explicationē ipsius ⁊ discursum: ⁊ sine tēpore ipm incipere aliqñ cōtinuitatē ipsius nature perimit. putareqꝫ iteꝝ ⁊ iteꝝ eundē motū ꝯcludi impossibile in ꝯtinuo. In sol. n. discretis ſm numerum possibile est vnitatē ⁊ aliam vnitatē intelligere: ⁊ ita coordinare in idē discretam multitudinē. In quib⁹ aūt ꝯtinuitas est sine distinctione: nō ꝯuenit in istis velut discretā aliꝗ̄ multitudinē ad idē ꝯsumari. nō recte aūt dicit̄ ⁊ si simul tota fit transmutatio. ⁊ sine tēpore. fieri ⁊ motū talē. si eniꝫ ſm spēm fiunt imobiles p̄sentie specierū: transmutationes q̄dē sine tēpore erūt. motus aūt non. sed neqꝫ hoc recte existimāt. ꝙ vna est ratio motuū ⁊ actuū. ⁊ si sine tēpore est actus: intēporalē esse ⁊ motū simil'r. nā actus q̄dē ſm imobilē speciei p̄sentiā ⁊ perfectionē stat idē. mot⁹ aūt procedit semꝑ quousqꝫ ad endelechiaꝫ pertingat. ⁊ quātū aūt in motu: nō ſm multitudinē dinumeratam accipiēdū. nō. n. hēt continuitatē qō tale. sed magis ſm trāsitū: ⁊ sil'r distēsioni corporis. Si igit̄ ꝗ̄tus est mot⁹: in propriū gen⁹ nō pōt ordinari. sed hec quidē sufficit. Quibusdā aūt dicentib⁹ ꝙ p̄pter hoc nō posuit motuꝫ ⁊ actū gen⁹ inter p̄dicamēta Aristo. q2 hec in ad aliquid reducunt̄. eo ꝙ act⁹ q̄dē sit ei⁹ qō potētia actibile. mot⁹ aūt eius qō potētia mobile. Bene Plotin⁹ cōtradicēs ait: ꝙ ad aliq̄d q̄dē hitudo ipsa facit. sed nō dici ad alterum soluꝫ. qñ aūt est aliqua hypostasis siue alteri⁹ siue ad alteꝝ: eā q̄dē que ante ad aliq̄d sortita est naturam. hic igit̄ actus ⁊ mot⁹ ⁊ habitus ꝗ̄uis alteri⁹ sint: tñ esse aliq̄d ante ad aliq̄d et itelligi ſm se nō amiserunt. ⁊ totaliter que q̄dē ad aliq̄d: ſm ipsaꝫ solā habitudinē cōsiderant̄. sicut dexteritas ⁊ similitudo. que aūt aliorum sunt ita: vt que ſm participationē subsistūt: vt in eo qō mouet̄ mot⁹: ⁊ in operāte actus: nō eaꝫ que ad aliq̄d habitudinē exhibēt. sꝫ participationē motus. participationes aūt nō faciebant ad aliq̄d: quia sic vna ratione oīa essent ad aliq̄d. ⁊ maxime ita copulatū facere ab ipa cū ipso pati p̄pter habitudinē ad ipsuꝫ: sicut amboꝝ simil'r fecisse sermonē Aristo. ⁊ nisi numerus denarij generuꝫ expeteret sic diuidi putassent q̄deꝫ ꝙ ad vnū p̄dicamētum hec duo reduxisset. aut q2 facere acceptū vt genus ſm purā factionē stans separatū est perfecte ab ipso pati. nam calefacere ⁊ infrigidare accepit Aristo. nō vt recta a Stoicis dicta: que q̄dē vt in alterū tendētem hñt motū. sed ſm ipsaꝫ operantē causaꝫ motus. que in ipsa specie caliditatis ⁊ frigiditatis preexistit. sic eni ⁊ pure factio erit separata oīno a pati. sed neqꝫ calefieri ⁊ ifrigidari hec sunt: que q̄dem supina vocant: ſm habitudineꝫ ad calefaciens cōsiderata. sed significari q̄deꝫ ⁊ talia quedā a vocibus his nō vtiqꝫ contradicemus nō tamen hec esse que ponūtur ab Aristo. in pati. sicut enim est pura factio alia preter tendentē ad patiēs: ⁊ nō mixta oīno ad ipsaꝫ: ita est ⁊ pura passio cōprehendens solā passionē que est in patiente: neqꝫ relatione neqꝫ habitudine neqꝫ cōiugatione ad factionē copulata. quare neqꝫ recta: neqꝫ supina sunt hec Stoicis est ꝯsuetudo vocare. In q̄b⁹. n. nō est passio absoluta ab habitudine ad faciens. his ⁊ recta ⁊ supina merito putabant̄. hec q̄deꝫ actionē in alteꝝ porrigenda: hec aūt ab altero motum in patiēte coaptātia ⁊ referētia ipsuꝫ ad alteꝝ. que quidē ⁊ si entia sunt tñ nō sunt simplicia ⁊ nō mixta ⁊ prima genera ⁊ ſm se subsistētia: ⁊ nō iuiceꝫ habētia esse. ⁊ hoc eniꝫ recte dicit̄. ꝙ nō p̄dicamētis p̄mis opꝫ adesse id qō est ad aliq̄d esse: sꝫ ipsis subsistētibus aliqual'r se hñtib⁹: velut vrēti ⁊ verberāti: iste enim est q̄ hunc verberat. ⁊ hūc vrit: qm̄ eni in cōpositione aliqual'r est verberās cū subiecto itellus. ⁊ facto ipsi⁹ cōmixtū aliqualiter isinuat. ⁊ hñs aliqual'r ad alteꝝ. facere eni qm̄ pure soli actui cōiugatū est: p̄pter hoc ſm ipsam solā stat pure. ⁊ hoc q̄dē neqꝫ habitudinē neqꝫ mixtionē ad patiēs admittit. nā maxime q̄deꝫ neqꝫ sunt in predicamentis

ipsa ad aliqd. si aūt forte aliquis ipsum vsqꝫ ad intelle-
ctū acceperit: vt 2m intelligit: ipsi qdē.n. aliqualr̄ se ha-
bentes. ꝑm p̄mū erūt vtiqꝫ ad aliqd. altero aūt mō pe-
nes secundā causaꝫ: ⁊ p̄dicamēta talia itelligunt: ⁊ illud
aūt bene dcm̄ est: ꝙ ipsa quidē ad aliqd sola habitudo
ꝯstituit. facere aūt ⁊ pati habēt quasdā ꝓprias naturas:
preter quas si forte ipsa ad aliqd aliquo mō scd̄o intelli
gat. ꝑꝑ qd̄ nō erit vtrūqꝫ ꝑm se a ꝓprio p̄nto qd̄ habet.
¶ Sed aiunt ꝓpter qd nō vnū quidez genus est ipsiuꝫ
moueri. spēs aūt hui⁹ due. s. mouere: qd̄ est idē qd̄ face-
re: ⁊ qd̄ equoce dicit cuz genere moueri. in quo est pati:
vt vnū sit p̄dicamētuꝫ ipsi⁹ moueri ⁊ nō duo. s. facere ⁊
pati. ¶ Solo aūt huius ⁊ prius qdē ostēsa est pluribus
verbis: ⁊ nō etiā dicat. ꝙ in moueri nō ꝯtinet facere: si
quis puras accipit factiones. solū aūt pati cōprehensuꝫ
est. nō pōt igit genus esse factionū moueri: de qb⁹ neqꝫ
oīno p̄dicat in eo qd̄ quid est esse. motus qdē.n. alterita
ti cuidā ⁊ transmutationi coexistit. factio aūt pura que
cōtradiuidit ad pati: tāqꝫ nihil habēs cōe ad ipsuꝫ: im-
passibilis est: ⁊ imutabilis: ⁊ inuariabilis. facit qdē igit
solū nullā ipsaꝫ recipiens passioneꝫ. Inmobiliter ergo
faciet. nō g̃ in moueri vt in gñe est p̄mo facere. sed ma-
gis i eo qd̄ est nō moueri. hec igit qdē est certa solutio
instātie. Si aūt aliqs facere extendat ⁊ ad motus. dicat
ꝙ ꝑm antiquos a motu subsistit moueri: tale aūt exñs
nō in oībus actionib⁹. Sed in solis quecūqꝫ erant ideꝫ
cū motibus. facere vō nō motus solū. sꝫ ⁊ actionuꝫ erat
cōprehēsiuuꝫ. ꝓpriuꝫ igit ponebat ipsuꝫ ex gñe ꝓprio
positionē ꝓpriuꝫ existēs actuū quos nō cōprehēdebat
moueri: ⁊ motuū actiuoꝝ separatoꝝ oīno a passionib⁹:
propter qd̄ cōsequēter ponebat genus alteꝝ: facere a pa
ti. moueri aūt neqꝫ totaliter esse in ipsis genus. nō qꝛ ne
qꝫ totaliter dicit in factionib⁹ moueri: vt prima solutio
voluit rñdere. sꝫ quoniā facere continebat eos qui ꝑm
actū motus: q nō cōtinent in eo qd̄ est moueri. Persua-
debit aūt vtiqꝫ aliqs duo esse gña facere ⁊ pati: ⁊ ab ea
que in oī natura. Si.n. hoc qdē gñat: hoc aūt suscipit ge
nerationē: ⁊ hoc qdē est actiuū. hoc aūt passiuum: ex ne-
cessitate opꝫ p̄ncipijs ꝯformiter gña esse duplicia: ⁊ qm̄
oīno nō mixtuꝫ p̄cedit mixtuꝫ: ex necessitate ⁊ pure fa-
cere ⁊ pati: aut mixtū genus motus p̄existunt. hic enim
ab alio factus in aliud facit. ⁊ si qdē esset genus: in par-
ticipātib⁹ ⁊ in nō mixtis eēnt gña: qd̄ qdē inconueniēs.
Multa vō faciētiū ⁊ patiunt ꝓpter duo p̄ncipia. s. passi
uum ⁊ actiuū: in vnā naturā sepe ꝯcidere. quoniā pure
qdē determināti res: faciēs inquātū facit nō patit. ⁊ pa
tiēs ꝑm ꝙ patit nō facit. ꝓpter qd̄ prima qdē causaruꝫ
imobilia sunt: motibus quoꝫ causa fiunt. quedā auteꝫ
cōsequēter mouētia: etiā mouētur ex eo ꝙ in seipsis ha
bent ambo principia. ⁊ qꝛ est ꝙ aliquid ipsoꝝ mouens:
⁊ alteꝝ est motuꝫ. ⁊ ita totū mouere ⁊ moueri videtur.
distrahit aūt multos ad hoc ꝙ ponant motus in factio
nibus: eo qd̄ putant pulsionibus ⁊ vectionibus mot⁹ fie
ri. sed nō vt antiquis videbat actiua virtute ⁊ idoneita
te facientis ⁊ patientis. pellentia eniꝫ ⁊ trahētia: ⁊ talia
cōmixta sunt ex facere ⁊ pati: siue igitur causaꝫ ipsi⁹ fa
cere ⁊ pati: siue formaꝫ discernat aliqs vt alteraꝫ. nihil
ipsius erit cōe genus. ab eadem aūt causa ostendit: ꝙ ⁊
intelligi ⁊ videri: est p̄dicamēti ipsius facere. sꝫ nō pre-
dicamenti ipsius pati. nō eni patit aliquid intelligibile
ad intelligentiā. sed est intelligi itelligentiā facere ⁊ vi
deri visionē dictione solū habente figurā pati. opꝫ igit
nō ad figurā dictionis aspicere: sed ad res. Naꝫ quideꝫ
quedaꝫ sunt ⁊ re ⁊ figura dictionis: facere habentia vt
medicare. quedā aūt re quidē factiua sunt: figura autē
dictionis passiua vt intelligi ⁊ videri: informās enꝫ est
hoc. Informans aūt facit: quedā aūt econuerso vt vide
re ⁊ intelligere. informari enꝫ sunt. informari aūt pati
est. ¶ Attētione aūt dignū est. ne forte intelligere ⁊ vi-
dere nō sit pati solū: ⁊ iformari. Sed hēat quādā itrin-
secus exercitatā operationē: ꝑm quā ꝑceptio fit ⁊ nihil
mirū existimo si cōmixtū aliqd in his accidit. nā conse
quēs est hec qdē facere soluꝫ. hec aūt pati soluꝫ. hec vō
facere simul ⁊ pati: sicut intelligere ⁊ videre. Iterū aūt
Plotinus ꝯsiderandū ait. si in facere debēt hos qdem
actus: hos aūt motus. velut incidere. aut oīs factio mo-
tus est vel cū motu. ⁊ si oēs factōes ad pati: vel alios ēē
absolutos velut ambulare ⁊ dicē: ⁊ si eas qdē que ad pa
ti oēs mot⁹: eos aūt q absoluti actus. vl' in vtrisqꝫ vtrū-
qꝫ. ambulare eni absolutū: oēs vtiqꝫ dicūt motū. intelli
gere aūt q̄uis patiens qd̄ intelligit: actū existimo dicē-
duꝫ. ¶ Noꝝ aūt ad primū dicendū ꝙ oēm factionem
motū esse vel cū motu: nō ꝯcedendū. Sed econtrario
faciens ꝑm ꝙ facit: ⁊ puꝝ actum hēt: neqꝫ totalr̄ moue
ri. quare in facere nō opꝫ. hos quidē actus dīe. hos aūt
motus. totalr̄ eni nō sunt in facere motus ꝓpter dictas
causas. Sed neqꝫ que simul tota simplr̄ dicemus actus
esse: ꝑm ꝙ sunt simul tota. qꝛ qd̄ simul totuꝫ ⁊ transmu
tationū erat propriū: ⁊ nūqꝫ sic contradiuidit actus ad
motū. qꝛ hic qdē simul tot⁹ est. hic aūt in tēpore. sꝫ alijs
qbusdā dīntijs. ¶ Ad scd̄m aūt. s. si oēs factiones sunt
ad pati. vel quedaꝫ ēt absolute. possibile est dīe ꝙ nō il
lud facere quod contraordinat ad pati vt genus posuit
Aristo. sꝫ ꝙ cōius ⁊ equale ei qd̄ est operari. ⁊ ex seipso
facere. ita vt sub eo cadāt ⁊ ambulare ⁊ sedere ⁊ oīa ab
soluta. ⁊ cadat etiā sub eo ⁊ ꝙ ꝯtraordinat ipsi pati. ꝑm
ꝙ hoc quidē in seipso: hoc aūt in altero hēt motus p̄nci
piū: ⁊ causaꝫ. est aūt ⁊ hoc dicere. ꝙ cōtraordinatū qui-
dē ad pati: ⁊ a Stoicis rectū dcm̄: nō acceptū est nunc:
sed cōe: ꝙ aūt ꝯtraordinatū in exēplis acceptum est: vt
manifestius forte. similr̄ aūt ⁊ pati nō supinū dcm̄ ad
faciens: sed cōe: melius aūt est primū ⁊ p̄ncipalissimuꝫ
genus ipsi⁹ facere purū poni ⁊ nullā hñs ad passiuꝫ com
plexionē. sic.n. est purā intelligi eaꝫ que ex seipso actio-
nē. Si aūt aliqs ⁊ oppositionē eius qd̄ est facere: ⁊ pati:
velit accipe: ostēdendū est hoc. non ꝑm habitudinē sed
ꝑm ꝓpriā vtriusqꝫ hypostasiꝫ. que in vtroqꝫ p̄existens
preaccipit ex scd̄o ꝯrietatis rōnē. ¶ Tertiū aūt nō est
facile distinguibile: ꝓpter mixtioneꝫ duoꝝ principioꝝ
in multis. ambulare igit mixtū est ex motu ⁊ actōe. for
teaūt ⁊ intelligere: ex pati ⁊ agere. ⁊ ꝓpter hoc nō est fa
cile enuntiare in quo genere sint ꝓposita. Sed vlr̄ diui
dendū: p̄mas qdē factiōes eas que pure ⁊ non mixte di
cētes. scd̄as aūt eas que ab illis in gña cōmixta. hoꝝ au
teꝫ eē plures differētias. hec qdē eni ipsoꝝ ad pati com
plexa sunt. hec aūt ad aliqua alia. ⁊ hec qdē dominant
ꝑꝫ eā que ex seipsis actionē. hec aūt sub alijs cōmixtis
subijciunt. hec aūt aliter diuersimode connectunt. Ta
lia aūt aduersus Plotinū cū ꝯtractasset Jamblicus: ar
tificiali⁹ ait est p̄us diuidere ꝓprietatē hoꝝ generuꝫ. s.
ipsius facere ⁊ pati: ⁊ diam ipsoꝝ adinuicē ondere. ex
hoc.n. appebit ⁊ que opꝫ submittere ipsis. ⁊ que sint in-
termedia ipoꝝ cōmixta. Si aūt opꝫ añ dicta Jamblici
Archyte dicta ꝓponere: quecūqꝫ ille ꝓpa ipsi⁹ facere ⁊
pati scripsit. nā ⁊ Jamblicus illa exponit. Scribit igit
Archytas ita. faciētis aūt ꝓpriū est. in ipso hēre causam
motus. eius aūt qd̄ facere recipit ⁊ patiētis in altero. nā
statuificus in seipso hēt causaꝫ faciēdi statuā. es aūt ei⁹
qd̄ est fieri in ipso. ⁊ in statuifico. ⁊ in passionibus auteꝫ
anime eadē rō. furor eniꝫ in altero aliquo natus est ex-
citari:

citari: ⁊ ab altero aliquo extrīsec⁹ ꝓuocari: velut a par-
uipēsione: inhonoratione: iniuria. hec aūt agēs in se ha-
bet cām agendi hec. Hec igit exponens Jamblicus ait
facere in seipso hēre cām actionis. pati aūt cām motus
in altero ⁊ in seipso. sicut es in seipso ⁊ in statuifico: qꝛ
ꝓpriā quādā hēt firmitatē sue essentie ipsiuꝫ pati. ⁊ nō
totū dependet a faciente. ⁊ tandē inducit instantias ad
sermonē: nā cōtradicūt ait aliqui: quasi ⁊ ipsius facere
quedā sint habētia cāꝫ in altero: puta eius qd̄ est intel-
ligere. aut si nō ipsuꝫ ponat intelligere aliqs in facere.
sed intelligi tāqꝫ ipso itelligere existēte in pati. neqꝫ sic
intelligi oēm cām exhibet intelligēti eius qd̄ est moue
ri. aut nō talis est modus cōionis. velut existimāt dubi
tātes in itellectu ⁊ in itelligibili. ¶ Sed forte ille qdē
est ꝓpri⁹ speculatiōi de itellectu. Soluēdū aūt est dubi
tationē cōmensurare ꝓpositis dicentes vt existimo ꝙ
Archytas qdē puras factiones ⁊ passiones puras propo
suit itelligere aut quāuis sit pati aliqd: tñ hēt quādam
itrinsecus excitatā operationeꝫ: sicut videre ⁊ totaliter
cognoscere. ⁊ non oportebat ab his cōmixtis adducere
instantiā ꝑmoni. ¶ Alij aūt ab eo qd̄ est appeti ⁊ impe
tu fieri eādē dubitationē adducūt. ꝙ hec qdē in seipsis
hēant cām motus. nō oīno aūt pura sunt a causa icboā-
te. ab alio ⁊ extrinsec⁹. hāc aūt dubitationē soluēs Jam
blicus. ait ꝙ nō sunt simplicia que ipetu ferunt ⁊ appe-
tunt. cōposita aūt existētia: neqꝫ cām agēdi per totū ha-
bēt: neqꝫ ꝓprie a seipsis. ex parte aūt quadā eoꝝ que in
ipis ⁊ ex potētia ferunt in factiōes. vnde ⁊ cooperatiōe
ab extrīsecis indigēt. aut p̄inchoāte: aut cōferente: mo-
tūqꝫ trāsmittere circa aliud qdē factū. dico aūt compo
sitū aial: ab alio aūt indita. dico aūt causa actionū. pro-
pter qd̄ neqꝫ factio ē pura. neqꝫ passio sola. neqꝫ ab hac
opꝫ istari: cōtra traditū sermonē de facere: dicentē cau
saꝫ ipsi⁹ opandi ad esse a seipso. Solū aūt opꝫ ait Jam-
blicus apponi ꝓprie ⁊ p̄mo a seipso ⁊ a se toto cām exhi
bens. ⁊ tm̄modo in seipso hanc hñs: ⁊ perfecte ipsaꝫ ad
tota deriuās. palā aūt ꝙ sermo sic erit māifestior ꝑ ad-
iectionē. Et Archytas aūt in breui verbo hec oīa isinua
uit. qd̄ eni dixit in seipso acceptū est vt in toto ⁊ proprie
⁊ p̄mo. Rursum aūt ipsius pati ꝓpriū ait. in altero ha-
bere cām motus. aut eni sine causa est passio: ꝙ quideꝫ
incōueniēs est esse. s. aliqd factoꝝ a nulla causa factuꝫ:
aut hñs cām: ⁊ si hoc sit: aut in ipso patiente: ⁊ ita nō pa-
tiēs solū est. sed ⁊ faciēs. aut ⁊ extrinsecus ⁊ in altero: si-
cut eni vtiqꝫ facit faciēs: ⁊ que vtiqꝫ illud facit: hec pati
tur patiens. ¶ Dubitat aūt ⁊ ad hoc Plotin⁹: qūo sunt
absoluta aliq̄ ⁊ in pati nō existētia ex alijs: velut putre
scere. multa aūt ⁊ in alio hñtia cām motus nō patiunt.
sicut cignus ex ea que in seipso rōne albatus. ducit qdē
in ꝓpriaꝫ endelechiā: nō tñ ꝓpter hoc est ab alio passio
ꝙ tale. ⁊ crescēs aūt ab inexñte rōne. nequaqꝫ vtiqꝫ ꝑm
passionē ad incremētū ducit. ¶ Sed ad hoc qdē dicē-
dū neqꝫ cignū in alio hēre cām: quare sit alb⁹. sed in se-
ipso. neqꝫ aliud qd eoꝝ que ducunt in ꝓpriā speciē con
naturalē: ab extrinseco hēt participationē ꝓprie speciei.
passionē igit dicimus id qd̄ est sic participare: nō quia
alteri⁹ nō fit passio qd̄ tale. Sed qm̄ substātie erat tran
sumptio: spēi participatio ꝑm actū ab aere vel ab aqua
vel ab alicui⁹ alteri⁹ humidi euaporatione facta. Forte
aūt ꝓpter cōpositionē putrescētiū sunt aliqua in ipsis:
hec qdē in faciendo. hec aūt in patiēdo. que nō potētes
discernē: absolutas passiones tales supponūt. Sed aiūt
multa in seipsis habentia cām eius qd̄ est facere: dicun
tur pati: ꝑm ꝙ oēs prauos a malitia que est in ipsis dici
mus esse in passione. aut vident ipsi Plotino neqꝫ pas-
siones. sed actus esse aie passiones. aut in ipā qdē actus.
in corpore aūt passiones. Sicut igit causa malitie in se
ipsis hñt praui. ita ⁊ operationē ipsius hñt in faciēdo si
qdē in anima passio nō dr̄. si aūt circa corpus fit pati: sꝫ
in alio erit passio ⁊ sup alio. ⁊ ita vera fit ipsi⁹ pati deter
minatio. forte aūt ⁊ in anima plurib⁹ existētibus parti-
bus: aut plurib⁹ iudicijs ⁊ plurib⁹ phātasijs vel potētijs
vel opionib⁹ differētib⁹ ꝑm discordiā ipsaꝝ fiūt in pas
sione praui: his qdē faciētib⁹: his aūt patiētib⁹ cōtrarie
tatib⁹: ⁊ manet ratio ipsius pati sana. tāqꝫ in aliud hñs
pati. ¶ Sed māe idoneitas passio exñs māe. qūo non
est ab ipsa ea que māe: sꝫ ab extrinseco. Aut pōt qdē ali
quis dicere idoneitatē existētem impressionē speciei a
specie dari materie. Quidā aūt dicūt hoc ipsum qd̄ est
passio esse materiaꝫ. Si aūt nō est passio: sed patitur de
idoneitate querendū. Si qdem patit idoneitatē: semp
est aliqd faciens ipsam. Si aūt nō patit. sed hoc ipsum
idoneitas est. substātia est hec materie. Sermo autē de
passione est: siue ab intus: siue ab extra. Sed videbatur
aiunt: neqꝫ hoc ipꝫ qd̄ est a seipso ⁊ nō ab alio sufficiēs
esse caracterizare ipsum facere. nō aūt ꝙ ex alio: ⁊ non
a seipso ipm pati. qm̄ ⁊ in aliud aliquid faciēs quidem
ipm ⁊ videbat patiēs. ꝙ aūt faciebat: nō patiēs sed fa-
ciens. stagnū eni agēs in argentū. ipm qdē patit cōsum-
ptum: ⁊ corruptū. argentuꝫ aūt purgat. id qd̄ corrumpit
ipm abijciēs. ita vt ipm magis cōtineat argentū in sua
qualitate. Sed qm̄ in compositis rebus: cōmixta acce-
pta sunt factiōes ⁊ passiones: neqꝫ stagnū facit solū sed
⁊ patit. facit qdē purgans argentum. patit aūt consum
ptum ab ipso. ⁊ argentū patit in eo ꝙ purgat. facit autē
in eo ꝙ cōsumit ꝑm aliud ⁊ aliud. ¶ Sed qm̄ vniuer-
saliter determiatū est: qd sit facere ⁊ qd pati: ⁊ que sint
ꝓpria vtriusqꝫ: trāseūdū est iā ad distinguēdū species
ipsius facere ⁊ pati: qb⁹ determinatis facile erit videre:
que nō recte referunt ad principalissima genera: ⁊ que
recte: queqꝫ sunt cōmixta ex ambob⁹: ⁊ que simplr̄ refe
runt ad alteꝝ. ex qb⁹ ⁊ dicta Plotini plana videbunt.
si recte ordinat quedam sub facere vel nō ordinat. opꝫ
aūt ⁊ hic ꝓponere Archyte diuisionē ipsi⁹ facere dicen-
tis ita. Ipsius aūt facere supremū quidem actio. actio-
nis aūt differētie tres. hoc qdē est aliquid ipsius in spe-
culando. velut astronomicare. hoc aūt in faciēdo: velut
sanare: edificare. hoc aūt in actitādo velut militare: po
lytice cōuersari. fit aūt actio qdeꝫ ⁊ sine itellectu. velut
in irrationalibus animalibus. generalissima auteꝫ hec.
In his aūt supremuꝫ quidem ⁊ cōmune ipsius facere
determinat ꝑm actionē simpliciter: que in seipsa cōpre
hēdit omnia: quotcūqꝫ sunt opa ꝑm species distinctas:
a motu omni absoluta: ⁊ motiuū hñs purū. ⁊ cām ex se
ipsa ⁊ nō ab alio aliq̄ p̄inchoante vel cooperāte. ¶ Ad
hoc aūt plures ꝓcedūt spēs factionuꝫ. quoꝝ primū est
ꝙ speculatiuū: in mālib⁹ operationib⁹ vtēs ⁊ in mutabi
libus. ⁊ ipsum in plures species partitū. quorū primum
equiuocū vtiqꝫ erit: ꝑ primo sui generis. speculatiuuꝫ ⁊
ipsum. ⁊ proprie hoc speculatiuū vocatū. hoc aūt est ꝙ
de intellectualibus ⁊ impartibilibus substātijs cōside-
rat: ⁊ firmis intelligētijs quale est summū intellectua-
le. hoc aūt permisit Archytas. quāuis pythagorice eēt
diuisionis. qꝛ forte incōmensuratum erat: theorie talis
que est ad itroductioneꝫ. Aliud aūt de imobilib⁹ ⁊ ma-
thematicis substātijs facit mediationem: quale est geo
metricare. determinatis quidē non tamen simplicibus
ad hoc vtens cōsiderationibus. sed compositis iā ⁊ ꝑm
discursum. quales sunt operationes pure meditationis.
Tertiū aūt est in his qd̄ de ꝑpetuis ⁊ semp motis sen-

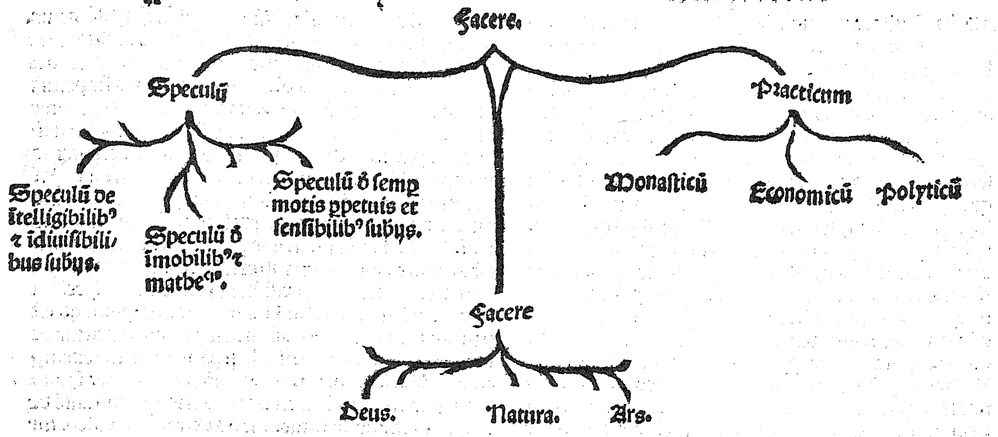

bilibus subſtātijs facit ſpeculationem. ſenſu cū ratiocinatione vtens. quale eſt aſtronomicare cōſonas rationes appentibus oſtēdens. ⁊ ita tota ſpeculatiō is operatio deſurſum a puris intelligentijs ꝓcedit ad rōcinationes cum ſenſu. Poſt hāc aūt ſpecies factiuū equiuocus generi ponit Archytas. qō quidē ꝓprie ſtatuit in reducere ad ſubſtātiā: ea que nō duz participāt eſſe. huius autem multū gdē eſt qō diuinum: qō in ꝓductione deoꝝ cōtinet. multum aūt ⁊ ꝙ in nā ipſius vniuerſi. ⁊ maxime a cēlo deſcendens circa omne qō fit. multum aūt ⁊ in artibus imitatiꝝ nām. ⁊ ſupplētibus derelictum ab ipſa. ſicut eniz nā ſanitatis ſpeciem in cozporibus impōnit: ita ⁊ medicus in ſanādo ſaluat nāe pfectionē in cozporibus. ⁊ ſicut nā antra ⁊ nālia opercula dedit animalib⁹: ita ⁊ domifica ⁊ edificatio ⁊ texilis ⁊ alie artes que deficiūt bominibus ſupplent oppoꝛtuna: ad vite ſufficientiā ꝓparantes. Tertium aūt genus ipſius facere in actiādo numeratū eſt. qō gdē rōnis factiōes circa ſenſibilia ⁊ compoſita ordiē electionē ⁊ conſiliū. opinionē que ⁊ ſideratione. ⁊ tales factiones exbibēs. huiꝰ aūt ꝙ gdē ē vſe: negocia ciuitatū diſpēſans. ⁊ in bello gdē militās: in pace aūt ciuitates dirigens. aliud aūt eſt particularius ꝓprias familias dirigēs qō quidez οἰκο νομικὸν vocatur. Hoc aūt totum genus eſt opinatiuaꝝ rationum anime circa ſenſibilia operātium: ⁊ virtutes ⁊ malitiam ſuſcipientiū: quia ſm electionē ⁊ impetum vitalē perficiūt. ſic quidem Archytas actitare a facere diuidit. Quidā aūt factiuas quidem dicūt: quarū gdem manent effectus ⁊ in poſt factionē. vt rectonicam ⁊ edificatiuam. actiuas aūt vel actitatiuas quaruz effectus bñt eſſe in fieri. vt ſiſtulatiuā ⁊ ſaltatiuā ⁊ tales. Aliud aūtē genus actionis eſt poſt hec ꝙ cōmuniter ſine intellectu vocat Archytas ꝙ in irrationalibus animalibus ⁊ palā autē ⁊ quocūq; ſunt ⁊ quales ſpecies irrationalium animaliuz. tot ⁊ tales ſunt differentes ſm talem actionez de quibus in bis que de animalibus hyſtoriis diſtinguens conſueuimus. Ultimum aūt genus actionum intelligatur ait Jamblicus. ꝙ quidez anime ⁊ rationum ⁊ vite nō iam inſinuat factionem. Sed cozporum inquātum cozpora ſunt inanimata manifeſtaz ſtatuit cozporalē actiones: penes ꝓprietates omnes circa cozpus apparētes. ⁊ penes omnes ipſoꝝ virtutes. nō ſolum inquātum ſolida ſunt. ⁊ reſiſtentia. ſed etiam inquantum circa ipſa babentur multe effectiue virtutes. Cōnaturales enim elementoꝝ actiones ⁊ inclinationis motꝰ: vel ad deoꝛſuz vel ad ſurſuz. ⁊ percuſſiue ſm pulſionem facte extreme ſunt: ⁊ in cōpoſitis cōſiderātur. ⁊ cōmixte ſūt ad alias nās: que nō adhuc ſūt actiōes efficaciaq; vt iam ſimiliter babent. ſed admixte ad paſſionem ſunt. ipſeq; ſm ſe exiſtentes ⁊ ab alys ſuſcipientes quādam in ſe applicationē. quecūq; quidem igitur ſub facere reducūtur ꝙ hec manifeſtant. ¶ Eſt aūt dignū attendere ꝓpter quid banc vltimam ſpeciem que conſideraī in inanimatis pretermiſit penitus Archytas. ⁊ mibi videī ꝙ ꝓprie factiones diuidere intēdētes que in ſeipſis ꝓprie babent principiuz motus: recuſauit cozporales iſtas: veluti ad paſſionez cōmixtas ⁊ cū motu ⁊ alteratione factas. ¶ Dis autē diuiſis tēpus vtiq; erit iam conſideraī di ea que dicunta Plotino. Factiōes igitur due tendēres ad pati dicere motus: confundit duo genera adinuicem. non enim ſunt ſimpliciter in facere motus qui cōnectuntur ad pati. Si aūt aliquis dicat in facere contineri motus: que ſm mouere palam quia ſi met cauſas eius qō eſt moueri: que vt in cauſe ratione; continēt principia tota motuz: ſed neqz actiones abſoluto modo oportet caracteriçare. nam motibus qō abſolutum conuenit. vt ambulare: ⁊ actionibus nō conuenit vt in intelligere. quoniaz intelligi eſt aut facere aut pati. Dicere autem forte neqz ipſius facere eſt intelligere: ⁊ ambulare: quia ſunt abſoluta. contrariuz probat magis iuſtē. multo eniz magis erunt in facere. quia ꝑncipales in ipſo factiones erant abſolute. ſed magis aūt intelligere eſt eorum que ad aliquid. Aut primo quidē neqz intelligentia omnis eſt ad aliquid ſimpliciter. Si enim ⁊ ad aliquid ponat aliquis ipſum: exiſtens quidē ꝓius ſm ſe: aſſumit habitudinē: nām de ſenſu ipſemet Plotinus ait. ⁊ ſenſus ante habitudinē actio eſt: vel paſſio. ſilr aūt ⁊ itelligētia. Si aūt ⁊ intelligentiā putet aliqs eoꝝ que ad aliqd. tamē itelligere in facere erit. qm ⁊ principiū eſt eorum que ad aliqd. tamē ꝓnciparī eſt ipſius facere. Quoniā aūt eundem actū ⁊ motum Plotinus ſupponens. vnuz genus mecum enuntiauit. Videmus quomodo diuidit genus hoc ait itaqz bos quidez eſſe cozpoꝛis: bos aūt anime motus. ⁊ eoruz que anime bos quidem rationales: bos autē irrationales: ⁊ palam quia penes participantia in quibus fiunt eſt talis differentia. ſm accidens ſequens. ſed nō ſm genus ꝓpriā differentiam facta. ſunt aūt cozporales quidem motus in facere: qui vtūtur tanq; ozgano cozpore: vt in verberante ⁊ quecūq; cozporis ſunt ꝓpria: ſicut ponderare. In anima aūt in facere motus eſt. per animam quidez geometricare. anime aūt ꝓprius actus vita. poteſt autē

aliquis

aliquis ⁊ ſm hec quidem in anima. hec autē in cozpore ponere: ſcilz ponētes circa animam fieri paſſiones. Iterum aūt bos quidem a ſeipſis: in alia ait motus: bos autem ab alys in ipſa. ⁊ palaz quia actiuū ⁊ paſſiuū motū diſtinguūt hec abinuicē: ſm ꝙ hic quidē a ſepſo bz agere in alia: hic aūt eſt factio. hic aūt ab alys vel ex alys in ſeipſuz. hic aūt eſt paſſiuus. Sed ſincera quidē ⁊ pura ꝓprietas ipſiꝰ facē eſt vna. ſ. ex ſeipſo. ipſius aūt pati in alio habere cauſam. hic autez non ſeruat puritatem ipſaz apponens hec que ex ſeipſo: hoc qō eſt in alio agere. ꝓpter cōmixtionē eniz ⁊ inclinationem in aliud nō ſeruat puraz actionem. ei aūt ꝙ ex alio id quod in ipſa adiungēs compoſitionem quādam efficit. multum enī differt: vel in alio ſeparato habere cām paſſionis: vel cō iungi ad cām paſſionis. quodaz enim modo in his duo principia in idē cōfundūtur. Cauſa aūt huius fuit prebonoratio motus tāq; cōmunis generis: ꝓpter quā nō eſt iā poſſibile pati ⁊ facere pure diſtinguere. vnde ⁊ in deciſione cōfundit ſermo bec eos quidē qui in alia motus: ponēs eoſdē cum bis qui ex alys motibus. eſto enī deciſio quidem vna: decidere vō ⁊ decidi alterum: hoc aūt nequaq; concedendū. ſicut eniz bēt deciſio ita ⁊ decidere ⁊ decidi. ſicut igit que a decidēte actio: ſeparata eſt a paſſione que eſt deciſio. ita ⁊ que ſm decidere deciſio diſtincta eſt ab ea que ſm decidi. eſt aūt que gdez ex actione motu preinchoās cauſa. altera autez ⁊ ſuccedēs huic. in eo ꝙ deſciditur. paſſiua facta imitatio: qm ⁊ in pilo alia quidē eſt manuū diſtātia extendentiuz pilum. alia aūt pili expāſio. ſic igit ⁊ in deciſione alia quidem erit que ſm agere ⁊ deſcindere deciſio. alia autem que ſm deſcindi. quoniā itaq; adiacet ꝓpinque altera ad alterā: latet diſtinctio. ⁊ hoc quidem aliquibus vtiq; faciet opiniones q̄ſi in agendo exiſtente vtroq; . hoc aūt q̄ſi in patiēdo: nō tñ ſic veritatē bēt. Sed duo quidem motus ſunt diſtātes abinuicem ſm nām. In compoſitis aūt in idez cōfuſi: latent aūt ꝓpter cōmixtionē: ⁊ quia facere ⁊ pati in vnū genꝰ ꝓducūt: ꝙſequēter autē inuicē ⁊ hoc querit Plotinus ſm dictas motus ſpecies: ſi vbiq; copulaī facere ⁊ pati. erant aūt ſpecies motus: generatio ⁊ cozruptio: augmentatio ⁊ diminutio: alteratio ⁊ adhuc ſm locuz mutatio. Jāblicus aūt ait. moꝛ quidem inſtamus ad principiuz acceſſus: vt dignificātes a motu factiones caracteriçari. aliud eniz eſſe genus moꝛuentiū: ⁊ aliud eoꝝ que mouenī. deide contradicimus nō putātes opoꝛtere ab eodē facientia ⁊ patientia caracteriçari: ſicut ab eo qō eſt moueri. ¶ Forte aūt dicendus ad Jamblicū: ꝙ eedē ſpecies motus ſunt mouētiū ⁊ eoꝝ que mouenī. qō enim fit a faciēte fit. ⁊ qō cozrūpitur a cozrūpente cozrūpiī. ⁊ in alteratiōe aūt ⁊ in ea que ſm locū mutatione eadē ratio. ¶ Ad dubitationē quidē igit Plotini: qui poſt ipm tales induxerunt ſolutiones. Qm aūt pro aſſignata diffinitiō e ipſius facere ⁊ pati a pithagoricis: aliā Plotinus induxit. tentemus ⁊ hunc intelligere: ſcribentes ⁊ ea que aduerſus ipſuz dicta ſunt a Jāblico: ⁊ ab alys breuius. Dicit igit Plotinꝰ ꝙ videbaī aliquibus: nō ex hoc ꝙ a ſeipſo: vel ab alio caracteriçare: facere ⁊ pati. ſed ex eo ꝙ ſm nāz vel preter nām. que qdē enim ꝓprium finem adipiſcunt in facere eſſe. que aūt cōtraria horū in pati. ꝙ pſia nāq; morientem nō pati aiunt: ſed agere. cuz ſaluet id qō ſm rationem: ⁊ qō ſm ꝓpriam perfectionē. Iniuriātez autez quāuis omnes bomines perimat: cum cozrumpit id qō ſm rōnem ⁊ eos qui ſm nām impetus: pati ait ſed non facere. ꝓpter qō ⁊ eundez motū accidit eſſe ipſius facere ⁊ pati. Idem eniz vt quidā artificiale ſm nām facit: vt aūt nāle preter nām: velut in animalibus ignis deoꝛſum motus: ⁊ terra ſurſum ſm artem quidem conditoris ſm nām mouentur. propter qō non eſt paſſiuus ſed actiuus talis motus. comparatā aūt ad eā que a principio ſubſtātiā paſſiuus. Ad hec itaq; ꝓtradicentes aliud eē aiūt factiuā cāz: ⁊ aliud finalē. ⁊ li in cauſis ꝙ finale excellentē bēat dignitatem. tamē in facere factiuū ꝑncipalius eſt: ⁊ nullo alio indigens in hoc. quādo igit faciens aliquid a fine peccat: ſm factiuaz quidem in ipſo cām: facere vtiq; dicē iuſte: ſm aūt peccatuz a fine pati ſi preter nām diſponaī. Forte aūt ⁊ ſm adeptionem finis: quādo ſm nām diſponitur pati vtiq; dicēī: ⁊ ita. non enim omnis paſſio ſignificat qō penes nāz: ſed eſt aligd ⁊ ſm nām. Si aūt ⁊ finem ⁊ bonum in ſeipſo habeat: vt aiunt qō facere dicīī: ⁊ iſte qui de facere dictus eſt ſermo firmus erit. quia facere eſt in ſeipſo bēre cauſam. forte aūt in ſimplicibus neqz diuiditur factiuuz ⁊ finis: ſed in idem concurrunt. Si aūt diuiduntur nihil inconueniēs: ſm factiuū quidem facere: ſm finem aūt pati. quādo aūt finis facit: ⁊ ſm illū facere dicīī. q igitꝰ ꝙ patria moritur: factionē gdē ſm finē ſm quā ſaluat ꝙ ſm nām: ⁊ ꝙ ſm rationem hāc agit ⁊ habet in ſeipſo cām talis actionis finem ꝓprium acquirentis. participatio autē finis q̄ſi paſſio. ſed a ſeipſo. ſaluatiuam vō ⁊ conſeruatiuā ſuiipſius actionem nō adhuc habet quando moriī. ſed alia eſt cauſa moriendi ꝓpter qō ſm ꝙ nō bēt in ſeipſo cauſam: ſed in alio: ſm hoc patitur: ſed nō facit. niſi forte ſeipm pro patria tradēs. ipſemet rurſum faciens ſit ⁊ patiens ſm aliud ⁊ aliud. omne igitur ſm ꝙ facit: in ſeipſo habet cauſam faciendi. omne aūt patiens ſm ꝙ patiī in alio. ⁊ iniuriantem igit quando aliquis dicit pati cozrupto eo qō ſm rōnē in ipſo: quāuis perimat omnes bomines: multa in ipſo conſideratur. nam ipſemet facit in ſeipſo cozruptionem eius qō ſm rationem. ſi quidez ſeipſuz cozrumpebat: ⁊ patitur etiam tāq; ab alio a ſeipſo cozruptus ⁊ etiaz alioꝝ peremptionē facit. Si vō ab alio fiat iniuſtus ille in ipſuz facit. iſte aūt patitur quidem a faciente in ipſum. facit autez in peremptos. ⁊ ignis aūt qō in animalibꝰ fit deoꝛſum moueī. ⁊ terra ſurſum. Ad artem quidem conditoris ait Jamblicus ꝓncipium exiſtens ⁊ ipſuz factionis: facit hoc. comparando autem ad nature cauſam ſiquidem ꝓeter naturam mouet patitur hoc. miroz aūt ego ſi non dicimus ⁊ nos nūc: ꝙ Plotinus vult ga que ſm naturam in facere ſunt: que aūt ꝓeter naturam in pati. Forte igitur planius eſt dicere: ꝙ ipſius ignis ad deoꝛſuz motus: ⁊ terre ſurſuz paſſiones ſunt facte a conditiua factione. tamen perfectiue ⁊ ſpecifice compoſiti. paſſiuam aūt factionem ipſoꝝ elementorum: ſi quis inquirat: eam que ſm ſpecies: ⁊ eam que in ipſis cauſaz operantē: hanc determinet. propter qō ſm actiones quidem ⁊ ſaluaī ⁊ augeī. ſm paſſiones aūt quāuis a conditiuis cozporibus ſint facta. compoſitis quidem faciunt ad conſiſtentiā ſpeciei: ad quā ⁊ conditoꝛ reſpicit. Ipſa aūt viz patientia detrimentū patiuntur: ⁊ deteriorant. ⁊ in animalibus autē aiunt qui incongrue ſpeciei fiunt impetus ⁊ motus elongata a factiuo ipſoruz principio: ꝓeter naturam ſe babent. ⁊ incontrarie cauſe ipſius facere adſunt. propter qō in patiendo ipſos dicendum: et quātū ad alia. ⁊ quia faciendi quidem principiū: adeſſe ipſos continet. hec aūt incozruptionez declinant. ſed ſi hoc: erunt ⁊ hoꝝ principia non in ipſis: ſed extrinſecus. ſiqui ſunt in patiēdo. Si vō intrinſecus principia ſunt: factiones ⁊ bas dicendū: quāuis elongenī ab eo qō ſm nām. Sunt aūt ⁊ cozruptiue factiones: ſicut ꝙ paſſiōes

perfectiue:⁊ nõ omne facere ad esse ducit:sꝫ etiã ad nõ
esse:siue in seipm aliqd agat:siue in aliud. nã qd̃ preter
nãm se habet:ab hac dispositiõe preter nãm agit quas-
dã actiões:q̃uis nõ puras. quia passiões cõmixte sunt:
siue etiã a patiẽdi dispositiõe producte.et in extrĩsecus
aũt mouẽtib⁹ quãdo in nãm mouẽt:sicut agricole ⁊ do
ctores:quoniã factiuũ principiũ nature ⁊ artis:in idem
coincidũt.⁊ due actiões cõueniũt:que qdeꝫ artis vt ar-
tis deforis habẽtes principiũ:passiones fiũt. ⁊ habẽtes
ſm se nãm. Saluatiue aũt nature intrinsecus habẽtes
pricipiũ:manẽt in actiõis specie. ⁊ quãdo etiaꝫ docẽtis
auditus itret ad addiscẽteꝫ:qui qdem a voce actus: ha-
bet eam que per auditũ passioneꝫ cõiugã.⁊ ita in his fa
cere copulatuꝫ est ad pati. Alia quidem existẽte ea que
ſm vocem actiõe.alia aũt que ſm auditũ passiõe.quã-
do aũt que a voce passio nõ sistit iam in passiõe: sꝫ pre-
excitat a se ipsa aliã actionẽ.s.perceptioneꝫ. Tũc aliud
principiũ fit eius que ex seipso actiõis:que est cognitio
dicti. Si aũt suscipit priorẽ actionẽ ſm passioneꝫ aliaꝫ
facit ex passiõe actionẽ: nõ pp hoc opꝫ copulare ipsam
ad pacceptã passiõis actionẽ: cuꝫ in medio passio iter-
rũpat.neqꝫ pricipiũ scd̃e actiõis i docẽte ponẽdũ.vt in
alio videat̃ factiõis causa.sed sicut est cõiugũ passiõis
qdeꝫ:que est in addiscẽte per vocem in auditu: in alio
cã.s.in docẽte. perceptiõis võ ppꝛium principiũ in ad-
discẽtis anima supponendũ excitatũ a rationibus que
sunt in anima vt vere cognoscat qd̃ dcm̃ est ⁊ cõueniẽ-
ter ipsum recipiat:⁊ nõ in sola maneat percussiõe: ⁊ au-
ditione. ⁊ ita actiõis principiũ in ipso erit ⁊ nõ in alio.
Ex codẽ aũt intellectu: ⁊ hec Plotin⁹ iducit. ergo vbi
nõ actio sed passio solũ.hec erũt in pati.qd igit̃ si meli⁹
fiat patiẽs:actio autẽ deterius habeat. si ſm malitiam
agat aliquis ⁊ dñetur alij idisciplinate.sola vtiqꝫ hec in
pati ponemus. ⁊ dicta sunt qdẽ hec ab intellectu ipsius
pati:⁊ facere.dicẽte saluatiuũ quidẽ facere. corruptiuũ
aũt pati.⁊ hoc quidẽ melius hoc aũt deterius. Est aũt
cõtra cõsuetudinẽ dicẽteꝫ actiones ⁊ factiões etiaꝫ pra-
uas:preter nãm dicẽs:⁊ rursum etiã passiones perfecti
uas ⁊ ſm nãm repugnantem.nã simpliciter factio:non
vnum aliquod genus est actionum.sꝫ quecũqꝫ sunt dif
ferẽtie factionũ:ſm species distinctas:omnes cõtinen-
tur sub vno genere:scilꝫ facere.similiter aũt ⁊ sub pati:
sunt quideꝫ perfecte passiones. sunt aũt ⁊ imperfecte. ⁊
he quidem honeste.he aũt turpes.he quidem ſm natu
ram in vtroqꝫ.he aũt preter nãm. Si autẽ aliquis alte
ra solũ oppositoꝝ in ipsis accipiat iste ad breue coarta-
bit genera hec:sicut vtiqꝫ si quis totã qualitatem dice-
ret:solum habitũ ſm naturã.vel solum eum qui preter
naturam. Sed aiunt neqꝫ omne facere a seipso. sed ab
alio:a seipso quidem qd̃ absolutũ:vt ambulare:⁊ quod
rectum vt verberare.ab altero autẽ vt appetere.quan-
do eniꝫ appetibile ait coegit cõcupiscentiã.quid differt
ab eo qd̃ est percussum esse:aut in deorsuꝫ ferri. In his
enim appetitus actiones existentes:nõ ex seipsis:sed ex
appetibili ait ortum habere.quãuis ex seipsis sint orte.
appetibile autẽ aliter precedit non vehens neqꝫ impel
lens appetitum sed prouocãs ipsum idoneitate. naꝫ in-
conueniens est talem esse appetitũ in anima per se mo
tiua.vel imobilis ſm Aristo. Si võ passionale quidem
est appetitus vt ipse ait. nihil inconueniens si extrinse-
cus habet mouẽs. quãuis incõueniens nõ electionaleꝫ
inducere appetituꝫ. ⁊ nõ ex ipso habentem principiuꝫ.
multo aũt magis inconueniẽs: taleꝫ ordinare sub face-
re.de facere quidem igit̃ tanta aduersus Plotinum di
cta sunt. ⁋ De pati aũt ↄsequẽter dõm.qm̃ ⁊ ipse Plo
tinus seorsum accipiens ipsum speculat̃.ait enim ꝙ ab
altero nõ oportet caracteriçare ipsum pati.est enim ali-
quod ⁊ a seipso ⁊ non omne ab alio.a seipso quidem pu
trescere:ab alio autẽ verberari. ⁊ ita nihil differt a face
re.siquidẽ ⁊ illud a seipso erat:⁊ ab altero.Sed dcm̃ est
prius:ꝙ neqꝫ in facere qd ab altero adiũgi opꝫ. neqꝫ in
pati quod a seipso. ⁊ de putrefactione qualiter deforis
fit:prius dcm̃ est.Sed quãdo ait nihil cõferentem ipm
sustineat alterationẽ nõ in substantiam ducentem. que
elõgat ipsum ad deterius:vel nõ ad melius:talem alte-
rationem esse passionẽ. hoc aũt nõ docet causam passio
nis.⁊ cõtrariuꝫ si vult ↄcludere.Si eniꝫ nihil ipse con-
fert ad pati:vel sine causa erit passio.vel ab aliquo alio
deforis.⁊ si indigẽtium se:hec quidem faciant.hec autẽ
patiãtur.⁊ ita erit vt ab alio passio. Jamblicus autẽ ait
qũo opꝫ nõ ducere in substantiam passiones.si quidem
quedã passionũ ⁊ in substantiã producũt. quecũqꝫ sunt
generatiue. forte aũt hoc cõueniens est passioni. si eniꝫ
opꝫ preexistere substantiã suscipientẽ passionem:nõ est
substãtie passio factiua sicut neqꝫ alteratio.propriũ di-
xit autẽ alterationeꝫ sustinere patiens:eam que non in
substantiam ducit.Sed quomodo ad deterius erat:vel
nõ ad melius approbamus passionẽ facere.quoniã que
dam ipsoꝝ ꝙ melius in nobis operãtur.aut quoniam ⁊
ipse Plotinus opposuit cõtra hoc. videamus quid con-
tra seipsum opposuit.Sed si melius çs a calefieri:nihil
prohibet ipsum pati. duplex eniꝫ esse pati hoc quidẽ in
deterius fieri.hoc aũt in melius. vel in neutruꝫ. ⁊ palã
ꝙ prius quidem in fieri deterius pati ponebat. hic aũt
concedit esse aliquas passiones ducẽtes ad melius.posĩ
ta autẽ ait Jamblicus ea que ad ambo inclinatione: in
ipso pati.nõ recte subiunxit hoc.vel ad neutrũ. contra-
rium enim dicit̃ ad suppositionẽ eã que ipsius facere ⁊
pati.Si quidem hoc in eo qd̃ ſm naturam ⁊ in meliori
ponebat.hoc aũt in eo ꝙ preter naturaꝫ ⁊ in deteriori.
⁊ quidem si simile fiat patiens:neqꝫ deterius palã:quia
neqꝫ melius fiet.quare neutrũ.est aũt ⁊ diuersum fieri:
compositioneꝫ ſm deterius vel melius:non habens. vt
quãdo rubeuꝫ ex pallido fit. sed ⁊ circa hoc qd̃ dicitur:
non in substantiã ducere passiones. opponit Plotinus.
ait enim si calefieri est caliditatem habere: erit auteꝫ ⁊
calefieri çs.ad substantiam quidẽ statuç faciens:ipsius
autem çris nõ adhuc.erit vtiqꝫ idem pati ⁊ non pati.si-
quideꝫ pati erat: nõ in substantiã conferre.Ad hoc aũt
ait Jamblicus.ꝙ male accepta est descriptio ipsius pa-
ti sꝫ nõ conferre in substantiam.Siue enim in substan
tiam conferat:siue in alterationem:siue in aliud quod-
cũqꝫ:ipsum calefieri in vno.s.pati est. Forte autem non
in substantiam quidem cõferre passionem: bene dictũ
est.propter causam quaꝫ ⁊ prius dixi. hic autem çs qui-
dem calefit:⁊ patitur calefactiuũ. statua autem ſm ac-
cidens calefit:quia çrea est. Neqꝫ hoc Jamblicus acce-
ptat.ꝙ fiat pati in habendo in seipsuꝫ motum.scilꝫ alte
rationem:ſm alterari qualitercũqꝫ. ait eniꝫ non ſm al-
terationem solam motũ in pati ponendum.sed ſm plu
res.nam ⁊ augmentuꝫ pati vtiqꝫ dicetur. ⁊ quod ſm lo
cum mouetur.vt aũt Jamblicus ait.⁊ quod in substan-
tiam ducitur.Adhuc autem ait Plotinus periclitantur
ambo ad aliquid esse.quecũqꝫ ipsius facere ad pati.iste
mouet:⁊ iste mouetur.⁊ si duo predicamenta vtrũqꝫ.s.
ipsum ad aliquid. ⁊ ipsum facere vel pati.⁊ ita dat huic
motum.quare iste accipit. quare acceptio ⁊ datio: ⁊ ad
aliquid.vl' si habet qui accepit.sicut dicitur habet colo-
rem:propter quid non habet motum. ⁊ forte sub ipsius
habere predicamenta ordinabunt̃.non que adinuicem
solum

soluꝫ sed ⁊ absoluta.nã ⁊ absolutus motus qui est ipsi⁹
ambulare: habet ambulationem. Ad hec facile est di-
cere ꝙ omnia erũt sic ipsius habere. quoniam in parti
cipari considerant̃. Albus enim habet albedinẽ ⁊ bicu
bitum.quãtum autem magnitudinem ⁊ in alijs simili-
ter:sed vnũquodqꝫ oportet ſm ꝙ dicitur: ſm hoc redu
cere ad genus. Ad aliquid aũt sepe dcm̃ est.ꝙ ipm ſm
se ſm solã habitudinẽ consideratũ: in alijs predicamẽ-
tis habet esse.habitudo enim ſm se nõ est.Sicut igitur
in substantia est ad aliquid ſm id ꝙ pater ⁊ filius: ⁊ in
quali ſm simile ⁊ dissimile. ⁊ in quãto ſm equale ⁊ in-
equale.sic ⁊ in facere ⁊ pati: ſm verberare ⁊ verberari.
⁊ nihil incõueniens idem esse sub duobus predicamen
tis:penes eam que ſm seipsa hypostasim ⁊ penes habi-
tudinem adinuicem. ⁋ Post aũt tales dubitationes ⁊
solutiones:ad magis contemplatiuam sermocinationẽ
transiens Jamblicus de facere ⁊ pati. quaꝫ habeãt ſm
se hypostasim:⁊ qualiter coaptata sunt adinuicem.⁊ ad
qualia ⁊ que extendit̃ vtrũqꝫ.Incipit autẽ a Platonis
snia de facere. qui faciens a causa nomine differre ait.
⁊ ꝙ factiua quidẽ causa sit faciens manifestuꝫ est.quo-
modo aũt nõ a quadã causa:sed a causa simpliciter ni-
hil differre ait faciẽs. aut quia ppꝛie causa faciens est.
materia quidẽ eniꝫ ⁊ species ↄcausa magis sunt sed nõ
cã:exemplũ aũt ⁊ finis nõ ipsius effectus proxime.sed
facientis ipsius facere cum sint causa:ad aliquid vtiqꝫ
dicentur eius qd̃ fuit proprie. ꝙ igitur faciẽs vtiqꝫ erit
qd̃ maxime cã.quare certa ratione: que de facere specu
latio de causa est.quotcũqꝫ igit̃ cause ⁊ q̃les: ⁊ quot ha
bent differentes modos:⁊ que quideꝫ ipsarum prime:⁊
secunde vel tertie.omnia hec ⁊ ad facere merito trãsfe-
rendum.Iterũ igitur quoniã equidem incorporearum
causarũ sunt actiones vel ſm se separatarum: vel eorũ
que in mundo existunt: ⁊ inseparabilium ab vniuerso.
sicut que celi ad omnia que fiunt sub luna.he aũt natu
re ſm proprias rationes. he aũt partialium specierũ pe
netrat.⁊ per hec tota ipsum facere: ⁊ que de ipso specu-
latio.ſm alteram aũt determinationem. quoniã actio-
num he quidẽ sunt pure ⁊ non mixte ad omnia alia ge-
nera.he aũt cõmixte ad alia: que ⁊ complexionẽ faciũt
multiformiter. he autẽ extreme existẽtes ad passiones
cõmunicant:erit ⁊ ipsius facere principium ⁊ media et
fines ſm omnes tales differẽtias:quoniã aũt facientiũ
hec quidem erãt generalia:hec aũt specifica. hec auteꝫ
perfectiua:⁊ hoꝝ hec quidem vnitiua.hec aũt discreti-
ua.hec aũt aliã quãdaꝫ habentia in entibus factioneꝫ.
erit deinde ⁊ de omnibus his facere proprie dictũ. Ad-
huc aũt hec quidem sunt naturalia: vt calefacere infri-
gidare.hec aũt artificialia vt medicari edificare: ⁊ hec
quidem finita:vt que in artib⁹. hec aũt infinita ⁊ inces-
sabilia vt in diuinis factionib⁹ ⁊ celestibus. si quidem
perpetuus mũdus est.sed ⁊ si in essendo aliqua operen-
tur:sicut sol per esse illumiat:siue per intelligere faciat:
sicut intellectus mũdi:siue per ratiocinari:sicut anima
vniuersi: ⁊ hec omnia in facere sunt: sed neqꝫ quecũqꝫ
in ipsis sunt actiones:ſm se ⁊ ad se: sicut imãliũ ⁊ sepa-
rabiliũ intelligentiarũ:neqꝫ quecũqꝫ per altera operã-
tur.sicut que per animaꝫ vel per corpora: vel per corpo
rales potẽtias.neqꝫ ipse cadũt extra eam que in facere
coordinationem. Similiter aũt ⁊ que in seipsa agunt:⁊
nullo alio indigent:⁊ que in alteruꝫ agentia: ⁊ que in se
ipsa simul ⁊ in alterũ: ⁊ que principaliter quidem in se-
ipsa:habentia aũt secũdario rationem:⁊ adinuicẽ actio
nem in alio: ⁊ hec vtiqꝫ in facere continebũtur. at võ ⁊
circa omnes species predicamentoꝝ:ſm presentem di-
uisionem extendit̃ ipsum facere:circa substantiam qui
dem in eo qd̃ est ducere id qd̃ fit in substantiã. circa au
tem qualitatem in eo qd̃ est ducere qd̃ alterat̃ in quali-
tatem.circa quantũ aũt in eo qd̃ est ducere in magnitu
dinem.sic igitur ⁊ in alijs generib⁹ eodẽ modo est ipsi⁹
facẽ causa ad omnia penetrãs. Si aũt oportet sum ma
tim genus ipsi⁹ facere vna ratione comprehẽdere:intel
ligemus ſm omnia entia quecũqꝫ sunt ⁊ q̃liacũqꝫ per-
fectissimas actiões.vbiqꝫ principales eas que q̃maxi-
me separate sunt ab omni eo ꝙ potentia. harũ aũt eas
que fiunt ⁊ ſm seipsas vni⁹ speciei:merito vtiqꝫ princi-
palissimas dicemus in facere. he autẽ a seipsis hñt ope
rari ⁊ facere:⁊ ab vna causa totũ ipsuꝫ producũt impar
tibiliterqꝫ exhibent ordinatis post ipsa ⁊ continẽt ipsa
vniformiter ⁊ potẽtissima ipsa ⁊ per se sufficientissima
operant̃.que qdẽ ⁊ hic actiones quãdo sufficiẽter se ha
beãt ⁊ perfecte imitent̃ completionem quãdaꝫ ab illis
suscipiẽtes. ⁋ De facere quidẽ igit̃ tanta. Oportet aũt
⁊ ipsius pati ſm eundem modũ qd̃ omnino perfectum
comprehendere.hoc aũt contrarietatem quidem ad fa
cere nõ hẽt:quãuis maxime oppositis vtat̃ vocibus.vt
aũt copulatũ ipsum descendentibus a facientib⁹ actio-
nib⁹ contemplari debemus. quãdo igit̃ actiones proce
dentes ad ea que extra cuꝫ habitudine:possunt ⁊ assimi
lare sibi eam que possunt ipsis participare:nõ ſm actio
nem.sed ſm motũ quẽdam successiuũ actus. tunc mo-
tus hi cõmune passionis genus caracteriçant.ſm aliud
aũt exordium omnis motus ⁊ generatio que in vniuer
so.hoc quidẽ habet motiuũ ⁊ generatiuuꝫ.hoc aũt mo-
tum ⁊ factũ ⁊ tãqꝫ in effectus ordine consideratuꝫ. Si
igit̃ per tota hec penetrãs genus in vniuerso mundo:et
ſm totos motus ratiocinatione comprehẽdamus:inue
niemus vtiqꝫ ipsuꝫ pati quantũ est ⁊ quãtaꝫ habeat po
tentiã. vniuersaliter aũt acquisituꝫ omne: ⁊ ab alio ad-
ueniens:⁊ nequaqꝫ suiipsi⁹ existens: sed alterius.⁊ con-
sequẽs ad actiones principalis ⁊ ab illis imutatũ meri-
to vtiqꝫ in pati ponet̃.Adhuc aũt qd̃ opponit̃ speciei. ⁊
ꝙ tãqꝫ mãle subiectũ formeqꝫ transumptiuũ: ⁊ poten-
tiã hñs vt pficiat̃.⁊ suscipiẽs omnia in seipso:⁊ hoc vti-
qꝫ cõis quedã notitia erit passionis. Si aũt ⁊ sub luna
mãliũ elemẽtoꝝ cõsistẽtiã vt passibilẽ supponat aliqs
per comparationẽ ad factiuã celi causaꝫ. ⁊ ita vtiqꝫ ha-
bebit aliqd ostendere cõmune in omni: ⁊ in vno aũt fa
ciẽte: ⁊ pati possibile est considerari. nã nã faciẽs in se-
ipsaꝫ a seipsa patit̃. ⁊ ſm ꝙ qdẽ ratiões iponit his que
fiũt:factiuã ipaꝫ determinamus. ſꝫ ꝙ aũt dispositionẽ
rationũ haꝝ ipsa a seipsa suscipit. pati merito dicit̃:⁊ in
aĩa aũt q̃uis nõ ita. sed tñ in hac diuisuꝫ est multũ qd̃
passiuũ.ſm alterã aũt rursuꝫ analogiã: ⁊ in ratiõe ⁊ in-
tellectu añe cõsiderat̃: que nã passionalis susceptio p-
fectioꝝ intelligẽtiarũ. ⁊ vniuersaliter in oĩbus in qbus
hoc qdẽ est pfectius.hoc aũt iperfecti⁹. ⁊ hoc quidẽ in-
ducit pfectionẽ. hoc aũt suscipit eã.considerat̃ quedaꝫ
analogia passionis: ſm quã hoc qdẽ inducit pfectã spe
ciẽ.hoc aũt suscipit eã que in seipsa.semp võ ab alijs ha
bet̃ talis pticipatio passionis:⁊ si aliquãdo videat̃ a se-
ipso aliquid pati:nõ recte existimat̃ qd̃ tale.nõ eni ſm
ideꝫ eoꝝ que in ipso patit̃ ⁊ cãm exhibet sibi patiendi.
quare ⁊ ita ab altero fit passio.effectiua quidẽ eni actio
põt ⁊ suiipsius esse cã:⁊ a seipsa incipere.passio aũt imp
fecta existens oĩno. nõ est apta nata facere ad sui gene-
rationem.si enim qd̃ a seipso hẽt cãm agendi factiuum
est patiens:deficiens ab omni cã. neqꝫ patiendi cãm in
seipso hẽt.nulla igit̃ erit passio absoluta:sicut erat abso
luta actio ipsum ambulare.⁊ hoc merito:meliora qdeꝫ

enim absoluta ab habitudine ad altera:tāq̄ per se suffi
cientia ſm seipa ꝛ in seipsis existūt. deteriora aūt indi-
gent melioribus ꝛ ad subsistere : ꝛ in deprehēdendo ab
illis:ꝛ suscipiēdo ab ipsis quātā participationē ipsiꝰ esse
trāsumunt. oportet igit̄ simile his que in facere ordina-
ri ꝙ ꝛ passionū sunt he quidē absolute. he aūt supine.
semp eni dependent a faciētibus patientia. Qm̄ aūt Ar
chytas tradidit distinctionē παθους.i.passionis:ꝛ πε-
πονθοτος.i.passi:ꝛ ποιηματος.i.rei effecte: ꝛ παθη
ματος.i.rei ꝑ passione inducte: dignū est vt neq̄ hāc
distinctionē relinquamus idiscussam. Dicit aūt ita: πα
θος differt a πεπονθοτος: παθος q̄dē enim fit cum
sensu:vt ira:delectatio:timor:pōt autē aliquid πεπον-
θεναι ꝛ sine sensu:vt cera liquefacta: ꝛ lutū exiccatum:
similiter aūt ꝛ ποιημα a πεπονθοτος ποιηθεν qui-
dem eniz est etiā ꝛ πεπονθε aliquo modo: πεπονθος
aūt nō stati est πεποιηται. pōt eni aliqd πεπονθεναι
ꝛ ſm indigentiā ꝛ ſm priuationē. In his aūt passionez
q̄dē Jamblicus itelligit eā que cū sensu ꝛ pceptiōe. In
alterari aūt ea que sunt aīe ꝛ animaliū: ꝛ si qua sunt su
periora his cū sensu: vel aliq̄ alia pceptione factas paſ-
siones ꝯtinens: quod quidē ꝛ opponi ait primo generi
ipsius facere. sicut eni illud p̄ordinabat̄ in speculari:ita
h̄ in pati supponit omni propria cognitione quā vocat
συναισθησιν.i.sensus pceptiōez. diuiditur aūt hoc in
multiplr̄ ſm spēs συναισθησεως. naz virtutibus vi-
te que in aīa assequētes:assignare opz hominū ꝛ aliorū
animaliū sensibus:cōuenientē assignare opz. ꝛ in habē-
tibus debilē nālem perceptionē ipsius pati:oportet po-
nere quādā extremā συναισθησιν: ꝛ ita ait totū hoc
nobis genus ipsius pati:penes illud p̄mū genus ipsiꝰ fa
cere accepit oppōnem. πεπονθος aūt ait eē q̄d q̄dē in
fieri:nō coexprimit passionē: post factū aūt esse euidēs
fit ipsoꝝ īmutatio. sicut liquefact esse ceraz vel lutum
exiccatū esse:q̄ quāuis per passionē ꝑgrediat̄. ꝛ hoc tn̄
ſm passum esse ipsum caractericat. est aūt hoc sine sen-
su omnia ꝯtinens. q̄lia sunt in nā παθηματος.i.passio
nes:ꝛ quecūq̄ in nālibus elemētis:ꝛ in cōpositis ꝛ sim-
plicibꝰ corporibꝰ:que impceptibiles fiunt alterationes:
ꝛ omnes he ſm πεπονθεναι.i.passum esse caractericā
tur. fiāt aūt vtiq̄ ꝛ hoꝝ multiplices diuisiones:in inci-
sa ꝛ inaugmētata: ꝛ alterata. ꝛ aliter multiplr̄ in passuz
esse cōsiderata. ſm ꝙ corpora intelligere volumus. op-
ponit̄ aūt genꝰ hoc ad factiōes inanimatoꝝ. ποιημα
enim.i.a passione differre ait. nō vt quidā putant:eo ꝙ
hoc q̄dē ab alio opante fiat. hoc aūt nequaq̄. nō est eni
aliqua vlr̄ παθος.i. passio a seipsa. sed quoniaz ποιη-
ματα faciūt ad substantiā. que vō his cōtra distinguū
tur παθηματα ad nullū effectū faciētia:elongant ab
esse. Duplici autē existente substantia:hac quidem ſm
speciem. hac aūt ſm id q̄d materiale ꝛ subiectuz. dupli
ces ꝛ corruptiōes dicunt̄:hec q̄dē ſm p̄uationē: que est
absentia spēi ꝛ facit elōgationē ab esse ſm hec. hec aūt
ſm indigentiā completiōis affluētis mālibus:ꝛ ſm ex
cessum māe que in ipsis. Sed si priuatio passio est:quo
modo in physicis dicit̄ cā factiua. sed ꝛ p̄uatio ait Jam
blicꝰ cā fit factiua:sicut ꝛ speciei p̄sentia. ꝛ fit aliud qui
dez:ipsa p̄uatio. aliud aūt p̄uatū. quare ꝛ in hac ab alio
fuit. ꝛ in priuato passio videtur sustrati p̄cedentis:facti
ue p̄uationis cause. ꝛ in indigentia aūt ꝛ repletione est
eadem ratio. in alio quidē eni est replens:in alio autem
repleri. ꝛ in alio q̄dē indigēter habere. In alio aūt cām
indigentie operari. ¶ Adhuc aūt existimo dignuz que
rere:que vtiq̄ erit factiua priuatiōis causa: alia preter
eā que in p̄uato: vtrū contrariuz est causa corrumpens

ꝙ in ipso contrariuz. aut hoc quidem ſm accidens. que
aūt generationis ꝛ corruptiōis in eo q̄d sub luna neceſ-
sitas. sicut p̄sentie specieꝝ cā expetit p̄cedentia:ita ꝛ ab
sentie: que q̄dez fabularū fictores conditiuis causis ad
pugnā contraordināt. ποιημα aūt hoc cōtraordinabi-
tur vtiq̄ p̄me speciei ipsius facere : que considerat̄ pe-
nes factiuuz. ꝛ hoc enim ſm ꝑduci in substantiā deter-
minatur. sicut eni edificare proprie vocat̄ factiuum. ita
ꝛ edificari ποιημα dī. quotcūq̄ vō ꝛ quales assigna-
uimus spēs factiuis actionibꝰ:siue humanas: siue diui-
nas:siue artificiales:siue scibiles. vel aliter qualitercū-
q̄z diuisas:tales ꝛ tot attribuē opz poematibus effectis
ab actionibus. palā eniz ꝙ cū passione fiunt que fiunt.
talis q̄dē igit̄ quedā diuisio ipsius pati:sicut ipsius face
re ab Archyta tradita est. Aristoteles aūt ī metaphysi-
ca passiones ita diuidit. passio dicit̄ vno q̄dē modo qua
litas:ſm quā alterari cōtingit. velut albū ꝛ nigrū:ꝛ dul
ce ꝛ amarum:ꝛ grauitas ꝛ leuitas: ꝛ quecūq̄z alia talia.
vno aūt horum actus ꝛ alterationes ꝛ maxime nociue.
adhuc aūt magnitudines calamitatū ꝛ tristitiaruz paſ-
siones dicunt̄. hoꝝ itaq̄z primū q̄dē vt existimo ipsum
passiuū effectum:vocat passionē. 2m motū passiuum. 3m
aūt ꝛ 4m accepit ſm vsum consuetudinalis nominatio
nis. sed vsq̄z ad hec quidem duo genera tota ꝛ species
que in ipsis quot ꝛ que sint sufficiēter ꝯsiderauimus. vt
ipsa ſm se vtralibet cōcipiātur. oportet aūt ꝛ cōmixtio
nem ipsoꝝ adinuicem videre. Nam ꝛ hanc cum simpli
cibus Archytas tradidit dicens. Hoc quidez vnum ali
quid faciens. hoc aūt patiens. hoc aūt ꝛ faciēs ꝛ patiēs:
velut in naturalibus. faciens quidez deus. patiens aūt
materia. ꝛ faciens aūt ꝛ patiens elementa. cum autem
sit planum quod dicitur:exempla precipua ꝑponit. face
re quidem deum dicēs:cui ꝛ factiue cause assequuntur.
pati aūt materiā : ꝑpter quā ꝛ alia participāt ipso pati.
facere autem ꝛ pati elementa : tāq̄ vtiq̄z participantia
ꝛ mā ꝛ specie. De habitudine aūt ipsoꝝ adinuicē inqui
rentes. dicunt ꝙ opposite q̄dē dicunt̄:contraria autem
nō sunt. sicut Andronicꝰ putauit. q̄uo eniz possibile est
cōtrariū fieri effectū cōtrarij. Jā aūt dignū est quāuis
dcm̄ sit p̄us. sed ꝛ hic sicut in alijs generibꝰ:ita ꝛ in istis
post totū artificialē sermonē assequētia cōsiderare. est
igit̄ cōtrarietas in facere ꝛ in pati: ꝛ contrarioꝝ que in
ipsis:hec q̄dē hn̄t intermedia:hec aūt nō habent. que q̄
dem igit̄ ſm cōtrarias q̄litates cōtraria sunt:vt calefa
cere ꝛ infrigidare:ꝛ calefieri ꝛ ifrigidari. ꝛ quorū q̄lita-
tes hn̄t aliq̄d itermediū: harū ꝛ que in facere ꝛ pati ha
bent aliq̄d itermediū. vt tepere ꝛ rubere. quoꝝ aūt nō
hn̄t neq̄ hec:vt sanū esse ꝛ ifirmari. q̄uis medici sani-
tatis ꝛ egritudis mediā ꝯsistentiā ponāt. s. neutrā. Su-
scipit aūt magis ꝛ minus facere ꝛ pati. vt in oībus autē
sunt hec. In sape eni ait Jamblicꝰ q̄d est pfecta prudē-
tia:nō vtiq̄ erūt hec. ꝙ eni iperfecta suscipit. forte autē
ꝛ in oībꝰ magis ꝛ minus suscipiētibꝰ : que q̄dē maxime
nō suscipiūt. que aūt impfecta hec suscipiūt. Sed forte
ita diuidēdū que q̄dē in illis gn̄ibus hn̄t facere ꝛ pati.
In q̄bꝰ est magis ꝛ minꝰ suscipe. sicut in qualitate alba
re ꝛ albari. Quecūq̄z aūt sunt in generibꝰ nō suscipiēti-
bus magis ꝛ minus velut in quāto nūerare ꝛ mēsurare
hec nō suscipiūt. s̄z neq̄z gn̄are ꝛ gn̄ari. vel vlr̄ aliq̄d eo
rū que in substātia dicunt̄:ꝛ hoc merito. facere eni age
re est. actus aūt eiusdē spēi est cū eēntia:cuiꝰ est actus. ꝛ
ſm vnūq̄dq̄z aūt predicamentoꝝ considerat̄ facere ꝛ
pati. nā vnūq̄dq̄z velut suba q̄dā exn̄s ꝛ essentia habet
quādā ꝑpriā sue essentie opationē:ꝛ ſm subam q̄dē fa-
cere:vt hoiez facere:edificare:nauē cōpingere:s̄z subaz
aūt

aūt pati:hoiez fieri edificari. ¶ Hic āt notat Jāblicus
ne forte hec in subam reduci dicēdū sit:ꝛ non pati ſm
subam:q̄ vt dicebaz prius oportebat esse ꝛ sic pati:ſm
quantū aūt facere est ꝛ pati:velut magnitudinē ꝑduce
re:vel magnitudinē ꝑduci. dilatare ꝛ dilatari:ꝑfunda
re ꝛ ꝑfundari. ꝛ nūerare ꝛ tardare:ꝛ mouē ꝛ dicē:ꝛ his
passiue opposita. ſm q̄litatē aūt albare albari:sanare sa
nari. ſm ad aliq̄d aūt duplare duplari. s̄z poni aūt recli
nare reclinari. ſm hēre aūt thoricare thoricari. ¶ Ulti
mū autē ipsius facere quidē opus:vel spēs. opus quidē
q̄d hēt esse in fieri:vt saltatio saltantis. species aūt effe-
ctus qui permanet:vt pingētis forma producta. Ipsius
autē pati terminus qui quidē ꝛ ipsius facere. Queritur
qn̄ circūscribit̄ ipsum facere:ꝛ transmutat̄ in factū eē.
ꝛ hi quidē in vltimo tēpore posuerunt ipsius facere. hi
aūt in primo post vltimū. vltimū aūt adhuc esse in fa-
cere:cōis aūt est q̄stio de eo qui perfecit stadiū:ꝛ de eo
qui medicatus est:ꝛ de mortuo. Forte autem terminus
ipsius facere est:id quod p̄mo fecisse nō in tēpore exn̄s
sicut neq̄z motus terminus q̄d κινημα vocamus. adia
cet aūt penes facere quidē:facio faciens. penes pati vō
passio patiens:ꝛ in oībus quidē factio ꝛ passio:iam cum
ad aliquid dinumerata sunt:sicut ꝛ in poni positio. Ob
seruare aūt opz:ꝛ quādo rectū est:ꝛ qn̄ supinū:id q̄d dī
ενεργημα.i.actus vel passio. nam tristare quidē rectuz
multis videt̄. tristari autē supinū:nō tn̄ semp hoc acci-
dit:sicut in verberante ꝛ eo qui verberat̄. cōtingit eniz
non semp simul esse tristantē:velut morientē filium. si
aliquis pro ipso tristet̄. ꝯtingit aūt ꝛ nō tristari:nisi for-
te phantasia exn̄s factiuū:ꝛ ipsa causa pmaneat. aliqn̄
aūt ꝛ cessante faciente:patitur patiens pmanēte dispō-
ne:vt in calefacto ab igne:ꝛ post sepationez ab igne ad-
huc patiēte id quod est calefieri. duplex eniz est pati. h̄
quidē cū ipso facere copulatū. hoc aūt ſm dispōnez cō
sideratū. Forte aūt ꝛ hic itus cōnexū est faciēs:vel phā
tasia. s. vel qui deforis impressus est ignis:rebus igitur
sed non verbis:bonum est attendere in harū diiudica-
tione. multa aūt est talium elaboratio apud stoicos:q̄ꝝ
quantū ad nos ꝛ doctrina ꝛ plurimi librorū defecerūt.
Sed qm̄ de facere ꝛ pati sufficiēter dictū est:tp̄s vtiq̄z
erit iam transire ad reliqua genera.

¶ Incipit p̄dicamētū situs vel pōnis ſm Simpliciū.

Post facere itaq̄z ꝛ pati Aristo. quidez po
suit poni. Archytas autez hēre. hic q̄-
dem ad hoc aspiciens ꝙ finis est ipsius face
re vel pati ipsum poni:aut enim ponit aliq̄d
aut ponit̄:vt ita fiat ipsum poni. est autē po-
nere quidē facere:poni aūt pati:aut qm̄ ſm nām singu
la in ꝑprijs vel alienis locis posita faciunt ꝛ patiuntur.
ꝑpter hoc ipsi facere ꝛ pati copulauit poni. ſm hoc etiā
ꝛ p̄cedere debebat ipsa:ꝛ q̄ p̄ma habitudo est oīs cor-
poris:que est ad suscipiēs ipsius pōnē. deinde tandē su-
scipit habitū acquisitoꝝ. Archytas aūt aspiciens ad ha
bitudines:eā. s. que a seipso ad alterū:ꝛ ad eam que ab
alijs ad ipsum:ꝛ q̄ ſm hanc quidē est hēre:ſm illā autē
fit poni prehonorauit hēre ante poni:q̄ minus habitudi
nata aliqualr̄ est:que ab alijs ad seipa habitudo:q̄ que
a seipsis ad alia:ꝛ q̄ actionē magis insinuat hēre q̄ po
ni:ꝛ q̄ cōmunius est hēre q̄ poni. cōuenienter autem
vterq̄z suis suppositionibus de gn̄ibus his ordinē ipsis
imposuit. Archytas quidē eni pura genera ipsius face-
re ꝛ pati:in primitiuis ponēs:facere quidem in deo:pati
autē in mā:rationabilr̄ coordinauit ipsuz habere:quod
quidē fit in materia a deo:facto aūt habere in materia
a deo:species tunc fit cōpositum:corpus iam existens:ꝛ

indigens eo quod est poni. est autem principatiuum ꝛ
ipsum habere. est aūt ꝛ cōius q̄ ipsuz poni. hēre quidē
eni etiā incorporeis:cōuenit vt aīe. s. ꝑprietatē nō q̄lita
tiuā ipsius. poni aūt corpibus solis:ꝛ magnitudinū ter-
minis:vt superficiei ꝛ linee ꝛ puncto. Aristo. aūt nāles
actiones tradens eas que penes calefacere ꝛ infrigida-
re:que circa corpora ꝛ in corporibus existunt:cōsone si-
biipsi ipsum poni coordinauit ipsi facere ꝛ pati. habere
aūt in solis partibilibus possessorijs:velut calciamētis
ꝛ armis determinās. merito posterius posuit totū ipsiꝰ
ꝛ p̄ncipale genus nequaq̄ tradēs iter p̄dicamēta : quia
aūt excedūt se inuicē poni ꝛ habere:ꝛ ipe Archytas in-
sinuauit apud finē:preordinās ipsuz poni ante hēre vbi
ait. Adhuc āt facere:ꝛ pati:ꝛ poni:ꝛ hēre:ꝛ iterū neq̄ fa-
ciens etiā aliq̄d:vel patiēs:neq̄ positus:neq̄ habēs ali-
quid. Sepe autē ꝛ p̄termittit ipsum poni Archytas. de
ordine quidē ipsius poni tāta sint dicta. ¶ De itellectu
aūt ipsius:per exempla quidez describere:velut sedet:
recūbit : vel infinitiua dicendo velut sedere ꝛ stare:hēt
quidē quādā instructionē:nō tn̄ sufficiēs est ad certam
notitiā. Sed dinumerationē magis facit eoꝝ que con-
tinent̄ in ipso poni. Melius est igit̄ sequestrare intelle
ctū ipsius:auferendo habitudinem ipsius ad aliquid.
auferendo etiaz ꝛ motū ꝛ stationē. Adhuc aūt ꝛ facere
ꝛ pati:ꝛ solā simplicē habitudinē positionis ꝯsiderādo.
Sicut enim habitudo ad locū facit ipsum vbi:ꝛ habitu
do ad tēpus facit quādo:ita ꝛ habitudo ad positionē fa
cit poni:neq̄ igit̄ positū corpus:neq̄z locū in quo ponit̄
mente cōcipiētē:opz intelligere ipsum poni:solā eni ha-
bentē se aliqualiter positionē:in genere ipsius poni re-
putante:sed omnia entia quecunq̄z nata sunt altera ab
alteris retineri:vel illocari altera in alteris. talis enim
illocatorum complicatio:ꝛ exhibentiū locationez:pro-
prijssima ꝛ propria prima est ipsius poni descriptio. Si
vō habitudinez aliquis copulet:vel facere:vel pati : vel
qualitatē:vel aliq̄d aliud talium. si quidem etiā domi-
netur ꝛ in cōmixtis genus ipsius poni:ita vt sic super i-
telligatur ſm primū occursuz:nihil minus erit in ipso
poni. Si autem aliud aliquod geneꝝ magis in ꝑmptu
faciat apparentē specificationem:ſm vincentia genera
erit dominiū speciei determinatū. ¶ Sed iaz oportet
ꝛ in poni:sicut ꝛ in alijs generibus ea que assequuntur
ipsum pertractare. Uidet̄ itaq̄z cōtrarietas esse in ipso
poni. supinus enim ei qui dorsalr̄ cōtrariā habens posi-
tionē:ꝯrie ponitur. contrarietas autē hec penes positio
nē accidit. positio eni πρηνης.i. dorsalis supine est cō
traria:ꝛ penes locū:est eni ꝛ in hoc ꝯrietas:ꝑpter quod
sursum positus posito deorsum contrarie ponit̄ coacci-
piens eaz que ſm locū ꝯrietatē:ꝛ sic quidē oīa suscipi-
untur:vt existimo:que in poni sunt:qm̄ ꝛ omnia in aliq̄
loco ad alium locuz oppositionē habent:que aūt penes
positionē cōtrarietas nō in oībus est. Cubus eni ꝛ sphe-
ra:ꝛ multa alia inanimatorū:q̄uis differentiā habeant
positionū:puta ſm angulū:vel ſm latus nō tn̄ iaz ꝛ cō-
trarietatē:sicut dorsalia ꝛ supina:in aīalibus maxie cō-
siderata:naturalr̄ habentibus anterius ꝛ posterius:vel
sursum ꝛ deorsuz:ꝛ dextrū ꝛ sinistrū. magis autez ꝛ mi-
nus in poni:quādoq̄z quidē dicitur consuete:quādo la-
titudinē suscipiunt posita:vt reclinari. quādoq̄z autem
figura quidem dictionis magis ꝛ minus insinuat̄. fīgt
aūt excessum ſm putatā cōparationez:vt quando supi-
nior scapha dicit̄:nō in oībꝰ aūt his que in poni magis
ꝛ minus est:superficies eni ꝛ linea ꝛ punctum ꝛ si quid
aliud icorporeoꝝ in poni est:nō h̄z magis ꝛ minus:sic
aūt factio ꝛ passio erat in ad aliquid:facere autē ꝛ pati

ꝓpria hñt ꝑdicamēta:ita positio quidē est eoꝝ que ad aliquid:poni aūt ꝓpriū quoddā genus expressit:multū differēs ab ad aliquid.Opꝫ aūt iā ẜm diuisiones ipsius poni:eam que ẜm specificas differentias considerare:⁊ eaꝫ que ẜm alios modos:q̄uis nō specificos tñ separātes ea que sub ipso sunt ordinata.eoꝝ igit̄ que cōsiderant̄ in poni.hec quidē sunt nā:vt q̄tuor elemēta in ꝓprijs locis locata:⁊ celū supremū locū obtinēs.hec āt positione vt statue ⁊ imagines ⁊ vasa:⁊ totalr̄ que ẜm artē quādā:vel opportunitatē ponunt̄. Adhuc hec qdē in statu hñt positionē:vt terra ⁊ stantia elntoꝝ.hec aūt in motu vt celi circūferentie iuicē locate:⁊ elntoꝝ ea q̄ mouent̄:⁊ eoꝝ aūt que mouent̄ ⁊ stantiū:hec quidē ꝑpetuū hēt poni:vt ꝑpetua corpoꝝ.hec aūt tpale:vt que in pte tpis subsistūt. Uidet̄ aūt ait Jāblicus omne qđ in poni:in loco aliquo locationē hēre:nō tñ hēt eandeꝫ gñis nām:⁊ que in potētijs collocant̄.ponunt̄ enim in potētijs:⁊ in vita collocationē hñtia.nā hec a vita cōtinent̄:quecūq; in ꝑncipalissimis causis vndecūq; continent̄:poni in ipsis merito vtiq; putabunt̄. Forte auteꝫ non oēm illocationē poni signat:nisi aliquis ẜm metaphorā accipiat:ſꝫ eā q̄ velut casū corpoꝝ:quā hñt remota a nā seipsam tenēte impartibiliū spērū:⁊ indigentia his que suscipiant casum ipsoꝝ ⁊ dirigāt.nā locus hanc exhibet opportunitatē.s.suscipe:⁊ adaptare ea que non retinēt seipsa:sed exciderūt ⁊ dispersa sunt. Ambo eni hñt elōgata ab impartibili nā.s.⁊ idē qđ est in alio esse. Sed tñ in seipso:⁊ id qđ est dispersum esse:sed nō manere ipartibile:ꝑpter qđ ⁊ idigēt loco:⁊ suscipiēte ipsa. ⁊ exhibente ordinē ptibus ⁊ adaptationē.nā semel dispersa:indigēt adaptatione:vt caput ꝓpriū locū habeat ⁊ collū.Et non multa capita sine ceruice germinent.vt Empedocles ait.poni aūt qđ signet cecidisse:signauit Homerus in 18° Iliados dicēs:ponit̄:hoc est iacet Patroclus:de cadauere aūt pugnāt.que igit̄ in potentijs.⁊ in vita:⁊ in ꝑncipalissimis causis collocant̄:alr̄ dñr poni ⁊ nō ꝓprie:cōcedit̄ aūt ab oibus poni accidere omni corpori:qꝛ oē corpus in loco est:⁊ pōnē hēt ẜꝫ locū:ꝑter corpus ⁊ τὴσ ἀπλανόυσ ⁊ corpus vniuersi nō est in poni:neq; eni in loco est:ẜm Aristo.sniaꝫ de loco:qꝛ nō est ambiēs ipsum corpus.locus aūt erat terminus cōtinentis:ẜm q̄ cōtinet ꝯtētū:⁊ incorporeis aūt congruit poni:sic termin⁹ corpoꝝ.nā loco cōueniunt:⁊ simplr̄ superficiei ⁊ linee ⁊ puncto.pōnē eni hñt oia hec. Incorporeis aūt ẜm se:nō cōuenit poni alicubi:nisi aliqs ẜm metaphoram dicat in intellectu ⁊ in deo poni oia:tanq̄ ꝯtēta:vt in ꝑncipio ⁊ causa. In deo aūt πυρσουσ trahentes iuuenes:ait logion. Attēdere aūt opꝫ:q̄ corpus quidē in loco ponit̄.locus aūt ponit̄ quidē.circa corpa eni est:⁊ hēt etiā ipse pōnis dñias.s.sursum ⁊ deorsuꝫ ⁊ reliq̄ ⁊ determinatū ⁊ idetermiatū.nō aūt in loco ponit̄ locus:sicut corpora.locus eni loci nō est vt nō in ifinitū ratio ꝓcedat:locū añ locū querēs.¶ Sed dubitatione dignū est:si ponit̄ totalr̄ locus in quo ponit̄.positum eni in aliquo poni vult.Aut Aristo.qdeꝫ dicēs esse terminū cōtinētis corpis locū:in ipso dicet vtiq; poni: sicut ⁊ alie superficies ponunt̄ in corpibus:quoruꝫ sunt termini.Si aūt aliquis dicat locū esse spatiū:vel mensurā ⁊ adaptatione secus pōnis magnitudinū:sicut tps mensurā ꝓtensionis ẜm motū:nō opꝫ aliquid aliud q̄rere in quo ponat̄ locus.nā firmamentum existēs ipse aliorū:nō adhuc firmamēto idigebit:sic ⁊ termini magnitudinū:cū sint ipsi termini:nō adhuc indigēt terminantibus:ꝑpter qđ ⁊ Archytas ait:alia qdē in loco esse. locus autē in nullo.sed sic se hēre ad entia:sicut termini ad terminata.positoꝝ aūt hec quidē hñt simplex poni:hec aūt duplex.vacua quidē eni amphora:ponit̄ forte in lapide.vinū aūt qđ est in amphora ⁊ in amphora iacet ⁊ in eo in quo ponit̄ amphora.ẜm aliū autē intellectū ⁊ ipsa amphora ponitur alicubi:⁊ partes ipsius in loco:⁊ vinū etiā ipsum in amphora ponit̄:⁊ partes ipsi⁹ in toto:quare plena amphora quadruplex hēbit poni.

¶ Attendendū aūt si partes in toto poni dicunt̄ ꝓprie. nō eni oē qđ in aliquo ⁊ ponit̄ in illo:in quo est:sed que in loco solū sunt.hec poni dñr in loco.ẜm figuras autē ⁊ ẜm locales dimēsiones hēnt̄ dñie ipsius poni.Archytas vō dñas ipsius poni dicēs:hoc quidē ait eius in potētia.hoc aūt in statu:⁊ id qđ in potentia.hoc quidē in agere.hoc aūt in pati.Circa statū quidē eni ꝯsideratur poni.manet eni in eodē hoc:siue incorporeū sit:siue corpus qđ in statu ponit̄. Circa pōnē aūt duplr̄ ꝯsideratur ẜm ambo ꝯria:in facere ⁊ pati:⁊ in mouere ⁊ moueri:⁊ qm̄ potētia ad ambo ꝯria dici pōt.si vō aliqs potētiam accipiat:nō eā que impfecta:sed pfectā ⁊ actuū ꝯtentiuā:que vtiq; hēat posita in seipa:⁊ ita opꝫ ꝑncipaliores causas magis ꝯtentiuas esse scđaꝝ:⁊ scđa poni in ꝑmis rōnabilr̄ dicemus.¶ Sed iā ad dubitationes que dñr a Plotino circa poni transeūdū.dicit igit̄ in paucis eē poni:⁊ ꝓpter hoc nō est dignū in ꝓprio gñe separi:sed si oibus inest corpibus:ꝑpetuis ⁊ his que sub luna:qūo nō est dignū ⁊ hoc sortiri ꝓprium genus. Et Archytas aūt ait ipm extēdi ad multa:sed reclinari ait:⁊ sedē nō est simplex.signat eni talr̄ in figura poni: hoc ē in loco esse.est igit̄ figura qdē aliud:⁊ locus aliud:⁊ dictuꝫ est de ambob⁹:⁊ nihil oportebat iā duo ꝑdicamēta in vnū copulare:ad que dicēdū q̄ figuraꝝ he:velut que sessionis:⁊ reclinationis:nō simplr̄ figuraꝝ:sed figuraꝝ ẜm pōnē signant dñas:q̄uis qualitatē etiā signent: qm̄ figura qualitas est:nō tñ simplr̄ q̄litatē dicēs.sed eā que est ipsius poni.voluit aūt ⁊ ipse cōpletiuas alicuius q̄litates in illđ gen⁹ reducere ad qđ ⁊ in qđ cōpletū reducit̄:velut circa lineā est rectitudo.linea aūt quanti.erit igitur ⁊ rectitudo quāti:⁊ totū hoc quāti qualitas:sicut igit̄ ferre:nō exit a ꝓpo ꝑdicamēto: qm̄ referre dicim⁹ ita nec reclinari nec deponi.Adhuc aūt magis instātes ad dubitationē que post ipsum:cōtradicūt:q̄ neq; figere neqꝫ loci copulet̄ ipsum poni:sed hec quidem aliter assequunt̄:sicut ⁊ alijs ꝑdicamētis:plura simul cōsiderant̄:ꝓpriū vō ipsius poni ꝑdicamētū:ẜm ipsam solaꝫ positionē nude intelligit̄:nihil cointelligentibus nobis in quo ponit̄:⁊ qualiter hñs ipsuꝫ ponit̄:sed neqꝫ semꝑ in loco est ait Jamblicus ipsum poni:qm̄ ⁊ locus posit⁹ alicubi:nō existēs in loco.nō est ergo verū cōprehendi locū in poni.Si auteꝫ poẜe est:⁊ sine figura intelligere aliquā pōnē infigurabiliū:siue incorporabiliū:vt linee ⁊ puncti:erit ⁊ sine figura poni. Sed si qdeꝫ sedere ait actionē signat:in actionibus ordinādū est ipm.si auteꝫ passionē pati. Rursuꝫ igit̄ ⁊ hic dđm q̄ poni pure itellectū:neqꝫ quācūqꝫ actionū vel passionuꝫ exprimit.existens aūt extra ambo propriū hēt ẜm se predicamētū. Si aūt aliqs forte ⁊ cū poni coinsinuare dicat facere ⁊ pati:sicut diuersa genera cum alio existunt:ꝓpter ꝯcursum cōmixtū sensibiliū:melius autē per certitudinē distingui ipm poni:sicut ⁊ Boetho videt̄. In qb⁹.n.neqꝫ facere neq; pati adest:ẜm positionē qua ponunt̄: ⁊ ẜm ordinē quo ordinant̄.hec solū ait esse predicamenti:vt stare vel sedere dictū de statua:vel reclinari imagineꝫ. In nobis quidē eni talia actionē coinsinuāt in ianimatis aūt:neq; facere neq; pati insinuant hec:sed solū pure poni:qm̄ locus sursum ⁊ deorsum cointelligit̄:⁊ habi

tudo

tudo coinsinuat̄ ad aliq̄ loca:in reclinari:⁊ de poni opꝫ intelligere tanq̄ ẜm se prius existente:superuenit habitudo ad sursum ⁊ deorsum:sicut ⁊ penes alia ꝑdicamēta nascebat̄ semper ipsuꝫ ad aliquid.poni vō nām ante ad aliquid accipiens:ẜm se est:sicut ⁊ aliorꝫ generum vnūquodq;:quecūq; precedebant ad aliquid.si aūt oia quibus superuenit ad aliquid ponemus:nullū vtiq; excipiemus ponētes oia genera in ad aliquid: sicut ⁊ ipse Plotinus dixit.hec quidē igit̄ dicta sūt aduersuꝫ Plotini obiectiones. Ait autē Jamblicus aliter qdē in corporibus cōsiderari poni:tanq̄ dimensionalibus existētibus ⁊ partibilibus:⁊ locū dimensionalē habentibus. aliter autē in aīa.nam ipsa dicit̄ locus earū que in ipsa rationū:tanq̄ locū ipsis exhibens ad collocari ⁊ agere. aliter autē intellectus dicitur locus specierū:tanq̄ eandem habēs substantiā cū speciebus:⁊ simul itelligētias ⁊ species cōtinens in seipso.ꝓprijssime aūt in deo poni dicunt̄ oīa:qm̄ que post ipsum oīa in ipso cōcepta sunt.

¶ Sed forte videbit̄ ait aliqb⁹ multiplr̄ dici sic poni. aliter qdē in corpibus.aliter aūt in incorporeis.¶ Attamē si quis diligentius cōsideret:vna ⁊ eadē analogia cōsiderat̄:sed cōtinere ⁊ cōtineri:⁊ ẜm collocationē exhibere:⁊ collocari:eadē eniꝫ ratio ipsius poni:in his oibus penetrat:que est terminari alterū in altero ẜm causam:vel potentiā vel actionē vel substantiā: vel distensionē. Differētia aūt fit penes res alteras exñtes: ⁊ ad altera faciētes pōnē:que nō exit extra vnā rōnem eius qđ est poni:ex seipso:tanta ⁊ de poni dicta sint:intelligētibus nobis:q̄ in corporibus dictum est proprie poni.

¶ Incipit predicamentū quādo ⁊ vbi ẜm Simpliciū.

Post poni autē:dubius est ordo reliquoꝝ predicamētoꝝ.nā Arist.alias aliter ordinis memorat̄. In principio quidē vbi ⁊ quādo:ꝑordinans ante poni ⁊ habere.postremo autē diuꝫ ponēs facere ⁊ pati:precedens autē facere quidē ⁊ pati preponit.ipsum aūt poni preordinat quādo ⁊ vbi qbus ipsuꝫ subiunxerat prius.⁊ alia autē alias aliter ponit:qñq; autē ⁊ in eodeꝫ loco videt̄ variās ordinem.In dicēdo quidē eni de qñ ⁊ vbi ⁊ habere:aliter videt̄ determinans. In prosequēdo autem aliter determinat ordinem.Sed neq; in ꝑoribus ꝑdicamētis de qbus lōgū sermonē fecit:videt̄ seruare eūdē ordinē.Sed alicubi quidē quale ꝑordinat ante ad aliquid.In ꝓsecutione autē de ipsis ad aliqd ante quale. ⁊ vniuersalr̄ nusq̄ de ordine generum aliquā rationeꝫ Aristo.assignauit.Archytas vō ordinē ꝑdicamētoꝝ cū causa assignans:seruat eundē in pluribus:nisi q̄ ⁊ ipse alicubi ordinē variat.In sermone eni de ordine ait:qm̄ omne qđ mouet̄ in loco aliquo mouet̄:facere vō ⁊ pati motus quidā sunt:ẜm actū.manifestū q̄ locuꝫ subesse opꝫ prio in quo fit faciēs vel patiens.differētias autem ipsoꝝ ⁊ ꝓpria tradēs facere ⁊ pati preordinat ante vbi alibi:⁊ forte cā tāte diuersitat circa ordinē geneꝝ:fuit mutuus excessus generū ẜm multa.obtinet tñ cōsuetudo apud expositores Aristo.q̄ preordinet̄ ipsuꝫ quādo ante vbi:qm̄ ⁊ ipse hic memorās ipsius poni: subiūxit. de reliquis autē.s.qñ ⁊ vbi:tanq̄ per hoc hūc ordinem assignās.videt̄ aūt aliquib⁹ cōsentiēduꝫ huic ordini:⁊ dicūt q̄ omne qđ mouet̄:in tēpore ⁊ i loco mouet̄.ꝑus autē est qñ:q̄ vbi:qꝛ gñabiliū nulluꝫ sine tēpore: neqꝫ esse neq; fieri:neqꝫ fore pōt.multa auteꝫ sine loco:sicut ipsemet locus ⁊ actiones etiā nō in loco: sed in tēpore: q̄uis agens sit in loco.¶ Ad hec itaqꝫ Jāblicus eqdē seruans cōsuetudinē:⁊ de quādo prius disputans cōtradicēs ait:nō opꝫ ad motū referre cām ordinis generuꝫ. sed si genera quidē circa subam subsistūt:tanq̄ illa q̄dē ẜm se habentē esse.his aūt circa ipsaꝫ subsistentib⁹: ⁊ ad ipsaꝫ in vnā coordinationē faciētib⁹:ex ordine ad substātiā ordinē generū syllogiçemus.Si igit̄ locus q̄dem sube corpoꝝ coexistit.tps autē motui cōsubsistit: prius aūt est esse eorū que fiunt q̄ moueri:prius erit genus subsistens:cū hypostasi eoꝝ que fiunt.postea auteꝫ q̄ cū motu accedit. Forte aūt ⁊ tēpus nō mēsurat solū ẜm actū motū eoꝝ que fiunt:sed ⁊ subalē.motus enim tota gñatio est:sicut ⁊ locus:nō solā ẜm subam distēsionē:sed ⁊ eā que ẜm actū cōtinet.Uidet̄ aūt locus qdeꝫ ẜm statuꝫ magis cōsiderari.tps aūt ẜm motū:qꝛ q̄uis tps mēsuret quietē:tñ ẜm ꝓtensionē ⁊ fluxū ipsius eē: ⁊ quies mēsurat̄ a tēpore:⁊ aliter aūt loci quidē oēs sil̄ partes existunt.tēporis aūt nō adhuc:⁊ locus quidē euidentē hēt hypostaliꝫ.tps aūt debilē.vt rōne sola perceptibilis existat.Forte aūt verū est dicere:q̄ sicut tēporis ptes nō sunt in eodē tpe:ita ⁊ loci nō sūt in eodē loco ꝑꝑ distēsionē:q̄uis in eodē tpe sint.Si aūt dicat aliquis q̄ in pluribus existat tēpus q̄ locus.si quidem oia generalia sunt in tēpore:sed nō oia in loco:neqꝫ eniꝫ locus in loco est:neqꝫ actiones multe existētes ⁊ varie.ꝑ quidē intelligat q̄ q̄uis pluribus isit tēpus:nō sufficit hoc ad excessum ordinis.Ad aliquid eniꝫ ait Jāblicus extensum per oia nequaq̄ vtiqꝫ rationabiliter aliquis preponat ante subam:vel qualitatē:qm̄ hec nō per oia penetrant.Forte aūt neqꝫ verū est:q̄ ꝑ plura penetret ad aliqd:q̄ suba ⁊ q̄le.nā ipse caracter ipsius ad aliqd: ẜm qualitatē determinat̄ ⁊ sine suba:neqꝫ ad aliquid. neqꝫ aliqđ aliud generū subsistere pōt:⁊ ipsum autem hoc ẜm se ostēdi possibile est:q̄ nō minus per oia penetrat locus q̄ tps.nam oē qđ fit in loco fit.Si aūt locus nō est in loco:neqꝫ tēpus in altero tēpore est:neutꝝ eni hoꝝ indiget cōtinētia q̄ ipsum alijs exhibet:neqꝫ eniꝫ aliud aliquid a ꝑncipalibus causis indigēs est ipsuꝫ ei⁹ que in alia a seipso traditionis:⁊ actiones aūt non sine loco fiunt:sic quidē igit̄ ẜm Archytā ordo ꝑdicamētorū multā hēt rōnē:ẜm cōiugationē aūt q̄dā ꝑdicamēta ordinant̄:ꝓpter respectū adiuicē:sicut facere ⁊ pati: actioni eni mouētis passionis motus cōiugatus est: sic aūt ⁊ vbi ⁊ qñ:cognata aliqualr̄ sunt adinuicē:ex equo cōiter faciētia ad totā gñationē:⁊ his que mouet̄ equā opportunitatē cōferētia.ꝓponat̄ aūt qñ ante vbi in speculationē:ꝓpter talē enumerationē Aristo.¶ Sciēdū aūt q̄ Aristo.quidē tēpus ⁊ locū ipsius quāti ponēs:qñ ⁊ vbi ꝓpa fecit ꝑdicamēta.Archytas vō ⁊ Andronicus sequēs Archytā:tēpori quidē ipsum qñ coordinātes.loco aūt ipsum vbi:sic ponebant duo ꝑdicamēta:seruantes ⁊ isti denariū generū:opꝫ aūt sequētes Aristo.ꝑmo quidē ostēdere:q̄ tēpus sit quāti ⁊ locus:deinde q̄ qñ ⁊ vbi nō tēpus ⁊ locū:sed habitudinē ad tēpus ⁊ locum significēt:⁊ q̄ digna sint assumi ad numerū gñalissimorū. Plotinus vō coordinans quidē tēpori qñ:⁊ oia predicamēta dicēs eē qnqꝫ.s.subam:quātū:q̄le:ad aliquid motū.debebat ondere tps esse:vel quāti:vl̄ alicui⁹ alterius hoꝝ qnqꝫ ꝑdicamētoꝝ.si nō debeat tps oino eyci ab entibus:sed q̄ qdē nō velit ipsum esse quātū signauit in his q̄ de quāto dicit.tps aūt si qdē accipiat̄ ẜꝫ mēsurās:qđ qdē sit mēsurās accipiēdū:aut.n.aīam:aut intellectū.si aūt ẜm id qđ mēsurat̄:si qdē ẜm tantū esse: puta ānuale erit quātū:⁊ ẜm q̄ tps est:erit nā q̄dā alia: tm̄.n.aliđ exñs:tm̄ est:nō itaqꝫ quātitas tps.q̄titas.n. nō adaptata sup aliđ:ipꝫ hoc vtiqꝫ erit ꝓprie q̄tū. Si aūt pticipātia oia quāto:ponat aliqs quāta:⁊ suba erit ⁊ ipsum ⁊ quātū.In tertio aūt de generibus ait.locū aūt

τ tēpus:τ nō ꝑm quātū itelligi:sed tps qdē eo ꝙ sit mē/
sura motus:dandū est ipsi ad aliqd:locū aūt corpis cō/
tentiuū tāq̄ τ hūc in habitudine τ in eo ꝙ ad aliqd po
ni:qm̄ τ motus ꝯtinuus:τ nō in quāto posit⁹ est.ꝓprius
eni ipsis ꝑdicamētū motus Plotin⁹ determinauit. In
libro vo de tēpore:nō ipsam mēsurā:sed magis mēsura
tū enūtiat:siue aūt mēsurās siue mēsuratū dicat:aliud
exñs a mēsurare τ mēsurari:ꝑm accñs vtiq3 hēbit mē/
surare:vel mēsurari.Sicut igit mēsuratū a cubito:non
dicit qd est ipsum:τ si motū aliqs assignet:mensuratu3
ab aliquo nō dicit:qs sit ipse motus:ita τ mēsuram vel
mensuratū dicēs tēpus nō dicit:sed accidēs aliqđ forte
tēpori.Si aūt imaginē eternitatis mobilē ipsam dicat.
sicut Plato perimit esse ad aliqd:q̄uis enim cōueniat
ipsi mēsurare τ mēsurari ꝑm habitudinē non vtiq̄ ha/
bitudini:sed alicui alij ante habitudines subsistēti exi/
stit:neq3 igit ꝑm se neq3 ad aliqd:τ sic talia quidē sunt
que ad Plotinu3 dicunt.Potest aūt pro ipso dici ꝙ in
substātijs tēpus cōsiderat:neq3 quātū existēs:neq3 ad
aliquid:τ ita sub vnoquoq3 predicamētoꝝ ab ipso po/
sitoꝝ subducet.si eni imago est mobilis eternitatis:ꝓ/
portionalr ꝯtinet ipsu3:ea que hic sicut eternitas entia:
τ si intellectus est ille oīum intelligentiaꝝ τ oīum spe/
cierū cōtentiuus:τ hec oēs rōnes gñabilium in se cōti/
net:τ si in statu τ in manēdo:illa in vno terminata est:
τ hic in moueri ꝑm substātialē quādā vitā τ motū:τ in
transeundo ab altera rōne in alterā rationē esse hēt:si
que in rōnibus aīe:τ harū permutatiua opatione tem/
pus subsistat in eodē erit genere in quo τ anime ratio.
nam si quidē motū rationū sicut alij quidā:ita τ Ploti
nus recognosceret eē substātialē:haberet vtiq3 dicere:
ꝙ non sub suba:sed sub motu op3 poni tēpus ꝑm ꝑmu/
tatiuū motū aīe.Si aūt subales sunt rōnū actiones: τ
ꝑm ipsos erit τ tēpus sub suba.suba aūt media intelle/
ctualiū τ sensibiliū:τ ita vtiq3 dicet quādo:nō opportu
ne apponi in predicamētis:esse eni ipsum tpis.tps autē
sub suba ordinari.hec aūt palā q2 dicit tāq̄ si nō distet
a quādo τ tēpore:aut τ si nō distaret:nō tñ dignum est
ipsum qñ in pōnē ꝓprij ꝑdicamēti:sed hec quidē pau/
lopost exquirent.Aristo.aūt persuasus quidē eē tēpus
ex actu ipsius.Im manifestā autē subam ipsius videns
multipliciter qdem de ipso loquitur:aliquādo quidem
vt ad numerū motus ponēs:aliquādo aūt vt ad mensu
ram:aliquādo autē vt ad motus:aliquādo aūt vt τ ge/
tis:sumēs aūt eum q vt ꝯtinui intellectū qui apud oēs
est:posuit ipsum in gñe illo:in quo ꝯtinuū τ quātū.hoc
aūt erat quantū.Sicut igit alia oīa quanta τ tota: hec
quidē mēsurant ab his que ꝑm vnum in ipsis:vt hoīes
decē ab his que ꝑm vnū.alia autē ponētibus nobis mē
surā quādā super ipsa:velut pedē τ palmū:τ modū ꝑm
eundē modū τ tps vnū aliqd existēs ꝯtinuoꝝ quātoꝝ:
suis partibus mensurat:sicut in superficie multa : pars
quidē nulla abscisa:neq̄ circūscripta cōsiderat.ponen
tibus autē nobis aliquā mēsurā in ipso:hēt τ ipsum cir
cūscriptionē ꝑm illam mēsurā:puta pedē:τ alias mēsu
ras:ita τ tēpus ponētibus nobis minimū tēpus ad sen/
sum:id qđ nō latis nunc determinamus.puta horā:vel
qđ vocat a gnomonicis tēpus:isto mēsurat.quedā aūt
a maioribus terminis circūscribimus naturalr: velut
die nocte:τ circuitu solis in vtroq̄:τ mēse τ āno:τ alijs
talibus.est igit ꝯnaturale quide3 ipsius magnitudinis
quātū:q̄uis quidem sit annus ποσον qđ sonat nume/
rale quantū.mēsurare aūt τ mēsurari:τ totalr ad aliqd
supueniētiū hēt:ꝓpter hoc igit nō in ad aliquid:sed in
quāto ꝯnāli tps ordinauit.quecūq̄ aūt ad mēsuras tē/
porales habitudinē hñt:hec alio ꝑdicamēto significa/
uit.ad tps quidē eni νυχθημερον se hēt aliqualr heri
vel cras.hoc qdē ad ꝑteritū:hoc aūt ad futurū.ad latio
nē autē ab oriēte ad occasu3 se hēt qđ dicit τημερον.
i.anni prioris:ad istantē aūt qđ dicit τητες.i.huius an
ni.cetēꝝ τ indeterminate ad presens quidē:iam:τ mo/
do.ad ꝑteritū aūt olim:ad futurū aūt nōdū.genus igit
aliud ꝑm hec oīa entia ꝯstituit ipm qñ.Hanc qdē igit
solone3 ait Jamblicus a coabundantibus alijs accepi/
mus.nos autē ait ꝑm se ꝓtrāseuntes:tractatū de his di/
cimus nō incōprehensibilē esse subam tēporis:sed eui/
denter in quāto positā cū alijs.cū alijs eni etiā ꝯtraria/
tur ad seipsu3 qđ dictū est:ꝙ suba tēporis nō sit quātū
proprie aūt ipsum συμφυες.i.simul natū vel coniun
ctum est quantū.omne eni simul coniunctū ꝑm subam
inexistit:τ ꝙ ꝑm ꝓprietatē essendi coexistit: nō extra
subam sequestratū est.nō aūt neq3 tēpore idē est qñ:s3
si forte habitudini ea que ad tēpus.ꝓprie eni specifica
tur in distingui quidē a tēpore:τ ꝑm cōsiderari in tēpo
re.tēpus aūt ꝙ quātū sit:ostendēdū est ita.nō solū mē
surat motū:sed etiā mēsurat ab ipso:sicut Arist.ait. In
oīa eni3 itermedia:τ ad hoꝝ multitudinē τ lōgitudinē
τ longos τ breues motus aspiciētes:amplius τ paucius
tēpus determinamus:sicut τ magnitudinē. Rursum τ
motū inuicē mēsuramus.multā eni dicimus viā:cuius
iter multū:τ rursu3 multū iter qñ via lōgitudinē suffi/
cientē habeat:τ hoc accidit rōnabilr:cōsequit eni3 ma/
gnitudinē motus.hunc aūt tēpus.cōtinua eni τ idiuisa
similr tria:quātū ğ est τ tēpus:qm̄ singula eo ꝙ eiusdē
gñis mēsurant.vnitates aūt vnice:τ oēs motus mēsu/
rabunt motu:quis igit ille motus nisi circularis:regu/
laris eni est hic:τ op3 mensurā regularē τ determinatā
existere.Qm̄ igit tēpus motu mēsurat:circulo erit mē
sura etiā tēporis:sicut τ motuū:huic aūt cōsonāt: τ que
cōsueuerunt dici ꝙ circularia sunt humana τ que fiūt
oīa:τ ꝙ tēpus circulus quidā:τ periodus sit:sicut τ que
in anno.nā talis lationis est mēsura:τ mēsurat etiā ipē
a tali.τ Aristo.igit sciens in cōibus cōceptibus manife
stū esse hoc τ determinatū.s.cōtinuū esse tēpus τ quan
tū:vsus est ipo tanq̄ cōi dignitati.vnde vtiq3 τ que nō
sunt nata moueri:neq3 quiescere:sed per nā3 imobilia
nequaq̄ ait in tēpore esse:qualia sunt νοηματα.i.con
ceptus intellectus.qm̄ autē est motus in tēpore:oportet
τ quietē esse in tēpore.mēsura eni τ huius est tēpus:nō
eni oē imobile est quiescens:sed qđ natu3 moueri:τ ad
tēpus priuatū est motu.Si igit τ ꝑncipiu3 hēt tēporale
quies:τ finē vtiq3 habebit in tēpore:τ in ipso mensura/
tur.ꝑncipalr aūt est tēpus mēsura motus.sicut autē eē
in numero idem est ꝙ mēsurare esse rei numero: ita τ
esse in tēpore idē est ꝙ mēsurari esse rei tēpore.rursu3
igitur quāti cōtinui τ motus cōtinui mēsura est tēpus
quare merito determinamus ipsum in quāto τ ꝯtinuo
ꝓpter qđ τ diffinitio ipsius conuenienter assignata est
numerus motus oīs:τ mensura prioris τ posterioris in
motu:τ ꝑm antiquas etiā opiones videt idē itellectus
tēporis:aut nō motus:aut motus aliquid:vl separabile
vel insepabile existimāt esse tēpus.Plato quidē eni di
cēs tps eē quātū motus:insepabile aliqd ipm posuit a
motu.Theophrastus aūt accidēs qđdā:τ Aristo.nume/
rum dicens tanq̄ separabile considerauit:quādo aute3
habitum vel passionē motus dicit tanq̄ inseparabili:τ
ipse vsus fuit:sed hec quidē tanq̄ excedētia itroducto/
rium negocium ꝓpter certitudinem inquisitionis:non
tangit nunc:cōtinuū vo τ quātū esse tēpus tanq̄ cōmu
nē dignitatē accipit.numerū aūt ipsum dixit:nō vnita/

tum

tum:sed pro mensura vsus fuit numero:mēsurare eni3
τ numerare nō est ide3.Mēsura eni est eius qđ in mo/
tu prioris τ posterioris:qualiscunq3 sit motus: siue ꝑm
generationē τ corruptionē:siue ꝑm augmentationem τ
diminutionē:siue ꝑm alterationē:siue ꝑm loci mutatio/
nē.ꝙ autē cōtinuum quantū sit tēpus:τ nō discretū pa
lam ex eo:ꝙ oīs quecūq3 accipiat pars ipsius diuisibi/
lis est:nō eni desinimus diuidētes in idiuisibile aliqd.
sicut in numero in vnitate idiuisibilē existentē.palam
etiā ꝙ magnitudini τ motui assequit:que quidē conti/
nua sunt cōfesse:quare neq3 incōprehēsibile existimat
tempus Aristo.neq̄ aliquid ad naturam ipsius preter
quātū existimat.Nā τ aliter icōueniēs erat sicut dictū
est:substātiā quidē tēporis nō putare quātū.cōiunctu3
aūt nā sibi quantū existimare.omne eni συμφυες.i.
ꝯnaturatū nō extra suba3 est:sed neq3 assumptas tēpo/
ris naturales mēsuras velut solis vl lune periodū:has
aliqñ fecit aliud genus ꝑdicamenti.Sed hec quidē tē/
pus cōplent:τ mēsuris cōprehēdūt:quādo autē aliqua
res altera existēs a tēpore:τ nō vt pars est tēporis acce/
pta:habitudinē habeat ad tēpus:τ ꝓpter hoc in tēpore
est:sicut qđ in salamina nauale preliū in hoc tēpore:tūc
aliud ꝑdicamētum fuit.s.ipsius quādo:aliud existēs a
quāto:τ hec est Aristo.opio.¶ Archytas autē τ Andro
nicus ꝓpriā quādam naturā eā que tēporis ponētes:sil
cum hoc coordinauerunt ipsu3 quādo:tāq̄ circa tēpus
subsistēs.ipsa eni precedētia hypostaseos prima genera
circa que alia subsistunt ꝓponunt ipsi vt principalissi/
ma firmant:qm̄ igit tēpus qdē ante quādo.locus autē
ante vbi:ꝑm ipsum esse preordinata sunt: merito ipsis
tanq̄ principalissimis generibus vtitur:relinquēs que
in ipsis cōtinent tanq̄ scđa ab illis.ostensum est igitur
ex dictis:qualr Aristo.quidē in alio predicamēto ponit
ipsum quādo:differētias signationū attendēs: τ qualr
Archytas tēpori coordinauit ipsum quādo:ad cognatio
nem ꝑm res aspiciens.Qualiter etia3 Plotinus abstu/
lit ꝑdicamētū ipsius quādo:q2 colligit pria genera sub
minori numero:τ nō multū aliquid attribuit:varieta/
tibus intellectiuū τ significationū.¶ Sed iam ad du/
bitationes que ferunt circa quādo ꝓcedēdū:τ solutio/
nes ipsis adiungendū:quādo igit qui circa Plotinu3 τ
Andronicū:heri τ cras τ ꝙ anni ꝑoris:partes tēporis di
cunt:τ ꝓpter hoc volunt hoc tēpori coordinari.dicem⁹
nō ipsa esse partes tēporis:sed habitudinē ꝯtinere reꝝ
existētiū in tēpore ad tēpus:aliud autē est horū vnum/
quodq̄:sed si tēpus aiunt preteritū est heri:vel mensu
ra temporis cōposita aliqua erit:vel alterū est preteri/
tum τ alterū tēpus:τ duo predicamēta erunt:τ nō vnū
simplex ipsum quādo:aut eadē rōne dicemus:si alterū
est aīal:τ alterū rōnale:τ alteꝝ mortale nō simplr erit:
sed tria ꝑdicamēta.Si aute3 in hoc vna specie tria cō/
prehendimus:τ tēpus τ preteritū in vnā rem ꝯueniūt:
τ non faciunt duo predicamenta.Forte autē neq̄ tem/
pus simplr preteritū est heri:neq̄ intellectus plures in
idē cōcurrunt in hoc:ꝑm ipsam eni solā habitudinē rei
ad tempus:heri specificat:sed si quādo aiūt qđ in tem/
pore dicitur:hoc in tēpore:si quidē rem aliquā dicitis:
velut Socratē quia anno priori erat Socrates:alteri⁹
erat predicamēti.Si autē tēpus:τ hoc alterius.si aute3
cōpositum non erit vnū predicamētū:aut neq̄ res que
in tēpore:neq̄ ipsum tēpus:neq3 cōpositū ex ambobus
specificat predicamētū ipsius quādo:sed nuda habitu/
do rei ad tēpus:ꝓpter qđ neq3 partes tēporis assume/
mus in qñ:neq3 res:sed erit τ hꝫ simplex sicut τ alia ge/
nera:τ Boethus aliud quide3 supponit tēpus:aliud aūt
participās tēpore:τ in tēpore:τ esse quidē annū:τ mēsu
se3 erit tēpus:annuale eni τ mēsile participans tēpore:
sicut alio predicamēto prudētia:τ qđ ꝑm prudentiā:qle
est φρονειν (.i.prudēter agere)alio.τ hoc quidē est qli
tatis.hoc aute3 ipsius facere:ita τ tēpus τ qđ ꝑm tēpus
differunt.Qm̄ autē quidā ex obscuritate rei dīa hec in
idem confundunt:dicat τ ad istos qđdam remediu3:
q2 quādo duplex est:hoc autē tēpus.hoc autē in tēpore
ꝓprie.Similr aūt τ semp:hoc qde3 in tēpore ꝑm ꝙ di/
cimus semper est actio.hoc autē tēpus denominatu3 a
sempiternitate.Similr autē τ περυσι.i.ꝙ anni ꝑoris
duplex est:hoc quidē εις νεοτα και τητες nō adhuc
sed qđ in tēpore solū signt:τ tēporis quidē differentias
ponunt:preteritū:presens:τ futurū.differentias autem
ipsius quādo περυσι:εσ νεωτα:τητες.hoc aūt oli3:
quādo quidē dicimus olim existens:tēpus signat.quā/
do aūt olim egit in tēpore.Similr autē τ modo:τ nūc:
τ iam:τ tēpus signant τ in tēpore.hoc autē χρονιζειν.i.
tēporiçare ꝙ in tēpore non tēpus:nō eni chronicat tps
q2 non est in tēpore tēpus:τ est ipsius quādo qđ dicitur
chronicare:q̄uis vtat figura ipsius facere.nam qui sici
ditur chronicat:τ qui icidit:sic accelerare:τ tardare di/
cimus:τ tēpus quidē infinitū:quādo autē finitū est: q2
τ actio que est in ipso terminata est:ꝓpter qđ a diuinis
ipsum quādo exclusum est:sed hec quidē narrata sint:
gratia cōsuetudinis noīum.¶ De quādo aūt τ vbi ad/
miror ego Aristo.industriam:qūo cū in alijs secutus sit
Archytā:tamē dīa3 eius qđ in tēpore τ in loco intuit⁹
est:que possunt in diuersa gña poni.Sed illud ꝓprium
est dubitare:qūo cū mlta sint ea que in aliq̄:τ ad mini/
mū vndeci3 modis dicāt.duo sola hec eoꝝ q̄ in aliq̄.s.
coꝝ que in loco:τ in tpe ꝓpa pñta nobis fecerūt.Dicit
aūt in aliquo:vt accñs in suba:τ totalr qđ in subiecto:τ
vt partes in toto τ totū in partib⁹:τ vt spēs in materia:
τ adhuc etiā vt genus in spēbus τ spēs in gñe:τ adhuc q̄
subditoꝝ in ꝑncipāte:τ que ꝑncipātis in subditis: τ qđ
vt in vase:τ hec que nūc ꝓposita sunt ꝑ3 ꝙ in loco τ ꝙ
in tēpore.tot igit modis dicto eo ꝙ in aliquo:ꝓpter qđ
ꝑm duas solas habitudines has ꝓpria ꝑdicamēta subsi
stunt.Si eni aliud est albū:τ aliud corpus:τ aliđ aliqđ
esse albū in corpore:est autē ꝓportionabile albū qde3
Socrati.corpus tēpori. eē aūt albū in corpore:ei qđ est
esse Socratē in tēpore:ꝓpter quid nō τ ꝑ3 hoc ꝙ in ali
quo ꝓpriū cōsistit ꝑdicamētū.¶ Dubitat autē Ploti/
nus in his que de vbi : dicens hoc:si qđ in tēpore aliud
est:τ qđ in loco aliud est:ꝑter tēpus τ locu3:ꝓpter quid
non τ qđ in vase aliud faciet ꝑñtum τ qđ in mā aliud:
τ qđ in subiecto aliud:τ qđ in toto pars:τ qđ totū in par
tibus τ genus in spēb⁹: τ species in genere:τ ita erūt no
bis plura ꝑdicamēta.¶ Soluēs aūt hāc dubitatione3
Jamblicus ait:ꝙ quidem vt in vase τ vt in mā τ vt in
subiecto locales insinuare habitudines:ꝙ aūt totū ad
partes τ partes ad totu3 habitudinē ipsius ad aliquid
habēt.Similr aūt τ ꝙ genus ad spēm τ spēs ad genus:
nullā similitudinē habēte ipsius ad aliquid habitudie:
cū ea que ad locū τ ea que ad tps . ¶ Sed dicet aliqs
vt existimo:ꝙ ꝑm aliud qdē in ipsis ꝯsiderat ad aliqd:
τ ꝑm aliud in aliquo esse.nam τ qđ in loco ꝑm ꝙ ipsu3
quidē capit:locus aūt caput erit vtiq3 eoꝝ q̄ ad aliqd.
qūo aūt τ ꝙ vt in mā:τ ꝙ vt i vase erit vtiq3 idē ei qđ
in loco. ¶ Forte igit dđ3 ꝙ nō oē qđ in aliq̄ dignū est
speciali ꝑdicamēto:sed illa sola in qb⁹ hoc qdē ꝯtinet.
hoc aūt ꝯtinet:vtroq̄ suā nām saluāte:τ neutro alteri⁹
partis facto:neq3 cōplente alteꝝ. In his aūt solis ipm
ꝙ in aliquo nā q̄dā determinata fit ꝑm bitudinē ipsa3

subsistens:quādo ⁊ qđ vl'e semper existere oportet:ve/
lut quod in loco esse ⁊ in tēpore corpus:sed ab hoc par/
ticulari tēpore ⁊ loco sepata:que in ipsis erāt subsistūt.
adhuc alia vo signata eius quod in aliquo:hec quidem
cōpletiua sunt:vt partes ⁊ totū:⁊ genera ⁊ species:⁊ pn/
cipans ⁊ principata:hec autē non possunt seorsum subsi
stere.vt quod in materia species:⁊ quod in subiecto ac/
cidens:quod quidez ⁊ forma subiecti fit:ppter quod ⁊
subiectū appellatur ſm id.puta album ⁊ augmentatū:
⁊ in alijs predicamentis simil'r cōuenientibus substan
tie.quo igit̄ vtiq; erit alterū in altero pprie:cum neq;
sint simpliciter altera abinuicē separata ſm hypostasiz
sed ſm intellectū solū:ſm quē genera separamus:que
vo in tēpore ⁊ in loco.Altera sunt a loco ⁊ a tēpore:imo
etiam alias in alio fiunt eadē numero.In subiecto aūt
alias in alio idem numerū fieri impo'e est:⁊ ꝙ in vase
aut in loco est.locus enim circunferentialis est vas:pro
pter hoc aūt ⁊ nominū impositores in ipso quādo:noia
diuersa imposuerunt.s.heri ⁊ cras.⁊ περυσι et ΤΗΤΕσ
et εσνεωτα.⁊ in vbi in lycio:in foro.In alijs vo in aliq̄
non album in corpore dicere cōsuetudo est:sed corpus
albuz:⁊ caput animalis:⁊ homo:aīal:⁊ ex materia ⁊ spe/
cie compositū.Sed hoc quidē ita iterū mihi videt̄ sol/
uendū:si ⁊ aliter possibile bene vtiqz habebit.¶Tem
poris autē naturā magis contēplatiue tradens Jambli
cus Archytam rursum presidere statuit qui ait:ꝙ tem/
pus est mot⁹ cuiusdā numerus:aut ⁊ vniuersal'r distās
nature ipsius vniuersi:nō Arist.⁊ stoicoꝝ opionē in idē
comprehendēs:vt quidā putant:qꝛ Aristo.quidē tēpus
ait esse numerum motus:stoicoꝝ autē Zeno quidē oīs
motus simpl'r distantiā tēpus dixit:Chrysippus aūt di/
stantiam motus ipsius mundi.non enī duas diffinitio/
nes in idem copulat:sed vnam diffinitionez facit:⁊ sin/
gularē hanc preter alioꝝ enuntiationes:nō enim dixit
motus oīs numerū:sicut Arist.determinauit:sed ⁊ mo/
tus cuiusdam:non particulariū velut celi vel solis vel
alicuius alterius inter singularia determinati:qm̄ sic
neqz pncipatiuū erit tēpus:neq; cōmune ad oīa porre/
ctum:neq; in primis generibus determinari dignū eēt.
sed insinuat oino ppter hoc motū principatiuū:⁊ alijs
motibus causam ipsius esse.nāz cōsueuimus vbiq; pre/
ordinare que ſm vnā speciē pexistunt:⁊ cōformiter de
his que sunt post predicamēta velut rationē ipsaz hoīs:
de multis hominibus:sic igit̄ ⁊ hic vnū motū preordi/
nat ante multorū motuū causaz:qꝫ per se mobilē opor/
tebat esse ſm Platonē:vel imobilē ſm Aristo.oino:cū
sit pncipiū motuū:quare videt̄ per hec substantialem
aīe motum insinuare:⁊ eaꝝ que ſm subam insunt ipsi
rationū:profectū ⁊ transitū ab alijs in alios:hunc eniz
vnū ⁊ quēdā motū:tēpori ait cōuenire.numerū autem
ipsius dicit:eum qui iam generatiuus ⁊ pcedens in fa/
ctionē eoꝝ que in mūdo:qui discursus ⁊ trāsitus facit
semper:ſm profectus nascentiū ex ipso:qui ⁊ euidēs est
tps.Iste igitur nō multū differt ab eo qui apud Arist.
dicit̄ numerus.Ille quidē enim mensurā continui ex/
trinsecus aduenientē considerat.iste etiam mensuram
ipsius motus facit per se nālem:⁊ non extrinsecus sicut
ille:⁊ videt̄ ait Jamblicus a traditione Pithagorica.
peripatetica opio ortū habuisse.causa autē quia de nu/
mero:⁊ motu non eandē habebāt iuniores cum antiqs
sniam.Sed hi quidem accidentia ipsa putant:⁊ extrin/
secus aduentitia considerant.hi autē vt substātialia in/
telligunt.Illud vo miror de Aristo.solertia:qūo etiam
ipse causam tēporis primā aīam posuit:querens enim
quid numerans animā:dixit.Si enim oīs motus pnci/
pium ⁊ causa aīa:siue vt per se mobilis ſm Platonez:
siue vt imobilis ſm Aristo.erit vtiqz merito ⁊ tēpora/
lis motus causa:sed si Archytas numerū generatiuum
tēpus esse ait:pcedentē ab aīe motu tanq; ab vnitate:
palā qꝛ ⁊ motum illū:vt tēporis vnitatez cōsiderauit:⁊
videt̄ prius motum eum qui ab aīa:⁊ eū qui in anima
pcedit tps posuisse:circa quā alius motus oīs ꝯtinet̄:⁊
ordinat̄ ⁊ mensurat̄.mensurā enim ⁊ cōdistendi opor/
tet mēsurato:⁊ principaliorē ipso esse:⁊ stoici etiā assu/
mentes diffinitionē:dicentē vl'em distantiā nāe ipsius
vniuersi diuerterunt sermonē ad distātiā motus:⁊ pec
cant isti:qꝛ Pithagoricoꝝ distantia nālis est:⁊ in nāli/
bus rationibus:⁊ si ita velit aliquis vocare in spermati
cis:vt quidē ⁊ Cornutus:tarde hoc vidit:aut vt certius
itaq; dicat aliquis ſm priores rōnes:⁊ spermaticarum
rationū eas que totius mundialis nāe:in qua ⁊ anima
comprehendit̄.distantiā determinans:⁊ isti quidē pla/
ne non habēt distinguere qualē dicūt distantiā.viden/
tur vo magis corporaliū motuū corporalē distātiaz exi
stimare:aut sicut lineare aliquid hoc enuntiare qđ seor
sum demonstrat̄ multis incōuenientibus plenū in ser
monibus de tēpore:nō aūt ita dictū est ab antiquis.nā
nāe vniuersuz cōplicatū distantia significat qualē enū
tiant esse distantiā.nā nature rationibus cōsonat hoc.
cōsonat autē ad idē:⁊ adhuc antiquoꝝ opio.hi quidez
enī sicut ⁊ nomē significat:extēsione quadā anime cir/
ca intellectū.hi aūt anime ⁊ itellectus ipsius periodis.
hi autem naturali circa intellectū extensione.hi autez
circularibus circulationibus tēpore determinabant:q̄
quidē oīa cōprehendit Pithagorica secta.vniuersalis
enī distantia nāe vniuersi oēs nās vniuersi vniuersal'r
comprehendit:⁊ per oīa ipsa penetrat penitus tempus
desuper incipiens:a pmis rationibus vsqz ad aliquam
pertingens determinabit:tanq; ſm transitū ⁊ motum:
totaꝝ rationū determinantē vniuersal'r distantiā:sicut
enī in his que in gnātione hac nūc penes hoc qđ prius
nūc:⁊ ipse motus penes primū motū transmutationez
ostendunt multo prius ⁊ qđ pncipalius in substantia to
tarū naturaliū rationū pexistens cōsumat̄:⁊ pprie cō/
plet distantiā senissimi oīum tēporis.Sed nō quidem
vt duas diffinitiones tēporis has:sermo exposuit:opor/
tet autē in vnum colligere ambas:sic enim tota natura
tēporis cōsiderabit̄.nam per se mobilis motus vt vni/
tatis tēporalis numerus existēs generatiuus tēpus di/
stantia est naturaliū rationū:nō ea que ſm molē:neq;
ea que ſm motū simpl'r eum qui extra:sed distātia ſm
pexistentē motus ordinē:in quo prius ⁊ posterius por/
dinata sunt:⁊ actionibus ⁊ motibus ordinem exhibet:
neqz enī possibile est prius ⁊ posterius rerū syllogiçari
non pexistēte tēpore ſm se:in quod ⁊ actionū ordo re/
fert̄:sed de suba quidē tēporis tanta.ppriū autē ipsius
per plura Archytas tradidit ⁊ nihil incōueniēs ppter
raritatē Pithagoricoꝝ libroꝝ totā ipsius l'ram de hoc
inserere:quādo aūt ⁊ tēpus:vniuersal'r quidez pprium
habēt:ꝙ impartibile ⁊ non subsistens per se.nam nunc
impartibile dictum:simul intellectū ⁊ dictū preteryt:⁊
non est permanens:qđ enī fit cōtinue:idem quidez ne/
quaq; saluatur ſm numerū:sed ſm spēm:instans enim
nunc tēpus:⁊ futurū non est idez cum prius facto.hoc
quidē enim abscessit:⁊ nō amplius est:hoc autez simul
intellectus ⁊ instans desinit:⁊ ita semper copulat nunc
ꝯtinue:aliud ⁊ aliud factū ⁊ corruptū:ſm spēm vo idē
omne enī nunc impartibile ⁊ indiuisibile est:⁊ est qdaz
terminus pteriti.pncipiū aūt futuri:sicut ⁊ linee recte
fracture punctū:circa qđ est fractio:pncipiū quidez fit
alterius

alterius linee:terminus aūt alterius.cōtinuū aūt tem/
pus ⁊ nō discretū:sic numerus ⁊ oratio ⁊ armonia.ora/
tioni quidē enī syllabe ptes.he aūt discrete.⁊ armonie
soni:⁊ numeri vnitates:linea aūt ⁊ locellus ⁊ locus ꝯti/
nuū.partes enī horū cōes incisiones faciunt prescruta/
tas.Incidit̄ enī linea quidē ſm punctū:planū autē ſm
lineā.solidū vo ſm superficiē:est igit̄ ⁊ tēpus cōtinuuz.
nō enī erat qdem natura:ꝙ qñ tēpus:neqz motus:qui
quidē ꝙ nūc nō preteriens:sed semp erat ⁊ erit ⁊ nūq;
deficiet nunc:aliud ⁊ aliud factū:⁊ nūero quidē alteꝝ.
specie aūt idē.differt aūt ab alijs cōtinuis:qꝛ linee qdē
⁊ locelli ⁊ loci partes:subsistunt:tēporis autē que facte
sunt quidē corrupte:fiende autez corrūpent̄:ppter qđ
quidē tēpus vel oino non est:vel debile ⁊ vix est.nā qđ
quidē preteryt nō amplius est:futurū autē nondū est.
nunc aūt ipartibile ⁊ idiuisibile:qūo vtiqz existet hoc
ſm veritatē.In his itaq; alij qdē:ꝙ qdē ipartibile ſm
nūc tēporis cōsiderāt:ꝙ quidē terminus est ⁊ pncipiū
temporis:ꝙ aūt αvυποσατον.i.nō per se subsistens:
ſm ꝙ ipsum quidē preteritū corruptū est:⁊ ipsum nūc
simul rationē ⁊ itellectū preteryt.Jamblicus vo q̄rēs
qūo impartibile ⁊ αvυπόσατον.i.cōueniant tempo/
ri:ait nō cōducibilia exñtia:nō in eodē poni ait ambo.
Sed ſm spēs quidē rationū:stātes in seipsis impartibi
le determinans:ſm pcedētes autē ab ipsis motus:qm̄
hi nō saluāt impartibilē ⁊ imobilē subam αvυποσα/
τόv ponēs:⁊ ſm manētē quidē in suba actionē ⁊ perfe
ctionē impartibile determinās:ſm inclinationē autez
exeuntem in generationē habētē:αvυπόσατον rōne
diuidēs:neqz igit̄ qđ ipartibile:vt ait Jāblicus:pprium
tpis αvυπόσατον erit:neqz υποσατον.Contrariat̄
enī hoc ad seipz:sz disticta sūt iptibile ⁊ αvυποσατον
in alijs ⁊ alijs naturis:his qdē honoratiorib⁹:his āt de/
ficiētib⁹ a seuiori nā:⁊ ppter h̄ dictis αvυπόσατόισ
nō qꝛ nō total'r sit:sed qꝛ prime sube puritatē ⁊ firmita
tē nō saluāt:talia enī sunt oīa que in gnātione esse hñt.
neqz esse pprie dicta:neqz nō esse.Qm̄ igit̄ preteritūz
quidē tēporis:nō amplius est:futurū aūt nōdū est.So/
lum aūt instans videt̄ esse impartibile existēs:si quidē
ſm nūc accipiat̄:⁊ simul cū esse in nō esse cedēs.ppter
hoc igit̄ propriū ipsius impartibile simul:⁊ αvυποσα
τόv esse ait.Jamblicus vo nō acceptat cōsiderātes im
partibile in fluente ⁊ hoc generabili tēpore:⁊ αvυπό/
σατόv ipsuz dicētes:pp nunq; qdē esse:semp aūt fieri.
esse enī qđ gnāt̄ ait:vel qđ q̄litercūq; mouet̄ nō pōt eē
imptibile.nā oīs motus diuisibilis est semp pp ꝯtinui/
tatē.At vo ⁊ qđ ipartibile cōfestim stat ſm ipsuz esse:⁊
si quidē generet̄ semp:nō adhuc saluat spēm.Si autez
saluare spēz expresse dicat̄:nō vtiqz semp fiet:⁊ si dica/
tur igit̄ ait ꝙ nūc simul intellectū ⁊ dictuz preteryt:in
participantibus tēpore:opz talē instantiā supponi:que
enī fiunt non possunt ipartibilē subam imobil'r suscipe
re:alias aūt alijs partibus suis illā tāgētia:ipsoꝝ passio
vel illa falsa est:ppter qđ qdē ⁊ que ſm numerū diuer/
sitas:semp alterata est:ostēsio est diuersitatis participā
tiū:specie aūt eadē manens:idētitatē impartibilis nūc
insinuat:⁊ dicunt̄ hec bene.si id qđ stat in fluxu gnātio
nis possit ratione cōcipi:qñ aūt dicit Archytas ait ꝙ in
ipso nunc tēpus:⁊ futurū nō est idē cū preterito.hoc q/
dē pteritū est:⁊ nō amplius est.hoc aūt simul itellectū
⁊ instans desinit.hoc inquā determinatione opus hēt
ad perfectā explanationē:⁊ dicēdū ipsuz esse totū tem/
pus:⁊ nō idē:sicut ipsuz nūc:ſm subam quidē enī ⁊ spe/
ciem vnū ⁊ idē:ſm ꝙ aūt diuidit preteritū ⁊ futurum:
multa ⁊ altera:sicut ⁊ puncta fere aliquid vnuz omnia.
positione autē ⁊ diuisione plura:⁊ non eadē.si enī diui/
sum intelligemus punctū:duo fiunt vnū.hoc quidē vt
extremū.hoc aūt vt primū:⁊ ita semp copulat ⁊ ꝯtinet
totū tēpus ꝙ in ipso nunc:alterū ⁊ alteruz diuisione fa/
ctum:specie aūt idē manēs:⁊ si fieri igit̄ ⁊ corrūpi dica
tur nunc:nō ipsius nunc generationē ⁊ corruptionē itel
ligendū:sed participantiū ipso:vel nō participantiū:cō
tinere quidē eniz ⁊ copulare nō alterius alicuius est q̄
impartibilis:aliud aūt ⁊ aliud fieri ⁊ corrūpi:⁊ semper
fluere:est eius que in gnātione pticipatiōis ipsius nūc
cōuenientissimū:qūo igit̄ idē ⁊ aliud ⁊ aliud:⁊ manet
idem ſm spēm:⁊ diuidit̄ ⁊ est indiuisibile:⁊ alterat̄:⁊
in vno terminū ⁊ pncipiū hēt:aut qꝛ aliud quidē est qđ
in natura participat̄ nunc:⁊ inseparabile est ab alijs:q̄
generant̄:aliud aūt qđ separabile:⁊ ſm se:⁊ hoc quidē
in specie eadē stat eodē modo.hoc aūt in motu ꝯtinuo
cōsiderat̄.qm̄ aūt duo hec concipiunt̄ simul in ipsius
nunc pncipio cōtinente tēpus valde euidēter ppter h̄:
cōparauit ipsa nūc tēporis linee recte fracte in angulū:
puncto circa qđ est fractio:sicut enī punctū:cuius qdez
linee fit principiū.cuius aūt terminus:ita ⁊ nunc pnci/
piū ⁊ finē tēporis omnis in seipso hēt:nō tanq; accidēs
aliquod:sed tanq; cōtinuās ipsum:⁊ essentiā suā ipsius
in seipso continēs:⁊ cōtentū ex seipso.nō igit̄ vt nō exi
stente ipso nō exponi opz.nā ſm spēz vnitas ipsius ma/
net eadē:que quidē pncipioꝝ est diuersitate ſm nām.
Sed aiunt copulat terminos nō existentiū:sed dicim⁹
nō in nō existētib⁹ euanescit:sed in seipso etiā nō entia
cōtinet:⁊ ſm se est habēs quandā ppriā substantiam.
¶Continuū aūt est tēpus:nō aūt per terminū semper
factū ⁊ pereuntē cōtinuat̄.stat enī hoc in ppria specie:
vt ⁊ vere sit cōtinuū:⁊ semp cōtinuet̄.circa aliud autē
nunc ꝯsiderat̄ ſm numerū factū aliud ⁊ aliud:qđ qdē
iam positionē accepit:⁊ coordinationē hēt ad ea que ge
nerant̄.vnde vtiq; si nūc accipiat aliquis:vt partē tem
poris sumet ipsum:tanq; συμφυεσ.i.cōnaturatū exi/
stens ad motū.si vo neq; tēpus ipsum esse pnuntient:
sicut iam quidā de ipso enūtiauerūt.pncipiū erit tēpo/
ris separabile:⁊ specie idē permanet:⁊ qñ igit̄ dicit̄ pre
teritū quidē tēpus:nō amplius esse.futurū aūt nōdum
esse.¶Sciēduz ꝙ hec dicunt̄:penes nūc pcedētia ex
⁊ collata motui:⁊ cū latione simul alterata:que autem
in nunc continent̄:⁊ determinata sunt in ipso:⁊ nunq;
exeunt pprium pncipiū:hec in ipso nūc semp permanēt.
vnde vtiqz ⁊ merito eternitatis imago mobilis tēpus
diffinita est tanq; aīa ad intellectū assimilata ⁊ rōnib⁹
ipsius ad intelligentias:⁊ ipso nunc ad mouens in vno.
assimilatur aūt ⁊ cōtentiuū intellectus simul ⁊ semper
in seipso cōtinēs:⁊ huius mobilitatis ad illius stabilita
tem:⁊ que ſm numerū generationis mēsura:ad id qđ
ſm vnū substātiaꝝ.¶Est autē attēdendū:qđ ⁊ Plato
dixit tēpus esse motā ſm numerū imaginē eternitatis:
tanq; ꝯsiderans tēpus esse numerū vnitatis ipsius eter
nitatis:⁊ forte etiā dictū Archyte nālius ita intelligen/
dū:ꝙ est motus cuiusdā numerus:nō tanq; aliud qdē
tps motus signātiōes.aliud aūt nūero sz tanq; de eodē
oībus terminis:sic enī eternitas pmanenter vnitatē hz
⁊ nō aliō qdē eternitas est:que ſm ip̄z stās:⁊ alia q̄ ſm
ipm vnū:ita ⁊ tps.⁊ qđ in aīa prio subsistēs:⁊ qui ab illo
procedēs in gnātionē numerus erat in motu quidē.hic
aūt ipse ⁊ distātia nature totius est:sicut eniz eternitas
enti coexistit ꝯsiderata ſm impartibilē ipsius ⁊ imobi
lez simul totā substantiā:ita ⁊ tempus generabili omnī
adest ſm motū:⁊ semper alias aliā distēsionē gnātiōis
cōsiderās.¶Et illud etiā ꝯsiderādū:si in anima pmo

tēpus subsistit vel ab aia. si eni aia est media impartibi
lis ꝛ partibilis sube: ꝛ mēsuram vtiqꝫ habebit cōnatu
ralez mediā. s. eternitatis ꝛ tēporis: sm subam ipsis co
existēs: ꝛ ab illa ꝑme tēpus qđ ꝓprie dicit: in ꝓprie ge
nerabilibus subsistit. Sed hoc quidē rursum requirat.
opportunitatē aūt q̄ꝫ tēpus exhibet omni iustū quidez
erit apponere. sicut eni ipsum ens: ꝓpter eternitatez sil
totū est: in vno constrictuz: ita ꝛ generatio ꝓpter tēpus
in ordine discreta est: ꝛ si quidē nō esset tēpus confusio
vtiqꝫ esset ꝛ generationū ꝛ actionū vt cōfusa essent his
que in troicis ipsa que nunc. Sed qūo tantaz habente
vtutez tēpore Archytas vel oīno ait ipsum non esse vel
debile ꝛ vix esse: aut q2 ad ea que ꝓprie ꝛ vere sunt: cō
paratum ipsum hanc ipsius partē seruauerit: q2 in fieri
esse hēt: ꝛ preteritū quidē nō amplius est: ꝛ futurū nō
dum. nō aūt ipartibile ꝛ idiuisibile: qūo igit ait existet
vtiqꝫ hoc: nō simplr: sed sm veritatē: nō eni ꝯuenit ve
esse tēpori: sicut neqꝫ gn̄ationi. videt aūt ꝛ alijs ꝯtinuis
minus permanētē hypostasim ipsi dare Archytas: quia
linee quidez ꝛ superficiei ꝛ loci partes subsistunt simul
tēporis aūt hoc qđ corruptū est. hoc aūt nōdū est. forte
autē ꝛ que substare videntur: siquidē generabilia sunt: ꝛ
semꝑ fluētia specie eadē subsistent: sed nō numero: sic
ꝛ nunc tēporis: ꝛ de quādo quidē tāta. Est autē iā tran
seundi tempus ad ea que deinceps.

¶ Incipit predicamētū Ubi: sm Simplicium.

Videtur autez post qn̄ ordinari ipsum
vbi ꝓpter cognationē horum
adinuicē. sicut eniz locus ꝛ tempus cognata
sunt: cum sint ambo mēsure cōtentiue gene
rationis. hic quidez sm molem. hic aūt sm
ipsius esse distantiā ꝛ eternitatis ambo. s. eā
que simul loco ꝛ tēpore copulatā impartibilitatē repre
sentāt. ita ꝛ quādo ꝛ vbi cognate se habēt adinuicē. po
sterius aūt ordinat ipsum vbi: q2 ꝛ locus terminus est
eorū que generant: ꝛ vt cōtinēs alia: ita cōsiderat: ꝛ q2
precedit quidē facere ea que mouent. his aūt que mo
uent tēpus cōnexū est: vt mēsura ipsoꝝ: terminant aūt
que mouent ad positionē in loco: qm̄ q̄ꝫdiu mouent ait
Jamblicus nōdum sunt in loco: sed mouētur qdez sm
locum: sed nōdum iam sunt in loco: totalr aūt loco qdē
indiget genitū iaz ꝛ contentū. tēpus aūt mēsurat ipsaz
viam ferentē in esse. Quis eni in loco fiat qđ fit: tamē
semꝑ genitū est qđ in loco. Archytas vo ait ante motū
ꝑexistere locum: ꝛ palaz etiā q2 tēpus vbi ait: qm̄ omne
qđ mouet in loco aliquo mouet. facere vo ꝛ pati motꝰ
est: manifestū q2 locū manere opz primo in alio quidez
est faciēs vel patiēs: quare qui dicit ea que mouent nō
esse in loco nō videbit cōsentire Archyte: nisi forte mo
uent quidē in loco: sed nō sunt in loco: nisi sm ꝙ motū
est vnūquodqꝫ. dictum aūt est iam ꝙ Archytas quidē
ꝛ Andronicus coordinauerunt tēpori qdē quādo. loco
autē vbi ꝛ ita ponebant duo predicamēta. Aristo. autez
tēpus quidez ꝛ locum: ꝓpter dictas prius causas posuit
quāti. ipsius autē quādo: ꝛ vbi: alia īstituit pdicamēta.
vt ipsis ad aliquid presuppositis alijs generibus: adna
scebant velut substātie ꝛ quāto sm habitudinē cōuer
tentē: ꝛ adequatā ꝯsiderata: ita ꝛ quādo ꝛ vbi: si in alijs
generibus consistāt: nullū incōueniēs ꝓpria ipsoꝝ pre
dicamēta supponi. sꝫ solū ꝓpria qdā signata hēant. Sic
eni tps nō erat ipm qn̄: neqꝫ locus est ipsum vbi: sed si
cut in tēpore. aliud qdē erat tps: aliud autē qđ sm tps:
vel tēporis aliquid: ita aliud quidē est locus. aliud aūt
ꝙ sm locū: vel loci aliquid. nā aliud aliquid est quātū:
ꝛ aliud qđ quāti esse. Sicut igit incōueniens est dicere
quantū esse qđ duplū: ꝛ qđ equale: quia quanti aliquid
est: ita ꝛ qui dicit locum sm locum vel loci aliqd vtiqꝫ
incōueniens erit. Plotinus vo penitus abstulit predica
mentū vbi: assignās quidē ꝛ ipse vbi loco: sicut ꝛ Archy
tas: ꝛ Andronicus. locum autē sicut ꝛ tēpus: vel quanto
attribuit: vel ipsi ad aliquid. duo aūt significat ipm vbi
. s. locū ꝛ quod in loco: sicut ꝛ qn̄ dicebat duo significa
re. s. preteritū tēpus: ꝛ qđ in tēpore. pdicamētū aūt vbi
penes 2m significatū determinatuz est: qđ eni dicit vt
locus: quātū vtiqꝫ erit sm Aristo. quod autē in loco p
dicamēti ipsius vbi. ꝛ si cōposita aūt aliqua vox sit que
in loco: ꝛ in tēpore: simplex quid opz itelligi ex cōposita
locutione: sicut ab eo qđ dicit bonus demon ꝛ sacra ci
uitas vnū aliquid simplex intelligimus. pertingit autē
duplex significatio hec ꝛ ad oēs loci differētias. nā sur
sum ꝛ deorsum: ante ꝛ retro: dextrū ꝛ sinistrū: duplicia
sunt: hec quidē vt loca. hec aūt in loco existētia: et palaz
ꝙ locū significantia quāta sunt: que autē significāt qđ
in loco: sub pdicamēta vbi ordinabunt. Extendit autē
ꝛ significatio ipsiꝰ vbi ad vnde. s. de Athenis: ꝛ ad quo
vt Athenas: ꝛ hec aūt ambo signāt: locū ꝛ habitudinē
in loco: ꝛ cū cōiunctionibus ꝛ ꝓpositiōibus dicta: eadē
signt velut ex lycio: ꝛ ad lyciū: ꝛ in lycio. equalēt eni ei
qđ dr αθηνηθεν. i. ex Athenis. ꝛ αθηναζε. i. Athenas. ꝛ
αθηνησι. i. Athenis: ꝛ demrātiua coordināda sūt istis:
velut ibi: hic: ꝓpe: lōge: ꝛ talia. H aūt Atheniēsis ꝛ Rho
dius nō locū: sed vn̄ isinuāt: ꝛ habitudo ad locū signāt
nō locus. Suscipit aūt cōtrarietatē vbi sm loci dr̄ias:
velut sursum: deorsum: ante: retro: dextrorsum: sinistror
sum. suscipit autē ꝛ magis ꝛ minus. nam alteruz altero
magis est sursum: ꝛ magis deorsum: ꝛ magis ante ꝛ mi
nus quecūqꝫ non declinant ad latus: ꝛ dextrorsum ꝛ si
nistrorsum similr. adhuc autē hec quidē indetermina
te dicunt. hec aūt determinate. hec aūt simplr in loco.
aut in aliquo loco: ꝛ hec in latitudine: velut in Athenis
hec autē sm circūscriptionē determinata sunt velut in
lycio: vel in hoc lycij loco. Sed hec quidē ita. Cornutus
autē dubitabat. si vbi loci ꝛ quādo tēporis sm exp̄ssio
nem dictionū distincta in ꝓpria predicamēta ordinata
sunt: q2 ratio est de caracteribus rationalibus: cur itaqꝫ
ꝛ hec posuit in hoc pdicamēto. puta Διωνοθεν. i. a dio
ne ꝛ ad dionē ꝛ talia multa existētia. similia eni sunt ei
qđ dicit αθινηθεν ꝛ in Athenas. ad hec itaqꝫ sufficit di
cere ꝙ nō de caractere dictionis est pdicamētoꝝ diui
sio. Uniuersalr eni locutionales differētias reduxerūt
in nomē: vel verbū: vel aliquid tale. nō autē in predica
mentū aliqđ. In his aūt ꝛ herere quidē opz vocibꝰ: nō
tamē sm figurā casuum dictionis: sed diuidēdo signifi
cationes sm entiū differētias: vnde neqꝫ locus: qm̄ eun
dem hēt caracterez cū eo qđ est equus: neqꝫ tēpus: qm̄
eandē figurā dictionis hēt cū hoc qđ est lupus: eiusdez
sunt predicamēti. Sed hec quidē quantitatis sunt. hec
autē sube. Iterū aūt idem vir longe ꝛ prope in ad ali
quid reducere vult: locale habētia subiectuz. Androni
cus autē ponit ipsa in vbi: indeterminata sm locū exi
stentia: ꝛ si quidē loci dr̄ia obtinēs videt in ipsis: magis
in vbi recipienda sunt: ꝛ nō in alterū genus: non enim
cōuersiuā habitudinē habēt in ꝓmptu: sicut remotius
ꝛ ꝓpinquius: sed loci distantiā. Inquirit autem ꝛ de eo
qđ est simul ꝛ seorsum: ꝛ appropinquās ꝛ distans: ꝛ secꝰ
positū. Sꝫ opz hec ipsius vbi pdicamēti ponere: vel ip
sius poni vel magis ipsius ad aliquid. adhuc eniz opti
mū sicut duplū q̄ꝫuis quātū insinuet. forte autē nō oia
hec vnā habēt rōnē. sed hec simul qdē ꝛ appropinquā
tia ad aliquid magis insinuāt. cōmunē eni habitudinē

ꝛ hec

ꝛ hec ꝛ cōuersaz statuūt. que aūt seorsum ꝛ distātia eaz
que vbi. abundat eni in ipsis ad locū habitudo eorum
que seorsum sunt. ꝛ distantiū. que vo secus posita ꝛ sup
posita: sunt pdicamēta ipsius poni: pcedit enim in ipsis
positio. ꝛ extrinsecus hitudo superuenit. ꝛ alia ita oportet
discernere: ex abūdāti ꝛ dominānti ꝛ ꝓponēti ꝓmptum
intellectū. huic brauiū generis attribuendo. Plotinus
aūt comparās ꝙ in academia in lycio sursum deorsuz
querit. vtrum loca drītia significēt hec: vel alia in alio.
si quidē eni loca quid opz pter locum: alia querere loci.
Si aūt aliud in alio nō vnum neqꝫ simpliciter qđ tale.
¶ Ad qđ nūc dōz: ꝙ neqꝫ locꝰ simpliciter significat ab
istis: neqꝫ compositū aliquid. nō enim res in loco ꝛ ipse
locus cōponunt. hec aūt hitudo singulariter coīsinuat.
sed neqꝫ vna pars cōpositionē facit. in dicēdo in lycio.
sed habitudinē solā exprimit eam que ad locū. Sed si
hoc ait dicimus habitudinē quādaz generamus huius
in hoc: eius qđ suscipit ad id qđ susceptuz est. ꝓpter qd
igit nō sunt hec ad aliquid habētia esse ex habitudine
vtriusqꝫ ad vtrūqꝫ. ¶ Ad qđ dōm ꝙ alia qdez est habi
tudo adequās ꝛ cōuersiua ꝛ eoꝝ que dicunt ipsa quod
sunt aliorū esse. vel qūocūqꝫ aliter ad altera: que in ad
aliqd ꝓprie cōsiderat. Alia aūt est que nō cōuertit. sꝫ
ad altera sola declinās. ꝛ singulariter ad tps vel locū fa
ciens habitudinē: que nō erat eoꝝ que ꝓprie dicunt ad
aliquid. ꝓpter qđ qdē nō conuertit. sicut ea que ad ali
quid. in vbi eni ꝛ quādo non accipit loci ꝛ temporis ha
bitudo ad id qđ in loco ꝛ in tpe. sed eiꝰ qđ in loco ad lo
cum. nihil aūt mirū si assumat aliquādo ipsa ꝛ eaz que
ad aliqd habitudinē: sicut in eo qđ citra ꝛ vltra: ꝛ in eo
qđ sursum ꝛ deorsum. sic autē ꝛ in his que sm tēpus. se
nex qdē ꝛ iuuenis: ꝛ recens ꝛ antiquus: sunt extra predi
cametuz ad aliquid. quāuis habitudinē habeāt ad tem
pus: vel sicut eoꝝ que circa tempus ꝓprie. senior aut iu
nior. ꝛ recētior ꝛ antiquior ꝛ talia habitudinē eoꝝ que
ad aliqd ꝓprie insinuāt. ꝛ ꝯiunctionū aūt appositiōes:
nō faciunt compositionē in predicamētis. quia non re
ducunt sm se ad predicamētū inquātuz coniunctiōes:
neqꝫ significāt aliquid sm se. sed forte consignificāt. ꝛ
ostēsiua aūt vt hic ꝛ ibi ꝛ talia: sm demonstrationē qui
dez ad locū caractericatū: locū vtiqꝫ demōstrabūt. sm
eam aūt que in loco erit vtiqꝫ ostēsiuū habitudinis ip
sius vbi. neqꝫ opz ex positionibus dictionuz implicari.
qm̄ sic multas simplicissimorū putabimus composita.
quedam enim ꝛ coinsinuant aliquid seipsis: nō tamen
in ꝓpriū predicamentū relatū. sicut qđ dicit iste ꝛ ista.
significat enim iste quidem masculinū aliud aūt femi
ninum. nō tamē compositionem habet generuz. nō eni
in aliud quidem genus qđ dicit hic. in aliud autē qđ di
cit masculus referuntur vel femina. sic aūt in eo qđ di
cit ambulat: ꝛ tps presens contentū est: ꝛ persona agen
tis. ꝛ tn̄ reducit ad soluz pn̄tum ipsius facere. Quare ꝛ
qđ dr Athenis q̄ꝫuis significet ꝙ in Athenis est. non ta
men in loco ipm est cuz predicat vt compositionem fa
ciēs. sed vt afferēs existētiam in loco apponit. ꝛ vt asse
rēs ꝙ in Athenis. nam quādo dicimus Socrates bene
disputat: nō sunt tria predicamēta sicut tres dictiones.
sed bene modo disputatiōis adaptatū illiꝰ est distincti
uū. sed nō cōpositū quid cū illa facit. ¶ His aūt omni
bus itellectualē cōtemplationē apponens Jamblicus:
querit primo vtrū ipse res que sunt in loco determinēt
locū circa seipsas: vel cū ipsis. aut locus determiat res:
tāqꝫ vtiqꝫ ipse ipsas terminās. ꝛ ait ꝙ si qdez vt Stoici
dicūt cū subsistit corꝑibꝰ locus: ꝛ terminū ab ipsis assu
mit eū q vsqꝫ ad tantū: sm ꝙ complet a corporibus. si
aūt subam hēt sm se locus. ꝛ neqꝫ totaliter aliqd corpo
rum esse pōt. nisi sit in loco sicut videt Archytas velle
signāre: ipse locꝰ determīat corpora ꝛ in seipso determi
nat. si qdē eniz esset debilis locꝰ in infinito vacuo ꝛ spa
tio sine aliq̄ subsistētia hn̄s esse: ꝛ terminū vtiqꝫ extri
secus reciperet. Si aūt ꝛ efficiētez hēt virtutē ꝛ subam
icorporeā determinatā: ꝛ corpoꝝ distātiā non sinit ma
gis ꝛ minus in ifinitū ꝓcedere: sed in seipso determiat:
merito vtiqꝫ ꝛ terminū a seipso corporibꝰ inducit. hec
aūt ꝛ Archytas signauit dicens: qm̄ omne qđ mouet in
loco aliquo mouet: manifestū ꝙ locuz substātie eē opz
prius in quo qdē erit mouēs vel patiēs. forte aūt ꝛ hoc
ꝑmū oīuz: qm̄ entia omnia vel in loco sunt: vel nō sine
loco. plane aūt locū supponit seniorē: faciētibus ꝛ patiē
tibus: qm̄ cōsubsistūt loco semꝑ que in loco: ꝓpter hoc
dixit: forte aūt ꝑmū. si aūt entia vel in loco sunt vel nō
sine loco palā ꝙ nō subsistit locꝰ penes entia: ꝛ si qdem
subalē aliqs: vel eū q vite vel specificū vel sm virtutē
ꝯtētiuū locū accipiat: in tali loco entia oīa habēt esse. si
aūt terminū cōtinentis nudā ꝛ incorporeā superficiez
intelligit aliqs locū: nō sine loco sunt entia: non q2 acci
derit aliter terminꝰ ipsis: neqꝫ q2 posterius sunt dimen
sionali in tres ptes ea que ad vnū vel ad duo dimensio
nalia sunt: sed q2 ꝯtinēs ipsa supficies: principiatiua est
corpoꝝ: ꝛ a seipsa īstituēs ipsa: in seipsa ꝯtinet ipsa: ꝛ de
terminat: vn̄ ēt ꝛ in loco hn̄t esse corpora. vt contēta ab
eo ꝛ in nā indistātiali distātiā suā ꝯtinētia. vbiqꝫ enim
icorporea suba an̄ corporalē preordinata est. ꝛ locꝰ igit
icorporeꝰ existēs pcedit entia que in ipso: ꝛ tāqꝫ p se suf
ficiētior antecedit indigētia ꝛ requirētia esse in loco. ne
qꝫ enim vt videt qbusdā corpoꝝ solū est ꝯsumatio lo
cus. sed ēt forme circa ipa: ꝛ vite que in ipsis. figurarū
qꝫ eaꝝ que circa ipsa ꝛ si qua inest ipsis virtꝰ ꝛ substan
tia oīum hoꝝ cōis terminus est locus. quare nō opz nu
dū terminū intelligere locū. sicut itelligimus matheca
superficies: mathematicoꝝ corpoꝝ vltima: sed sicut na
turaliū corpoꝝ nāles terminos: ꝛ sicut aīatoꝝ anima
lium vitales termios. ꝛ sicut itellectualiū entiū intelle
ctualia vltima. ꝛ sicut in virtute existētia potētissima:
ꝛ sicut specificaꝝ specifica: ꝛ alia eodē mō conueniēter
ad vnūqđqꝫ determinādū. vt vere sint ꝯgenea vltima
illis: quecūqꝫ in seipsis termināt. Post hec aūt sm ꝯtie
re ꝛ sm totuz genꝰ ꝯtinētie locuz contemplāduz. sm id
aūt qđ est in loco ꝯtineri ea que in loco determināduz.
nō igit aliqs ꝯtinētiā spatiū nude ita itelligat. neqꝫ eni
vniuersi est spatiuz ociosum. sed impletuz est. sm spēs
qdem totis speciebꝰ. sm vitas aūt oibus animalibus: ꝛ
sm virtutes totis virtutibꝰ: ꝛ in alijs similiter. opz autē
nō soluz locus vt cōtinētez ꝛ vt collocātem in seipso ea
que in loco sunt: sed ꝛ tāqꝫ retinētē ipsa sm virtutē vnā
sic itelligere. Sic eniz nō extrīsecus soluz locꝰ ꝯtinebit
corpora. sed ꝛ tota per tota ipa replebit excitāte ipa vir
tute. Que aūt ab ipsa retinētur corpora: decidētia qdez
sm ꝓpriā nāz. excitata aūt sm dominiū loci: ita in ipso
inerunt. ꝓpter qđ multoꝝ qdem opinio: que terminuz
ꝯtinētis diffinit locuz: sm ꝙ est dimēsionale qđ cōtine
tur: extremuz loci dicit. ꝛ ꝙ sm ꝯueniētiā superuenit fi
ni. que autez terminuz sm hāc causaz ꝛ pricipiuz ratio
cinatiōe comprehendēs opīo nō accidētiuz aliquid cir
ca locuz dicit neqꝫ eoꝝ que isunt in fine circa ipsuz. sed
subam totā ipsiꝰ ꝛ seuissimā cām tradit: ab his autez fa
cile est addiscere: quō itellectualis anima locꝰ eaꝝ que
in ipsa rōnuz dicit. palā eniz ꝙ in vnā rationē ꝛ in vnū
caput multas in seipa cōprehēdēs nō tāqꝫ alias in alio:
sed tāqꝫ easdez in eodē. hic autē ꝛ locus vitalis est: ꝛ ra

tionalis. Simil'r aūt ⁊ spērum locus vna spēs est oīum
specieꝝ comprehēsiua. ⁊ in vita aūt ⁊ potentia eadē sit
ratio. sicut in itellectu ⁊ itelligentia. nā ⁊ in his apparēs
hītudo: ꝯtētoꝝ ad cōtinentia eoꝝ que in loco ad locum
est. nā ⁊ si q̄̄maxime simul nata sunt in icorporeis con
tēta cū ꝯtinētib⁹. sed tñ ordinē nō ꝯfundunt eū qui vt
alijs in alijs. opꝫ igit̄ ait Jamblic⁹ extēdere ad oīa qua
litercūq̄ entia: tāq̄ altera in alteris totā loci nām: non
equoce sed ₰m ipsam gñis rōnē. vna enī est ꝯtētoꝝ ad
ꝯtinētia habitudo eadē qdē vbiq̄. ₰m diuersas aūt hy
postases participātiū variata. alia qdē est in corporib⁹:
alia aūt in icorporeis. Sed ⁊ hoc ēt manifestū ꝙ sicut
in his que vident̄ alia in alijs ꝯtinent̄. velut solida qdē
corpora a subtiliorib⁹ eīntis velut terra ⁊ aq̄ ab aere et
igne. hec aūt sub celo ita in alijs substātijs scđe a priori
bus ꝯtinent̄ ⁊ in ipsis ponuntur. mūdus quippe in aīa.
aīa aūt in itellectu: ⁊ in alijs sil'r. semꝑ enim pncipalissi
ma loci senissimi ordinē acceperūt. hāc aūt ꝓprietatē ⁊
Archytas assignauit loco dicēs. loco aūt ꝓpriū est. alia
qdē in ipso esse. ipm aūt in nullo. Si eni in aliquo esset
ēt loc⁹ iterū ipse in alio. ⁊ hoc vsq̄ʒ in ifinitū ꝓcedit. ne
cesse igit̄ alia qdem in loco esse: locū aūt in nullo. Sed
sic q̄̄ta entia: vt ⁊ termini ad terminata. toti⁹ eniʒ mun
di locus terminus oīum entiū est. Plane aūt ait Jam
blicus. hic terminuʒ qualitercūq̄ terminatoꝝ ꝓprieta
tem loci dicit: nisi forte entia ipsa corpora dicat: de qui
bus pdicamēta. Sed Jamblic⁹ hec ait: nō sicut isinuat
sermo in mūdo solo hec statuemus: sed cōiter terminū
semꝑ ad seniorē cām reducemus. sic. n. nobis erit toti⁹
qdē mūdi terminus anima. vel itellectus. ⁊ hui⁹ vna ⁊
vnica operatio. Superi⁹ aūt erit adhuc: ⁊ hui⁹ eam que
vt dī subam loci ꝯspiciemus. vni⁹ spēi q̄̄daʒ existētem:
⁊ oīa ꝯtinentē in seipsa. ⁊ ₰m vnā mensurā oīa compre
hēdentē. Jdē aūt ⁊ ab ambitu est syllogiçare. Qđ eniʒ
vsq̄ ad suppꝛema reductuʒ ⁊ cā ambitu ꝑducit nos ad
illū diuinū locū. qui ⁊ ipse suiipsius est causa. ⁊ ipse sui
ipsi⁹ comprehēsiuus. ⁊ in seipso subsistit. ⁊ nō adhuc ise
parabilis. separabilē aūt entiū hēt hypostasiʒ. Sed hec
qdē sunt dogmata itellectualis ꝯtemplationis Jambli
ci de loco. Nos aūt cōmēsurati⁹ opportūitatē ⁊ naturā
loci querētes: eius q ꝓprie ⁊ nō ₰m metaphoraʒ dicit̄:
dicimus: ꝙ ingñabilia qdē ⁊ impartibilia oīa: subam ⁊
ꝑtēsionē ipsi⁹ esse vnicā habentia totā simul in seipsis
sunt. ⁊ ꝓpter hoc neq̄ʒ loco indigēt neq̄ʒ tēpore. sufficit
autē eternitas ibi in vno manere oīa faciens. generabi
lia aūt ⁊ partibile est hñtia subam ipsaʒ ⁊ ipsius esse ꝑ
tensionē. hec tēpore quidē indigēt. nō ꝯcedēte neq̄ʒ dif
fundi neq̄ʒ ꝯfundi ꝑtensionē ipsius esse. sed vt possibi
le est in ordine ₰m pus ⁊ posterius cōgregantē ipsam ⁊
ꝯtinētē. ꝓpter qđ neq̄ʒ cōmassata sunt in idē tps eoruʒ
que in troia ⁊ modernoꝝ. neq̄ʒ tñ distracte sunt omni
no abiuicē partes. sed in ordine saluāt ꝯtinuitatē adin
uicē. sic aūt ⁊ locus partes corpoꝝ nō manētes in imp
tibili. sʒ in molē distātes ⁊ cadētes a sua imptibilitate:
simul qdē suscipit. simul aūt pōne aptat ⁊ ordinat: ⁊ ter
minat. ita vt neq̄ʒ cōmassent̄ man⁹ pedib⁹: neq̄ʒ distra
hātur oīno abiuicē. qꝛ ꝓpriū locū singula obtinēt. Du
plex aūt loc⁹ ⁊ tps est. hic qdē cōnaturalis ⁊ ꝓpri⁹ vni
uscuiusq̄ʒ q hanc qdē manū ⁊ hoc visceꝝ in dextris cō
tinēs. aliā aūt ⁊ aliud in sinistris. ⁊ caput qdeʒ super col
lum superi⁹. pedes aūt post pudēda iferi⁹. alius aūt qui
dē cōis ⁊ ali⁹ cōior. nā terrestriū oīum loc⁹ est. ⁊ terra ⁊
aer ⁊ hec pars terre ⁊ aeris. ⁊ adhuc magis q ꝓxime cō
tinens: quē ⁊ Arist. assignauit ⁊ Archytas. singulare vō
vniuscuiusq̄ʒ ⁊ connāle nō est iuenire plane traditum
tps. q̄̄uis necesse sit sicut cōe sic ⁊ singulare tps assigna
ri. siqdē ⁊ motū. ꝯueniētior aūt locus q ₰m terminū cō
tinētis. nō vt termin⁹ simpl'r hēt. ꝙ loc⁹ sit. sed ₰m ope
ratiuā ⁊ susceptiuā ⁊ terminatiuā virtutē. sicut ⁊ Jam
blicus dixit. cōtinētia enim semꝑ habēt operatiuā ⁊ cō
tentiuam ⁊ terminatiuā eoꝝ que in ipsis virtutē. Sed
hec qdem sufficiant ad presens.

¶ Jncipit predicamentuʒ Habere ₰m Simplicium.

AD reliquū aūt pñtum ipsi⁹ habere
ꝓcedētes. primū rursuʒ
de ordie queramus. nā Archytas qdē post
subam ⁊ coexñtia sube. s. post q̄litatē ⁊ q̄̄ti
tatē. ⁊ post ad aliqd ꝯñter pñtū ipsius hēre
ponit dicēs. post hec aūt hitudo acq̄sitoꝝ. māifestū aūt
ꝙ ⁊ obtinētia acq̄sitoꝝ a casu qualiacūq̄ʒ sint: sub hac
sunt. post hitudinē. n. adequatā adiuicē ꝯueniēter puta
uit mox hitudinē acq̄sitoꝝ dinumerari. ita cognate se
hñte ad illā. Aristo. a ūt ꝙ ex seipso oē pncipalius existi
mat esse: eo ꝙ extrisec⁹ aduenit ⁊ acq̄sito. qm̄ alia qdeʒ
oīa gña: vel in suba vel in hitudinib⁹ qbusdā entia a se
ipsis: partē q̄̄dā ad esse ꝯferūt. hēre aūt extrisec⁹ totū ⁊
acq̄sitū circa nos fit. ꝓpter hoc vltimo ponit ipʒ. ⁊ mul
tipliciter aūt dici ipm hēre manifesti⁹ q̄ vbi ⁊ quādo.
nā illa etiā multipl'r dicebant̄: de loco ⁊ eo qđ in loco: ⁊
de tpe ⁊ eo qđ in tpe. ⁊ hoc igit̄ actionē pcipit: q̄re vltio
poneret̄. palaʒ aūt ꝙ quāuis multipl'r dicat̄ hēre. nō tñ
equocū est gen⁹. sʒ segregatū ex equocatiōe. Jn assigna
tionib⁹ vō ꝓprioꝝ. etiaʒ Archytas nō post ad aliqd. sed
post facē ⁊ pati ordinauit ipm hēre: septimū locū in or
dine ipsi assignās. ⁊ forte per hoc isinuāt ꝙ q̄̄uis hēant
aliquē ordineʒ gña: queʒ in libro de ordine tradidit: tñ
extrema idifferenter se hñt aliquo mō ₰m ordinē pro
pter pncipatiuā ⁊ gñalē oīum exñtiā. sʒ de ordine qdeʒ
sufficiunt tot. Nām aūt ipsi⁹ bene Archytas instituit di
cens. ipsi⁹ aūt hēe ꝓpriū est: ꝙ acq̄sibile ⁊ sepatū a sub
stātia: corporale exñs. vestimētū eniʒ ⁊ calciamēta alte
ra ab hñte sunt. neq̄ʒ cōnata sunt ipsi. neq̄ʒ etiaʒ accide
runt: sicut oculoꝝ varietas ⁊ raritas. hoꝝ eni vnūqđq̄ʒ
icorporeū est. sed sicut corp⁹ ⁊ acq̄sitū. acq̄siti cuiusdam
trāsumptio: ⁊ separati a suba: ⁊ nō disponētis ipsaʒ ₰m
se: neq̄ʒ noiari a seipso faciētis. ⁊ circūpositi ꝓprium est
hēe. ⁊ corporale igit̄ ꝯfestim hoc est. sed nō accidēs. pro
pter qđ neq̄ʒ ꝯnāle est: neq̄ʒ alteratiuuʒ hñtis: q̄re neq̄ʒ
q̄litateʒ neq̄ʒ q̄̄titatem neq̄ʒ habitudinē aut actionem
vel passionē hñs aliqd ₰m genus hoc dicit̄ hēre. sed ne
q̄ʒ est vt parteʒ ꝑfecte hēe. ꝯnālia eni sunt: ⁊ illa ipsa. sʒ
si aliqđ corp⁹ acq̄sitū vt alteꝝ alteri circūponat̄. hoc in
pdicamēto ipsi⁹ hēe cōprehendit̄. ꝓpter qđ neq̄ʒ posses
siones: aut ₰uos aut amicos: aut pētes: aut filios: ₰m hoc
genus habere dicunt̄. qꝛ nō in circūpositione hec sunt.
q̄̄uis possessiōes acq̄site sint: vñ Plato in theeteto ipʒ
habere ab ipso possedisse vel acq̄siuisse plane discernit
dicēs. nō idem videt̄ mihi acquisiuisse cuʒ eo quod est
habere. puta si vestimētum emat aliquis ⁊ in potestate
habēs: nō fert. habere quidem nō vtiq̄ʒ dicimus ipsuʒ:
acquisiuisse vero vel possidere dicimus: idem ⁊ sciētiaʒ
si possibile ita acquisitam non habere vtiq̄ʒ. sicut si ali
quis aues syluestres: columbas vel aliud aliquid vena
tus: adaptās columbarium alat. modo aliquo dicemus
ipsum semper ipsas habere. quia vtiq̄ʒ possidet. modo
aūt alio nullam habere. sed potētiaʒ quidem ipsi circa
ipsas aduenisse: qm̄ in proprio ambitu ⁊ potestate fecit
accipere ⁊ habere quādoq̄ʒ voluerit. Quare ⁊ ₰m Pla
tonem tūc fit habere: quādo habēs fuerit tenens id qđ
habetur. vt quādo tenet columbam: sicut quādo circū

ponitur anulus. tūc dicit̄ habere ipsum. ⁊ nō est absolu
ta operatio. neq̄ʒ alterius ad aliud simpl'r. sed ad aliud
in seipso tēsso. multum remotū ab oībus alijs predica
tis. Apparet aūt iam ⁊ qūo ab oībus dictis equiuoce ha
bere: differt qđ vere genus ipsius habere. neq̄ʒ enim ha
bitum habere: vel qualitatē: vel quātitatē cōtinetur in
ipo. icorporea eni sunt hec. neq̄ʒ ꝙ vt agrū habere: vel
filium habere vel possidere. possessiōes eniʒ ⁊ hec corpo
rales. sed non circūamicta extrisecus: vel ꝯtinētia. ⁊ vi
detur mediū aliqualiter esse ipsum habere eius qđ est
possidere. ⁊ eius qđ est ₰m habituʒ disponi. inquātum
quidem enim habet̄. sicut albedo: separatur ab extrise
cis possessionibus: que nō circūponunt̄. iquātū aūt cor
poraliuʒ est: ⁊ deforis: separat̄ ab his que accidūt nobis
ꝯnaturales existētes ⁊ nō acquisibiles. talis quidē igit̄
est ꝓprietas ipsi⁹ hēre. ⁊ ita ab equiuoce dictis separat̄.
¶ Qm̄ aūt opꝫ ⁊ hui⁹ generis tradere eas que ₰m spēs
differētias sicut ⁊ in alijs generib⁹: ipseq̄ Aristo. fecit. ⁊
nos seq tētemus. Dicit̄ aūt multipl'r ⁊ ꝓpter hoc obser
uandū ne lateat vos in aliud aliqđ sigñatū transcendē
tes. nā ⁊ ipse Archytas ꝑ differentijs ₰m speciem mul
tas significationes enumerat dicēs. habere aūt differē
tias plures quidē specieꝝ nō suscipit. dicit̄ aūt multipli
citer. nā sciētes dicunt̄ habere scientiam: ⁊ intelligētes
intelligentiam: ⁊ possidentes possessionē. ⁊ Aristo. ēt in
fine libri ipsuʒ habere dicēs ₰m plures modos dici nō
differētias ₰m speciem sed multas ipsi⁹ significationes
tradit. Jamblic⁹ vō conat̄ ⁊ hec ₰m species distinguē: et
₰m hoc ipsum solū genus ipsius habere assignans diffe
rētias. sunt aūt ait ipsius habere circumposita circa cor
pus partialiter: vt anulus circa digitū. ⁊ que circa totuʒ
corpus. vt vestimēta. defensoria aūt sunt organa velut
arma. hec aūt premittuntur ante corpus. aut tāq̄ orna
tuʒ aliquem ipsi exhibētia: vel alterius opportunitatis
grā. ꝯtingit aūt ait ⁊ ₰m habitudines que circa vitā di
uidi differētias ipsius habere. veluti hec quidem ad pa
cem. hec aūt ad bellū sunt opportūa. vt ornamēta ⁊ ar
ma. ⁊ hec quidē ₰m electionē nobis circūponunt̄ vt ve
stimēta: ⁊ arma. hec aūt sine electione vt vincula. ⁊ hec
aūt tenemus: vt lanceam ⁊ baculū. a quibusdaʒ aūt te
nemur: vt a calciamētis. ⁊ vel per studiuʒ aduenīūt no
bis ea que ipsius habere: vel sine aliquo negocio. has
quidē igit̄ vt specificas differētias ipsius habere Jam
blicus enumerauit. Attēdendum aūt ne forte plurima
hoꝝ nō sint significatiua differētie ipsi⁹ hēre. sed ipsi⁹
habētis ⁊ eius qđ habet̄ ⁊ modi. Si eniʒ totū vel pars
qđ habet. ⁊ si volūtarie vel inuolūtarie. ⁊ si sine studio
vel cum studio: ⁊ rursum si ornamēta vel defensoria: ⁊
ꝙ in pace etiā vel in bello: nō ipsius habere. sʒ eius qđ
pro tempore vel circūstantia in qua habet habēs: horū
dicit differētiaʒ. tenere vō vel teneri videt̄ mihi diffe
rētiaʒ ipsius habere sigñare. Notat aūt Jamblic⁹ ex di
ctis cāʒ ꝓpter quā ad pauca extēditur genus hoc. Acq
sitiua enim corpora ⁊ corpoꝝ circūamicta pauca sunt.
Adhuc aūt ⁊ qꝛ solum cōsiderat̄ in animatis: vt osten
det̄. Dubitatiōes aūt multoꝝ ⁊ ad hoc gen⁹ facte sunt.
Naʒ Plotin⁹ dubitat de habere dicēs: si habere multi
pliciter. ꝓpter qd nō oēs modi ad predicamentū redu
cuntur. vt ⁊ quātū. qꝛ hēt magnitudineʒ. ⁊ quale qꝛ hēt
colorē. ⁊ pater qꝛ hēt filiū. ⁊ filius qꝛ hēt patreʒ: ⁊ quia
possessiones. ¶ Ad qđ dōm ꝙ non est poſe equocoꝝ ⁊
₰m gen⁹ diuersificatoꝝ vnuʒ esse pñtum: ⁊ vnū genus.
nō aūt neq̄ quātum in ipso habere est: qꝛ habet magni
tudinē: neq̄ quale qꝛ habet colorē. Jncorporeum enim
quale ⁊ quātum. hoc aūt predicamētum erat eorū que
circa nos acquisibiliū corpoꝝ. pater aūt siquidē ₰m ꝙ
corp⁹: sed nō circumponibilis erat. si aūt ₰m ꝙ habitu
dineʒ habet ad filiū. sed in corpore est habitudo. Nico
stratus aūt accusat ꝓpter qd ait: non posuisti octo signi
ficata ipsi⁹ habere: que qdeʒ in fine libri enumerasti. ⁊
quia nō discernisti aliena a ꝓposito predicamēto: ꝙ q
dem faciūt illi qui diuidūt vocem multaꝝ significatio
nū. nō enim scimus nūc ꝙ enumeratoꝝ sit genus hoc.
Si enim examinet qs nullū oppositoꝝ significat habe
re vt gen⁹. Apponat̄ aūt ⁊ ipsa que in fine Aristo. lr̄a ita
se habēs. habere ₰m plures modos dicit̄. aut eniʒ vt ha
bitū ⁊ dispositionē: vel aliam aliq̄ q̄litatē. dicunt̄ enim
habere sciētiaʒ ⁊ virtutē. vel vt quātum velut qđ ꝯtin
git aliqs habēs magnitudineʒ. dicit̄ enim tricubit⁹. vel
vt que circa corp⁹: vt vestimētū vel tunicam vel vt in
pte: puta in manu anulū. vel vt partē puta pedē vel ma
nuʒ. vel vt in vase puta modi⁹ tritici. vel vt possessionē:
habere eteniʒ agrū ⁊ domū dicimur. dicunt̄ etiā ⁊ vxo
rem habere: ⁊ vxor dicit̄ habere viꝝ. videt̄ aūt alienis
simus modus habendi esse q nūc dictus est. nihil enim
aliud per habere mulierem sigñamus q̄ qꝛ cohabitat.
Jn his itaq̄ octauū. s. habere mulierē vel virum: ⁊ ipse
quidem recusauit tāq̄ nō attingens id qđ equoce dicit̄
habere. sʒ magis sigñans ea esse. Primū aūt planū est
q̄litatis. Habitū enim hēre: ⁊ dispositioneʒ: nihil aliud
significat ait Nicostrat⁹ si trāsponamus in id qđ qd est
q̄ sciētē esse ⁊ habituosuʒ esse. que qdē sunt qualitatis.
sed ⁊ magnitudinē habere ⁊ tricubitum esse q̄̄titatis. ⁊
tertiū aūt ⁊ quartū ⁊ septimū ipsi⁹ habere significatū:
plane vnūqđq̄ est in predicamēto ad aliqd. nam vesti
mētū ait habere: ⁊ anulū habere: equale est ei qđ est do
mū habere ⁊ possidere: ⁊ est eoꝝ que ad aliqd. nam pos
sessio possessoris ⁊ possessor possessionis. ⁊ qntū aūt: hoc
est partē habere nō imanifestū ꝙ ⁊ ad aliqd sit. siqdeʒ
pars ad totū. ⁊ aliter est predicamēti ₰m subaʒ. Si aūt
trāsformādo dicas qd est habere pedes ⁊ manus dices
₰m examiatū sermonē q̄̄uis inconsueto sit πεπεδω
σθαι. i. pedatū esse: ⁊ κεχειρωσθαι. i. manuatū eē. ⁊
cōiter substātiatū eē. veꝝ existēs ⁊ hoc. dialecticis aūt
nō ita est cura de ꝯsuetudie: sicut de veritate. peccauit
igit̄ ait nō discernēs alia sigñata vt sciremus qđ qdem
est predicamētū ipsi⁹ habere. Ad h̄ itaq̄ʒ ait Jamblic⁹
ꝙ ꝓpter hoc in fine discreuit sigñata ipsius habere. vt
ipsa separet a pdicamēto habere. in pncipio qdem ⁊ in
medio quādo de sex gñib⁹ simul dixit per exempla de
clarauit. nam cōsuetuʒ est dialecticis sequestrare aliqđ
exempluʒ. vt que huic nō sunt similia discernant̄. Aca
demici enim diffiniētes εκτὸν. i. habile: qđ possibile est
haberi ad querentes ₰m ꝙ significatum ipsius habere
dicunt: qm̄ multipliciter habere. vt ⁊ Aristo. distinxit.
Ad hos igit̄ exemplū inducebāt dicētes εκτὸν. i. habi
le esse: qđ possibile est haberi sic. vt prudentia habet̄ a
prudēte: per exēpla descriptionē facientes. ⁊ simul alie
na sigñata ipsius habere secernētes. ⁊ Aristo. qdē quan
do habere multipl'r dicto tale qđ ₰m genus habere exi
stimat. quale est indutū esse: armatū esse: per exempluʒ
oēm aliā multitudinē equoce dictoꝝ exclusit. nā sepat̄
a possessionibus. nō eni circumponimus illa. ⁊ ab habi
tibus ⁊ a quātitate. accidūt eni hec ⁊ simul sunt icorpo
rea. Separat̄ aūt ⁊ ab his que habent̄ vt partes. qꝛ illa
qdē cōnaturalia sunt. hec aūt acquisita. ⁊ adhuc ab his
que vt possessiones: qꝛ oīno extrinsecus sunt hec. ⁊ non
circumposita. separat̄ aūt ⁊ ab his que in vase: quia illa
simpliciter ponuntur vt in loco. sola aūt sunt predicati
ipsius habere iter enumerata tertiū: ⁊ quartū: vestimē

tum.ſ. habere ſm illud qđ eſt in toto corpore: ꝛ anulū
ſm illud qđ in parte. ꝛ palam q facile conſpicatiua hec
erūt: ꝑpter ſimilitudinē ad armatū eſſe ꝛ indutū eſſe.
que qdē exēpla p̄dicamenti ipſi' hēre p̄miſerat Ariſto.
fruſtra igit̄ Nicoſtrat' accuſat tāq̄ in ſignatis ipſi' ha
bere nō diſcernat id qđ ſm gen' habere. niſi forte q nō
appoſuit Ariſto. tertio ꝛ q̄rto mō. q hec ſunt ſm gen'.
alia aūt extra abijcienda ſunt. ſed nō ſunt tales oppoſi
tiones ꝯſuete breuitati Ariſto. ponere aūt in medio pre
dicamenti ſignata: erat exercitātis eos vt exiſtimo qui
lecturi eēnt libꝝ ad ſolertiā. Nicoſtratus v̄o ſub ad ali
qd tertiū ꝛ q̄rtū modū reducēs occultat veritatē. quā
uis .n. veſtimēta ꝛ anulus: tam penes circumpōnē ꝛ pe
nes hēri manifeſte dr̄ia ab alijs poſſeſſionibus: vt ꝛ pla
toni videt̄. fiūt ipſi' hēre p̄dicamēti. Sꝫ ait Plotin'. ſi
corpalia dicimur hēre circa corp' ꝛ nō icorporea aliud
faciūt p̄dicamētū. ꝑpter qd ꝛ in facere multa exiſtēte
dr̄ia: nō aliud qdē p̄dicamētū fit ſm icidere. aliud aūt
ſm vrere: aut ſm vrere: aut ſm defodē vel abijcē: aut
ipſi' qdē facere actio vna ē. ꝛ vnā hn̄s rōnez. ꝛ nihil idi
gens diuerſa ſuſceptiōe ſuſcipientiū facere. nā icidens
ꝛ vrens ꝛ alij nihil ſm facē differūt. p̄dicamentū vtiq̄
ipſi' habere in hoc totā hꝫ ꝓprietatem in eo q nō icor
poreū. corpus aūt eſſe qđ circumponit̄. aut nō a contin
gente habitudine caractericat: ſꝫ ex ea que ad aliud in
ip̄m ꝓprie ꝯſiderat̄. ſed ſi circumpoſitū veſtimentū ait
aliud p̄dicamētū facit. ꝑpter qd nō ꝛ poſitū ſup lectū
faciet aliud. aut poni qdē veſtimentū ſup lectū eſt p̄di
camēti ipſius poni. aut p̄dicamēti in loco. nullā eni ope
rationē exhibet lectus ad hēre. habitū eni ꝛ tenſionem
quādā ſignat ipſi' hr̄e p̄dicamētū: ſꝫ corpoꝝ acqſititio
ruꝫ. Si aūt h̄ eſt veꝝ: in ſolis animatis ip̄m habere ve
rificat̄. quare q̄uis idolo ornatus circumponat̄: tāq̄ q
dē inanimatū: nō vtiq̄ dicet̄ hēre idolū. ſed poni orna
tus in idolo. ſed ſi vt animatū aliqđ cōſideret̄ ſm rela
tionē ad animatū dicet̄ vtiq̄ hēre ornatū. ſed ſi ſm di
ſtinctionē hēre caractericat̄ ad habitum reducetur ait.
Habitus aūt in qualitate. aut equocus eſt hic habitus.
hic qdē eniꝫ erat corpoꝝ cōtinētia. hic aūt acqſititioꝝ
corpoꝝ tenſio: ꝛ qui qdē ipſius habere per operationeꝫ
habentiū aduenit. qui aūt qualitatū nō per actionē. ne
q̄ꝫ participantiū neq̄ꝫ tranſumētiū. differunt aūt ꝛ ſm
habita: q ibi qdem incorporea ſunt. hic aūt corporea. ꝛ
ſm habētia. q ibi qdē in ſubſtātia: hic aūt circa ſubſtā
tiam deforis. ſed ſi q̄litatē ait nō opꝫ dicere habere: q
qualitas dicta eſt. neq̄ quātitatē hēre dicte quātitatis.
neq̄ partes hēre dicte ſubſtantie. ꝑpter qd arma habe
re alterius dici oportuit p̄dicamenti. ꝛ qdē dicta ſubſtā
tia in qua ſunt arma. aut q nō arma vel calciam̄ta ſm
ſe dicta ſunt eſſe p̄dicamēti hēre. neq̄ poſſeſſio ipſoꝝ:
ſi qs poſſidēs ipſa: vſum ipſoꝝ nō faciat. ſed tēſio ipſoꝝ
ꝛ habitus. q dicit̄ ex hēre ipſa. hic facit p̄dicamētū ipſi'
hēre. aliud aūt erat qualitatē habere: ꝛ quātitatē. aliud
arma hēre ꝛ calciamēta. ibi qdē incorporeoꝝ habitus.
hic aūt corporaliū. ꝛ ibi qdē alteratiua ſunt. participan
tium participata. hic aūt circūponunt̄ ſolū. ſed ait q in
paucis: quō eſt gen': aut q in extremis eſt hoc genus: ꝛ
circa corpora: ꝛ in corporibus exiſtit. ꝛ ꝑpter hoc in bre
uiſſimū coartat̄. ꝛ ꝑpter hoc nō vtiq̄ erit genus. nam ꝛ
phenix vna exn̄s: totaꝫ hēt ſpēm in ſeipſa. Sꝫ ꝑpter qd
nō que copulauit ſmonē de oppoſitis alijs p̄dicam̄tis.
ſed q̄ſi ex recogitatione poſt ſmoneꝫ de oppoſitis: ꝛ de
ſimul: ꝛ de motu: ſmonē de hēre poſtpoſuit. aut q com
plens ſmonē de p̄dicamentis: qm̄ meminit quorūdam
in ipſo ſm tranſcurſum: elaborat ꝛ illa. vltimo aūt exi
ſtēte p̄dicamento ipſius habere: curans de ordine meri
to equocationes ipſius facere vltimas poſuit. nō ſolum
ipſis p̄dicamentis ꝯuenientē ordinē attribuēs. ſed etiā
his que extrinſecus poſtponunt̄ ꝛ elaborās eundē ordi
nem aſſignās. ſed ait incōuenien s eſt reprobās dicē ha
bere mulierē cū ſit ꝯſuetū. ſed ſiqdem nō meminiſſet
incōueniēs erat cū ſciret eſſe in ꝯſuetudine. memorās
aūt ꝛ diiudicans dialectici op' fecit. in quo maxime dif
fert iudiciū veritatis. hec qdē igit̄ ꝛ ad dubitatiōes di
cta ſint. Diligenti' aūt Ariſto. in 4° p̄me phie (q eſt qn
tus latinis) ſignata ipſi' hēre tractauit. ait eniꝫ habere
dicit̄ multiplr̄. nā ſm eā que in ipſo nām ꝛ motū: ꝛ tota
liter in quo eſt p̄ncipiū motus ei' qđ hētur. velut tyrā
nus hēt ciuitatē. ꝛ febris hēat aliquē: vel tuſſis. ꝛ in con
trarijs. nā ciuitas dicit̄ hēre tyrānū: ꝛ vr̄ principē ꝛ na
uis gubernatorē: ꝛ puer pedagogum. hec quidē igit̄ ita
habere dicunt̄. quia vel ducit ſm id qđ in ſeipſo princi
pium. vel ducit̄ ſm id qđ in illo. ꝛ eſt p̄dicamēti ipſius
facere vel pati. Aliter aūt habere dicit̄ mā ſpēm: velut
es vel cera figurā: ꝛ corpus ſanitatē vel colorē: ꝛ Socra
tes iuſtitiam vel tēperantiā. vlr̄. n. ſuſceptiuūꝫ multipli
citer. vno qdē modo vt dcm̄ eſt. materia ſpēi. alio auteꝫ
modo vt in vaſe. ſic vinū dicit̄ habere amphora. ꝛ oleū
vrceus ꝛ balneū turbā. ꝛ ſunt hec predicamēti qualita
tis. hec aūt ipſius vbi. agrū aūt habere ꝛ equū ꝛ itelle
ctum: videt̄ quidem differēter dici. dicit̄ aūt ſm p̄mūꝫ
moduꝫ ipſius habere. q eni dn̄amur ꝛ dn̄i ſumus vſus
ipſoꝝ ſm noſtrā volūtatē: habere ipſa dicimur. Aliter
aūt ꝛ partes dicimur hēre manuꝫ ꝛ caput: ꝛ arbores ra
dices. dicimur aūt ꝛ mulierem habere: ꝛ p̄rem ꝛ cogna
tos: ꝛ fratres. quāuis quedā hoꝝ ſub p̄mo modo cadāt.
mulierem enim hēt vir: q ducit ſm id qđ in ſeipſo p̄n
cipium. mulier aūt virum quia ducit̄ ſm id quod in al
tero. hoꝝ aūt hec quidem ad ſubam. hec aūt ad facere
ꝛ pati reducent̄. opera aūt habere quis dicit̄. q operat̄
ꝛ cum ipſis eſt. rōnem aūt habere q curat ꝛ non parui
pendit ipſam. que vtiq̄ omnia ipſius facere. Calciamē
ta aūt ꝛ veſtimēta ꝛ tāq̄ poſſeſſionē dicimur habere. et
eo qđ induamur ꝛ calciemur. ꝛ ſunt hec ſub p̄dicamen
to ipſius hr̄e ab habitu. ꝛ habit' aūt multipliciter. vnus
qdem qui cū habere coniungat̄: ſicut cuꝫ accipere acce
ptio. ſicut igit̄ acceptionē nō accipimus: ita nec habitū
habem'. ſi aūt nō in īfinitū ꝓcedit. Alius aūt eſt diſpo
ſitio permanens. ſicut dicimus virtutē habituꝫ: ꝛ artifi
ces habituoſos eē. Differūt aūt hi p̄mo in hūc qdē hr̄e
nos. hūc aūt nō. Deinde eo q hic quideꝫ intenſionē re
cipiat. poſſibile enim ꝛ habituoſum in ſtudio exiſtentē
habituoſiorē fieri. hic aūt nō recipit. habentes eniꝫ ali
quid nō magis ꝛ minus habent. Adhuc huic quidē ha
bitus opponit̄. vt virtuti malitia. huic aūt non habitus
ſed priuatio. Uidebit̄ aūt vtiq̄ cōtrarium eſſe habere
ad haberi. ꝛ alterū predicamentuꝫ: vt facere ꝛ pati alte
ra. opꝫ autē ſcire q cōmuniter dicto habere: huius hoc
quidem eſt habere ſpecificum. haberi aūt qđ cōmune
eſt predicamentuꝫ. ad qđ ꝛ ſpecifica habere dicunt̄: vt
indutū eſſe: ꝛ haberi equiuoce ꝛ hoc. induit̄ eniꝫ homo
ꝛ veſtimentū. Adhuc aūt ꝛ hoc dōm. q habere in qbuſ
dam equiuoce dicit̄ ad egiſſe. calciatum eniꝫ eſſe ſigni
ficat ꝛ habere calciamenta. ꝛ aſſumpſiſſe: quod quideꝫ
eſt cōſumatiuū eius qđ eſt calciatum eſſe. Opponit̄ aūt
ipſi habere priuatio velut nudus: non calciatus: non ar
matus. priuatū enim eſſe eſt. nō habere tunc: quādo na
tum eſt habere. ꝛ Archytas aūt: habere quidem vt ſim
pliciter accipiens: tentant ipſum diuidere. ꝛ hoc qđ ſub
eo qđ ſimpliciter ꝓpriū habere: in predicamentuꝫ ha

bere ordinās deſcribit. ſicut prius declarauimus. Stoi
cis aūt volētibus in id qđ eſt aliqualr̄ hr̄e referre ipſuꝫ
habere: Boeth' cōtrariat̄. neq̄ in id qđ eſt aliqualiter
habēs. neq̄ in ad aliqd exiſtimās oportere reduci ip̄m.
ſed ꝓprium eſſe p̄dicamentū: eſſe qdē eni habitudina
le ip̄m. Tripliciter aūt maxime ꝛ equoce habitudineꝫ
dici. hanc qdeꝫ enim eſſe in ſeipſo ꝛ ſm ſe. hanc aūt ad
alteꝝ: aliaꝫ aūt alterius ad ſeipſum. que qdē igit̄ in ſe
ipſo ꝯſiderat̄ ſm aliqualiter hn̄tem vt qui ꝓiectus. ha
bitudo eniꝫ eſt ipſius ad ſeip̄m: que aūt ad alteꝝ: eſt di
ctoꝝ ad aliquid. pater enim ꝛ dexter: ſm habitudinem
dr̄ nō ipſius alicuius ad ſeip̄m: ſed eam que ad alterū.
que aūt alterius ad ſeipꝫ: qualis que armati ꝛ calciati:
eſt eniꝫ alterius habitudo ad ip̄m. armoꝝ quidē ad ar
matum: calcioꝝ aūt ad calciatū. Forte aūt ait Boeth'
ipſius hēre ſignata ſunt: hoc qdeꝫ qđ equiualet ipſi ha
bere quodcūq̄: ſiue partem ſiue regionē. qđ qdē forte ꝛ
ab ipſa dictiōe ſm ſe ꝓpoſita ſignificat̄. hec autē plura
illa: ꝛ altera in cōſtructione. ager enim p̄ordinatus: vel
pater: vel pars: dr̄ntiam facit. ſub hac aūt aliā eſſe ſigni
ficationeꝫ ipſius habere. que ꝓprie ordinat̄ in eo qđ eſt
dn̄ari. Si qdē igit̄ predicamentū ſm primuꝫ ſignifica
tum ponat aliqs: ꝛ ſape ꝛ tēperare: agere ꝛ ſanare ad h̄
p̄dicamētū reducent̄. Prudētiā eni habere: ſapere eſt.
excludet̄ aūt ab hoc predicamentū ſm facere ꝛ pati. di
ſcernet̄ aūt ꝛ ab ad aliquid. poſſidens qdē enim ad ali
quid: acquiſiuiſſe aūt ipſius habere: ꝛ pater quidem ei'
qđ ad aliqd. patrem aūt eſſe in eo qđ eſt filium habere.
Si aūt penes ſm alia qdem ipſius habere ſignificata:
ad alia predicamenta reducent̄. quecūq̄ aūt penes do
miniū acquiſiti alicuius: ad hoc ſolū. talia qdē igitur et
que generoſi Boethi narrata ſint. Si aūt ꝛ diuiſioneꝫ
ſic diſtincti generis: velit aliquis facere. dicatur q que
ſic habent̄: vel ſm bellū habent̄. vel in pace. ꝛ eoꝝ que
ſm bellū. hec quidē circūpoſita ſunt. hec aūt obtenta. ꝛ
hoꝝ vtrorūq̄. hec qdē conſeruatoria ſunt: vt lorica cir
cūpoſita: ꝛ ſcutū obtentuꝫ. hec aūt defenſoria vt gladi'
accinctus ꝛ lancea obtenta. Eoꝝ aūt que in pace. hec q
deꝫ ornatus grā: penes diuerſas partes corporis vt dia
dema ꝛ περιΔερραιόν ꝛ anulus. hec aūt ꝓtectiōis gra
tia. ꝛ hoꝝ hec qdē circa totū corpus. vt veſtimentū. hec
aūt circa partē vt calciamentū. quedaꝫ aūt ꝛ vt organa
habent̄. vt σκεπαρνον ꝛ gubnaculū: ꝛ baculus. quedā
aūt ꝛ ſimilr̄ poſſeſſiones: vt argentū vel aliquid aliud.
qđ ꝓpter habere tenem'. Opꝫ autē vt exiſtimo oē hn̄s
ſm electionē habere. ꝓpter qđ neq̄ dicunt̄ inanimata
hēre. ſꝫ generis ſignificatū. ¶ Poſt artificialē aūt ſer
mocinationē de ipſo habere: intellectualē cōtemplatio
nem de ipſo ſuſcipiens Jamblic'. hoc ip̄m querit p̄mo
vnde ſubſiſtit: ꝛ q̄ hēt opportunitatem in omni: ꝛ ait q
multa eoꝝ que in vniuerſo ſunt nō coexiſtētia inuiceꝫ:
neq̄ coaptata. potētia aūt recipere abinuicē aliquā vti
litateꝫ. vniuerſi igit̄ nā cōdente acquiſibilia: ꝛ hoꝝ alte
ra alteris adueniunt. vt applicatio ſit: etiaꝫ his que lon
ge abinuicē diſcreta ſunt. ꝛ vt poſſit eſſe acquiſitio eoꝝ
que nondū adſunt: ꝓficua aūt ſunt. nō enim oportebat
eā que fert̄ in generatione multoꝝ exiſtentē ſm ſe ido
neitatē tāq̄ extremā diuiſionē: expertem ipſi' penit' a
participatione deficere. aqſitionē igit̄ quādaꝫ condiui
dit: ꝛ valitudinē ad obtinendū ꝓficua. ꝛ habilib' danti
bus ſeipſa ꝓmpte recipientib' ipſa. Multo aūt p̄us an
te nām vniuerſi: p̄ma cauſa ea que fiūt dirigit: coaptās
ꝓprie conuenientes poſſeſſiones ad cōuenientē vſum
habentib'. ꝛ hn̄tes ad vſum ip̄m excitans. opportunita
tem quidem igit̄ vniuerſo talem exhibet hoc genus. ad
ſufficiētiā indigētiū: ꝛ vnionē poſſibilē ꝛ inter oīno di
ſtantia ꝓcedens ad entia. totā aūt ipſius nām ait Jam
blicus nō in nobis ꝛ in noſtro corpore ſubſiſtere opꝫ. in
anguſtū eni recluderet̄. ſuperi' aūt adhuc circa animaꝫ
noſtrā ꝛ nām. ſm acqſibile ꝛ nō ꝯnaturales obtinētias
ipſum habere conſiderandū. nō eniꝫ vtiq̄ corpori qui
dem circumponunt̄ ꝯnālia ad ipſa corpora. anime aūt
multiformes hn̄ti potentias. nō erūt acqſibiles alique
vite: he quideꝫ cōnaturales: he aūt dimiſſiores ipſis in
ip̄a partib'. Uidebit aūt vtiq̄ aliquis qđ dico ait: ꝛ ab
euidēter apparētib'. ſi eni in corpus deſcendēs: emittit
quaſdā vitas circa ſeipſam. q. acqſibiles. alias aūt a cor
pore ſuſcipit: quecūq̄ in imutatiōe ꝛ elongatiōe ꝯſide
rant̄. qūo nō vtiq̄ dicet̄ has hr̄e. ſed ꝛ in ſingulas ꝑtes
mundi deueniens: vitas quaſdaꝫ ꝛ potētias recipit. has
quideꝫ ipſa emittēs. has aūt accipiens a mundo. corpo
raq̄ꝫ cōuenientia in qualibet parte vniuerſi. hec quidē
a mundo accipit. hec aūt ipſa organica facit. ſm ꝓprias
rōnes. ꝛ has qdē potētias ꝛ vitas: ꝛ corpora deponit. qn̄
fuerit ad aliū ſtatū trāſlata. Manifeſtū itaq̄ꝫ ex his ē:
q acqſibilia ipſi oīa hec erāt: ꝛ hēbant ipſa tāq̄ altera:
alterius ſube exiſtentia. neq̄ꝫ eni cōnaſcebantur ipſis ſi
cut que mixta corpora: ſꝫ ſimplex exn̄s ſm ſe habebat
ipſa circūpoſita. Similiter aūt ꝛ in nā vniuerſi ait: qn̄
ſm rōnes ſuas cōtinet gn̄ata multa ab ipſa. ꝛ hoꝝ q̄dā
hn̄t velut q̄dā acqſita entia. ip̄a aūt manet eadē exn̄s: ꝛ
circūcurrens ea q̄ in ipſa: ꝛ dimittens nihil ceſſat: cor
poraq̄ꝫ ꝛ animalia ꝛ plantas. tūc ꝛ circa naturaꝫ vniuer
ſi: ꝯſiderabit̄ hēre acquiſibilia omnia: quecūq̄ꝫ nō acce
dentia ſunt neq̄ꝫ ꝯnālia in ſeipſa comprehendens. His
aūt adhuc magis in toto mūdo: ſm vitas ipſi' oēs itel
lectio: ꝛ ſm animas que in ipſo: ꝛ elemēta ꝛ nās: ſm ea
que cōmuniter ab ipſis ꝯſtituunt̄: cōſiderat̄ nūc dictus
habitus. perfectus enim exiſtens totus mūdus: ex parti
bus perfectis cōpletus: hēt omnia que in ſeipſo plena.
ꝛ nullo expertia ꝯferentiū ſibi: ſiue igit̄ ꝯnālia hec ſint
ꝑticipat his: ſiue acqſibilia: acqrit ꝛ hec: ſiue etiaꝫ ſimul
vtrūq̄ꝫ: ꝛ hec ꝯtinet. qualia terra hēt. ea que in ipſa ani
malia. qn̄q̄ꝫ qdeꝫ facta. qn̄q̄ꝫ aūt corrupta. Dices vtiq̄ꝫ
igit̄ acqſibilia ipſa eſſe terre: ꝛ ꝑticipationē quādā ipſi
exhibētia: ꝛ rurſum decedētia ab ipſa. ꝛ terra tenet ipſa
vt videre eſt. ꝛ mare aūt ſimilr̄ que in ipſo marina ani
malia comprehendit. Si aūt in nobis ꝛ deforis circum
ponunt̄ habita. in vniuerſo aūt itrinſeca magis ꝯtenta.
ita habent̄. ꝛ hoc nō abſoluitur a partibili ꝛ tota nā. no
ſtra quidē enim partibilia corpora exiſtētia: deforis ha
bent habita corpora. vniuerſuꝫ aūt perfectū. ꝛ nihil ex
trinſecus ſuiipſius deficiens: in ſeipſo cōtinet ſuſcepta:
ꝛ intra ſeip̄m vndiq̄ꝫ ipſa comprehendit: ꝛ celū aūt q̄
tuor elementa in ſeipſo comprehēdit. Alio aūt modo ꝛ
ſpheras que in ip̄o hēt. ꝛ quecūq̄ꝫ ſunt aſtra. ꝛ que in q̄
tuor elemētis aīalia totū celū ꝛ quatuor elementa hēt
in ſeipſo. ꝛ vlr̄ ſemp ꝯtinentia hn̄t cōtenta. diſtincta. n.
ſūt per ſingula. ordinate que in mūdo. ꝛ que ſuperius. ꝛ
que ſeniora. ſemper comprehendūt inferiora. ꝛ ſic a p̄n
cipio genus ipſius hēre productū eſt. ꝛ ſi mūdus aūt to
tus nunc qdē hec hēt que replent ipſuꝫ. Rurſum auteꝫ
alia quecūq̄ꝫ generatio in ipſum producit erit habitus
ipſius differens. ꝛ alias alius: ꝓpter trāſmutationem eo
rum que producunt̄ in ipſo. ꝛ ſiquidem virtutes que in
vniuerſo: vel demoniales: vel diuine habent ꝑtes mun
di circumpoſitas ſibi. ꝛ hoc ſine iterpolatione fit in vni
uerſo. vel demonioꝝ vel diuinoꝝ graduūꝫ habentiūꝫ:
diſtributas ipſis partes mūdi. ꝛ ita vtiq̄ꝫ plena erāt oīa
ip̄o habere. Adhuc aūt ſi vite vniuerſi partes: hn̄t par

tes mundi circumpositas: ⁊ he nō sunt cōnaturales ad ipsas sed tāq̄ extrinsecus ipsis acq̄site. ⁊ sic vtiq̄ in habere ordinabunt omnia hec. ⁊ si cōe anial hēt minores partes: circa seipm ⁊ minora aialia in seipso cōprehēsa. ⁊ ſm hunc vtiq̄ modū: in hēre ordinabitur oīs talis coordinatio. Hec quidē igit speculat⁹ est Jamblic⁹ cōtemplatiue. vere ⁊ intellectualiter. Audendū aūt īsistere dictis: qm̄ ⁊ ipsi placebit: nō imperscrutate suscipere que dicunt. ⁊ que qdez de opportunitate ipsius habere dicta sunt. mirabiliter ita vt digna sint magno vti ītellectu dicta esse mihi videntur. qualiter autem emissas ab anima vitas: ⁊ a corpore īditas sibi virtutes habere aiam ait. Siquidē ⁊ ipse ꝯfitet corpora esse ea que habent. ⁊ circa corpora hñtia ſm predicamentū ipsi⁹ habere. quō aūt que fiunt a tota natura: ait hēre ab ipsa. nō enim idē erat esse ſm cām ⁊ habens ſm genus ipsi⁹ habere. Adhuc aūt magis dubito: quō totū mūduz ſm vitas oēs intellectū: ⁊ elnta ⁊ nās: siue gnālia sint hec: participare ipsos ait: siue acq̄sitiua obtinere ipa. nā hec primo qdem ſm vitas: nō possunt hēre. siquidem īcorporee sunt vite. corpora aūt erāt que habebātur. Deinde si qdē cōnāles sint partes qualitercūq̄ vniuersi: nō vtiq̄ erunt habite vt ipse instituit. Si autez germina alijs est ꝯtinue modus: ⁊ que in terra: ⁊ que etiā in alijs elementis animalia. siue vt partes considerent totius terre: siue vt germina nō vtiq̄ dicentur haberi ab ipsa. quō aūt ⁊ celū eas que in ipso spheras hēt. si nō vt partes. cōnāles eni he ⁊ nō acquisite. quō aūt cōmune animal minora aialia in seipso comprehendit. si nō vt partes vel vt γεννηματα. hic igit qdē instabit vtiq̄ aliqs: ⁊ alia talia in promptu. possibile aūt est vt existimo dicere: q acq̄situ qdem esse opz ⁊ sepatū a substātia qđ hētur: nō semper aūt corpus esse sed corporale. nā ⁊ Archytas non corp⁹ dixit. sed corporale. q2 hoc est acquisitum ⁊ sepatū. incorporea eni perfecte connascunt: ⁊ vita igit corporalis sepata est ab anime suba. ⁊ acquisita hec facta ita vt nō alteret ipsam: neq̄ vnuz aliqd cum ipsa faciat. ⁊ ita vtiq̄ ab ipsa hēri dicet. Si vo alteratiua aliqua est vita ⁊ nō factiua totius sube: non vtiq̄ haberi dicet. partes aūt totoꝝ vt γεννηματα non vtiq̄ hēbunt. vt aūt acq̄sita ⁊ sepata ⁊ adiuncta ad totuz: haberi vtiq̄ dicunt ⁊ ipsa iuste: neq̄ eni ptes illoꝝ sic indiuisibiliter copulate sunt nāliter sicut in nobis: neq̄ γεννηματα abstracta sunt ita: sicut nostra. Sz hec qdem ⁊ amplius inquirendum.

¶ Explicit scđa pars huius libri: que est de decē vocib⁹ vna cū vtilissima digressione ipsi⁹ Simplicij.

¶ Sequitur accuratissima expositio eiusdē in Postpredicamentis Aristotelis.

Completo aūt sermone de decez pdicamētis. Archytas apponit: q alioꝝ pdicam̄toꝝ hypostasis excepta suba: circa indiuiduū consideratur. ⁊ circa sensibile: ⁊ nō circa vle ⁊ itelligibile. scribit aūt ita. Qm̄ aūt finē hñt sigñantia ⁊ sigñata: quib⁹ aliquādo vtēs homo: explet pfectā coordinationē ſmonuz: adiungat ad dicta: q ad adaptationē hoꝝ oīum non ipse homo: sed qdā hō suscipit. etenī q̄le necesse. ⁊ rursum q̄tuz: ⁊ ad aliqd aliqualiter se hēre quēdā hoīem. Adhuc autē facere ⁊ pati: ⁊ poni ⁊ hēre: ⁊ in loco eē. ⁊ quādo. ipse aūt hō q pmā suscipit sigñationem. Dico aūt qđ qdest. ſm ideaz. neq̄ q̄lis est: neq̄ quātus: neq̄ quādo qualis est hñs. neq̄ faciēs aliqd: vel patiēs aliqd: neq̄ posit⁹: neq̄ hñs aliqd: neq̄ in loco ⁊ quādo exñs. omnia eni hec nālis sube: ⁊ corporalis accñtia sunt. sed nō intellectualis ⁊ imobilis. ⁊ adhuc ēt impartibilis. Deīde pauca de compatiōe dicens simplicū vocum: que qdē Aristo. in lib⁹ de īterpretatiōe tractauit. In fine aūt diuisionē generum in decē tāq̄ ꝯuenientē pncipijs: ⁊ sciētie determīatis substātijs: ⁊ ꝑpter hoc in nūero: ⁊ oī numero ondit. Aristo. vo post pdicamēta exq̄rit que ꝯueniēter hñt ad ipsa: vt sic magis sciamus. sunt aūt hec de oppositis dicere. ⁊ de priori ⁊ posteriori: ⁊ de simul: ⁊ de spēbus motus. ⁊ de equocatiōe ipsius hēre. Sed cōiter de ipsis pmo ingredū. q̄re in fine pdicamētoꝝ hec apponunt. ⁊ quā opportūitatē faciāt. Quidā eni quoꝝ ⁊ Andronic⁹ medius est: pter intētionē libri aiunt hec apposita esse: ab aliquo qui hēt libꝝ pdicamentoꝝ intitulauerūt ante topica: nō intelligētes isti q̄tā opportunitatē non solum topico negocio. sed etiā sermoni de predicamētis ꝯferāt dicta. Alijs aūt ⁊ Porphyrio placet ad explanationē facē theoremata hec. q2 nominū q̄rū memorari debuit in pdicamētis: quecūq̄ nō erāt ſm cōes conceptus ītellectu. hec in pncipio paccepit Aristo. ⁊ determinauit: sicut sermonez de equocis ⁊ vniuocis. Quecūq̄ aūt erant qdē in cōibus ꝯceptibus preaccepta. ampliori aūt distensione indigebant: horum confusa preacceptio. post completionē dearticulauit: vt nō īterrumperet libri continuitatē: si dearticulationē horū in medio posuisset. Qui aūt hec dicūt. debent qdem aliqd. nō tamen totā cām attingūt. multo enī ante hec vt ait Jamblicus hec oīa qbus vsus est. s. opposita: ⁊ reliqua habēt maiorē necessitatez. qm̄ enim opportuna erant hec ad predicamentoꝝ inuentionē ⁊ confirmationē: hec autē nō potuerunt recte discerni nō dearticulatis ipsoꝝ rōnibus. ideo apposuit in fine hoꝝ rationes. ⁊ non inordinate. sed ordinate ipsas exposuit. Qm̄ eniz in sermone de substātia ⁊ in alijs predicamentis inquisiuit: si suscipiāt cōtrarietatē. in de ad aliquid aūt si magnū paruo est cōtrariū. nihil opponit magis. Cuz aūt meminisset hoꝝ: nō tractauit quō differunt cōtraria ab oppositis. ideo cōsequenter post expletionez predicamentoꝝ: sermonē de oppositis facit. vt discernat qđ cōmuniter inest: vel nō inest oībus predicamentis. Rursuz aūt post subam ⁊ q̄titatē nām ipsi⁹ ad aliqd introducēs: ondit q hec qdē ipsoꝝ sunt sil' nā. hec aūt pora: vt ad alia posteriora entia. sic scibile ⁊ sensibile: sciētia ⁊ sensu. necariū igit post opposita: nām ipsi⁹ simul ⁊ prioris ⁊ posterioris declarare. Quoniā aūt cōsequēter de facere ⁊ pati docuit. continēt aūt predicamenta hec motus: necio ad diiudicationē hoꝝ species motus tradidit. ⁊ ordinē tertiū assignauit ipsis: sicut hēbant ⁊ predicamenta ordinē. Ultimo aūt equocationē ipsius habere distinxit. q2 ēt vltimo meminit predicamēti habere. necessariuz igit ⁊ diiudicationē hui⁹ multitudine multipliciter dictoꝝ seorsuz distinguere. vt nō turbemur ab ipsis. quare necessaria fuit ipsi hoꝝ theorematmu assumptio: ⁊ ordo ipsoꝝ: ꝑiter ordini pdicamentorū dispositus est. Sūt aūt ⁊ ad totā dialecticā opportuna hec: ⁊ dignū B potentie antiquoꝝ qui vsi sunt ipsis vtiliter ad multa. Sed hec qdem cōmuniter dicta sint.

De oppositis aūt incboans querit Jamblic⁹. vnde primo ipsa recogitauim⁹. forte considerātes animalia peremptiua inuicem: ⁊ plātas. sic oppōnē ipsoꝝ discernimus. vel res que non coexistūt. ſm q non coexistunt cōtrariantes existimauimus. sed neq̄ sublatio neq̄ incoexistētia aliquoꝝ inducit oppositionem. nam ⁊ coexistunt in quibusdam. sicut in his que ad aliquid considerant opposita. nō aūt

neq̄ genus aliqđ cōmune est oppositoꝝ: sicut videt qbusdā peripateticis. Sed vocē vnā cōmunez oppositorum accipiens Aristo. nō oppugnātiū ⁊ incōcurrentiū solum equiuocationez ordinauit: sed etiā de quibusdā coexistētibus qdē: opposite aūt inuicem existentibus. sicut que ad aliquid. quādo eni ad duplū dimidiuz dicimus: oppugnatiua qdē habitudo nulla est. Insinuat aūt quedā quāuis nō ꝯtrarietas: tñ differētia oppōnis semper ſm quedā ꝑprium modum oppōnis: ꝑpter qđ neq̄ sub vno genere ordinātur cum alijs tripliciter oppositis. Sed neq̄ que qdē ad aliqd equiuoca sunt. alia aūt tria ad vnū genus. s. nō coexñtie: ⁊ cōtra pugnationis ordinātur. nullū aūt hñt cōmune genus adinuicez. sed equoce opponunt. que cōiter opponi dicunt. Propter qđ ⁊ Aristo. de oppositis ait. quot modis cōsueuit opponi. qđ eni dicit quot modis ꝯsueuit opponi: pro equoco. Quidā aūt peripateticoꝝ genus dicebant esse qđ opponi. q2 cōmunis diffinitio oppositoꝝ assignat talis. opposita dicunt quecūq̄ circa idez simul ⁊ cōmuniter sigñatum eiusdem rei: ⁊ ad idē extrinsecū exquisita coexistere nō possunt. hoc aūt q̄tuor oppositis speciebus nō inest. In ꝯtrarijs eniz impossibile eadē simul ⁊ ſm idez: ⁊ inquātū ipm albū esse ⁊ nigrū. ⁊ ſm aliquid incoexistibilia sunt opposita ad idem disquisita. nō eniz possibile est idē ad idē: maius simul esse ⁊ minus: neq̄ eundē eiusdē simul dñm esse ⁊ seruū. sed neq̄ que ſm hitum ⁊ puationē: circa idem simul coexistūt. nō enim possibile est ſm eundē oculū visuz habere ⁊ cecitatez. sed ⁊ affirmatio negatiōi incoexistibilis. si enim veruz est. dies est. falsum est dies non est. si igit omnibus speciebus ꝯgruit oppositoꝝ ratio. non vocis sunt significata sed generis in spēs est diuisio. si quidem non equiuoce: sed vniuoce pdicat oppositū. Ad hec ita ēt Jamblicus ait. q si non equoca esset diffinitio: esset vtiq̄ in veritate cōis ratio: ⁊ cōmune oīum oppositoꝝ. qm̄ nō posse circa idem coexistere: ⁊ ad idē. Aliter quidē ait Jamblicus ꝯsiderat in his que ad aliquid. aliter aūt in affirmatione ⁊ negatione: ⁊ aliter in reliquis spēbus oppositoꝝ. ꝑpter qđ a pncipio verus erat ſmo dicens opposita esse equiuoca. Uñ ait ⁊ peccauit Nicostrat⁹ faciens oppugnantiā ipsoꝝ tāq̄ ad vnū genus. Porphyrius vo genus magis ⁊ ipse ponit. ⁊ ego magis hāc sequor: nullā rōnem ꝓbabilem audiens ꝓbantē equiuocationē. neq̄ ipse intellectus. nisi q Aristo. dicit. de oppositis aūt quot modis ꝯsueuit opponi: ⁊ quidez qđ dicit quot modis: ⁊ si genus esset poterat dici. siue enim tres: siue quatuor hēret spēs tripl'r vel quadrupl'r veruz erat dicere opponi: qđ quidē est quot modis. nō eniz qđ dicit multipliciter mox equiuocā vocē significat. sed multipliciter solū dici. nō aūt esse. Sed hec qdē cōiter de oppositis dicta sint. Jam aūt litteram Aristo. ꝓsequendum ⁊ ipsius expōnem faciendum.

¶ Incipiunt postpredicamenta Aristotelis.

De oppositis aūt: quot modis cōsueuit opponi dōm. Dicit aūt alterꝝ alteri opponi quadrupl'r. aut vt ad aliqd. aut vt cōtraria. aut vt priuatio ⁊ habit⁹. aut vt affirmatio ⁊ negatio. Opponitur autem vnumquodq̄ talium vt typo dicere vt qdem que ad aliqd. velut duplū dimidio. vt aūt contraria velut malum bono. vt aūt que ſm priuationē ⁊ habitum: velut cecitas ⁊ visus. vt aūt affirmatio ⁊ negatio velut sedet: non sedet. Quecūq̄ quidez igit vt ad aliqd opponunt: ipa qđ sunt oppositoꝝ dicunt. vl' quōcūq̄ alr ad ipsa. velut duplū dimidij: ipsuz qđ est alterius dicit. alicuius eni dī duplū: ⁊ scientia scibili vt ad aliqd opponit. ⁊ dī sciētia ipsum qđ est scibilis. scibile aūt ipm qđ est ad oppositū dī. s. sciam. scibile eni aliquo scibile dī. s. scientia. quecūq̄ igit vt ad aliquid opponunt: ipsa qđ sunt oppositoꝝ dñr. vel quodcūq̄ adinuicem. que aūt vt ꝯria: ipsa qdez qđ sunt nequaquā adinuicē dicunt. ꝯria vo iuicē dicunt. neq̄ eni bonū mali dicit bonū. sed ꝯriuz. neq̄ album nigri albū: sed ꝯrium. quare differunt he oppositiones adinuicem.

Sicut in alijs diuisionē pmo per exēpla tradēs. tūc vniuscuiusq̄ rōnez assignauit. ita ⁊ hic diuisionē oppositoꝝ q̄drupl'r factā tradens. ⁊ per exēpla dīas ipsoꝝ ostendēs voce audientibus. tādem vniuscuiusq̄ rōnem infert: ⁊ diffinitionibus ipsaz comprehēdit. Uidet aūt ⁊ ea que de oppositis Arist. trāsumpsisse ex Archyte libro inscripto de oppositis: quē ille nō coordinauit cū libro de generibus: tñ ꝑpriū tractatū voluit esse. nā diuisionē ipsoꝝ Archytas ita tradit: ⁊ ſm legē ⁊ ſm nāni: opponi inuicē dicunt hec qdē contraria velut bonum malo: ⁊ sanum egro: ⁊ veꝝ falso. hec aūt vt habit⁹ puatione velut vita morti. ⁊ visio cecitati. ⁊ sciētia obliuioni. hec autē vt ad aliquid aliqualiter se hñtia: velut duplū dimidio: principās subiecto: ⁊ dominās subdito. hec aūt vt affirmatio negatiōi. velut hominē eē: ei qđ est nō esse hominē: ⁊ studiosuz esse ei qđ est nō esse. primā aūt aliaꝝ oppositionē Aristo. diffiniuit eā que ſm ad aliquid: vt existimo ꝑpterea q2 hēt aliquid ꝑprium hec ad alias. s. coexistere inuicez: que sic opponunt. Archytas aūt tria posuit ea que ad aliquid. tāq̄ ſm habitudinē subsistentia. ⁊ de oppōne ſm ad aliquid scripsit hec. Que autē ad aliqd simul necesse fieri ⁊ corrumpi. Impossibile eni duplū quidē esse. dimidiū autem nō: vel dimidium quidē esse: duplū aūt non. ⁊ quādocūq̄ fit duplum simul ⁊ dimidium fit: ⁊ quandocūq̄ corrūpit duplum simul ⁊ dimidium corrumpit: diffinit aūt ipsam Aristo. cōmuni diffinitione ipsoꝝ ad aliquid dicens. quecūq̄ ipsa qđ sunt alioꝝ oppositoꝝ esse. dicuntur vel quomodocūq̄ aliter ad alterum. oportet enim apponi hanc adiectionez: ꝑpter diuersas assignationes ipsoꝝ ad aliquid. sicut in illis dcm̄ est. ⁊ admodum merito. Ad oppositionez enim sufficit ista diffinitio. inducit enim ⁊ facit contra predicari inuicem manifeste. ⁊ nō est opus adhuc aliqua alia examinatione. simul aūt ⁊ quia ad aliquid non opponunt similiter alijs oppositis: hac vtens rōne ostendet. omnibus enim adinuicez dici contingit: sed quomodo opposita ipsa ad aliquid: si simul sunt ⁊ coexistunt adinuicem. ⁊ conuertunt adinuicem. peremptiua enim inuicem esse videntur opposita: aut nō q peremptiuum ꝑprium est oppositoꝝ. Sed vt esse circa idē: ⁊ ſm idē: q ⁊ in ipsis ad aliquid inest. neq̄ enim hec circa idez consubsistunt. qđ aūt dicitur ipsa qđ sunt alioꝝ. s. oppositoꝝ dici. vel quōcūq̄ aliter ad ipsa. pōt non ꝑpter casus solū damnuz esse: ad quos assignatuz est vnūquodq̄ eoꝝ que ad aliquid. sed ⁊ ad

ipsa accepta:quoꝝ assignatio fit.non eniꝫ omnia sic di-
cuntur.vt hec qḋ sunt adinuicem dicant̄.sicut duplum
⁊ dimidiū.⁊ scientia. vnūquodqꝫ enim hoꝝ hoc qḋ est
ad aliquid dr̄.ꝭm quēcūqꝫ casum assignatio illius fiat.
⁊ si nō ꝭm casum aūt fiat assignatio.sicut magnū ⁊ par
uum opposita ꝭm ad aliquid inuiceꝫ:nō ꝭm casum assi
gnātur.neqꝫ est alterius alteꝝ. sed solum ꝙ alteꝝ dici-
tur.neqꝫ scibile ⁊ sensibile.⁊ intelligibile. similiter ne-
qꝫ aliquid aliud talium est illoꝝ ad que dicunt̄:scibile
enī nō ipm̄ alterius est:sed ipsius aliud.ad sciam enim
dicit̄.nō q: est sciētie.sed q: ipsius est sciētia. Cām aūt
huius scripsit Archytas: in qbus differentias eorū que
ꝭm ad aliquid opponunt̄ tradit:⁊ melius est totā illam
litterā trāscribere.Eoꝝ aūt que ad aliquid:hec quideꝫ
conuertunt̄ inuiceꝫ:ex vtrisqꝫ:vt magis ⁊ minus:⁊ fra
ternum ⁊ simile. hec aūt habēt quidē conuersioneꝫ.nō
aūt ex ambabus partibus.simul eniꝫ sciētia dicit̄ scibi
li ⁊ sensus sensibili.nō tn̄ ecōuerso scibile scie: ⁊ sensibi
le sensus.Causa aūt: q: qḋ iudicat̄ sine iudicāte pōt eē.
velut sensibile sine sensu.⁊ scibile sine sciētia. Judicās
aūt sine iudicato impoſſe est esse:velut sensum sine sen-
sibili.⁊ sciam sine scibili.habentiū aūt ex ambabꝰ par-
tibus ꝯuersionē.hec qdē indifferenter ꝯuertunt̄ iuicē:
velut simile ⁊ equale:⁊ fraternū.hoc enī huic simile.et
hoc huic iteꝝ. ⁊ hoc huic equale:⁊ hoc huic fraternum.
hec aūt ꝯuertunt̄ qdē inuicē:ex ambabꝰ ptibꝰ:nō tn̄ in-
differēter.hoc qdeꝫ hoc maius.hoc etiā cū hoc minus.
⁊ iste qdē huic. iste aūt huic filius. ¶ Sciēdū aūt ꝙ ⁊
Aristo. qdē medietatē eoꝝ que ad aliqd non tradidit.
Archytas aūt de ipsis scripsit. hec aūt que vt ad aliqd
suscipiūt medietates. intermediū eniꝫ dn̄antis ⁊ serui
qḋ libeꝝ.⁊ itermediuꝫ maioris ⁊ minoris.qḋ equale.⁊
itermediū lati ⁊ angusti qḋ ꝯgruū.Aristo.aūt nō assen
sit huic medietati.differre.n.dixit oppōneꝫ que ꝭm ad
aliqd:ab ea que ꝭm cōtrarietatē.per nō suscipe medie-
tatē.Differūt ēt a cōtrarijs eoꝝ que ad aliqd: in modo
p̄dicatiōis. que qdē enī ad aliqd ipa ꝙ sunt adiuicē di
cunt̄ qlitercūqꝫ.ꝯtraria aūt opponunt̄ qdē:nō tn̄ ꝯuer
tunt̄ ad alia.bonū enī nō dr̄ mali: neqꝫ malū boni ma
lū.sꝫ ꝯ̄ria solū iuiceꝫ.obseruare aūt opꝫ ne forte ab his
que ad aliqd trāscēdamus in oppōnē ꝯ̄rioꝝ. que qdeꝫ
enim ad aliquid nō erāt oppugnātia neqꝫ peremptiua
inuicē.sed magis positiua diuersitate sola introducēte:
coexistentē oppositionē.Sciētia eniꝫ ad scibile quidē:
oppōnē hēt coextitiuā ꝭm ad aliqd.Ad ignorantiā aūt
oppōnē oppugnatiuā ⁊ incoordinabilē. nō eniꝫ dicitur
sciētia ignorātie.sed scibilis qdē sciētia.ignorantie aūt
ꝯ̄riuꝫ.Opꝫ igit̄ oppositioneꝫ eoꝝ que ad aliqd collecti
uam suppositoꝝ intelligere cū qdā oppōne ex inuicē ⁊
nō ex seipsis diiam accipiente. ꝓpter hoc enī ꝯ̄ria qdē
expellunt inuicē:que aūt ad aliqd ex ꝯuenientia adiui-
cem diuersitatē colligit. ꝓpter qḋ ⁊ hec qdē magis insi
nuant diuersitatē:vt duplū ad dimidiuꝫ. hec aūt minꝰ
vt scia ad scibile.hec aūt neqꝫ totaliter fere: vt equales
adinuicem.quecūqꝫ igit̄ oppōnē habētia oppositioneꝫ
dicunt̄ ipsum qḋ sunt eoꝝ que ad aliqd.sicut maiꝰ.hoc
ipsum qḋ dicit̄ oppositi dicit̄:⁊ idem ad hoc qdē maiꝰ:
ad alteꝝ aūt minus. ꝓpter qḋ neqꝫ oppugnatiua est ta
lis oppositio.⁊ rectum aūt.s.verberare ad supinū.s.ver
berari:vt ad aliqd opponit̄.ꝓpter qḋ ⁊ Aristo.facere ⁊
pati suscipe contraria dicens: ipsa qdem nō ait contra-
ria esse inuicem:in vtroqꝫ aūt ipsoꝝ ostendit cōtrarie-
tateꝫ:vt in albare ⁊ in nigrare:⁊ in albari ⁊ nigrari.An-
dronicus aūt nō opposita solū sed ⁊ ꝯtraria facere ⁊ pa
ti enuntiauit. Et hoc aūt attendendū ꝙ que qdē ad ali
quid adinuicē dn̄r:ꝯtraria aūt ipsa qdē ꝙ sunt ꝯtraria:
hoc est ꝯ̄rietate ꝯtenta. sicut albū ⁊ nigrū adinuicē nō
dicunt̄.ꝯ̄riuꝫ aūt ipm̄ ⁊ nō ꝯtenta ab ipo: ꝭm ad aliqd
dicit̄ ⁊ nō ꝭm ꝯ̄rium.inducit enī inuicē:⁊ cōsubsistunt.
⁊ forte huius cā:cōmunis ꝯtrarietatis in contrarijs exi
stētia.Nicostratus aūt putat ondere:ꝙ ꝯ̄ria adinuiceꝫ
dicunt̄:nō ab his que sub ꝯ̄rio. sed ab ipso ꝯ̄rio faciens
argumentationē.In oibus aūt scimus: ꝙ aliud qdē est
ipm̄ vnūquodqꝫ.aliud aūt qḋ ab ipo ordinat̄.⁊ partici
pans ipo. sicut equale ipm̄ qdē est eoꝝ que ad aliquid.
que aūt sub ipso q̄ta sunt.in qbus est equale. sic igitur
⁊ ꝯ̄ria qdem ipsa tanq̄ coexistētia ad aliqd. sunt qdeꝫ
aūt sub ꝯ̄rijs tanq̄ participantia ꝯ̄rijs:ꝯtraria sunt.⁊ est
quoddā mirabile qūo ꝯ̄ria ꝭm ꝙ ꝯ̄ria:nō sunt ꝯtraria.
sed ad aliqd. si qdē enī cū hoc ꝙ ꝯ̄ria sunt inesset ipsis
⁊ ad aliqd cē nihil miꝝ.Si aūt ꝯtraria entia neqꝫ tota
liter sunt ꝯtraria:sꝫ ꝙ ꝯtraria sunt mirū videt̄.Aut ni-
hil mirū si ꝭm cōem ⁊ vnā ꝓprietateꝫ existētia.s.ꝙ co-
existūt inuicē ꝯtraria. ꝭm separatiuā aūt ⁊ oppugnatiuā
oppugnare faciunt participātia.nā segregatio hec: ⁊ pu
gna vna existens:vnica est ad seipāꝫ. participantia aūt
pugna ⁊ disgregatiōe:sepata sunt abinuicē. sed hec qui
dem de his.Affirmationis aūt ⁊ negatiōis exempla ꝓ-
ponēs:nō totas ꝓpōnes sed terminos p̄dicatos posuit:
q: ꝭꝫ ipsos ꝓpōnes caracteriꝫant̄:negatiua pticula p̄di
cato opposita.Sed ad ea que deinceps ꝓcedendū.

¶ **Quecūqꝫ aūt ꝯ̄rioꝝ talia sunt: vt in quibus
nata sunt fieri: vel de qbus predicari: necāriū
ipsorū alterum inesse.hoꝝ nullum est interme
dium.quoꝝ aūt nō necessariū alteꝝ inesse: ho
ruꝫ est aliquid intermediū semꝑ: velut egritu-
do ⁊ sanitas in corpore aialis nata est fieri. ⁊
necessariuꝫ alteꝝ eoꝝ inesse in corpore anima-
lis: vel egritudinē vel sanitatē. ⁊ impar aūt ⁊
par de numero p̄dicant̄: ⁊ necāriū alteꝝ inesse
numero: vel par vel impar. ⁊ nō est hoꝝ aliqḋ
intermediuꝫ. neqꝫ egritudinis ⁊ sanitatis. ne-
qꝫ imparis ⁊ paris. Quorum aūt non necessa
rium alterū inesse. horum est aliquid interme
dium. velut nigrū ⁊ album in corpore anima-
lis nata sunt fieri: ⁊ nō necessarium alteruꝫ ho
rum inesse corpori. non enim omne corpus al
bum vel nigrum est. vel prauum ⁊ studiosuꝫ.
predicatur quideꝫ de homine est de alijs mul
tis: non necessarium autem alterum ipsorum
inesse illis de quibus predicant̄. nō eniꝫ omnia
vel praua vel studiosa sunt. ⁊ est aliquod ho-
rum itermediuꝫ: velut albi quidem ⁊ nigri fu
scum ⁊ vitellinuꝫ: ⁊ qcūqꝫ alij colores. praui
aūt ⁊ studiosi: qḋ neqꝫ prauū neqꝫ studiosuꝫ.
In quibusdam quidem igitur nomina iacent
intermedijs: velut albi ⁊ nigri: ⁊ fuscum ⁊ vi
tellinum ⁊ quicūqꝫ alij tales colores. In qui-
busdam autem non est promptuꝫ nomine as
signare quod intermedium. negatione autem
vtriusqꝫ extremorum intermedium determi-
natur. puta quod neqꝫ bonum neqꝫ malum.**

⁊ neqꝫ

⁊ neqꝫ iustum neqꝫ iniustum.

¶ Post ad aliquid de contrarijs ꝓponit dicere:quia op-
positorum contrarie species sunt vtriusqꝫ.in habitu aūt
⁊ priuatione alterum.in affirmatione autem ⁊ negatio
ne:in ratione totum ⁊ compositione.merito igitur ante
alia contraria prehonorata sunt.Incohoans autē sermo
nem de cōtrarijs:differentiā ipsoꝝ ad aliquid mox tra
didit.non enim ipsa qḋ sunt alioꝝ.s.oppositorum dn̄r.
Album enim non dicitur ad nigrum. a reliquis aūt op
positis differunt:sicut dictū est:eo ꝙ species ambe sint
ꝯ̄rie.ꝯ̄riter aūt dn̄tiaꝫ ipsoꝝ ꝯ̄rioꝝ tradens ait. ꝯ̄rioꝝ
hec qdē imediata esse:quoꝝ alteꝝ ex necessitate inest
susceptiuo:vt sanitas ⁊ egritudo:⁊ par ⁊ impar.nam pa
riter ipar:⁊ ipariter par. q̄uis itermedia aliqualr̄ am-
hoꝝ videant̄.s.imparis ⁊ paris. tn̄ ⁊ ipa paria sunt spē:
sanitatis aūt ⁊ egritudis Arꝫ.qdē nullū esse mediū ait.
sed virtutis ⁊ malitie videns medietatē.vt phs.medi-
ci autem circa corpora studentes:multas posuerūt me
dietates sanitatis ⁊ egritudinis:consideratas in latitu-
dine cōsistentie dicte ab ipsis neutre. Quedam autem
cōtrarioꝝ mediū habent:quoꝝ nō ex necessitate alte
rum circa susceptiuū est.velut album ⁊ nigrum.nō enī
necesse semper vel album vel nigrum esse.quoniā sunt
⁊ fusca ⁊ rubicunda:⁊ alios habentia colores interme-
dios. Mediatoꝝ autē vel mediabiliū.dicit̄ eniꝫ ⁊ ita
plura quidem habent media:que plus forte abinuiceꝫ
distant natura:vt in albo ⁊ nigro dictum est.multi eniꝫ
sunt qui in medio hoꝝ colores. hec autē vnū soluꝫ ꝓ-
pter propinquitateꝫ adinuicem:vt calidi ⁊ frigidi:tepi-
dum solum mediū.Mediatoꝝ autem hec quideꝫ no-
minata habent media:vt in dictis.hec autē innomina-
ta habent.negatione autem extremoꝝ significata.iter
medium enim boni ⁊ mali:non est nominatuꝫ.dicitur
autem neqꝫ bonum neqꝫ malum. Indifferentis enim
nomen a iunioribus positū est:⁊ neqꝫ iusti ⁊ iniusti me
dium nominatum est.negatione autē extremoꝝ noia-
tur. Et palā quia que quideꝫ cōsuetudini nota fuerūt.
hec ⁊ nomine consueto sortita sunt.ignota autē ꝯsuetu-
dini manserunt innoiata. Quoniaꝫ autem ex cōtrarijs
hec quidem in subiecto sunt:vt album ⁊ nigrum.in cor
pore enim existunt passiue ipsa suscipiente.hec autem
de subiecto dicuntur vt par ⁊ impar.de numero enim
subiecto dicuntur hec:quia differentie sunt:differentie
autē sicut ondit in ꝭmone de suba de subiectis spēbus
dicuntur. ꝓpter hoc hec quidē in subiecto significauit:
per hoc ꝙ ait in quibus nata sūt fieri:que aūt de subie-
cto per hoc ꝙ ait vel de quibus predicant̄: q̄uis enim
in subiecto semper sit numerus:tamē quādo subiectuꝫ
non assumitur: tunc par ⁊ impar vt de subiecto nume-
ro dicunt̄.ꝙ enim non simil̄r sanitas ⁊ egritudo insint
corpori:⁊ par ⁊ impar numero.palam ex eo ꝙ sanitas ⁊
egritudo eidē corpori vicissim insunt.par autē ⁊ impar
eidē numero nequaq̄ insunt. ¶ Considerandū aūt vt
par ⁊ impar sint differentie numeri:vel spēs numeri.si
enim diffiniētes parē dicimus numerus per mediū di-
uisus.ꝙ aūt ex genere.s.numeri ⁊ dn̄ia qdaꝫ spēs vtiqꝫ
erit numeri:quo dicit̄ de subto numero.species enī nō
vtiqꝫ de subto dicit̄ gn̄e.siquidē de subto dictum vlius
est q̄ id de quo dicit̄:aut non de numero vt gn̄e predi-
cant̄ par ⁊ impar:que vt species:sed de pari numero vt
de specie predicatur dn̄ia eius qḋ est in duo media diui
di:quē forte parē vocauit tanq̄ paris specificatiuū. Sꝫ
qm̄ littera Aristo.explanata est:videamus ⁊ quecunqꝫ
gloriosiores expositoꝝ circa locuꝫ elaborauerūt.Stoi-
coꝝ enī qui multū laborauerūt circa logicā:⁊ in alijs ⁊
in ꝯtrarijs studēt ostēdere:ꝙ oīum occasiones Aristo.
exhibuit in vno libro quē de oppositis inscripsit.in quo
⁊ dubitationū est multitudo difficilis:quarū modicam
partē illi ꝓposuerunt:⁊ quidā quidē tractare in intro-
ductione non est rationabile.quecūqꝫ autē concorditer
Arist.Stoici instituerunt hec dicenda sunt.Diffinitio-
ne igitur antiqua de cōtrarijs premissa cuius ⁊ in prio-
ribus meminimus:ꝙ cōtraria.s.sunt quecūqꝫ in eodeꝫ
genere plurimū adinuicē differunt.hanc diffinitioneꝫ
dixit Arist.in libro de oppositis multipliciter discutiēs
ipsam.nam si differentia sint cōtraria considerauit:⁊ si
differentia contrarietas esse possit.⁊ si omnis distantia
est plurimū differens:⁊ si idē plurimū remota:cum eo
qḋ est plurimū differētia:⁊ que sit remotio ⁊ quō intel
ligendū sit plurimū esse remotū:quibus apparentibus
inconuenientibus:assumendū quid est qḋ dicitur gene
re:vt sit diffinitio que plurimū remota sunt in eodē ge
nere:⁊ que inconuenientia sequant̄ ad hoc.⁊ si diuersi-
tas est contrarietas:⁊ si que maxime altera contraria:
aliosqꝫ posuit elenchos plures:attamē cum hac diffini-
tione vsus fuisset in sermone de quāto:cū annotatione
ꝙ antiqua erat diffinitio. Stoici resumētes ipsam vsi
sunt.debilitatē ipsius ostendentes:conātes tamē solue-
re que inconuenientia videbant̄. Nicostratus vo̍ accu-
sat ꝙ non solum in eodem genere.s.colore album ⁊ ni-
grum ⁊ dulce ⁊ amarū in sapore.iustitia autē ⁊ iniusti-
tia ex contrarijs generibus:hac quidē enim virtus.hac
autem malitia que sunt genera:ipsa autē virtus ⁊ mali
tia quodāmodo ex eodem genere.habitus enim ambo
rum genus: ⁊ qualitas.modo autem alio ex contrarijs
generibus.virtutis quidem enim genus est bonuꝫ.ma
litie autē malum.bonuꝫ autē ⁊ malū ipsa genera vidē-
tur:nisi forte in qualitate ⁊ hoc vt in genere. Aristo.vo̍
in multis locis videtur bonū ⁊ malum:non vt genera.
sed vt in equiuocis voces ponere.hec auteꝫ est magna
pars eoꝝ que Aristo.in libro de cōtrarietatibus dubi-
tauit. Dignū aūt est in omnibus talibus questionibus
disputare:vt consueuerunt antiqui:⁊ si suspitiosa sit ali
qua descriptio vti ipsa:quādo nihil nocet ad ea quibus
vtuntur:ꝓpter quod ⁊ in his que de quāto volens ostē
dere inferius ad superius esse contrariū:vsus fuit diffi
nitione.ac si ab ea que ꝭm locū cōtrarietatē antiquiori
bus assignantibus ipsam.hic vo̍ in doctrina de contra-
rijs non ibi vsus fuit ipsa:tanq̄ supius quidē predicta.
non existētia autem sine suspitione. His igitur Stoici
vsi fuerunt omnibus:⁊ alijs diffinitionibus Aristotelis
de contrarijs e vestigio cōsequebant̄.illo dante ipsis oc
casiones in libro de oppositis:quas tractauerūt in suis
libris.nam ⁊ habitus cōtrarios existimauerunt sicut il
le:velut prudentiam ⁊ imprudentiam ⁊ predicabilia:
velut prudenter agere:⁊ iprudēter agere:⁊ medietates
velut prudenter:aut imprudenter:quales vo̍ ⁊ aliqualr̄
se habentes:nō adhuc ꝯ̄rios existētes existimauerunt:
sꝫ contrarie se habere:⁊ hūc huic: sed imediate pruden
tem imprudenti dicunt.Si autem aliquando dicimus
hunc huic contrarium esse:ad mediata facimus signifi-
cationem:vt aiunt. ꝓprijssime quidem igitur in habiti
bus ⁊ habitudinibus ⁊ actionibus ⁊ consimilibus his
contrariatio cōsideratur.scḋo autem vt contraria dicū-
tur p̄dicabilia ⁊ secus posita aliqualiter illis.adducunt
autem aliqualiter ad contraria ⁊ prudenter ⁊ imprudē
ter.totaliter autem in rebus contraria considerantur:⁊
prudentia imprudentie inmediate.sic contraria dicit̄:
non hoc illi. tali autem existente Stoicorum doctrina
videamus quomodo ipsam ab Aristotelis traditione

distraxerunt. iste enī in libꝛo de oppositis iustitiā iniu-
stitie contrariā dicit: nō dici aūt contrariū iustū iniusto
ait: sed cōtrarie disponi. si aūt ꝛ hec cōtraria dicit: dupli
citer dicetur contrariū. aut enim ſm ipsa cōtraria dr̄,
velut virtus ꝛ malitia. motus status. aut in participan-
do ꝓtrarys. velut qō moueī stante: ꝛ bonū malo: in qui
bus docuit: ꝓpter qō quales nō dixit cōtrarios. quoniā
enim ſm participationem quales sunt differentes non
vtiqꝫ participans similr cuꝫ eo quo participat dicetur,
sed magis illo participare: ꝛ denominatiua: si forte ab
ipsis esse: vt ab albedine album. quoniā igiī prudentia
impudentie cōtrarium: non vtiqꝫ ꝛ participantes dice
tur cōtrary: sed ꝓticipare cōtrarys. Si aūt ꝛ hec aligs
vocet cōtraria: distinguere debet ait: ꝛ hec quidē dicere
simpliciter cōtraria: ꝛ hec in participando cōtrarys: vo
cari cōtraria: cū tñ esset possibile dicere ipsum ꝛ ſm in
cōpositā vocē: velut prudentiā ipudētiā: ꝛ per diffōnē
puta sciam bonoꝝ ꝛ maloꝝ ꝛ neutroꝝ ꝛ impudentiaꝫ
ignorantiā eoꝝ. querūt vtrū sint ſm simplicia solum:
vel ſm diffinitiones. ꝛ Chrysippus aūt insistit ne forte
appellatiua ꝛ simplicia solū sint cōtraria. diffinitiones
autez non sint. multa enī in his coassumimus: ꝛ cū arti-
culis ꝛ cum cōiunctionibus: ꝛ alys etiaꝫ partibus expo
sitiuis: quoꝝz vtrūqꝫ in rationem cōtrariorum aliene
vtiqꝫ assumetur. ꝓpter qō ꝛ prudentiā quidē impudē
tie ait esse cōtrariā: diffinitionē autem diffinitioni: non
adhuc equifozmiter cōtrariā esse aiunt. Ulterius autē
facientes relationē ꝛ diffinitiones ſm coniugationē op
ponunt. hec autez apud Aristotelē primo determinata
sunt non volentē incōpositū quidē cōtrariū esse diffi-
nitionē cōtrary. puta prudentiā nō esse cōtrariū igno-
rantie bonoꝝ ꝛ maloꝝ: ꝛ neutroꝝ. Sed si forte ſm
cōiugationem: diffinitionem diffinitioni opponi: ꝛ con-
trarias dicere bas: eo ꝙ sint cōtrariarū rerū. negociaē
autē de his plurimū ꝙ ratio diffinitiua sit cōtraria ra-
tioni: si generi sit aliquid cōtrariū: vel differentys vel
ambobus: velut est boni diffinitio. si forte sit cōmensu-
ratio partium adinuicē: ꝛ est generi contrariatio. alibi
autem differentys: velut albus color congregatiuus vi-
sus. niger aūt color congregatiuus. In his enim genus
quidem idem. ſm differentias autē ꝓtrarietates. dictū
est igitur. quō ratio rationi ꝓtraria est: ꝛ rationes signi-
ficatiue substātie cōtrarie erunt: sed hec quidē sufficiē-
ter: vsqꝫ ad hoc producta sint. ¶ Distinguēte aūt Ari-
stotele cōtraria imediata ꝛ mediata: ꝛ dicēte imediata
quidē illa: quoꝝ ex necessitate alterū ineſt susceptiuo:
ꝛ vicissim insunt subto: si nō cōnaturaliū sint: vt calidi
tas igni: sed accidentiū fit ratio imediatoꝝ talis: ꝙ im-
mediata cōtraria sunt: in quibus alterū ex necessitate
ineſt circa susceptiuū: mediata autē quoꝝ nō ex necessi
tate alterū. dicente autē Aristo. negatione extremoꝝz
media caracteriçari. contradicit Nicostratus ꝙ si ne-
gatio mediū significat: ꝛ nō homo ꝛ non equus medie-
tatem significat. opꝫ igiī ait opponi in eodē genere ac-
cepto medio: in quo quidem sunt ipsius extrema. Sed
non attendit qui hec dicit: ꝙ neqꝫ extrema sunt equus
ꝛ homo: neqꝫ cōtraria: de extremis autē ꝛ ꝓtrarys erat
sermo. Ipse autez Aristo. in libꝛo de oppositis quesiuit
si alterū abyciens aliquis: non ex necessitate alterū ac-
cipiat. ergo est aliquid bozū itermediū: aut nō semper.
veram enim opinionē abyciens: non ex necessitate fal-
laꝫ opinionē accipit: neqꝫ qui fallaꝫ verā: sed quādoqꝫ
ex opinione hac: vel in nihil oīno existimare: vel in sci-
entiam transmutatur. opinionis autem vere ꝛ false: nihil
est itermediū: aut nō ignoratia: neqꝫ scientia. Sūt aūt
ꝛ alie differentie cōtrariozū: quas ꝛ ipse iferius tanget.
harum aūt maxime meminit. s. imediatozū ꝛ mediato
rum: quia ex his insticuit diuersitatē cōtrarioꝝ ad alia
opposita. nam propositus est: non oīa que eueniunt per
singula oppositoꝝ pertractare. principalissima autem
ipsozum sola: gratia differentie ipsozū adinuicē ostēde
re. declarabit aūt ꝙ quatuoz genera oppositozū: adiui-
cem differunt: ꝛ qualiter que vt ad aliquid a contrarys
differāt declarauit: qualiter aūt ambo hec ab alys que
vt priuatio ꝛ habitus declarabit: ꝓpria singulozū appo
nens: ꝛ tunc oium differentiā ad ea que ſm affirmatio-
nem ꝛ negationē demōstrabit. bonum aūt vtiqꝫ erit iā
ꝛ dicta Archyte ꝓponere de differentia cōtrarioꝝ: ha-
bentia sic. Diuidunt autem ꝛ que oppositionū harum:
in diuersas species inuicem. cōtrarioꝝ enim hec qdem
imediata sunt: hec aūt habent mediū. Inter sanitatem
enim ꝛ egritudinem nullum est medium: neqꝫ quietis
ꝛ motus: neqꝫ vigilantis ꝛ dormientis: neqꝫ recti ꝛ cur-
ui: neqꝫ aliā cōtrarietatem. multo autez ꝛ pauco inter-
medium mensuratum: ꝛ acuti ꝛ grauis quod consonuz:
ꝛ velocis ꝛ tardi qō eque velox: ꝛ maiozis ꝛ minozis qō
equale. vltima quidē maxime necessariozuꝫ neciuz est
vnam esse circa susceptiuam speciem. he enīz non susci
piunt medium: intermedium cuiꝫ sanitatis ꝛ egritudi-
nis nullum est medium: ꝛ necessariū omne animal vel
egrotare vel sanum esse: neqꝫ enīz vigilie ꝛ somni: ꝛ ne
cessarium omne animal vel vigilare vel dormire: neqꝫ
quietis ꝛ motus: est necessarium omne animal vel quie
scere vel moueri. cōtrarietatum autem hec quidē dr̄
innata ꝓuari: hec non nata: sicut in genere animaliuꝫ
talpa visu: ꝛ magis hoc dicimus vt in eo qō antecedēs
amisit. proprie autem ꝓuatio dicit in his que nata sunt
habere: ꝛ non habent: tunc quando nata sunt ꝛ quando
consueuerunt ꝛ instituerunt habere: qō vtiqꝫ ꝛ oppositum habitui: non necessariū: neqꝫ vtrūqꝫ: neqꝫ alteram
ipsarum esse circa susceptiuū ipsius: ipsa susciunt me
chetatē. Intermedium enim albi ꝛ nigri fuscum: ꝛ non
necessarium omne animal vel album vel nigrum esse:
ꝛ magni parui equale: ꝛ non necessarium omne animal
vel magnum vel parum esse: ꝛ duri ꝛ mollis: quod bo
ni tactus: vel non necessarium omne aīal vel durū vel
molle esse. Adhuc contrarioꝝ dīe tres. hec quidem vt
bonū malo opponitur: velut sanitas egritudini. hec aūt
vt malū malo. velut illiberalitas prodigalitati. hec aūt
vt neutruꝫ alteri: velut albuꝫ nigro: graue leui. Adhuc
contrariozū hec quidem in generatione generum fiūt.
bonum enim malo contrariū: ꝛ genus quidē eni bonū
virtutū. malum autē maloꝝ. hec autez in generatione
specierum: virtus enim malitie contrariū: ꝛ genus. vir-
tus quidem prudentie ꝛ temperantie. malitia autē im-
prudentie ꝛ intemperantie. hec autem in speciebus. cō-
traria enī fortitudo timiditati: ꝛ iustitia iniustitie sunt.
Si autē iustitia quidē ꝛ iniustitia vtutis. iniustitia aūt
ꝛ intēperantia malitie: hec quidez igitur prima genera
generum nominamus. suscipiunt quidē diuisiones. hec
autem extreme species: ꝛ ad sensum: non vtiqꝫ genera
solum sunt: sed ꝛ species: trigonum enim ozthogony ꝛ
equilateri ꝛ scalonei genus est. boni autem species. In
his autem alia quidem sunt consona ad traditionem
Aristotelis. Ultima autez differentia ſm quā hec qui-
dem in generibus generum sunt contraria. hec autem
in generationibus specierum. hec autem in speciebus
ab ipso Aristotele forte in his tanꝫ nō multum oppor-
tuna negatio ꝓtermissa est. Sed ad ternā oppositionē
eoꝝ que ſm habitū ꝛ priuationē sermo est ꝓuertēdus.

¶ Priuatio

¶ Priuatio autem ꝛ habitus: dicīt qdem circa
idez vt visio ꝛ cecitas circa oculum. vīr aūt
dicere in quo natus est habit⁹ fieri: circa hoc
dicīt vtrūqꝫ ipsoꝝ. priuari autez tunc dicim⁹
vnūqōqꝫ susceptiuoꝝ habitus: quādo in quo
natus est existere: ꝛ quādo natū est habere: ne
quaqꝫ extiterit. edentulū enī dicimus: non qō
non habet dentes. ꝛ cecū non qō nō hz visuz.
sed qō non habet quādo natum est hīe. Que-
dam enī a natiuitate neqꝫ dentes neqꝫ visum
habent. sed non dicunt edentula aut ceca. pri-
uatum aūt esse: ꝛ habere habitū: nō est priua-
tio ꝛ habitus. habitus quidem eni est visus:
priuatio aūt cecitas. habere aūt visum non est
visus. neqꝫ cecum esse cecitas. priuatio enī q̄-
dam cecitas est. cecum autē esse priuatū eē nō
priuatio est. adhuc si esset idem cecitas ꝛ cecū
esse: predicarētur vtiqꝫ ambo de eodē. sed ce-
cus quidem dicīt homo. cecitas aūt non dicīt
homo. opponi autē ꝛ hec videnī priuatuꝫ eē
ꝛ visuꝫ habere. vt priuatio ꝛ habitus. modus
enim oppōnis idem. sicut eni cecitas visui op-
ponīt: ita ꝛ cecū eē ei qō est visuꝫ hīe oppōīt.

¶ Tertiam spēm oppositozū ſm priuationē ꝛ habitum
proponit. precedentē natura ante eam que ſm affirma
tionem ꝛ negationē. qz illa quidē in rationibus hēt hy-
postasim. hec autē de rebus. ꝛ dicīt priuatio quidē mul
tipliciter. illa autez cuius nunc meminit est absentia q̄-
dam omnimoda: ab eo qō natū est hēre ꝛ in quo natuꝫ
est habere: ꝛ quādo natū est: ꝛ vbi ab apto nato quidez.
qm̄ parietem nullus quidē dicet cecuꝫ: qm̄ neqꝫ totalr
natus est videre. quādo autem aptum natū est quia La
tulos modo genitos non dicet vtiqꝫ aligs cecos: qm̄ nō-
dum nati sunt videre: neqꝫ pueros modo genitos: dicet
vtiqꝫ aliquis edentulos. quia nondū dentes habent. qō
autē dicīt in quo appositū est: vt propriā particulā acci
piamus. in qua fit habitus. non enīz si aliquis non hēat
in pedibus oculos priuatus est oculis. sed si quis in prō
prio loco non habeat oculos. ipse autē breuiter compre
hendit omnia: quod quidē aptum natum: ꝛ particulam
in qua fit habitus simul declarans. per hoc quod ait in
quo natum est. tēpus autē ꝛ locus contingens ꝛ alia co-
insinuatur: in eo ꝙ ait quādo natum est existere cōpre-
hendit: conueniens enim habere ꝛ vt cōueniens est ha-
bere: quādo nequaqꝫ extiterit. tunc in priuatione dicīt
esse. ꝓpter quod quidā dicto priuationis sermoni: appo
nunt ꝙ ꝛ vt aptū natū est. naꝫ sine collo dicimus eos q̄
breuis colli: qm̄ non ſm naturā habent collū. ꝛ malum
punicum sine malis dicimus: qz minoza mala habet q̄z
ſm nāz: ꝛ ꝛz nāz exilitatē: vt totalē ꝓuationē noīamus.
non simplr aūt dixit ꝙ circa idez habitus ꝛ priuatio di
citur: sed circa idem aliquid per adiectionē banc aliqd
insinuans. qūo dicit circa idem. naz cōtraria circa idē:
siquidē idem cōtrarioꝝ est susceptiuū. sed in cōtrarys
quidē non semp circa subm idem ſm numerū ꝓtraria:
sunt alia enī existēte parte alba: velut dētibus nihil p̄-
hibet aliam esse nigram: vt que circa pupillā. in ꝓuatio
ne aūt non pole est hoc: sed in qua parte est habitus: in
hac ꝛ priuatio: ꝛ hoc merito. absentia enī solum est ꝓua
tio: ꝛ necesse ibi esse absentiā vbi ꝛ p̄sentia est. cōtrarie
autē species existentes nihil ꝓhibet aliquādo ꝛ in di-
uersis numero subiectis existētes rōnez saluare cōtra-
rietatis. manifestū igiī ex his: ꝙ que sic opponunt ꝛ si-
militudinē quādā habēt ad cōtraria: ꝛ dissimilitudinē
cōtraria enī circa idem subiectuꝫ nata sunt fieri: velut
circa qō sanitas circa hoc ꝛ egritudo: nō enī circa inani
mata: sed circa aīalia. Eodem aūt modo ꝛ ſm priuatio-
nez ꝛ habitum opposita: visus enim circa animal: circa
inanimatum autē non adhuc. igitur ꝛ cecitas circa aīal
nullus enim vtiqꝫ colūnam cecum dicet. hoc quidem
simile cōtrarys habent ſm priuationē oppositus. diffe-
runt autē ab ipsis vt dictū est: eo ꝙ cōtraria qdē q̄uis
in eadē specie sint: tñ non semꝫ ꝛ in eadē parte speciei.
que vo ſm priuationē ꝛ habitū: ꝛ in parte eadē volunt
esse. cōsequēter aūt ostēdit Arī. ꝙ priuatū esse vel ꝓua
tionē habere: non est idē priuationi: sed neqꝫ habitū ha
bere idem habitui. ostendit autez hoc ex eo ꝙ visus sit
habitus. habere autem visum non est visus: quare ꝛ ha
bere habitū non est habitus. similr aūt cecū esse nō est
cecitas. ostendit aūt ipsum ꝛ ex eo ꝙ si idē esset de quo
alterū predicaret de eodē ꝛ alterū. nunc aūt non est ita
cecus quidē enim homo dicīt: cecitas aūt nō dicīt. ꝛ vi
sum quidē habere dicīt. visus autē non dicīt. Uidenī
autem differre abinuicē argumētationes. eo ꝙ prima
quidē abesse. secda autē a predicari ostendat ꝓpositum.
cum ostendisset autē priuationē ꝛ priuationez habere:
merito apposuit ꝙ q̄uis altera sint: tamē sicut habitus
opponitur priuationi: ita ꝛ habere habitū ꝛ priuatū eē:
ꝛ est idē modus oppositionis: qz ꝛ hec quidē opponunt
ſm relationē ad illa: ꝛ modus oppositionis idem est in
predicabilibus sicut ꝛ in habitu ꝛ priuatione: sicut enīz
cecitas visui opponitur: ita ꝛ cecū esse ei qō est visuꝫ ha
bere opponitur: sed ad explanatione hr̄ sufficiant tāta.

¶ Operosioza aūt hoꝝ sic aliqualr Jamblicus tradit.
vnum dogma cōmune antiquoꝝ ꝛ iuniozuꝫ est: ꝙ non
sint cōtraria que ſm priuationē ꝛ habitū dicunt: nō tñ
adhuc in ꝓpriū genus oppositionis que ſm priuationē
ꝛ habitū antiqui ordinauerūt sicut Arī. ꝙ autē sic alia
palā fit diuidentibus quot modis habitus ꝛ ꝓuatio di-
citur: ꝛ ſm que significata oppositio eoꝝ que ſm habi-
tum ꝛ priuationē fit. Dicūt igiī ꝙ ſm vnū modū habi
tus dicīt actus habētis ꝛ habiti. habitus enī vestimēti
dicīt q̄n hic quidē habeat. hic autē habeat ab habente.
ꝛ habitū armoꝝ dixit alicubi Plato in habente arma.
Scōm aūt aliuz modū habit⁹ dicim⁹ acqsitas q̄litates
permanſiuas factas ꝛ naturales: ꝛ ſm artes ꝛ ſm scias:
ſm quas ꝛ habiles dicunt qui in ipsis: ꝛ habitus dicūt
ſm hoc: ꝛ perfecte vtutes. naꝫ rationis sumptio in ipsis
cōsideraī. Adhuc aūt habitus dicīt naturalis ꝓpara-
tio: quādo permanſiua fuerit sicut corpozales habitus
ꝛ aīales ꝛ virtutes ex nā vel malitias in quibusdā itel-
ligimus. ꝛ naturalē aūt potētiā ipsam dici habitū ait: ꝛ
huic priuationē opponi: que est ozbatio ipsius. gdā autē
nō naturalē potētiā aiūt accipi in oppositione habitus
ꝛ priuationis: sed magis dictam ſm primū significatū:
que penes habitus nominata est. nā ꝛ aiunt Chrysippū
sequentē Aristo. priuatiua dicere hec: quecūq; perimūt
aduenientia naturā ipsius habere non simplr: sed quan
do appareat aptuꝫ natū: ꝛ quādo aptū natū: sicut dictū
est prius: ꝛ opponīt habitui qui dicīt ad habere ꝓuatio:
ꝛ nō solū qualitatū ꝓuationes: sed etiā actionū vt ceci-
tas actionez ei qō est videre: ꝛ claudicatio eius que est
ambulare. aliter autē dicīt priuatio absentia huius qō
pōt haberi in eo ꝙ potētia considerata: cuius in phīcis

meminit.id eni qͦ pōt hꝛi:⁊ qͦ potētia eſt.nonduꝫ hn̄s
actu:in priuatione ipſius eē oī.Forte aūt ait Jāblicus
nō ſꝫ vnū aliqͦ ſignatū habit⁹ oppōnē opꝫ accipe p̄ua/
tionis:ſed ſm oīa:ſic eniꝫ erit perfecta ad oēs habitus
omnium priuationum oppoſitio.cōmuniter non ſic ⁊
ad vnāquāqꝫ oppoſita:velut huiꝰ priuationis ad hunc
habitū:ſm ꝓpriū ipſoꝝ modum.Totaliter eni ſi quis
nō hēt natū hēre:⁊ qn̄ natuꝫ eſt priuationē eſſe dicēdū.
¶ Multipl̄r aūt dicto habere ipſo:multipliciter ⁊ nō
hr̄e ⁊ p̄uatio erit.Eſt aūt qdā p̄uatio ⁊ alia p̄ternālē.di
co aūt ſꝫ quā i aptis natī dicebam⁹ ⁊ qn̄ apti nati erāt:
quā Chryſippus ꝯſuetudinariā vocat.Jntunicat⁹ eni ⁊
icalciat⁹ ⁊ iuirtuoſus:ſignāt qdē ⁊ nudā carētiā:ſignt
autē ⁊ quandā coinſinuationē:quādo ⁊ ſm priuationeꝫ
dicitur.neqꝫ enim intunicatū boueꝫ dicemus:neqꝫ nos
quādo balneamur incalciatos:⁊ inuirtuoſos:neqꝫ aues
neqꝫ nos ſimul cum eo qͦ eſt fieri diem:ſed opꝫ coinſi/
nuari.aſſueti ⁊ quādo aſſuetus eſt priuationē.exiſtente
enim aſſuefactione prandere ſm quandā ordinatā ho/
ram:qui ſub conſuetudine:quādo nō in tēpore determi
nato prandebit:non nature:ſed aſſuefactionis impſſio/
nem ſm p̄uationē perimit.Sunt igiṫ nō habētie he q/
dem eoꝝ que natura.he aūt eoꝝ que ſm aſſuetudinē
⁊ carentie in quibus ſingula apta nata ſunt ⁊ conſueta.
ſepe autē non aſſuetudinis:ſed cōuenientis decidentiā
iſinuat p̄uatio:vt in eo qͦ dicitur nō reclinatū cenare:
qn̄ coinſinuamus qͦ non opportune ſe hēt:neqꝫ ſm id
ꝙ currit in conſuetudine. Eſt autē ⁊ aliter priuatio eq/
uoce dictoꝝ.nā qn̄ aliqͦ genus totuꝫ nō ſit aptum na/
tuꝫ aliquid:p̄uatum eſſe dicimus illo:ꝙ non eſt aptum
natum hēre:ſic plantas priuatas eſſe dicimus ſenſu:eo
ꝙ non ſint nate habere ſenſum:⁊ quādo que in eodem
genere:hec quidē ſunt nata habere.hec autē non nata:
priuata eſſe dicunṫ.nō nata habere:ſicut in genere ani/
maliū talpa viſu:⁊ magis hoc dicim⁹:vt in eo qͦ eſt ad
violentiā ablatū eſſe.ꝓprie aūt priuatio dicit.in natis
quidē habere non habētibus aūt tūc quādo nata ſunt
habere:⁊ quādo cōſueuerunt ⁊ inſtituerunt habere:ꝙ
vtiqꝫ ⁊ oppoſitū habitui cōſideraṫ:⁊ que in his oppoſi/
tio vocata eſt:que ſm habitū ⁊ priuationem.Archytas
vͦ tripliciter priuationē diuidit dicens.priuatio auteꝫ
⁊ priuatuꝫ eſſe dicit tripl̄r:aut eni in nō habēdo oībus
modis:velut cecū viſionē:⁊ mutū vocē:⁊ idiſciplinatuꝫ
ſciam.aut in nō bene habere velut difficulter audiens
auditum:⁊ cecutiens viſum:aut in nō quale opꝫ habe/
re:velut paruipedatum pedes:⁊ qͦ male vocis vocem.
¶ Et hoc aūt ſciendū:ꝙ aliquādo quidē nō priuatiua
noīa priuationē ſignāt:vt paupertas priuationē pecu/
niarum.⁊ cecus priuationē viſus.aliquādo autē priuati
ua noīa nō priuationē ſignificāt.imortale enim priuati
uā habens figurā dictionis nō ſignat priuationem.nō
eni in apto nato mori demū non moriēte vtimur noīe.
multa autē turbatio eſt ſm voces priuatiuas.per α eni
⁊ αν in greco adductis ipſis ſicut αοἶκοσ.i.ſine domo
⁊ ανεσιοσ accidit quādoqꝫ quidē negationibus:quan/
doqꝫ aūt cōtrarijs copulari ipſas.naꝫ ſicut fortitudinē
timiditas cōtraria eſt:ita ⁊ iuſtitie iniuſtitia contraria
exiſtens iuſtitie:⁊ malum etiā ſignificaṫ ſepe:vt αφρῶ
νον dicimus turpiter cantantē:vel eū qui male vocis:
⁊ negationes etiaꝫ ſignificanṫ per priuatiuas voces:ſic
differētia idifferētia:vtilis inutilis:⁊ ſimilia. Sepenu/
mero aūt ⁊ plura ſignāt:vt negatio ⁊ priuatio ꝯtrarie
tas ſignificeṫ ab ipſis:vt qͦ dicit αφρωνοσ.i.ſine vo/
ce.he aūt ⁊ diuerſa cōtraria ſignāt:vt ακαιρια qͦ cō/
trariū tēporis ſignat.priuatiuū autē nullum oīno inſi/
nuat:qm̄ eſt bonitati quidē cōtraria nequitia. απονη/
ρια autē priuatio πονηριασ.i.nequitie .aliquādo aūt
⁊ bonitatē inſinuat.multa autē exiſtēte irregularitate:
Chryſippus quidē in his que dicunṫ de priuatiuis tra/
ctauit de ipſa.Ariſtoteli aūt nō erat hoc in ꝓpoſito:ſed
ſolum tractare de his que ſm habitū ⁊ priuationē.⁊ ſi
dicanṫ igiṫ priuatiue multa cōtrarioꝝ ⁊ negatiuoꝝ:
tn̄ opꝫ priuatiuas habituū oppoſitiones ſm cōuenien/
tem modū accipere.eſt autē iſte qui incidētis habitus
ꝓpriam priuationē in oppoſitione accipit.fit aūt circa
idem ſubiectū talis habitus ⁊ oppoſita ſibi priuatio.nō
ſimul auteꝫ velut circa oculū cecitas circa quē ⁊ viſus.

¶ Non eſt autem ꝙ ſub affirmatione ⁊ nega/
tione:affirmatio ⁊ negatio.affirmatio qdem
eniꝫ eſt oratio affirmatiua.negatio aūt oratio
negatiua.Eoꝝ aūt que ſub affirmatiōe ⁊ ne/
gatione nulla eſt oratio:ſed res.dicunṫ autē ⁊
hec opponi inuicem vt affirmatio ⁊ negatio.
eteni ⁊ in his modus oppoſitionis idē.vt eni
vtiqꝫ affirmatio ad negationē opponiṫ:velut
ſedet ad nō ſedet.ita ⁊ que ſub vtroqꝫ res op/
ponitur.ſ.ſediſſe ei quod eſt non ſediſſe.

¶ Cum oſtendiſſet ꝙ aliud eſt habitus ⁊ aliud eſt habi
tum habere:⁊ aliud priuatio ⁊ priuationeꝫ habere:⁊ tn̄
habitum habens ⁊ priuationē habēs:ſub eadē oppōne
eſt.ſ.ea que habitus ⁊ priuationis.perſuadetur hoc per
exemplū.nam res per affirmationē ſignata nō eſt affir
matio:⁊ que per negationē nō eſt negatio:ſiquideꝫ ora/
tiones ſunt affirmatio ⁊ negatio.nō orationes aūt ſunt
que ab ipſis ſignificanṫ:ꝙuis aūt nō eadē ſint.hec ſub
eadē tamē ſunt oppōne.ea.ſ.que eſt affirmationis ⁊ ne
gationis.ſimil̄r habentia habitū ⁊ priuationē ſub oppo
ſitione habitus ⁊ priuationis.qn̄ eni Socratē ſedenteꝫ
meditemur.aīal rationale ſic operans:ſm ipſam rē exi
ſtimo.oratio aūt dicēs ꝙ Socrates ſedet:ex noīe ⁊ ver
bo cōpoſita:alia eſt ab ipſa re:ſiue igiṫ in vocibus:ſiue
in intellectibus:ſiue in cōceptibus icorporeis:ꝓpōnes
ſubſiſtant differunt hec a qualibus corporibus:⁊ hec
quidē vt ꝓpōnes dicūt opponi vt affirmatio ⁊ negatio:
que autē ſub ꝓpōnibus ⁊ ipſa opponunṫ ſm eūdē mo/
dū.ſed nullus vtiqꝫ dicet Socrateꝫ ipſum ſibi opponi:
aut nō de altero quidē fieri oppōneꝫ:ſed ſm actū eius
qͦ eſt ſedere:⁊ non ſedere:⁊ his auteꝫ oppoſitio ſm op/
poſitionē negationis fit:eo ꝙ hec ſignificata perempti
ua inuicem ſunt.huic aūt ⁊ cōtradictio opponiṫ:⁊ econ
uerſo:eo ꝙ rōnes ſint tales:⁊ res iuicē ſint peremptiue
⁊ fit proportio ſm eūdē modū:vt res ſignificata ad ſi/
gnificatā:ita oratio ſignificātis ad ſignificantē ⁊ econ/
uerſo:⁊ ſi ſignificata aūt a vocibus oppoſita accipiam⁹.
hec aūt ſunt rationales meditationes que de Socrate
ſedente vel non.ſimil̄r ⁊ hec affirmationi ⁊ negationi
opponi dicunṫ:⁊ hec enim ſub affirmatione ⁊ negatiōe
ſunt.Cuꝫ autē oſtendiſſet vſqꝫ ad hec que ſint oppoſita
vt habit⁹ ⁊ priuatio.ꝯſequēter ſubiungit in quo differt
ab oppoſitione ad aliquid:⁊ cōtrarioꝝ primo quidē in
quo ab oppoſitis vt ad aliqd differt declarās ſubiūgit.

¶ Quod aūt priuatio ⁊ habitus:nō opponun
tur vt ad aliqd manifeſtum.nō eni dicit ipſuꝫ
quod eſt oppoſiti.viſus eniꝫ nō dicit cecitatis
viſus:neqꝫ aliter vllo modo ad ipſuꝫ dicitur.
Simil̄r aūt ⁊ cecitas nō dicit cecitas viſus:ſꝫ
priuatio

priuatio quidē viſus cecitas dicit:cecitas aūt
viſus nō dicit neqꝫ viſus cecitatis:adhuc que
ad aliqd oīa ad cōuertentiā dicunṫ:quare ⁊ ce
citas ſiquideꝫ eſſet ad aliqd cōuerteret vtiqꝫ:
⁊ illud ad quod dicit:ſed nō ꝯuertit:non eniꝫ
viſus dicitur cecitatis viſus.

¶ Quatuor exiſtentibus oppoſitionibus ⁊ differētibus
adiuicē ſex fiūt oēs differētie.vniuerſal̄r eni quotcūqꝫ
ſint differētia:opꝫ numerū ipſoꝝ in eū qui preter vnita
tē mltiplicare:⁊ facti numeri medietatē accipiēdo:tot
dicere eſſe differentias differentiū:⁊ hic igiṫ oppoſitio
eoꝝ que ad aliquid:differt ab ea que vt cōtrarioꝝ:⁊ ab
ea q̄ vt habit⁹ ⁊ p̄uatio oppoſitoꝝ:⁊ ab ea q̄ vt affirma/
tio ⁊ negatio.Tres eni ab vnoquoqꝫ fiūt habitudines.
tribus exiſtentibus ad que eſt habitudo:ꝓpter qͦ ⁊ in
his que p̄ter vnitatē multiplicauim⁹ eū qui a principio
numerū.Jterum aūt ꝯrioꝝ oppoſitio differt a reliquis
quēadmodū habitus ⁊ p̄uatio differt a reliqs duabus.
differētia eni ad aliqd iaꝫ accepta eſt:fiunt igiṫ quinqꝫ
differētie:⁊ tandē vt habitus ⁊ priuatio differt ab ea q̄
ſm affirmationē ⁊ negationē:que eni ad alia duo iam
accepte ſunt vt nō his he differētie accipianṫ:quādoqꝫ
quidē a p̄mis inchoātibus nobis:quādoqꝫ aūt a poſtre
mis:ꝓpter hoc eoꝝ que i methodo medietatē numeri
ex multiplicatione ꝓducti accipe iubemur. Sic igitur
⁊ ſm talē ordineꝫ ſex factis differentijs Ariſto.non ita
ad ipſas ꝓcedit:ſed p̄mo qdē oſtēdit ꝙ que ad aliquid
differunt a ꝯrijs vt dictū eſt.nunc aūt oſtendit qūo op/
poſita vt habitus ⁊ priuatio differunt ab his que vt ad
aliquid:⁊ ꝯſequēter:qūo que habitus ⁊ p̄uatio:ab oppo
ſitis vt ꝯria.deīde poſt hec qūo que vt affirmatio ⁊ ne/
gatio opponunṫ:dn̄t ab his que opponunṫ vt ꝯtraria ⁊
ab his que vt ad aliquid:⁊ adhuc ab his que vt p̄uatio
⁊ habitus:⁊ ita ſex tradidit differētias a ſcdis inchoās
modis:in quinqꝫ differentijs:⁊ nō a primis vt nos feci
mus.¶ Oſtendit igiṫ nūc qūo que vt habitus ⁊ priua
tio opponunṫ differūt ab his que vt ad aliqd opponūṫ:
a diffōne ipſoꝝ ad aliqd ꝓbationē faciēs:ſicut ⁊ prius
quādo a ꝯtrarijs ſeparauit ea que ad aliquid.Dicit igiṫ
ꝙ que quidē ad aliquid:ipſa que ſunt oppoſitoꝝ dn̄r.
neqꝫ autē viſus cecitatis eſt viſus:⁊ hoc manifeſtum.ſi
neqꝫ cecitas viſus cecitas:oculi eni vtrūqꝫ ⁊ habitus ⁊
priuatio.ꝙ aūt nō dicit cecitas viſus cecitas ſm ad ali
qd:ꝑ zm maxime argumētū ꝓbat. Si eni vt ad aliqd
diceret cecitas ad viſum:qm̄ que ad aliqd ad ꝯuerten/
tiā dicunṫ diceret vtiqꝫ ⁊ viſus cecitatis viſus:nūc aūt
nō dicit differunt.ergo vt diximus.⁊ qꝛ que quideꝫ ad
aliqd ſimul ſunt nā.habitus aūt ⁊ priuatio cum hoc ꝙ
nō cōferūt inuicē:etiā peremptiua ſunt inuicē. Cū aūt
dixiſſet.viſus eni non eſt cecitatis viſus appoſuit neqꝫ
aliter vllo modo ad ipſum dicit:qꝛ ꝯria ipſa quidē qͦ
erant nō dicebanṫ oppoſitoꝝ. Aliter aūt alteꝝ ad alte
rum dicebatur:cōtrariū enim ipſi dicit:ſed ⁊ priuatio
ꝙuis nō ipſuꝫ qͦ eſt habitus dicit:tamē p̄uatio ipſius
dicit.habitus vͦ ſm nullum modum ad priuationē di
cit:per hec quidem igiṫ oſtendit ꝙ nō noīe ſolū ſed re
differunt oppoſitio habitus ⁊ priuatiōis ⁊ ea que oppo/
ſitorum vt ad aliquid. Per ſequentia autē eandē com
parat ad eam que contrariorum.

¶ Quod autē neqꝫ vt ꝯria opponunṫ:que ſm
priuationē ⁊ habitū dn̄r:ex his palā.ꝯriorum
qdē eni quoꝝ nullū eſt itermediū:neceſſariuꝫ
in quo nata ſunt fieri vel de quibus predicanṫ
ipſoꝝ alterū ineſſe ſemꝑ.hoꝝ eni nullū erat in/
termediū:quoꝝ alterū neceuꝫ erat ſuſceptiuo
ineſſe.velut in egritudine ⁊ ſanitate:⁊ impari
⁊ pari:quoꝝ aūt eſt itermediū aliqd nūqꝫ nece
omni ineſſe alterū:neqꝫ eni albū neqꝫ nigrum
nece eē oē ſuſceptiuū:neqꝫ frigidū aut calidū.
hoꝝ eni itermediū aliqd nihil ꝓhibet exiſtere.
adhuc aūt ⁊ hoꝝ erat aliqd itermediū:quorū
nō necium erat alterū ineſſe ſuſceptiuo:niſi q/
bus nā vnū ineſt.vt igni calidū eſſe.⁊ niui al/
bā.in his itaqꝫ determinate neciuꝫ alterū ieſſe:
ſuſceptiuo.⁊ nō qͦcūqꝫ ꝯtingit:neqꝫ eni con
tingit ignē frigidū eſſe.neqꝫ niuē nigrā.quare
omni quidē nō nece ſuſceptiuo:alteꝝ ipſoruꝫ
ineſſe.ſed ſolū quibus nā vnū ineſt.⁊ his de/
terminate vnū ⁊ nō qͦcūqꝫ ꝯtigit. Jn priuatio
ne autē ⁊ habitu:neutrū dictoꝝ verū.neqꝫ eni
ſemꝑ ſuſceptiuo necium alteruꝫ ipſoꝝ ineſſe.
qͦ eni nondū natū eſt hēre viſum:neqꝫ cecuꝫ
neqꝫ viſum hn̄s dicit. Quare nō vtiqꝫ erunt
hec taliū cōtrarioꝝ:quoꝝ nullū eſt itermediū.
Sed neqꝫ quoꝝ eſt intermediū aliqd.neciuꝫ
eni vtiqꝫ omni ſuſceptiuo alterū ipſoꝝ ineſſe.
qn̄ eni iaꝫ natū eſt hr̄e viſum.tunc aut cecum
aut habēs viſum diceṫ.⁊ hoꝝ nō determinate
alterū.ſed qͦcūqꝫ cōtingit.nō eni neceſſariuꝫ
eſt aut cecū aut habens viſuꝫ eſſe.ſed qͦcūqꝫ
ꝯtigit. Jn ꝯrijs aūt quoꝝ eſt aliqd itermediū.
nequaqꝫ neceſſariū erat oī alterū ineſſe:ſed q/
buſdā:⁊ his determinate vnū:⁊ nō qͦcunqꝫ
cōtingit.quare palā ꝙ ſm neutruꝫ modoꝝ:vt
ꝯria opponunṫ:que ſm priuationē ⁊ habituꝫ
opponunṫ. Adhuc in ꝯrijs qdē exn̄te ſuſcepti
uo:poſſe iuicē tranſmutationē fieri:niſi alicui
vnū inſit natura:velut igni calidū eſſe.eteni ſa
nū pōt egrotare:⁊ albū nigrū fieri.⁊ frigiduꝫ
calidū:⁊ ex ſtudioſo prauū:⁊ ex prauo ſtudio
ſum:poſſe eſt fieri.prauus eni ad meliora exer
citia ductus:⁊ rōnes:⁊ ſi aliqd modicū addat
ad melius eſſe.⁊ ſiquidē ſemel paruā additio
nē accipiat:manifeſtū ꝙ ꝑfecte vtiqꝫ tranſmu
tabiṫ.ſi valde multā additionē accipiat.ſemꝑ
eni facilius mobilis ad ꝟtutē fit.⁊ ſi quācūqꝫ
additioneꝫ accipit a principio.quare ⁊ veriſil̄e
amplioꝛē additionē ipſum accipe.⁊ hoc ſemꝑ
factū:ꝑfecte in ꝯtrariū habitū reſtituiṫ niſi tē/
pore prohibeaṫ. Jn priuatione autē ⁊ habitu:
ipoſſe inicē trāſmutationē fieri.ab habitu eniꝫ
ad priuationē fit trāſmutatio.a priuatione aūt
ad habitū ipoſſe:neqꝫ enim cecus factus aliqs
iterū vidit:neqꝫ caluus exn̄s comat⁹ fact⁹ eſt.
neqꝫ edentulus exiſtēs dentes protulit.

Ostendit in istis ꝙ que ſm priuationē ꝛ habituꝫ dr̄ opponi differunt ab oppositis vt ꝯrys: ꝛ ab imediatis: ꝛ mediatis: quoꝝ differētiā necesse preaccepit: vt ſm ambo differentiā ꝯrioꝝ ad alias oppōnes ostēdat. ꝛ pmo quidē ab imediatis ꝯrys separās que ſm habitū ꝛ priuationē: amboꝝ modoꝝ imediationis memoratus est: eoꝝ que in subto sunt: ꝛ eoꝝ que de subto dicunt. dicēdo in quibus nata sunt fieri: vel de qbus pdicant. exēpla autē eoꝝ quidē que in subiecto: sanitatē ꝛ egritudinē pposuit que in corpore fiunt. eoꝝ autē que de subto impar ꝛ par de nūero dicta. aut vt dixi prius in duo media diuidi de pari numero. Spēs eniꝫ nō dicūt de subiectis generibus: sed drīe de subtis speciebus: ab ambobus aūt his cōtrarys separant que ſm priuationē ꝛ habitū: qꝛ hoꝝ quidē necesse semp alteꝝ susceptiuo iesse. corpus enī vel valet vl' egrotat: ꝛ nūerus qui in spēbus: vel in duo diuidit vel nō: priuatio aūt ꝛ habitus: nō est necesse semp alterū susceptiuo inesse. nō enī simplr opponebat: sed qñ nata erant inesse. Catuli enī qñ nondū nati sunt hēre visum: neutruꝫ dicunt: neqꝫ visum hēre neqꝫ ceci esse: ꝛ pueri nondū apti nati dentes hēre neqꝫ dentes hēre: neqꝫ edentuli esse dicunt. ex quo aūt nati fuerint hēre: ex tūc hic quidē videre dicent: vel ceci eē. hi aūt dentes hēre vel edentuli esse: facta est igit drīa penes id qđ semp vel aliqñ: imediata quidā enī ꝯfestiꝫ a principio hñt distantiā. puatio aūt ꝛ habitus nō moꝝ a pncipio: sed ex quo tēpore hēi nata sūt. Si aūt aliqua moꝝ a pncipio habitū hñt: sicut aīalia oīa tactū: ꝛ si cōtingat a pncipio priuata ipso ꝛ priuationē a pncipio habent: sed nō in oībus veruꝫ hoc. sed si forte in his que a principio apta nata sunt: imediata aūt oīa ꝯria sic a pncipio nata sunt: quare hec itaqꝫ erit drīa: ꝙ imediata qdē ꝯria oīa sic. eoꝝ aūt que ſm priuationē ꝛ habitum: hec quidē sic. hec aūt nō sic. In mediatis aūt ꝯrys: non idē modus fit oppositionis hoꝝ ꝛ eoꝝ que ſm habitū ꝛ priuationē: qꝛ mediatoꝝ quidē ꝯrioꝝ: nunꝗ neciūm alterū hoꝝ inesse susceptibili: neqꝫ enī albū vel nigrū necessariū esse oē susceptiuū: cōtingit enī ꝛ flauuꝫ esse: neqꝫ calidū neqꝫ frigidū. cōtingit enī ꝛ tepidū esse. In habitu aūt ꝛ priuatione aliqñ necē alterū: ex quo eniꝫ fuerit aptū natū hēre: ex tūc necio vel priuatū est vel hꝫ habitū. qm̄ aūt quedā mediatoꝝ ꝯrioꝝ sunt quoꝝ alterū per nām inest: vt igni caliditas: ꝛ ab alys differēter que ſm habitū ꝛ priuationē. In his quidē enī determinate alteꝝ: velut niui albedo: ꝛ ex necessitate semper: ꝛ palam vtrū ipsoꝝ: in his aūt que ſm habitū ꝛ priuationē neqꝫ determinate neqꝫ semp alterū inest: ꝛ incertuꝫ qđ illoꝝ: neqꝫ enī visus neqꝫ cecitas determinate eueniunt. drīa igit eoꝝ que ſm habitū ꝛ priuationē ad cōtraria penes id qđ semp ꝛ penes id qđ qñqꝫ fit. nam ab imediatis ꝯrys differūt: eo ꝙ illoꝝ qdeꝫ ex necessitate semp alterū inest susceptiuo. puta vel egrotat: vel sanū est. hoꝝ aūt nō ex necessitate semp oīum: sed quorūdā qñqꝫ: Catulus enī neutrū hēt. a mediatis aūt qꝛ illorū quidē nūꝗ ex necessitate alterū inest susceptiuo. horū aūt ex necessitate alteꝝ inest: ex quo natū est iesse: quorūdaꝫ aūt ꝛ a pncipio: sed ab illis qbus vnū iest p nāꝫ: differēt per qñqꝫ ꝛ p determinate: illoꝝ quidē enī oīno semp alterū. hoꝝ aūt quorūdā qñqꝫ: ꝛ illoꝝ quideꝫ determinate alterū. in his aūt nō determinate: sed qcūqꝫ cōtingit. dicēte aūt Aristo. ꝙ neciūm erat oī inesse alterū. videt quibusdā obscuritateꝫ facere hoc ꝙ apponit omni: nō tñ ita se hēt: sed ꝯtra distinctionē planā inuit ad hoc ꝙ quibusdā neciūꝫ: vt his que hñt vnū ꝯtrariorū cōplātata: nō oībus aūt. qd igit si a natiuitate fiat visus vt in hoībus semp. nōne ꝛ in his erit habitus vel priuatio: ꝛ nihil differet ab imediatis ꝯrys. Qđ autē si quis dicat: ꝙ in nō aptis natis que ſm habitū ꝛ puatione sic opponunt: vt ꝯria mediata. neutrū enī ex necessitate. In his aūt que iā apta nata sunt: vt imediata alterū enī ex necessitate. Soluit igit ꝛ oēs tales dubitationes. alterā ipsoꝝ drīā apponēs: ꝙ ꝯria quidē pmutātur inicē in susceptiuis. habitus enī ꝛ puationes iuiceꝫ trāsmutationē fieri nō est poīe. cecitas quidē enī ex visu fit. nō adhuc aūt ꝛ ecōuerso. vnde ꝛ Chrysippus qsiuit: si cecos dicēdū eos qui dr̄ albugine suffusi: potentes aūt ex medicatione videre: ꝛ in qbus palpebre clause sunt: virtute enī exñte: assimilant ei qui clausos hēt oculos vel prohibite videre: ppter qđdā velamen. quo ablato nihil phibent videre: ppter qđ neqꝫ a priuatione in habitū talis fit trāsmutatio. Accipit aūt nūc puationē eā que ſꝫ orbationē: ex tali. n. nō est regressus ad habitū. Alia enī puatio erat cui' i phicis meminit: quā ſm aceñs ait esse cām eoꝝ que fiunt. eam. s. que in pma mā absentiā: eoꝝ que in ipsa nate sunt fieri spērū: cōsiderans nihil minus psentias spēi ſm nām exñtē gñabiliū māe: hic aūt puatio i cōpositis penes dispōnē ipsorū pter nām accepta est. Adhuc aūt puationē sumēdū eam que ſm nām. nō enī opꝫ eā que ſm cōsuetudineꝫ. a puatione enī que ſm ꝯsuetudinē: velut a nuditate: redit' fit ad habitū: velut ad iduitionē. Sꝫ nō meminit horū nūc Ari. quecūqꝫ attendunt penes ꝯsuetudinē: sꝫ quecūqꝫ nāles sunt: ꝛ in orbationibus considerant. ait aūt trāsmutationē adinuicē fieri cōtrarioꝝ: qñ extiterit susceptiuū: nisi vnuꝫ per nām alicui insit: velut igni calidū. exēpla aūt taliū accipit. hec quidē cōfessa vt sanitatē ꝛ egritudinē. hec aūt dubia vt studiosū ꝛ prauū. a prauo quidē enī ait quidā putāt studiosuꝫ fieri. a studioso aūt prauū ipoīe: ꝛ ipse quidē alterū hoꝝ amplius tractat dicēs. si prauus ad meliora exercitia ducatur: si quidē modicū addiderit: semp aūt modicā additioneꝫ accipiēs: ꝛ magis idoneus factus in fine perfecte vtiqꝫ transmutabit: ꝛ in ꝯriū habitū restituet: nisi tēpore ipediat: vel cōplens tēpus: vel moriens: vel oīno senex factus. talis enī nō hēt additionē perfectā. hoc quidē enī sic ipse pbauit. ecōuerso aūt Stoici nō ꝯcedūt. Aiunt enī vtutē nō eē abycibilē. aut igit cōius studiosum accepit: nō vtutes pfectas habētē: sed eū qui ſꝫ bonā aptitudinē: vel meditationē ꝛ perfectū: vel ſm rōnē solam studiosuꝫ: aut forte sic moueri ad virtutē: sicut dixit in poribus a magna passione: vel egritudine corpali obliuione facta. difficulter aūt ꝛ non de facili hec accidere. nā ꝛ idē in ethicis maxie mansiuā vtutē esse testat: qđ vo ex oībus accidit illud est. Si enī in ꝯrys ꝙ exñte susceptiuo: poīe est inuicē trāsmutationeꝫ fieri nisi alicui per nām vnū insit. In habitu autē ꝛ puatione ipoīe est adinuicē trāsmutationē fieri: manifestū ꝙ alia quideꝫ est ꝯrioꝝ oppositio. alia aūt que ſm habitū ꝛ puationē. manifestū āt ꝛ illđ factū ē: ꝙ neqꝫ ꝯrys imediatis: neqꝫ hñtib' determinatū vnū ſm nāꝫ eadē sūt q ſm puationē ꝛ habitū opponunt. His autē pacceptis facile iam Nicostrati dubitationes soluere: qui ait differentiā hāc nō esse assignatā examinate: neqꝫ enī ꝯtraria in inuicē semper trāsmutari ait: qꝛ a studioso prauus nō fit: neqꝫ oēm puationē esse itrāsmutabilē ad habitū: naꝫ ex illuminato ꝛ armato ꝛ induto fiet vtiqꝫ obtenebratuꝫ ꝛ inerme ꝛ nudū: ꝛ ex priuationibus rursum habitus. incōueniens igit que ambobus insunt segregare: ꝛ hec qdē attribuere alteri. hec aūt reliquo. Ad hoc itaqꝫ facile est dicere: ꝙ prompte acceptū est inabycibilem esse virtutē.

virtutē. Nā Theophrastus de trāsmutatione ipsius sufficienter demrauit. ꝛ Aristo. videt nō humanuꝫ esse qđ inabycibilē. Adhuc aūt stoici in tēporibus ꝛ melācholys ꝛ lethargis ꝛ in acceptionibus pharmacoꝝ: ꝯcedūt abiectionē fieri cū toto rōnali habitu: ꝛ ipsius virtutis. malitia qdē nō itroducta. firmitate aūt laxata: ꝛ in euꝫ quē dicunt habitū mediū antiqui trāsidēte. hoc quidē igit sic. Incōueniēter aūt ex priuationibus ſm ꝯsuetudinē argumētationes faciens ꝛ priuationē in habitum transmutari ait. impransus enī ꝛ inermis ſm cōsuetudinē existētes in priuatione: facile transmutant ad habitus: hic quidē pransus: hic aūt armatus. Aristo. auteꝫ nō in his que ex consuetudine: sed in nālibus habitū ꝛ priuationē accepit: in quibus ꝛ ppꝛie que ſm habituꝫ ꝛ priuationeꝫ oppositio dicit. Utimur igit dictis Aristo. aduersus Nicostratū. In libro enī de oppositis ait ipse ꝙ he quidē priuationes eoꝝ que ſm naturā dicunt. he aūt que ſm eoꝝ que in cōsuetudine. he quidē cathegorematicoꝝ. he aūt alioꝝ quorūdā. cecitas quidē eoꝝ q natura. nuditas aūt eoꝝ que in ꝯsuetudine. Argēti aūt priuatio eorū que in viu eueniunt. Sunt aūt ꝛ alie puationes plures: ꝛ quarūdā quidē priuationuꝫ non est regressus. quarūdā aūt est. multis aūt existentibus priuationis modis: ꝛ vno eoꝝ que ſm nām. in his que ſm naturā facta dcā ad cōtraria: nō oportebat ex alys modis proferendo rationē videri redarguere: sed cōpletā qdē rationē de priuationibus ꝯtingit accipere ex libro Ari. ꝛ Chrysippi. quedā aūt ꝛ Jamblicus scripsit sic habētia multiplr ipso hēre dicto vt iam ostendimus: puatio extenditur quidē ad oīa sigta ipsius hēre: nō adhuc autē ꝛ ad oīa ꝯria. perditio eniꝫ equalis priuatio: quare non vtiqꝫ mali dicet puatio. qꝛ neqꝫ pditio mali fiet vtiqꝫ vel nociui: sed boni ꝛ vtilis: nō enī qui ab egritudine vl' paupertate semotus est: dicet vtiqꝫ priuatus esse egritudine vel pauptate: sed magis qui a sanitate vel diuitys remotus est: boni quidē puatio cecitas. bonū enī visus idifferētis aūt nuditas. idifferēs enī vestitū: ꝛ neqꝫ bonū neqꝫ malū: ppter qđ puatio nulla bonū: sed vel malū: vel indifferens. ꝛ bonoꝝ autē priuatio fiet vtiqꝫ vel oīum vel plurimoꝝ. minime aūt ait Aristo. eoꝝ que in aīa bonoꝝ ꝛ electionis incertoꝝ fieri puationē. nullus enī dicit iustitia priuatuꝫ esse: ꝛ dicens ꝙ sciam nullus fert ab eodē intellectu dixit. magis igit diuitiaꝝ: opionis: honoris: ꝛ taliū: ꝛ maxime eoꝝ que circa passiones vocatoꝝ bonoꝝ sūt puationes: ꝛ ppter qđ ꝛ misericordie ꝛ miserationes assequunt plurimis priuationibus. Aristo. vo nāliuꝫ puationū oppositionē ad eā que ꝯtrariorū nūc cōparauit: sed hec quidē sufficiēter. cōsequenter aūt transit ad oppositionē cōtradictionis differētiā ipsius ad alias oppositiones tradēs. dicit aūt ita.

Quecūqꝫ aūt vt affirmatio ꝛ negatio opponunt: manifestū ꝙ ſꝫ nullū dictoꝝ modoꝝ opponunt. In solis enī his semp neciuꝫ. hoc qdē verū. hoc aūt falsum existere. neqꝫ enī in cōtrarys necessariū semp alterū veꝝ esse. alteruꝫ aūt falsuꝫ. neqꝫ in his que ad aliqd: neqꝫ in habitu ꝛ priuatione: velut sanitas ꝛ egritudo cōtrariū: ꝛ neutrū vel verū vel falsum est. Silr aūt ꝛ duplū ꝛ dimidiū: vt ad aliqd opponūt: ꝛ neutrū ipsoꝝ est vel verū vel falsum: neqꝫ etiā que ſm priuationē ꝛ habitū dicta velut visus ꝛ cecitas. Totalr igit que ſm nullā cōplexionē aliquod dictoꝝ neqꝫ veꝝ neqꝫ falsū est. oīa aūt dicta dicunt sine cōplexiōe. Quinimo maxie videbit vtiqꝫ ꝙ tale: accidē in ꝯrys dictis ſm cōplexioneꝫ. egrotare eniꝫ Socratē: ei qđ est sanū esse Socratē ꝯriū est. sed nō in his semp neciuꝫ alterū qdē verū: alterū aūt falsuꝫ esse. existēte qdē enī Socrate erit hoc qdē verū. hoc aūt falsum. non exñte aūt ambo falsa. neqꝫ enī egrotare Socratē: neqꝫ sanū esse verū est: ipso Socrate nō exñte totalr. In priuatione aūt ꝛ habitu nō exñte totalr: neutrū veꝝ. existēte aūt nō semp qdē alterū verū. alteꝝ aūt falsum. visuꝫ enī hēre Socratē ei qđ est cecuꝫ esse opponit: vt priuatio ꝛ habitus. ꝛ existēte quidē nō necessariū alterū verū esse vel falsuꝫ. qñ enī nōdū natus est hēre: ambo falsa. nō existēte āt totalr Socrate: ꝛ sic falsa ambo: ꝛ visuꝫ hēre ipm: ꝛ cecū esse ipm. In affirmatione aūt ꝛ negatione semp: siue sit: siue nō sit. alteꝝ erit falsuꝫ alterū erit verū. egrotare enī Socratē: ꝛ nō egrotare exñte ipso manifestū: ꝙ alteꝝ ipsoꝝ verū: alterū aūt falsum: ꝛ nō exñte. Silr egrotare quidē enī nō exñte falsū. nō egrotare aūt veruꝫ. Quare in solis his erit vtiqꝫ ppriū alterū ipsoꝝ semp verū vel falsuꝫ eē: quecūqꝫ vt affirmatio ꝛ negatio opponuntur.

Qđ quideꝫ igit ꝛ hec oppositoꝝ sint: ꝛ que maxie opponunt manifestū. peremptiua enī maxie inuicē sunt: ꝛ incoexistibilia. vlīs quideꝫ enim negatiua particulari affirmatiue: ꝛ vlīs affirmatiua particulari negatiue. Stoici vero sola negatiua affirmatiuis opponi putant. drīaꝫ aūt ipsoꝝ ad alios modos oppositionū plane tradunt. ex eo ꝙ in sola ista que ſm cōtradictionē oppositionū. hanc quidē verā hanc aūt falsam esse contingat ppositionū. accipiunt aūt que ppe opponunt ppōnes: vt in libro periermenias determinat. in alys auteꝫ oppositis non diuidunt hec. neqꝫ enī ꝯtrarioꝝ hoc qdem verū est: hoc aūt falsum: neqꝫ eoꝝ que adinuicē dicūt: neqꝫ eorū que ſm habitū ꝛ priuationeꝫ opponunt. hoc aūt persuadet ꝛ per exēpla. persuadet aūt ꝛ oñsiue sic. que ſm tres modos opponunt: sine cōplexione dicunt. eoꝝ aūt que sine cōplexione dicunt nullū neqꝫ veruꝫ neqꝫ falsum sigñat. nā verū ꝛ falsum in ppōne semper sunt. oīs aūt ppositio oratio est. oratio aūt in cōplexione quorūdā. alioꝝ aūt nullū ſm cōplexioneꝫ dicit: sed sunt simplicia velut albū: nigrū: duplū: dimidiū: visus: cecitas. Cū dixisset aūt ꝙ neqꝫ in cōtrarys: neciūm semp alterū verū esse: alterū aūt falsum. primo quideꝫ nō ita dixit: ꝙ nō necessariū: vt qdeꝫ ꝯrys diuidētibus verū ꝛ falsum ſm se: sed ꝙ quidē cōsequenter notauit. videbit vtiqꝫ ꝙ tale accidere. s. diuidere verū ꝛ falsuꝫ: in cōtrarys dictis ſm cōplexionē. talia aūt sunt in quibus de eodem cōtraria predicant: velut Socratē egrotare: ꝛ sanū esse Socratē. imediata enim cōtraria sunt: egrotare ꝛ sanū esse. hec autē ſm se quideꝫ res sigñant: ꝛ dictiones sunt solū. si autem cōnectant oratio fit. hec quidē vera. hec autē falsa. possibile est autem hec prio qdē: neqꝫ ꝯria dicē: sꝫ pdicari de eodē ꝯria. Idē. n. ꝯrio

ruꝫ est susceptiuū.si igiť eius qđ est Socratē egrotare: ⁊ eius qđ est Socratē sanū esse:nihil est susceptiuū:nō vtiq₃ erūt hec cōtraria:⁊ si cōcedat aliquis hec ꝯtraria esse:neq₃ sic neutrū est.hoc quidē ipsoꝝ veruꝫ esse.hoc autem falsum.existente quidem enī Socrate erit.hoc quidē verum.hoc autē falsum.nō existēte autē:ambo falsa.qui enī nō est:neq₃ egrotare neq₃ sanus esse recte vtiq₃ diceť.Ↄ̄dictio v̄o semp ptiť verū ⁊ falsuꝫ:⁊ exn̄te ⁊ nō exn̄te Socrate.de nō exn̄te enī negatio vera est hec.s.Socrates nō est sanus:⁊ hec Socrates non egro/tat.non enī sunt eadē non egrotare ei qđ est sanū eē:sic neq₃ nō videre ei qđ est cecum esse.de pariete igiť hoc quidem nō esse sanū:neq₃ videre verū est dicere.egro/tare autē ⁊ cecū esse falsum.hec autē dicēdū ⁊ in habiti bus priuationē ⁊ habitū ꝑm cōplexionē habētibus.nā in his videť quidē diuidi verū ⁊ falsuꝫ:nō tn̄ vere par titur.sed nō existēte quideꝫ falsa sunt ambo.s.videre ⁊ cecū eē.existēte aūt nō necessariū alterū:qn̄ nō natum fuerit suscipe.vt in pariete:vel nondū aptū natū:vt in catulo.In cōtradictione v̄o ⁊ exn̄te ⁊ non exn̄te:⁊ apto nato ⁊ nō semp alterū verū aut falsum est:sicut dictuꝫ est prius.hec quidē igiť diligēter ostēsa sunt. Q̄ō aūt de Socrate dicimus:qn̄ nōdū ait natus est hēre visum: ambo falsa sunt:⁊ videre.s.⁊ cecū eē.siť enī qn̄ genitus est Socrates natus est videre:⁊ confestim in ipso.hoc quidē verū est:hoc aūt falsum. Dicunt auteꝫ ad hoc ꝙ Socrate ⁊ in cōtrarijs ⁊ in his que ꝑm affirmationem ⁊ negationē in exēplū assumpto transiens ad priuatio/nē ⁊ habitū:eodē rursum pro catulo vsus fuit.ad illum referens determinationē in his que a natiuitate neutrā habēt dispōnē:simul quidē in eodē oīa volens oñdere tanq₃ magis faciēte scire hoc:qn̄ fuerit poſe.simul aūt sicut cōsueuit cōtēnit exēpla:qn̄ res vera existit. Forte autē aiunt neq₃ homo a pncipio hēt visum:sicut habet tactū:neq₃ vtens ipso mox videť donec aperiat palpe/bras obstetrix ⁊ extergit.ꝑm tactū autē mox cū excide rit in exteriorē aerē tangentē sentiēs infans plorat. Si autē ⁊ hoc in hoc congruit dicere ꝙ statiꝫ qn̄ natus est ipse:ambo de ipso falsa sunt.manifestū igiť ꝙ sola diui dunt verū ⁊ falsuꝫ quecūq₃ vt affirmatio ⁊ negatio ap/ponunť. Si aūt hoc differret vtiq₃ ab alijs trib⁹ spēb⁹ oppositi:⁊ stoici aūt affirmant:ꝙ nullū eoꝝ que ꝑm ne gationē dicunť alicui est cōtrariū.esset enī vtiq₃ v̄tuti cōtraria nō v̄tus:⁊ malitie cōtrarie nō malitia.sub nō virtute quidē malitia cadēte ⁊ alijs multis:eteni equo ⁊ lapide ⁊ oībus que preter virtutē:sub nō malitia aūt ⁊ virtute ⁊ alijs oībus.erunt igiť vni oīa Ↄ̄ria ⁊ eadem virtuti ⁊ malitie Ↄ̄ria.Adhuc aūt si non virtus malitie cōtraria:sed que nō malitia accidet ⁊ studiosis:media cōtraria esse:⁊ prauis.incōueniens autem hoc:⁊ maxi/me si ⁊ eadē:⁊ etiā ꝙ duoꝝ Ↄ̄rioꝝ:sub quo quidē oīa q̄ subsidunt qualitates esse:vt sub virtute ⁊ malitia:sub quo aūt ⁊ qualitates ⁊ qualia:vt sub virtute ⁊ nō mali/tiā:sub his enī ⁊ qualitates ⁊ qualia:⁊ actiones:⁊ omne quodcūq₃ est:⁊ est hoc ineuidens:sic quidē igiť ⁊ apud stoicos determinata sunt Ↄ̄ria ⁊ ꝯtradictorie opposita. ¶ Nicostratus aūt accusat ⁊ hec nō esse ꝓpriuꝫ eoꝝ q̄ ꝑm cōtradictionē opponunť diuidere veruꝫ ⁊ falsum: neq₃ enī solū neq₃ oībus ipsis inest:nō solū quidē:q₂ ⁊ iuratorijs ⁊ abiuratorijs sermonibus inest ex necessita te alterū.puta per Mineruā feci hec:nō ꝑ Mineruaꝫ non feci:sed admiratorijs ait idē cōuenit:vt bonus est οπειρασευσ:⁊ exprobratiuus velut prauus est:nō prau⁹ est.nō ḡ solū cōuenit his que ꝑm ꝯtradictionē hoc.sed neq₃ oībus ait.ꝓpōnes enī inclinate ad futuruꝫ tēpus neq₃ vere sunt:neq₃ false sunt ꝓpter naturā ꝯtingētis: neq₃ enī veꝝ est:erit nauale bellū:neq₃ nō erit:sed qđ/cūq₃ cōtinget.Ad hec itaq₃ ꝯtingit dicere aiunt ꝙ qua tuor existētibus oppositis.vnius ꝓpriū hoc:nō ad oīa. sed vt ad tria assignauit:q₂ nō dixit ꝙ de quatuor vnū partitur verū ⁊ falsum nō ꝑm semel hoc enuntiauit:ſꝫ in solis oppositis hoc fecit.sine his autē ait olim soluta sūt hec in expōnibus diffōnis dignitatis determinātis: dignitas que est vera vel falsa.neq₃ eniꝫ qđ iuratiuum possibile est esse verum vel falsum:sed bene iurare vel deierare in iuramētis verisimile.verū autē dicere vel mentiri in ipsis nō est poſe:q̄uis de veris iuret aliquis vel de falsis:⁊ adiuratiuū autē abundans miro preter dignitatē ⁊ vituperatiuū abundans māsiuo:neq₃ verū est vel falsum:sed siĺia veris vel falsis:sed he quideꝫ a stoica diligētia sint soĺones.¶ Forte aūt diffusius ꝓpꝫ superuenire sermoni:iuratiuū enī per Mineruā:neq₃ verū neq₃ falsum signat.cōplexū aūt semp ꝓbationeꝫ vere vel false:siquidē vera ꝓpositio bn̄ iurare facit:sed nō verū dicere.ꝓpositio enī habebit veritatē.false aūt cōplexū deierare cogit nō mētiri.⁊ admiratiuū autem vt ꝓpositionē copulať hic bonus οσπειρασευσ est ⁊ vi tuperatiuū.similr̄ ꝓpōnū veritatē habentiū vel falsita tem.¶ De cōtradictionibus aūt ad futurū tēpus.stoi/ci quideꝫ eadē approbant que quidē ⁊ in alijs:sicut enī que de presentibus ⁊ de preteritis oppositā ita ⁊ futurū ipsa aiunt ⁊ partes ipsoꝝ:aut enī ipsum erit:veruꝫ est: aut ipsum nō erit.iaꝫ aut falsa aut vera esse:determina ta enī esse ꝑm ipsos futura:⁊ si quidē erit nauale belluꝫ cras:verū dicere q₂ erit.si aūt nō erit falsum dicere:q₂ erit.s.vel erit vel non erit:aut ergo verū vel falsum al/terū.peripatetici v̄o contradictionē quidē ad futurum verā vel falsam esse dicunt:vtraq₃ aūt pars ipsoꝝ erit vera ⁊ vtra falsa incōprehensibile esse per nām ⁊ insta/bile:cōtradictionē quidē enī nihil ꝓhibet dici.s.vel erit vel non erit:contentarū aūt in ipsa partiū vtraq₃.puta erit vel non erit determinate:in presenti quidē ⁊ prete/rito tēpore.iam est vel vera vel falsa.Quecūq₃ autē de futuro enuntiať.iaꝫ quidē non sunt vera vel falsa:erūt autē vel talia vel talia.hec quidē igiť sufficiant ad Ni/costratū.¶ Cōpleto autē sermone Ari.de differētia op positorū.bene vtiq₃ habebit ⁊ dicta Archyte de ipsis in libro de oppositis que fuerunt originalia dictoꝝ rescri/bere:⁊ maxime q₂ neq₃ diuus Iamblicus aliquid ex h libro suis libris inseruit:⁊ forte nō ꝓuenit ad ipsuꝫ.nō enī vtiq₃ preterijsset ipsum:qui librū Aristo.de opposi/tis inspexerat.Habet aūt ita.Et ꝑm legeꝫ:⁊ ꝑm naturā opponi inuicē dicunť.hec quideꝫ vt Ↄ̄ria velut bonum malo:⁊ sanū egroto:⁊ verū falso.hec aūt vt habitus pri uationi:velut vita morti:⁊ visus cecitati:⁊ scia obliuio/ni.hec aūt vt ad aliquid aliquo modo se habētia:velut duplum dimidio:pncipans subdito:⁊ dominās seruo. hec aūt vt affirmatio ⁊ negatio velut hoīem esse:ei qđ est nō eē:⁊ studiosum eē ei qđ est nō eē:⁊ cū exposuisset ita quatuor oppositiones:subiungit hec de dr̄ia ipsorū. ¶ Differunt aūt hec adinuicē:q₂ Ↄ̄ria quidē nō necīa simul fieri neq₃ simĺ corrūpi.sanitas enī egritudini cō trariū:⁊ quies motui:sed neq₃ sanitas egritudini coexi stit:neq₃ ꝗes motui:neq₃ etiā simul fit:neq₃ simul cor/rūpiť vtrūlibet ipsoꝝ:habitus aūt gn̄ationis ⁊ ꝑuatio: differunt ab his:quia Ↄ̄ria quidē trāsmutari inuicē na/ta sunt:velut sanū in egrotū:⁊ egrū in sanū:⁊ acutuꝫ in graue:⁊ graue in acutū.habitus autē ⁊ priuatio nō ad/huc:sed habitus quidē venit in priuationē.ꝑuatio autē non venit in habitū.aīal quidē enī moritur.mortuum

autē

aūt nunq̄ viuit.totalr̄ aūt hītus qdē est ꝯtinentia eius qđ ꝑm nām.ꝑuatio aūt defect⁹ eius qđ ꝑm nām.ad ali qd autē simul necīa sunt ⁊ fieri ⁊ corrūpi. impoſe.n.du plū esse dimidiū aūt nō.vel dimidiuꝫ qdē esse dupluꝫ aūt nō.⁊ qn̄q₃ fit duplū simul ⁊ dimidium fit.⁊ qn̄cūq₃ corrūpiť duplū simul ⁊ dimidiū corrūpiť. Affirmatio aūt ⁊ negatio orōnis spēs magis sunt. ⁊ veri ⁊ falsi ma/gis sunt signatiua.esse eniꝫ hoīem veꝝ est qn̄ extiterit. falsum aūt qn̄ nō extiterit.eadē aūt rō ⁊ in negatione. nā ipsa vera vel falsa penes rem signatā. vera qdeꝫ qn̄ extiterit.falsa aūt qn̄ nō extiterit.Itē bono qdē ⁊ malo qd mediū aliqd.ꝙ neq₃ bonuꝫ neq₃ malum.⁊ multo ⁊ pauco qđ mēsuratū.⁊ tardi ⁊ velocis qđ eque velox.ha bitus aūt ⁊ ꝑuatiōis nihil est mediū.vite eniꝫ ⁊ mortis itermediū nulluꝫ ⁊ visionis ⁊ cecitatis. nisi aliqs dicat ꝙ nōduꝫ factū est aīal.sed fit intermedium.esse vite ⁊ mortis.⁊ catulū qui nōduꝫ videt:intermediū esse eius qđ est cecū esse ⁊ videre.sic aūt dicens ꝑm accidēs assi/gnabit medietatē.nō ꝑm ꝓpriū terminū Ↄ̄rietatū. que aūt ad aliquid suscipiunt medietates. intermediū eniꝫ dn̄antis ⁊ ꝑui qđ libeꝝ.⁊ intermedium maioris ⁊ mino ris ⁊ equale.⁊ intermediū lati ⁊ stricti qđ ad aptatum. ⁊ alioꝝ Ↄ̄rioꝝ inueniet aliquod mediū.vel nominatuꝫ vel inominatū.affirmatiōis aūt intermediū nullū est. velut eius qđ est esse hoīem ⁊ nō esse hoīem: ⁊ esse mu/sicum ⁊ non musicū.⁊ vlr̄ aūt necesse affirmare vel ne/gare dicentē de aliquo:affirmare qdē quādo aliqd esse signat.vt hoīem: equuꝫ ⁊ inerit aliqd huic velut homi/ni musicū esse.equo aūt pugnātē esse. Negare aūt quā/do nō esse aliqd signat.velut nō esse hoīem. vel nō esse equū. vel nō coexistere aliqd huic velut nō esse hoīem musicū.vel nō esse equū bellicosum.intermediū auteꝫ affirmatiōis ipsius ⁊ negatiōis nullū. Hec qdem igiť ⁊ Archytas de dr̄ntia oppositoꝝ adinuicē simul scripsit. ⁊ nām ipsoꝝ ostēdens diligentius.⁊ his que ab Aristo. dicta sunt ꝯn̄tia sunt ex dictis palam factum est. ꝓn̄ter aūt Aristo.diuisionē quātam Ↄ̄rioꝝ apponit:quā ⁊ Ar/chytas tradidit.⁊ post ipsam aliā quādā de Ↄ̄rijs subiū/git.habent aūt se ita dicta ab Aristotele.

¶ De contrarijs.

Contrariū aūt est bono qdem:ex ne cessitate malū.hoc aūt palā iductio/ne in singulis. velut sanitati egritu/do. ⁊ iustitie iniustitia. ⁊ fortitudi/ni timiditas.similr̄ aūt ⁊ in alijs.malo aūt qn̄/q₃ qdē bonū est ꝯtrariuꝫ.qn̄q₃ aūt malū.defe/ctui enī q est malū:ꝯtrariū est excessus.malus exn̄s.silr̄ aūt ⁊ medietas cōtraria vtriq₃ exn̄s: bonum est. In paucis aūt qđ tale videbit vti/q₃ aliqs. in pluribus autem semper malo bo/num cōtrarium est.

Dictis de Ↄ̄rijs apponit hec vtilia existentia ad to tam predicametoꝝ speculationē:⁊ ad loco/rum inuentionē.sunt aūt hec ꝙ bono qdē maluꝫ semp Ↄ̄riuꝫ.malo aūt qn̄q₃ qdē bonū qn̄q₃ aūt malū. 2m aūt est ꝙ nō necesse altero Ↄ̄rioꝝ exn̄te ⁊ alteꝝ semp eē. in indiuiduis v̄o semp nō est.3m aūt ꝙ circa subm idē vel genere vel spē sunt Ↄ̄ria.⁊ 4m ꝙ Ↄ̄ria vel in eodeꝫ gene re sunt:vel in Ↄ̄rijs generibus:vel ipa genera sunt. hoꝝ aūt pmi qdē.s.ꝙ bono malū ex necessitate Ↄ̄rium sit fi dem fecit:per inductionē. per sanitatē enī ⁊ egritudinē ⁊ ꝑ iustitiā ⁊ iniustitiā:vlr̄ ꝓbauit. Q₂ autē malo qn̄q₃ qdem Ↄ̄riū sit.qn̄q₃ aūt malū.Ab his que ꝑm defectuꝫ ⁊ excessum ⁊ medietatē syllogiçauit.defectui eniꝫ ⁊ me dietas contrariať ⁊ excessus.vt timiditati ⁊ fortitudo ⁊ audacia:⁊ frigiditati corpis incōmēsurationi ⁊ cōmēsu rata complexio:⁊ calidior.In libro aūt de oppositis ap/posuit modis istis Ↄ̄riationum:⁊ que neq₃ bonoꝝ neq₃ maloꝝ:ad ea que neq₃ bona neq₃ mala:ita dicēs. albū nigro ⁊ dulce amaro ⁊ acutū graui. ⁊ motui stationem Ↄ̄riari.Sed q̄uo vnū vni Ↄ̄riū videť esse:nunc aūt ma/lo duo ait esse ꝯtraria.s.bonū ⁊ oppositū malū.vt auda cie ⁊ fortitudo ⁊ timiditas. ⁊ bono duo mala videntur ꝯtraria.vt fortitudini audacia ⁊ timiditas:⁊ medietati excessus ⁊ defect⁹. ¶ Dōm aūt ad pmū qdeꝫ. ꝙ si ꝑm idē audacie vtrūq₃ oppōneret:incōueniens vtiq₃ esset sermo. Si aūt vt malo qdē bonum opponiť.⁊ vt incō/mēsurato cōmensuratū vnuꝫ vni. vt aūt excessui auda/cie:opponiť defectus:qui ꝑm timiditatē ⁊ hoc nihil in/cōueniens.¶ Ad 2m aūt qđ ⁊ vt bono vnū est oppom.s. malū.⁊ vt cōmēsurato vnum.s. incōmēsuratū. qđ qdē cōiter ⁊ in excessu ⁊ in defectu ꝯsiderať.nō.n.vt exces/sus ⁊ defect⁹ ad cōmensuratū opponiť.sed vt incōmen suratio.defectus aūt ad excessuꝫ ꝑm q̄tuꝫ opponiť. nā ⁊ passiones ꝑm ꝙ sunt diuisibiles q̄tum sunt.⁊ Aristo. aūt insinuat eā que ꝑm aliud ⁊ aliud oppōnē dicēs:ma/lo aūt qn̄q₃ bonū est Ↄ̄rium.qn̄q₃ aūt malum.nō enim idē est hoc cuꝫ hoc ⁊ bonū ⁊ malū.ſꝫ magis cuꝫ hoc ꝑm hoc:bonuꝫ qdē ꝑm hoc aūt malū.Quare extremis qui dem duo Ↄ̄ria. alteꝝ quidē extremū ꝑm id qđ quātuꝫ. mediuꝫ aūt ꝑm id qđ quale.vt cōmensuratū incōmen surato.mediū enī q̄tum nō est extremo Ↄ̄riū vt q̄tuꝫ. nō enī plurimuꝫ distat ꝑm q̄tum. medio aūt vt vnum ambo extrema Ↄ̄ria. vt enī incōmēsuratuꝫ ad cōmēsu/ratum.⁊ vt malitia ad v̄tutē. Nicostratus aūt reprehē/dit vnuꝫ qdē q₂ impfecte hēt Ↄ̄rioꝝ diuisio.nō enī ap/posuit ꝙ ⁊ idifferēs idifferēti opponiť.qđ qdē i libro đ oppositi apposuit dicēs eē quēdā modū oppōnis:neq₃ bonoꝝ neq₃ maloꝝ:ad ea q̄ neq₃ bona neq₃ mala:vt di ctum est pus.indifferētia aūt ipsa nō vocauit vt existi/mo:q₂ magis est nouuꝫ nomē idifferētis a Stoicis im/positum.hic aūt nō meminit ipsoꝝ:q₂ dubium erat ne forte nō soluꝫ indifferēs indifferēti.sed etiā indifferēs malo opponať.vt videť artificiale mediuꝫ eo ꝙ sine ar te malo exn̄ti Ↄ̄riari.⁊ sobriū eē ei qđ est inebriari.⁊ ite rum bono medium Ↄ̄rium:vt vino vti eo qđ est sobriū esse.nō inuicem auteꝫ est acceptio.nā in artificiale me/diuꝫ.si qdē ⁊ in pueris dr̄:⁊ sobrium esse duplex. hoc q/dem bonuꝫ.hoc aūt mediuꝫ.quādo nō vinolētuꝫ esse si gnificat. ⁊ inebriari hoc qdē maluꝫ. hoc auteꝫ mediuꝫ. qn̄ vino vsum signat.⁊ ita media qdē medijs:bona aūt malis opponi cōuenit.que qdem si indiscussa accepisset incōuenienter fecisset.memorans ipsoꝝ omnino:vel si discussisset ꝓlixitatem imoderatā induxisset in itrodu ctione.¶ Aliud autē accusat idē vir tētans bonū bono ostēdere Ↄ̄riuꝫ.prudentē enim ambulationē:prudenti stationi Ↄ̄riaꝫ ait.⁊ prudentē delectationē prudenti tri stitie.⁊ alia talia que ⁊ ꝯtrarie dici videnť. sed nō sunt contraria consonantia ad eandē itētionē.⁊ ad eundem finē facientis ambo prudenter.Si auteꝫ ⁊ est totaliter in his Ↄ̄rietas.vt nō boni ad bonuꝫ est.sed vt medij ad mediuꝫ.sicut enim ambulatio ad stationē. ⁊ vt delecta tio ad tristitiā opponunť.¶ Queret aūt vtiq₃ aliqs ꝓp qd malū qdē malo opponiť.⁊ mediuꝫ medio.bonū aūt bono nō Ↄ̄riať:Et dōm ꝙ bonū qdē vnū est ⁊ simplex: malū āt variū.sicut igiť vbiq₃ ꝯtingere quidē ꝑm vnū fit:ꝑm iactū ad signum.deficere aūt ꝑm multa.nā ꝑm

excessus ⁊ defectus:sic bonū quidē vnū existēs:nō ꝯtrariat̄ ad seipsum.malū aūt variū existēs ꝯ̄riat̄.mediuz aūt neqꝫ ipsum vt mediū cōtrariat̄:sed ſm nām quaz habet mediū est:sicut eni album nigro:⁊ dulce amaro. malū vō nō ſm aliud sed ſm excessum ⁊ defectuz:ſm quē ⁊ incōmēsurata ⁊ mala sunt.sicut aūt duo vera nō opponunt̄:duo aūt falsa opponunt̄:vt in materia ꝯtingēte ois ⁊ nullus:ita bono quidē bonū nō opponit̄.malo aūt malū opponit̄.ꝓpter qđ qdē economia ⁊ liberalitas nō opponunt̄.Quis illa quidē saluare velit pecuniā.hec aūt emittere:sed ambe tp̄s ꝯiectātes:cōformātur in bono.audacia autē ⁊ timiditas opponunt̄:⁊ hanc autē cōtrarioꝝ dr̄iaꝫ Aristo.sequēs Archytā apposuit. scribit eni ille in libro de oppositis sicut hec.¶Adhuc ꝯ̄rioꝝ dr̄ie tres:hec qdē eni vt bonuz malo opponunt̄. velut sanitas egritudini.hec aūt vt malū malo velut illiberalitas ꝓdigalitati.hec aūt vt neutrū neutro velut albū nigro:graue leui.neutrū vocās ipse qđ apud iuniores vocat̄ indifferēs:sicut Aristo.negatione extremoꝝ neqꝫ bonū neqꝫ malū ipsa vocat.In paucis autē ait est videre mali ad malū ꝯ̄rietatē.In illis eni solis ī qbus bonū qdē imediate ꝯsiderat̄.malū aūt in excessu ⁊ defectu:⁊ in his ipsis aut ambo vt vnū malū ad bonū opponunt̄.¶Querendū aūt existimo:si nō oē bonū hñs oppositū malū in cōmēsuratione cōsiderat̄:⁊ oē malū ī cōmēsuratione.si eni hoc non in paucis est:⁊ mali ad malū opponit̄.Incōmensuratio eni ſm excessum fit ⁊ defectum que quidem opponunt̄ inuicem vt mala:aut multa:⁊ que non sit.

¶Adhuc aūt ꝯtrarioꝝ nō necessariū:si alteruz sit:⁊ reliquū eē.sanis quidē oibus:sanitas quidem erit.egritudo aūt nō.Similr̄ aūt ⁊ albis existentibus oibus:⁊ albedo quidē erit nigredo aūt nō.adhuc si Socratē sanū eē:ei qđ est Socratē egrotare cōtrariū est. nō cōtingit aūt simul ambo eidem inesse:nō vtiqꝫ cōtinget altero cōtrarioꝝ existente:⁊ reliquū esse.existēte eniz eo qđ est Socratē sanū esse.non vtiqꝫ erit hoc quod est egrotare Socratem.

¶Scōm theorema de ꝯ̄rijs esse tradit:quo ꝑus vsi fuimus:dr̄iam ꝯ̄rioꝝ ad ea que ad aliquid tractātes.quia in ꝯtrarijs quidē que sine cōplexione nō necium si alterū sit:⁊ reliquū eē.nō eni si sanitas est:nece ⁊ egritudinē esse:que aūt ad aliquid simul coexistūt.In conceptis aūt cōtrarijs hec aūt sunt īdiuidua:vt qñ dico Socratē sanū esse.Socratē egrotare:in his nō ꝯtingenter sed necio alterū solū existit.hoꝝ aūt primū Arist.qdē ſm suppositionē accepit.s.oēs sanos esse:⁊ oēs albos factos:signans nō ex inuicē orta esse ꝯ̄ria:sicut que ad aliquid.nō ꝯcedāt aūt qcūqꝫ ꝯ̄ria ponebāt ꝑncipia alijqꝫ ⁊ heraclitei.si eni alterū cōtrarioꝝ assumet̄: viderent̄ vtiqꝫ oia exterminata:ꝓpter qđ ⁊ Heraclit⁹ querebat aduersus Homerū dicentē in.18.iliados:vt.s.vtinā cōtentio pereat ⁊ ex hoibus ⁊ ex dijs.perirēt enim ait oia. in sequētibus vō nō hoc ostēdit.s.non simul coexistere cōtraria in mūdo:sed qꝛ nō sil' poꝭe est Socratē egrotare ⁊ sanū eē.nihil aūt ꝓhibet alio egrotante aliuz sanū esse. Si aūt ꝯsentiat aliqs priori ⁊ hūc velit ſmonē sic vtiqꝫ excipiet.sicut eni nō contingit simul sanuz eē Socratē ⁊ egrotare:neqꝫ aliquē aliū sanū esse ⁊ egrotare conceditur.Si oēs igit̄ sani fuerint ſm suppōnē:nō vtiqꝫ erit egritudo alicubi.Dicente aūt ipso circa ideꝫ numero:nō vtiqꝫ cōtraria fieri.opponi autē delectationē ⁊ tristitiā quidā aiunt simul fieri in bibentibus calidum dulce:aut primo quidē non ſm idē accidit:sed tactus quidē ledit̄:gustus aūt delectat̄.Deinde aūt ex eo ꝙ coexistūt inuicē delectatio ⁊ tristitia:in sitiente ⁊ bibente ostēdit Plato:si quid memini ꝙ nō sunt hec bonuz ⁊ malū:neqꝫ eni ꝯtraria.Jamblicus aūt ad oia cōtraria extēdēs sermonē.hec quidē misceri ait ꝯtrariorū:vt albū ⁊ nigrū:in fusco.⁊ dulce ⁊ amaruz in absinthiato.hec aūt nō mixta esse:vt sanitatē ⁊ egritudineꝫ: medicis miscentibus:⁊ has in ea que dicit̄ neutra cōsistentia. Adhuc aūt ait cōtrarioꝝ qcūqꝫ generāt aliqđ vnū.hoc quod ꝓductū est:alicubi quidē est magis altero generans:⁊ altero minus:vt fuscū:alicubi aūt ambobus maius: vt qđ ex maiori ⁊ minori cōponit̄.alicubi aūt ambobus minus:vt qđ ex recto ⁊ curuo.nam recto minus est rectum:⁊ curuo minus curuum.

¶Palam aūt ꝙ ⁊ circa ideꝫ:vel specie vel genere nata sunt fieri contraria.egritudo quideꝫ eniꝫ ⁊ sanitas in corpore aīalis nata sunt fieri: albedo autē ⁊ nigredo simplr̄ in corpore.iustitia autem ⁊ iniustitia in anima hominis.

¶Qm̄ de mediatis ⁊ imediatis cōtrarijs loquēs: visus fuit in quo nata sunt fieri:vel de quibus ꝑdicari:docet que sunt illa in quibus nata sunt fieri ꝯ̄ria. Triplr̄ aūt eodē dicto vel genere:vel specie:vel numero:⁊ in eisdē genere:⁊ in eisdē specie dicit fieri.qñ aūt corp⁹ simpliciter accipim⁹:circa qđ sunt ꝯtraria albedo ⁊ nigredo: genus idē accipimus.Si aūt aīalis corpus in q̄ egritudo ⁊ sanitas:spēm accipimus sub genere:⁊ siquidē oēs nās vt genere easdē:erunt circa ipsas cōtraria rationale ⁊ irrōnale.si autē humanas aīas vt spēm:erunt circa ipsas virtus ⁊ malitia.circa idē vō numero fieri contraria nō apposuit.quidā vō determinate hanc prudentiā veluti eā que solonis:siue īprudentie si quidē fieret:cōtrariā esse aiunt:⁊ huius sanitatē ipsius illius egritudini:sed nō quācūqꝫ cuicūqꝫ.Aꝝ.vō non ita vr̄ poneꝫ:ꝓꝑ qđ in solo quidē genere ⁊ spē eadeꝫ dixit fieri ꝯtraria. ¶Et Jamblicus aūt assequens ait nō dici ſm demōstrationē hanc prudentiā:huic imprudentie cōtrariaꝫ: medie autem prudentiā imprudētie ⁊ si in aliquo aūt indiuiduoꝝ determinate ꝯ̄ria dicant̄:tñ ſm relationeꝫ ad media:quid eni magis ei que in hoc:vel in illo:prudentie imprudentia cōtraria est.Forte aūt est quedaꝫ ⁊ in his oppositio:siquideꝫ ⁊ virtutes ⁊ malitie ad aīas habentes appropriant̄:⁊ sanitates ⁊ egritudines ad habentia corpora.Quō aūt vtiqꝫ non dicet Aristo.⁊ circa idē numero fieri cōtraria.siquidē sube ꝓpriuꝫ hoc determinauit:⁊ ipse vnū ⁊ idē numero manentē ꝯtrariorū esse susceptiuā:aut nō qđ subijcit̄ cōtrarijs vult Aristoteles non eē vnū numero:sed forte tāqꝫ dictū manifeste in sermonibus de suba:nunc pretermissum est.sed si forte ꝯ̄ria quis in idiuiduis fiant:nō ſm indiuiduū ipsa cōtrarietatē habēt.nō enim qꝛ hec prudētia ⁊ hec imprudētia:sed qꝛ prudentia iprudētie.sic aūt ⁊ quod a Jamblico dictū est corrigēdū est.palā aūt ꝙ circa ideꝫ quidē gñe ⁊ circa idem speciē:nō solum fiunt cōtraria. sed ⁊ sunt simul.⁊ poꝭe est in alio ⁊ alio cōsistere: circa idem aūt numero ipoꝭe est esse simul sed vicissim.

¶Necessariū aūt oia ꝯ̄ria vel in eodeꝫ gñe esse vel in cōtrarijs gñibus.vel ipsa gña eē.album quidē eni ⁊ nigrū in eodē gñe.color eni ipsoꝝ

genus

genus.iustitia aūt ⁊ iniustitia in cōtrarijs gñibus.illius qdē eni virtus. hui⁹ aūt malitia genus.bonū aūt ⁊ malū non sunt in gñe.sed ipsa quorūdam genera existunt.

¶Quartū theorema tradit.ꝙ oia ꝯ̄ria vel sub eodē genere sunt:sicut albū ⁊ nigrū sub colore:vel sub ꝯ̄rijs generibus.sicut iustitia ⁊ iniustitia.s.hui⁹ qdeꝫ virtus.huius aūt malitia gen⁹.vel ipsa gña sunt:sicut bonū ⁊ maluꝫ.que nō sunt in genere alio.sed ipsa existunt gña entia.hui⁹ aūt diuisionis Nicostrat⁹ accipit tertiā ipsi⁹ decisionē dicens nō existem.nō.n.esse aliq̄ ꝯ̄ria que qdeꝫ sunt solū gña.nō aūt ⁊ spēs alicui⁹ vel aliquoꝝ. Statiꝫ igit̄ bonū ⁊ malū sub q̄litate ordinant̄.⁊ vel sub dispōne vel sub habitu.aliter aūt oē ꝯ̄riū: vel sub aliquo decem geneꝝ ordinabit̄ ⁊ erit oino sub genere ⁊ vane dictuꝫ est ꝙ ipsa sint gña.vel extra decē ꝑ̄ita est: ⁊ impfecta erit que in decē diuisio. Hāc aūt dubitationē hñ ortam q circa Porphyriū soluunt dicētes.ꝯ̄rioꝝ hec quidem equoca esse.hec aūt nō equoca. ⁊ qꝛ quedā nō equoca diuisit: in ea que sub vno genere ordinant̄.⁊ in ea que sub ꝯ̄rijs generib⁹.que vō equoce nō sub vno genere entia:sed de multis dicta: qꝛ gnā assimilant̄ his que ab vno equocis:ipsa gnā ait esse. tale aūt ⁊ bonuꝫ ⁊ malum.equocū.n.bonū.nā in suba vt deus. ⁊ in q̄litate vt vtus. ⁊ in q̄ntitate vt cōmēsuratū.⁊ in alijs ꝑdicamētis. Sꝫ qui sic aiunt.ꝑmo qdē gen⁹ improprie dcm̄ esse de equoca voce dicūt. Deinde nō admittunt q̄litates esse bonū ⁊ malū.Alij aūt stringūt lr̄aꝫ dicētes.nihil aliud signari in hoc.bonū aūt ⁊ malū non sunt in genere.sed ipa quorūdā existunt gnā.aut ꝙ bonū ⁊ malū nō sunt sub ꝯ̄rijs generib⁹.sed ipsa gnā sunt ꝯ̄ria.Quis eniꝫ sub q̄litate sint.q̄le tñ nō est ꝯ̄riū alteri generi. extorta aūt est ⁊ hec solutio.nihil eni differt tertia dr̄ia a ꝑma. siquidem cōtraria entia bonū ⁊ malū sub vno sunt genere. Theophrast⁹ aūt in suis topicis scripsit hec.que longiorem adhuc faciūt ſmonē.Qm̄ aūt ꝯ̄ria ꝯ̄rioꝝ ꝑncipia: palā ꝙ neqꝫ in vno genere hec quēadmodū neqꝫ bonū ⁊ malū: ⁊ mot⁹ ⁊ statio.erunt aūt vtiqꝫ excessus ⁊ defectus ꝯ̄ria.⁊ ꝑncipia ⁊ spēs ⁊ ꝑuatio. Ad hec itaqꝫ ait Jāblicus ꝙ si entiū decē gnā.⁊ oia ꝯtraria sub his:vel oia sub vno genere ordinabunt̄.vel aliud sub alio.vel multipliciter erunt ꝯ̄ria. vnoquoqꝫ sub plurib⁹ generib⁹ ordinato.vel nō simplr̄ ait neqꝫ in vno genere eē ꝯ̄ria. vt genera ꝑdicamēta dicēs.sꝫ ꝙ nō sunt gnā ipsoꝝ. sed vt ꝯ̄ria.ꝑncipia eni ꝯ̄rioꝝ hec.⁊ sub his alia ordinant̄.qm̄ excessum ⁊ defectū:arbitrat̄ ⁊ ipse sub vno genere.i.sub q̄nto ordinata:vt sub vno ꝑdicamēto.vt aūt ꝯ̄ria ꝯ̄rioꝝ ꝑncipia nō vult sub alijs ꝯ̄rijs ordinari:aut ⁊ ꝑma ꝯ̄ria que ꝓprie gnā:⁊ hoc est ꝙ neqꝫ in vno genere hec. nam exēpla qbus in ipsis vtunt̄ talia vt hēre in ipsis prius ⁊ posteri⁹.Forte igit̄ ait Jamblic⁹: pithagorice īstitutioni de boni ⁊ mali infelicitate assequit̄ nunc Aristo. contraria apud illos ꝑncipia vocās genera. q̄re tertiā hanc ꝯ̄rioꝝ dr̄iam apponit ꝑter opionē magis. Sed ꝯsiderabit vtiqꝫ aliqs:quō adhuc vera illa ꝯ̄rioꝝ ratio:que dicit.ꝯ̄ria esse que plurimū abinuicē sub eodē genere distāt. siqdē non solū sub eodē. sed ⁊ sub ꝯ̄rijs generibus sunt:vt 3m tāqꝫ ſm opionē appositū ꝑtermittā.aut ratio qdē relationē ad vnū q̄litercūqꝫ ꝯtinet.que aūt hic differētia:ſm ꝓximum accepta est.qꝛ hec qdē ꝓxime:sub vno genere ordinata sunt. vt albū ⁊ nigruꝫ sub colore. hec aūt ꝓxime sub cōtrarijs:vt iustitia ⁊ iniustitia.sub vtute ⁊ malitia. ⁊ per hec ad vnū vel ad habituꝫ vel dispōnem: vel ad ipsaꝫ q̄litatē. Archytas vō neqꝫ hāc pretermittens ꝯtrarioꝝ dr̄ntiam:certius ipsam exposuisse videt̄.dicēs ita adhuc ꝯtrarioꝝ hec qdē in generib⁹ geneꝝ fiunt.bonū eni malo ꝯ̄riū.⁊ genus bonū qdē virtutuꝫ.malū aūt malitiaꝝ. hec aūt in generib⁹ specieꝝ. vtus.n. malitie ꝯ̄riū.⁊ genus virtus qdem prudentie ⁊ tēperātie. malitia aūt imprudētie ⁊ intēperantie. hec aūt in spēbus.ꝯ̄ria enim fortitudo timiditati. ⁊ iustitia iniustitie.spēs exñtes iustitia qdē ⁊ fortitudo virtutis. iniustitia aūt ⁊ tēperātia malitie.In his Archytas contrarioꝝ hec qdē genera geneꝝ dixit non ꝓhibita. neqꝫ ipsa sub vno aliquo genere reduci:vt bonū ⁊ malū sub qualitate.hec aūt genera specieꝝ.hec autē spēs. ⁊ apponit ipse ꝙ ꝑma gnā:semper ⁊ spēs sunt.nō.n.ait genera solū sunt:sed ⁊ spēs.Sed qm̄ ſmonē de ꝯtrarijs ⁊ oppositis oib⁹ ꝯclusim⁹. hñ vtiqꝫ hēbit tātillā qōnē nō pretermittē.Aristoteles.n.vbiqꝫ in his ⁊ ante Aꝝ. Archytas:ꝯ̄rioꝝ exēpla bonū ⁊ maluꝫ ponit.⁊ sanitatē ⁊ egritudinē.⁊ veꝝ ⁊ falsum.⁊ iustitiā ⁊ iniustitiā ⁊ virtutē ⁊ malitiā.vel studiositatē ⁊ prauitatē. habitus aūt ⁊ ꝑuationis exēpla visum ⁊ cecitateꝫ.existimo igit̄ querēduꝫ si bonum ⁊ malū:⁊ iustitiā ⁊ iniustitiā: ⁊ sanitatē ⁊ egritudinē vt ꝯ̄ria opꝫ ponere. aut vt habituꝫ ⁊ ꝑuationeꝫ. Si enim ꝯ̄ria eque fortia volunt eē: ⁊ similr̄ ꝑncipalia ⁊ ſm nāꝫ ambo.hec itaqꝫ malū dico ⁊ iniustitia ⁊ egritudo ⁊ talia infortunia magis sunt ⁊ peruersitates: ⁊ remotiones ab eo qđ ſm nāꝫ. ⁊ penes existētie.semꝑ vtiqꝫ erunt principalia ambo vel eque fortia vel ſm nām similr̄.Si enim est totaliter ꝙ ꝑter nām:in his est ⁊ nō alij.⁊ ꝙ ifortuniū significat ꝑmo quidē nullius esse finem in ipsa.Deinde ⁊ eligētes iniustitiā apparentia boni qđ in ipa alliciunt̄.⁊ ſm infortuniū ipsi incidunt.qđ per se sufficiēs.⁊ vtile ⁊ ꝑncipale querētes.Quis aūt de egritudine dubitet.ꝙ non ꝑter nām est dispositio.⁊ sic ipsam vsqꝫ nunc medici oēs diffiniētes ꝓseuerauerūt. Si igit̄ vt qđ ſm nāꝫ ⁊ qđ ꝑter nām opponunt̄.nō vtiqꝫ erit vt ꝯ̄rioꝝ oppositio. illa.n.ſm nāꝫ ⁊ spēs ambo. vt album ⁊ nigrū ⁊ calidū ⁊ frigidū.sed vt habitus magis ⁊ ꝑuationis.hac qdē in ꝑuando.hac aūt in priuatuꝫ eē.nā egrotare ꝑuatio est. ⁊ mortuū esse ⁊ ophthalmiā pati:⁊ cecū esse.sed hec qdē in ꝑuando. hec aūt in priuatum esse.Duplici igit̄ exñte viri isti illā solaꝫ que est in ꝑuatuꝫ esse ꝑuationē vocāt.ꝓpter oimodā impotentiā: que aūt in ꝑuādo vt ꝯ̄ria ponunt.qꝛ inest ipsis quedam vtus.Adhuc ex eo ꝙ est admixtū esse aliqđ habitus.Et qdē Archytas dr̄iam hanc sciēte in libro de oppositis.⁊ nō solū hāc sꝫ ⁊ aliā tertiā apponētes dicit ita.priuatio aūt ⁊ ꝑuatū esse dr̄ triplr̄:aut.n.in nō hñdo oino:veluti cecū visionē:⁊ mutū vocē.⁊ idisciplinatū sciam. aut in male hñdo vt grauiter surdū auditū:⁊ cecutiēs visuꝫ: aut in nō quale opꝫ hñdo:vt ꝙ habēte pedes tortos pedes.⁊ qđ praue vocis vocē. si nō ḡ ⁊ iste nō vt egritudinem est cecutiens:sed vt in ꝑuatū esse: ⁊ hoc eteni tota diuisio erat eius qđ est ꝑuatuꝫ esse.Adhuc aūt ꝯ̄ria ꝑficiētia:⁊ finem gnātionis sue.in se ꝓijciētia integre contraria fiunt.ophthalmia aūt ꝑficiens in magnitudinē: ⁊ fineꝫ accipiens.cecitas fit. ⁊ egritudo mors. quare nō erāt ꝯtraria ophthalmia ⁊ egritudo.totaliter aūt cōtraria ambo nāe opera.egritudo aūt nāe defectus:⁊ priuatio.nō vt absentia solū eius qđ natū est eē.sꝫ vt infortuniū. nā in nāli auditu ꝑuatio absentia solum erat spēi. nūqꝫ qđ ꝑter nāꝫ īsinuās.sꝫ diuersitatē magis.bonis.n. mā ꝑuata est:iterum forma apum:⁊ mā panis forā carnis nusqꝫ:eo ꝙ ꝑter nām iexñte hic.sicut in opposita ꝑuatiōe.q̄re vbi qđ ꝑter nām: ibi ꝑuatiōis magis. sꝫ nō ꝯ̄riū dōm.sic.n.nobis ⁊ aduersus ponētes maluꝫ eē ꝑn-

eipium rō patefecit. que igit cā dicet talis istitutiōis di
uoꝝ hoꝝ viroꝝ: ꝛ q̄ cā qđ nesciat Iāblic⁹ q multos ꝛ bo
nos ſmones ꝓduxit ad hoc ꝙ oporteret putari in pter
exñtia ꝛ ifortunio eē malū. Aut forte pithagoricoꝝ tra
ditionē secuti sunt duas coelntatiōes. deteriorē. s. ꝛ me
liorē. vt ꝯrias exponētes in qb⁹ bonū ordinat ꝛ malū. sꝫ
h qdē ꝛ ampli⁹ ingrēdū. si aūt vere dcā sūt q̄ dcā sūt. ꝛ
q̄rimus dr̄ias opponūꝫ ei⁹. s. que vt ꝯrioꝝ ꝛ ei⁹ q̄ vt ha
bit⁹ ꝛ p̄uatiōis. nō illā iā dicem⁹. ꝙ ꝯria qdē trāsmutā
tur iuicē. que aūt ſm hituꝫ ꝛ p̄uationē nō trāsmutant.
sicqdeꝫ vt dcm̄ est egritudo ꝛ sanitas: ꝛ iustitia ꝛ iniusti
tia: ꝛ bonū ꝛ malū: trāsmutātia in iuicē. nō vt ꝯria: sꝫ vt
hitus ꝛ p̄uatio opponunt. Sꝫ dicem⁹ que qdē ꝛ p̄us: ꝙ
ꝯria qdē eque fortia ꝛ p̄ncipalia ambo ꝛ ſm nām ꝛ spe
cies. p̄uatio aūt in po⁹ ꝛ pter exñtia ꝛ pter nām: ꝛ defe
ctus spēi. Sꝫ ad ea que deinceps Aristo. ꝓcedēduꝫ.

¶ De priori.

Prius alteꝝ altero dr̄ q̄drupl'r. Prio
qdē ꝛ principalissime ſm tp̄s. ſm ꝙ
seni⁹ alteꝝ altero ꝛ antiquus dicimus:
eo eni ꝙ tp̄e ampli⁹ sit: ꝛ senius ꝛ antiquus dr̄.
Scđo āt ꝙ nō ꝯuertit ſm ipsi⁹ eē ꝯñtiā. velut
vnū duob⁹ pri⁹. duob⁹ qdē.n. exñtib⁹ ꝯsequit
mox vnuꝫ eē. vno aūt exñte nō necīū duo esse.
q̄re nō ꝯuertit ab vno cōia eēndi reliquū. pri⁹
aūt videt esse qđ tale a quo nō ꝯuertit essendi
ꝯñtia. Tertio aūt ſm quēdā ordinē pri⁹ dr̄: sic
in sciētijs ꝛ orōnib⁹. In demrātiuis.n. sciētijs
existit pri⁹ ꝛ posteri⁹ ordie. elnta.n. sūt priora
diagrāmatib⁹ ordine. ꝛ in grāmatica elnta sūt
priora syllabis: in ſmonibusq́ꝫ eodē mō. ꝓhe
miū.n. narratiōe pri⁹ ē ordie. Adhuc pter dcā
qđ meli⁹ ꝛ honorati⁹ pri⁹ eē nā videt. ꝯsueue
rūt aūt multi eos q magis sunt i honore ꝛ ma
gis diligunt ab ipsis priores apud ipsos dice
re eē. est aūt vtiqꝫ fere alienissim⁹ modoꝝ iste.
Qui qdē igit dr̄ modi prioris fere tot sūt. vi
debit aūt vtiq́ꝫ pter p̄dictos ali⁹ eē prioris mo
dus: ꝯuertētiū.n. ſm eēndi ꝯñtiā: ꝙ cā qual'r
cūqꝫ alteri vt sit: prius merito nā dicet. ꝙ aūt
sunt quedā talia palā. nā eē hoiem ꝯuertit ſm
eēndi ꝯñtiaꝫ. ad verā de ipso orōnē. Si.n. est
hō vera ē orō qua dicimus q2 est hō. ꝛ ꝯuerti
tur. Nā si vera est orō qua dicim⁹ q2 est hō: est
hō. est aūt orō qdē nequaq̄ꝫ cā eēndi rem. res
vō videt aliquo mō causa essendi veram ora
tionem. eo enim ꝙ est res vel non est: vera ora
tio vel falsa dicit. quare ſm quinqꝫ modos al
terum altero prius dicet vtiqꝫ.

Alius fuit ipso p̄ori in ſmone de suba: ꝛ in ad aliqd
cū diceret. scibile.n. p̄us scia videbit vtiqꝫ eē.
ꝓpter hoc igit ꝛ multipl'r dici p̄oris diuisionē facit nō
oēs modos tradēs. nam ꝛ alios modos nō paucos appo
nit ipse in alijs. ꝛ Straton in solo libro de p̄ori ꝛ poste
riori. Sufficiētes aūt ad introductionē ꝛ expositos pu
tans: p̄mū qdē modū p̄oris ꝛ p̄ncipalissimū ait eē eū q
ſm tp̄s: ſm ꝙ p̄us tp̄e seni⁹ ꝛ antiquus dicim⁹ honorabi
liora ponētes hec noīa. dr̄ aūt ꝓpe seni⁹ qdeꝫ in aiatis ꝛ
maxime in hoib⁹. ſm ꝙ pithagorā socrate seniorē dici
mus: antiquus aūt in inaiatis ꝛ reb⁹: vt troica dicim⁹ an
tigora p̄sicis: ꝛ sic p̄ora. Palā aūt ꝙ ad alteꝝ compādo
opꝫ existimari cōpationē. si eni nō hoc iuenief aliqs se
ipso senior. ſm nouā etatem. q2 tp̄e p̄or erat illa. In his
itaq́ꝫ querēdū primo qdē si equocū est qđ p̄us. q̄ūo est
aliqd in ipso p̄ncipalissimū. multipl'r eni dictis ꝛ equo
cis. hoc qdē ꝓpriū eē. hoc aūt ſꝫ metaphorā nō ꝯtigit.
sicut dcm̄ est in ſmone de equocis. Indiuidua qdē eniꝫ
suba p̄ncipalissime ꝛ p̄me ꝛ maxie dicta est. quare vni
uoce dr̄ scđe sube. Dōm igit ꝙ ꝛ in equocis est dicē ꝙ
p̄ncipalissime. qn̄ hoc qdē p̄mo positū fuerit aliud aūt
ab ipso. vt aial ꝙ aiatū ꝛ ꝙ pictū. sꝫ illud p̄ncipalissime
aial. hoc ſm silitudineꝫ illi⁹ scđario. equoca aūt ambo.
Scđo aūt querēdū ꝓp qd ꝙ ſm tp̄s p̄ncipalissimū est.
p̄oris signatuꝫ. aut q2 a p̄orib⁹ ſm tp̄s ꝛ alia p̄ora dicta
eē vñr. ꝛ ꝯsuetudini aūt hoc signatū est notius. qm̄ p̄or
genit⁹ siue ait homerus. Scđm aūt p̄oris moduꝫ vt ꝙ
nō ꝯuertit ſm essendi ꝯñtiam. qn̄ ad aliqd qdem posi
tum ipsuꝫ sequit. ad ipsum aūt positū aliud non sequi
tur. vt duobus quidem existentibus vnum semper est.
Uno aūt existente nō necesse duo esse. a quo igitur nō
seqt ꝯñtia. p̄us est illud. ꝛ quo posito sequit alteꝝ: poste
rius est illud. Iuniores aūt cōsueuerūt vocare tale p̄us
collatiuū qdē. nō coīferēs aūt. ꝛ coiterimēs qdē nō co
iterēptū aūt: que qdē Aristo. cōprehēdit in eo ꝙ est nō
ꝯuertunt ſm eēndi ꝯñtiā: nō ꝯuerti aūt dixit: q2 nō sic
exñtib⁹ duob⁹ ē vnū: ita exñte vno sūt duo: nō equalet
igit vnū ad duo: ſm seq ad eē vnius esse duo. sicut seq̄
bat ad eē duo eē vnū: p̄us igit qđ nō ꝯuertit ſm eēndi
ꝯñtiam. sic aūt ꝛ gen⁹ ondit nā p̄us eē spē: tāq́ꝫ cointeri
mēs qdē ꝛ nō cointerēptū. ꝛ collatū qdē nō coinferens
aūt. aiali qdē.n. interēpto cointerimitur hō. homie aūt
interēpto nō cointerimit animal. ꝛ ſm essendi ꝯñtiam
neqꝫ coexistit neqꝫ coifert cum aiali hō. sicut cū hoie
aial. sꝫ ꝓp qd nō dixit p̄us eē gen⁹ spē. ꝛ spēm idiuiduo.
ꝛ cām cāto. aut cōiorē fecit assignationē ꝛ generi ꝛ spēi
ꝯueniētē. Et adhuc qbusdā cāis: nā p̄cedentib⁹ cāta: vt
vnū est cā duoꝝ. Tertiuꝫ aūt modū p̄oris euꝫ q ſm or
dinē enūerat. ꝛ p̄suadet hūc ex demrātiuis scientijs: ve
lut in geometria. p̄ores eni sunt in ipsa διαγραμμα
των diffōnes: ꝛ dignitates: ꝛ petitiōes: ꝛ suppōnes: tāq́ꝫ
ordinē p̄cedentia. ꝛ in grāmatica p̄ora sunt elnta syllis:
sili ordine ꝛ in orōne aūt disceptatiua ꝛ ꝯcionatiua idē
ondit. ꝓhemia eni narratiōibus sūt p̄ora. ꝛ narratiōes
p̄suasionib⁹. Et forte hoc ꝓpriū exēplū. ſm solū ordinē
p̄us isinuat. In alijs qdē eni ꝛ vt cā p̄ora erāt. hic auteꝫ
ꝓhemiū nō est causa narratiōis. sꝫ ordine solo p̄existit.
Quartum ponit p̄oris modū. ſm quē melius ꝛ honora
ti⁹ p̄us eē po⁹ ꝛ excessu dicimus. sicut diuina mortalib⁹.
sic aūt ꝛ in ciuitatib⁹ ꝛ iter amicos honoratiores p̄ores
dr̄. hunc aūt modū alienissimū esse ait signatiōis ſm
p̄mū. nō q2 nō sint p̄ma vere ſm nāꝫ que meliora ꝛ ho
noratiora. sꝫ q2 nō valde cōsuetū est qđ p̄us in talibus.
parētes enim ꝛ doctores quāuis honoratiores existen
tes nō ꝯsueuimus ſm hoc p̄ores dicē: neqꝫ cognatū est
p̄oris nomē. sicut in alijs erat modis. Forte aūt nō ꝓ
pter ꝯsuetudinē alienissimū dixit esse p̄oris ꝛ posterio
ris modum hūc: in ꝯsuetudine eni sepe p̄us dicimus q2
honorati⁹. sꝫ q2 qđ p̄us ꝛ posteri⁹ in tali nā vult eē. vt in
tp̄e ꝛ in numero vnū ꝛ duo. ꝛ in orōne ꝓhemiū ꝛ narra
tio: ꝛ qđ ꝯñter aūt subiunctuꝫ est in adequātib⁹ ponit.
ꝛ nō in meliorib⁹ ꝛ deteriorib⁹ ſm ꝙ talia. q̄uis que cā

p̄ora ꝛ meliora sint. sꝫ nō ſꝫ meli⁹ hn̄t qđ p̄us ꝛ posteri
us. sꝫ ſm ꝙ eiusdē nāe aliqual'r exñtia antecedunt ꝛ se
quunt. Apponit aūt dictis ꝛ 5ᵐ modū p̄oris. ſꝫ quē ꝛ in
cōuertētib⁹ ſm eēndi ꝯñtiaꝫ. ꝛ que simul vñr existē. tn̄
prius dr̄ qđ cām ꝯtinet. vt in exēplo qđ proposuit. Res
eni cā est vere orōnis. sꝫ nō orō rei. fit aūt in ꝯñtib⁹ qn̄
qꝫ qdē vt factiua. vt in dicto exēplo. p̄re vō exñte ꝛ fili⁹
est: ꝛ ecōuerso. cā aūt factiua pr. qn̄ꝫ aūt vt mālis vt la
ter: sil' eni aq̄ ꝛ terra. mixtū aūt ex terra ꝛ aq̄ lutū. sꝫ aq̄
qdē ꝛ terra mālis cā. mixtio aūt formalis cā huius. qn̄
qꝫ qdē igit modis p̄oris exposuit ipse. hoc eniꝫ qdē ſm
tp̄s. ſm nām. ſm ordinē. ſm po^am. ſm cām. palā aūt q2
quot modis p̄mū. tot modis vtiqꝫ ꝛ qđ posteri⁹ dicet. q
aūt p̄one determinat p̄muꝫ. s. velut si p̄mā colūnaꝝ eā
que oriētalis dicamus. sicqdē ſm itellcm̄ hēat qđ p̄mū:
nulla rō est. Idē eni p̄muꝫ erit ꝛ posteri⁹. Si aūt adhuc
ꝛ nā hēat sub ordine reducet. Intellcm̄ aūt p̄mū sicut
finis: q2 p̄intelligimus finē. sicut ꝛ ꝓtectionē ante parie
tes ꝛ fundamēta ꝛ fossurā. hoc vtiqꝫ sub post tp̄e redu
cet. tp̄e eniꝫ intellect⁹ fieri p̄cedit. exñtia aūt ipsius tp̄e
qdē posterior. suba aūt p̄or. p̄ora eni suba que perfectio
ra: ꝙ qdē signatuꝫ p̄oris: nō videt mihi p̄termisisse: sic
Iamblic⁹ ait. Sed in q̄rto mō comprehēdisse. in quo ꝛ
qđ honorati⁹ ꝛ digni⁹ p̄mū dicebat. In alijs aūt p̄us di
cit: ꝛ p̄tē que in diffinitiōe rei quā qdē existimo vt ma
teriā acceptā cām: in q̄nto mō ꝯtineri eodē qdē mō: vt
mā totū sequit. non tn̄ ꝯuertit ſm essendi ꝯñam. dicit
aūt ꝛ finē p̄orē esse ꝛ noti⁹ ipsis: q̄uis posteri⁹ sit nā. In
metaphysicis aūt sic p̄us ꝛ posteri⁹ diuidit. Primū ait
est qđ ꝓpigus p̄ncipio alicui determiato. vl' simpl'r: vl'
nā: vel ad aliqd: vel alicubi: vel ab aliqb⁹. puta h qdeꝫ
ſm locū: eo ꝙ sit ꝓpingus: vel nā alicui loco determia
to: velut medio vel extremo vel ad qđcūq́ꝫ. qđ aūt re
moti⁹ posteri⁹. que aūt ſm tp̄s p̄ora: in his que fuerūt:
q̄ remotiora sunt a nūc. in futuris aūt que ꝓpingus. sic
qdē troica qdē p̄ora fuerunt his que medie: nemea aūt
pythys p̄ora fient. vtētib⁹ nob ipso nūc vt p̄ncipio. Alia
aūt sunt p̄ora ſm motū: qđ.n. ꝓpingus p̄mo mouēti pri
us. velut puer viro. pricipiū aūt ꝛ h aliqs simpl'r. aliud
aūt ſm potētiā: p̄ncipans.n. potētie ꝛ eo ꝙ potēti⁹ p̄us.
tale aūt est nō ſm electionē nec̄e alterū posteri⁹ sequi.
vt mouēte qdē illo moueat. nō mouēte aūt nō mouea
tur. p̄ncipiū.n. est ꝛ electio. aliud aūt ſm ordinē. hec aūt
sunt q̄cūq́ꝫ ad vnū determinatū distāt ſm rōnē: velut
παραστάτης .i. ꝓpe stans: hoc est socius in prelio. τρι
τοστάτης .i. tertio loco stantis: hoc est tertius socius in
p̄lio est p̄or: ꝛ παρανήτη est p̄or q̄ꝫ νήτη: eteniꝫ vbi q
dē p̄ncipalis: ibi ꝛ mediū p̄ncipiū: hec qdē igit p̄ora di
cunt h mō. Alio aūt mō qđ cognitiōe pri⁹: vt ꝛ simpl'r
p̄us. hoꝝ aūt aliter qdē ſm rōnē. aliter aūt ſm sensuꝫ.
ſm rōnē.n. vl'ia p̄ora. ſm sensuꝫ aūt singularia. Adhuc
p̄ora dr̄ p̄oꝝ passiones: velut rectitudo planitie prius.
qm̄ hec qdē linee est passio. hec aūt superficiei. dr̄ aūt
p̄ora ꝛ ſm nām ꝛ ſm subam: q̄cūq́ꝫ ipa qdē ꝯtigūt sine
alijs eē. illa aūt sine his nō ꝯtigūt. quō ꝛ plo vsus fuit. ꝛ
ipe hic. Sic qdē igit ibi p̄oris ꝛ posterioris modos enū
tiauit. ꝛ palā ꝙ ꝯtinent in his: qui in p̄dicamētis dicti
sunt. q qdē ſm tp̄s: ꝛ q ſm ordinē: ꝛ q ſm potētiā: in pri
mo. Que aūt ſm nāꝫ ꝛ cām in extremo: q̄nq́ꝫ vō modi
q in p̄dicamenta reducent ad supprema gnā sic. Qui q
deꝫ ſm tp̄s ad p̄dicamētū qn̄. q aūt ſm nām: ꝛ ſm coin
terimere qdē ꝛ nō coiterimi ꝛ q ſm potētiā ꝛ q ſm cau
saꝫ sub ea que ad aliqd: qui aūt ſm ordinē sub poni. pa
lam aūt ꝙ ꝛ posteri⁹ in eisdē erit p̄ñtis in qbus ꝛ p̄us. ꝛ
Straton autē lampsacen⁹ in libro de p̄ori ꝛ posteriori:
multos enumerauit modos. quos puto posse reduci sub
q̄nqꝫ que hic dr̄: velut ꝑtitiones illoꝝ exñtes. sub tp̄e
eni p̄us ordiabit. Qđ dr̄ ꝑfectū ꝑfecto p̄us. q2 extremū
in oībus est finis. Idē aūt ꝛ sub ordine. Adhuc aūt sub
ambob⁹ his: ꝛ qđ sub dignitate ꝛ po^a: ꝛ nā p̄us est: cuius
scia p̄or. velut vnitatis vel dualitatis. ꝛ multitudis. vel
paris ꝛ imparis. hec.n. neqꝫ ꝯuertunt ſm eēndi ꝯñam.
sicut neqꝫ scia ipsoꝝ. primū aūt ꝛ tp̄e ꝛ dignitate: quoꝝ
op⁹ p̄us: velut bonū malo. velut hec qdē salutis. hec aūt
corruptionis cā. est aūt esse p̄us q̄ꝫ corrūpi: ꝛ tp̄e ꝛ digni
tate. p̄mū aūt nā vt nō ꝯuertēs ſm eēndi ꝯñtiaꝫ: qđ q
dē poſe est esse altero nō exñte: vt loc⁹ corpore: ꝛ corpus
colore. Sil'r aūt ꝛ si alteꝝ in altero natū est fieri: velut
suba q̄li ꝛ q̄nto. Sic aūt ꝛ qđ ſm nāꝫ p̄us est eo qđ pter
nām. ꝛ lex illegalitate ꝛ hitus p̄uatiōe. Sub p̄ori aūt di
gnitate ꝛ po^a: ordinabunt vtiqꝫ que honoratiori ꝓpin
gora: vt q̄ntū quali p̄ordinabit vtiqꝫ. q2 q̄ntuꝫ qde pars
sube. q̄litas aūt nō. ꝛ ſm hoc qdē participat gnātione ꝛ
corruptiōe vt tp̄s. hoc aūt nō vt loc⁹. ꝛ hoc qdeꝫ sepabi
le. hoc aūt nō. sine sensu. qdē eniꝫ eē aiam impoſe est. si
ne scia aūt eē est poſe. ꝛ imptibile ptibili. p̄ncipio eni si
mili⁹. quare ꝛ circulo cētrū. ꝛ qđ magis p̄ori participat:
vt perpetuū qdē bono. corruptibile aūt malo. ꝛ par dua
litate. impar aūt trinitate. ꝛ si hoc qdeꝫ manet tp̄e aliq̄:
hoc aūt nō manet: velut corp⁹ motu ꝛ tp̄e. sub p̄us autē
ordine: erit vtiqꝫ qđ p̄us itermedio: posteri⁹ aūt qđ in
termedio posteri⁹. sub ꝯuertētib⁹ aūt vt causale p̄us vti
qꝫ erit. elntū eni ꝛ hoc ꝛ pars toto: vt finituꝫ ifinito. ꝛ si
alteꝝ vtroqꝫ: velut ęs statua. mālis.n. ꝛ sic cā: q2 ꝛ ipsuꝫ
ſm aliud ꝛ aliud: ꝛ p̄us ꝛ posteri⁹ esse poſe est. ꝛ ipsemet
Straton isinuauit tp̄s ꝛ locū: p̄ora ꝛ posteriora inuiceꝫ
eē demrāns.

¶ De Simul.

Simul aūt dr̄ simpl'r qdē ꝛ ꝓprijssi
me: quoꝝ gnātio in eodeꝫ tp̄e: neu
trū.n. taliū pri⁹ aut posteri⁹ est. siml'
aūt ſm ideꝫ tp̄s hec dr̄. Nā aūt sil'
dr̄: q̄cūq́ꝫ ꝯuertunt qdē ſm essendi ꝯñtiam.
nequaq̄ꝫ aūt cā eēndi alteꝝ alteri ē. velut in du
plo ꝛ dimidio: ꝯuertunt eni hec. duplo enim
exñte ē dimidiū: ꝛ dimidio exñte duplū ē. neu
truꝫ aūt neutri causa essendi est. Et que ex eo
dem genere cōtradiuidunt inuicē: simul natu
ra dicunt. ꝯtradiuidi aūt inuicem dicunt: que
ſm eandē diuisionē: velut volatile: gressiuuꝫ:
ꝛ aquatile. hec eni ꝯtradiuidunt inuicē ex eo
deꝫ genere existētia. animal eni diuidit in hec:
in volatile ꝛ gressiuū ꝛ aquatile. ꝛ nihil horū
pri⁹ aut posterius: sed simul natura vident eē.
Diuidet aūt vtiq́ꝫ ꝛ vnūquodq́ꝫ taliū in spe
cies iteꝝ: velut volatile ꝛ gressiuum ꝛ aquati
le. quare illa sunt simul natura quecūq́ꝫ ex eo
dem genere: ſm eandē diuisioneꝫ sunt. genera
aūt spēbus semper priora sunt. nō eni ꝯuertū
tur ſm essendi ꝯsequentiā. puta aquatili qdeꝫ
existēte est aial. aniali aūt existēte nō necesse aq̄
tile esse. Simul igit natura dicuntur: quecū
q́ꝫ ꝯuertunt quidē ſm essendi ꝯsequentiā. nul
laten⁹ aūt alteꝝ alteri causa eēndi est. ꝛ que ex

eodē gn̄e ꝯdiuisa inuicem. Simplr aūt simul sunt quorum generatio in eodem tempore.

Cum in ſmone de ad aliqd vsus fuisset ipso sil. merito ⁊ de ipso ꝓponit docere. post ꝑus aūt ⁊ posteri⁹ ordinat ipm sil: qꝛ opponit ad illa vt innuit eo ꝙ significent̄ negone ipsoꝝ. ꝓpter qđ ⁊ modos ipsi⁹ siml fere oppositos modis illoꝝ: ⁊ ſm ordinē aliqualr eūdē enūerauit. pmo qdez.n. ponit ſm quē simplr ⁊ ꝓpriissime dici ait: sil. quoꝝ gn̄atio in eodē tpe est. eteni ibi ꝙ ſm tps ꝑus ꝑordinauit. ſm ꝙ seni⁹ alterū altero ⁊ antiquus dicebat̄. simplr aūt ⁊ ꝓprie. ⁊ hoc sil dici ait. ꝙ ſm tps vt in vsu ꝯsuetū. Scđm aūt sign̄atuz ipsi⁹ simul ponit qđ qdē scđo ⁊ qnto ꝑoris ⁊ posterioris sign̄ato apposuit merito. hoc qdē eni erat nō ꝯuertēs ſm essendi ꝯsequētiā: ⁊ sic qđ ꝑus habuit. h aūt ꝯuertēs qdē sz vt cāe ⁊ cāti erat ꝯuertētia: ⁊ sic iteꝝ hoc qdē ꝑus erat h autē posteri⁹. in ipso aūt simul ſm ꝙ qdē ꝯuertunt̄ opponitur nō ꝯuertēti. Inquātū aūt tāꝗ exequātibus: vt cā ⁊ cāto. sicut se hēt duplū ⁊ dimidiū. ſm hoc aūt sign̄atuz ipsi⁹ simul que ad aliqd simul dicebant̄. eteni coiferūt ⁊ coiterimunt semꝑ inuicē duplū ⁊ dimidiū: ⁊ neutruz alteri⁹ causa est. Tertiū ipsi⁹ simul sign̄atum tradit dicēs. simul que ex eodē genere sunt ꝯdiuisa inuicē. Contradiuidi aūt dr̄ que ſm vnā ⁊ eandez diuisionē relata: vnius generis sunt. quādo generis ples fiunt diuisiones. he qdē ⁊ eq ordinis vt quādo corpoꝝ hec qdez calida. hec aūt frigida dicimus. vel hec qdē aiata. hec autē inaiata. ⁊ vocant has supdiuisiones. alie aūt prius ⁊ posterius habētes. vt quādo animatū. idez aūt dicere animal. diuidim⁹ in volatile ⁊ terrestre ⁊ aquatile. ⁊ vocāt hāc animalis subdiuisionē. Cōtradiuisio vo est que ſm vnā ⁊ eādē decisionē fit decisoꝝ oppositio: vt animato inanimatuz ꝯdiuidit̄. ex eadez decisione facta. volatili aūt gressiuuz ⁊ aquatile. ⁊ vnūquodqz aūt hoꝝ in spēs rursum diuidit̄. ⁊ erunt ille spēs simul nā. tāꝗ ꝯdiuise ex eodē genere. nulla.n. ipsaꝝ prius vel posterius ꝯsiderat̄. sicut in alijs diuisionib⁹: que ſm pmā diuisionē ꝑora erant his que ſm posteriorē: vt vtiqz coiterimentia qdē. nō aūt cointerempta. ⁊ coillata qdē: nō coinferentia aūt. idē aūt dicere nō ꝯuertētia ſm essendi ꝯn̄tiaz. eteni aiali existēte nō semper aquatile. aquatili aūt existente semper aial. ⁊ animali qdē interempto interimitur aquatile. aquatili aūt interēpto nō interimit̄ anial. huic itaqꝫ simul videt̄ nullū oppositūz ꝑus ⁊ posterius traditūz esse. Dicit aūt Jamblicus opponi huic ſm posteriorē ⁊ priorē diuisionē facta. vt animatū qđ ex priori diuisione acceptū est: ꝑus est volatili: qđ ex scđa diuisione. neqꝫ.n. ꝯuertunt̄ hec ſm essendi ꝯn̄tiam. quare ⁊ hoc sign̄atū ipsius simul scđo modo ꝑoris ⁊ posterioris opponet̄ vtiqꝫ in quo gn̄a ⁊ spēs ordinant̄. Jamblic⁹ vo aial in rōnale ⁊ irrōnale diuidēs. ⁊ irrōnale in volatile ⁊ terrestre ⁊ aquatile ꝑus volatili rōnale ponit. sic autē ait ⁊ in dignitatib⁹: que qdē simplicia ⁊ nō simplicia diuidunt in ea que simul diuisionem faciebāt. alij aūt in simplicia ⁊ cōnexa ⁊ ꝯiugata nō recte. hui⁹.n. nō simplicis ⁊ opponi simplici spēs sunt: qđ cōnexū ⁊ qđ cōiugatum. videt̄ aūt ait ⁊ ordine eē quedā simul his que ſm ordinē ꝑorib⁹ ⁊ posteriorib⁹ opposita: sicut que equi honoris ⁊ que equalis dignitatis. aut possunt que ex eodē gn̄e ꝯdiuiduntur cōius simul ⁊ nā ⁊ ordine dici: magis eni ordine hec simul ꝗ natura. siqdez nā simul que coexistunt inuicē ⁊ cointerimūt. sicut se hēt in his que ad aliqd. nō sic aūt se hn̄t adinuicē que ex eodē gn̄e ꝯdiuidunt̄. Attēdenduz aūt ꝙ ⁊ adequās ⁊ qđ equi honoris nō vtiqꝫ ſm ordinē hēbit similtatē. neqꝫ.n. ꝙ sz ordinē ꝑus ⁊ posteri⁹: in dignitatis vel honoris excessu ⁊ defectu ꝑus ⁊ posteri⁹ dicebat̄ hēre. sed magis in prioribus pōne. vt ꝓhemiū ꝑus dicebat̄ narratiōe ſm ordinem. Oꝛ autez equalis dignitatis ⁊ equi honoris: quarto magis mō ꝑoris ⁊ posterioris opponit̄. qđ ſm digni⁹ ⁊ honoratius. qđ qdē tāꝗ euidens verisilē ab Aꝝ. ꝑtermissum esse. ſm ordinē aūt simul erūt vtiqꝫ eandē habentia pōnē. vt plura ꝓhemia siml vtiqꝫ dicant̄ ꝑordinata eē ante narrationē. ⁊ est qdā in ipsis ordo. Forte aūt ꝯdiuisa hec ei que ſm ordinē ꝑori ⁊ posteriori opponuntur. que eq ordinis exn̄tia ⁊ eundē ordinē hn̄tia. Jamblicus vo dicit. forte aūt ꝙ ꝓpriū simul: neqꝫ tolerat ordinē. ordo.n. in disgregatiōe. ¶ Notādū aūt ait Jāblicus. ꝙ in omni genere opz quasdaz ꝯdiuisas esse spēs: ⁊ simul esse nā. qđ nō est in his in qb⁹ hoc qdē pri⁹ est h aūt posteri⁹. ⁊ qđ volatile ⁊ gressibile ⁊ aquatile species anialis sunt. sunt aūt simul ⁊ que in eodē loco facta inuicē: sicut ꝑus ⁊ posterius dicebat̄ ſm locū: que enim in eodem loco ⁊ in eodez vase sunt ἅμα. i. simul tpe dicimus: ὁμοῦ. i. simul loco. Ipsum aūt ἅμα ipsi ὁμοῦ eodē mō dicit̄. Jam itaqꝫ ἅμα bellūqꝫ domat ⁊ pestilētia achiuos: ait Homerus. ⁊ poni aūt simul dicemus locata in eodē loco. ⁊ habitare simul habitātes in eadem domo. Abutunt̄ aūt ⁊ ipso simul in operantibus cōiter aliqd: sicut in simul ꝯuersantib⁹. Forte aūt nullū horū dictoꝝ simul ꝓprie posse est dicere: nisi forte extensiue. neqꝫ eni in eodē loco duo corpora esse. neqꝫ poni est possibile. vt simul dicant̄ ꝓprie. ꝓpter qđ ⁊ ꝑtermisit ipsa Aꝝ. ¶ Notādū aūt ⁊ hoc ait Jamblicus: ꝙ ſm tps simul opponim⁹ ei qđ ſm tps ꝑus ⁊ posteri⁹. In his autē que ſm locū opponit̄ seꝑatiz. hoc aūt duplex: h qdez in alio ⁊ alio loco. h aūt ſm vnū cui opponit̄ qđ cōiter. velut portamus h cōiter. neqꝫ ſm locū neqꝫ sz tps cōiter dicētes: sz ſm actū. Forte aūt in mathe^ca ꝑus ⁊ posteri⁹ sz locū ꝺterminaret̄. ꝑus qdē ⁊ sz locū dicēs. ꝺterminato sz locū ꝑncipio ꝓxim⁹. posteri⁹ aūt qđ remoti⁹ est. ⁊ sil sz locū ꝑori huic ⁊ posteriori oppo^m. ¶ Est aūt ⁊ aliud sil sz locū ei qđ ſm locū seꝑatiz oppositū. Si aūt aliqs dubitat ꝑꝑ qđ nō oia hec ꝑtractauit Aꝝ. sufficiēter. dicemus: ꝙ quecūqꝫ ad explanationē ꝑacceptoꝝ ipsi cōgruebāt hic dearticulauit: supflua ꝑtermittens ꝑꝑ modestiaz introductiōis: qn̄ sil eē ꝗ ex eodē gn̄e ꝯdiuidunt̄ inuicē ad illa hn̄t relōnē alioꝝ geneꝝ. ⁊ nō subinuicē ordinatoꝝ. ⁊ ꝙ nihil magl ī substātijs alia alijs sube. ⁊ ꝯuerti aūt nō cā exn̄te altero: in his que ad aliqd dicebat̄. qn̄ simul nā ipsa eē dixit: ꝓpter qđ ⁊ nūc simul ꝑ simul eē nā docuit: tāꝗ ꝯueniēs dictis. Sz hec qdē de his.

¶ De motu.

Motus aūt sunt spēs sex: gn̄ō. corruptio. augmētū. diminutio. alteratio ⁊ que sz locū mutatio. Alij qdē igit̄ mot⁹: māifestū ꝙ alteri abinuicē sunt. nō.n. est gn̄o corruptio. neqꝫ augmētatio diminutio. neqz ſm locū mutatio. Silr aūt ⁊ alij. In alteratiōe aūt hz ꝗdā dubitatiōnē. ne forte necīū sit qđ alterat̄: sz aliquē reliquoꝝ motuū alterari. h aūt nō est veꝝ. fere.n. sz oēs passiōes vel plurimas alterari accidit nobis. nullo aliorū motuum cōicāte. neqz augeri necīū: qđ ſm passionez mouet̄: neqz diminui. Silr aūt ⁊ in alijs.

quare

quare altera vtiqz erit: ꝑter alios mot⁹ alteratio. si.n. esset eadem oportebat qđ alterat̄ cōfestim ⁊ augeri: vel minui: vel aliquem alioruz motuū assequi. sed nō necesse. Silr autē ⁊ qđ augmentat̄: vel aliquo alio motu mouet̄ alterari oportebat. sed sunt aliqua que augmentata nō alterant̄. velut tetragonū gnomone circūposito: creuit qdem: nō est aūt alteratū. Similiter ⁊ in alijs talibus: q̄re alteri vtiqz erunt motus abinuicem.

Meminit quidē motus ⁊ in sermone de quantitate. ꝑdicamēta aūt ipsi⁹ facē ⁊ pati ita se hēbāt cognate ad motū: vt gen⁹ amboꝝ motus putaret̄: vt qbuscūqꝫ phoꝝ. merito igit̄ ⁊ de motu dicit spēs mot⁹ diuidēs: hoc est trāsmutationis. largius eni motū dixit pro transmutatione. Qm̄ enim in sermonibus de suba: īdiuiduā subaz sz sui trāsmutationē dixit suscipe ꝯria: merito didit trāsmutationē. ⁊ spēs āt cōius dixit. nō eni videt̄ ipsi genus esse transmutatio quaz diuidit in quito nālis auditus: in generationē ⁊ corruptionē ⁊ in alias transmutationes: quas motus vocat augmētationē diminutionē alterationē ⁊ ſm locuz mutationē. sed que quidez suba motus ⁊ quis terminus ipsius ⁊ si genus est: aut nō: ⁊ alia de ipso diligētia theoremata in alijs perscrutata sunt: cū sint nālis negocij ꝓpria. Diuisiones aūt ipsius quasdā tradidit: qđ quidē cōsueuit fieri in introductionibus: ⁊ has cōsiderādū tm̄ ꝑcedētib⁹ ꝙ nunc de motu: nō de ītellectuali aut aiali sermo: sed de nāli ⁊ corporali. Qm̄ igit̄ qđ mouet̄ vt corpus ab eo in quo erat prius exit: exeūt aūt hec quidez ſm subam: hec aūt ſm quātitatē. hec aūt ſm qualitatē. hec aūt sz locum facientia trāsmutationez. cōiter vbiqz eo ꝙ est transmutari cōsiderato quatuor fiunt dr̄e: quarū quedā duplices: que quidē eni ſm subam sunt gn̄atio ⁊ corruptio: que aūt ſm quātitatē augmētatio ⁊ diminutio. que aūt ſm qualitatē alteratio. que aūt ſm locū latio. diuisa ⁊ hec in eā que circulo ⁊ in eā que in rectum ⁊ in mixtaz. ¶ Arguit aūt Nicostratus: ꝙ in nāli quidem auditu generationē ⁊ corruptionē nō vult esse motus. hic autē ⁊ ipsas īter motus ꝯnumerat: ꝗuis facile erat videre: ꝙ ꝑmo quidē verisimile erat cōiter hic nomie motus vti pro trāsmutatione. Cum hic vt in ītroductione ſm ꝯsuetudinē que inualuit vsus fuit noīe. posteri⁹ aūt in nāli auditu ꝑncipalē de hoc faciens sermonē. id qđ placet sibi approbat: que fiunt ⁊ corrumpunt̄: nō volens dicere moueri: qꝛ motus subsistentiū est: trāsmutari aūt ⁊ hec ⁊ illa: ꝓpter qđ cōmunē posuit transmutationē ibi ⁊ gn̄ationē ⁊ corruptionē: nō adhuc motus: sed transmutationes determinauit. ¶ Sciēdū aūt ꝙ Democritus ꝑncipia entiū in athomis supponēs: solū illuz qui ſm locū induxit motū. nā ⁊ que alterant̄ ſm locuz existimabat moueri. latere aūt in eo ꝙ non oēs partes transferant̄: sed quedā occulte nobis existentes: ꝓpter quod sola vident̄ ſm locum moueri sensibilia cōcreta transmutantia locū ex loco: vel tota simul: vel quorum vicissim sensibiles partes mouent̄ transmutantia loca inuicē: vt partes semicirculi ⁊ sphere: qn̄ circa axem reuolutio fit. Plato aūt cōsiderans ꝙ multa eoꝝ que mouent̄: non ſm locū mouent̄: vt que calefiunt ⁊ dealbantur scđam introduxit alterationē tanꝗ aliā a transmutatione ſm locū: ⁊ neqz ſm partiū transpositionē: neqz ſm totoꝝ elocationē factū. Aristo. autē ⁊ eam que ſm quantitatē apposuit: vt quidē volunt quidā mixtā existentē: ex alteratiōe ⁊ corruptione. magis aūt simplicē existentē: ab alteratione eniz differt quantū quātitas a qualitate differt: a corruptione aūt: qꝛ nō deserit locuz: vt que ferunt̄: sed vel assumit locum ampliorē ꝗ a ꝑncipio qđ crescit: vel minuit qđ minorat̄: vel assumptiones vel diminutiones loci ſm accn̄s fiunt. ꝑncipalr aūt qui ſm quantū cōsistit motus. Plato vo oēm que ſm speciem dr̄iam manēte subto tanꝗ alterantez: sed non aliud facientē: alterationē vocauit. Cecidit aūt sub ipa ⁊ augmentatio ⁊ ſm qualitatē trāsmutatio. Forte aūt ⁊ augmētatio ⁊ diminutio in medio gn̄ationis ⁊ corruptionis ⁊ alteratiōis cōsistūt. nā ſm ꝙ sube qdē appositio fit ⁊ abiectio: generationi ⁊ corruptiōi assimilant̄. Inquantū aūt vo manente eadē specie trāsmutatio fit alteratio magis est qđ euenit. Sciunt vo ⁊ Plato augmentationē ⁊ diminutionē ⁊ an̄ Aristo. in decimo legū ita scribens. Atqui cōgregata quidē augent̄: disgregata aūt minuunt̄: tūc quādo cōstitutus ordo singuloꝝ permanet. Ipse vo nō solū sex sed octo facit nāliuz motuū species: apponēs his cōgregationē ⁊ disgregationē corporū: sequētē quidē motū ſm locū. aliū aūt preter ipz existentē. ¶ Notat aūt Aristo. Nicostratus tanꝗ non bene ostēderit diuersaz alterationē ab augmentatione per exemplū penes tetragonū ⁊ gnomonis circūpositionē: tāꝗ augmētato qdē nō alterato āt. Duplices eni ait esse figuras: has qdē corpales ⁊ māles. has aūt ⁊ mathematicas ⁊ imāles: si qdē de imāli dicat tetragono neqꝫ alterat̄ neqꝫ augmentat̄ illud: cū sint imutabilia illa ⁊ inalterabilia: velut extra qualitatē existētia: ⁊ ex mām. Si aūt de māli dicat hoc sicut auget̄ sic ⁊ alterat̄. Qui aūt hec dicit videt̄ nō determinare ſm Aristo. alterationē in transmutatione ſm qualitatē. augmētationez aūt in ea que ſm quantitatē: sed sicut dictū est ꝑus: oēz eni ſm spēm trāsmutationē manēte subto alterationē vocat: qꝛ ⁊ qđ auget̄ mox alterari ait. Oportebat autez itelligere ꝙ ⁊ augeri posse in eadē forma manēs ⁊ in eadem qualitate ſm magnitudinē solū facta dr̄ia: vt quādo spēs Alexandri: ⁊ in lapide anuli dicitur: ⁊ in atho. i. in mōte quodā in silitudinē Alexādri in colossum sculptura facta: ꝓpter qđ ⁊ qui singulātes qualis ex puero vsqz ad senectutē idē permanere dicit̄ quātitate transmutata. specie autē manente ⁊ rursum eadez manente magnitudine nihil ꝓhibet transmutari ſm q̄litatē: sic vinū versum mutatū est quidē ſm qualitatem. manet aūt quātitate idē. ¶ Sed qs sit gnomō: ⁊ qūo tetragonū crescit circūpōne gnomonis euidētius ꝓpter ignorantes geometricas dicendū tetragonum vocat̄ figura

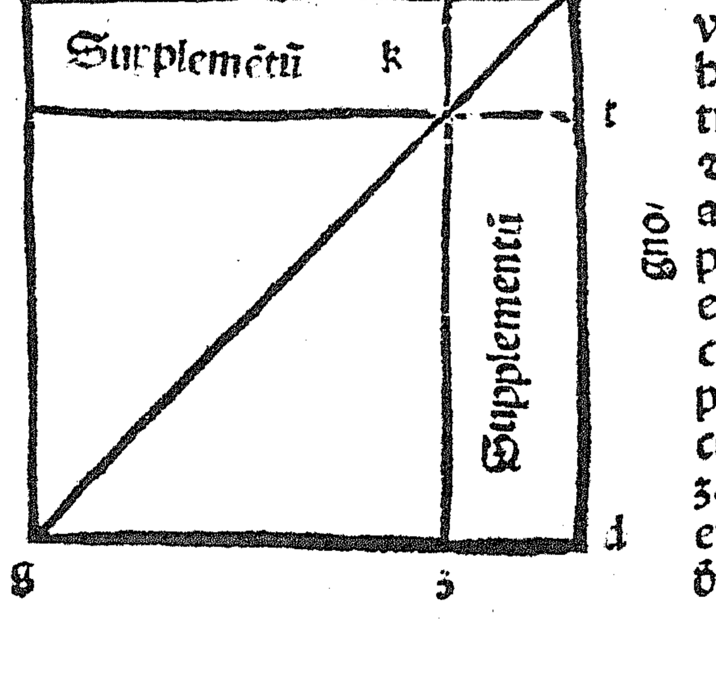

que quatuor latera ⁊ angulos eq̄les adinuicē habēs. velut. a.b.g.d huius diametri dicat̄. b.g. ⁊ accipiat̄ in a.b. qđcunqz punctū. puta e. ⁊ per. e. cuicūqz. a.g.b.d paralella ducat̄: scilicz. e. z. per. k. quod est cōmunis ꝺcisio diame

trī: ⁊ ducte paralelle cuicūq; a.b.g.d. paralella ducat̄. s. h.t. ⁊ in a.b.g.d. cōtinētia quatuor existentibus quadrati costis. scilicet k.a. ⁊ adhuc. b.k. ⁊. k.g. ⁊ k.d. q̄drata sūt. que aūt. a.k.k.d. que q̄dē supplemēta dicunt̄: velut cōplētia totā figurā: cū duobus tetragonis: p̄ncipalē habētibus ordinē: ppter determinatū. hec igitur duo supplemēta. scilicet. a.k.k.d. cū vno tetragonoꝝ quocūq; gnomon vocant̄: ⁊ q2 tertio elͣto qd̄ est assimilat̄ figura: ⁊ q2 gnomotiçat ⁊ iudicat qd̄ reliquū. nam ablatus similis figure totum quod a principio residuum facit: ⁊ appositus similis figure totū ei qd̄ a p̄ncipio. Qm̄ igit̄ tetragonū est qd̄ relinquit̄: ablato gnomone. palā; q ⁊ si tetragono gnomon apponatur: tetragonum fit totum. qualitate quidem manente tetragonum enī quantitate autē transmutata. maius enim ex minori. Si igitur neq; crescens neq; decrescens tetragonum alterationē sustinet. palā; q alij qui f̄m augmentū ⁊ diminutionē. alij autem qui f̄m alterationē. ¶ Cum dixisset autem de alijs transmutationibus: tanq̄ euidenter differentibus abinuicē. in alteratione ait esse dubitationē. ne forte qd̄ alterat̄ ⁊ f̄m alium motum semper mouet̄ cum ipso alterari: sicut aiūt quidā f̄m locū moueri. Isti aūt Democritū sequētes: ⁊ de alijs motibus dubitant: neq; qui oēs ad lationē reducūt: sed ⁊ si cōcedant qui hoc dicunt: partium trāsitu facere alterationē: ⁊ sic aliud quidem transmutatio partiū: f̄m locū existens. aliud aūt alteratio toti cōueniens: non transmutato f̄m locum: ⁊ in augmentatione autē similr̄. alia quidem partium latio: aliud autē alterati motus nunq̄ trāslati. Si igitur aliud quidē latio. aliud autē qd̄ alteratur: ⁊ augmentatur ⁊ diminuit̄: nō vtiq; erit idem latio cum talib⁹ motibus. merito autem ⁊ in alteratione esse maxime dubitationē ait: q2 alijs motibus cōsueuit assequi alteratio. eteni crescentibus ⁊ decrescētibus ⁊ his que fiunt ⁊ corrumpunt̄. Alteratis enim aliquibus: que f̄m vnūqdq; horū fit: ⁊ que f̄m locū mouent̄: vel q̄escūt: calefiunt ⁊ infrigidant̄ ⁊ coloꝝ habent differentias. Si igitur alij alicui motui: vel alijs semper assequitur alteratio: non vtiq; erit motus f̄m se determinatus. Dicūt vtiq; ⁊ q circa Democritum ⁊ posterius qui circa Epicurū: athomos impassibiles: ⁊ sine qualitate: supponētes aliarum qualitatum: penes figuras ⁊ aliqualē ipsorū cōpositionem aduenire aiunt alias qualitates: ⁊ eas que simplices vt caliditates ⁊ leuitates ⁊ eas que f̄m colores ⁊ sapores. Si autē aliquali cōpositione athomoꝝ. hec ⁊ alteratio in transmutatione f̄m ipsa vtiq; erit. aliqualis aūt compositio ipsoꝝ: ⁊ transpositio ⁊ ordo: nō aliunde q̄ ex latione: ⁊ ex locali motu est: quare alteratio lationi eadem: vel assequens ad ipsā: ⁊ huiusmodi qd. Sed si quidem ait alteratio aliorū motuū alicui idem erat. oportebat qd̄ alterat̄ ⁊ illo motu semp moueri. non aūt videmus multa albata ⁊ calētia: ⁊ f̄m alias qualitates transmutantia: ⁊ neq; augmentata vel diminuta: vl' genita vel corrupta: neq; etiam f̄m locum transmutātia. Similr̄ autē ⁊ qd̄ mouet̄ alio motu: velut quod auget̄. Si augmentationi idem sit mox ⁊ alterari. multa autē crescentia non alterant̄: sicut qd̄ crescit circūpositione gnomonis tetragonum: ⁊ mirabilr̄ in augmentatione non coexistentem totaliter alterationē. In alijs autem motibus difficile non coexistere ipsam: eteni qd̄ f̄m locum mouetur calefit: ⁊ caliditati color differens asseq̄tur: ⁊ qd̄ fit ⁊ corrumpitur alteratis quibusdā: illis mouetur motibus: propter quod in alteratione quidē dubitatio locum habebat: q̄uis coexistat autē non ppter hoc eadem est illis: sed quod quidem alia a latione est alteratio ostensum est: siquidem ⁊ f̄m ponentes eandē alterius quidem est latio partiū vt aiunt: alterius aūt alteratio. s. totius. Q2 aūt alius ab augmentatione: sufficienter ex augmentatione tetragoni ostensū est: ⁊ a generatione aūt ⁊ corruptione altera est alteratio: eteni; saluato subiecto fit. generatio autē ⁊ corruptio. hec q̄dē ex non ente ad ens. hec autē ex ente ad non ens. In hoc aūt ab alijs generatio ⁊ corruptio differunt. totalr̄ autē quo differunt quatuor predicamēta abinuicē: substantia ⁊ quantitas: ⁊ qualitas: ⁊ vbi: hoc ⁊ que f̄m hos motus different.

¶ Est aūt simplr̄: motui quidē quies cōtraria. Singularibus autē que singulares: gn̄ationi quidē corruptio ɔ̄riū. augmētationi aūt diminutio. mutationi aūt f̄m locū: quies f̄m locū. maxime aūt videt̄ opponi: ⁊ que ad cōtrariū locū transmutatio: velut ei que deorsum q̄ sursum: ei q̄ sursum que deorsum. Reliquo autē assignatorū motuū nō facile est assignare quid quidē sit cōtrariū. videt̄ eni nihil esse aliqd ipsi contrarium: nisi aliquis ⁊ in hoc: eā que f̄m quale quietem opponat: ei que ad cōtrarium qualis transmutationi: sicut ⁊ in ea que f̄m locum transmutatio: eam que f̄m locū quietem: vel eam que in cōtrariū locum transmutationem. est enim ⁊ alteratio trāsmutatio f̄m quale. Quare opponetur ei qui f̄m quale motui ea que f̄m quale quies: vel que in contrarium qualitatis transmutatio. puta albū fieri: ei que est nigrū fieri. alteratur eni in contraria: qualitatis transmutatione facta.

¶ Sicut quedam predicamentorū: ita ⁊ motū susceptiuum esse contrarij ponens: simpliciter quidem motui quietem contrariā esse ait: quietē non stationē vocās: sed motus negationē ⁊ priuationem: singularibus autē a motibus: singulares motus. generationi quidem corruptionem. augmentationi autem diminutionē. he enī ⁊ f̄m cōiugationes oppositas preinducte sunt. Qui aūt f̄m locum: vnus esse videtur: quid vtiq; habebit cōtrarium: vel inquantū quidem motus f̄m locū: quietē f̄m locum. Inquantum autem contrarij sunt locales. cōtrarium enim quod sursum: ei quod deorsū f̄m hoc ⁊ motus inuenietur contrarius: qui ad contrarium locū: velut motus ad deorsum: motui ad sursum. Reliquo aūt motuum: hoc est alterationi: que est motus f̄m quale: non facile ait assignare contrariū: non quia non sunt q̄litates contrarie: ⁊ motus f̄m ipsas: sed q2 non est consuetus: qui f̄m hoc oppositionis intellectus: sed ⁊ quia neq; motus sic euidens qui f̄m alterationē: vt qui f̄m locum: parum autem scientibus apparet: propter quod f̄m analogiam traducere vult: ea que in locali motu dicta sunt. ad motū f̄m quale: ⁊ apponere motui f̄m quale quietem in eodem quali transmutati: ⁊ trāsmutationem ex contrario quali in hoc: velut ei que ex albo in nigrum: quā vocant denigrationem: ⁊ eā que ex nigro in album: quam vocant dealbationē: motui vero ex albo in nigrum quietem in albo non opponendū. obstare enim oportet econtrario: sed non in ipsum obuiare. quietem autem intelligendum ait Jamblicus motus

p̄uationē

priuationē quā abusiue ɔ̄riā vocauit. ¶ Querunt autē ⁊ in generatione ⁊ corruptiōe quas ipsas quietes opponendū. Et dicūt gn̄ationi q̄dē: eā q̄ in nō esse s; in eo q p̄us. corruptioni aūt eā q̄ in eēndo. Sic aūt ⁊ augmētationi q̄dē que f̄m imp̄fectū quies opponit̄. diminutioni aūt que f̄m perfectū. ¶ Plotinus aūt istat: q negatio est ipsius moueri quies: propter qd̄ neq; in gn̄e alio quies. Deinde querēs ppter quid non ⁊ motus negatio est statiōis: q2 ait ibi ferēs motus est: ⁊ q2 motus opus: ⁊ est aliud aliqd operans: ⁊ velut pellens subm: ⁊ mille agens idē ⁊ corrūpēs: quies aūt vniuscuiusq;: nihil est aliud preter ipsum: sign̄at aūt solū q motū non habet. In intellectualibus aūt ait nō idē modus: eo q alterū nō interimat alterū: sed ambo simul sint: ⁊ motus ⁊ status. Boethus v̄o oppositā quietē motui f̄m qualitatē, nō vult qualitatē esse: neq; eā que f̄m magnitudinem: neq; eā que f̄m subam: dicēs hoc euidēs esse ex ea que f̄m locū. Irrationale eni eā que in loco quietationē locū vocare. Sed neq; negationes motuū qui f̄m ipsos quietes esse ɔcedit f̄m habitudinē esse quiescētiā ⁊ motum: ad tēpus ⁊ spēm f̄m qdcūq; cōtigerit moueri aliquid vel quiescere. videt̄ eni ait tēpus nā hr̄e vt semp fluat: ⁊ ad altera transeat: ppter hoc aūt coadest omni motui ⁊ quieti. motus quidē igit̄ similr̄ h; ad tempus ⁊ locū: velut in latione hr̄e ait similr̄: ppter fieri f̄m alterū ⁊ alterū semper. q̄escētia aūt ɔ̄rie ait ad locū se habet ⁊ tēpus. tēpus quidē nunq̄ idē: locus aūt semper idē: q̄re habitudo hec ad tēpus ⁊ locū differēs existēs: qn̄q; q̄dē q̄es: qn̄q; aūt motus fit: ⁊ in alijs ait f̄m eandē dicemus: qn̄ quidē eadē habitudo: fuerit subti ad tēpus: ⁊ ad magnitudinē motū esse: qn̄ autē ɔ̄ria ei q̄ f̄m magnitudinē quietē. idem aūt ⁊ de alteratione dōm: quare palā ait ex his: q non ipsa magnitudo: neq; ipsa spēs: neq; ipse locus est quies: sed que ad vnūqdq; horū simul ⁊ ad tēpus habitudo: ⁊ modi igitur quietū hi idē qui q̄dē ⁊ motuū: f̄m vnūqdq; eni habitudo ipsi⁹ ostēsa est: cōtrarietas in his que mouent̄ ⁊ in quiescētibus. hec quidē igit̄ Boethus f̄m suā solertiā differit: Forte aūt neq; motus: neq; quies est habitudo ad tempus. si quidē numerus motus tēpus. Sed existimo dignū inquisitione: ppter quid motui nō stationē opponimus vt spēm spēi. generū eni entis apud Platonē ⁊ motus est: ⁊ statio: ⁊ sicut motus est: quēadmodū dictorū generꝝ ita eē op; semp ⁊ stationē oppositā motui: nō eni fit solū suba ⁊ corrūpit̄. Sed etiā est: ⁊ hoc f̄m stationē hēt: ⁊ f̄m locū nō mouet̄ solū corpa: sed etiā stāt: ⁊ statio hec nō negatio est motus: nō eni f̄m negationē motus stat circa centrū terra: sicut neq; celū f̄m negationē stationis circulo mouet̄. hēt eni ⁊ statio nō minorē motu opationē: vt manifestat q neq; ipse est motus statione penitus interempta. Sed si forte quietē hanc: que est vt negatio mot⁹ ponēdū vt in his que vi mouētur: sicut in iactu violento: in aere habito. hic eni nō est statio: sed negatio oīno motus ⁊ quies: ppter qd̄ tā hāc vt p̄uationē opponētes motui: bene opponemus: vt v̄o ɔ̄riā spēm stationē opponēdū existimo eā que ante motū: ⁊ post motū. Forte aūt ⁊ eā que in ipso motu. Et illd̄ aūt nō pretermittamus inquirere: ppter quid trāsmutatione existente in rebus generabilibus: f̄m vnūqdq; predicamētoꝝ penes quatuor sola determinauit transmutationes. s. subam: quātitatē: qualitatē: ⁊ etiam vbi: nunquid eni ⁊ f̄m qn̄ transmutamur: qn̄ ex iuuenibus senes: ⁊ ex pueris efficimur antiqui. f̄m aliquid autē: qn̄ ex inimicis amici: ⁊ ex sinistris dextri: ⁊ ex ineq̄lib⁹ eq̄les: f̄m facere ⁊ pati palā. q̄uo ad ɔ̄ria semp trāsmutamur: ⁊ poni aūt multas accipit trāsmutationes. testatur aūt lectus. maxime aūt in se extēdētibus. habētes autē sepe anulū: vel armati transmutamur ad non hr̄e vel ad alia pro his hr̄e: ppter qd igit̄ ab inferiori q̄dē loco ad superiorē: ⁊ ab albo colore ad nigrū per motū transimus. In dictis autē trāsmutationibus nō adhuc motuū ponimus spēs. neq; eni dicet aliqs existimo sub quatuor speciebus trāsmutationū ⁊ dicta reduci: qm̄ sic quidē ⁊ p̄dicamēta sex sub quatuor reducerent̄. Quod aūt maxime miror: q̄uo f̄m locū cōsiderātes: f̄m tēpus nō cōsiderauerūt: nisi forte qui motum tēporis ponit: ⁊ tēpus tēporis dicere cogetur. q̄uo aūt Aristo. in tertio ph̄ice plane dicēs q̄re motus ⁊ trāsmutationis sūt species tot quot entis. tn̄ ⁊ in q̄nto tractationis illius ⁊ hic nō iā decē: sed quatuor spēs motus enumerat: qm̄ aūt in quinto n̄alis auditus ⁊ causas assignare p̄ponit Ax. ppter quas in alijs gn̄ibus nō ait esse motū vl' trāsmutationē. ad illas aūt defensiones tētaui aliqd dicere in scholis super illud negociū: ne aūt aliqs existimet me p̄sumptuosū valde imoderate male dn̄te ad ορνιχα diuū Jouis f̄m Pidarū: volo ⁊ optimū discipłoꝝ ipi⁹ Theophrastū p̄cedē meis itellectib⁹ ɔcordātē. dic̄ eni in 14° n̄aliū sic. de motu aūt cōem ⁊ vl'ē sermonē nō difficile assignare ⁊ dicere: q actus quidā est perfectus in potētia entis: aut tale f̄m vnūqdq; genus p̄dicamentoꝝ: qd̄ ⁊ per sensū fere videt̄. S; hec quidē in multa cōsuetudine ph̄oꝝ dubitata accipiant certiorē inq̄sitionē ⁊ a nobis: ⁊ ab alijs: forte neq; dubitatōē dignā adipiscunt̄. Stoici v̄o existimabāt abinuicē differre manere: q̄escere: q̄etare: imotū eē: imobilitari. Manere q̄dē eni non vtiq; dici ad vnū tēpus: sed ad presens ⁊ futurū: manere eni dicim⁹ qd̄ obtinet idē tēpus ⁊ f̄m habitū: habituatū eni mansisse dicimus. Utimur aūt aiūt ipso manere ⁊ in nō maneri: vt abusiue dicat vtiq; aliquis ⁊ in icorporeis manere: p non moueri. Cōe quidē igitur oīum corporū manere: q̄escere aūt aiūt forte animaliū sunt casus. lapis eni nō quiescit. aial aūt ⁊ quietari: in moueri autē ⁊ immobilitari in corpibus que nata quidē sunt moueri: pro non moueri autem dicitur.

¶ De habere.

Habere f̄m plures modos dicit̄: vel vt habitū ⁊ dispōnē. vel vt aliā aliquā qualitatē. dicimur eni sciam habere: ⁊ virtutē. vel vt quantū; puta quā cōtingit aliqs habēs magnitudinē. dicit̄ eni tricubitalē magnitudinē hr̄e: vel quadricubitalē: vel vt que circa corpus. puta vestē aut tunicā. vl' vt in parte: puta in manu anulū. vel vt partē: puta manū aut pedē. vel vt in vase: puta modius frumētū: aut amphora vinū. vinū eni hr̄e dr̄ vas: modius āt frumētū. hec igit̄ oīa hr̄e vt in vase dn̄r. vel vt possessionē. habere eni domū ⁊ agrū dicimur. dicimur āt ⁊ vir mulierē hr̄e ⁊ mulier virū. videt̄ autē alienissimus modus habēdi esse qui nūc dict⁹ est. nihil eni aliud habere mulierē sign̄amus: q̄ q cohabitat. forte autē vtiq; ⁊ alij aliqui apparebunt modi habendi. Qui autē cōsueti sunt dici fere omnes dinumerati sunt.

Et de hꝫ merito docet:qꝛ de gñibus disserẽs: genꝰ hoc breuiter ptransiuit. Ultimo autez posuit ipsum:qꝛ ꝛ in generibus vltimũ ordinẽ ipse assignauit. Cum Archytas post quatuoꝛ prima predicamentũ habere ordinauerit vt dictum est. Dicit autẽ equiuocum esse habere:ꝛ octo modis dici. Qui enĩz qualis ꝑm qõ cũqꝫ:siue ꝑm habitum:siue ꝑm dispõnem:siue ꝑm figuram:vel colozẽ:videlz vel passiones qualẽcũqꝫ habere dicitur qualitatẽ:ꝑm quã qualis est:ꝛ quantus dicitur habere quantitatẽ:velut quadricubitalẽ magnitudinẽ. Et Jamblicus ait qui octo bz ministros dicit ab octo seruiri. Forte autem aĩalis hoc est significatũ:vt possessionis. Dicimur aũt ꝛ que circa coꝛpus totũ habere: vt vestimentũ:non necio existente totum coꝛpus circũuestiri. maius autez semper: vt sic verificet tanqꝫ in toto. Adhuc dicitur hẽre qõ in parte sicut oꝛnamentuz colli: vel armillã:vel anulũ. Adhuc autẽ ꝛ partes habere dicimur vt manꝰ ꝛ pedes:ꝛ qõ in vase repositũ est. habere enĩz dicit modius frumentũ:ꝛ amphoza vinũ. Et qõ vt possessio autẽ vt agrum hẽre dicimur ꝛ domũ. Mulierem autẽ habere virum ꝛ virũ mulierẽ alieniſſimũ esse dicimus ꝛ qꝛ conuertitur: nihil enim magis hẽt qꝫ habetur:aut qꝛ habere hoc cohabitare significat. nam ꝛ Homerus ponit habere pro habitare. hi aũt habebãt idest habitabãt. pfundaz Lacedemoniã:illi autẽ habebant. i. habitabant Arcadiã. ¶ Forte autẽ ait ꝛ aly modi ipsius habere inuenientur. naz ꝛ ipse in metaphicis inquisiuit:ꝛ ego ipsius memini in ꝑdicamẽto habere. ¶ Querendũ autẽ qũo diuisionẽ ipsius habere tanqꝫ multipliciter dicti fecit. Si enĩ hoc qũo est genus ipm habere. Et adhuc etiã ꝓpter quã cãm i fine hãc diuisionẽ tradidit:ꝛ nõ in ordine gñis. Sed qõ quidẽ nõ ꝙ vt genus ꝑm ꝙ nũc diuidit palã. illius quidez enĩ exẽpla induxit vestitũ est armatũ est. Qõ aũt hic eidẽ predicamẽto subyciunt:vl ꝛ habita: qui enĩ hẽt qualitatẽ qlis est:ꝛ qui quãtitatẽ quãtus. Adhuc aũt neqꝫ sine cõplexione hec habere est. Jn parte enĩ hze:vel partẽ hze cũ cõplexione:ꝛ ptinere autẽ inaĩate. vñ nõ sicut modius ꝛ amphoza cõtinet:sed ꝓprie hẽre:ꝛ non adhuc sine cõplexione:sicut qõ dicit armatũ est:ꝛ indutũ est:ꝛ amictũ est:que quidẽ in tertio ꝛ quarto modo solo cõtinentur:quibus igit cõsuetũ est habere coordinari:ꝛ de qbꝰ ꝑdicari hec enumerauit. Sz nõ fecit diuisionẽ gñis ꝙ dicit hze:nisi forte ꝛ dealbatũ esse ꝛ nigrũ factuz esse:ꝛ nihil ꝓhibet in greco per vnũ vocabuluz dicere:ꝛ alia aũt ꝛ sic nõ iacẽt noĩa. Forte igit rememozari prius dictozũ melius. ꝙ. s. hze predicamẽtũ coꝛpis erit aduenitꝫ circa aĩalis coꝛpus circũpositio ĩsinuãs bñtis dominiuz. hac enĩ rõne ꝛ incoꝛporea segregant ꝛ coꝛpozum partibilia ꝛ distincta:ꝛ inaĩatis circũposita. Merito ãt nõ in illo loco:sed in fine diuisionẽ fecit:nõ diuisit aũt ait Jamblicus in spẽs ꝛ ꝑm genus hẽre:qꝛ vtiqz ipsum diuisit similr ipsi facere ꝛ pati:ꝛ ponisspẽs enĩ facere ꝛ pati. si forte que vt aĩata vel vt iaĩata facientia aut patiẽtia:ꝛ boꝝ hec quidẽ cõia. hec ãt vt idiuidua:ꝛ ꝓ singulas factiones ꝛ passiones:ꝛ in poni autẽ ait silr vtiqz dicet. si enĩ vt aĩatũ aliquid ponit vel inanimatũ:ꝛ ꝑz dictas dẽias:ꝛ hẽre igit eodẽ mõ illis:vt genꝰi spẽs diuidet:quã diſionẽ ait:neqꝫ i illis neqꝫ in ꝟ fec qõ nihil hzet superfluũ. hec Jãblico dñte miroꝛ qõ diuersoꝝ generũ ꝛ nõ subinuicẽ ordinatozũ:facere dico ꝛ pati:ꝛ poni ꝛ hẽre eadẽ ait esse dẽias:ꝛ eadẽ spẽs. Totaliter enĩ nõ generum:sed participãtũ:ꝛ neqꝫ ꝑm ꝙ participant est talis diuisio. Melius igitur in his que de habere vt de genere instituit ipse ꝓprias ipsius dẽias tradere conatus vbi dixit:eoꝝ que habent. hec quidẽ oꝛnatũ prestant. hec aũt defenſoꝛia sunt. hec aũt protectoꝛia:ꝛ aut circa totũ coꝛpus:vt vestimentũ:aut circa ptem:vt calceus:ꝛ vt alia talia in illis ait ꝛ nos ex dict ab ipo diuisionẽ collegimus:sed que quidẽ sint genez hoꝝ diuisiones ꝑm spẽs:dignũ est querere. cõ sequẽter aũt a Jãblico dicta trãscribẽduz. Forte enĩ ait ꝙ hẽre ꝑm plures modos dicitur:nõ signãt id qõ multiplr ꝛ equoce. oẽs enim ait quos collegit modos:vt sub genere habere oꝛdinantur:sed sicut in qualitate dixit. est autez qualitas multipliciter dictoꝝ:non equiuocaz ipsam dicens:sic ꝛ habere vt generis differentias quasdaz exponit. habet quidem enim ꝛ qui quale quale ꝛ qui quãtũ quãtũ:verũtamẽ differenter ꝛ non ꝑm cũdẽ modũ. Uidẽs igitꝫ ꝛ in habere existentẽ differentiã:neqꝫ hanc indeterminatam existimauit oportere pertrãsire simul ostendẽs ꝛ qꝛ genus est:cũꝫ de pluribus ꝛ differentibus predicetur. videbatur simplex ꝑm esse:existens autẽ tale:nõ vtiqꝫ erit genus esse habentis:neqꝫ in coꝛpoꝛea assumẽdum:neqꝫ partes:albũ enĩz ꝛ tricubitũ ꝛ pedes habẽs: vnum aliquid cum his que habent est:sed neqꝫ filius aut ager apud ianimatũ circũpositũ obtinet:. ꝓpter qõ ꝛ Archytas ait habere significare dominũ quoddaz aduentitioũ in illis vbi de habere tanqꝫ de genere disserit. Sed qñ vsqz ad hec ꝛ diuus Jamblicus ꝓcessit:ꝛ ego terminabo libzũ:exoptans inspectoꝛibus sermonũ hoꝝ certioꝛẽ dari intellectũ:ꝛ hoc mihi dari viaticũ pro introductione ad altioꝛes speculationes ꝛ vacatiõnem obtinere a distrahentibus in vita.

¶ Explicit accuratiſſima Expositio doctiſſimi Simplicij in decem predicamẽta Aristotelis ꝑm grecam veritatem puſtinę ſuę integritati reſtituta ꝛ diligẽter caſtigata ꝙ Reuerendũ ſacrę Theologię Magiſtrũ fratrẽ Paulum de Heneçano ordinis fratrum Heremitaruz ſci Auguſtini. Uenetys impreſſa mandato Heredum quõdam dñi Octauiani Scoti Modoetienſis:ꝛ ſociorum. Anno dñi. 1516. Die. 23. Juny.

Registrum

A B C D E F G H I

Ultimus Ternus:aly Quaterni

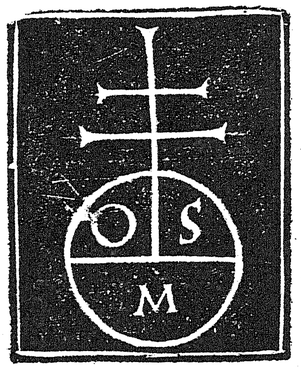

[illegible]

hoc aggregatum [illegible]
est [illegible]

tam ibi [illegible]
[illegible] possit [illegible]
[illegible]
ex [illegible]
[illegible] quem [illegible]
alieno [illegible]
[illegible] siquis [illegible]
possideret [illegible]